GAZETA wyborcza
wyborcza.pl
NIE MA WOLNOŚCI BEZ SOLIDARNOŚCI

Piątek, 19 czerwca 2026 | Redaktor prowadzący Piotr Rozpara | Cena gazety 12,99 zł (w tym 8% VAT) | nr 141.11240, 1

Nakład 84 tys. + 322 tys. prenumerat cyfrowych

FOT. SOCIAL MEDIA/VIA REUTERS

Świat

W MOSKWIE ZNÓW PŁONIE RAFINERIA

W wyniku coraz częstszych ataków ukraińskich częściowo lub w całości zatrzymana jest produkcja w 13 rosyjskich rafineriach. Rosja, która jeszcze niedawno mianowała się „energetycznym supermocarstwem", została zmuszona do kupowania benzyny w Azji – pisze Wacław Radziwinowicz.
Czytaj ▶ 11

◀ Na zdjęciu: dym nad rafinerią w Moskwie po wczorajszym ataku ukraińskiego drona

Kultura

Wszędzie czuł się outsiderem

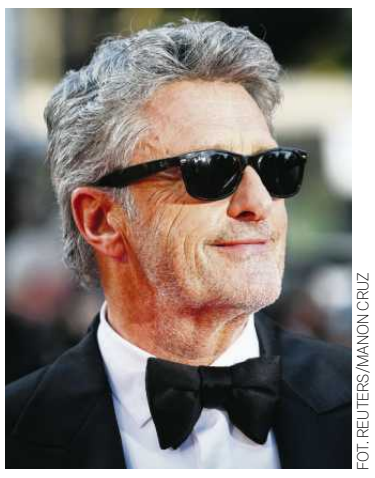

FOT. REUTERS/MANON CRUZ

Niespełna miesiąc temu, na Festiwalu Filmowym w Cannes, odebrał nagrodę dla najlepszego reżysera. Paweł Pawlikowski, podobnie jak Thomas Mann, przez całe życie szukał swojego miejsca na ziemi. Do kina dotarł okrężną drogą ▶ **18-19**

Wydaje Wyborcza Sp. z o. o.
nr indeksu 348198

ISSN 0860-908X
25>
9 770860 908150
1 RP

Wstępne porozumienie podpisane

Iran ugrał więcej

Przetrwał wojnę z najpotężniejszą armią świata, nie zrezygnował z programu nuklearnego, za to pokazał, że w każdej chwili może zatrząść globalnymi rynkami – choć Donald Trump chwali się, że wygrał wojnę z Iranem, to reżim w Teheranie zyskał najwięcej.

Marta Urzędowska

Bezwarunkowa kapitulacja Teheranu, unicestwienie irańskiej armii, obalenie reżimu i rezygnacja z budowy bomby atomowej – takie były główne cele Donalda Trumpa, gdy pod koniec lutego wraz z Izraelczykami rozpoczął wojnę z Iranem.

Po czterech miesiącach zawarł z Teheranem wstępne porozumienie, z którego jasno wynika, że w zasadzie nic nie ugrał. Jedyny pewnik w 14-punktowej umowie to otwarcie cieśniny Ormuz, kluczowej drogi morskiej, przez którą przed wojną wypływała w świat jedna piąta światowej ropy, a którą Irańczycy zamknęli w odpowiedzi na amerykańsko-izraelską agresję.

Wywołało to gwałtowny wzrost cen surowca. I choć Amerykanin chwali się dziś, że dzięki porozumieniu „ropa wreszcie popłynie", to pomija to, że przed wojną cieśnina była otwarta. I darmowa, co dziś nie jest już takie pewne: Irańczycy zapowiadają, że wprowadzą jakąś formę opłat za „bezpieczeństwo i sprawność żeglugi".

Reżim przetrwał konfrontację

Amerykanom nie udało się też zmienić irańskiego reżimu. Zabici liderzy zostali zastąpieni nowymi, mniej skłonnymi do ustępstw, za to bardziej wojowniczymi. W kraju wzrosły wpływy potężnej Gwardii Rewolucyjnej, a Irańczycy w miejsce teokracji sędziwych ajatollahów dostali wojskowy reżim fanatycznych i jeszcze groźniejszych generałów.

Donald Trump nie zmusił też Teheranu do rezygnacji z programu nuklearnego. W porozumieniu znalazł się jedynie zapis, że rozmowy w tej sprawie rozpoczną się w ciągu dwóch miesięcy. Co nie znaczy, że w tym czasie się zakończą – poprzednia umowa z Iranem, wypracowana jeszcze przez Baracka Obamę, była negocjowana przez blisko dwa lata. W dodatku Irańczycy, którzy do tej pory – choć wzbogacali uran – nie produkowali bomby, bo zabraniała im tego fatwa najwyższego przywódcy, dziś rozumieją już, że taka broń jest niezbędna, by zniechęcać potencjalnych agresorów.

Podczas gdy Amerykanie na wojnie nie zyskali nic, irański reżim ma z czego się cieszyć. Irańczycy, choć stracili flotę, siły powietrzne i część arsenału pocisków, wiele zyskali. Pokazali, że mają potężniejszą broń niż rakiety i drony – wystarczy, że zamkną cieśninę Ormuz, a problem będzie miał cały świat. Do tego Trump pozwolił im eksportować ropę, dał Irańczykom szansę na odzyskanie miliardów dolarów od lat zamrożonych na Zachodzie, a zagranicznym firmom – na inwestowanie w odbudowę Iranu.

Po czterech miesiącach Donald Trump zawarł z Teheranem wstępne porozumienie, z którego jasno wynika, że nic nie ugrał

Czy porozumienie USA – Iran przetrwa?

Jednak nawet w Teheranie nie czas jeszcze na świętowanie. Umowa wisi na włosku, bo Izrael, choć od początku był stroną wojny, nie jest stroną kończącego ją porozumienia. I wprost zapowiada, że będzie kontynuować ataki na Liban, gdzie równolegle walczy z sojusznikiem Teheranu: Hezbollahem. Może to wykoleić układ Iran – USA, bo ajatollahowie upierają się, że wojna albo skończy się na obu frontach, albo nie skończy się wcale.

Trump, choć publicznie powtarza, że wygrał, a Bliski Wschód jest dziś stabilniejszy i bezpieczniejszy, sam nie do końca wierzy w to, co mówi. W środę, ogłaszając podpisanie układu z Iranem, powiedział: – Jeśli w ciągu 60 dni nie wypracujemy trwałego pokoju, nie szkodzi. Po prostu wrócimy do bombardowania. ●

eprasa.pl a77f2c144b

Olga Szpunar

Lody nie. A punkty?

Polska podzieliła się na pół w kwestii poglądu na czerwony (a właściwie biało-czerwony) pasek na szkolnym świadectwie. Wszystko po tym, gdy rzeczniczka praw dziecka Monika Horna-Cieślak zainterweniowała w lodziarni, która od ćwierć wieku dawała za niego uczniom darmowe lody. Według niej to niesprawiedliwe w stosunku do dzieci, które ciężko pracowały na swoje oceny, ale paska nie dostaną.

Co wrażliwsi pochylają się nad kolejnymi pokoleniami biednych dzieci, które przez 25 lat nie dostawały darmowych lodów za słabsze świadectwo, i zastanawiają się, jak się czuły. Z kolei Artur Szymanek, nauczyciel prowadzący na Facebooku stronę „Okiem Krytycznego Egzaminatora", przywołuje słowa amerykańskiego filozofa Noama Avrama Chomskiego: „Mam wrażenie, że już niedługo tolerancja dojdzie do takiego momentu, w którym mądrym ludziom zabronią myśleć, by nie urazić uczuć głupich".

Przeciwnicy paska przywołują argument, że część osób zdobywa go bez wysiłku. „I co z tego? Jeśli ktoś ma duże zdolności, nie powinno być to powodem jego niedoceniania tylko dlatego, by ktoś mniej zdolny nie poczuł się źle" – przekonuje Szymanek. Pisze też, że od lat obserwuje w polskiej szkole raczej problem niedoceniania wysokich osiągnięć niż ich promowania. Zauważając to wszystko, przypomina jednak słowa profesora Jerzego Vetulaniego: „Nie poznawaj ludzi po stopniach i tytułach. Jest wielu wybitnych wśród robotników czy sprzątaczek i wielu idiotów wśród profesorów". I tu dochodzimy do sedna sprawy.

W różnych szkołach ocena ocenie też nie jest równa

To oczywiste, że świadectwo z paskiem nie definiuje człowieka. W Polsce definiuje jednak szkołę, do której pójdzie człowiek po zakończeniu podstawówki. Ten z paskiem dostanie siedem punktów więcej w toku rekrutacji. Ponieważ otrzyma też punkty za oceny z poszczególnych przedmiotów, te za czerwony pasek na świadectwie można by sobie darować.

Coraz częściej pojawiają się jednak głosy, by w rekrutacji do szkół ponadpodstawowych w ogóle darować sobie punktowanie ocen, tak jak nie mają one żadnego znaczenia przy rekrutacji na studia.

W różnych szkołach ocena ocenie też nie jest równa. Jeden nauczyciel na koniec ósmej klasy wystawia same piątki, by uczniom było łatwiej w rekrutacji, a drugi – nie. Jeśli więc dzieci od tych dwóch nauczycieli biją się o jedno miejsce w liceum, to faktycznie jest to niesprawiedliwe. A jeśli prześcignie je uczeń, który został laureatem kuratoryjnego konkursu, do którego przygotował go sowicie opłacany korepetytor, to jest to sprawiedliwe czy nie? Według profesora Romana Dolaty z Uniwersytetu Warszawskiego – nie. I dlatego postuluje, by w naborze do szkół ponadpodstawowych przestać promować laureatów i finalistów konkursów oraz olimpiad.

Chciałabym, by odpowiedzialne za to osoby zauważyły prawdziwy problem nierówności w systemie rekrutacji i dyskutowały o najlepszych rozwiązaniach. Nie dyskutują jednak. Wolą lizać lody śmietankowe, niż poczuć smak goryczy nierozwiązanych od lat spraw. ●

Andrzej rysuje

Mundial 2026
Ghana zwycięska, kibice świętują

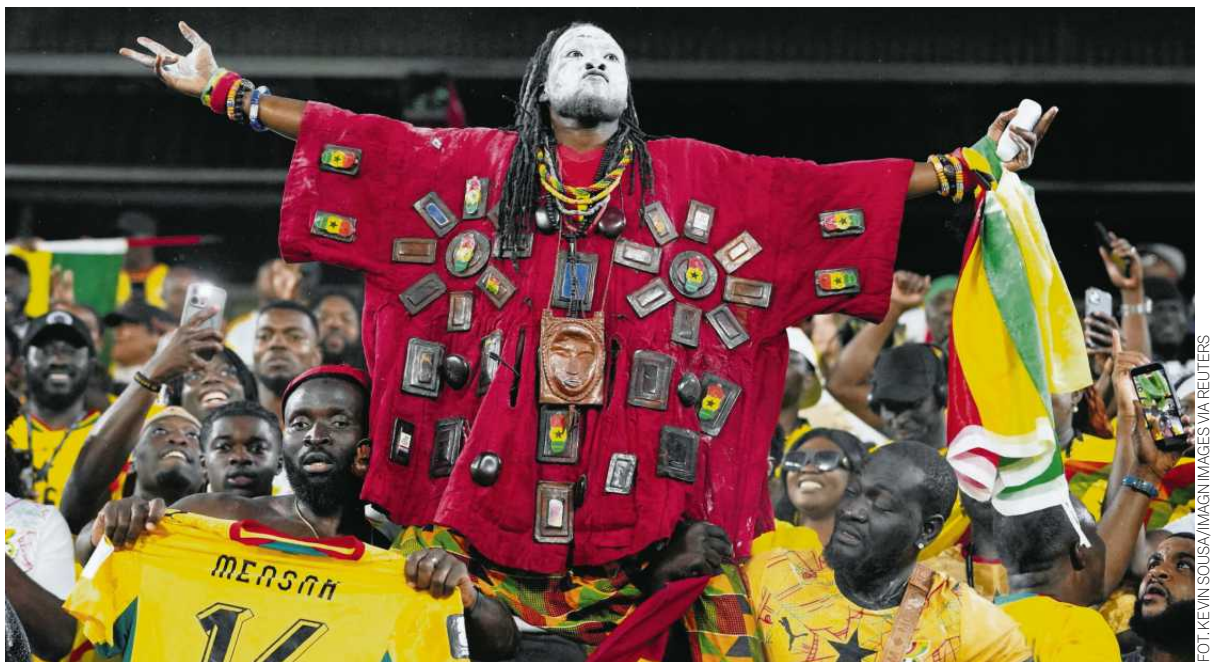

FOT. KEVIN SOUSA/IMAGN IMAGES VIA REUTERS

Kibice piłkarskiej reprezentacji Ghany na stadionie w Toronto. W swym pierwszym meczu w grupie L na rozgrywanych w Kanadzie, USA i Meksyku mistrzostwach świata drużyna z Afryki wygrała z Panamą 1:0, zdobywając zwycięską bramkę w piątej minucie doliczonego czasu gry. **Wszystko o mundialu ▶ Sport.pl**

Liczba dnia

850

MILIONÓW DOLARÓW

Tyle amerykańskie telewizje dostaną ze spotów reklamowych podczas rozgrywanych właśnie piłkarskich mistrzostw świata. Część z tych pieniędzy zarobią dzięki wprowadzonym w trakcie spotkań przerwom na nawodnienie.

Więcej ▶ Sport.pl

Zamów magazyn z darmową dostawą na: **Prenumerata24.pl**
Więcej na: **Wyborcza.pl/ksiazki**

Algorytm podsuwał niepokojące treści

Rodzice pozywają TikToka i Metę

Włoscy rodzice łączą siły i składają wspólny pozew przeciwko spółkom Meta i TikTok. Wśród nich jest Irene Roggero Ugues. Jej córka w 2024 roku odebrała sobie życie. Miała 12 lat. Okazało się, że przez ostatnich pięć miesięcy życia prowadziła tajny profil na Instagramie o nazwie „Just a dead pers0n". We wrześniu 2023 r. Rossella zaczęła wyszukiwać treści związane z depresją. Algorytmy platformy nadal podsuwały jej podobne materiały.

– Gdyby nie to przeglądanie, mam nadzieję, że mielibyśmy więcej czasu, by zrozumieć – powiedziała matka Reutersowi. Irene Roggero Ugues uważa, że psychiczne problemy jej córki rozwijałyby się stopniowo i pozwoliły rodzinie dostrzec sygnały ostrzegawcze, ale gdy sprawę w swoje ręce wziął algorytm, wówczas wszystko nabrało tempa.

Rodzice Rosselli uczestniczą w zbiorowym pozwie we Włoszech przeciwko firmie Meta, właścicielowi Instagrama i Facebooka, oraz jej chińskiemu rywalowi TikTokowi. Rodziny domagają się surowszych ograniczeń dostępu dla nieletnich oraz większej świadomości potencjalnych zagrożeń związanych z platformami. To jedna z pierwszych tak dużych spraw we Włoszech.

Obie firmy zaprzeczają twierdzeniom, że ich usługi szkodzą młodym ludziom. Twierdzą, że podejmują działania mające na celu ochronę młodych użytkowników poprzez usuwanie szkodliwych treści, ograniczanie ekspozycji na niebezpieczne materiały oraz świadczą pomoc rodzinom w zarządzaniu kontami dzieci.

„Wpływ platform zależy od sposobu ich użytkowania, obowiązujących zabezpieczeń oraz poziomu zaangażowania rodziców" – poinformowała Meta w odpowiedzi na pytania Reutersa.

Twierdzenia firm nie przekonują rodziców, a coraz częściej także rządów. Kontrola nad platformami cyfrowymi nabiera rozpędu na całym świecie. Coraz więcej krajów dąży do ograniczenia dostępu do nich młodym ludziom. Światowa Organizacja Zdrowia ostrzega, że wśród nastolatków obserwowany jest rosnący problem uzależnień od korzystania z serwisów społecznościowych.

FOT. REUTERS / DADO RUVIC

Pierwszym krajem na świecie, który wprowadził zakaz korzystania z serwisów społecznościowych dla dzieci poniżej 16. roku życia, była Australia. Obowiązuje on od 2024 r. Dzieci nie mogą korzystać z Facebooka, Instagrama, TikToka ani YouTube'a, a ciężar weryfikacji wieku użytkowników spoczywa na właścicielach platform. Podobny zakaz zamierza od 2027 r. wprowadzić Wielka Brytania. Nad przepisami, które mają zabronić korzystania z serwisów społecznościowych dzieciom do 15. roku życia bez zgody i nadzoru rodziców, pracuje również Polska.

Posłanki i posłowie argumentują, że zdecydowana większość rodziców (aż 85 proc. według badania More in Common) czuje się bezradna wobec zagrożeń w sieci i domaga się od państwa wsparcia i konkretnych działań. Przytaczają też dane z raportu „Internet dzieci", według którego aż 1,4 mln dzieci w wieku 7-12 lat używa platform społecznościowych. I korzysta z nich nawet do 5 godz. dziennie. ●

Justyna Sobolak

1 RP

eprasa.pl a77f2c144b

Albatros travel

Japonia – święto kwitnącej wiśni

Średnia ocena gości: 4,9 / 5

Zobacz kwitnące drzewa wiśniowe na półwyspie Izu i wszystkie największe atrakcje Japonii – od Tokio po historyczne Kioto i Hiroszimę.

Program wycieczki: Dz. 1 Wylot z Warszawy do Tokio. **Dz. 2** Przylot do Tokio. Świątynia shinto Meiji Jingu i Shibuya. Powitalna kolacja. **Dz. 3** Tokio. Świątynia Asakusa, wieża telewizyjna Skytree, dzielnica sklepów Ginza, Tokyo International Forum i Pałac Cesarski. **Dz. 4** Tokio – dzień do własnej dyspozycji. **Dz. 5** Tokio. Pociągami Shinkansen i regionalnym do miasta Shimoda na półwyspie Izu. Święto kwitnącej wiśni „hanami". Kolacja w hotelu. **Dz. 6** Shimoda. Zwiedzanie miasta oraz świątyń Ryosenji i Chorakuji. Kolacja w hotelu. **Dz. 7** Przejazd pociągiem regionalnym i shinkansen do Kioto. Targ Nishiki i urocza dzielnica gejsz Gion. **Dz. 8** Kioto. Całodzienna wycieczka z obiadem do Hiroszimy i na wyspę-świątynię Miyajima ze słynną czerwoną bramą torii. **Dz. 9** Kioto. Złoty Pawilon, zamek Nijo, wizyta w ogrodzie zen i spacer po bambusowym lesie w Arashiyama. Pożegnalna kolacja z wołowiną wagyu w menu. **Dz. 10** Transfer na lotnisko Kansai i wylot do Polski. **Dz. 11** Przylot do Warszawy.

11 dni | Wyloty z Warszawy
09/02, 16/02, 18/02 2026
od 15.998,–

2 posiłki dziennie

Costa Dorada i piękna Katalonia

Wybierz się z nami na tygodniową wycieczkę do Hiszpanii, podczas której zwiedzimy Costa Dorada i Katalonię, od regionu winiarskiego Priorat po rzymską Tarragonę.

Program wycieczki: Dz. 1 Przylot do Barcelony i transfer do Cambrils. **Dz. 2** Spacer po Cambrils (m.in. Starówka i port) oraz czas wolny przy hotelowym basenie. **Dz. 3** Fakultatywna wycieczka do średniowiecznego miasta Montblanc i modernistycznego Reus. **Dz. 4** Fakultatywna wycieczka do Barcelony, zwiedzanie miasta. **Dz. 5** Region winiarski Priorat z klasztorem kartuzów, degustacja wina w Escaladai oraz piękne widoki w Siuranie. **Dz. 6** Rzymskie zabytki w Tarragonie wpisanej na listę UNESCO. **Dz. 7** Wizyta na targu w Cambrils i czas do własnej dyspozycji. **Dz. 8** Przejazd do Barcelony i podróż powrotna do Polski.

8 dni | Wylot z Warszawy 08/10 2026 | od 4.498,–

Średnia ocena gości: 4,9 / 5

6 obiadów w cenie

Tajlandia – zwiedzanie i plażowanie

Oto wyprawa, podczas której zobaczysz Bangkok, przepłyniesz rzeką Kwai, spędzisz noc w tropikach i dotrzesz na plażę marzeń.

Program wycieczki: Dz. 1 Wylot z Warszawy. **Dz. 2** Przylot do Bangkoku. **Dz. 3** Bangkok. Rejs po kanałach (po tajsku Klong) ze zwiedzaniem świątyni Wat Pak Nami, targu kwiatowego świątyni Wat Pho. **Dz. 4** Bangkok – Targ na torach – rzeka Kwai, przejazd Koleją Śmierci. **Dz. 5** Rzeka Kwai. Rejs do Parku Narodowego Sai Yok **Dz. 6** Rzeka Kwai – Ayutthaya. **Dz. 7** Ayutthaya – Chanthaburi. Plantacja pieprzu i zwiedzanie miasta. **Dz. 8** Chanthaburi – Koh Chang. Las namorzynowy, podróż wzdłuż wybrzeża i prom na wyspę Koh Chang. **Dz. 9-14** Odpoczynek na Koh Chang. **Dz. 15** Koh Chang – wylot do Polski. **Dz. 16** Przylot do Polski.

16 dni | Wyloty z Warszawy 25/10 2026, 28/01 2027

od 9.998,–

2 posiłki dziennie

Włoskie Wybrzeże Adriatyku, od Ravenny po San Marino

„Najpiękniejsze miasto Włoch", średniowieczne zamki, bizantyjskie kościoły, skarby UNESCO i zachwycające krajobrazy wzdłuż włoskiego wybrzeża Adriatyku.

Program wycieczki: Dz. 1 Przelot Warszawa – Bolonia i przejazd do hotelu w Cesenatico. **Dz. 2** Przekroczenie Rubikonu, Riviera del Conero z miasteczkiem Sirolo, podziemne korytarze w Osimo i wizyta w winnicy. **Dz. 3** Ravenna i wspaniałe mozaiki wpisane na listę UNESCO. **Dz. 4** Wycieczka fakultatywna do renesansowego miasta Urbino (dodatkowo płatna). **Dz. 5** Republika San Marino i piękne miasteczko San Leo. **Dz. 6** Dzień wolny do własnej dyspozycji. **Dz. 7** Wizyta na targu w Rimini i nadmorskie miasteczko Cattolica. **Dz. 8** Przelot z Bolonii do Polski.

8 dni I Wylot z Warszawy 24/09 2026 I od 5.498,–

albatros.pl | rezerwacja +48 22 128 48 81 | Warszawa, ul. Marszałkowska 76 (8 piętro)

Cena zawiera: BILETY WSTĘPÓW, opiekę polskiego pilota, przeloty rejsowe, zakwaterowanie w pokojach 2-os., wyżywienie i transport zgodnie z programem, ubezpieczenie podstawowe.

Kod reklamy: GW23

Kraj/34437834

eprasa.pl a77f2c144b

Gdzie są chłopcy z BGM. Część III

Bezcenne kontakty naczelnika stacji

Kolejarz Zdzisław M. założył z kolegą spółkę spedycyjną, która zarabiała krocie na zleceniach od państwowego, paliwowego giganta. **Ile jest prawdy w legendzie o powiązaniach BGM z wojskowymi służbami?**

• **Ogłoszenie wyroku w procesie „baronów paliwowych" w Sądzie Okręgowym w Szczecinie, 16 marca 2011 r.** FOT. CEZARY ASZKIEŁOWICZ / AGENCJA WYBORCZA.PL

Adam Zadworny

W poprzednich odcinkach.

Wraca sprawa spółki BGM („B" to Jan B., „G" to Arkadiusz G., a „M" to Zdzisław M.), która na początku wieku była największym prywatnym importerem paliw w Polsce. Prokuratura oskarżyła wtedy jej właścicieli o kierowanie aferą paliwową, jednak po kilkunastu latach procesów sądy uniewinniły „baronów", uznając, że to ich kontrahenci, a nie właściciele BGM oszukiwali państwo, kradnąc zawarte w cenie podatki. Chodziło o setki milionów złotych. Dzisiaj cała trójka domaga się od państwa polskiego ogromnych pieniędzy – to zadośćuczynienia i odszkodowania za niesłuszne areszty, cierpienia, utratę dobrego imienia i plajtę ich firm.

Jan B. od 20 lat skutecznie unika kamer i nie rozmawia z dziennikarzami. W tym czasie zbudował potężną firmę Oktan Energy, która należy do jego żony, numeru szóstego na liście stu najbogatszych Polek tygodnika „Wprost". Wbrew jego intencjom znów jest o nim głośno. Bo Oktan Energy stawia bez pozwolenia bazę paliwową w szczecińskich Podjuchach, wywołując protesty mieszkańców. Jej przedstawiciel twierdzi, że posłuży Rządowej Agencji Rezerw Strategicznych, ale agencja nic o tym nie wie.

Arkadiusz G. zmienił swoje życie, czyta dużo książek, medytuje, wycofał się z biznesu i twierdzi, że jest „fioletową duszą". – Teraz żyję pomału, mam kury, gęsi. Owce też były, ale wilki je zagryzły – mówi. Przed Sądem Okręgowym w Gorzowie Wielkopolskim walczy o odszkodowanie.

A co robi litera „M" z nazwy spółki BGM?

77-letni dziś Zdzisław M. to najstarszy z trzech dawnych „baronów paliwowych". Przed laty wycofał się z biznesów, wiedzie życie emeryta i liczy na wielomilionowe odszkodowanie, które mu tę emeryturę osłodzi.

Proces w sprawie zadośćuczynienia za niesłuszny areszt i odszkodowania za doprowadzenie do plajty jego firm toczy się przed szczecińskim sądem. Świadkowie opowiadają, jak po aresztowaniu Jana B. w 2002 r., a następnie Zdzisława M. w 2003 r. padały firmy, których współwłaścicielem był Zdzisław M. – Trans Sad, czyli spedycyjny gigant obsługujący Orlen i przede wszystkim BGM. Arkadiusz G. ukrywał się wtedy za granicą, w marcu 2005 r. dobrowolnie stawił się w prokuraturze i trzy lata przesiedział w areszcie.

Arkadiusz G. domaga się 143 mln zł (to największe tego typu roszczenie w historii Polski), jego były wspólnik Jan B. – 70 mln zł. Zdzisław M. o swoich roszczeniach nie chce mówić.

Firma pod okiem Zdzisława M.

W czasach PRL Zdzisław M. pracował w PKP. Na początku lat 90. był naczelnikiem stacji kolejowej Szczecin-Gumieńce. W nowej Polsce dynamicznie rozwijał się import-eksport, więc jego znajomy – Arkadiusz G. – namówił go na założenie firmy Trans Sad (agencja celna i spedycja). Organizowali transport, a kontakty Zdzisława M. w PKP bardzo się przydawały. W 1998 r. wraz z Janem B. założyli spółkę paliwową BGM. Wkrótce byli największym prywatnym importerem paliw w Polsce, a media zaczęły ich nazywać „baronami paliwowymi". – Janek to wybitny znawca rynku paliw, a Arek to wizjoner z odważnymi pomysłami. Zdzisław był wspólnikiem pilnującym firmy i żeby wszystko się w niej zgadzało – słyszę od ich współpracownika. – Pomogły w tym wieloletnie doświadczenia w pracy z dokumentami w PKP.

Zdzisław M., najmniej znany publicznie z trójki „baronów", był sąsiadem Arkadiusza G. na willowym, zamkniętym osiedlu na Warszewie w Szczecinie. Według moich rozmówców w biznesie nie lubił ryzyka, zarobione pieniądze inwestował, kupując w Szczecinie liczne mieszkania na wynajem. Był zaskoczony zatrzymaniem i tymczasowym aresztowaniem w lutym 2003 r., chociaż pół roku wcześniej aresztowano jego wspólnika Jana B., a od dwóch lat do mediów szły przecieki ze śledztw, z których wynikało, że to BGM stoi za aferą paliwową.

– Zdzisław bardzo przeżył i odchorował oskarżenia, areszt i późniejszy, trwający kilkanaście lat krakowski proces – mówi jego znajomy. – Jeździł tam ze Szczecina tak często, że w końcu wynajął w Krakowie mieszkanie.

Trans Sad i sowieckie wojska

Wróćmy do początków lat 90., kiedy kolejarz Zdzisław M. zostaje biznesmenem i współwłaścicielem spedycyjnego Trans Sadu, który bardzo szybko otworzył w Polsce 49 oddziałów, we wszystkich województwach.

– Ich niebywały sukces może zastanawiać – mówi człowiek, który był kiedyś członkiem prokuratorskiej grupy zadaniowej zajmującej się aferą paliwową. – Trans Sad obsługiwał wycofujące się z Polski wojska sowieckie. Potem zajął się obsługą Petrochemii Płockiej, czyli dzisiejszego Orlenu. Armia, potem strategiczna gałąź przemysłu. Z czym to się panu kojarzy?

– Z WSI? – odpowiadam pytaniem na pytanie. – Wielokrotnie o tym słyszałem. Ma pan jakieś dowody?

– Nie. Przecież to wszystko jest tajne.

Od lat mówiło się, że „baronowie paliwowi" mieli coś wspólnego z Wojskowymi Służbami Informacyjnymi. Na potwierdzenie tej legendy nie ma jednak żadnych dowodów poza jednym zdaniem w skompromitowanym raporcie Antoniego Macierewicza z likwidacji WSI z 2007 r.

Chciałem o to zapytać Zdzisława M., ale nie chciał się spotkać. Nie odpowiedział też na pytania, które wysłałem mu mailem.

Raport Macierewicza

Na stronie 106. raportu Macierewicza można przeczytać, że Arkadiusz G. miał kontakty z pułkownikiem Wiesławem Kowalskim, który przez wiele lat pracował w WSI,

eprasa.pl a77f2c144b

Gdzie są chłopcy z BGM. Część III

a potem był szefem szczecińskiej delegatury ABW. Według Macierewicza te kontakty miały „korupcyjny charakter" (ta informacja pasowała do plotki, że w 2003 r. to Kowalski ostrzegł Arkadiusza G. przed aresztowaniem, umożliwiając mu ucieczkę z kraju). Problem w tym, że w raporcie napisano, iż o tych korupcyjnych kontaktach zeznawał w śledztwie paliwowym W. G. (chodzi o Arkadiusza G. – w raporcie podano jego pełne nazwisko i pierwszą, ale błędną, literę imienia). Nie tylko pierwsza litera imienia się nie zgadzała. Sam Arkadiusz G. twierdzi, że nigdy nie składał takich zeznań.

W 2014 r. Sąd Okręgowy w Warszawie nakazał MON przeprosić Wiesława Kowalskiego za nieprawdziwą informację z raportu. Sąd podkreślił, że pozwany nie przedstawił żadnego dowodu choćby „cienia podejrzenia korupcji".

– Złożyłem zawiadomienie o przestępstwie dotyczące tego pomówienia z raportu – opowiada Kowalski. – Prokuratura połączyła w jedno śledztwo ponad 30 zawiadomień dotyczących raportu. Mój wątek najwyraźniej nikogo nie interesował, bo nikomu w mojej sprawie nie postawiono zarzutów, choć wysyłałem wiele pism.

Kiedy zapytałem Arkadiusza G. o pracę Trans Sadu przy wycofywaniu wojsk sowieckich, powiedział, że sobie tego w ogóle nie przypomina, więc to według niego nieprawda. A „wejścia" do Petrochemii Płockiej, późniejszego Orlenu?

– To oni chcieli z nami współpracować, wtedy, w latach 90., na rynku poza Hartwigiem tylko Trans Sad był poważnym graczem – mówi Arkadiusz G.

Legendę o tym, że właściciele BGM byli powiązani z WSI Arkadiusz G. komentuje tak: – Nic na te bzdury nie poradzę. Niektórzy ludzie lubią wierzyć w teorie spiskowe.

– Paliwa to strategiczna gałąź przemysłu i handlu. To normalne, że służby specjalne tym się interesują – mówi płk Kowalski. – Zakładam, że WSI mogły się interesować spółką BGM, ale ja o tym nic nie wiem, a jakbym wiedział, to i tak nie mogę o tym mówić.

Czy gdyby mieli parasol ochronny służb, to zostaliby aresztowani?

Tajne dokumenty w siedzibie BGM

Nieco inaczej było z domniemanymi „wtyczkami" BGM w policji.

W marcu 2001 r. w siedzibie tej spółki przy ul. Kurza Stopka w Szczecinie w teczce Jana B. znaleziono kilka tajnych dokumentów z różnych jednostek policji. Były wśród nich papiery z Katowic i Wrocławia, dokument z Komendy Głównej Policji na temat powołania specjalnej grupy do walki z gangami paliwowymi i analityczne opracowania na temat działalności przestępców zajmujących się oszustwami paliwowymi. Jan B. powiedział, że ktoś przysłał mu je faksem, w co śledczy nie uwierzyli.

Po czterech latach prokuratura uznała, że źródłem wycieku był generał Mieczysław Kluk, szef śląskiej policji. W maju 2005 r. do domu emerytowanego już generała zapukali kobieta i mężczyzna. Podawali się za doręczycieli z firmy kurierskiej, ale byli funkcjonariuszami Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego. Generał sięgnął po pistolet i zaczął nim grozić. Był nietrzeźwy.

Prokuratura zarzuciła generałowi, że to on przekazał „baronom paliwowym" tajne dokumenty. Oskarżono go także o korupcję – według prokuratury, kiedy kierował śląską policją, przyjął od tamtejszych aferzystów paliwowych m.in. 200 tys. zł w zamian za zdjęcie kontroli operacyjnej (obserwacji) z transportów komponentów do produkcji benzyny opuszczających rafinerię w Trzebini. Z tych komponentów gangi paliwowe produkowały nielegalną benzynę. Generał nie przyznawał się do winy, a swoje spotkania z aferzystami ze Śląska (a nie ludźmi ze szczecińskiej spółki BGM) tłumaczył tym, że na emeryturze na własną rękę rozpracowywał „mafię paliwową".

Prokuratura twierdziła też, że szefowie BGM dali 2 mln zł łapówki pewnemu pośrednikowi, aby ukryć, skąd wyciekły dokumenty – chodziło o podmianę tych zatrzymanych na takie bez odcisków palców. Do podmiany nie doszło, ale pośrednicy dostali prokuratorskie zarzuty. Część z nich przyznała się do winy.

W tej sprawie na ławie oskarżonych szczecińskiego sądu poza generałem policji zasiedli trzej właściciele BGM i pośrednicy, m.in. byli funkcjonariusze policji, w tym Zbigniew Ś., właściciel szczecińskiej firmy handlującej elektronicznymi cackami do podsłuchów.

– Zbigniew Ś. informował nas o postępach w śledztwach paliwowych i dostawał od nas duże pieniądze – zezna kilka lat później w sądzie była prezes firmy BGM.

Dawny współpracownik właścicieli BGM: – Moim zdaniem nie było żadnych „wtyczek" BGM w policji. Byli różni podejrzani ludzie, często wywodzący się ze służb, którzy przychodzili i obiecywali różne rzeczy, informacje, aby wyciągnąć pieniądze z BGM, a tych było tam dużo. Przecież te procesy [w sprawie wycieku tajnych dokumentów] to potwierdziły.

Niewyjaśniony wyciek

Sprawa wycieku tajnych dokumentów również okazała się porażką prokuratury.

Początkowo, w 2011 r. szczeciński sąd okręgowy skazał pośredników i generała policji. Generał dostał trzy lata więzienia za ujawnienie poufnych dokumentów właścicielom firmy BGM, a także za to, że w czasie zatrzymania przez funkcjonariuszy ABW groził im pistoletem. Od zarzutów korupcyjnych został jednak uniewinniony, bo na łapówkę nie było dowodów. Podczas tego procesu wyszło na jaw, że policja w ogóle nie śledziła transportów z Trzebini (prokurator w trakcie śledztwa tego nie sprawdził). Uniewinniono też trójkę właścicieli BGM.

– Nie ma najmniejszych dowodów na to, że ci ludzie wiedzieli o wydobyciu tych dokumentów i chcieli za to zapłacić. Prokuratura udowodniła jedynie, że Jan B. te dokumenty dostał, ale w Polsce to nie jest karalne – mówił sędzia Maciej Strączyński.

W wyniku apelacji utrzymał się tylko wyrok półtora roku więzienia za wymachiwanie bronią, a sprawę ujawnienia tajemnic przez generała policji skierowano do ponownego rozpoznania.

W 2015 r. szczeciński sąd okręgowy uniewinnił generała od zarzutu ujawnienia tajemnic, uznając, że nie ma na to wystarczających dowodów. Według sądu źródeł przecieku mogło być więcej. Od tego wyroku odwołała się prokuratura, jednak w 2016 r. Sąd Apelacyjny w Szczecinie utrzymał go w mocy. Wniosek o kasację wyroku złożył prokurator generalny Zbigniew Ziobro. W 2018 r. Sąd Najwyższy go oddalił, uznając za „oczywiście bezzasadny".

A to oznacza, że sprawa tajnych dokumentów odnalezionych w siedzibie BGM nie została i prawdopodobnie nigdy nie zostanie wyjaśniona.

Rozporządzenie napisane w BGM?

Niewyjaśniony pozostał też wątek „legislacyjny" prowadzonego w Krakowie paliwowego śledztwa. Prokuratorzy wzięli pod lupę rozporządzenia ministra finansów o podatku akcyzowym wydawane w latach 1999-2004. Zwalniały one corocznie

• **Zdzisław M. w Sądzie Okręgowym w Szczecinie, 16 marca 2011 r.**
FOT. CEZARY ASZKIEŁOWICZ / AGENCJA WYBORCZA.PL

z akcyzy olej żeglugowy przeznaczony do kutrów rybackich (MGO, czyli Marine Gas Oil). Miało to wspomóc nierentowne rybołówstwo na Bałtyku (paliwo bez akcyzy było o połowę tańsze), ale zaowocowało jedną z mutacji afery paliwowej. MGO ma bowiem parametry zbliżone do samochodowego diesla i za sprawą aferzystów zamiast do kutrów płynął też do dystrybutorów na stacjach benzynowych (zapadło wiele wyroków w tej sprawie).

Prokurator Marek Wełna stojący na czele zespołu prokuratorów prowadzących śledztwo w aferze paliwowej w 2005 r. mówił „Wyborczej": – Wyniki badań biegłych informatyków [badano m.in. twarde dyski komputerów firmy BGM] są jednoznaczne – projekt rozporządzenia powstał w biurze BGM. Pliki tekstowe stworzone w Szczecinie znalazły się później w ministerialnym rozporządzeniu.

BGM była jedną z kilku firm handlujących MGO. W tym wątku śledztwa nigdy nikomu nie przedstawiono zarzutów, bo nie doszukano się przestępstw.

Prokurator Wełna

Oskarżycielem w procesie generała Kluka był prok. Marek Wełna będący też twarzą prokuratury w walce z „mafią paliwową". To on stał na czele specjalnej grupy prowadzącej śledztwo w sprawie afery paliwowej, przesłuchiwał właścicieli BGM i stawiał im zarzuty.

Za czasów pierwszych rządów PiS niespodziewanie zrezygnował z kierowania zespołem. Potem ujawnił, jak wyglądały polityczne naciski jego przełożonych, którzy w czasie pierwszych rządów PiS chcieli w aferę paliwową wmieszać polityków lewicy, stawiając im korupcyjne zarzuty. Prokuratorom kazano „szukać haków" m.in. na Leszka Millera, Jolantę i Aleksandra Kwaśniewskich, Marię i Józefa Oleksych oraz Jacka Piechotę. Na korupcję polityków nie było jednak żadnych dowodów.

Prokurator Wełna opowiedział o tym m.in. podczas procesu, który Jarosław Kaczyński wytoczył Romanowi Giertychowi. Ujawnił też, w jaki sposób z prokuratury wyciekały wtedy dokumenty do zaprzyjaźnionych mediów prawicowych i publicznej telewizji. Naraził się PiS, zeznając również przed sejmową komisją naciskową, która badała patologie w służbach i prokuraturze za pierwszych rządów PiS.

Za to wszystko po ponownym dojściu PiS do władzy Wełnę zdegradowano, a potem zaczęto nękać absurdalnymi delegacjami i dyscyplinarkami.

Dzisiaj jest szefem katowickiej delegatury Prokuratury Krajowej. Niedawno został wezwany do wyjaśnień przed Krajową Radą Prokuratury. Będzie musiał wytłumaczyć się przed nią, kto i dlaczego kazał mu zwolnić sześciu prokuratorów mimo braku zastrzeżeń wobec nich. Sprawa była opisywana m.in. przez „Rzeczpospolitą".

Napisałem do prok. Marka Wełny w sprawie zakończonej porażką prokuratury sprawy BGM. Odpisał, że „nie miał wiedzy, że prowadzone są postępowania odszkodowawcze".

„Ze sprawy były wyłączone różne wątki i różni prokuratorzy, członkowie zespołu prokuratorów kierowali akty oskarżenia (w samym [wątku] BGM również) do różnych sądów, więc to wymaga dokładnego poznania, a rozmawiamy o sprawach, które zakończyły się chyba 10 lat temu" – napisał prokurator Wełna, podkreślając, że jest zajęty kierowaniem swoją jednostką i przygotowaniami do wystąpienia przed Krajową Radą Prokuratury. Nie ma więc na razie czasu na przygotowanie się do rozmowy o BGM. To nie on kierował do sądu akt oskarżenia przeciwko Arkadiuszowi G., który domaga się największego w historii sądownictwa zadośćuczynienia i odszkodowania.

Byli podwładni prokuratora Wełny z grupy paliwowej, z którymi rozmawiałem, wyrażają się na jego temat w najlepszych słowach: uczciwy, niezależny, pracowity, kompetentny. Podkreślają, że sprawa BGM była najgłośniejsza, ale przecież prokuratorom z grupy Wełny udało się doprowadzić do prawomocnego skazania wielu aferzystów, którzy ukradli państwu setki milionów złotych w ramach afery paliwowej.

Duchowa ścieżka Arkadiusza G.

Przed laty dużo pisałem o Arkadiuszu G., przeprowadzonych przez niego głośnych prywatyzacjach, aferze paliwowej i interesach spółki BGM. Zajmując się tymi sprawami, spotkałem kilka osób jak z filmów o gangsterach i biznesmenach z przełomu wieków. Na przykład pewną femme fatale, która docierając do dziennikarzy i przekonując, że afera paliwowa została wymyślona przez służby, oferowała wymierną korzyść za nagłośnienie tej odważnej tezy. Wśród moich informatorów był też człowiek, w którego willi jeden z pokojów zajmował wąż boa. Sam Arkadiusz G., wtedy również nieco przerysowany, w pewnym sensie był dla mnie emanacją wielkich interesów Polski szalonych lat 90.

Z wniosku o odszkodowanie i zadośćuczynienie dla Arkadiusza G. napisanego przez jego adwokata: „Jedyne, o czym myślał po opuszczeniu jednostki penitencjarnej, to ukrycie się przed światem i zmiana dotychczasowego życia".

Dawny „szef mafii paliwowej" twierdzi, że pomagają mu w tym książki. Zapytałem o ulubioną, wymienił „Potęgę teraźniejszości", którą napisał Eckhart Tolle. To rozprawa o odkrywaniu samego siebie. Ojciec Jan M. Bereza z opactwa benedyktynów w Lubiniu poleca ją każdemu, „kto wkracza na duchową ścieżkę i potrzebuje przewodnika". ●

Prokuratura twierdziła, że szefowie BGM dali 2 mln zł łapówki pewnemu pośrednikowi, aby ukryć, skąd wyciekły dokumenty – chodziło o podmianę tych zatrzymanych na takie bez odcisków palców

eprasa.pl a77f2c144b

Tykająca bomba dla KO

Koalicja Obywatelska mierzy się z kryzysem, który wywołał lekarz i polityk Dawid Kacprzyk. – Kiedy rządziła prawica, mówiliśmy o „Misiewiczach z PiS". Żeby teraz karta się nie odwróciła – słyszymy.

Tomasz Nyczka

FOT. ROBERT KOWALEWSKI / AGENCJA WYBORCZA.PL

• **18.06.2026 roku, Warszawa, Szpital Południowy. Konferencja wiceprezesa PiS Przemysława Czarnka w sprawie Dawida Kacprzyka**

– Jest wielkie wkurzenie – przyznaje parlamentarzysta Koalicji Obywatelskiej. – Najbardziej na to, że on nam psuje całą robotę. Chodzę na te komisje, przedstawiam ustawy, przygotowuję się, a później wychodzi sprawa takiego gościa i wszystko na nic. Do wyborów pozostał nieco ponad rok. Jak mamy przekonać do siebie ludzi, pokazać, że prezentujemy lepszą jakość niż PiS? Co my pokazujemy? – denerwuje się.

Partyjne doły boją się o swoje mandaty

Polityk dodaje, że w partii zdają sobie sprawę, iż szkody wizerunkowe z powodu działalności Dawida Kacprzyka będą ogromne.

– Najbardziej boją się posłowie z tylnych ław. Ci, którzy mają słabsze poparcie, dostają mniej głosów, bo jeśli na tym straci cała partia, to oni stracą mandaty – tłumaczy polityk z partii rządzącej.

Inny rozmówca „Wyborczej" z Koalicji Obywatelskiej zaznacza: – Czekam na sondaże.

Parlamentarzysta KO: – To jest tykająca bomba i mam nadzieję, że zostanie rozbrojona. To dla nas bardzo niebezpieczna sytuacja, bo portfele zawsze działają na wyobraźnię ludzi. Delikatna materia. Rozmawiam z ludźmi, którzy chcą, żeby przyjrzeć się zarobkom lekarzy. Jest zgoda, że oni powinni mieć godne pensje, ale nie takie jak szefowie korporacji.

– Jak bardzo wam to zaszkodzi? – pytam.

– Teraz wszystko zależy od tego, jak daleko ta sprawa sięga i jakie będą informacje po kontroli. Jak PiS wygrał wybory? Portfelem. 1,6 mln zł, które ten lekarz zarobił, to dla nas po prostu horror. Muszą zapaść twarde decyzje. Kontrole pokażą, czy był jakiś „ojciec chrzestny" tej sprawy. Jeśli go nie było, to dobrze. Jeśli był, to naprawdę mamy problem – podkreśla nasz rozmówca.

Zajęty lekarz z KO

28-letni lekarz, radny, członek KO i były szef partyjnej młodzieżówki Nowa Generacja Dawid Kacprzyk – mimo braku specjalizacji z medycyny ratunkowej – pracował jako koordynator SOR w Warszawskim Szpitalu Południowym.

Skandal wybuchł przed tygodniem, gdy ukazało się jego oświadczenie majątkowe. Wynika z niego, że w 2025 roku zarobił blisko 1,7 mln zł, z czego 1,6 mln zł w Warszawskim Szpitalu Południowym. Oprócz tego pracował jeszcze w innych lecznicach. Dzięki temu mógł sobie kupić luksusowy samochód Porsche Panamera i zgromadzić 700 tys. zł oszczędności.

Portal Zero.pl napisał, że w czasie, gdy miał pełnić dyżury, był nieobecny w pracy. W środę portal ujawnił jeszcze, że na SOR w Warszawskim Szpitalu Południowym stworzono specjalny salonik VIP dla polityków KO, których przyjmowano poza kolejnością.

Posłowie unikają dziennikarzy

Rządzący próbują jakoś reagować na ten kryzys. W poniedziałek szef warszawskich struktur KO Marcin Kierwiński ogłosił, że Kacprzyk nie jest już członkiem Koalicji Obywatelskiej. Natomiast w środę Kacprzyk stracił pracę w szpitalu, a warszawski ratusz poinformował, że „przygotowuje zawiadomienie w sprawie podejrzenia oszustwa". Prezydent Rafał Trzaskowski zwrócił się też do rady nadzorczej szpitala o odwołanie dyrektorki ds. medycznych.

Dzień wcześniej, we wtorek 16 czerwca, rząd przyjął projekt ustawy, który ma umożliwić zbieranie danych o zarobkach lekarzy w powiązaniu z numerem PESEL.

Na sytuację zareagował też premier Donald Tusk, który podczas środowej konferencji prasowej przedstawił partyjną narrację w tej historii. Mówił, że sprawę trzeba dogłębnie wyjaśnić i wyciągnąć konsekwencje wobec osób za to odpowiedzialnych. Przekonywał, że „te wynaturzenia nie mają koloru tylko jednej partii".

Jednak politycy KO uciekali w Sejmie przed dziennikarzami, bo nie chcieli komentować tej sprawy. Nagrania błyskawicznie rozeszły się w internecie.

– To wyglądało strasznie – komentuje poseł Koalicji Obywatelskiej. I dodaje: – Kacprzyka skrytykowałem w jednym z programów już kilka dni temu. Zanim wyszedł Tusk i narzucił partyjną narrację w tej sprawie. Trochę zaryzykowałem, ale nie będę udawać, że coś jest białe, jeśli jest czarne. Gdy Kierwiński ogłosił, że go wyrzuca z partii, a Tusk ostro skrytykował Kacprzyka na konferencji, kamień spadł mi z serca – zaznacza.

Inny polityk Koalicji Obywatelskiej zwraca uwagę, że o sprawie Kacprzyka w ogóle nie rozmawia się z parlamentarzystami. – Posłowie chcieliby zadać pytania, usłyszeć jakieś odpowiedzi. Wolałbym jednak porozmawiać o tym, co najbardziej interesuje teraz ludzi. Wszyscy jesteśmy częścią tej partii, każdy z nas na nią pracuje.

PiS wykorzystuje sytuację

A PiS ma polityczne żniwa. Poseł tej partii Łukasz Kmita przed Warszawskim Szpitalem Południowym rozwinął czerwony dywan dla polityków Koalicji Obywatelskiej i zorganizował tam konferencję prasową.

W czwartek rano politycy PiS ruszyli z kontrolami do warszawskich szpitali.

Rzecznik PiS Rafał Bochenek mówił w Sejmie: – Kontrolujemy od rana wszystkie te placówki, z którymi miał współpracować pan Kacprzyk. Sprawdzamy, na jakich warunkach pracował, jak był wynagradzany, jak wyglądały konkursy i czy przychodził w ogóle do pracy.

Opozycja domaga się nie tylko dymisji ministra Kierwińskiego, ale całego rządu, na czele z Donaldem Tuskiem.

– To rzeczywiście są dla nich żniwa. Nie chcę już rzucać tymi ośmiorniczkami, które na końcu okazały się wcale nie tak drogie, ale ludzi zawsze irytuje sytuacja, w której dodatkowo chodzi o młodego polityka. Ludzie natychmiast porównują z tym, ile oni zarabiają – tłumaczy poseł z KO.

Przypomina, jak za rządów PiS ówczesna opozycja krytykowała władzę i stworzyła narrację o „Misiewiczach". Politycy KO wychodzili wówczas na ulice z tekturowymi planszami i postaciami, na których pokazywali zarobki młodych, którzy dzięki PiS się dorobili.

– Sami to wykorzystywaliśmy i non stop podkreślaliśmy: „Misiewicze z PiS, Misiewicze z PiS". Żeby teraz się nie okazało, że Misiewicz przy Kacprzyku to pikuś, żeby karta się nie odwróciła – zastanawia się polityk KO.

Nie pierwsza wpadka Kierwińskiego

– Nie ma żadnych decyzji dotyczących Kierwińskiego. Jednak w partii rozmawia się o tym, że to nie jest jego pierwsza wpadka – zwraca uwagę jeden z naszych rozmówców. – Przecież wcześniej była sprawa związana ze sprzedażą alkoholu w Warszawie i potężny kryzys wizerunkowy – dodaje.

Inny polityk Koalicji Obywatelskiej mówi tak: – Powinniśmy zrobić jakąś rewizję struktur, a nie brać do partii każdego. Po co w ogóle są struktury powiatowe, regionalne? Niech weryfikują te zgłoszenia, to oni odpowiadają za ludzi, których wprowadzają do partii.

Zwraca uwagę na to, że Koalicja Obywatelska „to bardzo duża partia i zawsze trafi się jakaś czarna owca".

– Tyle tylko, że to, co robi ten człowiek, rzutuje później na wizerunek całej partii. Młodzi ludzie są potrzebni w polityce, ale ta sytuacja pokazuje, że trzeba być bardzo ostrożnym, bo są często na tę władzę zbyt chytrzy i brak im refleksji. A wiadomo, że to się zemści – podsumowuje poseł KO. ●

Warszawski Szpital Południowy

Dawid Kacprzyk zwraca pół miliona i składa mandat radnego

W Warszawskim Szpitalu Południowym trwa audyt. Zlecił go w poniedziałek prezydent m.st. Warszawy.

W środę szpital rozwiązał umowę z Kacprzykiem, dopatrując się nieprawidłowości. Zwolniono też dyrektor ds. medycznych, która rozliczała faktury. Na tym nie koniec.

„W następstwie dotychczasowych ustaleń audytu szpital złożył do prokuratury zawiadomienie o możliwości popełnienia przestępstwa polegającego na doprowadzeniu do niekorzystnego rozporządzenia mieniem szpitala w celu osiągnięcia korzyści majątkowej. Z pozyskanych informacji wynika bowiem, że od 15 czerwca Dawid Kacprzyk skorygował 33 faktury obejmujące okres od 31 stycznia 2025 roku do 16 czerwca 2026 roku. Na konto szpitala zwrócił 0,5 mln zł" – zakomunikował stołeczny ratusz.

Również w czwartek urząd dzielnicy Ursus poinformował, że 18 czerwca Dawid Kacprzyk złożył pisemne oświadczenie o zrzeczeniu się mandatu radnego. ●

Michał Wojtczuk

www.nekrologi.wyborcza.pl/34439875

Z ogromnym smutkiem przyjęliśmy wiadomość o śmierci

Prof. dr hab.

Waldemara Pfeiffera

wybitnego naukowca,
inicjatora powstania i pierwszego prezesa Societas Humboldtiana Polonorum,
człowieka niezwykle ważnego dla społeczności polskich humboldtczyków,
niezwykle otwartego, zainteresowaneego światem i drugim człowiekiem,

członkowie Societas Humboldtiana Polonorum

1 RP

eprasa.pl a77f2c144b

Ranking uczelni. Wybrano te najbardziej przyjazne

Parlament Studentów RP ogłosił wyniki pierwszej edycji rankingu „Uczelnia Otwarta".

Alicja Gardulska

Zestawienie przygotowali studenci, a sfinansowało je Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego.

Chodziło o to, by wyróżnić uczelnie dostępne, bezpieczne i włączające. – Zmieniliśmy diametralnie podejście. Po raz pierwszy zauważyliśmy, że uczelnia to nie tylko miejsce, gdzie zdobywa się wiedzę, a przede wszystkim przestrzeń, w której funkcjonuje się na co dzień, więc musi być bezpieczna i przyjazna dla wszystkich – mówił minister nauki Marcin Kulasek.

Ocenione zostały te uczelnie, które same się zgłosiły. W pierwszej edycji było ich 59 (wszystkich uczelni publicznych i niepublicznych jest w Polsce 345).

Jakość nauczania nie była tu brana pod uwagę, ale „wszystko to, co powoduje, że studenci czują się zaopiekowani". Pogrupowano to w pięć kategorii: wsparcie studentów ze specjalnymi potrzebami, wsparcie socjalno-bytowe, wyrównywanie szans edukacyjnych, przeciwdziałanie zjawiskom niepożądanym oraz wsparcie aktywności naukowych i pozanaukowych.

Ważne więc było np. to, jak uczelnia wspiera osoby z niepełnosprawnościami i neuroatypowe, czy tworzy dla nich przyjazną przestrzeń, zapewnia wsparcie psychologiczne, alternatywne formy egzaminowania i asystentów. A także czy dba się o miejsca w akademikach, stołówkach, wspiera osoby w trudnej sytuacji materialnej, np. oferując stypendia socjalne i zniżki w akademikach.

• **17.06.2026 roku. Ogłoszenie wyników rankingu „Uczelnia Otwarta"**
FOT. DAWID ŻUCHOWICZ / AGENCJA WYBORCZA.PL

Czy ma procedury na wypadek sytuacji przemocowych czy mobbingowych, których doświadczają studenci. Chodzi np. o udostępnienie anonimowych kanałów zgłaszania nadużyć, interwencje w kryzysach, edukację. Wreszcie, czy monitoruje się potrzeby studentów i współpracuje z ich organizacjami.

Na pierwszym miejscu szkoła niepubliczna

W pierwszej edycji nagrodzono w sumie 24 uczelnie. Podzielono je na dziewięć grup: klasyczne, techniczne, ekonomiczne, medyczne, przyrodnicze, wojskowe, zawodowe, niepubliczne oraz akademie wychowania fizycznego. W każdej można było zdobyć złotą, srebrną i brązową statuetkę „Uczelnia Otwarta". Nie w każdym przypadku tak się stało, np. spośród uczelni wojskowych wybrano tylko laureatkę złotej statuetki. Dostała ją Akademia Wojsk Lądowych im. gen. Tadeusza Kościuszki z Wrocławia, bo tylko ona się zgłosiła.

Oprócz tego autorzy ułożyli ranking dziesięciu uczelni z najwyższą punktacją. Na pierwszym miejscu znalazła się Akademia Leona Koźmińskiego. Została wyróżniona – jak odczytano w laudacji – m.in. za system indywidualnych planów wsparcia, opartych na diagnozie potrzeb studentów oraz program wsparcia koleżeńskiego.

Drugie miejsce zajął Uniwersytet Warszawski, który zapunktował programem zapobiegającym tzw. drop outowi (czyli przedwczesnemu porzucaniu studiów), kampanią „Równoważni" oraz innowacyjnym Laboratorium map i modeli dotykowych, które wspiera studentów ze szczególnymi potrzebami.

Podium zamyka Uniwersytet Gdański. Uczelnia realizuje akademicki budżet obywatelski. Ma też kompleksowy system przeciwdziałania drop outowi, oparty m.in. na wsparciu psychologicznym i monitorowaniu dobrostanu studentów.

Jak mówiła „Wyborczej" Katarzyna Płaczek, koordynatorka projektu z Parlamentu Studentów Rzeczpospolitej Polskiej, wszystkie uczelnie, które się zgłosiły, dostały informację o tym, co już robią dobrze, a co jeszcze warto poprawić.

Rekrutacja na studia

– Chcieliśmy, aby ten ranking pokazał, które uczelnie są faktycznie dostępne i przyjazne studentom. To dla młodych ludzi, którzy idą na studia lub zmieniają uczelnię informacja o tym, która uczelnia jest najbardziej dostosowana do ich potrzeb i oczekiwań – dodała Płaczek.

Według niej idealna „uczelnia otwarta" to taka, która wsłuchuje się w potrzeby studentów. – To oznacza, że student może powiedzieć, czego mu jeszcze brakuje, co uczelnia powinna wdrożyć. Uczelnia doskonała to taka, w której studenci mogą się rozwijać i robić to, co kochają – mówiła. ●

TOP 10 uczelni w Rankingu „Uczelnia Otwarta"

1. Akademia Leona Koźmińskiego
2. Uniwersytet Warszawski
3. Uniwersytet Gdański
4. Akademia Górniczo-Hutnicza im. Stanisława Staszica w Krakowie
5. Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu
6. Politechnika Śląska
7. Politechnika Wrocławska
8. Zachodniopomorski Uniwersytet Technologiczny w Szczecinie
9. Uniwersytet Śląski w Katowicach
10. Katolicki Uniwersytet Lubelski Jana Pawła II

Zatrzymanie po zabójstwie Rosjanina

– Podejrzewany posługuje się gruzińskim paszportem – przekazał premier Donald Tusk. W poniedziałek w Białej Podlaskiej został zastrzelony artysta o pseudonimie Simon Skrepecki, który krytykował władze rosyjskie.

„Podejrzewany o udział w zabójstwie Rosjanina w Białej Podlaskiej zatrzymany przez lubelskich policjantów i ABW! Posługuje się gruzińskim paszportem. Służby pracują nad ustaleniem zleceniodawcy" – napisał w serwisie X premier Donald Tusk.

W poniedziałek około godziny 9.30 na chodniku, na jednym z osiedli w Białej Podlaskiej (woj. lubelskie) doszło do zabójstwa 44-letniego Roberta K. Do ofiary podszedł mężczyzna i oddał dwa strzały z broni krótkiej. Gdy pokrzywdzony upadł na ziemię, mężczyzna podszedł do niego i oddał jeszcze trzy strzały z bliskiej odległości.

Tusk mówił, iż „wszystko na to wskazuje, że było to zabójstwo polityczne, ale musimy czekać na dowody i bardziej konkretne przesłanki". Tusk przypomniał też, że zastrzelony mężczyzna był krytykiem Putina i rosyjskiego reżimu. Dodał, że policja i Agencja Bezpieczeństwa Wewnętrznego proponowały mu ochronę, jednak odmawiał z nieznanych powodów. ●

Katarzyna Rochowicz

wyborcza.pl

ZAPISZ SIĘ NA CODZIENNY NEWSLETTER

• **Wyborcza.pl/newslettery**

OGŁOSZENIE WŁASNE WYDAWCY

Kraj/34414013

JUTRO W „WYBORCZEJ"

Wydanie sobotnie „Wyborczej" możesz kupić
OD SOBOTY DO CZWARTKU!
Szukaj w punkcie sprzedaży prasy.

RADOSŁAW SIKORSKI:
Honor jest potężniejszy niż śmigłowiec szturmowy

SŁAWOSZ UZNAŃSKI:
Po co Polak na Księżycu

BEATA ŚNIECHOWSKA:
Dziewczyna z gwiazdką Michelin

ILE NAPRAWDĘ MASZ LAT:
Sprawdza genetyczka

1 RP

eprasa.pl a77f2c144b

Miasta Idei

KSSE idzie w nowe technologie

Na terenie KSSE działa 856 przedsiębiorstw, które zainwestowały już ok. 55-56 mld zł. – Mamy plan na przyszłość. Chcemy kreować miejsca pracy – mówi Rafał Żelazny, prezes Katowickiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej.

Przemysław Jedlecki

• **Rafał Żelazny, prezes KSSE oraz Marcin Krupa, prezydent Katowic** FOT. GRZEGORZ CELEJEWSKI / AGENCJA WYBORCZA.PL

Dziś zależy nam na tworzeniu miejsc pracy o wyższej wartości dodanej. Nie krytykujemy tego, co już powstało, ale jesteśmy przed kolejnym etapem rozwoju gospodarczego, a tym samym rozwoju strefy

RAFAŁ ŻELAZNY

– KSSE kończy 30 lat i cały czas rośnie. Nowe firmy cały czas napływają, by inwestować na naszym terenie zarówno w województwie śląskim, ale też w opolskim, gdzie również mamy nieruchomości – mówił Rafał Żelazny, prezes Katowickiej Strefy Ekonomicznej podczas eksperckiej debaty, którą zorganizowaliśmy z okazji urodzin KSSE.

W kwietniu 1996 roku wojewoda katowicki podpisał akt notarialny utworzenia Katowickiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej. Formalnie powstała wtedy państwowa spółka, a nie sama strefa. Tę 18 czerwca 1996 roku formalnie powołał premier.

W rozmowie wzięli też udział prezydenci Katowic i Tychów Marcin Krupa oraz Maciej Gramatyka. Był z nami też dr Marcin Baron z Uniwersytetu Śląskiego, Sławomir Czernecki, dyrektor Stellantis Gliwice Oddział I Zakład Produkcji Silników Tychy oraz Tomasz Gałaszkiewicz, wiceprezes ElectroMobility Poland.

Rafał Żelazny przypomniał, że dziś na terenie KSSE działa 856 przedsiębiorstw, przy czym duża część z nich to niewielkie firmy. – Łącznie wszystkie zainwestowały tu już ok. 55-56 mld zł, stworzyły co najmniej 100 tys. nowych miejsc pracy – wyliczał.

Automatyzacja zmienia gospodarkę

Dodał, że dziś tempo przyrostu miejsc pracy jest wolniejsze niż kiedyś. – To efekt automatyzacji, robotyzacji, wykorzystywania przez firmy rozwiązań opartych na sztucznej inteligencji. Niemniej w tym roku wydaliśmy już 27 decyzji o kolejnych inwestycjach, na kwotę prawie 2,6 mld zł – wskazał. Pytany, czym wyróżnia się KSSE na tle podobnych obszarów i spółek w Polsce, powiedział, że KSSE stworzyła dobrze działający ekosystem.

– Jesteśmy spółką, w której udziały ma Skarb Państwa, ale też dziesięć miast i gmin. Samorządy mają więc wpływ na to, co się tu dzieje. Rozumieją nasze potrzeby, mamy dobre relacje, co pozwala działać szybciej i sprawniej, gdy pojawia się potencjalny inwestor. Dzięki temu nie przychodzi on w próżnię – wyjaśniał.

Dodał, że KSSE dzięki temu wyróżnia się sprawczością i skutecznością. – To jest to, czego przedsiębiorcy oczekują. Są też zaopiekowani od początku do końca procesu inwestycyjnego – dodał.

Prezydent Tychów: Trudno sobie wyobrazić miasto bez strefy

Marcin Krupa, prezydent Katowic podkreślał, że KSSE przyczynia się do gospodarczej transformacji regionu. – Przechodzi ją w tej chwili cały region. Tradycyjne już kopalnie, huty są zastępowane przez nowy przemysł. W efekcie mamy olbrzymi motor napędowy gospodarki na Górnym Śląsku. Szczerze? Nie wyobrażam sobie regionu bez KSSE. Gdyby nie to, że jest, że działa, że przyciąga nowe firmy, bylibyśmy miejscem z ogromnymi problemami – mówił Marcin Krupa.

Maciej Gramatyka, prezydent Tychów przypomniał, że Tyska Podstrefa KSSE powstała w niemałej części na terenie zlikwidowanego gospodarstwa ogrodniczego. – Zastąpiono jeden rodzaj działalności, innymi. Pierwszą firmą, która się u nas ulokowała było Isuzu. W skali naszego miasta, był to rewolucyjny postęp – mówił.

Dodał, że trudno mu wyobrazić sobie dzisiejsze Tychy bez KSSE. – Nie jest tak, że te pola leżałyby odłogiem. Ale dziś nasza podstrefa to ponad 6 tys. miejsc pracy, które koncentrują się głównie wokół branży motoryzacyjnej. To efekt naszych tyskich tradycji związanych z zakładami Fiata – mówi.

Maciej Gramatyka liczy na to, że rozwój nowoczesnych technologii nie zaszkodzi branży, tylko ją wzmocni. – W Tychach mamy bezrobocie na poziomie 2 proc. Aktualnie 4 tys. miejsc pracy czeka na chętnych – przypomniał.

Wolne tereny w KSSE

Rafał Żelazny pytany o przyszłość KSSE powiedział, że wciąż są tu wolne tereny. – W Gogolinie mamy 100 hektarów ziemi, która jest gotowa do inwestycji. Bliżej mamy Jaworznicki Obszar Gospodarczy. Jego większa część należy do Electromobility Poland, ale w naszej gestii pozostaje 80 hektarów. To teren bardzo dobrze odbierany przez inwestorów, którzy już obejrzeli to miejsce. Z jednym z nich toczą się bardzo zaawansowane rozmowy, ale w tej chwili jeszcze nie mogę zdradzić szczegółów – mówił prezes Żelazny.

Dodał, że innym pomysłem KSSE jest przygotowanie i prezentowanie inwestorom wzorcowego terenu pod inwestycje i wspieranie tych już zapowiedzianych.

– Będziemy jednak musieli się zmierzyć z tym, co zostanie po górnictwie. Terenów poprzemysłowych będzie przybywać. Trzeba sobie powiedzieć wprost, że nie są to miejsca, w których z dnia na co dzień może powstać coś nowego. To nie są grunty w polu, przejęte od Krajowego Ośrodka Wsparcia Rolnictwa, gdzie można zacząć budować z dnia na dzień – mówił Rafał Żelazny.

Praca w KSSE

100

TYS.

• **nowych miejsc pracy stworzyły firmy działające w KSSE**

Ekonomista o zatrudnieniu

Dr Marcin Baron, ekonomista z Uniwersytetu Ekonomicznego w Katowicach mówił, że pokopalniane grunty potrzebują nowej roli.

– Dziedzictwo i troska o nie jest ważna. Na Górnym Śląsku mamy już wiele miejsc, które opowiadają przemysłową historię regionu, są one ważne, niekiedy potem kosztowne w utrzymaniu. Dlatego wszystko trzeba balansować, rozważać koszty i zyski. A kiedy trzeba to łączyć ze sobą funkcje. W Nowych Gliwicach zachowano poprzemysłowe budynki, wprowadziły się tam firmy informatyczne, powstały nowe obiekty. To, co stare, połączono umiejętnie z tym, co nowoczesne. To pozwoliło na kolejne inwestycje w Gliwicach – mówił.

Wrócił też do wątku o wolniejszym przyroście miejsc pracy. – Nowe technologie to jedno, a demografia to drugie. Zmniejszenie skali zatrudniania, przy malejącej liczbie ludności, nie jest aż tak dużym problem, jak może się z pozoru wydawać. Oczywiście, że zawsze chcielibyśmy, żeby miejsc pracy było więcej, żeby miasto liczyło więcej mieszkańców, ale świat się zmienia i ten ekosystem trzeba układać na nowo. Zmiana będzie polegać na mniejszej liczbie miejsc pracy, na podobnej liczbie inwestycji, ale o mniejszej skali – mówił. Jego zdaniem, wcale nie należy się tego obawiać. – Podam przykład Raciborza. Kiedyś w mieście liczono na wielkiego inwestora, który zmieni wszystko. Taki się nie pojawił, ale za to na terenach inwestycyjnych całkiem wyrosły lokalne firmy, które dobrze sobie radzą – mówił dr Marcin Baron.

Duże firmy też jednak rosną i nie zamierzają porzucać KSSE. – W Tychach jesteśmy już prawie 30 lat, zaś z KSSE od początku współpracuje się nam wzorcowo. Dziś produkujemy tu silniki samochodowe z maksymalną wydajnością. Przewidujemy, że w kolejnych latach będzie podobnie. Będzie tak, ponieważ produkujemy silniki do hybryd – mówił Sławomir Czernecki, dyrektor Stellantis Gliwice Oddział I Zakład Produkcji Silników Tychy. Dodał, że firma zainwestowała też w magazyny energii i farmę fotowoltaiczną, by zmniejszyć koszty energii.

– Dostaliśmy zezwolenie z Urzędu Miasta na połączenie kablem farmy fotowoltaicznej, która jest dwa kilometry od fabryki. To będzie najdłuższe takie połączenie farmy w Polsce – dodał.

Co z fabryką samochodów elektrycznych?

Tomasz Gałaszkiewicz, wiceprezes ElectroMobility Poland, był pytany o słowa ministra aktywów państwowych Wojciecha Balczuna o współpracy tej spółki z tajwańskim koncernem Foxconn. – Udostępni nam technologię, a my będziemy mogli ją samodzielnie rozwijać. Ostateczną umowę sfinalizujemy jesienią. Wiemy już, że mamy wyłączność na produkcję tych aut w Europie. Będzie to miejski SUV klasy średniej, oferowany w trzech modelach. Cenowo auto nie będzie najtańsze na rynku, ale nie może być też drogie. Chcemy zaoferować wysoką jakość, najnowocześniejsze rozwiązania technologiczne za rozsądną cenę – mówił „Wyborczej” Wojciech Balczun.

– Mogę potwierdzić, że konkrety przekażemy jesienią. Współpraca z Tajwańczykami idzie nam bardzo dobrze. Natomiast nie zapominajmy, że jest to bardzo duży podmiot, firma o gigantycznym zasięgu. Stąd dość długi czas rozmów, ale jesteśmy w końcowej fazie. Chcemy stworzyć nie tylko fabrykę samochodów, ale cały hub technologiczny związany z branżą motoryzacyjną. Tylko nasza firma zatrudni 1800, ale docelowo miejsc pracy tutaj będzie znacznie, znacznie więcej – mówi.

Prezes KSSE o planach rozwoju

O planach na przyszłość mówił też prezes Rafał Żelazny. – Dziś zależy nam na tworzeniu miejsc pracy o wyższej wartości dodanej. Nie krytykujemy tego, co już powstało, ale jesteśmy przed kolejnym etapem rozwoju gospodarczego, a tym samym rozwoju strefy. Widzimy, że w firmach, które są już u nas obecne nakłady na badania i rozwój pojawiają się coraz częściej. Uważamy jednak, że jako KSSE możemy uruchomić nowy obszar działalności i samemu stać się inwestorem w dziedzinie nowych technologii, kreatorem miejsc pracy. Chcemy odejść od roli pośrednika nieruchomości – mówił Rafał Żelazny.

Zapowiedział, że szczegóły dotyczące nowej odsłony działalności KSSE zostaną przedstawione jeszcze w czerwcu. ●

1 RP

eprasa.pl a77f2c144b

Fundusze Europejskie dla Rozwoju Społecznego | Rzeczpospolita Polska | Dofinansowane przez Unię Europejską | KRC Kluby Rozwoju Cyfrowego

REWOLUCJA W EDUKACJI CYFROWEJ

W całej Polsce powstaną Kluby Rozwoju Cyfrowego

Internet to ogrom możliwości. Możemy tam załatwić dziś niemalże wszystko: sprawdzić wyniki badań, zapłacić podatki, skontaktować się z urzędem... Wiele spraw staje się znacznie prostszych dzięki technologii, która rozwija się na naszych oczach.

Jest jeden warunek: musimy wiedzieć, jak z niej korzystać i jak robić to bezpiecznie. Brak kompetencji izoluje nas od postępu, szansy na oszczędzanie czasu i ułatwiania sobie życia. Stąd pomysł na Kluby Rozwoju Cyfrowego (KRC), które będą uczyć dorosłych Polaków korzystania z technologii w codzienności.

KRC Skalowanie to ostatni z trzech etapów działań realizowanych przez Centrum Projektów Polska Cyfrowa (CPPC), których celem jest podniesienie kompetencji cyfrowych społeczeństwa dzięki lokalnemu wsparciu.

W ramach wcześniejszych etapów – KRC Wsparcie oraz KRC Pilotaż – eksperci opracowali materiały edukacyjne, przeszkolili edukatorki i edukatorów, zebrali doświadczenia z gmin i sprawdzili różne modele działania Klubów. Kolejnym krokiem jest utworzenie ponad 2000 KRC w całej Polsce.

Nie taka technologia straszna, jak ją malują

40 KRC działa już dziś. Doświadczenia z Pilotażu pokazują, jak ważna jest ta inicjatywa. To nie tylko nauka nowych umiejętności, ale też tworzenie przestrzeni, w której można zadawać pytania, oswajać cyfrowe narzędzia we własnym tempie i bez obaw prosić o pomoc. **Osoby, które skorzystały ze szkoleń w pilotażowych KRC przełamały strach przed korzystaniem z technologii, a to już ogromny przełom.**

– **„Projekt Klubów Rozwoju Cyfrowego to nasza odpowiedź na cyfrową rewolucję, która nie zwalnia, a właściwie dopiero się rozpędza. Otaczająca nas codzienność jest dynamiczna, co sprawia, że czasem coraz trudniej jest nam za nią nadążyć. KRC, które już działają mają liczne grono zadowolonych odbiorców. W szkoleniach wzięło udział już ponad 2 tysiące osób, co zdecydowanie jest sukcesem”** – mówi Daniel Duda, dyrektor biura projektów rozwoju cyfrowego w CPPC.

Fot. KRC Miasta Łodzi. Zeskanuj kod QR, aby przejść na stronę projektu.

Nauka technologii po sąsiedzku

Choć Kluby Rozwoju Cyfrowego odpowiadają na potrzeby lokalnych społeczności, wszystkie działają według wspólnych założeń. Po pierwsze, są otwarte dla wszystkich dorosłych, niezależnie od ich wieku, stanu zdrowia czy dotychczasowych doświadczeń z technologią. Kluby to miejsca dostosowane do poziomu zarówno początkujących, jak i tych, którzy podstawy mają już za sobą.

– **„KRC stworzyliśmy z myślą o ludziach. Wiemy, że często odnalezienie się w cyfrowym świecie jest trudne, zwłaszcza dla osób starszych. Chcemy pomóc im stać się samodzielnymi i bezpiecznymi w sieci, aby nie czuli się wykluczeni w żadnej sferze życia. Pilotażowe KRC już prężnie działają i zdecydowanie świecą przykładem. To miejsca, które bardzo chętnie odwiedzamy i w których uczestnicy zawsze spotykają się z najważniejszymi wartościami: równością, zrozumieniem i pomocą na każdym etapie. O sąsiedzką atmosferę dbają profesjonalni edukatorzy i edukatorki, którzy wkładają w swoją pracę całe serca. Są otwarci na pomoc w wielu tematach”** – mówi Agnieszka Krauzowicz, kierująca CPPC.

Fot. KRC Miasta Łodzi. Zeskanuj kod QR, aby przejść na stronę projektu.

Po drugie, zajęcia w Klubach dotyczą codziennych spraw i praktycznych kompetencji. Odwiedzający KRC dowiedzą się m.in., jak korzystać z **Internetowego Konta Pacjenta, złożyć e-PIT, założyć Profil Zaufany, wysłać wniosek do urzędu, zapłacić rachunek online czy korzystać z aplikacji w telefonie**. To umiejętności przydatne nie tylko w kontaktach z administracją, ale też w pracy, nauce, rozwijaniu zainteresowań czy zmianie ścieżki zawodowej. **Od obsługi smartfona, przez bezpieczne korzystanie z usług online i ochronę danych, po praktyczne wykorzystanie narzędzi sztucznej inteligencji – każdy znajdzie coś dla siebie.**

Kluczowa jest także lokalizacja. **Kluby Rozwoju Cyfrowego mają stać się częścią lokalnej sieci miejsc dobrze znanych mieszkańcom**, takich jak biblioteki, domy kultury czy centra usług społecznych. Ma być lokalnie, sąsiedzko i serdecznie.

Kluby Rozwoju Cyfrowego – dlaczego są tak ważne?

Zdaniem edukatorek i edukatorów KRC to nie brak sprzętu czy dostępu do internetu jest dziś największą barierą w korzystaniu z technologii. **Większymi ograniczeniami okazują się stres, niepewność i obawa przed popełnieniem błędu.**

Osoby zainteresowane udziałem w zajęciach organizowanych przez Kluby mogą skorzystać z edukacji i wsparcia uszytych na miarę. **Nauka bezpieczeństwa w sieci, łatwiejszy kontakt z urzędem, a przede wszystkim poczucie sprawczości** to efekty projektu, które wykraczają poza główny cel podniesienia kompetencji. Unikatowość KRC znajdziemy we włączaniu, wyrozumiałości i burzeniu barier. Autorzy projektu wierzą, że dążenie do cyfrowej Polski i cyfryzacja usług publicznych mają sens tylko wtedy, gdy wszyscy mamy do nich swobodny dostęp i potrafimy z nich korzystać.

– **„W KRC opieką obejmujemy osoby w każdym wieku, co pokazuje uniwersalność naszego projektu. Jesteśmy przekonani, że to znacząco przyczyni się do trwałego podniesienia kompetencji cyfrowych polskiego społeczeństwa. Dziś to właśnie w naszych rękach jest cyfrowa przyszłość dorosłych Polek i Polaków”** – mówi dyrektor biura projektów rozwoju cyfrowego w CPPC.

Projekt współfinansowany jest ze środków programu **Fundusze Europejskie dla Rozwoju Społecznego 2021–2027**.

eprasa.pl a77f2c144b

Laura Kövesi: Potrzebujemy polskich prokuratorów

Nie wierzę, by w Polsce nie było pieniędzy na dziewięciu prokuratorów i kilku urzędników, którzy mają wspierać ich pracę – mówi europejska prokurator generalna Laura Kövesi.

ROZMOWA Z
LAURĄ KÖVESI
europejską prokurator generalną

• **Europejska prokurator generalna Laura Kövesi podczas wizyty w Polsce w 2024 r.** FOT. MACIEK JAŹWIECKI / AGENCJA WYBORCZA.PL

BARTOSZ T. WIELIŃSKI: Dwa lata temu, po zmianie rządu, Polska przystąpiła do Prokuratury Europejskiej. Co od tego czasu się wydarzyło?
LAURA KÖVESI: Wiele dobrych rzeczy, ale są też problemy. W 2024 r. z ówczesnym ministrem sprawiedliwości Adamem Bodnarem uzgodniliśmy, że powstaną biura prokuratury europejskiej w Lublinie, Gdańsku, Katowicach i oczywiście w Warszawie. I że będzie w nich pracować 24 europejskich prokuratorów delegowanych spośród prokuratorów polskich. Niestety, ciągle brakuje nam dziewięciu śledczych. Trzeba czym prędzej rozpocząć rekrutację.

Odbyłam w tej sprawie konstruktywne spotkanie z ministrem sprawiedliwości Waldemarem Żurkiem. To bardzo ważne, by nasze biura dysponowały pełnymi zasobami. Polska przecież otrzymuje i będzie otrzymywać ogromne fundusze unijne.

Chodzi pani o pieniądze z programu SAFE na dozbrojenie polskiej armii? O 44 mld euro?
– Nie tylko o SAFE. O pieniądze, które Polska dostaje w ramach KPO, w ramach funduszy strukturalnych i innych dotacji. Do Polski płyną z unijnego budżetu dziesiątki miliardów euro. A jedynym instrumentem, który chroni te pieniądze i zarazem polski budżet przed nadużyciami, jest właśnie prokuratura europejska.

Dlaczego wakatów w biurach prokuratury europejskiej w Polsce jeszcze nie zapełniono?
– To pytanie do strony polskiej, która musi jak najszybciej rozpocząć odpowiednie procedury

Czy nie można do pracy w Polsce wysłać prokuratorów z innego kraju UE?
– Niestety, prokuratura europejska nie działa w ten sposób. Potrzebujemy polskich śledczych.

W Polsce, tak jak w wielu innych krajach UE słyszymy narzekania, że budżet nie jest z gumy, we znaki daje się inflacja i inne problemy. Gdy budżet się nie spina, państwa stoją przed wyborem: albo ciąć wydatki, albo zwiększać dochody, czasem stosuje się obydwie metody na raz. Jednocześnie widzimy, że w siłę rosną międzynarodowe grupy przestępcze, które bogacą się na przestępstwach skarbowych, oszukiwaniu UE i jej członków, w tym Polski, na miliardy dolarów. To strukturalny problem dla budżetów w całej Europie. Dlatego uważam, że nie można oszczędzać na tych, którzy walczą z przestępcami i pomagają zwiększyć dochody państwa.

Może powinnam się była też spotkać z polskim ministrem finansów?

Przypomniałabym mu, że co roku tracicie 10 miliardów euro tylko z powodu oszustw związanych z podatkiem VAT, cłami i funduszami unijnymi.

To kwoty, których nie wolno ignorować. A koszty funkcjonowania prokuratury europejskiej w porównaniu ze skalą nadużyć są malutkie.

Po prostu nie mieści mi się w głowie, by nie było pieniędzy na dziewięciu prokuratorów i kilku urzędników, którzy mają wspierać ich pracę.

Poza problemem z wakatami, jak pani ocenia współpracę z Polską?
– Idzie dobrze. Zorganizowane grupy przestępcze nie działają tylko na szczeblu krajowym. Wykorzystując integrację europejską stworzyły europejski przestępczy ekosystem. Zanim Polska przyłączyła się do prokuratury europejskiej, w wielu śledztwach, które prowadziliśmy w Niemczech, widzieliśmy powiązania z waszym krajem. W pewnym momencie, podsłuchując jedną z rozmów telefonicznych, usłyszeliśmy nawet, jak przestępca mówił: „prokuratura europejska nie ma biur w Polsce, powinniśmy przenieść tam nasze interesy, to nie będą nam przeszkadzać". I tak to działało. Ale to przeszłość.

Prokuratura europejska to pierwsza w Europie ponadnarodowa instytucja śledcza. Jak z lotu ptaka widzimy, co się dzieje w 24 państwach członkowskich, w których działamy. Dostrzegamy powiązania, które umykają krajowym służbom.

W Polsce już mam świetny, profesjonalny zespół śledczy. Pracują pod ogromną presją, w zeszłym roku udało się im rozpatrzyć prawie 200 spraw, w których szacowana wartość szkód wyniosła 3,41 mld euro. Kilka śledztw przyciągnęło uwagę opinii publicznej, jak sprawa modernizacji infrastruktury tramwajowej w województwie śląskim [prokuratorzy europejscy zarzucają korupcję oraz zmowę przetargową i chcą w związku z tym pozbawić immunitetu posła Wojciecha Króla]. Inna sprawa dotyczy malwersacji unijnych środków przeznaczonych dla ukraińskich uchodźców. W naszych biurach każdego dnia coś się dzieje. A spraw będzie więcej, gdy z czasem wszystkie organy wymiaru sprawiedliwości w Polsce będą świadome tego, co robimy i jak pracujemy. Wtedy też wzrośnie poziom wykrywalności.

Jak wygląda wasza praca? Czy to wy zwracacie się do polskich władz z konkretnymi podejrzeniami, czy to polskie władze zwracają się do was, mówiąc, że mają coś, co dotyczy środków europejskich, unijnych i potrzebują wsparcia?
– Działamy w obie strony. Czasami otrzymujemy informacje od polskich prokuratorów, czasami sami dostrzegamy powiązania z Polską w dochodzeniach, które prowadzimy w innych państwach. Wtedy to my przekazujemy informacje. Moglibyśmy działać sprawniej. Nadal dochodzi do sytuacji, że funkcjonariusze policji kierują sprawy najpierw do prokuratorów krajowych, a oni muszą następnie przekazać je do nas. A powinni uderzać do nas bezpośrednio.

> *Nie można oszczędzać na tych, którzy walczą z przestępcami*
>
> LAURA KÖVESI
> europejska prokurator generalna

Służby krajowe mają pewne ograniczenia. Nie mogą prowadzić dochodzeń poza granicami swojego państwa. A my możemy. Zanim powstała prokuratura europejska – byłam wtedy prokuratorem w Rumunii – nigdy otrzymywałem informacji o przestępcach spoza kraju w ciągu kilku godzin. Czekało się miesiącami, a nawet latami, aby cokolwiek uzyskać. Teraz ten problem dzięki nam znika.

Generalnie w Polsce, jak i w innych państwach członkowskich, już zaczęto dostrzegać wartość dodaną prokuratury europejskiej. Dlaczego? Ponieważ nasza praca przekłada się na większe bezpieczeństwo dla obywateli. To, czy ludzie czują się bezpiecznie na ulicy, zależy od skuteczności walki z przestępczością zorganizowaną. W naszych śledztwach widzimy powiązania z handlem bronią, handlem narkotykami i handlem ludźmi. Nie mamy kompetencji do prowadzenia dochodzeń w tych sprawach, ale gdy tylko otrzymujemy takie informacje, przekazujemy je organom krajowym.

W jednym z krajów UE przestępcy wykorzystywali tę samą infrastrukturę do wyłudzania zwrotów VAT do handlu karabinami, które były używane w innym z państw UE w porachunkach między gangami. Bez prokuratury europejskiej ten proceder nie zostałby ujawniony

Czy te informacje zostały odpowiednio wykorzystane? Doszło do zatrzymań?
– Tak, ale w tej chwili nie mogę podać więcej szczegółów. Poza tym zauważyłam, że do opinii publicznej przebijają się zwykle te sprawy, w które zaangażowani są znani politycy.

Chcę jednak podkreślić, że nie jesteśmy narzędziem w rękach partii ani urzędników z Brukseli. Jesteśmy niezależni.

I w sumie dobrze, że o sprawach, w które zamieszani są ministrowie czy posłowie, jest tak głośno. Fundamentalną zasadą w każdej demokracji jest to, że prawo jest równe dla wszystkich. A my udowadniamy to obywatelom. Na ich codzienne życie wpływa jednak systemowa korupcja i systemowe oszustwa finansowe. Z tym walczymy.

Pracuję w tym zawodzie 30 lat i nauczyłam się, że prokurator jest w swojej pracy skuteczny, gdy cieszy się zaufaniem obywateli. Obywatele ufają nam zaś wtedy, gdy wyznaczymy granicę, której nikt, bez względu na to, jak bogaty czy jak potężny jest, nie odważy się przekroczyć.

Zbigniew Ziobro, poprzedni minister sprawiedliwości, dziś ścigany za kierowanie zorganizowaną grupą przestępczą, przez lata twierdził, że prokuratura europejska odbiera lub ogranicza suwerenność państw członkowskich
– Nie komentuję wypowiedzi polityków. Ale w tym przypadku wyjaśnię, że prokuratura europejska nie jest instytucją zagraniczną. Nasi prokuratorzy nadal działają w ramach systemu krajowego.

Kiedy pracujemy nad sprawami w Polsce, stosujemy polskie prawo, występujemy przed polskimi sądami, a każdy obywatel Polski może zwrócić się do nas w swoim ojczystym języku.

Stosujemy prawo krajowe i prawo unijne. A prawo UE nie jest przecież obcym dyktatem dla narodu polskiego. Prawo UE to także prawo polskie. Musimy je szanować, tak jak respektujemy prawo polskie. Nie jesteśmy więc obcymi, którzy chcą narzucać Polakom swoją wolę.

Jest też inna narracja, że to, co europejskie oznacza słabość, wolne podejmowanie decyzji, zbędne przepisy, biurokrację...
– Nas to nie dotyczy. U nas nie ma biurokracji. Jesteśmy prokuraturą, a nie agencją. Mamy łapać przestępców, a nie poprawiać komunikację i koordynację. Walczymy z bardzo niebezpiecznymi zorganizowanymi grupami przestępczymi, które w ostatnim roku stały się jeszcze bardziej potężne

Na Węgrzech po 16 latach zmieniła się władza. Czy tak jak Polska dołączą do prokuratury europejskiej?
– Spotkałam się już z nowym ministrem sprawiedliwości. Wysłał mi pismo, w którym wyraził zamiar przystąpienia. Mam nadzieję, że zrobią wszystko, co konieczne, byśmy jak najszybciej mogli rozpocząć działalność na Węgrzech. Węgry muszą najpierw zmienić ustawodawstwo. Pytanie, jak bardzo będą nas wspierać, ile pieniędzy przeznaczą na pracę naszego biura. Gdy się jest częścią prokuratury europejskiej, to na poważnie.

Nie jest pani optymistką...
– Chcę widzieć fakty, a nie słowa. ●

Rozmawiał Bartosz T. Wieliński

2 RP

eprasa.pl a77f2c144b

Rosja

W Moskwie znów płonie rafineria

Import benzyny z krajów azjatyckich, zgoda na obniżenie jej jakości, reglamentacja sprzedaży w 53 regionach. Moskwa rozpaczliwie próbuje powstrzymać narastający kryzys na rynku paliw.

Radziwinowicz

Rosja, która jeszcze niedawno mianowała się „energetycznym supermocarstwem", zdecydowała się, a raczej została zmuszona do kupowania benzyny w Azji. Dostawcy szuka w Korei Południowej i Singapurze, ale najpewniej zostaną nim Chiny. Paliwo ma być przewożone drogą morską do portów rosyjskich, a dalej – koleją.

Rząd „czasowo" zezwolił rafineriom na obniżenie jakości wypuszczanej na rynek benzyny. Wolno im teraz podnosić ponad obowiązującą normę zawartość na przykład siarki w paliwie.

Władze obniżyły też limit ilości benzyny, którą spółki naftowe mogą sprzedawać na giełdzie. Do tej pory było to 15 proc. tego, co wyprodukowały rafinerie, teraz ma być 10 proc. A to, co dzięki temu uda się zatrzymać, zostanie przeznaczone na potrzeby armii, służb ratunkowych i medycznych, administracji.

Jak podaje między innymi niezależny rosyjski portal „The Bell", takie czy inne formy reglamentacji paliwa wprowadzono już w 53 regionach.

Najtrudniej jest na okupowanym przez Rosjan Krymie, odciętym od dostaw przez ukraińskie drony stale atakujące transporty na trasie „Noworosja". Tam szczęśliwcom, którzy na czas staną w długich kolejkach, do baków nalewają po 20 litrów benzyny. Pomagać mają talony i specjalne QR kody gwarantujące ponoć prawo tankowania. Ale nie gwarantują, bo benzyny jest za mało. Za to pojawili się oszuści, którzy sprzedają fałszywe kody.

W fatalnej sytuacji są turyści, którzy przyjechali na półwysep własnymi autami. Teraz z suchymi bakami nie mają jak dotrzeć choćby z Jałty do stanicy Tamań (353 km) w kraju krasnodarskim. Ale i w tym regionie, w wyniku „sezonowych komplikacji", jak to określił gubernator Weniamin Kondratiew, z benzyną są „przejściowe trudności".

W wyniku coraz częstszych ataków ukraińskich częściowo lub w całości zatrzymana jest produkcja w 13 rosyjskich rafineriach. Te, które pracują, przerabiają 4 mln baryłek dziennie (dwie trzecie potencjału całego przemysłu petrochemicznego kraju) – to minimum za ostatnie 21 lat.

Wbrew temu, co donoszą media, kryzys jest niemal niezauważalny w Moskwie. Tam kłopoty mają tylko nieliczne małe stacje benzynowe, które nie należą do dużych sieci i muszą kupować paliwo na giełdzie, gdzie obecnie ceny są bardzo wysokie.

W Rosji słusznie mawiają, że jeśli coś się w kraju dzieje, ale nie dzieje się w Moskwie, to nic się nie wydarzyło

Nad tym, by w stolicy nie było gorzej, czuwa Kreml.

W Rosji słusznie mawiają, że jeśli coś się w kraju dzieje, ale nie dzieje się w Moskwie, to nic się nie wydarzyło. Władza niespecjalnie martwi się rozzłoszczonymi tkwiącymi w kolejkach po benzynę mieszkańcami Chabarowska. Powtarzające się uderzenia dronów w przygraniczny Biełgorod to problemy mieszkańców Biełgorodu, a Kreml może je ignorować.

Tak było choćby z internetem, przez miesiące wyłączanym mieszkańcom niemal wszystkich prowincji. Kiedy jednak internet „ze względów bezpieczeństwa" odebrano rozpieszczonym Moskwianom, którzy wcześniej z dumą powtarzali, że „u nas sieć lata, jak w Amsterdamie", podniósł się krzyk, którego nie dało się zignorować, notowania Putina zaczęły spadać, władza musiała się wycofać.

Teraz, co by się nie działo, benzyna w Moskwie musi być. Sztaby kolejowe będą kombinować, by paliwo z Chin docierało przede wszystkim do stolicy, tak by w niej ludzie nie odczuwali skutków wojny.

Ukraińcy rozumnie starają się więc, by jednak odczuwali. W nocy ze środy na czwartek znów zaatakowali i podpalili stołeczną rafinerię w Kapotni, która gwarantuje 40 proc. dostaw na rynek miasta. Według rosyjskich władz w rafinerię trafiło kilka dronów. Potężną chmurę dymu nad pożarem widać z daleka, nie zauważyć jej nie można. ●

Wacław Radziwinowicz

REKLAMA

Kraj/34437200

GÓRNOŚLĄSKO-ZAGŁĘBIOWSKA METROPOLIA ZAPRASZA
KIERUNEK GZM
NAJWIĘKSZY W POLSCE FESTIWAL MIKROWYPRAW
26–28 CZERWCA 2026

→ 41 MIAST I GMIN
→ 269 WYCIECZEK I WYDARZEŃ
→ SETKI OPOWIEŚCI
→ KIERUNEKGZM.PL

1 RP

eprasa.pl a77f2c144b

Informatycy na lotniskach pracują na umowach na B2B

Część informatyków zatrudnionych przez PPL pracuje na umowach cywilnoprawnych. Ma to być pozostałość m.in. po rządach PiS w spółce, która wyraźnie ciąży nowemu szefostwu. A co z bezpieczeństwem polskich lotnisk?

Eryk Kielak

• **Rząd przygotował ustawę, która wpisuje PPL odpowiadające m.in. za Lotnisko Chopina w Warszawie na listę spółek strategicznych**
FOT. SŁAWOMIR KAMIŃSKI / AGENCJA WYBORCZA.PL

Polskie lotniska to jedne z najważniejszych obiektów tzw. infrastruktury krytycznej (obiekty i usługi niezbędne do funkcjonowania państwa). Tymczasem, jak się dowiedzieliśmy, „cyfrowy mózg" Polskich Portów Lotniczych (PPL) obsługuje także grupa ludzi, których ze strategiczną państwową spółką łączy faktura wystawiana na jednoosobową działalność gospodarczą. Mowa o dziale IT, gdzie wielu pracowników ma być zatrudnionych na umowach B2B. Czy to rzeczywiście jest problem?

„Szczegółowe dane procentowe oraz liczbowe dotyczące form zatrudnienia w strategicznych działach spółki, takich jak IT, stanowią tajemnicę przedsiębiorstwa" – informują nas w PPL, gdy pytamy o dokładną liczbę informatyków pracujących na umowach business-to-business. Samemu faktowi zatrudniania części z nich na umowach cywilnoprawnych jednak nie zaprzeczają. Ale odpowiedzialność zrzucają na poprzedników, gdy prezesem spółki był Mariusz Szpikowski, powołany na to stanowisko w 2016 r. przez Andrzeja Adamczyka. Była to część wymiany kadr, po tym, jak PiS przejęło władze w przedsiębiorstwie.

„Sytuacja, w której część personelu świadczy usługi w oparciu o umowy B2B, jest efektem polityki zapoczątkowanej w okolicach 2016 r. przez ówczesne władze PPL. Wówczas systematycznie i odgórnie dążono do outsourcingu całych obszarów funkcjonowania lotniska, dotyczyło to nie tylko IT, ale również np. zarządzania budynkami" – tłumaczy firma.

Nie oznacza to jednak, że za kadencji obecnego prezesa Łukasza Chaberskiego (na stanowisku od kwietnia 2025 r.) wcale nie zatrudniano informatyków na B2B. Na profilach niektórych pracowników działu IT na LinkedIn można znaleźć informacje, że zaczęli oni pracę w spółce w ostatnich kilkunastu miesiącach i deklarują jako formę zatrudnienia – samozatrudnienie.

Bez względu jednak na to, kto tak naprawdę odpowiada za obecny stan, jest to kwestia, która może budzić wątpliwości prawne, etyczne czy np. dotyczące bezpieczeństwa.

Infrastruktura krytyczna

Zacznijmy od tego, co najważniejsze, czyli kwestii bezpieczeństwa. PPL to spółka odpowiedzialna za zarządzanie kluczową infrastrukturą lotniskową m.in. odpowiada za największy port samolotowy w Polsce – Lotnisko Chopina w Warszawie. Rząd przygotował już ustawę, która wpisuje przedsiębiorstwo na listę spółek strategicznych o istotnym znaczeniu. Mówimy bowiem też o spółce, za pomocą której da się de facto kontrolować ruch lotniczy w naszym kraju.

Porty Lotnicze przekonują nas jednak, że wiązanie formy umowy zatrudnienia pracownika z zagrożeniem dla infrastruktury krytycznej jest bezpodstawne i wynika z nieznajomości rygorystycznych procedur lotniskowych.

– Forma współpracy (B2B czy UoP) nie ma najmniejszego znaczenia dla poziomu weryfikacji dostępu do naszych systemów i infrastruktury – czytamy w odpowiedzi. Tłumaczą też, że niezależnie od tego, czy dana osoba jest pracownikiem etatowym, czy współpracownikiem zewnętrznym, podlega dokładnie takim samym, restrykcyjnym procedurom bezpieczeństwa. Każda z osób przechodzi dogłębną, wielopoziomową kontrolę, prowadzoną zarówno przez wewnętrzne służby PPL, jak i przez Straż Graniczną. Dodatkowo podpisywane są rygorystyczne umowy o zachowaniu poufności (NDA). „To jest absolutnym standardem we wszystkich kontraktach zawieranych przez Polskie Porty Lotnicze" – zapewnia nas państwowy operator.

– Nie ma zatem fizycznej ani systemowej możliwości, by dostęp do wrażliwych danych otrzymała osoba bez uprzedniej, rzetelnej weryfikacji. Bezpieczeństwo operacyjne lotniska jest zachowane na najwyższym poziomie – podkreśla spółka.

Weryfikacja pracowników

To wyjaśnienie przekonuje mec. Marcina Marutę, radcę prawnego i specjalistę ds. cyberbezpieczeństwa. Ekspert zwraca uwagę, że ochrona systemów to proces wielowarstwowy. – Pierwszą barierą są zabezpieczenia techniczne, drugą organizacyjne, czyli procedury składowania i nadzoru nad danymi, a trzecią system uprawnień określający, kto i do czego ma dostęp. W tym kontekście forma zatrudnienia schodzi na dalszy plan. Nie ma znaczenia, czy systemami zarządza zewnętrzny dostawca, kontraktor na B2B, czy etatowy pracownik – zauważa prawnik.

– Jeśli mam zadbaną warstwę techniczną oraz organizacyjną i wiem, kto ma dostęp do konkretnych zasobów, kto może pracować, na jakich danych i kto może je wprowadzać, to forma zatrudnienia nie robi różnicy. Odpowiedź PPL jest rozsądna. Zawarli z tymi ludźmi takie umowy, które dają im pełną kontrolę, analogiczną do tej, jaką ma się nad pracownikami etatowymi. I to jest prawda – podkreśla.

Mecenas Julia Armata z kancelarii Armata Legal jest z kolei zdania, że w razie zatrudnienia firmy zewnętrznej IT, która jest powiązana jedynie umową B2B lub outsourcingu tych usług, np. w znacznej części, wyzwania związane z zapewnieniem bezpieczeństwa i cyberbezpieczeństwa mogą być większe. Ale to nie oznacza, że nie można wszystkiego odpowiednio ułożyć organizacyjnie i zabezpieczyć umownie. – Jest to wykonalne, jeśli dana spółka ma ogólnie dobrze wdrożone zasady bezpieczeństwa obiegu informacji i cyberbezpieczeństwa, a przede wszystkim, jeśli zaimplementowała unijne i polskie przepisy, które tego dotyczą (NIS2, USKC). Da się to zrobić także przy B2B, ale stanowi większe wyzwanie i wymaga lepszego zabezpieczenia prawnego (umowa dot. know-how, poufności, zapewnienie prawa do kontroli i audytów itd.) – wylicza.

Dodatkowym utrudnieniem jest praca zdalna, a jak wynika z profili pracowników działu IT na LinkedIn, część ma właśnie ten tryb pracy. – Praca zdalna może mieć miejsce zarówno przy umowy o pracę, jak i przy umowie B2B. W kwestii samego cyberbezpieczeństwa to nie jest tak, że przy pracy zdalnej nie da się go obecnie zapewnić i że zachowanie bezpieczeństwa nie jest możliwe od strony technologicznej, ale może to stanowić większe wyzwanie, zwłaszcza jeśli chodzi o kluczowych specjalistów operacyjnych i całkowite wyeliminowanie np. możliwości dostępu osób trzecich, choćby domowników osoby pracującej zdalnie – podkreśla mec. Julia Armata.

– UoP w przeciwieństwie do B2B (bez względu na formę pracy) pozwala także na większe związanie pracownika organizacyjne i większą kontrolę nad miejscem pracy, sposobem wykonania pracy, pracownik jest bezpośrednio podległy, musi się stosować do poleceń służbowych etc. I stosunek ten jest regulowany przez przepisy Kodeksu pracy, których strony tej umowy nie mogą co do zasady zmieniać (np. na niekorzyść pracownika) – podnosi adwokatka.

> *Porty Lotnicze przekonują, że wiązanie formy zatrudnienia pracownika z zagrożeniem dla infrastruktury krytycznej jest bezpodstawne*

Zatrudnieni bez przetargów

A więc umowy B2B w PPL mogą, choć nie muszą, wpływać na kwestie bezpieczeństwa. Z racji jednak, że informatycy są de facto osobnymi firmami, pojawia się pytanie, czy powinni być wyłaniani w postępowaniach przetargowych? W końcu mówimy o spółce skarbu państwa. – PPL to jednoosobowa spółka akcyjna skarbu państwa, co oznacza, że jako spółka prawa handlowego stosuje ona własne procedury rekrutacyjne. Z punktu widzenia prawa nie ma zatem ustawowego wymogu, który nakazywałby przeprowadzanie naboru czy konkursów przy zatrudnianiu osób na stanowiska inne niż kierownicze. Sztywne rygory, wynikające m.in. z ustawy o zasadach zarządzania mieniem państwowym, dotyczą wyłącznie wyższej kadry menedżerskiej, czyli osób wchodzących w skład zarządu oraz rady nadzorczej. To tam przepisy precyzyjnie określają kryteria dla kandydatów oraz tryb ich powoływania – tłumaczy nam mec. Julia Armata.

– W przypadku zatrudniania szeregowych pracowników czy specjalistów operacyjnych, w tym branży IT, taki obowiązek (naboru czy konkursu) nie istnieje – wyjaśnia prawniczka.

Filozofia zatrudnienia

Formalnie zatrudnianie pracowników na B2B nie jest więc niezgodne z prawem. Pozostaje jeszcze kwestia etyczna. Od kilku miesięcy rząd powtarza narrację o złych przedsiębiorcach, którzy zatrudniają pracowników na umowach B2B, mimo że de facto pracują, jak zwykli etatowcy. Twarzą niezgody na ten stan rzeczy jest ministerka pracy Agnieszka Dziemianowicz-Bąk.

– Wadliwe umowy cywilnoprawne, zawierane w miejsce umowy o pracę, psują polski rynek pracy. Psują zarówno poczucie bezpieczeństwa i stabilności pracowników, ale także utrudniają konkurowanie – mówiła w lutym w rozmowie z Wyborczą.biz. Wyliczała, że same fikcyjne B2B to według danych Ministerstwa Finansów ponad 2 mld zł strat rocznie. Tacy pracownicy płacą bowiem znacznie niższe, ryczałtowe składki ZUS, korzystają preferencyjnych stawek podatkowych oraz odliczają koszty uzyskania przychodu, przez co oddają państwu znacznie mniej w ramach podatku PIT. Umowa B2B pozbawia też pracownika kluczowych przywilejów Kodeksu pracy, takich jak płatny urlop wypoczynkowy, ochrona przed nagłym zwolnieniem czy płatne zwolnienie lekarskie. Całe ryzyko prowadzenia działalności oraz opłacanie składek ZUS i podatków zostaje przerzucone na barki zatrudnionego, co w praktyce oznacza mniejszą stabilność zatrudnienia. Ponadto w przypadku choroby lub chęci odpoczynku „fikcyjny etatowiec" na B2B po prostu nie zarabia, co drastycznie obniża jego bezpieczeństwo socjalne.

– Kontrakty B2B są w naszym kraju nadużywane – mówi mec. Marcin Maruta. Podkreśla jednak, że bez głębszego wglądu w dokumenty trudno zakładać, czy PPL też to robi.

– Jeśli chodzi o umowy B2B – PPL bez wątpienia nie jest wyjątkiem. Wizerunkowo spółki skarbu państwa powinny jednak jako pierwsze to porządkować, bo to po prostu źle wygląda, gdy same stosują takie praktyki – zauważa Maruta.

– Mowa o spółce skarbu państwa, w sytuacji, gdy to rząd odpowiada za znaczące zmiany w ostatnim czasie – szczególnie jeśli chodzi o wytyczne dla Państwowej Inspekcji Pracy, która zyskała możliwość zamiany takich umów na umowy o pracę. Można więc mówić o swego rodzaju hipokryzji, jeśli sama spółka Skarbu Państwa miałaby np. stosować ukryte stosunki pracy pod pozorem umów B2B czy preferować taki sposób zatrudnienia – stwierdza Julia Armata. – Decyzja o związaniu umową B2B często wynika z kwestii finansowych i podatkowych, które w odniesieniu do spółek typu PPL nie mogą mieć pierwszeństwa przed kwestiami dotyczącymi bezpieczeństwa – dodaje.

Jak poinformował nas Piotr Rudzki, rzecznik PPL – Piotr Rudzki „obecny zarząd odchodzi filozofii zatrudnienia, zapoczątkowanej w 2016 r.". „Rozpoczęliśmy już proces, którego celem jest docelowe ustabilizowanie zespołu i oparcie współpracy z większością pracowników IT na umowach o pracę (UoP). Traktujemy to jako inwestycję w kompetencje i stabilność zespołu" – przekazał nam. Kwestia umów B2B w spółce ma więc wkrótce zostać uregulowana. ●

eprasa.pl a77f2c144b

FINAŁ INWESTYCJI KLUCZOWEJ Z PUNKTU WIDZENIA BEZPIECZEŃSTWA

Budowa terminalu intermodalnego w Porcie Gdynia na ostatniej prostej

Budowa terminalu intermodalnego na terenie Centrum Logistycznego Port Gdynia znajduje się w końcowej fazie realizacji. Zgodnie z założeniami inwestora zakończenie budowy planowane jest na drugą połowę 2026 roku. Przedsięwzięcie realizowane przez Zarząd Morskiego Portu Gdynia S.A. stanowi istotny element rozwoju infrastruktury portowej, szczególnie w obszarze transportu intermodalnego.

Realizacja projektu przygotowuje port do zwiększenia udziału kolei w obsłudze ładunków oraz do prowadzenia operacji przeładunkowych w bezpośrednim sąsiedztwie istniejącego zaplecza składowego.

Dofinansowanie unijne

Projekt pn. „Budowa terminalu intermodalnego na terenie Centrum Logistycznego Portu Gdynia" uzyskał dofinansowanie ze środków Unii Europejskiej w ramach instrumentu „Łącząc Europę" (Connecting Europe Facility – CEF), w komponencie mobilności wojskowej (Military Mobility), w perspektywie finansowej na lata 2021–2027.

Umowę o udzielenie dotacji dla projektu nr 101158165 — 23-PL-TM-Intermodal Gdynia podpisano 14 czerwca 2024 roku pomiędzy ZMPG S.A. a Europejską Agencją Wykonawczą ds. Klimatu, Środowiska i Infrastruktury (CINEA). Całkowita wartość projektu przekracza 16,4 mln euro, z czego dofinansowanie unijne wynosi około 8,2 mln euro, co odpowiada 50% kosztów kwalifikowalnych.

Na poziomie krajowym warunki realizacji projektu określono w Umowie o Współpracy nr CEF2/029/2023 z dnia 19 sierpnia 2024 roku, zawartej pomiędzy Skarbem Państwa – Ministrem Funduszy i Polityki Regionalnej, Centrum Unijnych Projektów Transportowych oraz beneficjentem. Projekt realizowany jest zgodnie z obowiązującymi regulacjami unijnymi i krajowymi dotyczącymi ochrony środowiska, konkurencji czy zamówień publicznych.

Terminal intermodalny

Inwestycja obejmuje budowę terminalu intermodalnego wraz z niezbędną infrastrukturą towarzyszącą. W ramach terminalu powstają dwa tory ładunkowe

o długości około 750 metrów każdy, zakończone stałą rampą najazdową umożliwiającą załadunek i rozładunek ciężkich pojazdów.

Układ torowy uzupełniają tor dojazdowy oraz tor komunikacyjny, które zapewniają powiązanie z istniejącą infrastrukturą kolejową portu. Inwestycja obejmuje także wykonanie betonowego placu manewrowo-odstawczego, wewnętrznych tras manewrowych oraz zbiornika retencyjnego.

Terminal umożliwi prowadzenie operacji przeładunkowych nawet na trzech torach jednocześnie. Został on zaprojektowany do obsługi ładunków o masie 100 ton oraz pojazdów o masie do 120 ton, co pozwala na jego wykorzystanie zarówno w logistyce cywilnej, jak i w zastosowaniach wojskowych.

Wykonawcą inwestycji jest NDI S.A. Umowę na realizację robót zawarto 17 marca 2025 roku i obejmuje ona kompleksowe wykonanie inwestycji wraz z uzyskaniem decyzji o pozwoleniu na użytkowanie.

Nowa infrastruktura do przeładunku kontenerów i pojazdów

Rozpoczęcie użytkowania terminalu będzie odpowiedzią na rekordowy wzrost przeładunków kontenerowych w Porcie Gdynia oraz pozwoli przełamać ograniczenia związane z dostępnością infrastruktury do obsługi kolejowej drobnicy skonteneryzowanej w tej części portu. Dotychczas w wielu przypadkach możliwy był jedynie dowóz ładunków transportem drogowym, co wpływało na organizację pracy i czas obsługi.

Nowy terminal powstaje w bezpośrednim sąsiedztwie placów składowych, co umożliwi prowadzenie operacji przeładunkowych z wykorzystaniem transportu kolejowego. Rozwiązanie to pozwoli na bardziej efektywne wykorzystanie infrastruktury portowej oraz poprawę obsługi logistycznej kontenerów i ciężkich pojazdów.

Powiązania z dostępem kolejowym

Inwestycja wpisuje się w szerszy proces poprawy dostępu kolejowego do portu. Jego elementem jest przebudowa stacji Port Gdynia oraz modernizacja linii kolejowej nr 201 na odcinku Maksymilianowo – Gdynia, z wyłączeniem załoczonej linii aglomeracyjnej przez Trójmiasto.

Oba te przedsięwzięcia tworzą warunki do zwiększenia obsługi kolejowej portu oraz poprawy przepustowości połączeń z zapleczem krajowym i międzynarodowym. Terminal intermodalny stanowi uzupełnienie tych działań poprzez zapewnienie infrastruktury umożliwiającej bezpośredni przeładunek ładunków.

Dostosowanie do wymogów podwójnego, cywilno-wojskowego zastosowania

Projekt realizowany jest w ramach komponentu mobilności wojskowej, co oznacza przygotowanie infrastruktury do wymagań związanych z transportem sprzętu wojskowego. Terminal umożliwi obsługę ciężkich pojazdów oraz ładunków o dużej masie, w tym sprzętu wykorzystywanego przez siły zbrojne.

Zdolność do transportu takich ładunków koleją oraz ich sprawnego przeładunku stanowi istotny element systemu logistycznego wspierającego działania realizowane przez NATO oraz państwa członkowskie Unii Europejskiej.

Rola w sieci transportowej TEN-T

Terminal intermodalny zlokalizowany jest w korytarzach Transeuropejskiej Sieci Transportowej TEN-T: Bałtyk – Adriatyk oraz Bałtyk – Morze Czarne – Morze Egejskie. Realizacja inwestycji przyczyni się do eliminacji ograniczeń infrastrukturalnych oraz poprawy funkcjonowania systemu transportowego.

Zwiększenie udziału kolei w obsłudze portu wpisuje się również w działania na rzecz ograniczenia wpływu transportu drogowego na środowisko, poprzez zmniejszenie natężenia ruchu ciężarowego oraz emisji zanieczyszczeń.

Zakończenie inwestycji i uruchomienie terminalu

Zakończenie budowy oraz uzyskanie pozwolenia na użytkowanie umożliwi rozpoczęcie eksploatacji terminalu intermodalnego w 2027 roku. Nowa infrastruktura pozwoli na prowadzenie operacji przeładunkowych w bezpośrednim powiązaniu z zapleczem składowym oraz siecią kolejową.

Inwestycja stanowi istotne uzupełnienie infrastruktury Portu Gdynia, zwiększając jego możliwości w zakresie obsługi transportu intermodalnego oraz poprawiając organizację procesów logistycznych. Projekt ma strategiczne znaczenie dla bezpieczeństwa przeładunków w porcie, a jednocześnie przyczynia się do zapewnienia zrównoważonego i odpornego systemu transportowego.

Poglądy i opinie wyrażone w niniejszym materiale są wyłącznie poglądami autora i nie musza odzwierciedlać stanowiska Unii Europejskiej ani agencji CINEA.
Ani Unia Europejska, ani instytucja udzielająca dofinansowania nie ponoszą odpowiedzialności za treść niniejszego materiału.

PORT GDYNIA
Rzeczpospolita Polska
Dofinansowane przez Unię Europejską

eprasa.pl a77f2c144b

Polska inwestuje 44 mln złotych w ElevenLabs. Całość zostanie w kraju

Poprzez bank BGK Polska stała się pierwszym publicznym udziałowcem ElevenLabs. Pieniądze zostaną w całości przeznaczone na rozwijanie polskich możliwości AI.

Bolesław Breczko

• **10 lutego br. Warszawa, ul. Prosta 67, Skyliner. Premier Donald Tusk m.in. z ministrem finansów Andrzejem Domańskim podczas powołania Rada Przyszłości** FOT. ROBERT KOWALEWSKI / AGENCJA WYBORCZA.PL

– Pomysły znad Wisły mogą stać się decacornami [firmami wycenianymi na 10 miliardów dolarów] – mówił minister finansów Andrzej Domański przy okazji ogłoszenia inwestycji BGK w ElevenLabs.

– To najlepsza zachęta dla polskich innowatorów. Dzisiejsza umowa ma wymiar większy niż tylko finansowy. Dzięki tej inwestycji powstaje AI Lab Poland – dodał.

Wsparcie start-upów

Głównym elementem umowy ma być stworzenie w Polsce AI Lab Poland, czyli systemu wsparcia start-upów skupionych na sztucznej inteligencji. Na ten cel ma zostać przeznaczona cała kwota 44 mln dolarów (11 mln dol.). W AI Lab Poland start-upy AI dostaną dostęp do finansowania, ekspertów i infrastruktury. Inicjatywa ta ma także wspierać studentów kierunków związanych z AI w rozwoju kariery w Polsce przez programy stażowe. AI Lab Poland ma także wspierać startupy i spółki w globalnej ekspansji.

Jednym z celów AI Lab Poland jest identyfikacja i wspieranie polskich start-upów rozwijających sztuczną inteligencję, które mają szansę osiągnąć sukces globalny.

Wśród priorytetów przedsięwzięcia są ponadto: budowanie ścieżek rozwoju talentów, od uczelni, przez programy stażowe, aż po pracę w sektorze AI, a także organizację wydarzeń łączących krajowych i globalnych inwestorów z naukowcami, ekspertami oraz przedsiębiorcami rozwijającymi technologie oparte na sztucznej inteligencji.

ElevenLabs to spółka założona przez dwóch Polaków: Matiego Staniszewskiego i Piotra Dąbkowskiego, która specjalizuje się w tworzeniu głosowej sztucznej inteligencji, czyli przetwarzania tekstu na głos

Światowe centrum badań nad AI

– Dziękujemy za zaufanie i cieszymy się, że Polska jest w akcjonariacie ElevenLabs – mówił Mati Staniszewski, współtwórca ElevenLabs. – Cały kapitał będzie przeznaczony na stworzenie AI Lab Poland. Naszym celem na najbliższe lata jest budowa w Polsce światowego centrum badań nad AI. Mamy tutaj genialnych inżynierów. Chcemy wykorzystać ich energię i potencjał, aby stworzyć w Polsce światowe centrum rozwoju AI. Bank BGK zainwestował w ElevenLabs poprzez fundusz Vinci, który jest wehikułem BGK do inwestycji w zaawansowane technologie. BGK zainwestował także w program Innovate Poland, Future Tech Poland łącznie 2 mld złotych.

ElevenLabs to spółka założona przez dwóch Polaków: Matiego Staniszewskiego i Piotra Dąbkowskiego, która specjalizuje się w tworzeniu głosowej sztucznej inteligencji, czyli przetwarzania tekstu na głos. Po ostatniej rundzie finansowania ElevenLabs stało się pierwszym polskim „decacornem", czyli startn-upem wycenianym na 10 mld dolarów. Spółka pochwaliła się, że generuje 500 mln dolarów przychodów rocznie.

Między San Francisco a Londynem

Siedziba ElevenLabs jest podzielona pomiędzy San Francisco i Londyn, a główni akcjonariusze to amerykańskie fundusze venture capital. Mimo że Mati Staniszewski mówi, że chce inwestować w Polsce i tutaj tworzyć globalny ośrodek AI. Stąd nazwa niedawnej konferencji ElevenLabs w Warszawie „Powrót do domu". ●

BMW tnie prognozy wyników

Kurs akcji BMW spadł na giełdzie we Frankfurcie do najniższego poziomu od kilku lat, gdy koncern zapowiedział spadek zysków w tym roku. Niemiecka spółka motoryzacyjna boryka się z coraz ostrzejszą konkurencją w Chinach.

• **Pozytywny rozwój sprzedaży w Europie i USA nie może zrekompensować spadków w Chinach oraz w regionie Azji i Pacyfiku – oświadcza BMW** FOT. FRED LEE/GETTY IMAGES

W środę, 17 czerwca, kurs akcji niemieckiego koncernu motoryzacyjnego BMW spadł do poziomu najniższego od pięciu lat, czyli od czasu wychodzenia światowej gospodarki z kryzysu po pandemii koronawirusa COVID-19.

Wyprzedażą inwestorzy zareagowali na oświadczenie koncernu z Bawarii, który dzień wcześniej uprzedził, że jego zysk brutto w tym roku będzie „znacząco niższy", niż przewidywano wcześniej. Konkretów firma nie podała, a analitycy Deutsche Banku po konferencji z władzami koncernu stwierdzili, że nie dostali odpowiedzi na wiele pytań.

Wojna cenowa, BMW wypychane z Chin

W oświadczeniu BMW stwierdziło, że „pozytywny rozwój sprzedaży w Europie i USA nie może zrekompensować spadków w Chinach i w regionie Azji i Pacyfiku".

Konkretów koncern nie przedstawił. Natomiast analitycy Citibanku zmniejszyli prognozę sprzedaży aut niemieckiego producenta w Chinach o 50 tys. Przewidują teraz, że w tym roku niemiecki potentat motoryzacyjny sprzeda w Państwie Środka poniżej 500 tys. pojazdów.

W kwietniu o spadku sprzedaży swoich aut w Chinach informował Volkswagen. Faktycznie już od ponad dwóch lat zachodnie koncerny motoryzacyjne mają coraz większe problemy na chińskim rynku. Tamtejsze firmy motoryzacyjne rozpętały wojnę cenową, w której nie opłacało się uczestniczyć firmom z Zachodu. W efekcie ich udziały rynkowe zaczęły się kurczyć.

W tym roku koniunktura w Chinach odwróciła się i sprzedaż nowych aut zaczęła gwałtownie spadać. A to również przekłada się na spadek popularności samochodów zachodnich koncernów.

Ciężar wojny w Iranie

Dodatkowo w wyniki finansowe BMW uderzyły skutki starć na Bliskim Wschodzie po ataku Izraela i USA na Iran. Koncern wskazał, że podbiło to ceny energii, zwiększając koszty produkcji samochodów.

Ponadto wojna „miała negatywny wpływ na odczucia konsumentów na całym świecie" – podsumował niemiecki gigant motoryzacyjny. Starcia nad Zatoką Perską wstrzymały dostawy na tamtejsze rynki nowych aut, często luksusowych marek, takich jak właśnie BMW. Koncern nie podał jednak, o ile spadł eksport jego pojazdów z powodu starć zbrojnych. ●

Andrzej Kublik

Sprzedaż spada

500

TYS.

• **Tyle, a nawet poniżej tej liczby, wynosi prognoza analityków Citibanku dotycząca tegorocznej sprzedaży w Państwie Środka aut niemieckiego potentata motoryzacyjnego**

1 RP

eprasa.pl a77f2c144b

Życie to piękna podróż, która czasem kończy się zbyt szybko.

Pamięć o Tobie zawsze pozostanie żywa, zachowamy Cię w naszych sercach.

Żegnaj Adamie!

Ewa, Kasia, Krzysiek, Czarek

www.nekrologi.wyborcza.pl/34439761

Przed Sądem Rejonowym w Sopocie
Wydział I Cywilny, pod sygnaturą akt I Ns 17/26 toczy się postępowanie w sprawie z wniosku S-Collect Niestandaryzowany Fundusz Inwestycyjny Zamknięty Wierzytelności z siedzibą w Krakowie o stwierdzenie nabycia spadku po:
- **Andrzeju Franciszku Blaschke**, synu Franciszka Teofila i Marianny Heleny, zmarłym dnia 12 lutego 2023 roku w Sopocie, ostatnie miejsce zwykłego pobytu w Sopocie.

Skład majątku spadkowego nie jest znany.
Wzywa się spadkobierców aby w ciągu trzech miesięcy od dnia ogłoszenia zgłosili i udowodnili swe prawa do spadku po w/w osobach, gdyż w przeciwnym razie mogą być pominięci w postępowaniu.

Kraj/34439754

OGŁOSZENIE
o rozpoczęciu konsultacji społecznych projektu planu ogólnego gminy Grabówka

Na podstawie art. 13i ust. 3 pkt. 8, art. 8h, art. 8i ust. 1 pkt. 1, pkt.. 2 i pkt. 5, art. 8j, art. 8k ust. 1 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U z 2026 r. poz. 538) oraz art. 29, art. 39 ust. 1 pkt. 2-5 i ust. 2 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2026 r. poz. 670), w związku z art. 46 ust. 1 pkt. 1, art. 54 ust. 2 i ust. 3 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2026 r. poz. 670) oraz Uchwałą Nr II/64/2025 Rady Gminy Grabówka z dnia 17 stycznia 2025 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia planu ogólnego Gminy Grabówka, zawiadamiam ***o rozpoczęciu konsultacji społecznych*** *projektu* ***planu ogólnego gminy Grabówka****, wraz z prognozą oddziaływania na środowisko:*

w dniach 19 czerwca 2026 r. – 17 lipca 2026 r.
w budynku Urzędu Gminy Grabówka, przy ul. Szosa Baranowicka 58/1
w Zaściankach

Spotkanie otwarte nad przyjętymi w projekcie planu ogólnego rozwiązaniami odbędzie się w budynku Szkoły Podstawowej im. Elizy Orzeszkowej w Sobolewie w sali kolumnowej (wejście od ul. Podlaskiej od strony parkingu):
- w dniu 2 lipca **o godz. 18^{00}.**

Dyżur projektanta planu odbędzie się w budynku Szkoły Podstawowej im. Elizy Orzeszkowej w Sobolewie w sali kolumnowej (wejście od ul. Podlaskiej od strony parkingu):
- w dniu 1 lipca **o godz. 15^{00} do 19^{00}.**
- w dniu 2 lipca **o godz. 12^{00} do 17^{00}.**

Zgodnie z art. 8g ust. 1 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U z 2026 r. poz. 538), każdy może wnieść uwagi do projektu planu. Uwagi dotyczące **projektu planu** należy składać do **Wójta Gminy Grabówka,** w nieprzekraczalnym terminie do dnia **17 lipca 2026 r.**
Uwagi mogą być wnoszone w postaci papierowej w siedzibie Urzędu Gminy Grabówka przy ul. Szosa Baranowicka 58/1 w Zaściankach lub elektronicznej, w tym za pomocą środków komunikacji elektronicznej, w szczególności poczty elektronicznej na adres: sekretariat@gminagrabowka.pl, na adres e-doręczeń AE:PL-58426-53481-EFWVG-14 lub za pośrednictwem platformy usług administracji publicznej ePUAP, na adres skrytki /Grabowka/SkrytkaESP
Zgodnie z art. 8g ust. 2 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U z 2026 r. poz. 538) składający uwagę podaje imię i nazwisko albo nazwę oraz adres zamieszkania albo siedziby oraz adres poczty elektronicznej, o ile taki posiada, a także wskazuje, czy jest właścicielem lub użytkownikiem wieczystym nieruchomości objętej wnioskiem lub uwagą, oraz może podać dodatkowe dane do kontaktu takie jak adres do korespondencji lub numer telefonu.
Zgodnie z art. 40 ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2026 r. poz. 670), uwagi dotyczące **prognozy**, należy składać do **Wójta Gminy Grabówka,** do dnia **17 lipca 2026 r.** Uwagi mogą być wnoszone w formie pisemnej w siedzibie Urzędu Gminy Grabówka przy ul. Szosa Baranowicka 58/1 w Zaściankach, ustnie do protokołu w siedzibie Urzędu Gminy Grabówka lub za pomocą środków komunikacji elektronicznej bez konieczności opatrywania ich bezpiecznym podpisem elektronicznym, w szczególności poczty elektronicznej na adres: sekretariat@gminagrabowka.pl, na adres e-doręczeń AE:PL-58426-53481-EFWVG-14 lub za pośrednictwem platformy usług administracji publicznej ePUAP, na adres skrytki / Grabowka/SkrytkaESP

Organem właściwym do rozpatrzenia uwag jest **Wójt Gminy Grabówka.**

Projekt planu wraz z prognozą oddziaływania na środowisko (w trakcie konsultacji społecznych) w wersji elektronicznej będzie umieszczony w Biuletynie Informacji Publicznej Urzędu Gminy Grabówka pod adresem https://bip.gminagrabowka.pl/zagospodarowanie-przestrzenne/plan-ogolny/wylozenie-do-publicznego-wgladu.html

Uwagę należy złożyć w sposób zgodny z Rozporządzeniem Ministra Rozwoju i Technologii z dnia 13 listopada 2023 r. w sprawie wzoru formularza pisma dotyczącego aktu planowania przestrzennego (Dz. U. z 2023 r. poz. 2509). Wzór formularza znajduje się pod adresem https://bip.gminagrabowka.pl/formularzeiwnioski/planowanie-przestrzenne/pismo-dotyczace-aktu-planowania-przestrzennego.html oraz w siedzibie Urzędu Gminy Grabówka.

Wójt gminy Grabówka
Katarzyna Todorczuk

Klauzula informacyjna

Zgodnie z art. 13 ust. 1 i ust. 2, art. 14 ust. 1 i ust. 2 oraz art. 15 ust. 1 lit. g Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (ogólne rozporządzenie o ochronie danych, dalej: RODO), informuję, że:
1. Administratorem Pani/Pana danych osobowych jest Gmina Grabówka z siedzibą w Grabówce, pod adresem ul. Szosa Baranowicka 58/1 i 58/4 15-521 Białystok, reprezentowana przez Wójta Gminy Grabówka.
2. Pani/Pana dane osobowe przetwarzane będą w celu realizacji ustawowych zadań gminy określonych w ustawie z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym oraz ustawie z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym - na podstawie art. 6 ust. 1 lit. c i e, oraz art.9 ust. 1 lit. g Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady Europy z dnia 27 kwietnia 2016 r.
3. Odbiorcami Pani/Pana danych osobowych będą wyłącznie podmioty uprawnione do uzyskania danych osobowych na podstawie przepisów prawa.
4. Pani/Pana dane osobowe przechowywane będą w czasie określonym przepisami prawa, tj. Rozporządzeniem Prezesa Rady Ministrów z dnia 18 stycznia 2011 r. w sprawie instrukcji kancelaryjnej, jednolitych rzeczowych wykazów akt oraz instrukcji w sprawie organizacji i zakresu działania archiwów zakładowych
5. W związku z przetwarzaniem Pani/Pana danych osobowych posiada Pani/Pan prawo do :
   - żądania od Administratora dostępu Pani/Pana danych osobowych
   - żądania od Administratora sprostowania Pani/Pana danych osobowych
   - żądania od Administratora usunięcia lub ograniczenia przetwarzania danych osobowych,
6. Ma Pani/Pan prawo wniesienia skargi go organu nadzorczego
7. Podanie danych osobowych jest wymogiem ustawowym i jest obligatoryjne.

Kraj/34439844

Wyciąg z ogłoszenia o I przetargu ustnym nieograniczonym na sprzedaż nieruchomości niezabudowanej położonej w Starogardzie Gdańskim przy ul. T. Kościuszki 10

Oznaczenie nieruchomości wg księgi wieczystej i katastru nieruchomości, powierzchnia	**Działka nr 353/1 o pow. 1 013 m², obręb 17 księga wieczysta nr GD1A/00001349/2**
Przeznaczenie nieruchomości gruntowej	Symbol w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego **C2.94.MU.5** – teren zabudowy mieszkaniowo-usługowej śródmiejskiej: - dopuszcza się budynki mieszkalne, mieszkalno-usługowe lub usługowe, bez określania proporcji pomiędzy funkcjami, zabudowy mieszkaniowej, - dopuszcza się usługi typu biura, handel detaliczny, gastronomia, edukacja, usługi finansowe i podobne, - usługi towarzyszące dopuszcza się lokalizować co najmniej w parterach budynków, bądź w oddzielnych budynkach, z wykluczeniem usług mogących stanowić uciążliwość dla funkcji mieszkaniowej lub takich, które generują wzmożony ruch pojazdów, bądź wymagające dużej ilości miejsc postojowych, - dopuszcza się garaże dla samochodów osobowych dla potrzeb obsługi terenu, parkingi, - dopuszcza się zieleń, reprezentacyjny ogród, terenowe urządzenia sportowo-rekreacyjne.
Informacja o przeznaczeniu nieruchomości do sprzedaży	Nieruchomość przeznaczona do zbycia Zarządzeniem Nr 192/04/2026 Prezydenta Miasta Starogard Gdański z dnia 15 kwietnia 2026 r.
Cena wywoławcza	**700 000,00 zł (w tym 23% VAT)**
Termin i miejsce przetargu	**2 września 2026 r. (środa) godz. 12:00 sala nr 101 Urzędu Miasta Starogard Gdański, ul. Gdańska 6**
Wysokość wadium	**70 000,00 zł** **płatne do dnia 27 sierpnia 2026 r. (czwartek)** na konto Urzędu Miasta nr: 83 8340 0001 0001 1400 2000 0005
Miejsce wywieszenia i publikacji ogłoszenia o przetargu	tablica ogłoszeń Urzędu Miasta Starogard Gdański, ul. Gdańska 6 (obok p. 204) i TBS Ziemi Kociewskiej sp. z o.o. w Starogardzie Gdańskim, ul. Traugutta 56 oraz strony internetowe: www.bip.starogard.pl i www.starogard.pl
Dane teleadresowe, pod którymi można uzyskać szczegółowe informacje dot. przetargu	Urząd Miasta Starogard Gdański ul. Gdańska 6, Wydział Gospodarki Gruntami, Geodezji i Rolnictwa, pokój 204, **tel. 58 530 6075;** mail: joanna.felska@um.starogard.pl

Kraj/34439416

Przed Sądem Rejonowym w Tarnobrzegu
toczy się postępowanie pod sygn. akt I Ns 337/22 o **stwierdzenie nabycia spadku po Stanisławie Burdzel, c. Karola i Katarzyny z d. Biało** zmarłej 23 maja 2016 r. w Babulach, a której ostatnim miejscem zwykłego pobytu była miejscowość Durdy.

Wzywa się wszystkich zainteresowanych, by w terminie 3 miesięcy od dnia ukazania się niniejszego ogłoszenia zgłosili i udowodnili nabycie spadku, gdyż w przeciwnym razie mogą zostać pominięci w postanowieniu o stwierdzenie nabycia spadku.

Kraj/34439719

Na podstawie art. 609 § 2 k.p.c. **Sąd Rejonowy w Grajewie wzywa do udziału w sprawie** z wniosku Iwony Obiedzińskiej i Ireneusza Obiedzińskiego **o zasiedzenie udziału wynoszącego 1/8 części w prawie własności zabudowanej nieruchomości** oznaczonej numerem ewidencyjnym 1510 o powierzchni 0,0602 ha, **położonej w obrębie 0001 Grajewo, przy ul. Koszarowej 12 w Grajewie, gmina Grajewo, powiat grajewski,** dla której to nieruchomości Sąd Rejonowy w Grajewie I Wydział Cywilny prowadzi księgę wieczystą numer LM1G/00024340/4 - ewentualnych zainteresowanych w terminie 3 miesięcy od dnia ukazania się ogłoszenia.

Kraj/34439733

WÓJT GMINY CZERWONAK OGŁASZA*
I USTNY PRZETARG NIEOGRANICZONY

na sprzedaż nieruchomości położonej w miejscowości Czerwonak, przeznaczonej w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego pod tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej lub usługowej „3MN/U", stanowiącej własność Gminy Czerwonak o oznaczeniach geodezyjnych:
obręb Czerwonak, arkusz mapy 13
działka nr **6/33,** o pow. 0,0904 ha, KW PO1P/00309465/7
cena wywoławcza brutto: 550 000,00 zł

Ustala się wadium dla działki nr 6/33 w wysokości 110 000,00 zł
Wadium należy wpłacać w formie pieniężnej na konto Urzędu Gminy Czerwonak:
Powszechna Kasa Oszczędności Bank Polski S.A. nr 78 1020 4027 0000 1302 1636 7338 z dopiskiem „przetarg na działkę nr 6/33 obręb Czerwonak, a. m. 13" - najdalej do dnia 24 sierpnia 2026 r.

Za dzień wpłaty wadium uznaje się datę wpływu środków pieniężnych na konto Urzędu Gminy Czerwonak.
Przetarg odbędzie się 28 sierpnia 2026 r. o godz. 10^{00}
w siedzibie Urzędu Gminy Czerwonak, ul. Źródlana 39, pok. 01.

Uwaga: *Szczegółowych informacji udziela Urząd Gminy Czerwonak ul. Źródlana 39 - Wydział Regulacji i Obrotu Nieruchomościami, pok. 213, tel. 61/65-44-285, 61-65-44-254. Ogłoszenie o I ustnym przetargu nieograniczonym wywieszono na tablicy ogłoszeń Urzędu Gminy Czerwonak (parter i II piętro), oraz opublikowano na: stronie internetowej Urzędu Gminy Czerwonak www.czerwonak.pl, oraz w Biuletynie Informacji Publicznej http://bip.czerwonak.pl/public.*

**Wyciąg z ogłoszenia o I ustnym przetargu nieograniczonym.*

Kraj/34439221

STAROSTWO POWIATOWE
Wydział Geodezji i Katastru
w Bielsku Podlaskim
ul. 11 Listopada 4, 17-100 Bielsk Podlaski

Bielsk Podlaski, dnia 16.06.2026 r.

GK.272.9.2025

INFORMACJA

Starosta Bielski na podstawie art. 24a ust. 4 i 5 ustawy z dnia 17 maja 1989 r. Prawo geodezyjne i kartograficzne (Dz. U. z 2024 r. poz. 1151 ze zm.) informuje, że
w budynku Starostwa Powiatowego w Bielsku Podlaskim
przy ul. 11 Listopada 4, pokój nr 7A, parter
w terminie od 6 lipca 2026 r. do 24 lipca 2026 r. (15 dni roboczych) w godzinach od 8^{00} do 15^{00}
oraz na stronie Geoportalu Starostwa Powiatowego w Bielsku Podlaskim
https://powiatbielski.geoportal2.pl
zostanie wyłożony do wglądu osób fizycznych, osób prawnych i jednostek organizacyjnych nieposiadających osobowości prawnej projekt operatu opisowo-kartograficznego z modernizacji ewidencji gruntów i budynków dla nieruchomości położonych w obrębie ewidencyjnym:

Niewino Leśne, gmina Wyszki

Dokumentacja tego projektu, składająca się z: rejestru gruntów, rejestru budynków, rejestru lokali, kartotek budynków, kartotek lokali i mapy ewidencyjnej, opracowana została na podstawie art. 24a ustawy z dnia 17 maja 1989 r. Prawo geodezyjne i kartograficzne oraz przepisów rozporządzenia Ministra Rozwoju, Pracy i Technologii z dnia 27 lipca 2021 r. w sprawie ewidencji gruntówi budynków (Dz. U. z 2024 r. poz. 219 ze zm.).
Każdy, czyjego interesu prawnego dotyczą dane ujawnione w projekcie operatu opisowo-kartograficznego, może w okresie wyłożenia projektu do wglądu zgłaszać uwagi do tych danych. Skorzystanie z tego prawa leży w interesie ww. osób, aby na tym etapie postępowania związanego z modernizacją ewidencji gruntów i budynków ujawnić ewentualne błędy i nieprawidłowości. **Wgląd do dokumentacji winien być poprzedzony okazaniem dokumentu potwierdzającego tożsamość.**
W imieniu zainteresowanych mogą występować umocowani w formie pisemnej pełnomocnicy.
Niestawienie się w terminie i miejscu określonym w niniejszym zawiadomieniu nie stanowi przeszkody do kontynuowania procesu modernizacji ewidencji gruntów i budynków i ujawnienia nowych danych w ewidencji gruntów i budynków.
Po upływie terminu wyłożenia, projekt operatu opisowo-kartograficznego staje się operatem ewidencji gruntów i budynków. Informacja o tym będzie ogłoszona przez Starostę Bielskiego w Dzienniku Urzędowym Województwa Podlaskiego oraz w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie podmiotowej Starostwa Powiatowego w Bielsku Podlaskim.
Niniejsza informacja podlega podaniu do publicznej wiadomości poprzez wywieszenie na tablicach ogłoszeń w siedzibie Starostwa Powiatowego w Bielsku Podlaskim i Urzędu Gminy Wyszki, na tablicy ogłoszeń miejscowości Niewino Leśne oraz w Biuletynie Informacji Publicznej na stronach podmiotowych Starostwa Powiatowego w Bielsku Podlaskim i Urzędu Gminy Wyszki, na okres 14 dni, a także ogłoszenie w prasie o zasięgu krajowym.

Z up. STAROSTY
Naczelnik Wydziału Geodezji i Katastru
Geodeta Powiatowy
inż. Justyna Korniluk

Kraj/34439693

Burmistrz Supraśla

podaje do publicznej wiadomości, że zamieszczono na stronie internetowej bip.um.suprasl.wrotapodlasia.pl oraz wywieszono na tablicy ogłoszeń w siedzibie Urzędu Miejskiego w Supraślu przy ul. J. Piłsudskiego 58 na okres 21 dni

wykaz nieruchomości przeznaczonej do oddania w dzierżawę, dz. nr 1965/3 położonej w Supraślu
oraz
wykaz części nieruchomości przeznaczonej do oddania w najem, cz. budynku na działce nr 561/2 położonej w Supraślu (28.05.2026r. – 18.06.2026 r.)

Kraj/34439939

WÓJT GMINY CZERWONAK OGŁASZA*
I USTNY PRZETARG NIEOGRANICZONY

na sprzedaż nieruchomości położonej w miejscowości Czerwonak, przeznaczonej w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego pod tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej lub usługowej „3MN/U", stanowiącej własność Gminy Czerwonak o oznaczeniach geodezyjnych:

oobręb Czerwonak, arkusz mapy 13
działka nr **6/36,** o pow. 0,0703 ha, KW PO1P/00309465/7 **cena wywoławcza brutto: 450 000,00 zł**
Ustala się wadium dla działki nr 6/36 w wysokości 90 000,00 zł
Wadium należy wpłacać w formie pieniężnej na konto Urzędu Gminy Czerwonak:
Powszechna Kasa Oszczędności Bank Polski S.A.
nr 78 1020 4027 0000 1302 1636 7338
z dopiskiem „przetarg na działkę nr 6/36 obręb Czerwonak, a. m. 13" - najdalej do dnia 24 sierpnia 2026 r.
Za dzień wpłaty wadium uznaje się datę wpływu środków pieniężnych na konto Urzędu Gminy Czerwonak.

Przetarg odbędzie się 28 sierpnia 2026 r. o godz. 11^{00}
w siedzibie Urzędu Gminy Czerwonak, ul. Źródlana 39, pok. 01.

Uwaga: *Szczegółowych informacji udziela Urząd Gminy Czerwonak ul. Źródlana 39 – Wydział Regulacji i Obrotu Nieruchomościami, pok. 213, tel. 61/65-44-285, 61-65-44-254. Ogłoszenie o I ustnym przetargu nieograniczonym wywieszono na tablicy ogłoszeń Urzędu Gminy Czerwonak (parter i II piętro), oraz opublikowano na: stronie internetowej Urzędu Gminy Czerwonak www.czerwonak.pl, oraz w Biuletynie Informacji Publicznej http://bip.czerwonak.pl/public.*

**Wyciąg z ogłoszenia o I ustnym przetargu nieograniczonym*

Kraj/34439224

eprasa.pl a77f2c144b

Nauka

Zmieńmy w ustawie zapisy o profesurze

Profesura belwederska jest jednym z ostatnich prawdziwych rytuałów polskiej nauki. Właśnie dlatego powinna być również ostatnim miejscem, w którym o nauce decyduje polityk.

Puchała

Trzy miesiące temu złożyłem rozprawę doktorską. Znajduję się przez to w dość specyficznym momencie kariery naukowej – nie jestem już doktorantem, ale nie jestem jeszcze doktorem. Sprzyja to myśleniu o tym, co dalej. Stoję na samym początku długiej i niepewnej drogi, której zwieńczeniem ma być – przynajmniej na polskim podwórku – tytuł profesora.

W porównaniu z wcześniejszymi szczeblami kariery naukowej – doktoratem i habilitacją – tytuł ten nie jest w pełni zależny od dorobku oraz oceny środowiska naukowego. Droga do profesury belwederskiej jest naukowa tylko do pewnego momentu: kandydat składa wniosek do Rady Doskonałości Naukowej, jego dorobek poddawany jest recenzji naukowców i naukowczyń, a na podstawie tych recenzji Rada występuje ze swoim wnioskiem o nadanie tytułu, po czym akta wędrują do Pałacu Prezydenckiego. Nominacje profesorskie podpisuje prezydent RP. Co najważniejsze, nie ma terminu, w którym musi nastąpić złożenie podpisu na nominacji.

To właśnie ten ostatni krok sprawia, że cała konstrukcja awansu naukowego jest u swojego szczytu zależna od woli egzekutywy. Przez większość czasu, gdy udział prezydenta był czysto ceremonialny, nie wydawało się to znaczące. Natomiast dzisiaj, gdy już wiemy, że kolejni prezydenci roszczą sobie prawo do decydowania o awansie naukowym, funkcjonującą procedurę porównać można do sytuacji, w której, na przykład, o nadaniu mi stopnia doktora pozornie decydować miałaby grupa recenzentów z całą komisją doktorską, ale faktycznie polityk tej czy innej partii podpisujący dokument. Wówczas wszyscy pewnie uznalibyśmy, że autonomia nauki została naruszona (przynajmniej taką mam nadzieję). Z jakiegoś jednak powodu nie przejmujemy się tym tak bardzo, kiedy dokładnie to samo ma miejsce w przypadku tytułu profesora.

Najlepiej wie o tym mój mentor, Michał Bilewicz – psycholog społeczny o międzynarodowej renomie. Jego wniosek o nadanie tytułu profesora leży w Kancelarii Prezydenta od stycznia 2019 roku. Zwrócił się on do sądu w związku z przewlekłością postępowania. W październiku 2024 roku Naczelny Sąd Administracyjny prawomocnie przyznał mu rację i wyznaczył prezydentowi miesiąc na rozpatrzenie wniosku. Prezydent Andrzej Duda mimo to podpisu nie złożył. Zamiast tego, na początku 2025 roku, skierował do premiera postanowienie o odmowie nadania tytułu, ale premier nie dokonał kontrasygnaty.

Przepisy nie przewidują bowiem możliwości odmowy nadania tytułu profesora przez prezydenta. Powstał pat: profesury nie nadano, ale i nie zdołano jej skutecznie odmówić. Kilka miesięcy później prezydent Andrzej Duda tłumaczył publicznie, że Michał Bilewicz prowadzi działalność „wątpliwie naukową”, wręcz „antypolską”, że „oczernia Polskę i Polaków”. W odpowiedzi ponad sześciuset naukowców i naukowczyń podpisało apel do prezydenta o powstrzymanie się od deprecjonowania uczonych, w tym osób, które pozytywnie wyraziły się o dorobku Bilewicza (np. uprawnionych do takiej oceny recenzentów). Minęła kadencja Dudy, urząd objął Karol Nawrocki, a już na początku 2026 roku wręczył nominacje kolejnym profesorom. Michała Bilewicza wśród nich nie było. Tym samym czeka ponad siedem lat.

• **Prezydent Karol Nawrocki podczas wręczania nominacji profesorskich, 7 stycznia 2026 r.** FOT. SŁAWOMIR KAMIŃSKI / AGENCJA WYBORCZA.PL

Rola prezydenta przy nadawaniu tytułu profesora nie jest zapisana w konstytucji, a w zwykłej ustawie – Prawie o szkolnictwie wyższym i nauce

Nie jest zresztą jedyny. Jeszcze dłużej na podpis oczekuje Walter Żelazny, socjolog, w sprawie którego WSA także wydał wyrok nakazujący prezydentowi rozpatrzenie wniosku w terminie jednego miesiąca. Lekcja dla nas wszystkich jest w związku z tym taka, że awans naukowy uczonego można trzymać jako zakładnika, ponieważ władzy wykonawczej nie podoba się to, co ten uczony bada.

Ktoś mógłby powiedzieć: „Bilewicz i Żelazny to przecież jednostkowe sytuacje”. Przypadki, które się nie powtórzą w najbliższej przyszłości. Ale nie wiemy tego. Prezydent Andrzej Duda wrócił do praktyki stosowanej już wcześniej – w PRL nominacje profesorskie wstrzymywano z powodów politycznych. Można zatem spodziewać się, że wydarzy się to ponownie. Zresztą problem nie leży tylko w upolitycznieniu rozumianym jako częstość „odmów”. Równie poważnym aspektem sprawy jest powolne przyzwyczajanie naukowców i naukowczyń do nauki „bezpiecznej”. Nauki, która nie zagrozi blokadą kariery.

Ilu psychologów i psycholożek po sprawie Michała Bilewicza zadało sobie pytanie: czy moje badania też są tak kontrowersyjne? Nauka, której najwyższy tytuł może wstrzymać władza wykonawcza, to nauka, która zawiera cichą instrukcję – nie bądź niepokorny. Można się uspokoić myślą, że dopóki nie będę się wychylać, mogę badać, co tylko mi się podoba. Żaden polityk nie czyta przecież naszych wniosków o granty, o ile nie zaczynamy zbyt głośno wypowiadać się w portalach społecznościowych. Ale to, co zostanie uznane za takie wychylanie, również jest zależne od obecnych trendów politycznych.

Przykładowo, dziś wskazywanie przez historyków na skomplikowane relacje między Polakami i Ukraińcami, które nie zawsze można sprowadzić do prostej, korzystnej dla polskiego narodu narracji, jest przedmiotem ostrej krytyki nawet ze strony Lewicy. Anna Maria Żukowska, która z wykształcenia jest filolożką i prawniczką, podważała na platformie X autorytet prof. Timothy'ego Snydera w sprawach ukraińskich, a zamiast niego promowała autorytet polskiego historyka i niemcoznawcy bez specjalizacji dotyczącej Ukrainy, ale za to z nacjonalistycznymi poglądami – prof. Stanisława Żerki. Czy zatem niedługo historycy piszący choćby o powstaniu Chmielnickiego w sposób nie w pełni zgodny z wybielającą polski naród narracją nie spotkają się z blokowaniem kariery przez polityków i polityczki? Lepiej nie zostawiać takiej możliwości.

Wyjście z tej sytuacji wydaje się zatem proste – należałoby odebrać prezydentowi uprawnienie do nadawania tytułu profesora. Polska zresztą należy do mniejszości w tym zakresie – profesura nadawana przez głowę państwa na świecie występuje rzadko. Jest z tym jednak podstawowy problem: polska nauka jest uboga w rytuały. Większość naszego życia zawodowego to formularze, sprawozdania, punkty i bazy. Nominacja profesorska w Pałacu, ogłoszenie postanowienia w „Monitorze Polskim”, a wreszcie akt odebrany z rąk głowy państwa to jeden z nielicznych momentów, kiedy można poczuć, że nasza praca naukowa jest symbolicznie doceniana.

Dyplom podpisany przez przewodniczącego rady na zwykłym posiedzeniu w sali konferencyjnej takiego ciężaru nie udźwignie. To, jak bardzo naukowcom i naukowczyniom zależy na tym rytuale, widać po tym, jak chętnie pojawiają się w Pałacu Prezydenckim. Mogą się oburzać w internecie na decyzje Karola Nawrockiego. Mogą nawet nigdy nie zrozumieć tych, którzy na niego zagłosowali. Ale chcą (i chyba można to zrozumieć) uczestniczyć w ceremonii związanej z przyznaniem tytułu profesora.

Na szczęście można koronować, nie panując. Prezydent mógłby wręczać akt nominacji, ale bez możliwości blokady awansu.

Pójście w tym kierunku nie wymaga zmiany konstytucji. Rola prezydenta przy nadawaniu tytułu profesora nie figuruje wśród trzydziestu prerogatyw wyliczonych w art. 144 ustawy zasadniczej. Znajduje się w art. 178 ust. 4 zwykłej ustawy – Prawa o szkolnictwie wyższym i nauce z 2018 roku. Wystarczy więc relatywnie niewielka nowelizacja, by akt nadania przeszedł w ręce ciała naukowego, a prezydentowi, jeśli zechcemy zachować rytuał, zostawić rolę czysto ceremonialną (zgodną zresztą z intencją obecnych przepisów): wręczenie aktu, bez prawa do zwłoki.

Próba odpolitycznienia nauki poprzez przegłosowanie nowelizacji przepisów mogłaby opłacić się obecnej koalicji rządzącej. Jeśli prezydent Karol Nawrocki odmówiłby podpisu, mógłby zostać uznany za zwolennika upolitycznienia nauki. Ba, nawet cenzora.

A jeśli chodzi o Bilewicza i Żelaznego – żadnego uniku. Nominacja podpisana przez prezydenta Karola Nawrockiego należy się im tak, jak wszystkim profesorom, których dorobek został pozytywnie oceniony. Potwierdzili to uprawnieni recenzenci oraz sądy. Michał Bilewicz i Walter Żelazny powinni być zatem ostatnimi naukowcami, którzy otrzymają nominację podpisaną przez prezydenta. Po nich najlepiej już nikt. ●

Dominik Puchała – psycholog społeczny i kulturoznawca związany naukowo z Centrum Badań nad Uprzedzeniami UW. Pracownik Instytutu Narutowicza.

• **Teksty w dziale Opinie wyrażają poglądy autorów i nie muszą odzwierciedlać stanowiska redakcji**

1 RP

eprasa.pl a77f2c144b

Nie ma wolności bez solidarności
Masz temat dla reporterek i reporterów „Wyborczej”? Chcesz się podzielić swoją opinią, historią?
Pisz: **listy@wyborcza.pl**

Oświadczenie Polskiego PEN Clubu

Nie ma zgody na narastającą falę antyukraińską w Polsce

• **Marsz Niepodległości 11 listopada 2023 r. w Warszawie**
FOT. ADAM STĘPIEŃ / AGENCJA WYBORCZA.PL

Zarząd Polskiego PEN Clubu,

Warszawa, 15 czerwca 2026, w dniu, kiedy Siły Zbrojne Federacji Rosyjskiej zbombardowały Ławrę Peczerską w Kijowie.

Nie ma naszej zgody ani naszego milczącego przyzwolenia na antyukraińską nagonkę w Polsce. Polski PEN Club protestuje przeciw insynuacjom, jakoby obecny rząd premiera Tuska służył „ukraińskim interesom”, skoro w jego skład wchodzi urodzony w Polsce minister z rodu Szeptyckich, potomek Aleksandra Fredry. W demokratycznym państwie pracę ministrów i urzędników oraz funkcjonariuszy w służbie państwowej ocenia się po tym, jak wykonują swoje obowiązki, a nigdy po tym, jakiej są narodowości. Wedle narodowości oceniali współobywateli sympatycy i uczestnicy reżimów totalitarnych. Publiczne wzywanie do„ lustracji” pod kątem narodowości kojarzy się natychmiast z politycznie motywowanymi kampaniami wykluczania i dyskryminacji, takimi jak czystki etniczne przeprowadzane w PRL: akcja „Wisła” czy Marzec 1968.

Polski PEN Club jest stowarzyszeniem broniącym wolności słowa w ramach prawa. Wypowiedź ministra Andrzeja Szeptyckiego w jednym z polskich mediów, w rozmowie o tragicznej historii konfliktów między Polakami i Ukraińcami odpowiadała prawdzie i nie naruszała prawa. Mimo to siły polityczne wykorzystały ją do ataków próbując w ten nikczemny sposób zdobyć poparcie wyborcze. Wbrew wielokrotnym oświadczeniom rządu, niektórzy politycy wciąż wmawiają społeczeństwu, że cząstka unijnego programu SAFE trafi do sił zbrojnych walczącej z rosyjską agresją Ukrainy.

Niemal codziennie dochodzi w Polsce do aktów agresji słownej i fizycznej wymierzonych w Ukraińców oraz obywateli Polski wspierających Ukrainę. Dzieje się to na ulicach i w Sejmie. Kłamliwą kampanię antyukraińską nacjonaliści rozpętali w mediach społecznościowych i w sympatyzujących z nią mediach tradycyjnych. Kampania ta narusza polskie prawo i dewastuje debatę publiczną. Co gorsza, pod naporem tej brudnej fali, rządzący odbierają ukraińskim uchodźcom świadczoną im wcześniej pomoc państwową. Stosują nieproporcjonalne kary za wykroczenia popełniane przez Ukraińców. Współtworzą atmosferę zagrożenia dla 200 tys. ukraińskich dzieci w polskich szkołach.

W momencie napaści Rosji na Ukrainę przyjęliśmy rzesze wojennych uchodźców. Staliśmy się wzorem dla świata. Przełamaliśmy fatalne dziedzictwo przeszłości w relacjach między naszymi państwami i narodami. Działaliśmy w duchu doktryny Mieroszewskiego i Giedroycia, że nie ma wolnej Polski bez wolnej Ukrainy.

Dziś jesteśmy na złej drodze: zmierzamy do roztrwonienia tego dorobku. Skrajna prawica wpycha część społeczeństwa z powrotem w stare tryby antyukraińskiej histerii. Wzywamy polskie władze i wszystkich ludzi dobrej woli, aby wspólnym wysiłkiem państwa i społeczeństwa obywatelskiego skuteczniej bronić społeczność ukraińską w Polsce przed nacjonalistyczną kampanią kłamliwych oskarżeń, niechęci i uprzedzeń. ●

1 RP

W Światowy Dzień Uchodźcy sprzeciwmy się antyukraińskiej histerii

Polska solidarna, a nie brunatniejąca

Przemysław Wiszniewski

Autor jest ławnikiem Sądu Najwyższego ustępującej kadencji, zasiada w zarządzie Otwartej Rzeczpospolitej. Stowarzyszeniu Przeciwko Antysemityzmowi i Ksenofobii, należy też do Towarzystwa Dziennikarskiego

Zapraszam 20 czerwca, w najbliższą sobotę o 18.00 pod Kolumnę Zygmunta w Warszawie na manifestację solidarności z uchodźcami i imigrantami, i przeciwko antyukraińskiej histerii rozpętanej przez polską prawicę na zlecenie Kremla. Organizatorami są KOD Mazowsze, Akcja Demokracja i „Otwarta Rzeczpospolita” Stowarzyszenie przeciw Antysemityzmowi i Ksenofobii.

W Światowy Dzień Uchodźcy chcemy wspólnie zaprotestować przeciwko wykorzystywaniu wątków narodowościowych w walce politycznej. W ostatnich tygodniach obserwujemy lawinowy wzrost niechęci i wrogości do mieszkających w Polsce Ukrainek i Ukraińców, ale też do innych przyjezdnych uchodźców i imigrantów.

Nie zgadzamy się na taki kształt naszego kraju, w którym piętnuje się i wytyka żyjącym tu ludziom nie mającym rdzennie polskich korzeni ich pochodzenie etniczne i narodowościowe. Nie chcemy Polski nacjonalistycznej. Pragniemy żyć w ojczyźnie przyjaznej i życzliwej wszystkim obcokrajowcom wiążącym z nami swój los.

W Światowym Dniu Uchodźcy wyrażamy sprzeciw wobec czynienia z Polski oblężonej twierdzy i wobec szczucia na naszych sąsiadów. Polska ma długie tradycje państwa wielokulturowego. Marzymy, by zasłużyła na miano Otwartej Rzeczypospolitej, z jej staropolską gościnnością, godnym traktowaniem każdego, w poczucia szacunku i z zachowaniem podstawowych praw człowieka.

Buntujemy się przeciw ksenofobicznym narracjom. Nie ma naszej zgody na państwo autorytarne, prześladujące cudzoziemców, uchodźców wojennych i imigrantów zarobkowych. To dyktowany przez polityków kształt kraju obcy idei demokratycznego państwa prawa, kształt obcy podwalinom ideowym wspólnoty europejskiej, a wśród nich także chrześcijaństwu, z jego postulatem miłości bliźniego.

Siła i mądrość narodu nie polega na atakowaniu słabszych mniejszości, lecz przeciwnie, na pokojowym i życzliwym współistnieniu

Ostatnie wypadki w Polsce pokazują, że Polacy ulegają fatalnej propagandzie wykluczającej plemiennej, i od słów pełnych nienawiści przechodzą do czynów, pobić i podpaleń. Wyraźnie da się zaobserwować atmosfera pogromowa i tylko patrzeć, jak dojdzie do ostatecznego nieszczęścia. Naszym protestem chcemy powstrzymać tę falę nienawiści podsycanej przez polityków.

Apelujemy do władz o stanowcze kroki w celu uchronienia ludzi przed skutkami nagonki. Apelujemy do społeczeństwa o otrzeźwienie. Marek Edelman twierdził, że nienawiść jest łatwa. Nie idźmy na łatwiznę. Zagrożenia dla Polski są zupełnie gdzie indziej, z pewnością nie wśród przybyszów. Realne jest zagrożenie wojenne, a drugim równie ważnym jest to płynące z ust propagandzistów politycznych, którzy zbijają kapitał i zyskują poparcie czyniąc ze swoich elektoratów krwiożercze plemię.

Siła i mądrość narodu nie polega na atakowaniu słabszych mniejszości, lecz przeciwnie, na pokojowym i życzliwym współistnieniu, w poszanowaniu prawa i zasad etycznych. Niech Polska podejmie wysiłek cywilizacyjny i stanie się naszą chlubą. Zacznijmy odpowiedzialnie i dojrzale traktować siebie nawzajem. Bez uprzedzeń, lęków i obaw, bez podejrzliwości i niechęci, za to dojrzale, racjonalnie i z kulturą.

Bądźmy społeczeństwem dojrzałym, włączającym i integrującym obcokrajowców do naszej wspólnoty, społeczeństwem różnorodnym i ceniącym sobie tę różnorodność, z której płyną same pożytki. Bądźmy Otwartą Rzeczpospolitą jakkolwiek fantastycznie to brzmi, choć jest możliwe do spełnienia, wbrew złym podszeptom i polityce społecznych podziałów! ●

• **Wyborcza to Wy. Piszcie: listy@wyborcza.pl**

OGŁOSZENIE PŁATNE Kraj/34439766

POWIAT WOŁOMIŃSKI

OGŁOSZENIE STAROSTY WOŁOMIŃSKIEGO
o zamiarze wszczęcia postępowania administracyjnego w sprawie ograniczenia sposobu korzystania z nieruchomości o nieuregulowanym stanie prawnym

Starosta Wołomiński wykonujący zadania z zakresu administracji rządowej informuje o zamiarze wszczęcia, w trybie art. 124a ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (t. j. Dz. U. z 2026 r. poz. 399) postępowania w przedmiocie ograniczenia sposobu korzystania z nieruchomości położonej w obrębie 0015 Ruda, gmina Radzymin, stanowiącej działkę ewidencyjną nr 128. Powierzchnia gruntu zajęta w trakcie realizacji inwestycji wyniesie 291,1 m², zaś powierzchnia gruntu do trwałego urządzenia inwestycji wyniesie 12,5 m².

Na podstawie art. 113 ust. 6, art. 114 ust. 3 i 4, art. 124 ust. 1 i 124 ust. 1a w związku z art. 124a ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (t. j. Dz. U. z 2026 r. poz. 399) na wniosek PGE Dystrybucja S.A. w Lublinie, reprezentowanej przez Karolinę Zalega, przeprowadzone zostanie postępowanie w przedmiocie ograniczenia sposobu korzystania z w/w nieruchomości, poprzez zezwolenie na realizację inwestycji liniowej, polegającej na budowie sieci kablowej średniego napięcia wraz z kanalizacją światłowodową. Zgodnie z dokumentacją zgromadzoną w sprawie w/w nieruchomość ma nieuregulowany stan prawny.

Jeżeli w terminie 2 miesięcy od dnia niniejszego ogłoszenia do Wydziału Gospodarki Nieruchomościami Starostwa Powiatowego w Wołominie, 05-200 Wołomin, ul. Powstańców 8/10, pok. nr 18 lub telefonicznie, pod nr tel. (22) 346 12 20 nie zgłoszą się osoby, którym przysługują prawa rzeczowe do opisanej wyżej nieruchomości, zostanie wszczęte postępowanie w trybie art. 124 ust. 1 i 124 ust. 1a w związku z art. 124a ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami.

OGŁOSZENIE PŁATNE Kraj/34439767

POWIAT WOŁOMIŃSKI

OGŁOSZENIE STAROSTY WOŁOMIŃSKIEGO
o zamiarze wszczęcia postępowania administracyjnego w sprawie ograniczenia sposobu korzystania z nieruchomości o nieuregulowanym stanie prawnym

Starosta Wołomiński wykonujący zadania z zakresu administracji rządowej informuje o zamiarze wszczęcia, w trybie art. 124a ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (t. j. Dz. U. z 2026 r. poz. 399) postępowania w przedmiocie ograniczenia sposobu korzystania z nieruchomości położonej w obrębie 0015 Ruda, gmina Radzymin, stanowiącej działkę ewidencyjną nr 117. Powierzchnia gruntu zajęta w trakcie realizacji inwestycji wyniesie 192,9 m², zaś powierzchnia gruntu do trwałego urządzenia inwestycji wyniesie 9,9 m².

Na podstawie art. 113 ust. 6, art. 114 ust. 3 i 4, art. 124 ust. 1 i 124 ust. 1a w związku z art. 124a ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (t. j. Dz. U. z 2026 r. poz. 399) na wniosek PGE Dystrybucja S.A. w Lublinie, reprezentowanej przez Karolinę Zalega, przeprowadzone zostanie postępowanie w przedmiocie ograniczenia sposobu korzystania z w/w nieruchomości, poprzez zezwolenie na realizację inwestycji liniowej, polegającej na budowie sieci kablowej średniego napięcia wraz z kanalizacją światłowodową. Zgodnie z dokumentacją zgromadzoną w sprawie w/w nieruchomość ma nieuregulowany stan prawny.

Jeżeli w terminie 2 miesięcy od dnia niniejszego ogłoszenia do Wydziału Gospodarki Nieruchomościami Starostwa Powiatowego w Wołominie, 05-200 Wołomin, ul. Powstańców 8/10, pok. nr 18 lub telefonicznie, pod nr tel. (22) 346 12 20 nie zgłoszą się osoby, którym przysługują prawa rzeczowe do opisanej wyżej nieruchomości, zostanie wszczęte postępowanie w trybie art. 124 ust. 1 i 124 ust. 1a w związku z art. 124a ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami.

eprasa.pl a77f2c144b

Paweł Pawlikowski dotarł do kina okrężną drogą

WSZĘDZIE CZUŁ SIĘ OUTSIDEREM

Emigracja, tęsknota za domem, burzliwy związek rodziców. Jak życie Pawła Pawlikowskiego wpłynęło na jego twórczość?

Dawid Dróżdż

„Ojczyzna" – fantazja na temat podróży Thomasa Manna do powojennych Niemiec – została znakomicie przyjęta na festiwalu w Cannes, gdzie Pawlikowski odebrał nagrodę dla najlepszego reżysera. To – jak sam przyznaje – najbardziej osobisty film w jego karierze. W losach niemieckiego pisarza odbijają się jego własne doświadczenia emigracyjne. Pawlikowski, podobnie jak Thomas Mann, przez całe życie szukał swojego miejsca na ziemi.

Wyjechał z rodzinnego miasta w latach 70. Mieszkał w wielu krajach: w Niemczech, we Włoszech, a najdłużej, bo niemal trzy dekady, w Anglii. Wszędzie czuł się outsiderem, choć krytycy cenili jego reżyserskie dokonania. W końcu postanowił wrócić do – jak mówi – „krajobrazu, na którym naprawdę mu zależało". Uznał, że tylko w Polsce może kręcić filmy, w których historia realnie wpływa na ludzkie losy.

WYRWANY Z KONTEKSTU

Wychował się na warszawskim Mokotowie. Czasy PRL-u pamięta doskonale, choć – jak podkreśla – system nie odegrał w jego życiu kluczowej roli. W szaroburej, nieco groteskowej, zamkniętej Polsce dostrzegał pewne piękno. Cenił poczucie humoru ludzi zmagających się z codziennymi trudnościami.

Jego ojciec był zagorzałym patriotą, oddanym idei powstania warszawskiego i zaciekłym przeciwnikiem komunizmu. W czasie wojny pomagał partyzantom przedostawać się na Węgry. Po wojnie został cenionym lekarzem – podobnie jak jego matka, babcia Pawlikowskiego, która zginęła w Auschwitz. Reżyser dopiero jako dorosły dowiedział się o swoich żydowskich korzeniach.

Matka reżysera była artystką baletową, lecz problemy zdrowotne przerwały jej karierę. Później ukończyła anglistykę i wykładała na Uniwersytecie Warszawskim. Młody Pawlikowski, korzystając z darmowego wstępu do British Council, regularnie chodził na pokazy brytyjskich filmów. Widział tam m.in. komedię „Billy kłamca" i dramat historyczny „Szarża lekkiej brygady". W pamięci utkwiła mu abstrakcyjna wizja Anglii. Nie przypuszczał jeszcze, że ten obcy kraj stanie się kiedyś jego domem.

Gdy miał niespełna dziesięć lat, jego rodzice się rozwiedli. W 1968 roku ojciec – w atmosferze antysemickiej nagonki Marca '68 – wyemigrował do Niemiec. Matka wyszła za Anglika i wraz z synem przeprowadziła się do Londynu. Pawlikowski musiał zostawić rodzinne podwórko, przyjaciół i odnaleźć się w nowej rzeczywistości. Nie znał języka, czuł się – jak sam mówił – wyrwany z kontekstu. Po latach przyznał, że emigracja była dla niego traumatycznym doświadczeniem.

Uczył się w katolickiej szkole z internatem pod Londynem, gdzie obowiązywał surowy rygor – msze o świcie, zimne prysznice, bezwzględna dyscyplina. Bariera językowa tylko pogłębiała poczucie wyobcowania. „To był najgorszy czas w moim życiu" – wspominał po latach. W końcu został wyrzucony za niesubordynację: wagarował, buntował się, nie chciał się podporządkować. Przeniesiono go do protestanckiej szkoły, którą ukończył z trudem. Przez lata nosił w sobie poczucie bycia kimś z zewnątrz, kto nigdzie nie czuje się jak u siebie.

Burzliwa historia jego rodziców stała się później inspiracją dla „Zimnej wojny". W latach 80. ponownie się zeszli i zamieszkali razem w Niemczech. Oboje ciężko chorowali i zrozumieli, że poza sobą nie mają nikogo. Pawlikowski przywiózł ich trumny do Polski tuż po upadku muru berlińskiego. Wiele lat później wykorzystał ich historię, tworząc poruszający melodramat o miłości kompozytora i członkini zespołu ludowego. „W życiu staram się unikać takich dramatów, ale w kinie wspaniale jest je przeżywać" – tłumaczył.

WYWROTOWIEC

Pawlikowski był wrażliwcem. Zaczytywał się w poezji Rimbauda, Apollinaire'a, Eliota i Rilkego. Od ojca przejął miłość do jazzu. Dorabiał w londyńskich pubach, grając na pianinie utwory Keitha Jarretta i Chicka Corei. Studiował literaturę oraz filozofię, a doktorat pisał o twórczości austriackiego poety, katastrofisty Georga Trakla. Mimo to czuł się niespełniony i zagubiony. Szukając nowej drogi, zapisał się na warsztaty filmowe w Oksfordzie. To był strzał w dziesiątkę. Uznał, że jest artystą, a nie akademikiem. Porzucił doktorat, nauczył się obsługi kamery i zaczął kręcić amatorskie filmy. Jeździł na festiwale, pisał korespondencje, poznawał wielkich twórców – Wima Wendersa, Rainera Wernera Fassbindera czy braci Tavianich. Dostał się na staż dla młodych reżyserów w BBC. Przydzielono go do redakcji literackiej prowadzonej przez dramaturga i scenarzystę Nigela Williamsa. Szybko się zaprzyjaźnili.

Pawlikowski, podobnie jak Thomas Mann, przez całe życie szukał swojego miejsca na ziemi

Pawlikowski chciał robić kino inne niż wszyscy, idące pod prąd, wywrotowe. Odrzucał schematy, eksperymentował z formą, łączył dokument z fikcją. Tworzył poetyckie eseje, często pozbawione klasycznej struktury narracyjnej. To było coś niespotykanego w ówczesnej telewizji. „Czasem, gdy robię coś kompletnie na wariata, to właśnie działa" – żartował po latach. Brytyjskie media pisały, że „wpuścił świeże powietrze do skostniałych struktur BBC".

W czasie pierestrojki zrealizował w Rosji dokument „Z Moskwy do Pietuszek z Wieniediktem Jerofiejewem". W BBC nikt nie znał autora „Moskwy-Pietuszek", bo książka nie została przełożona na angielski. Pawlikowski uparł się jednak, by nakręcić film – Jerofiejew był ulubionym pisarzem jego ojca. Reżyser był śledzony przez KGB, zatrzymano go nawet na stacji w Pietuszkach, ale mimo trudności odnalazł pisarza. Jerofiejew, wycieńczony wieloletnim alkoholizmem, dogorywał w moskiewskim mieszkaniu. Wkrótce po zakończeniu zdjęć zmarł.

Film przyniósł Pawlikowskiemu liczne nagrody. W Rosji nakręcił również kolejny dokument – „Podróże Dostojewskiego", groteskową opowieść o zderzeniu Wschodu z Zachodem. Bohatera filmu spotkał przypadkiem w Muzeum Dostojewskiego. Okazał się nim Dmitrij Dostojewski – prawnuk autora „Zbrodni i kary" pracujący jako motorniczy w Petersburgu. Zaproszony przez niemieckie Towarzystwo Przyjaciół Dostojewskiego wyrusza w swoją pierwszą podróż na Zachód, marząc nie o popularyzowaniu rodzinnego dziedzictwa, lecz o zakupie Mercedesa.

FILMOWA POEZJA

Pawlikowski opowiadał w metaforyczny sposób o cywilizacyjnej przepaści dzielącej Wschód i Zachód – o świecie rodzącym się po obu stronach muru berlińskiego, rosyjskiej gigantomanii i trwałości postsowieckiej mentalności. „Interesowało mnie przede wszystkim to, co pozostawiła po sobie zimna wojna. Ruiny marksizmu" – mówił.

Tematy państwowości i nacjonalizmu powracały w jego kolejnych dokumentach, m.in. w „Serbskim eposie" poświęconym Radovanowi Karadžiciowi – przywódcy bośniackich Serbów oskarżonemu o zbrodnie wojenne.

W 2000 roku nakręcił „Ostatnie wyjście", debiut fabularny, za który otrzymał nagrodę BAFTA dla najbardziej obiecującego debiutanta brytyjskiego kina. Film opowiada historię rozwiedzionej Rosjanki, samotnie wychowującej zbuntowanego syna i ubiegającej się o azyl polityczny w opustoszałym nadmorskim miasteczku Stonehaven. Krytycy porównywali Pawlikowskiego do Kena Loacha i Mike'a Leigh, lecz reżyser podkreślał, że interesuje go bardziej kino poetyckie niż realistyczny komentarz społeczny.

W świetnie przyjętym melodramacie „Lato miłości" (2004), luźno inspirowanym powieścią Helen Cross, ponownie odszedł od realizmu na rzecz pewnego rodzaju eskapizmu. To historia dwóch 16-latek, które dzieli przepaść klasowa – zbuntowanej Moni (Natalie Press) i wyrafino-

eprasa.pl a77f2c144b

wanej Tamsin (Emily Blunt). Dziewczyny zakochują się w sobie i marzą o wspólnej podróży. Pawlikowski stworzył film o samotności, potrzebie wiary i emocjonalnym zagubieniu.

Produkcja przyniosła mu ogromny sukces – podczas gali BAFTA odebrał nagrodę dla najlepszego brytyjskiego filmu.

POGRĄŻONY W ŻAŁOBIE

Hollywood stanęło przed nim otworem. Po sukcesie „Lata miłości" zgłosił się do niego John Brownlow, autor scenariusza o Sylvii Plath. Pawlikowski zainteresował się projektem, choć niektóre sceny uznał za zbyt banalne. Wprowadził do tekstu wiele korekt, próbując uczynić film mniej dosłownym. Propozycję zagrania głównej roli przyjęła hollywoodzka gwiazda z Oscarem na koncie – Gwyneth Paltrow. Rozmach produkcji zaczął budzić w nim niepokój. Po kilku tygodniach wycofał się z projektu. Ostatecznie „Sylvię" z Paltrow i Danielem Craigiem zrealizowała Christine Jeffs.

W tym czasie Pawlikowski rozpoczął pracę nad surrealistycznym dramatem „The Restraint of Beasts". Zdjęcia przerwała tragedia: u jego żony, rosyjskiej pianistki, wykryto nowotwór w terminalnym stadium. Reżyser zawiesił karierę, by się nią zaopiekować. Po śmierci ukochanej na kilka lat porzucił kręcenie filmów, poświęcając się wychowywaniu dzieci. Utrzymywał się z pracy akademickiej i pisania scenariuszy.

Żałobę przepracował w psychologicznym dreszczowcu „Kobieta z piątej dzielnicy" (2011) – adaptacji powieści Douglasa Kennedy'ego – z Ethanem Hawkiem i Kristin Scott Thomas w rolach głównych. To niepokojąca opowieść o szaleństwie, obsesji i emocjonalnym chaosie. Bohater po głośnym skandalu traci wszystko: rodzinę i pracę. Ucieka do Paryża, by napisać książkę. Film okazał się artystyczną porażką – krytycy zarzucali Pawlikowskiemu nadmiar pomysłów i chaotyczne prowadzenie fabuły.

„Chciałem zrobić film komercyjny, a wyszedł najmniej komercyjny film, jaki można sobie wyobrazić" – mówił później z uśmiechem. W Paryżu czuł się obco, wciąż pogrążony w żałobie. Postanowił diametralnie odmienić swoje życie.

LIST MIŁOSNY DO POLSKI

Zamieszkał na Mokotowie, gdzie się wychował. Wrócił do Polski bez większych oczekiwań. Czuł jednak, że tylko tutaj może realizować filmy zanurzone w historii, która kształtuje ludzkie losy. Takich opowieści – jak sam przyznawał – nie byłby w stanie nakręcić w Anglii, bo historia Wielkiej Brytanii jest rozproszona, a ludzie „mają tak różne doświadczenia".

„Ida", jego pierwszy polski film, była dla niego „próbą odzyskania Polski z dzieciństwa". Pierwszą wersję scenariusza napisał wspólnie z brytyjską scenarzystką Rebekką Lenkiewicz. Punktem wyjścia stała się historia młodej kobiety, która przed złożeniem ślubów zakonnych odwiedza swoją ciotkę – stalinowską prokurator. Obie wyruszają w podróż, by odkryć losy swoich przodków.

Pawlikowski długo nie potrafił uporać się z tą historią. „Scenariusz przerabiałem, zmieniałem, w końcu wyrzuciłem. W normalnym filmie już dawno wyrzuciliby także mnie" – przyznawał z uśmiechem. Czuł jednak, że w tej opowieści drzemie ogromny potencjał. W głównej roli obsadził Agatę Trzebuchowską, studentkę Uniwersytetu Warszawskiego, którą w jednej z warszawskich kawiarni wypatrzyła Małgorzata Szumowska. Trzebuchowska nie miała doświadczenia aktorskiego, ale Pawlikowski od razu dostrzegł w niej filmową Idę. „Mimo że sytuacja była dość paraliżująca – zagrać główną rolę bez żadnego doświadczenia – nie uciekłam z planu. Miałam poczucie, że Paweł prowadzi mnie taką miękką ręką" – opowiadała po latach.

„Ida" zdobyła Oscara dla najlepszego filmu nieanglojęzycznego – jako pierwszy polski film w historii wyróżniony w tej kategorii przez Amerykańską Akademię Filmową. W Polsce prawicowe media i politycy PiS uznali jednak obraz za „antypolski". Film porusza bowiem temat Zagłady Żydów, wraca do niejednoznacznych postaw Polaków podczas II wojny światowej i pokazuje ich konsekwencje. – Nigdy nie chciałem, żeby „Ida" była przyjmowana jako film o Holokauście. Dla mnie był to raczej list miłosny do Polski, do pewnej mentalności, muzyki. Do sztuki, która kiedyś była u nas tak odważna – i gdzieniegdzie jeszcze jest. Takie chojrackie podejście... – tłumaczył Pawlikowski.

LAURKA DLA RODZICÓW

„Zimna wojna" to film znacznie bardziej dynamiczny – pełen muzyki i energii, którą wnosiła główna bohaterka grana przez Joannę Kulig. – To – jak przyznawał Pawlikowski – rodzaj laurki dla rodziców. Historia miłosna inspirowana ich burzliwym związkiem została osadzona w powojennej Polsce. Reżyser chciał przenieść na ekran emocje, jakie wywołał w nim koncert „Mazowsza": śpiew na żywo, chóry, taniec. Wraz z Januszem Głowackim i Piotrem Borkowskim napisał scenariusz, a Marcin Masecki przygotował jazzowe aranżacje ludowych utworów – w tym pamiętnych „Dwóch serduszek", centralnego motywu filmu, wykonywanego przez Kulig.

– Nie chodziło o to, żeby odtworzyć rodziców, ale o mechanizmy ich związku, który – podobnie jak relacja Zuli i Wiktora – był szalenie dynamiczny. Rodzice wyjechali z Polski już po rozwodzie, żyli w różnych krajach, rozstawali się i schodzili do samego końca. A koniec był, jaki był... Tylko trwało to jeszcze dłużej niż w filmie, bo byli ze sobą 40 lat. Poznali się bardzo wcześnie. To była wyjątkowa i trudna miłość wyjątkowo trudnych ludzi – mówił w rozmowie z Trzebuchowską na łamach „Przekroju".

Pawlikowski odebrał w Cannes nagrodę dla najlepszego reżysera, a „Zimna wojna" otrzymała trzy nominacje do Oscara: za reżyserię, najlepszy film nieanglojęzyczny i zdjęcia Łukasza Żala. Tym razem wrócił jednak z Los Angeles bez statuetki.

PAWLIKOWSKI JAK MANN

„Ojczyzna", która miała premierę na majowym festiwalu w Cannes, uchodzi za film domykający trylogię o powojennej Europie. Choć akcja rozgrywa się w Niemczech, zdjęcia realizowano głównie w Polsce. W rolach głównych wystąpili niemieccy aktorzy Sandra Hüller i Hanns Zischler.

Film jest fantazją na temat podróży Thomasa Manna, którą pisarz odbył w 1949 r. po zniszczonych i podzielonych Niemczech. Laureat Literackiej Nagrody Nobla i zagorzały przeciwnik nazizmu po 16 latach emigracji rzeczywiście wrócił do ojczyzny, by odebrać Nagrodę Goethego. W rzeczywistości towarzyszyła mu żona, Katia Mann. W ekranowym dziele jej miejsce zajmuje córka pisarza, Erika – pisarka, aktorka i działaczka antynazistowska.

To opowieść o próbie uwolnienia się od historii, ale także – jak zauważa Pawlikowski – o starszym człowieku próbującym zrozumieć świat. Mann zadaje pytania o to, jak radzić sobie ze stratą, z samobójstwem, raną. „Ojczyzna", podobnie jak wcześniejsze filmy reżysera, ma więc wymiar osobisty – wyrasta z przeżyć twórcy i stanowi alegorię jego losów. Pawlikowski podkreśla, że stara się robić filmy o tym, co akurat zaprząta mu głowę. To właśnie szczerość, z jaką opowiada, czyni jego dzieła wyjątkowymi.

Pawlikowski odebrał w Cannes nagrodę za najlepszą reżyserię, a krytycy już przewidują kolejną nominację do Oscara. ●

◀ **23 maja br. Paweł Pawlikowski z nagrodą dla najlepszego reżysera za „Ojczyznę" na tegorocznym, 79. Festiwalu Filmowym w Cannes**
FOT. LIONEL HAHN/GETTY IMAGES

„Ojczyzna" już od dziś w kinach

OGŁOSZENIE PŁATNE Kraj/34439420

urząd miejski wrocławia

Prezydent Wrocławia

ogłasza

drugi przetarg ustny nieograniczony
na sprzedaż wolnego lokalu mieszkalnego:

ul. Michała Wrocławczyka 40 m. 6

Powierzchnia lokalu	- **132,22 m²**
Cena wywoławcza w zł	- **1 166 000,00 zł**
Wadium	- **116 600,00 zł**

Lokal mieszkalny oglądać można w dniach: 10.08.2026 r. w godz. 9^{00} – 11^{00}, 11.08.2026 r., w godz. 11^{00} – 13^{00} oraz 12.08.2026 r., w godz. 12^{00} – 14^{00}, po uprzednim ustaleniu terminu z Centrum Obsługi Mieszkańca, ul. Namysłowska 8, tel. 71 323-57-38 oraz tel. 71 326-41-01.

U W A G I:

1. **Przetarg** odbędzie się w siedzibie Urzędu Miejskiego Wrocławia, pl. Nowy Targ 1-8 w sali nr 215, o godz. 10:00 dnia **26 sierpnia 2026 r.**
2. Wadium na w/w lokal uczestnik przetargu winien wpłacić **najpóźniej do dnia 19 sierpnia 2026 r.** na konto Gminy Wrocław – **Bank PKO BP S.A. nr 36 1020 5226 0000 6302 0417 7655.** Datą dokonania wpłaty wadium jest data uznania rachunku bankowego Gminy.
3. Dowodem wniesienia wadium jest potwierdzenie z banku.
4. Pełną informację dotyczącą przetargu zawiera ogłoszenie wywieszone na tablicy w siedzibie Urzędu Miejskiego Wrocławia ul. G. Zapolskiej 4, I p.
   Ogłoszenia o przetargach dostępne są również w internecie pod adresem:
   http://bip.um.wroc.pl
5. Prezydent Wrocławia może odwołać przetarg z ważnych powodów.

Szczegółowe informacje uzyskać można w Wydziale Sprzedaży Lokali Urzędu Miejskiego Wrocławia przy ul. G. Zapolskiej 4, pok. 139, tel. 71 777 77 59.

OGŁOSZENIE PŁATNE Kraj/34439652

KUJAWSKA SPÓŁDZIELNIA MIESZKANIOWA
w Inowrocławiu, 88-100 Inowrocław, al. Kopernika 7

Ogłasza przetarg nieograniczony w przedmiocie zamówienia pn.:

WYKONANIE ROBÓT DROGOWYCH W INOWROCŁAWIU I REJONIE W 2026 ROKU

1. **Oferty należy składać w dwóch zamkniętych kopertach** w siedzibie Spółdzielni (parter – BIURO PODAWCZE), **w terminie do 06.07.2026r. do godziny 10.00. Pierwsza koperta** powinna zawierać wszystkie dokumenty wymagane w postępowaniu przetargowym. **Druga koperta** powinna zawierać ofertę cenową.
2. Otwarcie **OFERT Z DOKUMENTAMI** nastąpi w dniu **06.07.2026r. o godz. 10.00** w siedzibie Kujawskiej Spółdzielni Mieszkaniowej w Inowrocławiu, al. Kopernika 7 – sala konferencyjna na parterze, bez udziału Wykonawców.
3. Otwarcie **OFERT CENOWYCH** nastąpi w dniu **08.07.2026r. o godz. 10.00** w siedzibie Kujawskiej Spółdzielni Mieszkaniowej w Inowrocławiu, al. Kopernika 7 – sala konferencyjna na parterze, bez udziału Wykonawców.
4. **Specyfikację istotnych warunków zamówienia** można pobrać ze strony internetowej Spółdzielni : **www.ksmino.pl**

Dodatkowe informacje można uzyskać na w/wym. stronie internetowej Spółdzielni.

OGŁOSZENIE PŁATNE Kraj/34439415

Wyciąg z ogłoszenia
o drugim przetargu ustnym nieograniczonym
na sprzedaż działek niezabudowanych
położonych w Starogardzie Gdańskim w rejonie
ul. Makowej, Rolnej i Bolesława Prusa, w obrębie 28, KW GD1A/00030436/1, według wykazu w tabelce:

Lp.	Nr działki	Pow. w m²	Przeznaczenie w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego	Cena wywoławcza w zł (zawiera 23%VAT)	wadium w zł
1	2	3	4	5	6
1.	**72/1**	9,222	**E.86.MW.1,MN.2,U1** teren wielofunkcyjny - zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej oraz zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej oraz usług bez określenia proporcji pomiędzy rodzajami zabudowy; wyklucza się budynki gospodarcze, magazynowe, samodzielne garażowe, wiaty garażowe, samodzielne wielopoziomowe parkingi nadziemne	**1,250,000.00**	125,000.00
2.	**72/7**	4,890	**E.86.MW.1,MN.2,U1** teren wielofunkcyjny - zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej oraz zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej oraz usług bez określenia proporcji pomiędzy rodzajami zabudowy; wyklucza się budynki gospodarcze, magazynowe, samodzielne garażowe, wiaty garażowe, samodzielne wielopoziomowe parkingi nadziemne	**700,000.00**	70,000.00
Nieruchomości przeznaczono do zbycia Zarządzeniem Nr 277/07/2025 Prezydenta Miasta Starogard Gdański z dnia 22 lipca 2025 r.					

Przetarg ustny nieograniczony odbędzie się 2 września 2026 r. (środa) o godz. 11:00 w sali 101 Urzędu Miasta Starogard Gdański ul. Gdańska 6.
Wadium w pieniądzu należy wnieść najpóźniej do dnia 27 sierpnia 2026 r. (czwartek) na konto Urzędu Miasta Starogard Gdański Nr 83 8340 0001 0001 1400 2000 0005 Bank Spółdzielczy w Starogardzie Gdańskim.
Wadium zostanie zaliczone na poczet ceny nabycia lub ulega przepadkowi w razie uchylenia się uczestnika, który wygrał przetarg, od zawarcia umowy.
Ogłoszenie o przetargu wywieszono na tablicy ogłoszeń Urzędu Miasta Starogard Gdański ul. Gdańska 6 (obok p. 204) i TBS Ziemi Kociewskiej sp. z o.o. w Starogardzie Gdańskim ul. Traugutta 56 oraz zamieszczono na stronach internetowych: www.bip.starogard.pl i www.starogard.pl

Bliższych informacji dotyczących ogłoszenia o przetargu udziela Wydział Gospodarki Gruntami, Geodezji i Rolnictwa Urzędu Miasta Starogard Gdański, ul. Gdańska 6, pok. 204, II piętro, tel. 58 5306075, mail: joanna.felska@um.starogard.pl

eprasa.pl a77f2c144b

Witamy w Polsce

Cykl Witamy w Polsce tworzy zespół kilkudziesięciu reporterów „Wyborczej" pracujących w redakcjach w całym kraju.

MIKOŁAJ WOŹNIAK
PIOTR ŻYTNICKI

Kościół, detektyw i agencja PR

Na biurku prezydenta Poznania leży kartka: „Panie Mecenasie, zgodnie z informacjami uzyskanymi przez detektywa.". Kilka linijek niżej – nazwisko liderki protestu przeciwko archidiecezji.

Spotykają się w kawiarni. Patrycja opowiada o archidiecezji, która sprzedała osiedle deweloperowi za 421 mln zł, rodzinach mieszkających tam od dekad i protestach, na czele których stanęła.

Po czterdziestu minutach dziennikarz wyciąga tablet: – Chyba wie pani, do jakiego punktu zmierzamy.

Nie wie.

Dziennikarz: – Sprzedała pani kamienicę, mieszkańcy zostali wysiedleni. Czy to nie jest podobna sytuacja?

Jest zaskoczona: – Teraz rozumiem pana zainteresowanie tematem. To moje życie prywatne. Nie będziemy tego łączyć.

Jeszcze nie wie, że ktoś już opowiada tę historię za nią.

MILIONERKA

15 maja 2026 roku portal wPoznaniu.pl publikuje artykuł „Tajemnica obrończyni osiedla Maltańskiego". Pada w nim zdanie, które szybko zaczyna żyć własnym życiem: Patrycja Bartoszewska sprzedała kamienicę z mieszkańcami za 8 mln zł.

– Jestem zbulwersowany. Cieszę się, że to ujrzało światło dzienne – reaguje prezydent Poznania Jacek Jaśkowiak. – Mieliśmy tego świadomość już wcześniej.

W wywiadzie dla telewizji WTK dzieli mieszkańców osiedla na dwie grupy: potrzebujących wsparcia i cynicznych liderów protestu. Na Facebooku dodaje: „Nie będziemy napychać kieszeni liderce stowarzyszenia, która kilka lat temu sprzedała kamienicę w Poznaniu (z lokatorami zresztą), więc zapewne stać ją na zakup mieszkania".

Po publikacji artykułu Patrycja pyta znajomego:
– Uwierzyłeś?

– W pierwszym momencie tak.

Część znajomych przestaje się do niej odzywać. 14-letnia córka pyta, czy to prawda, że miała kamienicę i zarobiła miliony.

Idzie do garażu. Wyciąga karton z dokumentami.

– Przez lata próbowałam wymazać tę historię z pamięci.

KAMIENICA

– Ludzie wierzą, że jestem obłudną milionerką– mówi Patrycja. – To nieprawda.

Spotykamy się w kancelarii jej adwokata. – Próbowałam zatrzymać kamienicę – podkreśla. – Gdybym jej nie sprzedała, zrobiłby to komornik.

Na osiedlu Maltańskim w Poznaniu mieszka od urodzenia. Jej dziadkowie od strony matki zbudowali dom na kościelnej ziemi – jak ponad sto innych rodzin.

Kamienica przy ul. Kanałowej należała do dziadka od strony ojca. W PRL o przydziale mieszkań decydowało państwo. Dla rodziny Patrycji nie było miejsca.

W latach 90. kamienicę przejął jej ojciec. Większość lokatorów miała mieszkania z przydziału, czynsze były regulowane, nie mógł nikogo eksmitować. Nie miał pieniędzy na inwestycje.

Patrycja ma 14 lat, gdy jej matka dostaje wylewu w czasie spotkania mieszkańców osiedla z miejscowym proboszczem. – Powiedział, że mamy podpisać umowy dzierżawy. Niekorzystne. I że jeśli ktoś nie podpisze, będzie eksmisja – mówi. – Karetka zabrała mamę do szpitala. Zmarła tydzień później.

Ojciec umiera w styczniu 2009 roku – dzień przed jej 22. urodzinami. W testamencie zapisuje córce kamienicę i działkę rolną pod Poznaniem. Synowi z innego związku zostawia 5 tys. zł. Nie pozbawia go jednak prawa do zachowku – to okaże się kluczowe.

Przed śmiercią ojca Patrycja widzi przyrodniego brata dwa razy. Trzeci raz – na pogrzebie.

Brat chce zobaczyć kamienicę. Chodzi po niej, mierzy, liczy kroki.

– Jest warta ponad sześć milionów. Musimy się rozliczyć – mówi.

Składa pozew o zachowek – przysługuje mu 25 proc. wartości majątku. Biegła powołana przez sąd wycenia kamienicę na 7,7 mln zł. Na tej podstawie zapada wyrok: prawie 2 mln zł zachowku dla brata.

Patrycja nie ma takich pieniędzy ani zdolności kredytowej. Studiuje i utrzymuje się z renty rodzinnej. Czynsze przeznacza na bieżące utrzymanie kamienicy.

Jest zaskoczona wyceną. To prawie 6 tys. zł za metr kwadratowy. W tym czasie za taką cenę sprzedają się nowe mieszkania.

Prawniczka odradza apelację – twierdzi, że grożą jej wysokie odsetki. Namawia do ugody.

Brat zgadza się zejść do 1,5 mln zł, ale na zapłatę pierwszej raty daje dwa tygodnie. Patrycja w rozliczeniu oddaje działkę pod Poznaniem. Musi znaleźć jeszcze 1,3 mln zł. Ma cztery miesiące.

Najpierw wystawia kamienicę za sześć milionów. Nie ma chętnych. Obniża cenę – nadal cisza.

– Wszyscy widzieli, w jakim jest stanie i ile trzeba włożyć w remont – tłumaczy.

Na jaw wychodzi kolejny problem: fragment kamienicy stoi na cudzej działce. Biegła to przegapiła.

Kilka dni przed terminem spłaty brata zgłasza się kupiec – spółka Amfilada. Proponuje 2,1 mln zł. Pokazuje promesę kredytową z NeoBanku.

Dwa dni później prezes spółki zaprasza ją do hotelu. Mówi, że bank wycofał promesę i wystawił nową. Jest niższa – cena znów musi spaść.

– Wiedział, że nie mam wyjścia – mówi Patrycja. Termin spłaty mijał następnego dnia.

Sprzedaje kamienicę za 1,8 mln zł. Większość pieniędzy otrzymuje od razu brat. Patrycji miało zostać pół miliona. Dostaje tylko 250 tys. zł.

Spółka nie wypłaca drugiej transzy – odsprzedała kamienicę za ponad 3,4 mln zł, a pieniądze zniknęły. Patrycja idzie do sądu i do komornika. Nie odzyskuje ani złotówki.

Na koszty sądowe i prawników wydaje 100 tys. zł. Urząd skarbowy nalicza jej dodatkowo 400 tys. zł podatku, bo sprzedała kamienicę przed upływem pięciu lat od dziedziczenia.

Nie płaci, nie ma takich pieniędzy. Egzekucja wszczęta przez skarbówkę okazuje się nieskuteczna.

Kilka lat później zgłaszają się do niej policjanci. Pytają o transakcję, bo NeoBank finansował „czyścicieli", którzy wyrzucali lokatorów.

Nowy biegły szacuje, że jej kamienica była warta 2,7 mln zł, a nie 7,7 mln. To oznacza, że zachowek dla brata powinien być niższy – niecałe 700 tys. zł.

Komisja rzeczoznawców uznaje wcześniejszy operat za nierzetelny – biegła powołana przez sąd pomyliła się przy obliczeniach. Prokuratura umarza jednak śledztwo, uznając, że pomyłka nie była celowa.

– Straciłam zabezpieczenie przyszłości swojej i mojego dziecka – mówi Patrycja. – Czułam się oszukana. Wstydziłam się.

Na wszystko ma dokumenty. Nie zarobiła milionów – została bez kamienicy i z długami.

– Wisiały nade mną do zeszłego roku.

Tego jednak czytelnicy portalu wPoznaniu.pl się nie dowiedzieli.

ARTYKUŁ

Dziennikarz Marek Jerzak spotyka się z Patrycją cztery dni przed publikacją. Zapowiada tematy: osiedle Maltańskie, archidiecezja, wysiedlanie mieszkańców. Nagle pyta o kamienicę: – Czy to podobna sytuacja?

Pytanie zakłada podobieństwo jej historii do sprzedaży przez Kościół osiedla deweloperowi. Patrycja nie

eprasa.pl a77f2c144b

Po upadku PRL Kościół przypomina sobie o ziemi, na której mieszka już blisko 200 rodzin

• **Patrycja Bartoszewska w domu po dziadkach na osiedlu Maltańskim w Poznaniu**
FOT. ŁUKASZ CYNALEWSKI / AGENCJA WYBORCZA.PL

chce odpowiadać. Jerzak nie odpuszcza: – Czyli pani nie zaprzecza?

– Nie eksmitowałam żadnych lokatorów – mówi Patrycja. – Proszę sprawdzić akt notarialny, zanim zaczniemy dyskusję.

To pierwszy moment, gdy proponuje sprawdzenie dokumentów. Jerzak nie reaguje.

Patrycja przedstawia kontekst: miała 24 lata, nie chciała sprzedawać kamienicy, ale musiała spłacić brata. Jerzak tego nie drąży.

Po spotkaniu wysyła zapis rozmowy do autoryzacji. Patrycja odpisuje: „Ze względu na stresującą atmosferę podczas wywiadu pominęłam kilka istotnych faktów". Chce doprecyzować odpowiedzi. Podkreśla, że sama jest ofiarą.

Wysyła też maila do redaktora naczelnego Artura Adamczaka. Informuje, że dzwoniła do Jerzaka i proponowała uzupełnienie rozmowy o wszystkie fakty. Odmówił. Zaproponował rozmowę do kolejnego artykułu.

„Oznacza to, że świadomie chce opublikować niepełną historię" – pisze Patrycja. Podkreśla: „Nie chciałam sprzedawać kamienicy i nie zrobiłam tego dla zysku".

Prosi o wstrzymanie publikacji i podtrzymuje gotowość udzielenia pełnych informacji. Adamczak odpisuje: „Fakt sprzedaży kamienicy stanowi okoliczność obiektywną. W zakresie przyczyn i okoliczności sprzedaży redakcja rozważy przedstawienie Pani stanowiska".

W kancelarii adwokackiej Patrycja wraca do spotkania w kawiarni: – Wyciągnął tablet i przeczytał notatkę. Powiedział, że została wysłana do wszystkich redakcji. Rozmowa o osiedlu była przynętą. Zwabił mnie na wywiad i ukrył intencje.

– Gdyby przed spotkaniem powiedział, że ma taką informację i chce rzetelnie opisać sprawę, przyszłabym z dokumentami, które pokazuję wam – podkreśla. – Wolałabym, żeby napisał prawdę.

W artykule zgadzają się podstawowe fakty: odziedziczyła i sprzedała kamienicę, byli w niej lokatorzy, których później zmuszono do wyprowadzki.

Redakcja przedstawia to jako ustalenia dziennikarskiego śledztwa. Nie informuje jednak, że sprzedaż nie była wyborem – Patrycja musiała spłacić brata, a czas się kończył. Nie ma też kluczowego elementu: błędnej wyceny. To od niej liczony był dług wobec brata.

„Śledztwo" sprowadza historię do jednego zdania: sprzedała kamienicę z lokatorami. Pada też kwota transakcji: 8 mln zł.

W autoryzowanych wypowiedziach Patrycji ta kwota pojawia się tylko raz: „Kamienica została wyceniona na wysoką kwotę – 8 mln zł". Wyceniona, nie sprzedana.

W artykule są też inne wątki. Posłanka Razem Marcelina Zawisza przyjeżdża na kontrolę poselską do prezydenta Poznania w sprawie osiedla Maltańskiego. Patrycja dziękuje jej za wsparcie. Występuje też w Sejmie z liderami Razem. Mówi: – Archidiecezja sprzedała osiedle z mieszkańcami za 421 milionów srebrników.

W trakcie wywiadu Patrycja zapytała Jerzaka, czy pisze artykuł sponsorowany. Obruszył się: – Dlaczego mnie pani obraża?

Wracamy do jej pytania: czy komuś zależało na takiej publikacji?

– Kto zyskał na oczernieniu mnie? Na zmanipulowanym artykule? – Patrycja się zamyśla. – Strona kościelna.

Podobny trop wskazuje Witold Kundzewicz, redaktor naczelny portalu epoznan.pl. Ujawnia, że jego redakcja też miała informacje o kamienicy: „Próbował nas nią zainteresować pracownik agencji PR działający na rzecz Kurii Metropolitalnej w Poznaniu".

ARCYBISKUP

Osiedle Maltańskie to kilkanaście hektarów należących do Kościoła. W latach 30. XX wieku proboszcz wydziela tę ziemię biednym pod uprawę warzyw. Ignorują zakaz zamieszkania. Po upadku PRL Kościół przypomina sobie o ziemi. Proboszcz każe podpisywać umowy i płacić dzierżawę – 50 zł miesięcznie od działki. Część podpisuje.

Dwa i pół roku temu umowy zaczynają wygasać. Parafia ich nie przedłuża. Przekazuje ziemię archidiecezji, która szuka kupca. Do gry wchodzi nowy podmiot – spółka Komandoria. Archidiecezja przekazuje jej zarządzanie osiedlem. To ona ma wyprowadzić mieszkańców, zburzyć domy i przygotować teren pod inwestycję. Kościół nie chce być z tym kojarzony.

Komandoria buduje własną narrację. Media regularnie dostają maile z przykładami „zadowolonych" rodzin, które skorzystały z pomocy i przeniosły się do nowych mieszkań.

W styczniu 2026 roku archidiecezja sprzedaje ziemię spółce JHM Development za 421 mln zł. Powstać ma tu nowoczesne osiedle.

Abp Zbigniew Zieliński rzadko rozmawia z dziennikarzami, pytania o transakcję go drażnią. Tydzień po publikacji artykułu o kamienicy Patrycji bierze udział w konferencji prasowej na temat Marszu dla Życia. Zgadza się na krótką rozmowę.

Odchodzimy na bok. Idzie za nami dwóch księży. Jeden wyciąga telefon i trzyma go w górze, jakby nas nagrywał.

Pytamy arcybiskupa o artykuł na temat Patrycji i rolę agencji PR. – Trudno mi się do tego ustosunkować – odpowiada.

Gdy się żegnamy, zmienia ton. Pyta, co byśmy zrobili, gdyby ktoś wprowadził się na naszą działkę i nie chciał odejść.

PREZYDENT

– Na artykule o mnie skorzystał też prezydent – mówi Patrycja. – Pokazał mnie jako roszczeniową.

– Zamieściłem wpis na Facebooku po lekturze materiału pana Jerzaka, którego cenię jako dziennikarza – odpowiada prezydent Jacek Jaśkowiak.

Spotykamy się w jego gabinecie. Po lekturze artykułu – jak mówi – był zbulwersowany.

Mówi o hipokryzji Patrycji. Twierdzi, że próbuje przedstawić się jako ofiara: – Ktoś, kto ma 24 lata, nie jest dzieckiem. Miałem 26 lat, kiedy byłem dyrektorem firmy Kulczyk Tradex.

Przedstawiamy mu ustalenia z dokumentów: musiała sprzedać kamienicę, została z długami.

Nie zmienia zdania: – Czy to moja wina, że ktoś dziedziczy majątek warty kilka milionów i kończy z długami?

Nie widzi potrzeby zagłębiania się w tę historię. Uważa, że Patrycja nie chciała się podzielić spadkiem z bratem.

Nie wiedział, że powstaje artykuł, ale wiedział o sprzedaży kamienicy. Na biurku ma wydruk korespondencji. Zaczyna się od słów: „Panie Mecenasie, zgodnie z informacjami uzyskanymi przez detektywa oraz weryfikacją treści ksiąg wieczystych...". Dalej są szczegóły: numer księgi, daty, dane nabywcy. Brakuje ceny sprzedaży.

Pytamy, czy dostał ten dokument od osób zaangażowanych w sprzedaż osiedla.

Jaśkowiak: – Być może. Nie pamiętam.

DZIENNIKARZE

– Jest mi cholernie żal ludzi z osiedla Maltańskiego. Kościół katolicki stał się magnatem ziemskim i robi, co chce – mówi Artur Adamczak, redaktor naczelny wPoznaniu.pl.

Na spotkanie przychodzi z autorem tekstu Markiem Jerzakiem. Pytamy, kto przekazał informacje o kamienicy. Nie powołują się na tajemnicę dziennikarską.

– Spółka Komandoria regularnie wysyła maile o sytuacji na osiedlu – mówi Adamczak. – To był jeden z takich maili. Odpowiedzieliśmy krótko: zainteresujemy się.

Adamczak wymienia zawartość maila: adres, numer księgi wieczystej, data transakcji, link do wystąpienia Patrycji w Sejmie. Te same informacje pojawiły się później w ich tekście.

Adamczak zadzwonił do Błażeja Wandtke z Top Story, agencji PR pracującej dla Komandorii. – Powiedział: to są pewne fakty, możecie je sprawdzić – wspomina.

Wandtke to były dziennikarz „Wyborczej", podobnie jak właściciele tej agencji Mikołaj Kirschke i Piotr Za-

eprasa.pl a77f2c144b

błocki. Podkreślają, że znają media od środka: „Specjalizujemy się w opowiadaniu historii”.

Wandtke nie wyjaśnił, skąd agencja PR ma informacje o transakcji sprzed kilkunastu lat. – Później był jeszcze jeden telefon – dodaje Adamczak. – Pytał, czy zainteresowaliśmy się tematem i czy będzie publikacja.

Zainteresowali się.

– Informacja była całkiem dobrze przygotowana – mówi Adamczak.

Przedstawiamy nasze ustalenia: kamienica została sprzedana za 1,8 mln zł, a nie 8 mln zł.

Jerzak jest zaskoczony. Mówi, że kwotę 8 mln zł Bartoszewska sama dopisała w autoryzacji.

– A nie chodziło o wycenę biegłej? – pytamy.

Wyciąga tablet, coś sprawdza. Milknie. Po chwili mówi: – Powiedziała, że sprzedała kamienicę za miliony. Tak to zrozumiałem. Gdyby nie dopisała tej kwoty w autoryzacji, w ogóle by jej nie było.

Mówimy im o błędnej wycenie, wysokim zachowku, przymusie sprzedaży i długach.

– Gdyby tak to wytłumaczyła, tak byśmy to opisali – odpowiada Adamczak.

Pytamy, dlaczego nazwali tekst śledztwem dziennikarskim.

Adamczak: – Może to określenie było na wyrost, ale temat podrążyliśmy.

Pytamy też, dlaczego nie wskazali, że źródłem była druga strona sporu.

Jerzak: – Innych artykułów też nie zaczynaliśmy od zdania, że informację przesłała agencja PR.

Witold Kundzewicz z epoznan.pl potwierdza, że z jego redakcją kontaktował się przedstawiciel tej samej agencji. Podkreśla: „Zbieranie haków na oponentów i przekazywanie ich mediom przez agencję PR budzi nasze mieszane uczucia. Nie chcieliśmy być częścią tego mechanizmu”.

Wskazuje jeszcze jeden element: „Jedynym podmiotem, który sprawę finalnie publikuje, jest portal wPoznaniu.pl powiązany z miastem”.

Portal działa od czterech lat. Wydaje go spółka WTC należąca do Międzynarodowych Targów Poznańskich, w których miasto ma 97 proc. udziałów.

Adamczak zaprzecza, by o publikacji zdecydowały powiązania właścicielskie: – Po prostu uznaliśmy temat za ciekawy i za nim poszliśmy.

Zapowiada, że redakcja nie kończy śledztwa: – Będziemy szukać ludzi, którzy powiedzą, jaką właścicielką była Patrycja Bartoszewska.

Jerzak mówi, że przed publikacją próbował dotrzeć do dawnych mieszkańców kamienicy: – Po latach to trudne.

Nam się udaje.

LOKATORKA

Zanim zdążymy wyjąć notesy, Mariola Tomaszkiewicz mówi: – Przez was dzisiaj nie spałam. Wracają te myśli, te stresy.

W kamienicy przy ul. Kanałowej mieszkała przez 32 lata. – Przydział z miasta, osiemdziesiąt metrów. Całe moje życie – wspomina.

Patrycję znała od dziecka. Jako dziewczynka przychodziła z mamą zbierać czynsz. Gdy umarł ojciec, została z kamienicą sama. – To nie były relacje lokator–właściciel – mówi. – Byliśmy jak rodzina. Na jej ślub przyjechało 30 osób z kamienicy.

O sprzedaży kamienicy dowiedzieli się po transakcji. Przyszło pismo od nowego właściciela: czynsz rośnie z 3,5 zł za metr kwadratowy do 20.

– Ja miałam wtedy tysiąc złotych emerytury.

W kamienicy zaczęli pojawiać się obcy. Odcięli prąd na klatce. – Były robaki i szczury. Najgorsze było jednak psychiczne nękanie – wspomina.

Mieszkała na wysokim parterze. W nocy stali pod oknem. Zaczynały się groźby – że baba sama, że można uciąć jej głowę i kupić trumnę.

Piętro wyżej mieszkała otyła, schorowana kobieta. Mariola wspomina, że próbowali ją wyrzucić siłą. Po dwóch tygodniach poddała się i wyprowadziła. Inna sąsiadka, nauczycielka, przeniosła się do sutereny wskazanej przez nowego właściciela.

– Miała 52 lata. Nie wytrzymała. Odebrała sobie życie – mówi Mariola.

Sama też się wyprowadziła. Nie miała już siły. Spakowała plecak i wyszła. Poszła do ośrodka dla bezdomnych.

– Nie mam nic z tamtego mieszkania. Nawet kubka.

Po sprzedaży kamienicy spotkały się z Patrycją na ulicy.

– Miała maleńkie dziecko i wyglądała jak patyk. Przerażone wielkie oczy. Bała się, że będę na nią krzyczeć. Mówię jej: „Patrycja, za co? Co ty jesteś winna?”.

– Sprzedała jednak kamienicę z mieszkańcami – zauważamy.

– Była ofiarą. Młoda, zastraszona, postawiona pod ścianą. O tym, co działo się w jej rodzinie, dowiedziałam się dużo później.

ADWOKAT

– Spotkałem się z wami, bo uważam, że robię naprawdę dobrą robotę. Nie mam się czego wstydzić – mówi adwokat Jacek Masiota.

Kancelarię prowadzi w niedużym, eleganckim apartamentowcu. Na parkingu rząd drogich samochodów.

Zaczyna od podziału ról. Archidiecezja powierzyła spółce Komandoria zarządzanie osiedlem, negocjacje z mieszkańcami i komunikację z mediami. Jego kancelaria ją w tym wspiera.

– Samodzielność Komandorii i kancelarii jest całkowita – podkreśla. – Kościół nie ingeruje. Zrobił to, co powinien: przeznaczył środki dla mieszkańców, zakazał eksmisji i nieetycznych działań.

Masiota skupia się na wyprowadzkach – nazywa to porządkowaniem wieloletniego chaosu. Porozumiał się z 94 rodzinami. Z kolejnymi negocjuje. – Około 40 rodzin nie podjęło z nami kontaktu – mówi.

– Jest w niej zdanie, że informacje uzyskał detektyw.

– To ustalenia moich aplikantów.

Przyznaje, że to on wprowadził informacje o kamienicy Patrycji do obiegu: – Przekazaliśmy te materiały dalej – do spółki Komandoria albo do agencji PR.

– Kto zdecydował o przekazaniu ich dziennikarzom?

– Nie wiem. Musicie zapytać agencję Top Story.

Mikołaj Kirschke, współwłaściciel agencji, odpowiada wyłącznie mailowo. Powtarza wersję Masioty: informacja o kamienicy pochodziła od sąsiadów z osiedla. Obaj odsuwają podejrzenia od archidiecezji. Kirschke pisze, że nie pracuje dla niej i nie konsultuje z nią przekazu. Masiota twierdzi, że archidiecezja nie wpływa na to, co trafia do mediów.

Kirschke podkreśla, że w sprawie Patrycji jego agencja przekazywała mediom „wyłącznie prawdziwe informacje”. „Występowaliśmy oficjalnie jako reprezentanci spółki Komandoria” – dodaje.

W artykule wPoznaniu.pl nie ma agencji PR jako źródła. Pytamy, czy oczekiwał zachowania tej informacji w tajemnicy. Nie odpowiada.

Przedstawia motywy agencji: jeśli liderka protestu stawia poważne zarzuty właścicielowi osiedla i mówi o sytuacji mieszkańców, to jej przeszłość ma znaczenie. Przekonuje, że chodzi o sprzeczność między krytyką sprzedaży nieruchomości z mieszkańcami a wcześniejszym udziałem w podobnej transakcji. To – jego zdaniem – informacja ważna dla debaty publicznej.

Kirschke nie odpowiada, czy agencja sprawdzała okoliczności sprzedaży kamienicy.

Portal poszedł dalej – napisał, że Patrycja sprzedała kamienicę za 8 mln zł, choć to nieprawda. „Agencja nie ma wpływu na ostateczny kształt publikacji redakcyjnej” – odpowiada Kirschke.

Masiota dodaje: – Nie miałem wpływu na sposób przedstawienia kwoty sprzedaży. Nie chcę komentować tej rozbieżności. Sam fakt sprzedaży kamienicy z lokatorami powinien skłaniać do większej powściągliwości w ocenach innych.

Patrycja uważa, że moment przekazania mediom informacji o jej kamienicy nie był przypadkowy

Część mieszkańców dostaje lokale socjalne i komunalne. Inni się nie kwalifikują. Dla nich szuka mieszkań na rynku. Opłaca remonty, przeprowadzki, czasem daje pieniądze na nowy start.

Skala pomocy jest różna – od kilkunastu do nawet 100 tys. zł dla jednej rodziny. Łącznie – jak mówi – archidiecezja wydała już kilkanaście milionów złotych.

Nie ukrywa, że wyprowadzki trzeba przyspieszyć. Pytamy o agencję PR. – To była decyzja moja i spółki Komandoria – mówi. – Przekaz, że poprawiamy standard życia mieszkańców, nie mógł się przebić. Świetnie sprzedawała się za to negatywna narracja.

Ma żal do Patrycji: – Dotknęły mnie zwłaszcza zarzuty stosowania „metod czyścicielskich”. Nic takiego nie ma miejsca. Mamy wyroki eksmisyjne, ale ich nie wykonujemy.

– Najbardziej uderzyła mnie jej hipokryzja – dodaje. – Od byłej mieszkanki dowiedzieliśmy się, że odziedziczyła kamienicę i sprzedała ją z lokatorami.

W materiałach przekazanych portalowi wPoznaniu.pl pojawiły się szczegółowe dane: numer księgi wieczystej, daty transakcji.

Jeden z informatorów mówi: – Dowiedziałem się, że detektywi sprawdzają mieszkańców najbardziej zaangażowanych w protest. Mają szukać kompromitujących informacji.

Anna Gramza, przedstawicielka Komandorii, potwierdza, że spółka korzysta z firm ochroniarskich i detektywistycznych. Tłumaczy to sytuacją na osiedlu: wandalizmem, kradzieżami i groźbami wobec pracowników rozbierających opuszczone budynki.

Masiota wskazuje inny przypadek. O mieszkanie komunalne wnioskowali ludzie, co do których były wątpliwości, czy faktycznie mieszkają na osiedlu. W takich sytuacjach pojawiał się detektyw.

– Z całą pewnością agencja detektywistyczna nie była zaangażowana w sprawę kamienicy pani Bartoszewskiej. Nie było takiej potrzeby – mówi Masiota. Przekonuje, że odpis księgi wieczystej zdobył aplikant z jego kancelarii.

Pokazujemy mu wydruk z biurka prezydenta Jaśkowiaka. Informację o kamienicy Patrycji poprzedza zdanie: „Panie Mecenasie, zgodnie z informacjami uzyskanymi przez detektywa...”.

Masiota ogląda dokument: – To najpewniej wiadomość z WhatsAppa. Nie wykluczam, że była kierowana do mnie. Dziś nie jestem w stanie odtworzyć ani nadawcy, ani pełnego kontekstu.

Pytamy, skąd prezydent ma wiadomość kierowaną do niego.

– Nie wiem.

NARRACJA

Patrycja uważa, że moment przekazania mediom informacji nie był przypadkowy. Pierwsze ostrzeżenie o zbieraniu haków usłyszała pół roku temu, gdy archidiecezja sprzedała osiedle deweloperowi: – Rozmawiałam z dziennikarzem, który poprosił o dyskrecję. Nie wierzyłam. Nie sądziłam, że ktoś byłby w stanie posunąć się do tak brudnych metod. A już na pewno nie Kościół.

Osiedlem nadal zarządza Komandoria. Masiota przyznaje, że mimo zmiany właściciela to ona i jego kancelaria wciąż zajmują się wyprowadzkami. Działa jako pełnomocnik Komandorii, archidiecezji lub dewelopera – w zależności od potrzeb.

Im szybciej osiedle opustoszeje, tym szybciej zacznie się inwestycja. Może to wyjaśniać wzmożenie działań, w tym przekazanie mediom informacji o kamienicy.

Patrycja twierdzi, że skutki już widać: – Mieszkańcy obawiają się, że na nich także są zbierane haki.

Pytamy, dlaczego z taką historią stanęła na czele protestu. Wraca do sprzedaży kamienicy: – Byłam osamotniona. Podejmowałam niekorzystne decyzje. Zostałam z długami. Po latach zyskałam siłę. Zaangażowałam się w sprawę osiedla, żeby mówić w imieniu mieszkańców, którzy mogą jej nie mieć. Wiem, że moja historia się obroni.

Na razie się nie obroniła.

Stała na czele komisji rewizyjnej stowarzyszenia mieszkańców. Liczyła, że zarząd ją poprze. Usłyszała, że dopóki publicznie nie oczyści się z zarzutów, dla dobra wszystkich powinna odejść.

Odeszła.

Postanowiła walczyć. Złożyła w sądzie prywatny akt oskarżenia przeciwko prezydentowi Poznania. Chce, by sąd skazał go za zniesławienie. ●

1 RP

eprasa.pl a77f2c144b

VRG Spółka Akcyjna z siedzibą w Krakowie

informuje

o zamiarze łącznej sprzedaży praw własności czterech niżej wymienionych niezabudowanych nieruchomości gruntowych:

a) Działek ewidencyjnych oznaczonych numerami 2459, 2460/1, 2460/2 o łącznej powierzchni 0,7776 ha położonych w miejscowości Klatka w gminie Wieruszów w województwie łódzkim, wpisanych w Księdze Wieczystej Nr SR1W/00083974/0 prowadzonej przez Sąd Rejonowy w Wieluniu, V Wydział Ksiąg Wieczystych („**Nieruchomość 1**"), w tym:
– działki ewidencyjnej nr 2459 o łącznej powierzchni 0,3224 ha
– działki ewidencyjnej nr 2460/1 o łącznej powierzchni 0,2684 ha
– działki ewidencyjnej nr 2460/2 o łącznej powierzchni 0,1868 ha
za cenę nie niższą niż 467 000,00 zł (słownie: czterysta sześćdziesiąt siedem tysięcy).

b) Działki ewidencyjnej oznaczonej numerem 2461/1 o powierzchni 0,4190 ha położonej w miejscowości Klatka w gminie Wieruszów w województwie łódzkim, wpisanej w Księdze Wieczystej Nr SR1W/00114538/9 prowadzonej przez Sąd Rejonowy w Wieluniu, V Wydział Ksiąg Wieczystych („**Nieruchomość 2**"), za cenę nie niższą niż 251 000,00 zł (słownie: dwieście pięćdziesiąt jeden tysięcy).

c) Działki ewidencyjnej oznaczonej numerem 2461/2 o powierzchni 0,5866 ha położonej w miejscowości Klatka w gminie Wieruszów w województwie łódzkim, wpisanej w Księdze Wieczystej Nr SR1W/00122202/4 prowadzonej przez Sąd Rejonowy w Wieluniu, V Wydział Ksiąg Wieczystych („**Nieruchomość 3**"), za cenę nie niższą niż 352 000,00 zł (słownie: trzysta pięćdziesiąt dwa tysiące).

d) Działki ewidencyjnej oznaczonej numerem 2264 o powierzchni 0,2088 ha położonej w miejscowości Wieruszów w gminie Wieruszów w województwie łódzkim, wpisanej w Księdze Wieczystej Nr SR1W/00114537/2 prowadzonej przez Sąd Rejonowy w Wieluniu, V Wydział Ksiąg Wieczystych („**Nieruchomość 4**"), za cenę nie niższą niż 110 000,00 zł (słownie: sto dziesięć tysięcy).

Nieruchomość 1 w ewidencji gruntów oznaczona jest jako grunty orne klasy V, VI.
Nieruchomość 2 w ewidencji gruntów oznaczona jest jako grunty orne klasy V.
Nieruchomość 3 w ewidencji gruntów oznaczona jest jako grunty orne klasy V, VI.
Nieruchomość 4 w ewidencji gruntów oznaczona jest jako grunty orne klasy V, VI.

Zbycie „Nieruchomości 1", „Nieruchomości 2", „Nieruchomości 3", „Nieruchomości4" zwanych razem „Nieruchomość" nastąpi w trybie nieograniczonego przetargu pisemnego zgodnie z regulaminem przetargu („**Regulamin**"), z którego treścią można zapoznać się pod adresem: Kraków, ul. Pilotów nr 10.

Dodatkowe informacje na temat Nieruchomości oraz na temat kwestii określonych w Regulaminie można uzyskać telefonicznie pod numerem telefonu: 609 505 777 w dni robocze w godz. 10.00-15.00. Zapytania dotyczące nieruchomości można kierować także na adres e-mail: sekretariat@vrg.pl.

Spółka nie wymaga uzyskania wcześniejszej zgody na oglądanie Nieruchomości.

Oferty pisemne należy przesyłać przesyłką pocztową lub kurierską albo dostarczać osobiście w zapieczętowanych kopertach z dopiskiem „Nieruchomość – Wieruszów" na adres: VRG S.A., Biuro Zarządu, 31-462 Kraków, ul. Pilotów 10 – do dnia 02 lipca 2026 r.

Złożona oferta powinna zawierać w szczególności:
a) imię i nazwisko albo nazwę (firmę) oferenta,
b) adres (siedzibę) oferenta,
c) datę sporządzenia oferty,
d) oświadczenie, że oferent zapoznał się z Regulaminem oraz ogłoszeniem o przetargu i przyjmuje warunki w nich określone bez zastrzeżeń oraz zobowiązuje się do ich przestrzegania,
e) oferowaną cenę,
f) dowód wniesienia wadium i określenie sposobu jego zwrotu (wskazanie numeru rachunku bankowego, na który ma być dokonany przelew),
g) w przypadku, gdy znajduje to zastosowanie – zgody osób trzecich i uchwały organów korporacyjnych oferenta na uczestnictwo oferenta w przetargu oraz zawarcie umowy sprzedaży, wymagane na mocy przepisów prawa oraz orzeczeń sądów i organów administracji publicznej, aktów założycielskich oferenta lub innych aktów korporacyjnych oferenta oraz oświadczenie, że poza przedłożonymi, żadne inne zgody osób trzecich i uchwały nie są wymagane;
h) w przypadku, gdy przypadki wskazane w pkt g) powyżej nie znajdują zastosowania – oświadczenie, że żadne zgody osób trzecich ani uchwały jakichkolwiek podmiotów lub organów na uczestnictwo oferenta w przetargu oraz zawarcie umowy sprzedaży nie są wymagane.

Wraz ze złożeniem oferty, oferent jest zobowiązany do wniesienia wadium w formie pieniężnej w kwocie 118 000,00 złotych na rachunek bankowy VRG S.A o numerze: **91 1020 2313 0000 3402 0481 7211.** Wadium musi zostać wpłacone (za dzień wpłaty uznaje się dzień uznania rachunku bankowego kwotą wadium) na dzień przed upływem terminu złożenia oferty, tj. najpóźniej w dniu 01 lipca 2026 roku, a potwierdzenie wpłaty wadium powinno stanowić załącznik do oferty. Wadium wpłacone przez oferenta, który przetarg wygrał, zalicza się na poczet ceny sprzedaży.

Wadium wpłacone przez oferenta, który przetarg wygrał, przepada w szczególności, gdy (i) oferent ten uchyli się od zawarcia umowy, (ii) oferent ten odstąpi od umowy, (iii) oferent ten uchybi terminowi zawarcia umowy, (iv) oferent ten odmówi uiszczenia ceny, (v) zawarcie umowy nie nastąpi w terminie wskazanym przez Spółkę z przyczyn, za które oferent, który przetarg wygrał, ponosi odpowiedzialność. Szczegółowe regulacje w tym zakresie zawiera Regulamin.

Wadium zwraca się oferentom po odwołaniu lub zakończeniu przetargu, z wyjątkiem wadium wniesionego przez oferenta, który przetarg wygrał. Wadium zwracane jest w wysokości nominalnej (bez oprocentowania). Wadium nie podlega waloryzacji. Termin na zwrot wadium wynosi 14 (czternaście) dni od dnia zakończenia przetargu.

Zbycie przedmiotu sprzedaży podlega zwolnieniu z podatku od towarów i usług (VAT).

Oferty zostaną otwarte przez VRG S.A. w terminie 02 lipca 2026 r.

Niniejsze ogłoszenie nie stanowi oferty w rozumieniu przepisów Kodeksu Cywilnego.

Zawarcie umowy sprzedaży nastąpi w kancelarii notarialnej w Krakowie wskazanej przez sprzedającego

VRG S.A. zastrzega sobie prawo prowadzenia dodatkowych rokowań z oferentami oraz swobodnego wyboru oferenta lub oferentów, z którymi takie rokowania będą prowadzone, a także odstąpienia od rozpatrywania otrzymanych ofert lub odwołania przetargu oraz zamknięcia przetargu bez wyboru którejkolwiek z ofert bez podania przyczyn.

Kraj/34439891

Bieruń, dnia 17.06.2026 r.

OGŁOSZENIE O POSTĘPOWANIU OFERTOWYM
na sprzedaż wierzytelności pieniężnej
nr NITROERG/01/2026

Szanowni Państwo,
NITROERG S.A. zaprasza do złożenia oferty z uwzględnieniem poniższych wymagań.

1. Sprzedający:
NITROERG SPÓŁKA AKCYJNA, z siedzibą w Bieruniu przy Placu Alfreda Nobla 1, zarejestrowana w Sądzie Rejonowym Katowice-Wschód w Katowicach VIII Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego pod numerem KRS 0000268394, kapitał zakładowy/kapitał wpłacony: 61.892.000,00 zł, NIP: 6462746961; REGON: 240484673, BDO: 000011032.

2. Opis przedmiotu zapytania:
2.1. Przedmiotem postępowania jest sprzedaż przez NITROERG S.A. (zwaną dalej także Sprzedającym) wierzytelności objętej Aktem Notarialnym Rep. A nr 2126/2015 z dnia 14.05.2015 r. w przedmiocie złożenia oświadczenia o poddaniu się egzekucji na podstawie art. 777 § 1 pkt. 5) kodeksu postępowania cywilnego wraz z klauzulą wykonalności.
Na dzień ogłoszenia o postępowaniu ofertowym kwota sprzedawanej wierzytelności wynosi 209 280,42 USD. Od wierzytelności nie przysługują odsetki.
2.2. Wierzytelność określona w pkt. 2.1. powyżej zabezpieczona jest hipoteką na kwotę 900.000 zł. W związku z czym, wraz z przelewem wierzytelności na nabywcę przechodzi także hipoteka.
2.3. Sprzedaż odbędzie się w trybie postępowania ofertowego zgodnie z przepisami kodeksu cywilnego z dnia 23 kwietnia 1964 r.
2.4. Dodatkowe informacje:
a) sprzedaż wierzytelność, bez względu na jej stan, nastąpi za umówioną ryczałtową cenę. Ewentualne ryzyko wynikające ze stanu wierzytelności powinno być uwzględnione przez oferenta w cenie oferty;
b) wszelka korespondencja w przedmiotowej sprawie kierowana do Sprzedającego winna być przygotowana w języku polskim i zawierać adres korespondencyjny oferenta na terenie Polski;
c) istnieje możliwość wcześniejszej weryfikacji w siedzibie Sprzedającego, stanu wierzytelności (wgląd w akta sprawy, bez możliwości kopiowania i fotografowania), po wcześniejszym umówieniu spotkaniu z Panem Jackiem Gębskim, o którym mowa w lit. e) poniżej i podpisaniu Umowy o zachowaniu poufności, stanowiącej załącznik nr 1 do niniejszego zapytania;
d) w toku przygotowania oferty oferenci mogą zadawać pytania dotyczące przedmiotu zamówienia;
e) osoba uprawniona do kontaktów ze strony Sprzedającego: Jacek Gębski, e-mail: j.gebski@nitroerg.pl , tel. 601 483 107 lub Sybilla Jajkiewicz, e-mail: s.jajkiewicz@tcrp.pl, tel. 667 80 76 76
f) umowa cesji wierzytelności wymaga zachowania formy pisemnej z podpisem notarialnie poświadczonym

3. Miejsce oraz termin składania ofert:
3.1. Ofertę należy złożyć w siedzibie Sprzedającego, na formularzu ofertowym stanowiącym załącznik nr 2 do niniejszego zapytania.
3.2. **Termin składania ofert ustala się na dzień 27.07.2026 roku do godz. 14:00**. Za datę wpływu oferty uznaje się datę zarejestrowania oferty w Kancelarii Ogólnej, znajdującej się na parterze siedziby Sprzedającego.
3.3. Termin związania ofertą: 30 dni od dnia, w którym dokonano otwarcia ofert.
3.4. Oferent może przed upływem terminu składania ofert zmienić lub wycofać swoją ofertę.
3.5. Wszystkie oferty otrzymane po podanym terminie lub niekompletne, zostaną odrzucone, bez względu na powód opóźnienia lub niekompletności.

4. Opis sposobu przygotowania oferty:
4.1. Oferta winna być złożona na formularzu, zgodnie z pkt. 3.1 i pkt. 3.2. powyżej.
4.2. Ofert winna:
a) zawierać wypełniony i podpisany formularz ofertowy,
b) zawierać wyciągi i odpisy dokumentów potwierdzające umocowanie do podpisania i złożenia oferty – o ile oferta nie jest podpisana i składana przez reprezentanta oferenta,
c) być umieszczona w zaklejonej kopercie opatrzonej napisem: OFERTA na zakup wierzytelności NITROERG/01/2026.
4.3. Wymagania dotyczące wadium.
4.3.1. Wadium.
Sprzedający żąda od Oferentów wniesienia wadium w wysokości: 10.000,00 zł (słownie: dziesięć tysięcy złotych).
4.3.2. Pozostałe informacje dotyczące wadium.
Wadium może być wnoszone według wyboru Oferenta w jednej lub kilku następujących formach:
a. pieniądzu,
b. gwarancjach bankowych,
c. gwarancjach ubezpieczeniowych,
d. poręczeniach.
4.3.3. Wadium wnoszone w pieniądzu wpłaca się przelewem na rachunek bankowy NITROERG S.A. w Bank Polska Kasa Opieki S.A. Warszawa PKOPPLPWXXX nr: 71 1240 6292 1111 0010 5244 1076 z dopiskiem „wadium – OGŁOSZENIE O POSTĘPOWANIU OFERTOWYM na sprzedaż wierzytelności pieniężnej nr NITROERG/01/2026."
4.3.4. **Wadium najpóźniej należy wnieść do dnia 24.07.2026 r.** Wadium utrzymywane jest nieprzerwalnie do dnia upływu terminu związania ofertą.
4.3.5. Jeżeli wadium jest wnoszone w formie gwarancji lub poręczenia, o których mowa w pkt 4.3.2 ppkt b. – d. Oferent przekazuje Sprzedającemu, oryginał gwarancji lub poręczenia wraz z ofertą.
4.3.6. Z treści gwarancji (poręczenia) musi jednoznacznie wynikać nieodwoływalne i bezwarunkowe, na każde żądanie zgłoszone przez Sprzedającego, zobowiązania gwaranta (poręczyciela) do zapłaty Sprzedającemu pełnej kwoty wadium w następujących okolicznościach:
1) Oferent, którego oferta została wybrana odmówił podpisania umowy na warunkach określonych w ofercie,
2) zawarcie umowy stało się niemożliwe z przyczyn leżących po stronie Oferenta, którego oferta została wybrana.
4.3.7. Ponadto powinien być wskazany termin obowiązywania gwarancji (poręczenia), który nie może być krótszy niż termin związania z ofertą.
4.3.8. Wadium wniesione w pieniądzu przez Oferent, którego oferta została wybrana podlega zaliczeniu na poczet ceny zakupu wierzytelności.
4.3.9. Wadium wniesione w pieniądzu przez Oferentów, których oferty nie zostały wybrane zostaną zwrócone w terminie 14 dni licząc od upływu związania ofertą.

5. Opis kryteriów, którymi Sprzedający będzie się kierował przy wyborze oferty:
5.1. Otwarcie ofert nastąpi w dniu 28.07.2026 r., o godzinie 13:00.
5.2. Wyboru oferty dokonuje się wybierając ofertę z najwyższą zaproponowaną ceną brutto.
5.3. W przypadku złożenia dwóch jednakowych ofert, oferta złożona wcześniej zostanie wybrana jako korzystniejsza.
5.4. W toku badania i oceny ofert Sprzedający może żądać od oferentów wyjaśnień dotyczących treści złożonych ofert lub uzupełnienia brakujących dokumentów.
5.5. Rozpatrywane będą tylko oferty ważne, spełniające wymogi określone w niniejszym zapytaniu ofertowym.
5.6. O wyniku postępowania (wyborze oferty) oferenci zostaną powiadomieni w formie pisemnej lub za pośrednictwem poczty elektronicznej.
5.7. Oferent, którego oferta zostanie uznana za najkorzystniejszą, zobowiązany jest do podpisania umowy sprzedaży (stanowiącej załącznik nr 3 do niniejszego ogłoszenia) w terminie 14 dni od dnia wyboru oferenta. W terminie 14 dni od dnia podpisania umowy nabywca zobowiązany jest do dokonania płatności tytułem zakupu wierzytelności.

6. Warunki udziału w postępowaniu
6.1. O udzielenie zamówienia mogą ubiegać się uczestnicy postępowania, którzy:
a) nie podlegają wykluczeniu, o którym mowa w ppkt. 6.2. poniżej.
6.2. Z postępowania o udzielenie zamówienia wyklucza się uczestników postępowania:
a) w stosunku do których otwarto likwidację, wszczęto postępowanie układowe lub upadłościowe,
b) którzy są wpisani na listę/listy sankcji gospodarczych, w tym na podstawie przepisów Unii Europejskiej, Stanów Zjednoczonych Ameryki oraz przez Radę Bezpieczeństwa Organizacji Narodów Zjednoczonych, lub w którego organów zasiadają osoby wpisane na listę/listy sankcji gospodarczych.

7. Informacje dodatkowe:
7.1. Sprzedający zastrzega sobie prawo do odstąpienia lub unieważnienia postępowania sprzedaży w każdym czasie bądź przedłużenia terminu składania ofert, bez podawania przyczyny. Oferentom nie przysługują żadne roszczenia związane z zaistnieniem okoliczności, o których mowa w zdaniu poprzednim.
7.2. Przygotowanie oferty odbywa się na koszt oferentów.

Niniejsze ogłoszenie **nie stanowi oferty** w rozumieniu art. 66 k.c., lecz **zaproszenie do składania ofert** w rozumieniu art. 71 k.c.

Kraj/34439642

Wyciąg z ogłoszenia o przetargu

Starosta Cieszyński
ogłasza przetarg pisemny nieograniczony
na sprzedaż nieruchomości
stanowiącej własność Skarbu Państwa

1. Przedmiot sprzedaży: nieruchomość zabudowana budynkiem mieszkalnym z możliwością adaptacji na pensjonat, położona w gminie Wisła, **obręb Wisła**, (powiat cieszyński, województwo śląskie), oznaczona jako **dz. 5248/12** o pow. 0,1319 ha, użytek gruntowy: „Bi", objęta księgą wieczystą prowadzoną w Wydziale V Ksiąg Wieczystych Sądu Rejonowego w Cieszynie.
2. Przeznaczenie nieruchomości: dz. 5248/12 usytuowana jest w jednostkach strukturalnych: O2U i O3U – tereny zabudowy usługowej. Ponadto działka znajduje się w: granicach strefy ochronnej ujęcia wód, zasięgu głównego zbiornika wód podziemnych GZWP nr 348 oraz granicach Parku Krajobrazowego „Beskidu Śląskiego".
3. Cena wywoławcza: **825.000,00 zł;** wysokość wadium: **82.500,00 zł.**
4. Termin składania ofert i wpłaty wadium: **17.08.2026r.,** do godz. 15^{30}.
5. Termin i miejsce przetargu: **21.08.2026r. godz. 10^{00}**, Starostwo Powiatowe w Cieszynie, ul. Bobrecka 29, sala nr 202 (III piętro).
6. Miejsce wywieszenia i publikacji ogłoszenia o przetargu:
- tablice ogłoszeń: Starostwo Powiatowe w Cieszynie ul. Bobrecka 29 i ul. Szeroka 13,
- strony internetowe: www.powiat.cieszyn.pl *(Szybkie Menu / Nieruchomości)*, bip.powiat.cieszyn.pl (*Starostwo Powiatowe/ Nieruchomości – przetargi*).
7. Szczegółowe informacje: Starostwo Powiatowe w Cieszynie Wydział Nieruchomości ul. Szeroka 13, pok. 290, tel.: 33 47 77 421, 33 47 77 429 w godzinach pracy urzędu.

WWW.INFOPUBLIKATOR.PL

Kraj/34439847

WYCIĄG Z OGŁOSZENIA O PRZETARGU

Zgodnie z § 6 ust. 5a Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 14 września 2004 r. w sprawie sposobu i trybu przeprowadzenia przetargów oraz rokowań na zbycie nieruchomości (Dz. U. z 2014 r. poz. 1490).

Prezydent Miasta Białegostoku

ogłasza

drugi przetarg ustny nieograniczony na sprzedaż nieruchomości gminnej:

1. Oznaczenie nieruchomości: działka nr 1288/115 o pow. 0,0064 ha, użytek B, działka nr 1288/118 o pow. 0,0545 ha, użytek B, położona przy Al. Józefa Piłsudskiego 20B, działka nr 1288/159 o pow. 0,0010 ha, użytek B, działka nr 1288/161 o pow. 0,0073 ha, użytek B, o łącznej pow. 0,0692 ha, w obr. 11 – Śródmieście, ark. 4. Sąd Rejonowy w Białymstoku IX Wydział Ksiąg Wieczystych prowadzi dla przedmiotowej nieruchomości księgę wieczystą nr BI1B/00293407/1.
2. Cena wywoławcza nieruchomości: 2 900 000,00 zł, na którą składa się cena:
a) działek niezabudowanych oznaczonych nr 1288/115, 1288/159, 1288/161 – 375 686,30 zł – kwota stanowi 12,9547% ceny wywoławczej,
b) działki zabudowanej oznaczonej nr 1288/118 wraz z budynkiem – 2 524 313,70 zł – kwota stanowi 87,0453 % ceny wywoławczej.
3. Termin i miejsce przetargu: 25 sierpnia 2026 r. (wtorek), godz. 11.00, sala nr 10 Urzędu Miejskiego w Białymstoku, ul. Słonimska 1.
4. Wysokość wadium: 290 000,00 zł, termin wpłaty wadium do dnia 18 sierpnia 2026 r. za datę wpływu uważać się będzie datę zaksięgowania wadium na rachunku bankowym sprzedającego.
5. Informacja o miejscu wywieszenia i publikacji ogłoszenia o przetargu: tablica ogłoszeń w siedzibie Urzędu Miejskiego w Białymstoku przy ul. Słonimskiej 1, internet – strona www.bip.bialystok.pl, zakładka „przetargi na nieruchomości" oraz www.bialystok.pl;
6. Termin okazania nieruchomości: 10 lipca 2026 r. (piątek) w godz. 14:00 – 15:00 i 14 sierpnia 2026 r. (piątek) w godz. 14:00 – 15:00.
7. Dane teleadresowe, pod którymi można uzyskać szczegółowe informacje:
Departament Skarbu Urzędu Miejskiego w Białymstoku przy ul. Słonimskiej 1 (pokój 702, tel. 85 869 60 78.)

Kraj/34439829

eprasa.pl a77f2c144b

TYLKO ZDROWIE

NIE MIESZAJ...

lek. dent. Paweł Szczegielniak*

...biegania z codziennym piciem izotoników

Z perspektywy zdrowia zębów niektóre popularne elementy diety sportowców mogą zwiększać ryzyko kwasowej erozji szkliwa i próchnicy. Problem nie dotyczy wyłącznie zawodowców, ale także coraz większej grupy biegaczy czy osób amatorsko trenujących na siłowni.

Główne zagrożenia? Cukry proste i kwasy. O ile te pierwsze łatwo zidentyfikować na liście składników odżywczych, o tyle z tymi drugimi może być niemały problem.

Badania pokazują, że wiele izotoników i energetyków ma odczyn pH w okolicach 3, czyli definitywnie kwasowy, a zatem z potencjałem erozyjnym. Szkliwo ulega erozji już przy odczynie poniżej 4,5, o ile tylko stosowana jest profilaktyka fluorkowa. Jeśli picie izotoników to stały element treningu, powtarzany regularnie, to długofalowo nie pozostanie bez znaczenia dla zdrowia zębów: szybko pojawią się odwapnienia i nadwrażliwość, a później próchnica.

Za to groźne związki często ukryte są pod nieznanymi nazwami.

Wiele produktów, które według tabeli wartości odżywczych zawierają niewielkie ilości cukrów prostych, może być dodatkowo wzbogacanych składnikami takimi jak maltodekstryna, która – choć jest wielocukrem – to także ma potencjał próchnicowy. ● **Not. ET**

*stomatolog z Medicover Stomatologia

PYTANIE DO... neurolożki

Jak odróżnić zwykły ból głowy od migreny?

dr n. med. Anna Błażucka
GRUPA LUX MED

Migrena to nie po prostu „mocniejszy ból głowy". Migrenę od innych rodzajów bólu głowy odróżnia kilka elementów. Po pierwsze, to ból na początku umiejscowiony po jednej stronie głowy, często w okolicy czołowo-skroniowej lub za okiem. Ból ma charakter pulsujący, rozdzierający, przeszywający, pacjenci mawiają: „jak walenie młotem". Chorzy różnie opisują ten ból, ale zawsze jest to ból silny lub bardzo silny. Po drugie, bólowi głowy towarzyszą takie objawy jak nudności, wymioty oraz nadwrażliwość na światło, dźwięk lub zapach.

Po trzecie, migrena wpływa na codzienne funkcjonowanie. W trakcie napadu migreny pacjent często nie jest w stanie normalnie pracować ani działać. Ból nasila się podczas zwykłej aktywności fizycznej, chory dąży więc do tego, by się położyć. Migrena, szczególnie jeśli napady występują często, potrafi być chorobą bardzo obciążającą. Jej cięższe postacie mogą wręcz wyłączać chorego z życia zawodowego i społecznego. Czy można pracować, uczyć się, zajmować się dziećmi, pójść do kina, teatru czy choćby na zakupy, gdy ból głowy zmusza do położenia się w ciemnym, cichym pomieszczeniu? Czy można normalnie działać, gdy każdy ruch nasila ból głowy i nudności, a czasem wymioty? Jak funkcjonuje chory, który ma kilka napadów w miesiącu lub napady trwają kilka dni? To wcale nie jest rzadko spotykane.

Migrena jest chorobą, którą dziś skutecznie leczymy. Rodzaj stosowanego leczenia zależy od liczby i długości napadów w ciągu miesiąca. Oprócz klasycznych leków profilaktycznych mamy do dyspozycji nowoczesne terapie celowane. U niektórych pacjentów leczenie obywa się w ramach programu lekowego NFZ, w którym pierwszą linią leczenia migreny przewlekłej jest toksyna botulinowa typu A, a kolejnymi opcjami są wybrane przeciwciała anty-CGRP. ●

Liczba

80

PROC.
• **Polaków martwi się o stan swojego zdrowia – wynika z badania Multi.Life**

Poradnik

„Nie zgaduj – zapytaj. Immunoterapia bez niedomówień" to poradnik przygotowany przez onkologa klinicznego lek. Kamila Karpowicza we współpracy z pacjentami. Poradnik przystępnie wyjaśnia mechanizm działania immunoterapii oraz odpowiada na najczęściej pojawiające się pytania dotyczące leczenia. ●

Poradnik dostępny jest bezpłatnie na stronie fundacjazdrowegopostepu.com

Grill i ból stawów

W sezonie na ryzyko dny m

Ból jest silny, a staw rozgrzany i czerwony. Boleć może stopa, kolano, łokieć, nadgarstek. Tak objawia się dna moczanowa, kiedyś nazywana chorobą królów.

Katarzyna Staszak

• **Częstym objawem dny moczanowej jest ból palucha,**

Kilka lat temu po majówce kolega zjawił się w pracy o kulach. Kolano miał spuchnięte i czerwone. Dzień wcześniej pojechał po pomoc na szpitalny oddział ratunkowy. Lekarz zlecił badania, po czym wyjaśnił, że przyczyną bólu jest atak dny moczanowej. Wtedy Marcin po raz pierwszy usłyszał o takiej chorobie. – Lekarz pytał, co w ostatnich dniach jadłem, czy piłem alkohol. Byłem u znajomych na grillu, piłem piwo – opowiadał na SOR-ze.

Dna moczanowa jest związana z nadmiarem kwasu moczowego w organizmie. Powstaje on, gdy metabolizujemy, czyli rozkładamy, puryny zawarte w jedzeniu.

– Produkty bogate w puryny to: czerwone mięso; podroby (np. wątróbka); niektóre ryby i owoce morza (np. śledzie, sardynki, szprotki czy krewetki) oraz alkohol – wymienia reumatolożka lek. med. Agata Skwarek-Szewczyk.

Alkohol wzmaga produkcję kwasu moczowego i utrudnia jego wydalanie.

Piwo szkodzi szczególnie – zawiera słód i drożdże, czyli produkty bogate w puryny.

Poza tym, kto lubi piwo, potrafi go wypić sporo.

– W sezonie grillowym ataki dny moczanowej są częste, bo uczestnicy ogrodowej imprezy mogą w ciągu kilku godzin spożyć naprawdę duże ilości puryn w postaci mięsa i piwa – wyjaśnia dr Skwarek-Szewczyk.

SKĄD SIĘ BIERZE DNA MOCZANOWA

– Część osób ma genetyczne skłonności do dny moczanowej. Ich organizm nie usuwa sprawnie kwasu moczowego. Czasem wystarczy jedno spojrzenie na pacjenta i wiemy, że chodzi o dnę moczanową. Zazwyczaj pacjenci zgłaszają się z bólem palucha, czyli dużego palca stopy – mówi dr Skwarek-Szewczyk.

Gdy ból dotyczy kolana albo nadgarstka lekarz może podejrzewać także inne schorzenia reumatologiczne, dlatego ważne są badania krwi i zdjęcie RTG.

– Dna moczanowa jest chorobą ogólnoustrojową. Kryształki moczanu sodu odkładają się w jakimś stawie, co prowadzi do jego zapalenia, ale odkładać mogą się też w innych narządach, np. w nerkach, co powoduje kamicę dnawą. Poza tym dna moczanowa zwiększa ryzyko sercowo-naczyniowe. Dlatego ważne jest utrzymywanie kwasu moczowego na prawidłowym poziomie – tłumaczy dr Skwarek-Szewczyk.

Kilka lat po pierwszym ataku dny moczanowej wspomniany Marcin przeszedł zawał serca. Miał zaledwie 40 lat.

Niedawne badania dowiodły, że nadmiar kwasu moczowego może niszczyć naczynia wieńcowe. Uszkodzone naczynia krwionośne i uszkodzone przez kwas moczanowy nerki mogą wyjaśniać, dlaczego u osób z dną moczanową tak częste jest nadciśnienie, które grozi zawałem serca, udarem mózgu i zwiększa ryzyko demencji.

MIAŁAM DNĘ MOCZANOWĄ. JEM WIŚNIE

Też doświadczyłam ataku dny moczanowej. Prawie 20 lat temu wyszłam pobiegać i poczułam silny ból w stopie. Pomyślałam, że złamałam jedną z drobnych kości – z przeciążenia, bo takie urazy zdarzają się osobom, które dużo trenują.

Zrobione w szpitalu zdjęcie RTG pokazało, co mi dolega. W okolicy dużego palca widać było coś, co przypominało kryształki. Ortopedka zapytała o dietę. Przez kilka dni jadłam śledzie i sporo czekolady, czyli produkty bogate w puryny.

Kupiłam w aptece aparat do mierzenia kwasu moczowego. Przypomina glukometr, często ma

eprasa.pl a77f2c144b

imprezy rośnie oczanowej

czyli dużego palca stopy FOT. SHUTTERSTOCK

W sezonie grillowym ataki dny moczanowej są częste, bo uczestnicy ogrodowej imprezy mogą w ciągu kilku godzin spożyć naprawdę duże ilości puryn w postaci mięsa i piwa

DR AGATA SKWAREK-SZEWCZYK

nawet także funkcję mierzenia stężenia cukru we krwi. Żeby zmierzyć kwas moczowy, trzeba nakłuć się w palec, upuścić kroplę krwi na pasek testowy, wsadzić go do urządzenia i odczytać wynik na ekranie.

Do urządzenia dołączony był notes. Zapisywałam stężenie kwasu w organizmie z notatką o tym, co zjadałam. Po sushi kwasu moczowego było więcej. Szybko nauczyłam się, że w dni z rybą nie sięgam po czekoladę, a przynajmniej nie w dużych ilościach.

Od ortopedki dowiedziałam się, że organizm sprawniej usunie kwas moczowy, jeśli będę zjadać wiśnie lub pić sok wiśniowy. Od tamtego czasu staram się mieć w domu wiśnie, latem świeże, zimą – mrożone. Dodaję je do owsianki albo jogurtu.

Działanie wiśni jest udowodnione w badaniach naukowych.

Już pod dwóch dniach zjadania wiśni ryzyko napadu dny moczanowej zmniejsza się o 35 proc.

Wiśnie zawierają antocyjany i witaminę C. Działają też przeciwzapalnie, chronią więc stawy. Zalecają je reumatolodzy, ale też dietetycy sportowców.

Nauczyłam się nie kumulować w jednym dniu wielkiej ilości produktów z purynami. Nigdy więcej nie bolał mnie żaden staw, dna moczanowa nie wróciła.

Niektórzy stosują w profilaktyce dny moczanowej także napar z podagrycznika. To zioło działa moczopędnie i przeciwzapalnie.

GDY KWAS MOCZOWY WYCHODZI PRZEZ SKÓRĘ

– Zalecamy pacjentom pilnowanie diety, jednak u niektórych to nie wystarczy. Potrzebują leków na receptę. Stosujemy dwie substancje – allopurynol albo febuksostat. Leki te bierze się stale, żeby uniknąć ataku dny moczanowej i utrzymywać niskie stężenie kwasu moczowego. W najcięższych przypadkach lekarze mogą przepisać leczenie biologiczne, czyli nowoczesne leki, które chronią stawy przed zniszczeniem – mówi dr Skwarek-Szewczyk.

Opowiada, że w rodzinie jej męża jest osoba, która przez lata była źle zdiagnozowana. – Pewnego razu przyszły mąż zabrał mnie na rodzinny obiad. Poznałam wujka, który miał na łokciach olbrzymie guzki dnowe. Przez lata był leczony na niewłaściwą chorobę. Gdyby był zdiagnozowany wcześniej, gdyby leki utrzymywały niższe stężenie kwasu moczowego, prawdopodobnie uniknąłby niepełnosprawności. Dna moczanowa to poważna choroba, wciąż bagatelizowana – podkreśla dr Skwarek-Szewczyk.

Możemy mieć genetyczne skłonności do rozwoju dny moczanowej, ale są też inne czynniki, które podnoszą ryzyko zachorowania:

- nadwaga i otyłość;
- nadciśnienie tętnicze;
- cukrzyca;
- odwodnienie.

Poziom kwasu moczowego możemy zbadać za każdym razem, gdy robimy badania krwi. Jego stężenie nie powinno przekraczać 6 mg/dl u kobiet i 7 mg/dl u mężczyzn. Osobom, które doświadczyły ataku dny moczanowej, lekarze zalecają utrzymywanie stężenia kwasu moczowego poniżej 5 mg/dl.

Mężczyźni są mniej więcej trzy razy bardziej narażeni na rozwój dny moczanowej niż kobiety, choć różnica ta zmniejsza się, gdy kobiety przejdą menopauzę.

Kiedyś dna moczanowana nazywana była chorobą królów, bo dostęp do dużej ilości mięsa i alkoholu mieli królowie i ludzie zamożni.

Częstość występowania jej ataków podwoiła się w ciągu ostatnich trzech dekad – prawdopodobnie w związku z rosnącym wskaźnikiem otyłości.

Dieta, która chroni przed dną moczanową

Jeśli masz za sobą atak dny moczanowej, pewnie już wiesz, jakie produkty są bogate w puryny. Gdy boli cię staw, możliwe, że mówisz: „Odstawiam zupełnie mięso, ryby i alkohol. Porzucę nawet szpinak i szparagi, bo też zawierają puryny". Jednak naukowcy z Uniwersytetu Harvarda radzą podejść do diety w inny sposób.

„Najnowsze zalecenia dietetyczne dotyczące dny moczanowej nie odbiegają radykalnie od sposobu odżywiania, do którego większość z nas i tak jest zachęcana. W rzeczywistości przypominają one diety śródziemnomorskie oparte na roślinach, które przynoszą korzyści niemal każdemu" – czytamy na stronie Szkoły Medycznej Uniwersytetu Harvarda.

Badania wykazały, że dieta śródziemnomorska i dieta DASH znacząco obniżają poziom kwasu moczowego. DASH to skrót od nazwy naukowego eksperymentu – Dietary Approches to Stop Hypertension (w Polsce dieta ta nazywana jest dietą w leczeniu nadciśnienia i zapobieganiu mu). Dietę skonstruowano tak, by zawierała dużo warzyw, nasion roślin strączkowych, owoców, niskotłuszczowych produktów mlecznych, ryby i mięso drobiu zamiast czerwonego, pełnoziarniste produkty zbożowe i orzechy. W tej diecie jest mało soli, tłuszczów, cukru i słodyczy.

Dietę DASH promuje w Polsce NFZ. Na portalu diety.nfz.gov.pl można znaleźć jadłospisy w wariantach: klasycznym, wegetariańskim, dla osób z cukrzycą, dla osób z otyłością itd.

• **Żeby uniknąć dny moczanowej z tego zestawu grillowego, zjedz warzywa, a mięso i piwo zostaw innym** FOT. SHUTTERSTOCK

Dostęp do przepisów i porad jest bezpłatny, trzeba tylko założyć konto na portalu.

Jak – według naukowców – należy się odżywiać, by obniżyć poziom kwasu moczowego?

Jedz bez obaw:

- warzywa i owoce,
- produkty pełnoziarniste,
- oliwę i awokado,
- niskotłuszczowe produkty mleczne.

Unikaj lub ograniczaj:

- czerwone mięso, podroby, dziczyznę,
- skorupiaki, pstrągi, dorsza, anchois, sardynki, śledzie,
- sosy mięsne i mięsne wywary,
- produkty z cukrem i syropem glukozowo-fruktozowym,
- piwo i inne alkohole.

Uwaga! Podczas ataku dny moczanowej należy zrezygnować z produktów z purynami. Ale to dieta krótkoterminowa. Na co dzień lekarze nie zalecają całkowitej eliminacji ryb. Osoby z tendencją do dny moczanowej mogą je jadać, tylko nie powinny wszystkich posiłków opierać na produktach bogatych w puryny.

wyborcza

REDAKCJA
ul. Czerska 8/10, 00-732 Warszawa

Telefon: 22 555 66 00
(czynny w dni powszednie w godz. 10-17);
E-mail: redakcja@wyborcza.pl
Listy do redakcji: listy@wyborcza.pl
Redakcja nie zwraca tekstów niezamówionych oraz zastrzega sobie prawo ich redagowania i skracania. Wnioski i pytania w sprawie ochrony danych osobowych: iod@wyborcza.pl
REDAKTOR NACZELNY: Adam Michnik

PIERWSZY ZASTĘPCA, REDAKTOR NACZELNY WYBORCZA.PL: Roman Imielski
ZASTĘPCY: Agata Żelazowska, Bartosz T. Wieliński
PROJEKT GRAFICZNY: Jacek Utko
KOLPORTAŻ: Michał Szałański
Problemy z dostępnością „Wyborczej" lub z właściwą mutacją lokalną: kolportaz@wyborcza.pl
Prenumerata cyfrowa: prenumerata.wyborcza.pl; pomoc@wyborcza.pl, 22 555 54 55, 519 255 455
Inne formy prenumeraty: wyborcza.pl/prenumerataGW
Gazeta Wyborcza w serwisach społecznościowych: facebook.com/wyborcza, bsky.app/profile/wyborcza.pl, instagram.com/gazeta_wyborcza
LICENCJE NA TREŚCI: licencje@wyborcza.pl

WYDAWCA
Wyborcza sp. z o.o., ul. Czerska 8/10
00-732 Warszawa; NIP: 521-403-30-11
PREZESKA ZARZĄDU: Aleksandra Sobczak
REKLAMA
Dyrektor sprzedaży: Bartosz Wysocki
Biuro reklam i ogłoszeń:
ul. Czerska 8/10, 00-732 Warszawa
reklama@wyborcza.pl; 22 555 55 55,
faks: 22 555 54 44
DRUK: Polska Press
ISSN 0860-908X
Rozpowszechnianie redakcyjnych materiałów publicystycznych bez zgody wydawcy jest zabronione.
IZBA WYDAWCÓW PRASY
NAKŁAD KONTROLOWANY

eprasa.pl a77f2c144b

OGŁOSZENIE WŁASNE WYDAWCY

W SPRZEDAŻY

Faworyci turnieju: Kylian Mbappe, Lamine Yamal, Harry Kane, Leo Messi

Korespondencje z USA „Za pięć dwunasta"

Rozmowy z Janem Urbanem i Jackiem Laskowskim

Sylwetka Szymona Marciniaka

Program transmisji w TV

Magazyn do nabycia w punktach sprzedaży prasy, m.in: w salonach EMPIK, na stacjach benzynowych, w salonikach Media Relay, w sklepach sieci Żabka i LIDL oraz w innych dobrych punktach sprzedaży prasy. Zamówienia w internecie: **Prenumerata24.pl** (dostawa bezpłatna) lub **KulturalnySklep.pl**.

eprasa.pl a77f2c144b

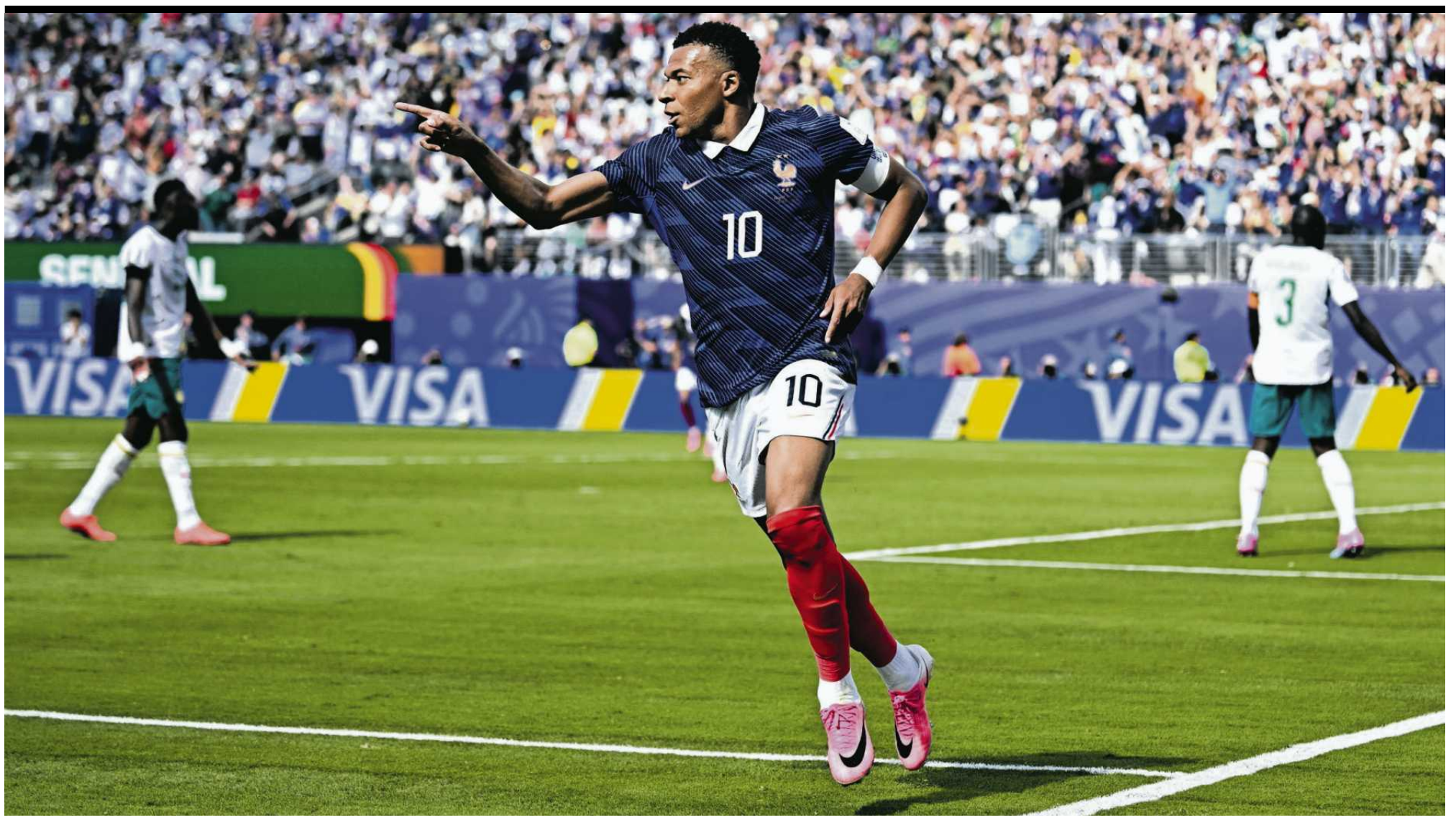

▲ **16 czerwca 2026 r., mecz Francja-Senegal. Kylian Mbappe świętuje zdobycie bramki**
FOT. REUTERS / DYLAN MARTINEZ

Europa rządzi na mundialu

Pierwsza runda mundialu rozwiała wszelkie wątpliwości. Okazało się, że rozszerzenie mistrzostw do 48 drużyn nie zabrało emocji. Nawet debiutanci z egzotycznych krajów pokazali, że umieją i chcą grać w piłkę. Na pierwszy rzut oka wydaje się, że Europa jeszcze nigdy nie miała tak wielkiej konkurencji. Gdy jednak spojrzeć głębiej, odkryjemy jej ogromną dominację.

Michał Kiedrowski

Obawy się nie sprawdziły. Po pierwsze, jeśli chodzi o kibiców. Przyjechali, zostali wpuszczeni do USA i tworzą niezwykłą atmosferę na stadionach i poza nimi. Amerykanie są gośćmi zauroczeni, a przybysze też nie szczędzą w serwisach społecznościowych ciepłych słów dla gospodarzy i ich gościnności.

Gwiazdy nie zawiodły

I choć w przypadku Amerykanów funkcjonuje stereotyp, że nie mają większego pojęcia o życiu w innych krajach, tym razem to Europejczycy odkrywają Amerykę. Ich podziw budzą przede wszystkim gigantyczne, nowoczesne i funkcjonalne stadiony. Gościom nie mieści się w głowie, że te obiekty nie tylko nie zostały wybudowane specjalnie na mundial, ale jeszcze zapełniają się w każdej kolejce futbolowego sezonu. A to, że 14 największych stadionów w USA w ogóle nie starało się, by ugościć mundial, to już zupełny odlot.

Nie zawiedli też piłkarze. Przed mundialem było mnóstwo obaw, czy rozszerzenie mistrzostw do 48 drużyn nie zakończy się tym, że przez całą rundę grupową będziemy oglądać mecze, w których faworyci bez wysiłku rozprawią się z niżej notowanymi rywalami. Tymczasem na palcach jednej ręki można policzyć mecze naprawdę jednostronne. Debiutanci i drużyny uważane za outsiderów nie tylko potrafiły zagrozić bramkarzom potentatów, ale również wyszarpać korzystne wyniki, jak remis Wysp Zielonego Przylądka z Hiszpanią czy punkt wywalczony przez Demokratyczną Republikę Konga z Portugalią. Mieliśmy też niespodziewany podział punktów w meczu Egiptu z Belgią czy Szwajcarii z Katarem. Japonia grała natomiast z Holandią tak dobrze, że trudno uznać, żeby remis, który wywalczyła z Pomarańczowymi, był niespodzianką.

Nie zawiodły też gwiazdy. Lionel Messi zaczął mundial od hat-tricka. Kylian Mbappe, Erling Haaland i Harry Kane wpakowali po dwa gole rywalom. W rywalizacji o koronę króla strzelców zapowiada się więc prawdziwe starcie gigantów. Wydaje się, że tylko Cristiano Ronaldo nie przygotował wysokiej formy na mundial.

Gol za golem

Że będzie to mundial z największą liczbą goli w historii, było już wiadomo przed jego rozpoczęciem. Jednak wrażenie robi średnia: 3,13 bramki na mecz. Średnią powyżej trzech goli na spotkanie mieliśmy na mundialu ostatni raz... 68 lat temu, gdy na turnieju w Szwecji wyniosła ona 3,6 gola na mecz. W tegorocznym mundialu na razie tylko jedno spotkanie nie przyniosło gola (Wyspy Zielonego Przylądka – Hiszpania).

O tym, jak wyrównany jest to mundial, świadczą wyliczenia, jaki procent punktów zdobyły drużyny z każdego kontynentu.

I tak Europa wywalczyła 56,2 proc., czyli 27 punktów z 48 możliwych. Ameryka Południowa 44,4 proc., Ameryka Północna i Środkowa 38,9 proc., Azja 37 proc., Afryka 33,3 proc. i Oceania (samotnie reprezentowana przez Nową Zelandię, bo piłkarsko Australia należy do Azji) 33,3 proc. Tu trzeba zaznaczyć, że Europa jest w uprzywilejowanej pozycji, bo w jednym meczu Anglia grała z Chorwacją, więc wiadomo było, że na konto Starego Kontynentu pójdzie 100 proc. punktów z tego meczu.

Na pierwszy rzut oka wydaje się, że potentatom z Europy i Ameryki Płd. rośnie konkurencja na innych kontynentach. I jeśli chodzi o barwy narodowe, które reprezentują zawodnicy, to oczywiście prawda. Jeśli jednak popatrzymy, gdzie ci piłkarze zdobyli futbolową wiedzę i skąd czerpią wzorce, wniosek jest jeden: Europa miażdży konkurencję.

Średnią powyżej trzech goli na spotkanie mieliśmy na mundialu ostatni raz... 68 lat temu, gdy na turnieju w Szwecji wyniosła ona 3,6 gola na mecz

Europa wyprodukowała 81 proc. goli

Spójrzmy choćby na klasyfikację strzelców. Spośród 70 goli, które zawodnicy strzelili dla swoich drużyn (nie liczymy trafień samobójczych) Europejczycy zdobyli 37. Gdy jednak doliczymy też bramki zdobyte przez graczy urodzonych w Europie, którzy wybrali kadry krajów z innych kontynentów, tych goli jest już 39. Gdy doliczymy do tego również zawodników, którzy trafili do europejskich klubów zanim skończyli 18 lat, mamy już 44 bramki. A gdy sprawdzimy, w których klubach strzelcy goli grają obecnie, okaże się, że z 70 bramek aż 57 (81 proc.) zdobyli gracze na co dzień grający na Starym Kontynencie. Takie zestawienie świetnie pokazuje, jak dominującą pozycję w piłkarskim świecie ma Europa.

Weźmy jeszcze inny przykład. Przed rozpoczęciem mundialu FIFA podała, że w składach wszystkich drużyn jest 857 zawodników grających na co dzień w europejskich klubach. To aż 68,6 proc. uczestników turnieju. A przypomnijmy: reprezentacje z Europy to tylko 33,3 proc. uczestników mundialu. Jeśli jednak chodzi o kluby, aż cztery pozaeuropejskie drużyny wystawiły w pierwszej serii meczów jedenastki złożone tylko z zawodników grających na co dzień na Starym Kontynencie: Ghana, Demokratyczna Republika Konga, Algieria i Japonia. Generalnie: 72,3 proc. piłkarzy w pierwszych jedenastkach drużyn w pierwszej serii spotkań to zawodnicy klubów europejskich.

Wniosek nasuwa się jeden: Anglia, Francja, Niemcy, Hiszpania, Portugalia czy Holandia same są sobie winne, że na mundialu coraz trudniej im wygrywać. ●

SPORT.PL

Mundial w USA, Kanadzie i Meksyku: relacje, analizy, komentarze, korespondencje – 24 godziny na dobę na Sport.pl

Wiadomości, wyniki, historie sportowe znajdziesz na SPORT.PL

Zapraszamy na **Sport.pl+.** Subskrypcja za 1 zł miesięcznie przez pół roku. Płatność 6 zł z góry za 6 miesięcy, potem 9,90 zł co cztery tygodnie.

eprasa.pl a77f2c144b

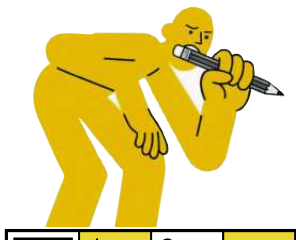

krzyżówka

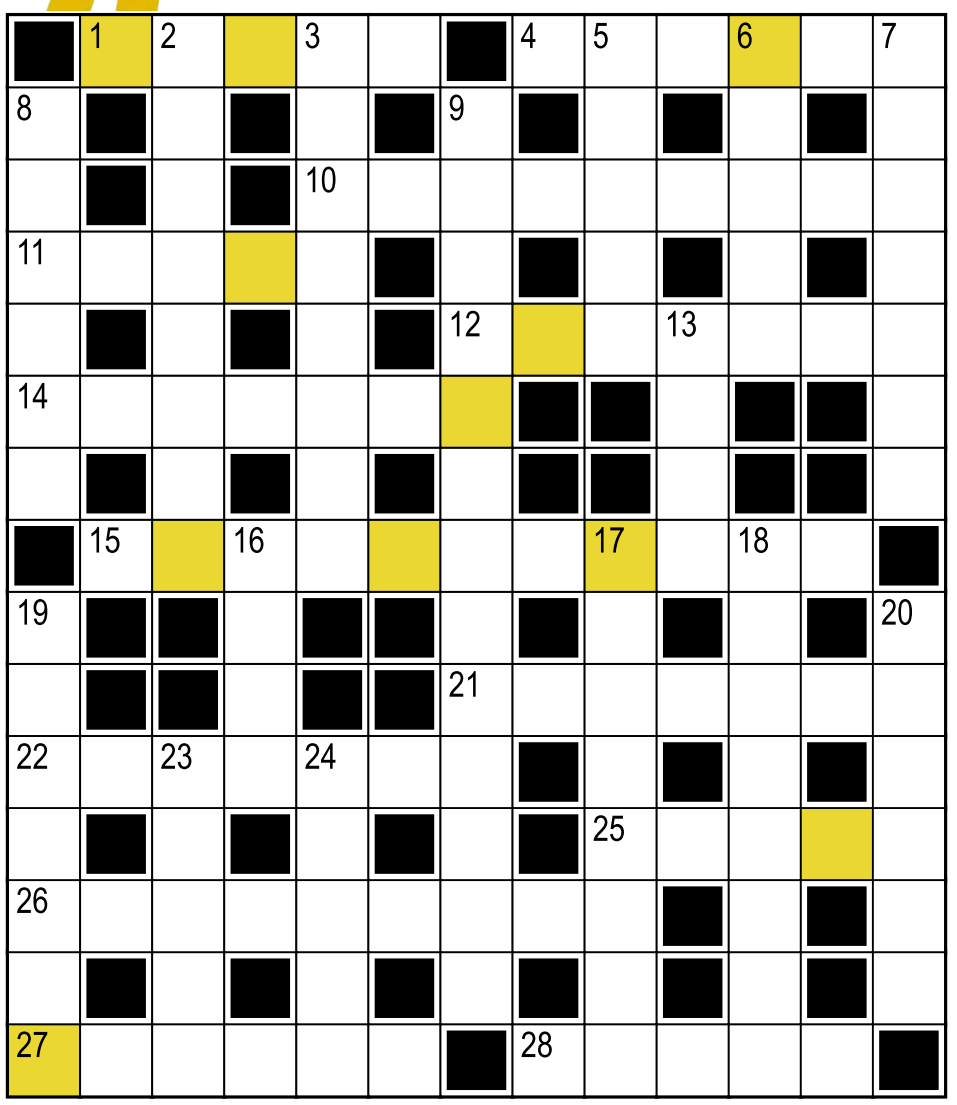

Hasło:

Litery w kolorowych polach, czytane rzędami, utworzą rozwiązanie.

Poziomo:
1) przód budynku
4) ryba z górskich potoków
10) ... działań wojennych (czyli ich nasilenie)
11) Donald z Białego Domu
12) zbuntowały się w filmach z serii „Terminator"
14) odkryty rów ziemny (... Mierzei Wiślanej)
15) Izabela, nagrała piosenkę „Tyle samo prawd, ile kłamstw"
21) główne miasto Korsyki
22) warszawski teatr przy ul. Jaracza
25) malowane dzieci z żołnierskiej piosenki
26) uczył się rzemiosła pod nadzorem majstra
27) dopisuje głodomorkowi
28) nerw w liściu

Pionowo:
2) nanosił poprawki na wywoływane zdjęcia
3) twoje dziwne zachowanie budzi mój ...
5) zbiornik do zakiszania pasz
6) ... Balboa, filmowy bokser
7) imię Barszczewskiej, aktorki („Pan Tadeusz")
8) wydzielone fragmenty tekstu
9) przygrywanie soliście podczas występu
13) uwiódł Europę pod postacią byka
16) może być podkulony
17) mosty budowane nad linią kolejową, drogą
18) ... muz, w przenośni o natchnionym artyście
19) mieszkanie wynajęte studentom
20) książeczka o przygodach Profesorka Nerwosolka
23) szkice literackie
24) odcinki wyścigu kolarskiego lub samochodowego

Rozwiązanie „krzyżówki" nr 55 z 18.06:
Poziomo: 1) klipy **4)** chaber **10)** suwmiarka **11)** sanie **12)** adiunkt **14)** Herodot **15)** podniosłość **21)** sędzina **22)** zachwyt **25)** wiatr **26)** przybłęda **27)** kurort **28)** dzień
Pionowo: 2) Leonardo **3)** Posejdon **5)** Haiti **6)** Byron **7)** reaktor **8)** pascha **9)** światłowstręt **13)** ucho **16)** druh **17)** ładowacz **18)** ścinanie **19)** trzepak **20)** kaprys **23)** Cezar **24)** wybór
Hasło: Papier czerpany.

sudoku

		9		2	1			
1		3	8	4	6			9
	4	6	3	7			1	2
		1		9	3			8
9	3	4	6			1		
	8					6	9	
6	5				2	9	8	4
			7			2	6	1
4	1	2				7	3	5

	6	3						5
				1	3		8	
			5					7
					8		4	
	8	6		4				1
		9	2	5	1	3	6	
	5							
	4						7	
		7	6		4		1	

OGŁOSZENIE WŁASNE WYDAWCY Kraj/34427030

Czekamy na Twoje uwagi i pomysły

ROZRYWKA @WYBORCZA.PL

zakreślanka

Zakreślaj słowa z listy na planszy. Mogą być ukryte w wierszach, kolumnach lub prowadzić wężykiem. Niewykorzystane litery czytane rzędami utworzą hasło

R	N	I	E	S	O	K
A	E	L	C	S	Z	U
G	J	A	T	I	P	P
Ę	E	Ś	O	I	W	N
I	N	Ć	N	N	E	C
S	Ó	Ż	T	N	I	H
K	O	Z	S	I	F	Ł
L	C	E	L	O	A	O
E	I	K	G	K	A	P

okup, kielce, księgarnie, nóż, chłopak, afisz, szpitale, niewinność

Hasło z 18.06: prekursor

skojarzenia

Stand-uper	Wodzirej	Scala	Petarda
Lider	Pajac	Plata	Czad
Bomba	Guru	Paz	Klaun
Bamba	Harnaś	Trefniś	Rewelka

Znajdź powiązania między hasłami i połącz je w cztery grupy po cztery hasła, by każdą grupę łączyło jedno wspólne skojarzenie.

.....	.....	.....	.....
.....	.....	.....	.....
.....	.....	.....	.....
.....	.....	.....	.....

Rozwiązanie z 18.06:
Łóżka: Koja, Szezlong, Sofa, Wyro. **Afrykańskie stolice:** Lome, Lilongwe, Tunis, Akra. **Statki żaglowe:** Bark, Koga, Kecz, Bryg. **Muzyczne wydania:** Epka, Longplay, Demo, Singiel

OGŁOSZENIE WŁASNE WYDAWCY Kraj/34426992

Słówko
Wybierz słowo, sprawdzaj litery i kombinuj, aż skończą Ci się próby

Literówka
Kilka liter i jedno zadanie: ułożyć jak najwięcej słów

Jeszcze więcej rozrywki w Aplikacji Wyborczej
Szukaj w aplikacji

Zakreślanka

Skojarzenia

1 RP

eprasa.pl a77f2c144b

wyborcza
TRÓJMIASTO
TYGODNIK

Piątek, 19 czerwca 2026 | Redaktor prowadzący **Katarzyna Fryc** trojmiasto.wyborcza.pl | Kontakt z redakcją: trojmiasto@wyborcza.pl

Transport na plażę przy powstającej elektrowni

Bezpłatny, ale nie dla wszystkich

Żeby dostać się na plażę w Słajszewie nieopodal powstającej na Pomorzu elektrowni jądrowej, trzeba teraz przejść dziewięć kilometrów. Rządowa spółka zorganizowała bezpłatny transport meleksami, jednak tylko dla wybranych.

Ilona Godlewska

• **Spółka Polskie Elektrownie Jądrowe przygotowuje teren pod budowę elektrowni. Wyznaczono nową drogę na plażę w Słajszewie – znacznie dłuższą** FOT. MICHAŁ RYNIAK / AGENCJA WYBORCZA.PL

Pierwsza w Polsce elektrownia jądrowa ma powstać pomiędzy wsiami Sasino, Słajszewo i Kopalino na Pomorzu. Od morskiego brzegu dzielić ją będzie niecały kilometr. Inwestycja budzi duże emocje – jedni jej kibicują, licząc na nowe miejsca pracy w regionie, inni mówią o barbarzyńskim niszczeniu przyrody nad Bałtykiem, bo pod inwestycję wycięto do tej pory niemal 350 ha lasu (o jej zakończeniu pisaliśmy w lutym). Ci drudzy obawiają się też, że turyści, którzy przyjeżdżali tutaj, żeby odpocząć w jednym z najspokojniejszych zakątków polskiego wybrzeża, zaczną omijać tę okolicę szerokim łukiem.

Teraz rządowa spółka Polskie Elektrownie Jądrowe (PEJ) przygotowuje teren pod budowę. Wyznaczono ogrodzenie i nową drogę na plażę w Słajszewie – znacznie dłuższą. Wcześniej trasa miała około 2 km, teraz, aby dostać się nad morze, trzeba przejść 9 km drogą nad Chełstem.

– Jaki turysta pokona taki dystans? Chyba tylko zawodowy sportowiec. A tutaj przyjeżdżały wypocząć rodziny z dziećmi i szukający spokoju seniorzy – mówi mieszkaniec położonej nieopodal wsi Choczewo, który prosi o anonimowość.

Inny mój rozmówca zauważa: – Turyści skarżą się, że nawierzchnia jest nieutwardzona i w złym stanie. Już w 2022 roku Polskie Elektrownie Jądrowe obiecywały budowę całkowicie nowego dojścia do plaży wraz z potrzebną infrastrukturą. Niedotrzymanie umowy jest niesamowicie krzywdzące szczególnie dla mieszkańców, którzy prowadzą w gminie Choczewo pensjonaty lub agroturystykę.

Meleksem na plażę

W długi czerwcowy weekend Polskie Elektrownie Jądrowe uruchomiły darmowy transport na plażę darmowymi meleksami.

„Kursy na wskazanej trasie będą realizowane wyłącznie przez meleksy zakontraktowane przez PEJ, na podstawie uzyskanych zgód od zarządcy drogi. Należy pamiętać, że część trasy przebiega drogą pożarową nr 6, która – ze względu na swoje przeznaczenie – podlega określonym ograniczeniom użytkowania" – przekazywały PEJ.

– System oznaczania pasażerów specjalną granatową opaską z logo inwestora jest absurdalny. To zagranie mocno PR-owe, bo wszystkie inne osoby chętne odwiedzić plażę pozostawiono na lodzie

Spółka informowała przy tym, że usługa ma charakter pilotażowy, a „zebrane doświadczenia pozwolą na jej optymalizację przed wdrożeniem docelowym w sezonie wakacyjnym, tj. w lipcu i sierpniu br.". Co pokazał pilotaż?

Między 4 a 7 czerwca zrealizowano 42 kursy meleksami, z których skorzystało 217 osób. Największe zainteresowanie odnotowano w dniach z dobrą pogodą – 4 i 6 czerwca – kiedy liczba pasażerów wynosiła odpowiednio 74 i 84 osoby. Wyraźnie niższą frekwencją odnotowano 5 czerwca, kiedy w okolicy padało.

– Zainteresowanie usługą oceniamy jako wysokie, przy czym jej wykorzystanie było silnie uzależnione od warunków atmosferycznych. System funkcjonował elastycznie – w przypadku braku pasażerów meleksy oczekiwały na przystankach, co pozwalało uniknąć realizowania pustych kursów. W całym okresie pilotażu nie odnotowano sytuacji, w której dostępna liczba pojazdów byłaby niewystarczająca – przekazuje w odpowiedzi na nasze pytania biuro prasowe PEJ.

Jaki sens miało jednak zbieranie informacji o obłożeniu meleksów na tej trasie przed rozpoczęciem wakacji? Teraz turystów w okolicy jest znacznie mniej niż w lipcu i sierpniu. Przedstawiciele PEJ przekonują, że to był celowy zabieg.

– Takie podejście pozwala na spokojne i bezpieczne przetestowanie organizacji transportu, jego logistyki oraz zasad operacyjnych, a także na identyfikację kwestii wymagających dopracowania – w tym związanych ze stanem infrastruktury czy oznakowaniem trasy – informuje rządowa spółka. – Przy jego planowaniu korzystano również z wiedzy lokalnych przewoźników ze Słajszewa i ich doświadczenia z poprzednich lat. Podczas pilotażu nie było sytuacji, w której osoby zainteresowane bezpłatnym przejazdem nie miałyby takiej możliwości. Przedsiębiorcy, zgodnie z zawartą z nimi umową, byli zobowiązani do zapewnienia liczby meleksów odpowiedniej do zapotrzebowania na przejazdy.

PEJ przekonuje też, że w sytuacji, gdy była potrzeba przewozu większej liczby turystów, podstawiany był dodatkowy meleks.

Absurdalny system

Nie wszyscy chętni mogli jednak skorzystać z bezpłatnego transportu. Był on dostępny jedynie dla mieszkańców oraz turystów wypoczywających we wsi Słajszewo i Biebrowo, którzy pobrali wcześniej specjalne opaski. Można je było dostać w wybranych miejscach noclegowych, świetlicy sołeckiej i Lokalnym Centrum Informacyjnym w Choczewie.

– System oznaczania pasażerów specjalną granatową opaską z logo inwestora jest absurdalny. To zagranie mocno PR-owe, bo wszystkie inne osoby chętne odwiedzić plażę pozostawiono na lodzie – ocenia jeden z sąsiadów powstającej elektrowni.

PEJ broni się, twierdząc, że bezpłatny transport został uruchomiony jako rozwiązanie kompensujące mieszkańcom Słajszewa i Biebrowa utrudnienia spowodowane budową elektrowni w dostępie do infrastruktury drogowej prowadzącej do plaży.

„Dlatego usługa, zakupiona przez PEJ u lokalnych przedsiębiorców, skierowana jest wyłącznie do mieszkańców Słajszewa i Biebrowa oraz turystów przebywających w tych miejscowościach. Celem Spółki jest zapewnienie tej grupie osób wygodnego i nieodpłatnego dojazdu do plaży meleksami" – czytamy w odpowiedzi na nasze pytania.

Meleksy mają powrócić na trasę do plaży w wakacje. Czy nadal będą dostępne tylko dla wybranych? PEJ nie odpowiada wprost. Informuje, że trwa „zbieranie uwag i analiza zebranych doświadczeń, które posłużą do przygotowania docelowego modelu funkcjonowania usługi w sezonie letnim".

9 czerwca zorganizowano spotkanie z udziałem m.in. władz gminy i Nadleśnictwa Choczewo, na którym rozmawiano o tym, jak finalnie powinien wyglądać transport ludzi na plażę.

Opracowywany jest także regulamin usługi przejazdu meleksami, który zostanie uzgodniony z władzami gminy i Nadleśnictwem Choczewo. Szczegółowy harmonogram oraz zasady działania zostaną przedstawione po zakończeniu analiz – informuje PEJ.

Krótsza trasa? Nie wiadomo kiedy

Jednocześnie spółka zapewnia, że przygotowuje nową, krótszą trasę dojścia do morza – prowadzącą ze Słajszewa do wejścia na plażę nr 50 o długości 5 km. Nie wiadomo jednak, od kiedy będzie dostępna. Projekt drogi Srebrnej jest obecnie uzgadniany z urzędem gminy, trwają też procedury związane z uzyskaniem niezbędnych pozwoleń.

Docelowa trasa na plażę, czyli ta z pełną infrastrukturą, również będzie miała około 5 km. Powinna powstać za trzy lata.

PEJ informuje: „Termin realizacji drogi jest uzależniony od wielu czynników: postępowań przetargowych, prac planistycznych, procesu pozyskania niezbędnych uzgodnień i decyzji. PEJ zawarły z gminą porozumienie, na mocy którego spółka przekazała 2,5 mln zł na przygotowanie projektu docelowej drogi na plażę. Gmina zobowiązała się przeprowadzić stosowne postępowanie w czerwcu bieżącego roku".

Właściwa budowa pierwszej w Polsce elektrowni jądrowej ma się rozpocząć w IV kwartale 2028 roku. Pierwsze komercyjne uruchomienie bloku planowane jest w 2036 roku. ●

eprasa.pl a77f2c144b

Gdańsk

Do przedszkola tylko z aplikacją

Jeszcze niedawno wystarczyło przyłożyć kartę do czytnika, by zostawić i odebrać dziecko z przedszkola. Dziś rodzice muszą sięgnąć po telefon, uruchomić aplikację i zeskanować kod QR.

Aleksandra Zdanowicz

Od września ubiegłego roku w gdańskich placówkach edukacyjnych funkcjonuje elektroniczny system iOpłatyEdu. Rodzice mają dostęp do aplikacji na telefon komórkowy i mogą sprawdzać opłaty za pobyt w przedszkolu, zgłaszać nieobecności dziecka, przeglądać jadłospisy czy korzystać z komunikatora do rozmów z nauczycielami. – System daje rodzicom znacznie więcej możliwości niż wcześniejsze rozwiązanie – chwali Beata Zięba, dyrektorka Przedszkola nr 52 w Gdańsku.

Jedną z funkcji jest również śledzenie wejść i wyjść dzieci z placówki. Żeby zarejestrować przyjście lub opuszczenie przedszkola, rodzice muszą zeskanować kod QR. I to właśnie ten element budzi najwięcej emocji. – Poprzednie karty [działające jak karty bankomatowe] były dla wielu osób prostsze w codziennym użyciu – przyznaje Beata Zięba.

• **Rodzice dzieci w gdańskich placówkach edukacyjnych, w których funkcjonuje elektroniczny system iOpłatyEdu, zastanawiają się, czy cyfryzacja nie poszła jednak za daleko** FOT. SHUTTERSTOCK

Każdego dnia nowy kod

W teorii system jest prosty. Każdego dnia pracownicy przedszkola drukują nowy kod QR. Codziennie kod jest nowy, by system był bezpieczniejszy. Zawieszają go w widocznym miejscu przy wejściu do budynku. Rodzic musi go zeskanować, gdy przyprowadza dziecko do przedszkola, i potem – przy jego odbiorze.

Praktyka, mimo prostoty systemu, wygląda nieco inaczej. – Bardzo często rodzice nie skanują kodu. Wcześniej, przy kartach, używało ich 90–100 proc. rodziców. Teraz ten odsetek jest niższy – przyznaje Beata Zięba.

– Dostaliśmy usprawnienie, o które nikt nie prosił – mówi jeden z rodziców

Skąd ta niechęć do nowego rozwiązania? Powodów jest kilka. Jednym nie podoba się, że przy każdej wizycie w przedszkolu muszą wykonywać dodatkowe czynności. – Kiedyś wystarczała karta do rejestrowania wejścia i wyjścia z przedszkola. Teraz trzeba mieć telefon, aplikację i dostęp do internetu. Nie wszyscy uważają to za postęp – mówi jeden z rodziców, który skontaktował się z „Wyborczą".

Inni narzekają na problemy techniczne. „Aplikacja działa jako tako na Androidzie, ale na iOS nie da się skanować kodu. W efekcie moja córka do przedszkola przychodzi, ale w systemie wygląda, jakby z niego nie wychodziła" – relacjonuje jeden z ojców w czasie dyskusji w internecie.

Jeszcze inni zwracają uwagę, że znacznie skomplikowało się odbierania dzieci przez inne osoby niż rodzice. Zwłaszcza, gdy dziecko odbierają dziadkowie, którzy nie są tak biegli w sprawach technicznych. – Przy dawnych kartach było łatwiej. Rodzice mogli zamówić dodatkową kartę dla dziadków czy opiekunki. Teraz także oni muszą korzystać z aplikacji – słyszymy od jednego z rodziców.

Inny rodzic podsumował: – Dostaliśmy usprawnienie, o które nikt nie prosił.

Beata Zięba przyznaje, że pierwsze tygodnie po wprowadzeniu systemu nie były łatwe. – Rodzice rzeczywiście zgłaszali problemy z aplikacją. Ale informatycy wprowadzali poprawki i system był usprawniany – podkreśla.

– Poprzedni system kart był bardziej stabilny i bardziej intuicyjny dla użytkowników – ocenia inna z dyrektorek przedszkola.

Jeśli rodzice nie zgłoszą przyjścia dziecka do przedszkola, albo z pomocą kodu QR nie uda się im dziecka zarejestrować, placówka mogłaby mieć problemy. Bo nie wiadomo, czy dziecko dotarło do przedszkola, a potem, czy z niego wyszło, ile trzeba przygotować posiłków dla przedszkolaków. Dlatego nauczyciele muszą wpisać do systemu lub wypisać w razie potrzeby dziecko ręcznie. – Podają godziny wejścia i wyjścia dzieci, a później intendent sprawdza wszystko jeszcze raz. W praktyce część pracy wykonujemy więc podwójnie – mówi nam dyrektorka kolejnego gdańskiego przedszkola.

Procedura nie tylko awaryjna

Pytamy ją, czy takie ręczne wpisywanie dzieci zdarza się sporadycznie czy jednak się powtarza często, odpowiada bez wahania: – To procedura awaryjna, ale praktycznie stosowana codziennie.

– Średnio od trzynastu do siedemnastu dzieci dziennie nauczyciele muszą u nas dopisać ręcznie – podsumowuje inna dyrektorka. – To dla nas dodatkowa praca.

I dodaje: – Większość rodziców przyzwyczaiła się już do nowego rozwiązania. Korzystają z aplikacji, żeby zgłosić nieobecność swojego dziecka, sprawdzić informacje od dyrekcji i nauczycieli czy potwierdzić płatności. Ale są tacy, którym po prostu nie zawsze chce się zeskanować kod QR. Gdyby wszyscy korzystali z systemu zgodnie z założeniami, wszystko działałoby prawidłowo.

Rodziców zadowolonych z nowego rozwiązania także znaleźliśmy. Tomasz Kaczmarczyk, przewodniczący Rady Rodziców w Przedszkolu nr 52, pamięta problemy z aplikacją. Ale uważa, że obecnie – po początkowych trudnościach – system zaczął spełniać swoją rolę. A zebranie w jednym miejscu tak wielu funkcji, jest dla rodziców bardzo wygodne. – Dlatego dla mnie to raczej udana cyfryzacja – ocenia.

Jeden system dla wszystkich

System został wprowadzony we wszystkich 128 gdańskich jednostkach oświatowych, w których przygotowuje się posiłki. Jego wdrożenie kosztowało około 200 tys. zł i zostało sfinansowane z budżetu miasta. Urząd miejski jest z niego zadowolony. Marcin Szeląg z magistratu tłumaczy, że decyzja o zastąpieniu kart aplikacją, wynikała z potrzeby stworzenia jednolitego systemu dla wszystkich placówek, by wszelkie informacje o dzieciach były dostępne w jednym miejscu. Dlatego nie można było zostawić rodzicom wyboru, czy będą korzystać z karty, czy aplikacji internetowej.

Ale ratusz przyznaje, że wie o krytycznych opiniach ze strony rodziców. Dostał nawet od nich trzy petycje, by z systemu zrezygnować. Dlatego w maju magistrat zlecił przeprowadzenie ankiety wśród rodziców, uczniów i pracowników oświaty. Obecnie trwa analiza jej wyników. Urzędnicy liczą, że dowiedzą się z nich, czy skargi mają charakter jednostkowy, czy są szerszym zjawiskiem. ●

OGŁOSZENIE WŁASNE WYDAWCY 34439702

1 GD

eprasa.pl a77f2c144b

16. MIĘDZYNARODOWY FESTIWAL MUZYCZNY NDI SOPOT CLASSIC

#przygoda

NDI SOPOT CLASSIC

4-11.07.2026

Podróż w nieznane

4.07.2026 | godz. 20.00
OPERA LEŚNA Powered by Energa w Sopocie

W programie m.in.:
Suita z filmu *Piraci z Karaibów*
Suita z filmu *Indiana Jones*
M. Rimski-Korsakow – *Szeherezada* op. 35

Wykonawcy:
VOŁOSI
Polska Filharmonia Kameralna Sopot
Szymon Morus_dyrygent

Na tropie dźwięku
Festiwalowa Gra Miejska

6.07.2026 | godz. 11.00 - 16.00
Start i Meta – Al. Mamuszki 14, Sopot

Jeszcze wyżej!

7.07.2026 | godz. 19.00
Teatr Wybrzeże – Scena Kameralna
ul. Bohaterów Monte Cassino 30, Sopot

W programie:
Projekcja niemego filmu *Jeszcze wyżej!* (1923)
z muzyką improwizowaną na żywo

Wykonawcy:
Maciej Zakrzewski_organy, elektronika

Pięciu wspaniałych

9.07.2026 | godz. 19.00
Sala Słoneczna
Al. Mamuszki 14, Sopot

W programie:
Suita filmowa z tematami z kultowych produkcji, takich jak *Indiana Jones*, *Mission Impossible* i *Gwiezdne wojny*, zestawiona z klasycznymi arcydziełami – Toccatą d-moll Jana Sebastiana Bacha oraz Symfonią nr 25 Wolfganga Amadeusza Mozarta

Wykonawcy:
Quintessence Saxophone Quintet

Alpejska przygoda

11.07.2026 | godz. 20.00
OPERA LEŚNA Powered by Energa w Sopocie

W programie m.in.:
W. Kilar – *Orawa*
M. Karłowicz – Koncert skrzypcowy A-dur, op. 8
R. Strauss – Symfonia Alpejska TrV 233, op. 64

Wykonawcy:
Agata Szymczewska_skrzypce
Polska Filharmonia Kameralna Sopot
Szymon Morus_dyrygent

Sopot Classic Festiwal

www.sopotclassic.pl

Sopot Dofinansowano ze środków Miasta Sopotu

SPONSOR TYTULARNY: NDI

ORGANIZATORZY: Polska Filharmonia Kameralna Sopot; Art; Opera Leśna Powered by Energa; Mamuszki 14; Samorząd Województwa Pomorskiego

PARTNERZY: AA Sensitive Beauty Products; Kw Interbis Gdańsk; Bulaj; Villa Ozone; Oliwa park residence; Kompas

PATRONAT MEDIALNY: TVP Kultura; TVP 3 Gdańsk; Sopot Classic; trojmiasto.pl; Presto; Portal Presto; Orfeo; prestiż; wyborcza.pl Trójmiasto

PARTNERZY MEDIALNI: ruch muzyczny; Radio Gdańsk

KONCERT W DN. 4.11.2026 JEST WSPÓŁORGANIZOWANY PRZEZ NARODOWY INSTYTUT MUZYKI I TAŃCA W RAMACH PROGRAMU WŁASNEGO „DYRYGENT-REZYDENT", FINANSOWANEGO ZE ŚRODKÓW MINISTRA KULTURY I DZIEDZICTWA NARODOWEGO.

Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego; Narodowy Instytut Muzyki i Tańca

REALIZACJA KONCERTU W DNIU 11.07.2026 R. PRZY WSPÓŁPRACY Z POLSKIM WYDAWNICTWEM MUZYCZNYM W RAMACH PROGRAMU TUTTI.PL PROMUJĄCEGO WYKONAWSTWO MUZYKI POLSKIEJ.

PWM Edition; TUTTI.pl

Gdańsk/34436422

eprasa.pl a77f2c144b

Wizyty wycieczkowców

Nowy trend: coolcation w Trójmieście

Jeszcze niedawno wielkie wycieczkowce przywoziły turystów do Gdyni i Gdańska głównie latem. W tym roku po raz pierwszy zawijają także zimą, a oba porty idą na rekord. Skąd ta popularność tej formy turystyki i czy na pewno jest się z czego cieszyć?

Katarzyna Fryc

Polskie porty nigdy nie należały do liderów w statystykach turystów przywożonych przez wielkie wycieczkowce. Inne najbardziej znane miasta nad Bałtykiem biły je na głowę. Ale to się zmienia. I to diametralnie. Rok 2026 jest pierwszym, kiedy tysiące turystów, przypływających do Gdyni i Gdańska na pokładach statków wycieczkowych, ma okazję oglądać Trójmiasto w zimowej scenerii. Zaczęło się 10 lutego, kiedy w dniu hucznie obchodzonej setnej rocznicy przyznania Gdyni praw miejskich, do skutego lodem gdyńskiego portu wpłynął wycieczkowiec „AIDAprima".

„Zawinięcie statku otworzyło sezon wycieczkowy 2026 i miało wyjątkową oprawę: jednostka wpłynęła do Gdyni dokładnie w dniu setnego jubileuszu miasta, podkreślając symbolicznie morskie korzenie Gdyni i jej rolę jako otwartego okna na świat" – chwalił się Zarząd Morskiego Portu Gdynia.

Co więcej, w tym roku po raz pierwszy sezon wizyt wycieczkowców nie tylko zaczął się wyjątkowo szybko, ale wydłuży niemal do końca roku. 17 grudnia do nabrzeża przy Westerplatte w Gdańsku zacumuje 139-metrowy „Hanseatic Spirit", a do gdyńskiego portu 21 grudnia zawinie 270-metrowa „Aurora".

– Cumowanie statku wycieczkowego w Gdyni w lutym jest dowodem na to, że zmieniają się wzorce sezonowości

– mówi „Wyborczej" prof. Marek Grzybowski, prezes zarządu Bałtyckiego Klastra Morskiego i Kosmicznego oraz Polskiego Towarzystwa Nautologicznego.

SZUKANIE ORZEŹWIENIA

Kto przypływa do Trójmiasta na pokładzie wycieczkowców? Głównie Europejczycy. Ale nie tylko.

Wśród pasażerów wycieczkowców są głównie Amerykanie, Brytyjczycy i Niemcy. Popularnością wśród nich cieszy się Jarmark Bożonarodzeniowy [w Gdańsku], który zajął pierwsze miejsce w konkursie Best Christmas Markets in Europe 2025 – przekazuje gdański port.

Właśnie z powodu jarmarku niektóre statki, które po porannym zawinięciu zwykle opuszczają gdański port późnym popołudniem, w grudniu będą czekać na pasażerów odwiedzających jarmark nawet do godz. 23 i dopiero potem wypłyną w morze.

Ewelina Ziajka z biura strategii i analiz rynkowych Zarządu Morskiego Portu Gdynia, w rozmowie z „Wyborczą" potwierdza, że turyści coraz chętniej odwiedzają Trójmiasto na pokładach dużych statków wycieczkowych w chłodniejsze miesiące – nie tylko wiosną i jesienią, ale nawet zimą. To zjawisko – przybierające na sile wraz z ocieplaniem się klimatu – ma już nawet swoją nazwę. To coolcation (w odróżnieniu do vacation). Oznacza ona coraz popularniejszy trend w podróżowaniu, który polega na spędzaniu urlopu w miejscach o łagodnym lub wręcz chłodnym klimacie. Zamiast wygrzewać się na gorącym południu Europy, turyści preferujący coolcation uciekają od upałów, szukając orzeźwienia.

Ziajka wskazuje także, że choć nadal dominującą grupą pasażerów wycieczkowców są seniorzy, to coraz chętniej taki sposób wypoczynku wybierają rodziny z małymi dziećmi. Zwykle są to maluchy w wieku przedszkolnym, z którymi można podróżować w czasie roku szkolnego, gdy ceny wycieczek są dużo niższe. W dodatku wiele statków oferuje mnóstwo atrakcji na pokładzie dla najmłodszych pasażerów.

SZYKUJE SIĘ REKORDOWY ROK

Na znaczne wydłużenie sezonu zawinięć i coraz większą popularność trójmiejskich portów wpływ mają nie tylko kwestie związane z klimatem. Wyraźnie widoczne jest popandemiczne odbicie, któremu nie zaszkodziły nawet doniesienia z maja tego roku o przypadkach hantawirusa na holenderskim statku wycieczkowym „Hondius", który płynął z Argentyny.

Duże znaczenie ma również geopolityka. Od ataku Rosji na Ukrainę statki wycieczkowe dużym łukiem omijają port w Petersburgu, do którego przez lata – ze względu na turystyczną atrakcyjność tego miasta – zawijały bardzo często. Do 2022 roku wycieczkowce notowały średnio ok. 250 wizyt rocznie w tamtejszym porcie. Odkąd armatorzy bojkotują Petersburg, pasażerowie cruiserów częściej odwiedzają Tallin, Kłajpedę, Gdynię czy Gdańsk. Idealnie pokazują to statystyki wizyt wycieczkowców w portach Gdyni i Gdańska.

W Polsce liderem jest Gdynia. Ze względu na parametry portu i jego głębokość mogą tam wpływać największe wycieczkowce świata, nawet ponad 300-metrowe olbrzymy z pięcioma tysiącami osób na pokładzie. Cumują głównie przy Nabrzeżu Francuskim obok Muzeum Emigracji.

W tym roku cruisery mają zawijać do Gdyni 73 razy, niektóre kilkakrotnie. Na ich pokładach przypłynie ponad 130 tys. pasażerów. W porcie słyszymy głosy nadziei, że uda się pobić rekord z roku 2009, kiedy morskich turystów w Gdyni było 134 931. Wówczas wycieczkowce zawijały aż 98 razy, ale były to jednostki mniejsze niż obecnie.

Z uśrednionych danych wynika, że na na pokładzie jednego wycieczkowca do Gdyni przypływa blisko 1800 pasażerów. Tymczasem w Gdańsku – tylko niespełna 500, bo gdański port ze względu na skromniejsze parametry może przyjmować wyłącznie mniejsze jednostki. Dlatego, choć w Gdańsku zapowiedziało się w tym roku 66 cruiserów (tylko 7 mniej niż w Gdyni), to na ich pokładzie przypłynie niewiele ponad 30 tys. turystów (100 tys. mniej od Gdyni).

Jednak w porównaniu z innymi portami na Bałtyku to wciąż niewiele. Najpopularniejsza w tej części Europy jest Kopenhaga, która w zeszłym roku zaliczyła 316 zawinięć. Na kolejnych miejscach są Kilonia (187) i Rostock (165), gdzie najczęściej zaczynają się i kończą rejsy turystyczne.

TYLKO KILKA GODZIN W TRÓJMIEŚCIE

Nowoczesne wycieczkowce to gigantyczne, często luksusowe jednostki, oferujące wypoczynek z all inclusive, z których największe mogą zabrać na pokład kilka razy więcej osób niż legendarny „Titanic" – na jego pokładzie było ponad 2,2 tys. osób, dziś największy cruiser na świecie, czyli „Icon of the Seas" może zabrać prawie 10 tys. To nie tylko luksusowe statki-miasta, ale także cuda techniki.

Ale – jak przyznaje w rozmowie z „Wyborczą" prof. Marek Grzybowski – to nie jest cała prawda o wycieczkowcach, których na całym świecie pływa ponad 300. Większość z nich operuje w rejonie obu Ameryk, a więc także na Karaibach, i basenu Morza Śródziemnego. Ale kilkadziesiąt pływa także po Bałtyku.

– Rejsy wycieczkowe można podzielić na kilka grup – tłumaczy prof. Grzybowski. – Najpopularniejsze są rejsy wypoczynkowe połączone ze zwiedzaniem miast, do których statek zawija. Ale są też rejsy specjalistyczne i paranaukowe, zwykle odbywające się na mniejszych jednostkach, z możliwością obserwacji przyrodniczej i zmian klimatycznych, np. na Arktyce, Antarktydzie czy Wielkiej Rafie Koralowej.

Cruisery spędzają w Gdyni czy Gdańsku zwykle 8-10 godzin. Przypływają rano, by pod wieczór rzucić cumy i wyruszyć do kolejnego portu nad Bałtykiem. W czasie postoju część pasażerów wsiada do autokarów i wyrusza na wycieczki organizowane przez lokalne agencje turystyczne. Najczęściej celem jest Główne Miasto

eprasa.pl a77f2c144b

• Wizyty wycieczkowców przynosiłyby mieszkańcom Pomorza dużo więcej korzyści, gdyby statki stały u nas dłużej, a pasażerom zaoferowano więcej atrakcji niż tylko zwiedzanie Gdańska czy Malborka

FOT. MICHAŁ RYNIAK / AGENCJA WYBORCZA.PL

Turyści coraz chętniej odwiedzają Trójmiasto na pokładach dużych statków wycieczkowych w chłodniejsze miesiące – nie tylko wiosną i jesienią, ale nawet zimą. To zjawisko przybiera na sile wraz z ocieplaniem się klimatu

w Gdańsku, Muzeum Bursztynu, katedra i park w Oliwie, Muzeum II Wojny Światowej, Europejskie Centrum Solidarności albo Westerplatte. Niektórzy wolą podziwiać Kaszuby albo zamek w Malborku.

Zdarzają się też nietypowe zamówienia pasażerów – koncert muzyki Chopina, lot balonem nad Szwajcarią Kaszubską, wizyta w stadninie i konna przejażdżka, gra w golfa, tradycyjny obiad z polską rodziną w jej domu, a nawet lot śmigłowcem na południe Polski, by odwiedzić Muzeum Auschwitz.

CZY NAM SIĘ TO OPŁACA?

Przed laty turystyczne statki wpływające do Gdyni witała na nabrzeżu orkiestra, a zawinięcia największych jednostek – wzorem hollywoodzkiej Alei Gwiazd – uwieczniały tablice pamiątkowe odsłaniane na Molo Południowym w centrum Gdyni. Dziś zamiast uroczystych powitań są pytania o sens ekonomiczny tych wizyt i ślad węglowy, jaki te potężne statki zostawiają. Rosnąca świadomość ekologiczna powoduje, że wizyty cruiserów nie są już przyjmowane tak entuzjastycznie, jak przed laty.

A czy nam się ich wizyty opłacają? Według szacunków organizacji turystycznych statystyczny pasażer wycieczkowca wydaje w czasie wizyty na Pomorzu ok. 500 zł. Jednak faktyczny wpływ gości luksusowych statków na lokalną gospodarkę trudno zmierzyć, bo ich pobyty są bardzo krótkie, zwykle kilkugodzinne.

Bardziej wymierne są zyski dla portu. Opłaty za postój, wnoszone do portowej kasy przez armatorów, dają rocznie kilka milionów złotych.

Dla ekologów te miliony, to gra niewarta świeczki. Ostrzegają, że cruisery są często napędzane brudnym paliwem. Wycieczkowce, owszem, robią wrażenie ogromnymi gabarytami, ale nie tylko nimi.

Już w 2019 r. europejskie organizacje pozarządowe zrzeszone w Federacji na rzecz Transportu i Środowiska (T&E) sporządziły raport na ich temat. Wynika z niego, że wielkie statki pasażerskie emitują też wielkie ilości zanieczyszczeń szkodliwych dla pasażerów, mieszkańców wybrzeża i środowiska naturalnego. Z badania T&E wynika, że cruisery w 2017 r. wyemitowały 10 razy więcej tlenku siarki niż 260 mln samochodów w całej Unii Europejskiej!

WIELE PORTÓW OGRANICZA WIZYTY

Między innymi z tych powodów już od kilku lat duże statki turystyczne mają zakaz wpływania do Wenecji. Zakaz jest odpowiedzią na ultimatum UNESCO, którego eksperci przedstawili miażdżący dla Wenecji raport i zagrozili, że jeśli wycieczkowce nadal będą wpływać do kanału przy placu Świętego Marka, wpiszą miasto na czarną listę.

Z kolei Dubrownik, Barcelona czy Bergen znacznie ograniczają liczbę wpływających do nich cruiserów.

Zdarzają się też spektakularne protesty przeciwko ich zawinięciom. W 2019 r. głośny był przypadek statku „Zuiderdam", który miał problem, by opuścić port w Kilonii. Drogę na otwarte morze zablokowali mu na pontonach i kajakach aktywiści organizacji ekologicznej o jednoznacznej nazwie „Smash Cruiseshit". Dopiero z pomocą policji udało się opanować sytuację.

Jak mówi „Wyborczej" prof. Grzybowski, poważnym zagrożeniem ze strony wycieczkowców – ale też innych statków – jest biofouling. To niebezpieczne dla lokalnych morskich ekosystemów przenoszenie przez statki przyczepionych do podwodnej części kadłuba organizmów – zwierząt, roślin i mikroorganizmów – które w nowym środowisku stają się gatunkami inwazyjnymi, stwarzającymi zagrożenie dla miejscowej fauny i flory. Obce dla lokalnego środowiska organizmy są też przenoszone w wodzie zbiorników balastowych, w które wyposażone są statki.

W 2023 r. media nagłośniły przypadek wycieczkowca „Viking Orion", któremu z tego właśnie powodu kilka portów w Nowej Zelandii odmówiło zgody na zacumowanie.

Marek Grzybowski: – Podobne sytuacje zdarzały się na Hawajach i w wielu innych portach. W związku z ociepleniem klimatu gatunki z ciepłych wód, które dotąd ginęły, gdy zostały przeniesione do zimnych mórz, teraz przeżywają w nowych warunkach, bo temperatura wody się podnosi.

ZANIECZYSZCZENIA I ODPADY

Poważnym problemem są zanieczyszczenia mórz i oceanów odpadami pochodzącymi z wycieczkowców. Choć nowoczesne jednostki posiadają oczyszczalnie ścieków, linie do segregowania śmieci, a nawet małe spalarnie, to nadal zdarza się, że nieczystości lądują za burtą. W 2016 r. kompania wycieczkowa Princess Cruises została ukarana grzywną w wysokości 40 mln dol. za nielegalne wyrzucanie śmieci, a w 2019 r. linia Carnival dostała 20 mln dolarów kary za wyrzucanie plastikowych odpadów do oceanu.

Zdaniem prof. Grzybowskiego, coraz mniejszym problemem jest natomiast emisja zanieczyszczeń powstałych ze spalania paliw na wycieczkowcach. – Statki nowszego typu stosują ekologiczne rozwiązania: korzystają z paliwa niskosiarkowego lub są zasilane gazem. Natomiast na starszych jednostkach montowane są systemy wodnych filtrów, tzw. płuczki, które znacznie ograniczają emisję spalin. Co oczywiście nie zmniejsza samej emisji CO2.

Nadal problemem jest emisja zanieczyszczeń podczas postoju w portach, gdy wycieczkowiec musi mieć włączone silniki, by na pokładzie był prąd, żeby działa klimatyzacja itp.

Rozwiązaniem byłoby podłączenie jednostek do zasilania energią z lądu, ale polskie porty przyjmujące cruisery nie oferują takiej możliwości. Wyjątkiem jest nowy terminal promowy w Gdyni, obsługujący promy Stena Line. Natomiast cumujące u nas wycieczkowce nadal muszą mieć uruchomione silniki.

– Tymczasem coraz więcej zachodnich portów, w tym Brema, Kilonia, Rostock, Sztokholm, umożliwia statkom podłączenie do energii z lądu – dodaje Marek Grzybowski.

Ekspert zwraca też uwagę na inną ważną kwestię: – Istotnym zagrożeniem dla organizmów żywych w morzach i oceanach są również hałas i oświetlenie. Jeśli coraz lepiej radzimy sobie z ograniczeniem emisji substancji szkodliwych w spalinach, to zakłócenia wywołane hałasem emitowanym przez statki oraz sztucznym oświetleniem ze statków pasażerskich i portów są problemem nierozwiązanym. A nawet można powiedzieć, że środowiskowe problemy spowodowane hałasem i sztucznym oświetleniem dynamicznie wzrastają wraz z odradzaniem się żeglugi pasażerskiej po pandemicznym załamaniu.

POSTÓJ POWINIEN TRWAĆ KILKA DNI

Nasi rozmówcy przyznają też, że wizyty wycieczkowców przynosiłyby mieszkańcom Pomorza dużo więcej korzyści, gdyby statki stały u nas dłużej, a pasażerom zaoferowano więcej atrakcji niż tylko zwiedzanie Gdańska czy Malborka.

Zdaniem prof. Mariusza Czepczyńskiego, geografa kultury z Zakładu Gospodarki Przestrzennej Uniwersytetu Gdańskiego i specjalisty od turystyki, najwyższa pora zweryfikować podejście do wizyt statków wycieczkowych.

– W myśl zasad zrównoważonej turystyki powinniśmy zacząć myśleć nie tylko o tym, by turystom było u nas dobrze, ale także o tym, jakie korzyści odnosimy my, lokalna społeczność goszcząca pasażerów statków. Te profity koniecznie trzeba równoważyć – mówi „Wyborczej". – Przed laty wizyty cruiserów odbieraliśmy jako powiew luksusu. Ale dziś mieszkańcy Trójmiasta nie odczuwają realnych korzyści z kilkugodzinnych wizyt tysięcy pasażerów, którzy poza kupnem bursztynu, magnesu czy kawy, nie wydają u nas pieniędzy. Zwłaszcza że wyżywienie w formule all inclusive mają zagwarantowane na statku. Za to cumujące w porcie statki powodują zanieczyszczenie powietrza, a dziesiątki autokarów wożące turystów – korki i spaliny. Najwyższy czas na refleksję, czy ten typ turystyki nam odpowiada. ●

OGŁOSZENIE WŁASNE WYDAWCY 34439701

NEWSLETTERY WYBORCZEJ

Wszystkie piszą ludzie, nie maszyny
Nasi najlepsi redaktorzy.
Możesz wybrać z bogatej oferty
ponad **40** różnych newsletterów.
Zapisz się na: **wyborcza.pl/newslettery**

wyborcza.pl

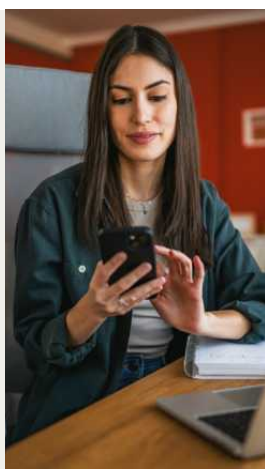

eprasa.pl a77f2c144b

Zarzuty dla członków komisji wyborczej

Głosy na Trzaskowskiego przypisali Nawrockiemu

FOT. SŁAWOMIR KAMIŃSKI / AGENCJA WYBORCZA.PL

Prokuratura Okręgowa w Gdańsku przedstawiła zarzuty członkom Obwodowej Komisji Wyborczej nr 17 w Gdańsku. W drugiej turze wyborów prezydenckich zdecydowanie wygrał tam Rafał Trzaskowski, ale oddane na niego głosy przypisano w protokole Karolowi Nawrockiemu.

Krzysztof Katka

Blisko rok po wszczęciu postępowania Prokuratura Okręgowa w Gdańsku poinformowała, że przedstawiła wszystkim dziewięciorgu członkom komisji zarzuty „nieumyślnego niedopełnienia obowiązków związanych z ustaleniem wyników głosowania oraz weryfikacją danych wprowadzonych do systemu informatycznego PKW". Zarzuty przedstawiono także członkini komisji, która ujawniła nieprawidłowości.

– W toku śledztwa ustalono, że podczas sporządzania protokołu wyników głosowania doszło do błędnego przypisania liczby głosów oddanych na kandydatów. W protokole wskazano, że Karol Nawrocki uzyskał 585 głosów, a Rafał Trzaskowski 346 głosów. Faktycznie wyniki wynosiły odpowiednio 343 i 583 głosy. Według ustaleń śledczych błędy były następstwem braku weryfikacji danych wprowadzonych do systemu oraz niesprawdzenia poprawności sporządzonego protokołu głosowania. W efekcie nieprawidłowo ustalono, który kandydat uzyskał większą liczbę głosów w obwodzie – poinformował prok. Mariusz Duszyński, rzecznik prasowy Prokuratury Okręgowej w Gdańsku.

– Większość podejrzanych przyznała się do zarzucanego czynu i złożyła wyjaśnienia. – dodał prokurator.

Odwrócone głosy

Wobec podejrzanych nie zastosowano środków zapobiegawczych. Za zarzucane im przestępstwo grozi kara grzywny, kara ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności do lat dwóch.

Wyniki z Komisji Wyborczej nr 17 w Gdańsku, obejmującej dzielnicę Krakowiec-Górki Zachodnie, zostały zweryfikowane po tym, jak członkini komisji – Iwona K. – publicznie zwróciła uwagę na nieprawidłowości.

– Właśnie odczytałam oficjalny protokół PKW z naszej komisji, w której na pewno wygrał Pan Trzaskowski. Zaraz po przeliczeniu głosów [za pomocą] SMS podzieliłam się tą informacją z moimi bliskimi. Protokół głośno czytając, wypisywał pan przewodniczący w naszej obecności, następnie poszedł do informatyka. Z gotowymi wydrukowanymi protokołami wrócił do podpisu i komisja podpisała. Może to pomyłka – napisała tuż po ogłoszeniu wyników. Teraz jest jedną z osób objętych zarzutami.

Oficjalny wynik opublikowany przez PKW wskazywał, że w tym obwodzie Karol Nawrocki uzyskał 585 głosów (62,84 proc.), a Rafał Trzaskowski 346 głosów (37,16 proc.). Był to jeden z najlepszych wyników Nawrockiego w całym Gdańsku – wyraźnie odstający od średniej w całym mieście, gdzie zdecydowanie wygrywał Trzaskowski. W tej samej komisji w I turze wyborów Trzaskowski uzyskał 323 głosy, a Nawrocki jedynie 187.

Wyniki z Komisji Wyborczej nr 17 w Gdańsku, obejmującej dzielnicę Krakowiec-Górki Zachodnie, zostały zweryfikowane po tym, jak członkini komisji – Iwona K. – publicznie zwróciła uwagę na nieprawidłowości

Wszyscy członkowie komisji się podpisali

Na czele komisji stał Zbigniew C., zgłoszony przez komitet wyborczy Sławomira Mentzena. C. kierował tą samą komisji już podczas wyborów w 2020 roku – wówczas jako kandydat komitetu Andrzeja Dudy. Wtedy w jego komisji wyraźnie zwyciężył Trzaskowski.

W komisji pracowały także osoby zgłoszone przez komitety Sebastiana Rossa, Rafała Trzaskowskiego, Włodzimierza Rynkowskiego, Magdaleny Biejat, Karola Nawrockiego, Wiesława Lewickiego, Marka Jakubiaka. Byli tam zatem także przedstawiciele kandydatów, którym nie udało się zebrać wystarczającej liczby podpisów, by wystartować w wyborach. Na protokole głosowania, w którym wpisano zwycięstwo Nawrockiego, widnieją podpisy wszystkich dziewięciorga członków komisji. Na dwóch stronach są parafki, a na trzeciej pełne podpisy.

Śledztwo rozpoczęło się po przekazaniu przez Prokuraturę Krajową do Prokuratury Regionalnej w Gdańsku materiałów dotyczące stwierdzonych rozbieżności. Rzeczniczka Prokuratora Generalnego Anna Adamiak potwierdziła, że w siedmiu z dziesięciu zbadanych komisji w kraju doszło do zamiany głosów oddanych na poszczególnych kandydatów, co skutkowało błędnym wskazaniem wyższego wyniku dla Karola Nawrockiego.

REKLAMA Gdańsk/34434421

1 GD

eprasa.pl a77f2c144b

BALTIC OPERA FESTIVAL MECENAS GŁÓWNY ORLEN

BALTIC OPERA FESTIVAL

RYSZARD WAGNER
WALKIRIA

2 i 5 lipca 2026 / Opera Leśna powered by Energa

ORLEN
MECENAS GŁÓWNY

Program Festiwalu

Organizatorzy Festiwalu

Opera Bałtycka w Gdańsku
SAMORZĄD WOJEWÓDZTWA POMORSKIEGO
Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego

Dofinansowano ze środków Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego

Gdańsk/34438882

1 GDL

eprasa.pl a77f2c144b

Z głębokim żalem żegnamy naszego Przyjaciela

ŚP

Gabriela Kielaka

Żonie, Mirosławie Kielak i Rodzinie Zmarłego

składamy wyrazy głębokiego współczucia.
Mireczko, łączymy się z Tobą i Twoimi Bliskimi w bólu i smutku.

Zachowamy Gabrysia w pamięci jako mądrego,
uroczego i dowcipnego druha naszych wspólnych spotkań.
Będzie nam Go bardzo brakowało.

Życzymy Wam siły i otuchy w tych trudnych chwilach.

Ania i Marcin, Teresa i Marek, Małgosia i Jan, Gosia i Darek

www.nekrologi.wyborcza.pl/34439737

Czasu spędzonego z tymi, których kochamy, nigdy nie jest za dużo.
Claudia Gray

nadinsp. Bogusławowi Ziembie
komendantowi wojewódzkiemu Policji w Gdańsku

wyrazy głębokiego współczucia

z powodu śmierci

Mamy

składa

Mieczysław Struk
Marszałek Województwa Pomorskiego

www.nekrologi.wyborcza.pl/34439765

Gdańskie Nieruchomości

OGŁOSZENIE

Na podstawie art. 35 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 roku o gospodarce nieruchomościami (Dz. U. z 2026 r. poz. 399) **Gdańskie Nieruchomości Samorządowy Zakład Budżetowy** informują, że na tablicach ogłoszeń: w siedzibie przy ul. Partyzantów 74, Działu Nieruchomości i Lokali Użytkowych przy ul. Dyrekcyjnej 5, właściwych terytorialnie Obszarach Administracyjnych, Urzędu Miejskiego w Gdańsku przy ul. Nowe Ogrody 8/12, a także na stronach internetowych www.gdansk.pl, www.nieruchomoscigda.pl, wywieszono na okres 21 dni **zarządzenie Nr 983/26 Prezydenta Miasta Gdańska z dnia 15 czerwca 2026 roku** w sprawie podania do publicznej wiadomości wykazu nieruchomości gruntowych stanowiących własność Gminy Miasta Gdańska, przeznaczonych do oddania w dzierżawę na czas oznaczony w trybie bezprzetargowym oraz na okres 30 dni **zarządzenie Nr 978/26 Prezydenta Miasta Gdańska z dnia 15 czerwca 2026 roku** w sprawie podania do publicznej wiadomości wykazu nieruchomości gruntowych stanowiących własność Gminy Miasta Gdańska, przeznaczonych do oddania w dzierżawę na czas nieoznaczony w trybie przetargu publicznego pisemnego nieograniczonego.

Gdańsk/34439717

Uniwersytet Gdański

UNIWERSYTET GDAŃSKI

ogłasza przetarg (obejmujący negocjacje)
na sprzedaż atrakcyjnie położonej nieruchomości:

w Gdańsku Sobieszewie, przy **ul. Ornitologów 26**,
KW nr GD1G/00069607/9.

W skład nieruchomości wchodzą: działki o numerach 116/1 i nr 114 oraz 115/1 o łącznej powierzchni 15 457m² oraz dwa budynki o powierzchniach użytkowych: 469 m² i 403 m² .

Cena wywoławcza wynosi: 10 000 000,00 zł (dziesięć milionów złotych)

Wadium w kwocie: 500 000,00 zł (pięćset tysięcy złotych), należy wpłacić przelewem
na konto: PEKAO S.A. IV/O Gdańsk **54 1240 1271 1111 0000 1492 5434**
do **dnia 7 lipca 2026 r.** (liczy się data wpływu na konto bankowe UG)

Szczegóły dotyczące przetargu znajdują się na stronie internetowej:
https://nieruchomosci.ug.edu.pl

Pisemne oferty z podaniem ceny oraz potwierdzeniem złożenia wadium, zgodnie z „Regulaminem i Informacją" dotyczącego przetargu (obejmującego negocjacje) na sprzedaż nieruchomości położonej w Gdańsku Sobieszewie Górki Wschodnie" zamieszczonym pod adresem: https://nieruchomosci.ug.edu.pl w zakładce „Przetarg na sprzedaż nieruchomości – Gdańsk Sobieszewo, Górki Wschodnie", należy składać osobiście lub przesłać pocztą do dnia **8 lipca 2026 r**. do godz. 12:00 na adres: Uniwersytet Gdański ul. prof. Marii Janion 4, 80-309 Gdańsk, pok. 324 z dopiskiem „Przetarg Górki Wschodnie– NIE OTWIERAĆ do dnia 8 lipca do godz. 13:00". Wszelkie informacje można uzyskać pod numerem telefonu (58) 523-24-64/94 w godz. 10.00–14.00 lub osobiście w biurze ww. miejscu.

Uniwersytet Gdański zastrzega sobie prawo w każdym czasie do:
1. odwołania/unieważnienia/zamknięcia bez wybrania oferenta przetargu/warunków przetargu i/lub ogłoszenia, w całości lub w części, bez podania przyczyny, na każdym etapie postępowania,
2. zmiany warunków przetargu i/lub ogłoszenia.

Gdańsk/34436745

PREZYDENT MIASTA WEJHEROWA

informuje,

iż na tablicy ogłoszeń Urzędu Miejskiego w Wejherowie przy ul. 12 Marca 195, dn. 19 czerwca 2026 r., wywieszono na okres 21 dni wykaz lokali stanowiących własność Gminy Miasta Wejherowa, przeznaczonych do zbycia w drodze przetargów nieograniczonych:

1. lokal mieszkalny 4A położony w budynku przy ul. Bukowej 1 w Wejherowie, o powierzchni użytkowej 66,29 m² wraz z udziałem wynoszącym 147/1000 części w częściach wspólnych budynku i gruntu działki nr 184/3, obręb 16, o powierzchni 1 683 m²,
2. lokal mieszkalny 3 położony w budynku przy ul. Sobieskiego 330 w Wejherowie, o powierzchni użytkowej 65,80 m² wraz z udziałem wynoszącym 211/1000 części w częściach wspólnych budynku i gruntu działki nr 66, obręb 16, o powierzchni 970 m²,
3. lokal mieszkalny 5 położony w budynku przy ul. Świętego Jana 4 w Wejherowie, o powierzchni użytkowej 36,75 m² wraz z pomieszczeniem przynależnym, tj. piwnicą o powierzchni użytkowej 2,39 m² oraz udziałem wynoszącym 75/1000 części w częściach wspólnych budynku i gruntu działki nr 33, obręb 15, o powierzchni 587 m².

Gdańsk/34439115

WI-III.7820.17.2025.EL.e
Gdańsk, 17 czerwca 2026 r.

OBWIESZCZENIE

Wojewoda Pomorski,

działając na podstawie art. 11d ust. 5 ustawy z dnia 10 kwietnia 2003r. o szczególnych zasadach przygotowania i realizacji inwestycji w zakresie dróg publicznych (Dz. U. z 2024r., poz. 311) oraz art. 10, art. 49 i art. 61 Kodeksu postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2025 r. poz. 1691)

PODAJE DO PUBLICZNEJ WIADOMOŚCI

informację, że na wniosek z dnia 30 października 2025r., złożony przez inwestora: Generalnego Dyrektora Dróg Krajowych i Autostrad, reprezentowanego przez pełnomocnika pana Waldemara Chejmanowskiego, Zastępcę Dyrektora Oddziału Generalnej Dyrekcji Dróg Krajowych i Autostrad z siedzibą w Gdańsku, ul. Subisława 5, 80-354 Gdańsk, zostało wszczęte postępowanie administracyjne w sprawie wydania decyzji o zezwoleniu na realizację inwestycji drogowej, pn.:

„Zaprojektowanie drogi pomiędzy Węzłem Łęczyce a drogą powiatową nr 1455G w klasie technicznej GP w ramach zadania: Budowa drogi ekspresowej S6 na odcinku Słupsk – Bożepole Wielkie, Zadanie 5: w. Leśnice (bez węzła) – w. Bożepole Wielkie (bez węzła)",

zlokalizowanej na poniżej określonych nieruchomościach gruntowych, położonych w województwie pomorskim, w powiecie wejherowskim, **w gminie Łęczyce [221508_2], obręb 0011 Łęczyce.**

A. Wykaz działek w liniach rozgraniczających teren pasa drogowego drogi krajowej:
działki nr: **99/3** (99/1)**, 359/2, 359/18, 359/20, 359/22, 359/24, 359/26, 359/28, 361/7** (361/1), **360/1** (360), **359/29** (359/3), **359/31** (359/6), **359/33** (359/10), **359/35** (359/11), **359/37** (359/14), **359/39** (359/15), **359/41** (359/15), **359/17, 359/19, 359/21, 359/23, 359/25, 359/27, 359/7, 379/7** (379/2), **379/4** (379/3),**375/3** (375/2), **375/1, 376/2**, **387/7** (387/3), **387/9** (387/5), **387/4**, **392/7** (392/2), **392/8** (392/3), **398/8** (398/2), **398/9** (398/3), **403/6** (403/3), **403/7** (403/4), **409/1**, **409/9** (409/2), **408/7** (408/2), **408/4** (408/1), **410/5** (410/4), **416/75, 416/77, 416/79, 416/81, 416/83**, **416/90** (416/73), **416/93** (416/70), **416/94** (416/71), **416/97** (416/68), **416/98** (416/69), **416/101** (416/66), **416/102** (416/67), **431/24** (431/13), **431/26** (431/14), **431/30** (431/16), **431/27** (431/15), **443/9** (443/4), **443/10** (443/6), **443/5, 449/12** (449/7), **449/6.**

B. Wykaz działek w liniach rozgraniczających teren pasa drogowego drogi powiatowej:
działki nr: **358/40** (358/17), **358/43** (358/19), **361/8** (361/1), **358/44** (358/18), **358/46** (358/26), **521/2, 78/17, 355/14, 356/13, 356/15, 357/1, 358/16.**

C. Wykaz działek w liniach rozgraniczających teren pasa drogowego dróg gminnych:
działki nr: **358/39** (358/17), **358/42** (358/19), **358/45** (358/18), **358/47** (358/26), **359/40** (359/15), **358/37, 358/21, 358/23, 358/25, 358/29, 358/31, 358/33, 358/36**, **359/30** (359/3), **359/32** (359/6), **359/34** (359/10), **359/36** (359/11), **359/38** (359/14), **360/2** (360), **361/9** (361/1), **361/11** (361/2), **362/1** (362), **368/3**, **379/6** (379/2), **379/5** (379/3), **375/4** (375/2), **387/8** (387/3), **387/10** (387/5), **388/1** (388), **392/5** (392/1), **392/6** (392/2), **392/9** (392/3), **398/6** (398/1), **398/7** (398/2), **398/10** (398/3), **399/2** (399), **403/1, 403/5** (403/3), **403/8** (403/4), **408/5** (408/1), **408/8** (408/2**), 408/9** (408/2), **409/6** (409/3), **409/7** (409/3), **409/8** (409/2), **409/10** (409/2), **409/4, 410/2, 410/6** (410/4), **410/3, 415/40, 415/44, 415/42, 416/41, 416/43, 416/45, 416/46, 416/105** (416/47), **416/49, 416/51, 416/53, 416/55, 416/57, 416/59, 416/61, 416/63, 416/65, 416/20, 416/82, 416/80, 416/78, 416/76, 416/74, 416/72, 416/89** (416/64), **416/91** (416/73), **416/92** (416/70), **416/95** (416/71), **416/96** (416/68), **416/99** (416/69), **416/100** (416/66), **416/103** (416/67), **426/3** (426/1), **431/25** (431/14), **431/23** (431/13), **431/21** (431/11), **431/19** (431/8), **431/28** (431/15), **431/31** (431/16), **443/11** (443/6), **443/12** (443/7), **449/15** (449/8), **449/13** (449/7)**.**

D. Wykaz działek, z których korzystanie będzie ograniczone, dla realizacji prac określonych w projekcie budowlanym:
działki nr: **78/2, 78/4**, **521/1, 99/2** (99/1), **99/4** (99/1), **101, 355/12, 355/15, 356/14, 356/16, 357/2, 358/38** (358/17), **358/41** (358/19), **362/2** (362), **361/10** (361/1), **361/12** (361/2), **379/1**, **376/1**, **387/6** (387/3), **387/11** (387/5), **388/2** (388), **392/4** (392/1), **392/10** (392/3), **399/1** (399), **403/2**, **403/9** (403/4), **408/6** (408/1), **409/5** (409/3), **410/1, 410/7** (410/4), **415/48, 415/45, 415/43, 416/42, 416/104** (416/47), **416/48**, **416/50, 416/52, 416/44, 416/56**, **416/58**, **416/88** (416/64), **426/2, 426/4** (426/1), **431/22** (431/13), **431/29** (431/15), **431/7**, **443/8** (443/4), **449/5**.

E. Wykaz działek stanowiący tereny wód płynących:
działka nr: **384.**

**w nawiasach podano numery działek przed podziałem według oznaczenia w katastrze nieruchomości.*

Ponadto informuję, iż zgodnie z art. 49 Kodeksu postępowania administracyjnego, zawiadomienie stron postępowania uważa się za dokonane po upływie 14 dni od dnia publicznego ogłoszenia.
W związku z powyższym informuję strony postępowania, właściwe organy administracji rządowej i samorządowej oraz właścicieli, zarządców i użytkowników terenów objętych inwestycją, o możliwości składania wniosków, uwag lub zastrzeżeń dotyczących przedmiotowej sprawy, a także o możliwości wypowiedzenia się, co do zebranych dowodów i materiałów oraz zgłoszonych żądań przed wydaniem decyzji kończącej postępowanie.
Z aktami sprawy można zapoznać się w Wydziale Infrastruktury Pomorskiego Urzędu Wojewódzkiego w Gdańsku przy ul. Okopowej 21/27, **po telefonicznym uzgodnieniu terminu pod nr tel. 58 30 77 483.**

Fundusze Europejskie na Infrastrukturę, Klimat, Środowisko

Dofinansowane przez Unię Europejską

Gdańsk/34439749

Gdański Ośrodek Sportu

OGŁOSZENIE
o warunkach dzierżawy

Dyrektor
Gdańskiego Ośrodka Sportu
80-221 Gdańsk, ul. Traugutta 29
tel. 58 524-18-51

informuje, że przeznacza do wydzierżawienia część powierzchni dachu Budynku Służb Ratowniczych Kąpieliska Morskiego Gdańsk Stogi przy ul. Wydmy 1 w Gdańsku, przeznaczoną pod montaż anteny telekomunikacyjnej, na czas oznaczony w trybie bezprzetargowym dla dotychczasowego dzierżawcy.

Wykaz nieruchomości wywieszony jest na tablicach ogłoszeń Gdańskiego Ośrodka Sportu, Urzędu Miejskiego w Gdańsku oraz zamieszczony na stronie internetowej Gdańskiego Ośrodka Sportu www.sportgdansk.pl.

Projekt umowy oraz dodatkowe informacje do wglądu w siedzibie Gdańskiego Ośrodka Sportu przy ul. Traugutta 29 w Gdańsku w Dziale Najmu i Dzierżawy (pokój Nr 14), tel. 58 524 18 51 lub 517 806 589, od poniedziałku do piątku w godzinach 7.30-15.30.

Gdańsk/34439868

ODESZLI.pl

Stwórz Miejsce Pamięci

Wejdź na serwis **odeszli.pl**

pomoc@odeszli.pl
tel. 22 55 55 383
22 55 55 399
22 55 55 555

GDL 1

eprasa.pl a77f2c144b

wyborcza
ŁÓDŹ
TYGODNIK

Piątek, 19 czerwca 2026 | Redaktor prowadząca **Małgorzata Szlachetka**

lodz.wyborcza.pl | Kontakt z redakcją: lodz@wyborcza.pl

FOT. MARCIN STĘPIEŃ / AGENCJA WYBORCZA.PL

Michał Błaszczyk w restauracji Michelin

Szef był zachwycony kiszonymi ogórkami

▶ 6

1 LO

eprasa.pl a77f2c144b

Rzadkość na rynku nieruchomości

Sprzedam pałac w centrum

Na nowego właściciela czeka zabytkowa i odrestaurowana perła architektury. Wciąż tu mogą powstać luksusowe apartamenty.

Piotr Brzózka

Spektakularny gmach dawnego Towarzystwa Kredytowego Miejskiego w Łodzi przy Pomorskiej 21 został wystawiony na sprzedaż. Przypominający pałac budynek zaprojektował XIX-wieczny architekt miasta Hilary Majewski.

Dotychczasowy właściciel, który kilkanaście lat temu przeprowadził gruntowną rewitalizację obiektu, chciał w jego bocznych nawach zaaranżować ekskluzywne apartamenty. Po sprzedaży ten sam plan może wdrożyć w życie nabywca, jest bowiem pozwolenie na taką inwestycję. Ale nie jest to jedyna koncepcja przyszłego wykorzystania wyjątkowej nieruchomości tak silnie wpisanej w historię miasta.

ZGODA NA KILKADZIESIĄT MIESZKAŃ

Dom Towarzystwa Kredytowego należy do firmy Fenix Group, zaś sprzedaż realizowana jest przez warszawskie biuro nieruchomości Khan Rea, które niedawno zamieściło w mediach społecznościowych ofertę z taką oto charakterystyką:

- jeden z najbardziej rozpoznawalnych budynków w mieście;
- kompleksowo odrestaurowany obiekt zabytkowy;
- prawomocne pozwolenie wraz ze zgodą konserwatora na realizację kilkudziesięciu mieszkań;
- możliwość połączenia funkcji mieszkaniowej, hotelowej, eventowej i usługowej;
- wysoka wartość wizerunkowa i prestiżowa.

Jednym z potencjalnych kierunków komercjalizacji pozostają apartamenty premium, wiele jednak zależy od tego, kto zdecyduje się wyłożyć kapitał.

– Mamy również inne pomysły wykorzystania tej pięknej historycznej przestrzeni. Próbowaliśmy ze wszystkich sił znaleźć kontakty do osób związanych z kulturą polską, ale też prywatnych inwestorów, którzy inwestują w takie budynki, żeby utrzymać funkcję wystawienniczą, zabytkową – mówi Magdalena Pławska z KhanRea, dodając: – Jeśli którakolwiek z instytucji publicznych, Ministerstwo Kultury, chciały odzyskać tego typu gmach, powinni do nas dzwonić. Marzeniem naszym jest, by była to przestrzeń otwarta i ogólnodostępna. Absolutnie nie jest to produkt dedykowany wyłącznie deweloperom, wręcz przeciwnie.

HISTORIA DOMU TOWARZYSTWA KREDYTOWEGO

Towarzystwo Kredytowe Miejskie w Łodzi powstało w 1872 roku z inicjatywy m.in. Andrzeja Rosickiego, byłego prezydenta Łodzi. Było drugą taką instytucją na ziemiach polskich (po Warszawie). Głównym celem jego działalności było udzielanie długoterminowych pożyczek pod zastaw nieruchomości, przeznaczonych na kolejne inwestycje lokalnych przedsiębiorców. Był to jeden z finansowych filarów rozwoju miasta w tamtych latach.

• **Głównymi atrybutami pałacu są sale bankietowe i konferencyjne**
FOT. TOMASZ STAŃCZAK / AGENCJA WYBORCZA.PL

Początkowo towarzystwo funkcjonowało w wynajętej kamienicy, szybko jednak zapadła decyzja o budowie własnego, reprezentacyjnego gmachu.

Rozpisany konkurs na projekt wygrał Hilary Majewski, w dorobku którego zapisały się takie dzieła, jak pałac Izraela Poznańskiego (Ogrodowa 15) i znajdujące się obok wcześniejsze zabudowania fabryczne czy pałac Juliusza Heinzla (Piotrkowska 104).

Neorenesansowy gmach wybudowano w latach 1878-81. Później, aż do roku 1939, był modernizowany. Tuż po wojnie w budynku rozlokował się sztab Armii Czerwonej, a chwilę potem został oddany w użytkowanie powołanemu właśnie Uniwersytetowi Łódzkiemu. Później mieścił się tu Instytut Stomatologii Akademii Medycznej.

W kolejnych dekadach budynek marniał w oczach. Na przełomie wieków był już w stanie kompletnej ruiny. Jego los odmienił prywatny inwestor. Firma Fenix kupiła obiekt w 2007 roku, niedługo potem przystąpiła do generalnego remontu.

REWITALIZACJA PAŁACU

Projekt odnowy przygotowała warszawska Pracownia Architektoniczno-Konserwatorska Proart Anny Rostkowskiej. Kompletna restauracja budynku zajęła trzy lata i pochłonęła 10 mln zł, efekt był jednak wielce satysfakcjonujący.

– To jest bardzo dobra rekonstrukcja historyczna – mówił po zakończeniu prac konserwatorskich Marek Janiak, ówczesny architekt miasta. Dowodem uznania było też zwycięstwo w konkursie Najlepsze Wnętrze Roku 2011.

Jak pisaliśmy w „Wyborczej", poczerniała z brudu i obdrapana fasada została odświeżona i pokryta jasnym tynkiem. Odnowiono neorenesansowe zdobienia, oczom przechodniów w pełnym blasku zaprezentowały się płaskorzeźby, frontony, gzymsy i inne detale.

Wewnątrz pieczołowicie odtworzono parkiety, elewacje i stolarkę. Imponującego wyrazu nabrały marmurowe schody opasane ozdobnymi balustradami. Największe wrażenie robiła jednak Sala Zgromadzeń na pierwszym piętrze. „Jego niebagatelną wysokość podkreśla bogato zdobiony gzyms dzielący ściany na dwie kondygnacje. Najbardziej przykuwającą uwagę dekoracją jest wystrój malarski i sztukatorski stropu, którego centralną część zajmuje okrągłe malowidło przedstawiające rozgrywającą się wśród obłoków scenę alegoryczną" – zachwala do dziś właściciel budynku.

Po zakończeniu rewitalizacji, przez ponad 10 lat Dom Towarzystwa Kredytowego był wynajmowany na bankiety i inne imprezy okolicznościowe.

Obecna oferta może być sensacją ze względu na unikatowy charakter obiektu, jednak dla znawców rynku nieruchomości jest to jednocześnie swego rodzaju deja vu. Już w 2017 roku pisaliśmy, że Fenix chce spieniężyć obiekt.

„Budynek swoimi gabarytami i przestronnością oraz rozmieszczeniem sal umożliwia prowadzenie różnorodnej działalności inwestycyjnej. Głównymi atrybutami są sale bankietowe, konferencyjne, pomieszczenia przynależne do wykorzystania np. pod usługę apart-hotelową" – można było przeczytać w ogłoszeniu, które pojawiło się wówczas w sieci.

Dziewięć lat temu pałac wystawiono za 8 500 000 zł, a więc zaledwie 300 tys. mniej niż obecnie. To o tyle ciekawe, że w ciągu ostatniej dekady stawki na nieruchomości w Łodzi wzrosły dwukrotnie. W tym kontekście dzisiejsza cena może uchodzić za atrakcyjną.

Budynek pozostał jednak wtedy w rękach tego samego właściciela, który zaczął zmieniać swoje plany, ostatecznie rezygnując z działalności eventowej we wnętrzach.

„Zabytek zyska nową funkcję, zaadaptowany zostanie na mieszkania" – 6 marca 2022 roku post tej treści zamieścił na Facebooku Wojewódzki Urząd Ochrony Zabytków w Łodzi. Nam udało się ustalić, że planowana jest inwestycja dla wąskiej grupy klientów z grubymi portfelami. Mieszkania miały być ekskluzywne.

W odpowiedzi na pytania „Wyborczej" biuro konserwatora przekazało, że planowane prace będą się wiązać z przebudową wnętrz, ale „z zachowaniem oryginalnego wystroju w strefach ogólnie dostępnych", w tym wspomnianej wyżej Sali Zgromadzeń. Mieszkania miały powstać w bocznych strefach budynku, których wystrój jest rekonstrukcją.

– Renowacja wpisuje się w szerszy europejski trend przystosowywania kompleksów pałacowych do funkcji mieszkalnych, zamiany w nowoczesne apartamentowce – mówiła wówczas Daria Martyniak z Fenix Group, zapewniając, że wszelkie działania zostaną skonsultowane z konserwatorem, a przewidywane modyfikacje będą minimalne.

ELEGANCKIE APARTAMENTY

Teraz w spółce nie uzyskaliśmy żadnego komentarza. Wiadomo jednak, że zapowiedzi sprzed czterech lat się nie zmaterializowały. Pałac nie został zaadaptowany na mieszkania, choć poglądowa oferta z dopiskiem „w przygotowaniu" trafiła na stronę internetową Fenix Group. Jest tam do dziś. Szczegóły?

- 28 „małych, eleganckich apartamentów"; metraże od 26 do 95 m kw.;
- wysokość lokali do 5 m., dostępne mieszkania z antresolami o wysokości 2,3 m;
- w mieszkaniach zabytkowe drzwi, dwu- lub jednoskrzydłowe, z odtworzonymi mosiężnymi okuciami na wzór oryginalnych; odrestaurowane skrzynkowe okna drewniane z oryginalnymi elementami zdobnymi;
- ogrzewanie i ciepła woda z sieci miejskiej.

W zakładce poświęconej tej inwestycji jest nawet wyszukiwarka mieszkań, jednak po wejściu w konkretne oferty okazuje się, że dotyczą nie Pomorskiej 21 w Łodzi, lecz innych projektów z portfolio tego samego inwestora – Kopernika 15 i Nowogrodzkiej 6A w Warszawie. ●

Luksusowe lokum

8 800 000

ZŁ

• **Na tyle wyceniono pałac. To 4190 zł za m kw.**

eprasa.pl a77f2c144b

Fundusze Europejskie

Pierwszy krok do własnego kąta. Ruszył unijny nabór, który może odmienić ludzkie losy

Czasem wystarczy jeden niespodziewany kryzys – nagła choroba, utrata pracy czy rodzinny dramat – aby człowiek stracił grunt pod nogami. Powrót do stabilnego życia bywa wtedy niezwykle trudny. Od 1 czerwca samorządy, fundacje oraz stowarzyszenia mogą ubiegać się o znaczące wsparcie finansowe. Dzięki tym środkom osoby znajdujące się w najtrudniejszej sytuacji życiowej mają szansę odzyskać poczucie bezpieczeństwa.

Bezpieczny dach nad głową jako nowy początek

W ramach naboru w miastach i gminach regionu mogą powstać nowoczesne mieszkania treningowe oraz wspomagane. To przestrzenie, w których pod okiem specjalistów mieszkańcy uczą się samodzielności, prowadzenia domu czy zarządzania własnym budżetem.

Unijne dotacje dają również zielone światło dla innowacyjnych rozwiązań, takich jak model „Najpierw Mieszkanie". W tym podejściu stabilny, bezpieczny dach nad głową staje się punktem wyjścia do wychodzenia z kryzysu bezdomności. Gdy człowiek przestaje martwić się o to, gdzie spędzi noc, zyskuje siłę do odbudowy relacji społecznych i niezależności.

Pomoc szyta na miarę ludzkich potrzeb

Własne cztery kąty to jednak dopiero połowa sukcesu. Równie ważna jest odbudowa wiary we własne możliwości. W ramach projektów może powstać szeroka sieć działań wspierających - od stałej opieki psychologicznej i doradztwa specjalistycznego, przez grupy wsparcia, aż po pomoc asystentów w załatwianiu codziennych spraw.

W ramach naboru dofinansowanie mogą uzyskać również projekty, w których zaplanowano pomoc rzeczową, a więc dostarczanie potrzebującym żywności czy ubrań. Tego rodzaju działania pozwalają zaspokoić podstawowe potrzeby i dają przestrzeń do stopniowego wychodzenia z kryzysu. Dofinansowanie mogą otrzymać również usługi asystenckie, czyli wsparcie wykwalifikowanych pracowników pomagających w codziennych sprawach osobom z niepełnosprawnościami oraz osobom pozostającym w kryzysie bezdomności.

Uczestnicy takich programów mogą zyskać także szansę na udział w kursach zawodowych, szkoleniach oraz płatnych stażach. Dzięki temu powrót do pracy i pełnej niezależności finansowej przestaje być tylko odległym marzeniem, a staje się realnym celem.

Środki na włączenie społeczne

Na realizację tych działań przeznaczono znaczące wsparcie finansowe. Jeden projekt może otrzymać dofinansowanie w wysokości do 95% kosztów. O środki mogą ubiegać się bardzo różne podmioty: od ośrodków pomocy społecznej i samorządów, przez organizacje pozarządowe, aż po spółdzielnie mieszkaniowe i prywatne firmy.

Wnioski można składać wyłącznie w wersji elektronicznej za pośrednictwem aplikacji SOWA EFS. Termin składania wniosków upływa 30 czerwca. Warto wykorzystać ten czas, by tworzyć programy pomagające osobom wykluczonym odzyskać samodzielność i poczucie bezpieczeństwa. Więcej informacji pod adresem funduszeUE.lodzkie.pl.

Zarejestruj się na: funduszeUE.lodzkie.pl

Obserwuj nasze kanały w social mediach i bądź na bieżąco z Funduszami Europejskimi dla Łódzkiego!

Fundusze Europejskie dla Łódzkiego

Fundusze Europejskie dla Łódzkiego | Rzeczpospolita Polska | Dofinansowane przez Unię Europejską | ŁÓDZKIE

Łódź/34439253

eprasa.pl a77f2c144b

Egzorcyzmy

Gdy wypędzali z niej szat

– Najbardziej wstrząsnęły mną historie kobiet, w zasadzie dzieci, które doświadczały egzorcyzmów przypominających molestowanie seksualne – mówi posłanka Ewa Szymanowska z Łodzi.

FOT. SHUTTERSTOCK

Piotr Brzózka

Nie widzę powodu, dla którego ksiądz egzorcyzmuje miejsca intymne, dotykając ich poświęconym olejem. Albo kładzie się na dziecku, a dziewczyna potem wspomina, że czuła jego wzwód – mówi posłanka Szymanowska (klub parlamentarny Centrum).

Takich historii poznała wiele, dlatego wsparła w Sejmie petycję „Stop egzorcyzmom".

Ksiądz Andrzej Michalak, który w Łodzi zajmuje się uwalnianiem od złego, też nie widzi uzasadnienia dla podobnych praktyk. Zaznacza, że nie ma pewności co do wiarygodności przytoczonych relacji, więc mówi z zastrzeżeniem: – Coś takiego absolutnie nie powinno mieć miejsca. To jest przemoc.

EGZORCYZMY POLSKIE

– Na początku, jak ksiądz się modlił, w ogóle mnie nie dotykał. Później położył mi rękę na głowę, później na ramiona, a ostatecznie było już tak, że cały na mnie leżał. Zaczęły się pocałunki, i to takie chamskie w usta – mówiła Irena, bohaterka dostępnego na YouTubie filmu „Egzorcyzmy polskie" nakręconego kilka lat temu przez Pawła Kostowskiego.

Jak duchowny to uzasadniał? Irena: – Że to pocałunek Ducha Świętego. Ten ksiądz mówił mi, że nie powinnam mieć kontaktów z innymi ludźmi, że nie mogę się spotykać z koleżankami, bo mam tak delikatną otoczkę antydemoniczną, że każde małe zagrożenie duchowe rozwali jego pracę ciężką i ponownie otworzy furtkę złym duchom. I zamiast jednego, wejdzie tym razem cały legion.

Potem wspomniała o wiązaniu. I o innych księżach z parafii oraz znajomych egzorcysty. – Podczas modlitw zaczęło się wykręcanie rąk, przewracanie mnie na siłę. Kiedy ktoś mnie już przewrócił, kolanami dociskano do ziemi. Później się na mnie kładziono.

– Nie pobudzało ich to? – słychać pytanie zza kadru.

– Pobudzało. Nieraz, jak się na mnie kładli, to było bardzo czuć.

– Erekcję?

– Tak.

PSYCHOLOG WYSYŁA PACJENTA DO EGZORCYSTY

Historię Ireny Paweł Kostowski opowiedział też w wywiadzie, który ukazał się w 2023 roku w „Dużym Formacie". Trzy lata później Ewa Szymanowska daleka jest od tego, by podobne aktywności przypisywać wszystkim księżom egzorcystom. Zaznacza, że chodzi o konkretne przypadki: – To jest działalność przestępcza, która nie ma nic wspólnego z wypędzaniem szatana. Są to co najwyżej praktyki mające zaspokoić osobę egzorcyzmów się dopuszczającą – mówi.

W kwietniu posłanka klubu Centrum wraz z innymi parlamentarzystami wystąpiła na konferencji prasowej. Inspiracją były „Egzorcyzmy polskie" i inne materiały śledcze, publikowane w mediach oraz kanałach internetowych, a także petycja stworzona przez Kostowskiego, specjalistę pracującego w branży filmowej, który – jak twierdzi – przez lata był członkiem sekty skupionej wokół jednego z warszawskich duchownych.

Główny postulat: zakaz sprawowania egzorcyzmów wobec dzieci i osób z niepełnosprawnościami intelektualnymi. W tej sprawie Szymanowska złożyła też pisma do Ministerstwa Zdrowia, Rzecznika Praw Dziecka, Naczelnej Izby Lekarskiej oraz towarzystw skupiających specjalistów.

– To ważne, bo w materiałach, z którymi miałam styczność, były informacje, że część psychiatrów i psychologów katolickich wysyła pacjentów do egzorcystów. Autor petycji sam nakręcił taką wizytę w gabinecie specjalisty. Padło pytanie, czy się onanizuje. Odpowiedź twierdząca była jednym z powodów skierowania do księdza – mówi posłanka.

Szymanowska wspomina też o innych działaniach, niezwiązanych już ze sferą seksualności, o których usłyszała, zgłębiając temat. Niektóre – jej zdaniem – przypominają waterboarding. Pod tym hasłem kryje się zabroniona prawem międzynarodowym tortura polegająca na zalewaniu twarzy i ust w pozycji leżącej.

– Osoby, które poddawano egzorcyzmom, opowiadają, że były skrępowane, polewane wodą i miały uczucie, że toną. Już samo związanie powoduje, że większość ludzi reaguje sprzeciwem, a jeśli się tonie, to naturalnym odruchem jest rzucanie się. Ale ksiądz wtedy mówi, że to szatan przemawia – stwierdza posłanka.

ROZPOZNANIE W OŚRODKU POMOCY DUCHOWEJ

Choć niewtajemniczonym egzorcyzmy mogą się jawić reliktem dawnych czasów, są wciąż praktykowane we współczesnym Kościele katolickim. Nie wiadomo tylko dokładnie, ilu księży pełni taką posługę w całym kraju, bo Episkopat konsekwentnie nie udziela na ten temat informacji. Prawdopodobnie jest to 120-140 osób.

Na poziomie lokalnym jest łatwiej o dane, np. w diecezji łódzkiej jest pięciu egzorcystów mianowanych przez biskupa. W samej Łodzi był jeden, ale obecnie działa już trzech.

Jest też w Łodzi oficjalne „miejsce pierwszego kontaktu" – Ośrodek Pomocy Duchowej. Placówka funkcjonuje przy parafii św. Franciszka z Asyżu, przy ulicy Przyszkole 2, tuż za ekranem dźwiękochłonnym odgradzającym kościelny teren od ruchliwej Al. Jana Pawła II. O ofercie informuje banner na parafialnym płocie: rozmowa duchowa, sakrament pojednania, modlitwa wstawiennicza, pomoc księdza egzorcysty.

To właśnie tam następuje pierwsza kwalifikacja.

– Co roku przez ośrodek przewija się kilkaset osób. Przychodzą z różnymi problemami duchowym, ale nie wszyscy potrzebują pomocy egzorcysty. Najczęściej są to ludzie, którzy zmagają się z poważnym cierpieniem, nie widzą nadziei. Rolą wolontariuszy na dyżurach jest rozmowa, wstępne rozeznanie i pokierowanie dalej, często do lekarza psychiatry lub psychologa. Czasem też ktoś potrzebuje podstaw, jeśli chodzi o życie w wierze, na przykład podpowiedzi, że warto się wyspowiadać – mówi ks. Andrzej Michalak, proboszcz parafii, jeden z łódzkich egzorcystów.

Kim są wspomniani wolontariusze? Duchowny wyjaśnia, że to osoby „wierzące, praktykujące i mające w sobie mądrość życiową". Wywodzą się z różnych wspólnot w diecezji. Nie ma wśród nich specjalistów w zakresie zdrowia psychicznego.

Ostateczną decyzję o potrzebie odprawienia egzorcyzmu, po wcześniejszych „zewnętrznych" konsultacjach psychiatrycznych i psychologicznych, podejmuje ksiądz. I to on ponosi pełną odpowiedzialność.

Andrzej Michalak nie chce mówić o konkretnych liczbach, zaznacza jednak, że w całej historii jego pięcioletniej posługi były to pojedyncze przypadki.

CO JEST NORMALNE, A CO NIE JEST

Księdza Michalaka konfrontujemy ze słowami Ireny, posłanki Szymanowskiej, Pawła Kostowskiego, nagraniami dostępnymi w sieci. Kluczowe pytanie: „To powszechna, choć niezrozumiała dla postronnych norma czy wynaturzenie?".

– To nie jest normalne. W mojej praktyce na pewno nie – mówi duchowny.

– Nie jest normą, że ksiądz kładzie się na kimś, przywiązuje do łóżka, przygniata kolanem do ziemi?

– Mogę mówić za siebie. Nie stosuję siły. Egzorcyzm to posługa, która ma przynosić człowiekowi wolność. Wiązanie kogoś byłoby wewnętrznie sprzeczne z modlitwą o uwolnienie. Zalecenia dla egzorcystów, wydane przez Episkopat, mówią, że jeśli dla dobra danej osoby jest wskazane zabezpieczyć ją przed groźnymi dla niej ruchami, należy wcześniej uzyskać jej pisemną zgodę, ale ja nigdy czegoś takiego nie brałem nawet pod uwagę.

– A zalewanie twarzy, pojenie w pozycji leżącej?

– Nie wyobrażam sobie, by wlewać komuś wodę święconą do ust. Pierwsze słyszę, by ktoś z egzorcystów takie metody stosował. Gdy tego słucham, zastanawiam się, czy to naprawdę miało miejsce, czy nie jest to jakaś manipulacja. Gdybym się z tym spotkał, zgłosiłbym do biskupa, że należy takiego księdza odwołać.

– Pocałunki, zakaz kontaktu z innymi ludźmi?

– To są nadużycia, patologia. Jeśli są takie filmy, jeśli ludzie opowiadają takie rzeczy, to nie dziwię się podejmowanym inicjatywom. Bo posługa egzorcyzmu polega na czymś innym.

– Na czym? Jak wygląda egzorcyzm, w szczególności ten najwyższego rzędu, nazywany uroczystym?

eprasa.pl a77f2c144b

ana, czuła ich erekcje

– Spotykamy się w kościele. Zapraszam kilka osób, żeby mi towarzyszyły modlitwą wstawienniczą i, w razie potrzeby, zapewniały ochronę. Jest to zresztą wymóg, ksiądz nie może być sam na sam z osobą egzorcyzmowaną. Jest wystawienie Najświętszego Sakramentu. Modlimy się, często jest to jedna część różańca. Jest Litania do Wszystkich Świętych i formuła błagalna do Pana Boga o wyzwolenie. Jest też formuła wypowiadana w imieniu Pana Jezusa, która jest rozkazem dla złego ducha, by opuścił daną osobę. Jest to modlitwa spokojna i nie musi się dziać nie wiadomo co, by była skuteczna.

„ZBOCZENIA PŁCIOWE I PERWERSJE SEKSUALNE"

Paweł Kostowski, do którego od kilku lat zgłaszają się ludzie poddawani egzorcyzmom, dzieli się gorzką refleksją: – W dużej mierze są to osoby, które wcześniej były poddawane przemocy seksualnej. A tu mamy do czynienia z ich dokrzywdzaniem. To jest chyba najsmutniejsze.

Kostowski podkreśla, że mówi o przestępstwach konkretnych sprawców. I że jeden z ostatnich reportaży „Raportu Specjalnego" TVP zakończył się doniesieniem do prokuratury.

– Nagraliśmy księdza, który znęca się nad niepełnosprawną intelektualnie kobietą. Kiedy kuria była już świadoma, że jest film, wysłali tego księdza na rekolekcje, żeby nauczał kapłanów w innej diecezji. Dlatego bardzo sprzeciwiam się narracji środowisk kościelnych, że to wyłącznie kwestia nadużyć jednostek. Problem jest systemowy, bo ktoś tych ludzi formuje – mówi Kostowski. – Jestem głęboko przekonany, że może istnieć katolicyzm bez przemocy. Powinno być tak, że lekarze psychiatrzy badają pacjentów, a księża zajmują się odprawianiem mszy świętych. Egzorcyzm może istnieć, tak jak praktykuje się święcenie samochodów na świętego Krzysztofa. Objęcie ludzi troską może być pomocne, w każdej religii są rytuały uwolnienia, ale egzorcyzmy rodem z amerykańskich horrorów i literalne czytanie średniowiecznych ksiąg są szkodliwe.

Kostowski zwraca uwagę na jeszcze jeden szczegół: egzorcyzmy są tylko sakramentaliami, mają niższą rangę niż sakramenty. Mimo to nie wydaje się miesięcznika „Namaszczenie Chorych", ukazuje się natomiast miesięcznik „Egzorcysta".

Są też liczne strony internetowe poświęcone tej tematyce, na przykład witryna egzorcyzmy.katolik.pl, prowadzona przez poznańską Fundację Królowej Różańca Świętego. To „kopalnia wiedzy", na czym polega ceremoniał, do kogo i gdzie się zgłosić, jak nie trafić na fałszywego egzorcystę itp.

Strona wskazuje również objawy działania złego ducha. Zaprezentowany katalog obejmuje takie zjawiska, jak:

• Pokusy szczególnie silne i zachęcające do zła. Myśli sprośne, wulgarne i przeciw temu, co nadprzyrodzone. Trudności w modlitwie i lekturze Pisma Świętego, niechęć do nawrócenia. Koszmary senne, czasem połączone z widzeniami.

• Awersja do Boga i osób duchownych. Agresywne zachowania na tle religijnym i społecznym, nerwowe reakcje na czyjąś pobożność, niechęć lub niemożność przystępowania do sakramentów. Trudność spożycia pokarmu z dodatkiem wody święconej.

• Nagłe zmiany zachowań i osobowości. Depresja, próby samobójcze, samookaleczenia. Zboczenia płciowe i perwersje seksualne. Zdolności paranormalne. Zakłócenia zdrowia, których nie da się zdiagnozować i leczyć, szczególnie bóle żołądka, głowy i pleców oraz ścisk gardła.

KSIĄDZ O OBJAWACH OPĘTANIA

Pytanie do egzorcysty: – Czy jest w stanie przekonać ateistę, agnostyka, sceptyka, że modlitwa o uwolnienie może realnie pomóc osobie w ciężkim kryzysie?

Ks. Andrzej Michalak: – Podstawą jest wiara w to, że istnieje Bóg, że człowiek jest przez niego stworzony i powołany do miłości. Że są aniołowie. I że jest zło, które stara się człowieka od relacji z Bogiem odciągnąć. Dopiero wtedy można przyjąć, że potrzebne są sakramenty i sakramentalia, takie jak modlitwa egzorcyzmu. I jeśli podejmujemy taką formę pomocy, to po to, by umożliwić powrót do normalnego życia. Posługa egzorcyzmu jest posługą miłości i miłosierdzia.

– A konkrety? W jakich sytuacjach Kościół uznaje, że niezbędne są egzorcyzmy?

– Jeśli ktoś doświadcza zła, które paraliżuje go wewnętrznie, odbiera radość życia i powoduje niemoc. Jeśli odczuwa lęki, nie jest w stanie iść do pracy i nawiązywać relacji, a ulgi nie przynosi pomoc na innych płaszczyznach. Wtedy pojawia się myśl, że to może być działanie duchowe – wylicza ksiądz. – Szczególną podpowiedzią mogą być następujące objawy: jeśli ktoś wypowiada wiele słów w nieznanym sobie języku, wyjawia sprawy dalekie i ukryte oraz wykazuje siły nieproporcjonalne do wieku lub przekraczające naturalne możliwości.

– Czy niektóre z problemów, o których ksiądz wspomniał, nie są symptomami dysfunkcji psychicznych rozpoznanych przez naukę, ujętych w klasyfikacjach ICD i DSM? Czy to, co Kościół postrzega w kategoriach działania zła, nie wpisuje się w definicję zaburzeń dysocjacyjnych i lękowych, depresji, uzależnień?

– Często są to bliskie zjawiska – przyznaje egzorcysta. – Kluczem jest dobrze to ocenić. Dla niewierzących wszystko dzieje się na poziomie psychicznym. Ludzie wiary mają trochę szerszą perspektywę. Można wtedy dostrzec, że w stanie, w jakim znajduje się człowiek, rolę odgrywa też jego życie duchowe, zerwanie relacji z Bogiem. Moja posługa jest wskazana, gdy grzech sprawia, iż człowiek traci kontrolę nad życiem. Traci wolną wolę. Jest ktoś, kto nim kieruje. To sytuacja, w której może dochodzić do opętania.

PSYCHIATRA: EGZORCYZMY JAK EFEKT PLACEBO

– Odpowiedź jest prosta: nie – mówi stanowczo prof. Piotr Gałecki, konsultant krajowy w dziedzinie psychiatrii, gdy pytamy, czy są jakiekolwiek przesłanki do tego, by kierować pacjentów na egzorcyzmy.

Do Pawła Kostowskiego zgłaszają się ludzie poddawani egzorcyzmom. – W dużej mierze to osoby, które wcześniej były poddawane przemocy seksualnej. A tu mamy do czynienia z ich dokrzywdzaniem – mówi

– Subiektywizm pacjenta, jego projekcja, co może się zadziać, są czasem istotne. Miałem pacjentów, którzy twierdzili, że egzorcyzmy im pomogły. Zwykle były to głęboko wierzące osoby, które nie miały żadnej poważnej jednostki chorobowej, a raczej krąg zaburzeń lękowych lub zaburzeń osobowości – wspomina prof. Gałecki. – W schizofrenii, chorobie afektywnej dwubiegunowej czy depresji egzorcyzmy nie mają żadnego znaczenia. Są jednak takie dolegliwości, gdzie ważna jest sugestia, struktura osobowości, poziom lęku, kontekst kulturowy. Nigdy nie zdarzyło mi się wydać zaświadczenia, że egzorcyzmy są wskazane. To zawsze indywidualna decyzja pacjenta, który uznaje, że taka czynność zadziała.

W podobnym tonie wypowiada się prof. Agnieszka Słopień, konsultant krajowy w dziedzinie psychoterapii dzieci i młodzieży. W odpowiedzi na jedno z pism wysłanych przez posłankę Szymanowską napisała, że ocena objawów psychicznych, zaburzeń zachowania, trudności rozwojowych oraz kryzysów emocjonalnych, powinna opierać się na aktualnej wiedzy medycznej, standardach diagnostycznych i zasadach postępowania klinicznego.

„Współcześnie nie dysponujemy podstawami naukowymi, by traktować egzorcyzm jako metodę diagnostyczną lub terapeutyczną w odniesieniu do zaburzeń psychicznych. Dostępne piśmiennictwo wskazuje, że zjawiska interpretowane religijnie jako »opętanie« mogą w części przypadków współwystępować z obrazem zaburzeń psychicznych lub być przez taki obraz wyjaśniane" – stwierdziła prof. Słopień.

Zaznaczyła jednak, że „religijne ramy interpretacyjne bywają dla części osób i rodzin istotnym elementem ich rozumienia cierpienia, dlatego nie powinny być automatycznie odrzucane ani lekceważone, lecz oddzielane od procesu diagnozy klinicznej".

EPISKOPAT OTWORZY SZKOŁĘ DLA EGZORCYSTÓW

W 2015 roku Episkopat wydał wskazania dla kapłanów pełniących posługę egzorcysty. Wśród licznych punktów są i takie:

„Egzorcysta, podejmując jakąś ingerencję w życie danego człowieka, powinien zawsze zachować wielką ostrożność i roztropność, aby zbyt łatwo nie uznać, że dana osoba została opętana przez szatana. Być może taka osoba cierpi z powodu swojej choroby, zwłaszcza psychicznej".

„Podczas przeprowadzania egzorcyzmu nie wolno przerywać leczenia medycznego. Jeśli rodzina odrzuca działanie lekarza, nie wolno przeprowadzać egzorcyzmu. Odpowiedzialni za przeprowadzenie egzorcyzmu prezbiterzy powinni unikać działań, które nie należą do ich właściwej misji, lecz do kompetencji psychologów, psychiatrów i innych lekarzy".

W dokumencie zapisano też, że od egzorcystów wymaga się teoretycznego i praktycznego przygotowania, co implikuje uruchomienie w przyszłości stosownego studium lub ośrodka formacyjnego.

Taka szkoła powstanie teraz, o czym biuro prasowe Episkopatu pisze w odpowiedzi na naszą prośbę o komentarz do inicjatywy „Stop egzorcyzmom", padających publicznie „zarzutów" i postulatu, by zakazać praktykowania tego obrzędu względem m.in. nieletnich.

„Posługa uwalniania duchowego jest obecna w Kościele od początku jego istnienia. Niezwykle istotne pozostaje jednak właściwe rozróżnienie pomiędzy sytuacjami wymagającymi posługi egzorcysty a problemami natury psychicznej, które powinny być diagnozowane i leczone przez specjalistów" – czytamy w mailu. „Temu celowi służyć będzie m.in. powołanie od nowego roku akademickiego specjalnego studium w Akademii Katolickiej w Warszawie, przygotowującego do posługi uwalniania duchowego" – obwieszcza Episkopat. – „Wszystkie osoby pełniące tę posługę będą mogły przejść odpowiednie, specjalistyczne szkolenie obejmujące zarówno aspekty teologiczne, jak i praktyczne oraz psychologiczne". ●

eprasa.pl a77f2c144b

Łodzianin w słynnej restauracji Michelin

Setki głów do urwania

Risotto z planktonem i budyń z żabnicy. Michał Błaszczyk opowiada, jak naprawdę wygląda życie za kulisami trzech gwiazdek Michelin.

Katarzyna Stefańska

• **Michał Błaszczyk w Spiżarni Rydzyńskiej postawił na rzeczy, których nie da się znaleźć w każdym markecie: ekologiczne mięso, dziczyznę, niszowych producentów, małe gospodarstwa** FOT. MARCIN STĘPIEŃ / AGENCJA WYBORCZA.PL

Sandra nie powiedziała ci, że masz się ogolić? W regulaminie zapisano jasno: broda niedozwolona. Żadnych kolczyków! Zdejmuje się je albo zakleja plastrami – słyszy pierwszego dnia. Kupuje maszynkę i piankę, goli się w łazience sklepu i wraca rowerem do pracy. Inni przyjechali samochodami. Słyszy: „Robimy wkład do pasztetu. Jedziesz z pieczarkami".

Kiedy napisał mail do jednej z najbardziej niezwykłych restauracji świata, nie załączył dyplomów szkół gastronomicznych, bo ich nie miał. Nie wysłał listy restauracji, bo w żadnej nie pracował. Jest właścicielem sklepu w Łodzi bez doświadczenia pracy w profesjonalnej kuchni.

Napisał o dorastaniu w leśniczówce. O domu, w którym zawsze był ktoś przy stole. O tym, że rozumie smak lasu, ale chciałby nauczyć się rozumieć smak morza. I że chce poznać filozofię miejsca. Obiecywał pracowitość. Pięć dni później przyszła odpowiedź od hiszpańskiej Aponiente. „Zapraszamy na staż".

Tak zaczyna się rok Michała Błaszczyka, właściciela Spiżarni Rydzyńskiej, który prowadzi go z Łodzi do Andaluzji, do restauracji mającej trzy gwiazdki Michelin i zieloną gwiazdkę za zrównoważoną gastronomię. Do świata, gdzie 70 osób pracuje po to, by każdego dnia nakarmić zaledwie czterdziestu kilku gości. A szefem kuchni jest legendarny Ángel León.

CHŁOPAK Z LASU IDZIE W MORZE

Ale zanim poznał świat Michelin, był świat lasu w Rydzynach, niewielkiej miejscowości pod Łodzią. Ojciec Michała był leśniczym do spraw łowieckich. Zamiast zajmować się gospodarką leśną, odpowiadał za zwierzynę, organizację polowań i kontakty z myśliwymi. Do rodzinnego domu regularnie przyjeżdżali goście. Polowali, zostawali na noc, jedli wspólne kolacje ugotowane przez mamę Michała, która w kilkanaście minut potrafiła coś wyczarować. Dom był zawsze otwarty. I zawsze z pełną spiżarnią, przetworami, zapasem jedzenia dla niespodziewanych gości.

To właśnie wtedy nauczył się dwóch rzeczy. Pierwszej, że jedzenie jest przede wszystkim spotkaniem ludzi. Drugiej, że produkt ma swoją historię. A jeśli już zwierzę się zabija, to wykorzystuje wszystko. Nie traktuje się go jak anonimowego produktu. Po latach tę filozofię odnajdzie po drugiej stronie Europy, w kuchni szefa Leona.

Zanim powstała Spiżarnia Rydzyńska, była jeszcze jedna ważna historia. Na studiach Michał wyjechał na rok do Hiszpanii. Brakowało mu smaków domu, nie miał pieniędzy na restauracje. Rozmawiał więc z mamą przez Skype'a, a ta uczyła go gotować na odległość. To wtedy zaczęło się coś więcej niż hobby. Chodził po targach, pytał o produkty, próbował odtwarzać smaki Hiszpanii, a jednocześnie tworzył własną wersję rodzinnego domu. Zapraszał na kolacje znajomych studentów z różnych krajów. Dokładnie tak, jak wcześniej jego mama.

W końcu powstała Spiżarnia Rydzyńska. Najpierw sklep w Łodzi, potem w Konstantynowie Łódzkim. Zamiast modnych ekologicznych półek z ziarnami postawił na rzeczy, których nie da się znaleźć w każdym markecie: ekologiczne mięso, dziczyznę, niszowych producentów, małe gospodarstwa. Produkty trudno dostępne, ale unikatowej jakości. Zaowocowało – sklep mieści się teraz na Księży Młynie, markę zna coraz więcej osób, na liczbę klientów nie narzekają.

MICHELIN W STARYM MŁYNIE

Chciał nauczyć się pracować w profesjonalnej kuchni. Pomysł powrotu do Hiszpanii dojrzewał latami. Wraz z żoną uznali, że wyjadą na rok, córkę poślą do hiszpańskiej szkoły, żeby nauczyła się języka. Marzyło mu się Aponiente.

– Ja rozumiem las. Rozumiem dziczyznę. Rozumiem grzyby. Rozumiem ziemię. Chciałem nauczyć się rozumieć morze – mówi Michał.

Ta restauracja wymyka się wszelkim klasyfikacjom. Prowadzona przez Ángela Leóna, człowieka nazywanego przez światowe media „szefem morza". Wizjonera, który buduje gastronomię wokół oceanu, bada morskie rośliny, tworzy wędliny z ryb, przywraca do łask zapomniane gatunki i od lat przekonuje, że morze daje znacznie więcej niż tylko tuńczyka czy krewetki. Leon wykorzystuje gatunki, które wcześniej trafiały do odpadów albo nie budziły zainteresowania restauratorów. Od lat inwestuje w odtwarzanie otaczających restaurację salin i mokradeł.

To nie tylko restauracja, ale też wielkie laboratorium, w którym powstają dania z dodatkiem planktonu. Takie, które fosforyzują w ciemności na niebiesko. Albo dania na bazie morskiej trawy, z której pozyskuje „ryż".

Aponiente mieści się w zabytkowym młynie pływowym. Na początku goście słyszą dźwięk jak z parowca – wezwanie na wejście na pokład. Spektakl się zaczyna.

Spacer po salinach, zbiornikach, gdzie odbywa się odparowanie wody z solanki. Goście poznają historię miejsca. Widzą rośliny wykorzystywane w kuchni. Później obserwują zabicie ryby metodą ikejime, najbardziej humanitarną, która nie wpływa na smak mięsa. Próbują sashimi.

Chciał nauczyć się pracować w profesjonalnej kuchni. Marzyło mu się Aponiente. To nie tylko restauracja, ale też wielkie laboratorium

Michał napisał „maila z serducha" do szefa Leona. Niespodziewanie dostał się na staż. Biznes w Polsce zostawił pod okiem zaufanego zespołu. Zamieszkał z rodziną w Puerto de Santa María. Miasteczku o bielonych wapnem ścianach, które rozciąga się między lasami sosnowymi, plażami i mokradłami w samym sercu Zatoki Kadyksu.

Miał zaopatrzyć się w czarne spodnie i buty, czarny roboczy fartuch, dwa białe kitle, które zmienia się na wypadek pobrudzenia, oraz pęsetę i szpatułkę. Dostanie też uniform Aponiente – fartuch, dwie koszulki z logo i czapę kucharską.

Nikt nie pyta, co umie. Pierwszego dnia dostaje 300 kg labraksa do sprawienia. Setki głów do urwania. Skrzela kaleczące dłonie, które nie chcą się zagoić przez kilka dni. Plecy bolące od wielogodzinnego stania. W kuchni jest tempo, precyzja, powtarzalność i perfekcja. Jeśli kostka warzywa ma mieć określony rozmiar, każda kolejna musi wyglądać identycznie. Jeśli filet ryby jest przygotowany źle, widać to natychmiast. Migdały zawsze muszą być pokrojone równo, nieważne czy na danie dla gościa, czy na lunch dla pracowników. Żadnego odstępstwa od normy.

JEDZĄ SKRZYDEŁKA Z SURÓWKĄ Z KAPUSTY

W Aponiente wszystko działa jak dobrze naoliwiona maszyna. Krzyków szefa i rzucania talerzami na wydawce nie ma. Jest serdeczność, brak nadętej atmosfery, ale i oczekiwanie, że dasz z siebie wszystko i nadążysz za tempem pracy.

O 8 początek zmiany. Możesz zjeść śniadanie – tost i kawa, ale wtedy trzeba być 15 minut wcześniej. Krojenie, sprawianie ryb, siekanie, przygotowywanie bulionów i sosów, czyszczenie ostryg. Michał przechodzi przez różne stanowiska. Jedno niezmienne: o 11.30 stanowisko musi lśnić.

Nieważne, czy zadanie zostało skończone. Obowiązkowa przerwa na lunch. – Wtedy jest prawdziwe gotowanie, jak z domu. Wielkie gary i wszyscy wymyślaliśmy, co na obiad.

31 kucharzy, 15 stażystów. Przy stole spotykają się pracownicy z różnych stron świata. Jedzą skrzydełka z surówką z kapusty („Chcieli polskiego akcentu"), stosy tortilli, gulasz z ciecierzycy albo aksamitnie gładkie gaspachio, najlepsze w jego życiu. Przerwa trwa pół godziny. Potem zmiana roboczych uniformów na białe kitle i czapy.

O 13.30 przychodzą pierwsi goście. Obserwują pracowników w otwartej kuchni.

Zdarzają się drobne pomyłki. Kucharz wylewa cały gar bulionu do zlewu, Michał za szybko wyjmuje navajas (małże-brzytwy) z zamrażarki, do wyrzucenia. Jeszcze raz.

Kolejna przerwa o 15.30. Dokładne sprzątanie kuchni. Pracownicy ustawiają się w rzędzie jak w wojsku. Odmeldowanie, czas wolny na półtorej godziny.

Kolacja główna zaczyna się o 20. Każde danie przed opuszczeniem kuchni przechodzi kontrolę. Jeśli jest Ángel León, patrzy on. Jeśli nie ma Leona, robi to jego zastępca. Jeśli nie ma zastępcy, kolejna osoba w hierarchii. Przy trzygwiazdkowej restauracji nie ma miejsca na przypadek.

Sprzątanie o 22. Wszystko lśni. Kolejnego dnia to samo. Kucharze mają wolne w poniedziałki i wtorki, wtedy restauracja jest nieczynna. Działa za to laboratorium, szef pracuje nad eksperymentalnymi daniami. Michał w tym czasie odpoczywa. Nie ma siły zwiedzać okolicy.

Najlepsze dania? Flan z wątróbką żabnicy. Budyń przypominający crème brûlée, w smaku trochę foie gras, trochę ryba, z dodatkiem karmelu na bazie jabłka i fenkułu. Plankton. Trudny do opisu. Morski i intensywny w smaku. Trochę metaliczny jak szpinak.

– Mineralny, to lepsze słowo. Taka morska, rybia. Jadłem masło z dodatkiem planktonu. I risotto. Na deser serwowane jest mochi z planktonem. Bardzo to ciekawe. Choć muszę przyznać, że nie wszystkie dania mi smakowały – mówi.

Zaskakuje go murena, cętkowana ryba, która w wielu stronach świata uważana jest za trującą. Tu robi się z niej pasztet. Próbuje surowych kalmarów, z których szef komponuje rodzaj carpaccio. Fascynuje go deser z wykorzystaniem rybich łusek.

Michał pokazuje polskie smaki. Ze Spiżarni sprowadza ogórki kiszone, chrzan, ocet z kwiatów czarnego bzu. Szef kuchni jest zachwycony.

Jednym z najważniejszych ludzi, których Michał spotkał w Hiszpanii, nie był celebryta gastronomii, ale niewidomy szef kuchni Angel Palacio, który również był na stażu. Prowadzi stowarzyszenie niewidomych kucharzy. Spotkanie z Palaciem okazało się dla niego jedną z najważniejszych lekcji. Nie o gotowaniu. O ograniczeniach, a raczej o ich braku.

Michał Błaszczyk już wrócił do swojego sklepu w Łodzi. Sprowadził hiszpańskie produkty, które poznał. Mówi, że dzięki pracy w takim miejscu zmienił się jego sposób zarządzania firmą. Jeszcze bardziej nastawia się na jakość i lokalność. Niezależnie od tego, czy punktem wyjścia jest ocean Atlantycki czy las pod Łodzią, najważniejsze pozostaje to samo: szacunek do produktu i miejsca. I przekonanie, że jedzenie zawsze opowiada jakąś historię. ●

eprasa.pl a77f2c144b

Wejdź
do **Strefy czułości!**

Wybierz rytuał, na który masz ochotę

**Energia?
Odpoczynek?
Równowaga?
Wyciszenie?**

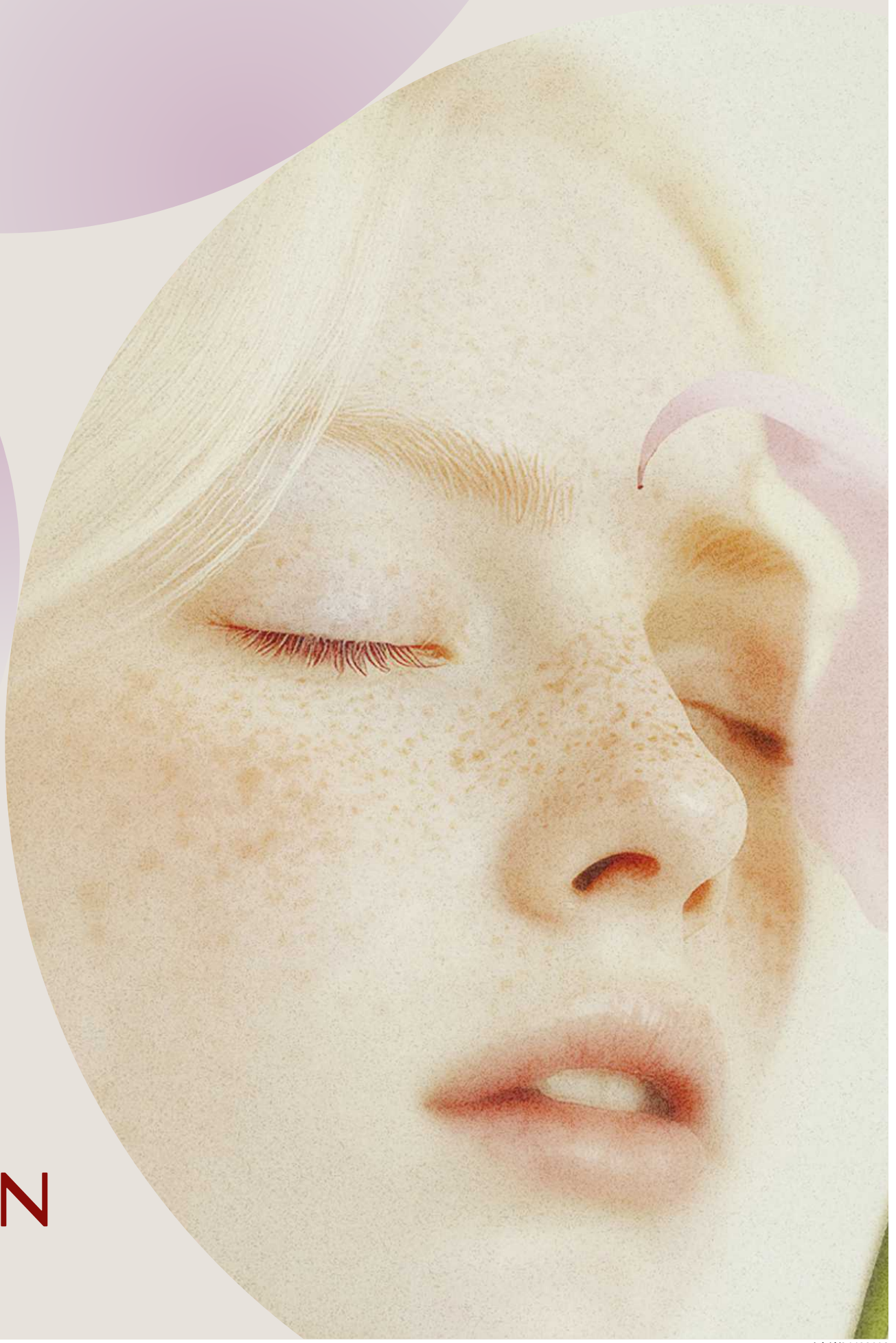

ROSSMANN

Łódź/34438608

eprasa.pl a77f2c144b

Słynna Limanka

Bandyci tu są, ale jednoręcy

– Zła opinia o ulicy Limanowskiego ciągnie się przed dziesięciolecia. Nawet moja córka kiedyś usłyszała od nauczyciela, że „na Limankę lepiej nie zaglądać" – dlatego wstydziła się przyznać, gdzie mieszka – słyszę.

Małgorzata Szlachetka

Pani Marta w blokach z PRL-u przy Limanowskiego mieszka z rodziną od 15 lat. Jej zdaniem już najwyższy czas, żeby zmienić stereotyp o tej ulicy: – Może na murach jest więcej kibolskich napisów, ale pod innymi względami to jest zwyczajne osiedle, jak inne w Łodzi. Może inaczej jest na początku Limanowskiego, gdzie są kamienice, bliżej Rynku Bałuckiego, ale na wysokości naszych bloków czuję się bezpiecznie.

Zwraca uwagę na inne sprawy, które jej przeszkadzają: brak nocnej komunikacji, która zatrzymywałaby się blisko jej domu, a także problem dzikich wysypisk. – Śmieci podrzucane są w kilku miejscach w mojej okolicy. Przy Kaszubskiej widziałam kiedyś odpadki krawieckie w workach, innym razem stare opony. Raz ktoś między drzewa podrzucił skrzynki ze zgniłymi owocami. W dużej ilości.

Jej zdaniem pomogłyby drobne zmiany: zamontowanie dodatkowych koszy na śmieci i częstsze sprzątanie miejsc, w które czasami podrzucane są odpady.

LUDZIE SKARŻĄ SIĘ NA GOŁĘBIE

Czy stereotyp niebezpiecznej ulicy, gdzie „morda nie szklanka", to przeszłość? Łodzianie zwracają uwagę, że ulica dzieli się na dwie części: tę, gdzie dominują często nieremontowane od lat kamienice sprzed II wojny światowej, i nowszą: z zielenią i blokami z okresu PRL-u.

– My mamy teren od ulicy Urzędniczej, a ta „prawdziwa" Limanka chyba właśnie od tej ulicy się zaczyna, ale w stronę Bałuckiego Rynku – słyszę w Spółdzielni Mieszkaniowej „Żubardź". – Śmieci podrzucają wszędzie, nie tylko tutaj. Podobnie na komunikację miejską wszędzie się narzeka, wiadomo. Życie. U nas największym problemem są gołębie, które brudzą parapety. To zgłaszają mieszkańcy. Niektórzy radzą sobie tak, że siatkują balkony. A inni z kolei te gołębie dokarmiają...

Łukasz z Bałut od lat fotografuje zmiany zachodzące w jego dzielnicy – uwiecznia drewniaki i przedwojenne kamienice z gołębnikami, a także brukowane uliczki. Ślady przeszłości znikające wraz z nowych inwestycjami deweloperów. Przykłady łódzkich kontrastów.

– Ulica Limanowskiego jak każda długa ulica ma miejsca spokojniejsze i trudniejsze. Mam jednak wrażenie, że wiele zależy od tego, przez jaki pryzmat na nią patrzymy. Jedni widzą przede wszystkim jej złą legendę i niekiedy ją wzmacniają, inni dostrzegają zwykłych ludzi, sąsiadów i codzienne życie – podkreśla Łukasz z Bałut.

Jednocześnie dodaje: – Bezpieczeństwo jest bardzo ważne, ale o jakości życia decydują także dostęp do usług, komunikacji, opieki zdrowotnej oraz relacje między mieszkańcami. Dlatego warto patrzeć na takie miejsca szerzej, nie tylko przez pryzmat sensacyjnych historii. Miasto się zmienia. Warto pamiętać, że wszyscy mamy wpływ na to, jakie ono będzie.

W ostatnim czasie Teatr Jaracza w ramach projektu „Ścieżki bezpieczeństwa. Opowieści miasta" zapytał, czy czujemy się w Łodzi bezpiecznie. Swoimi wrażeniami podzieliło się blisko 60 osób. Także o Bałutach, chociaż Limanowskiego – jako ulica – nie została wymieniona.

• **Okolice ul. Limanowskiego**
FOT. MARCIN STĘPIEŃ / AGENCJA WYBORCZA.PL

– Osoby wskazywały konkretne adresy, w których czują się bezpiecznie, bo na przykład znają wszystkich wokół. Miejsca, z którymi mieli emocjonalny i osobisty związek. Na przykład konkretne parki – mówi Urszula Parol z Działu Edukacji Teatru Jaracza w Łodzi. I dodaje, że przypomina sobie tylko jeden zdecydowanie negatywny głos, należący do osoby, która myśli o wyprowadzce z miasta. Bo nie czuje się tu bezpiecznie.

Rozmówcy, którzy proszą o anonimowość, zwracają z kolei uwagę na specyfikę Starych Bałut, którą są pustostany – popadające w ruinę kamienice stają się czasami miejscem, które wybierają bezdomni. Inny Łodzianin mówi o tym, że „wyznacznikiem zdegenerowania ulicy" jego zdaniem są punkty z jednorękimi bandytami. Jedne znikają, żeby pojawić się nowe.

– Tylko w rejonie Limanowskiego teraz są trzy, bo jeden się zamknął. Jak się tamtędy przechodzi, to czuć zapach moczu i marihuany – słyszę.

ROWEREM NOCĄ PO BAŁUTACH

Kolejny głos należy do właściciela pizzerii, który swój biznes prowadzi na Limance od 15 lat. Gdy pisaliśmy o nim ostatnio, na łamach „Wyborczej" opowiadał o tym, jak dostał z pięści w twarz od człowieka pod wpływem alkoholu, który wszedł do pizzerii przy Limanowskiego 104/106 z ulicy.

Tomasz Heller w listopadzie 2023 roku tak opisywał tamten incydent: – Wszedłem, kiedy mężczyźni rzucili komentarz o Wołyniu do mojej pracownicy, która jest z Ukrainy. Jedna klientka, która chciała wtedy wejść do lokalu, wycofała się, słysząc podniesione głosy. Podszedłem do nich i powiedziałem, że proszę ich o wyjście, wtedy usłyszałem: „Nie bądź taki pewny siebie, bo to my jesteśmy u siebie, a nie ty". Kiedy od jednego dostałem z pięści w twarz, pomyślałem, że żarty się skończyły. Wyciągnąłem telefon, żeby zadzwonić na policję. Kiedy zobaczyli, że dzwonię na 112 – obaj uciekli.

Żeby sprawdzić u źródła, pytamy również policję o statystyki przestępstw w rejonie ulicy Limanowskiego. Czekamy na odpowiedź.

Jak Tomasz Heller obecnie postrzega sprawę bezpieczeństwa na ulicy Limanowskiego?

– Pierwsza to perspektywa mieszkańców: kolega jeździ nocą rowerem po Starych Bałutach, to mówi, że jest dużo bezpieczniej niż w Dublinie, gdzie obecnie mieszka. Ja też czuję się bezpiecznie, idąc po ulicy. Ale z drugiej strony – są małe punkty gastronomiczne na Limanowskiego, które odwiedzają chuligani. Są głośni i z agresją zaczepiają innych klientów. Jako właściciel takiego lokalu ciągle widzę z tym problem, dlatego chciałbym na naszej ulicy częściej dostrzegać patrole policji i straży miejskiej. W końcu lepsza jest prewencja niż reagowanie, kiedy dzieje się coś złego. ●

REKLAMA Łódź/34439188

KRAJOWY PLAN ODBUDOWY · Rzeczpospolita Polska · Sfinansowane przez Unię Europejską NextGenerationEU

Informujemy, że projekt

„Modernizacja oddziałów zabiegowych onkologicznych wraz z rozbudową bloku operacyjnego i zakupem sprzętu medycznego w Wojewódzkim Szpitalu Specjalistycznym im. Marii Skłodowskiej Curie w Zgierzu."

został objęty wsparciem ze środków Krajowego Planu Odbudowy i Zwiększania Odporności: Komponent D „Efektywność, dostępność i jakość systemu ochrony zdrowia" Inwestycja D1.1.1 „Rozwój i modernizacja infrastruktury centrów opieki wysokospecjalistycznej i innych podmiotów leczniczych". Wartość otrzymanego wparcia wynosi 41 240 955,00 zł.

Celem projektu jest poprawa dostępu oraz jakości opieki onkologicznej poprzez modernizację oddziałów zabiegowych onkologicznych wraz z rozbudową bloku operacyjnego w Wojewódzkim Szpitalu Specjalistycznym im. Marii Skłodowskiej-Curie w Zgierzu.

REKLAMA Łódź/34437513

OGŁOSZENIE WŁASNE WYDAWCY 34439799

1LO

eprasa.pl a77f2c144b

Lepiej nie mówić nic, niż mówić o niczym

Posłuchaj jak tłumaczymy świat:
www.youtube.com/
@naukainspiruje

UNIWERSYTET
ŁÓDZKI

SUBSKRYBUJ

Łódź/34438847

eprasa.pl a77f2c144b

Sprawa Łódzkiej Organizacji Turystycznej

Przeniesiona, bo dotyczy lokalnych polityków

Prokuratura – już nie łódzka, ale wielkopolska – prześwietla organizację Łódź Summer Festival i proces zbierania reklam do miejskiej gazety. A także udział ŁOT w obu tych wątkach.

Piotr Brzózka
Alicja Zboińska

Prokuratura z Ostrowa Wielkopolskiego przejęła sprawę przetargów dotyczących Łódź Summer Festival i miejskiej gazety. Prokurator wystąpił już o zabezpieczenie niezbędnej dokumentacji. – Gromadzona jest dalsza dokumentacja związana m.in. z organizacją festiwalu muzycznego na terenie Łodzi w latach 2024 –2025. Trwają przesłuchania dalszych świadków oraz realizowane są wskazane przez referenta w planie śledztwa czynności – informuje prokurator Maciej Meler. Szczegółów jednak nie zdradza.

Wcześniej sprawę badali prokuratorzy z Łodzi.

Prokuratura bada przetargi

„Wyborcza" rozmawiała z osobą, która była już przesłuchiwana w Ostrowie Wielkopolskim. – Poruszone zostały wszystkie wątki opisane w zawiadomieniu, także dotyczące przetargów. Była to bardzo rzeczowa rozmowa, która trwała około czterech godzin. Padały konkretne pytania, prokurator dopytywał o łódzkie realia. Zastanawiało go, jak to jest możliwe, że ŁOT wydaje tak duże kwoty bez żadnych przetargów – opowiada.

Tego typu twierdzeniom zaprzeczał w lutym Tomasz Koralewski, prezes organizacji, który sugerował w rozmowie z „Wyborczą", że szum medialny wokół Łódzkiej Organizacji Turystycznej jest efektem sporu z byłym pracownikiem. – Co w naszej ocenie nosi znamiona szantażu i próby wymuszenia nienależnych świadczeń – tłumaczył.

16 lutego napisaliśmy, że łódzka prokuratura wszczęła śledztwo w sprawie nieprawidłowości, do których mogło dochodzić przy organizacji Łódź Summer Festivalu oraz obsłudze reklam w gazecie wydawanej przez Bibliotekę Miejską w Łodzi i portalu Łódź.pl.

Wspólnym mianownikiem obu wątków jest właśnie ŁOT, czyli stowarzyszenie, w skład którego wchodzi ponad 140 podmiotów publicznych i prywatnych, w 2025 roku wsparte przez miasto Łódź i jego spółki składkami w łącznej kwocie ponad 10 mln zł.

ŁOT zajmuje się m.in. zbieraniem reklam do Łódź.pl. Śledczy badają, czy przy przetargu na tę usługę nie doszło do zmowy stowarzyszenia z Biblioteką Miejską w Łodzi. Drugi wątek dotyczy unieważnienia przetargu na obsługę letniego festiwalu w Łódzkim Centrum Wydarzeń. Ostatecznie umowa została zawarta nie przez ŁCW, lecz ŁOT, które nie podlega pod prawo o zamówieniach publicznych.

Przeniesienie śledztwa Paweł Jasiak, rzecznik Prokuratury Okręgowej w Łodzi, tłumaczy tym, że jest to standardowa praktyka w przypadku, gdy chodzi o lokalnych polityków. Wyjaśnianiem sprawy w takich przypadkach zajmują się prokuratorzy z innej miejscowości.

Sprawę komentuje też Bartosz Domaszewicz, przewodniczący Rady Miejskiej w Łodzi, który mówi „Wyborczej": – Jeśli prokuratura podjęła decyzję, że postępowanie powinno być prowadzone poza Łodzią, to nie widzę żadnego problemu. Mam przekonanie, że prokuratura będzie obiektywna, a na sprawę nie będą się nakładały różne lokalne wątki. A sama sprawa jest absolutnie czysta, szczególnie po artykułach w „Wyborczej" mam wrażenie, że to spór pracowniczy.

Kluczowi świadkowie

Tomasza Koralewskiego, prezesa ŁOT, pytamy, czy wie o przeniesieniu sprawy do Wielkopolski. Stwierdza, że nie. Równie krótka jest odpowiedź na pytanie, czy był przesłuchiwany. Nie. A czy otrzymał od prokuratury wniosek o udostępnienie jakiejś dokumentacji, a jeśli tak – czy już zadośćuczynił wezwaniu?

„Prokurator wystąpił do sądu o akta sprawy z DS [prawdopodobnie chodzi o spór pracowniczy z byłą wiceprezes ŁOT, Dagmarą Śmigielską, który obecnie jest na wokandzie], ale nawet nie wiem jakiej" – przekazuje SMS-em Koralewski.

W podobnym tonie wypowiada się Łukasz Goss, szef rady programowej ŁOT. On również nie był wzywany do prokuratury. I nie wie, że doniesienie jest obecnie rozpatrywane w Ostrowie. Aleksandra Hac, szefowa biura promocji łódzkiego magistratu, zaznacza z kolei, że miasto nie jest w stroną w sprawie.

– ŁOT, zamiast być organizacją promującą turystykę, stał się idealną maszynką do wydawania publicznych pieniędzy bez przetargów – mówi jeden z przesłuchiwanych

Wspomniana wyżej Dagmara Śmigielska, która była wiceprezeską ŁOT do 2025 roku, wytoczyła dawnemu pracodawcy dwie sprawy cywilne. Przed X Wydziałem Pracy Sądu Rejonowego dla Łodzi-Śródmieścia domaga się przywrócenia do pracy, którą straciła w okresie ochronnym przed emeryturą. Spór toczy się także o to, czy umowa o pracę była zawarta na czas nieokreślony, jak twierdzi kobieta, i wynika z tytułu umowy, czy też na czas pełnienia funkcji (jak wynika z niektórych zapisów dokumentu).

Sąd Okręgowy w Łodzi zdecyduje natomiast, czy byłej wiceprezesce należy się 100 tys. zł odszkodowania, których kobieta domaga się za nierówne traktowanie.

W obu procesach odbyły się dopiero pierwsze rozprawy, kolejne zaplanowano na sierpień oraz październik. Przed sądem rejonowym ma zeznawać m.in. Tomasz Piotrowski, wiceprezydent Łodzi, który był przewodniczącym rady programowej ŁOT w okresie, gdy pracę podejmowała tam Dagmara Śmigielska. W październiku zeznania ma złożyć Tomasz Koralewski. ●

REKLAMA Łódź/34438836

1LO

Twój EVENT w ŁSSE >>>

ŁSSE - Tymienieckiego 22G - najlepszy adres na TWOJE WYDARZENIE

450+ MIEJSC W SALACH

40M² EKRAN LED

100+ EVENTÓW ROCZNIE

200 MIEJSC PARKINGOWYCH

→ Sale konferencyjne

- Sale modułowe od 12 do 250 osób.
- Zrewitalizowane wnętrza - cegła + nowoczesny design.
- Przestrzeń plenerowa z zabytkowym parkiem.
- Alejki spacerowe, altana, staw i starodrzew.
- Obiekt dostosowany do potrzeb osób z niepełnosprawnościami.

→ Scenotechnika

- Ekran LED 40m² - imponująca oprawa wizualna.
- Scena modułowa.
- Profesjonalene nagłośnienie i oświetlenie.
- Animacje, wizualizacje sceniczne.

→ Koncepcja i scenariusz

- Kreacja - pomysł i scenariusz.
- Profesjonalna konferansjerka.
- Nieszablonowe rozwiązania.
- Oprawa audiowizualna od A do Z.

→ Promocja i media

- Obsługa social media (przed, w trakcie, po).
- Profesjonalne foto i wideo.
- Streaming/transmisja na żywo.
- Copywriting eventowy i relacje prasowe.

→ Doświadczenie

Setki zrealizowanych gal, kongresów, konferencji i festiwali o zasięgu krajowym i międzynarodowym.

→ Własny zespół

Copywriting, foto, social media - wszystko realizowane przez nasz stały, wewnętrzny zespół redakcyjny.

→ Sieć relacji

Wieloletnia współpraca ze światem mediów i biznesu. Zapewniamy zasięg i widoczność wydarzenia.

SKONTAKTUJ SIĘ Z NAMI:

konferencje@sse.lodz.pl
609 474 070

www.sse.lodz.pl/powierzchnie-konferencyjne

eventy@sse.lodz.pl
721 550 499

Łódź/34439454

eprasa.pl a77f2c144b

Park Staromiejski

Kosztowna naprawa fontanny

To konsekwencja tego, że zimą operator ciągnika odśnieżającego Park Staromiejski wjechał na płyty fontanny i trwale ją uszkodził.

Jerzy Walczyk

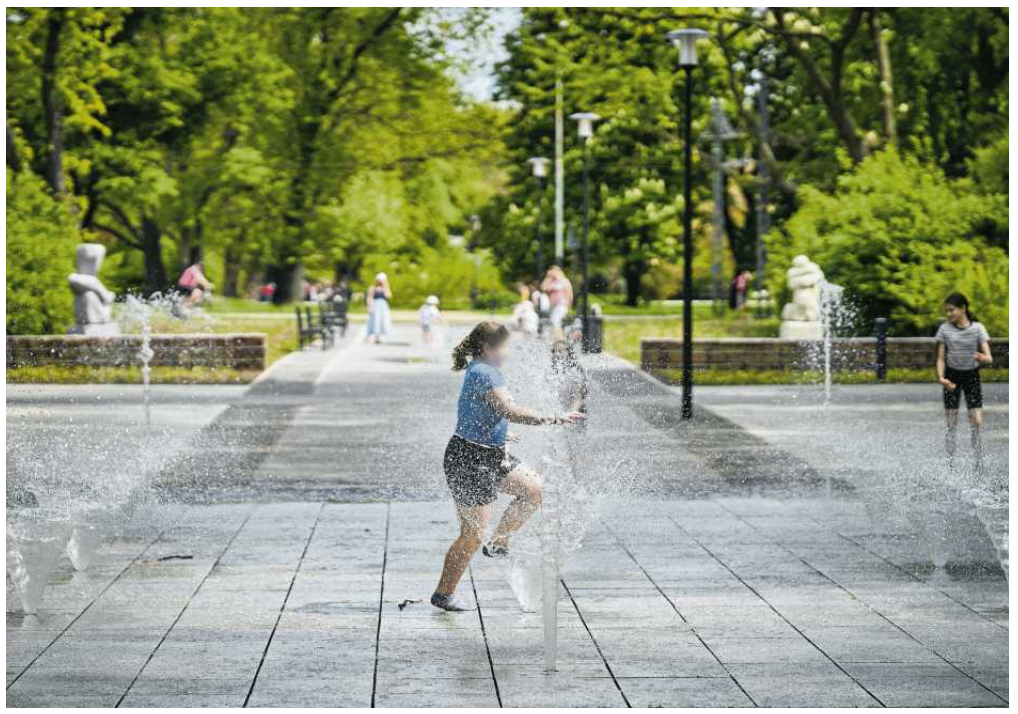

• **Fontanny mgiełkowe na wysokości Manufaktury zastąpiły zdemontowaną fontannę z niecką. W lutym zostały uszkodzone**
FOT. TOMASZ STAŃCZAK / AGENCJA WYBORCZA.PL

Park Staromiejski, nazywany przez Łodzian Parkiem Śledzia, został w ostatnich latach wyremontowany za ponad 33 mln zł. Po zakończonej w grudniu 2023 roku kompleksowej rewitalizacji park bardzo się zmienił. Nowym elementem są m.in. fontanny mgiełkowe na wysokości Manufaktury, które zastąpiły zdemontowaną fontannę z niecką. Poza letnimi miesiącami, gdy fontanna nie działa, to miejsce wygląda jak zwykły chodnik. Niestety, 2 stycznia 2026 roku, doszło do jej uszkodzenia. Podczas odśnieżania parkowych alejek operator ciągnika wjechał na płyty zabezpieczające instalację, fontanna nie działa do tej pory.

– Wjechanie sprzętem odśnieżającym na posadzkę fontanny w Parku Staromiejskim to skutek ludzkiego błędu. Miasto jest ubezpieczone od tego rodzaju zdarzeń i będziemy w najbliższym możliwym terminie naprawiać instalację oraz posadzkę – informowała wówczas Aleksandra Hac z Urzędu Miasta Łodzi.

Pani Mirosława, którą spotkaliśmy na spacerze z psem w Parku Staromiejskim, tak komentuje zmianę tego elementu małej architektury: – Wcześniej była tutaj klasyczna fontanna, szkoda, że już jej nie ma. Nie tylko poprawiała estetykę tego miejsca, ale także przyczyniała się do schładzania powietrza w czasie upałów. Latem okolice fontanny były oblegane.

Choć do uszkodzenia nowej fontanny doszło na początku roku, urzędnicy potrzebowały niemal sześciu miesięcy na przeprowadzenie procedury przetargowej. W miejskim budżecie zabezpieczono na naprawę 280 tys. zł brutto. Do przetargu zgłosiły się trzy firmy. Ostatecznie najkorzystniejszą ofertę złożyła firma Korro Plus Joanny Kopeć z Bydgoszczy, która będzie odpowiedzialna za przeprowadzenie remontu.

Zgodnie z warunkami umowy wykonawca będzie miał 50 dni na realizację prac.

Na skutek wjazdu pojazdu na fontannę doszło do trwałego uszkodzenia płyt kamiennych oraz konstrukcji obiektu. Uszkodzeniu uległy również urządzenia technologiczne znajdujące się w niecce fontanny, a część płyt kamiennych została przemieszczona.

W ramach robót wymienione mają być 52 płyty z granitu strzegomskiego, dysze, agregaty fontannowe, reflektory LED oraz okablowanie.

– W czasie prac naprawczych zostaną wymienione uszkodzone elementy instalacji i wyposażenia fontanny. Po zakończeniu robót przeprowadzony zostanie rozruch techniczny oraz kontrola prawidłowego funkcjonowania obiektu – informuje Grzegorz Gawlik z Zarządu Zieleni Miejskiej w Łodzi.

I potwierdza, że koszty naprawy fontanny zostaną pokryte z budżetu miejskiego.

– Prace naprawcze i porządkowe w parku zostały zlecone wykonawcy, będą sukcesywnie realizowane w najbliższym czasie – uzupełnia przedstawiciel ZZM. ●

OGŁOSZENIE PŁATNE Łódź/34439525

GPB-II.7820.1.2026.MP/HJ

OBWIESZCZENIE WOJEWODY ŁÓDZKIEGO

Na podstawie art. 11f ust. 3 w związku z art. 17 ust. 1 ustawy z dnia 10 kwietnia 2003r. o szczególnych zasadach przygotowania i realizacji inwestycji w zakresie dróg publicznych oraz na podstawie art. 49 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. – Kodeks postępowania administracyjnego, zawiadamia się strony postępowania, że w dniu 09.06.2026 r. została wydana decyzja Wojewody Łódzkiego Nr 73/26 udzielająca Zarządowi Województwa Łódzkiego, reprezentowanemu przez Dyrektora Zarządu Dróg Wojewódzkich w Łodzi z siedzibą pod adresem: al. Piłsudskiego 12, 90-051 Łódź, zezwolenia na realizację inwestycji drogowej, polegającej na rozbudowie drogi wojewódzkiej Nr 482 od km 85+153 do km 85+373 w miejscowości Młynek. Decyzji nadany został rygor natychmiastowej wykonalności.

Od decyzji stronom służy prawo wniesienia odwołania do Ministra Finansów i Gospodarki z siedzibą w Warszawie, za pośrednictwem Wojewody Łódzkiego, w terminie 14 dni od dnia skutecznego doręczenia. Doręczenie uważa się za dokonane po upływie 14 dni od dnia publicznego ogłoszenia.

Dzień publicznego ogłoszenia – 19.06.2026 r.

Zgodnie z art. 11g ust. 1a specustawy drogowej odwołanie strony od decyzji o zezwoleniu na realizację inwestycji drogowej zawiera zarzuty odnoszące się do tej decyzji, określa istotę i zakres żądania będącego przedmiotem odwołania oraz wskazuje dowody uzasadniające to żądanie.

Przed upływem terminu do wniesienia odwołania strona może zrzec się prawa do wniesienia odwołania wobec organu administracji architektoniczno-budowlanej, który wydał decyzję. Z dniem doręczenia organowi administracji publicznej oświadczenia o zrzeczeniu się prawa do wniesienia odwołania przez ostatnią ze stron postępowania, decyzja staje się ostateczna i prawomocna.

Z treścią ww. decyzji oraz z dokumentacją sprawy, można się zapoznać w Wydziale Gospodarki Przestrzennej i Budownictwa Łódzkiego Urzędu Wojewódzkiego w Łodzi, ul. Piotrkowska 104 – tylko po wcześniejszym telefonicznym umówieniu terminu wizyty (tel. 42 664-15-85 lub 42 664-15-63).

Treść ww. decyzji została udostępniona na stronie BIP ŁUW pod adresem: https://www.gov.pl/web/uw-lodzki/wykaz-decyzji-2026.
Dzień udostępnienia treści decyzji – 19.06.2026 r.

OGŁOSZENIE WŁASNE WYDAWCY 34439795

OGŁOSZENIE WŁASNE WYDAWCY 34439797

eprasa.pl a77f2c144b

wyborcza
POZNAŃ
TYGODNIK

Piątek, 19 czerwca 2026 | Redaktorka prowadząca **Monika Pasławska** poznan.wyborcza.pl | Kontakt z redakcją: poznan@wyborcza.pl

Jak prezydent Poznania przejął narrację po ataku w urzędzie

Tort ze śmietaną i mistrz muay thai

Uderzenie tortem w prezydenta Poznania przesłoniło ideę protestu. Dla anarchistów był to żart i forma sprzeciwu. Dla polityków – akt przemocy i zapowiedź eskalacji. Dla policji – przestępstwo.

Piotr Żytnicki

We wtorek wieczorem telewizja TVN24 łączy się z Poznaniem. Prezydent Jacek Jaśkowiak siedzi w gabinecie. – Chciałbym doprecyzować: zostałem uderzony ręką, w której napastnik trzymał tort – mówi. Dodaje, że sprawca jest mistrzem Polski w muay thai: – To bardzo niebezpieczny człowiek.

Kilometr dalej, przed komisariatem na Starym Mieście, stoją anarchiści. Przynoszą kolejny tort – tym razem na urodziny zatrzymanego kolegi.

– Rzucenie tortem to nie uderzenie – mówi Magda Malinowska z kolektywu Rozbrat. – Jeśli prezydent został uderzony, niech pokaże obdukcję. Widziałam go po wszystkim. Miał śmietanę na twarzy.

Jaśkowiak zaatakowany tortem

Jeszcze rano nic nie zapowiada, że prezydent Poznania trafi na czołówki ogólnopolskich mediów. To ma być ważna lokalnie, ale rutynowa sesja rady miasta: raport o stanie Poznania, wotum zaufania, absolutorium.

Przed urzędem kilku policjantów i niewielka pikieta. W środku – radni, urzędnicy, dziennikarze. Na sesję przychodzą też działacze partii Razem.

Jaśkowiak przedstawia wyniki: dług spada, inwestycje idą w miliardy. Potem zastępuje go urzędniczka. Mówi o demografii.

Wtedy do sali wchodzi dwóch mężczyzn. Jeden podbiega do prezydenta i wciska tort w jego twarz. Śmietana zostaje na okularach, spływa na garnitur.

Strażnicy miejscy odciągają napastnika, przygniatają do ściany. – Pogrążasz to miasto i właśnie na to zasługujesz – krzyczy. – To nasze wotum nieufności.

– Jestem odporny psychicznie. Nie boję się ani takiego ataku, ani ataku nożem czy pistoletem – mówi wyraźnie poruszony Jaśkowiak.

– Ja się boję – wtrąca urzędniczka, która siedzi obok. Płacze.

Jaśkowiak: – Taką hołotę trzeba wyprowadzić z urzędu. Atak na urzędnika to przekroczenie granic.

Policja zatrzymuje dwóch mężczyzn: anarchistę z kolektywu Rozbrat i działacza stowarzyszenia lokatorów.

Obrady zostają przerwane na ponad godzinę. Po powrocie radnych raport o stanie miasta nie przebija się już przez emocje.

• **Prezydent Poznania Jacek Jaśkowiak chwilę po ataku tortem w czasie sesji rady miasta**
FOT. URZĄD MIASTA W POZNANIU

Kilka minut później pada żart. – Myślę, że na panu prezydencie nie zrobiło to wielkiego wrażenia, bo to chłopak z Dębca – mówi radny PiS Zbigniew Czerwiński.

Dębiec to dzielnica, w której pozycję trzeba było zdobywać siłą. Jaśkowiak przez lata trenował boks.

Na sali słychać śmiechy, ale szybko pojawiają się też głosy sprzeciwu. – Nie ma zgody na takie śmieszkowanie – odpowiada radny Lewicy Tomasz Lewandowski. – Dziś był tort, jutro może być kwas solny.

Po zdarzeniu zaczyna się spór o definicję tego incydentu. Dla władz miasta to przekroczenie granic debaty publicznej i akt przemocy. – Następnym krokiem nie będzie już ciasto, ale może nóż – mówi wiceprezydent Marcin Gołek.

– To był fizyczny atak w miejscu pracy. Dobrze, że to nie był kwas – dodaje Jaśkowiak. Na salę wraca już w czystym garniturze.

Przypomina, że wcześniej dostawał groźby – właśnie oblania kwasem. Mówi też o lukach w zabezpieczeniach – uważa, że otwarta sesja rady miasta zwiększa ryzyko ataku z użyciem niebezpiecznego narzędzia.

W kolejnych wypowiedziach podnosi rangę zdarzenia. Z „uderzenia tortem" robi się „uderzenie ręką, w której był tort". Jego współpracownicy uważają, że pisząc o „obrzuceniu" tortem, część mediów bagatelizuje sytuację. Wieczorem Jaśkowiak pisze na Facebooku: „Może warto zadziałać teraz i nie czekać na zabójstwo kolejnego, po Pawle Adamowiczu prezydenta miasta, wójta czy burmistrza".

Dla drugiej strony uderzenie tortem nie jest przemocą. W oświadczeniu anarchiści z kolektywu Rozbratu nazywają tort „bronią komediową" i elementem obywatelskiego nieposłuszeństwa. „Używamy humoru zamiast przemocy" – piszą.

Twierdzą, że prawdziwa przemoc kryje się gdzie indziej: w polityce miasta, eksmisjach i rosnących kosztach życia.

Krótko po zdarzeniu Magda Malinowska z Rozbratu mówi o „spontanicznym akcie niezadowolenia", który ma zmusić prezydenta do rozmowy z mieszkańcami.

Wywiad w TVN24 i wsparcie prezydentów

Takie akcje mają swoją historię. Rzucanie jedzeniem w polityków – od jajek po torty – od lat funkcjonuje jako forma protestu: widowiskowa, łatwa do zrozumienia, zwykle fizycznie niegroźna. Chodzi o jedno – upokorzyć przeciwnika i przebić się do opinii publicznej.

W Poznaniu mechanizm działa, ale nie do końca tak, jak oczekiwali anarchiści. To oni nadali zdarzeniom bieg, ale kontrolę nad przekazem przejmuje prezydent.

Po południu jest w Radiu Poznań. Wieczorem w TVN24. Dostaje wyrazy solidarności od prezydentów największych miast. Nawet krytyczni wobec niego radni jego własnej partii – Koalicji Obywatelskiej – stają po jego stronie.

Bez tego incydentu nie byłoby ani wywiadu w ogólnopolskiej telewizji, ani fali wsparcia.

Narracja anarchistów praktycznie nie przebija się do mediów. Zostaje jeden obraz: tort na twarzy prezydenta.

W tym obrazie znika tło konfliktu. Anarchistom chodzi o drogie bilety komunikacji miejskiej, „betonozę", relacje z deweloperami. Najważniejsze jest jednak osiedle Maltańskie – teren należący do Kościoła, sprzedany deweloperowi za 421 mln zł. Mieszkańcy mają się wyprowadzić.

To ich protest wspierali od miesięcy anarchiści. Przedstawiciel mieszkańców Marek Bartoszewski uczestniczył w sesji rady miasta. Od akcji z tortem się odcina: – Cenimy współpracę z Rozbratem, ale z tym zdarzeniem nie mieliśmy nic wspólnego.

Podobnie Wielkopolskie Stowarzyszenie Lokatorów. – Jesteśmy przeciwni takim działaniom. Z miastem trzeba rozmawiać – mówi Anastazja Wieczorek-Molga.

Jaśkowiak: Sympatycy lub bojówkarze partii Razem

Prezydent idzie jednak krok dalej. Zaczyna łączyć atak z wcześniejszą wizytą posłanki Razem Marceliny Zawiszy, która wiosną zaangażowała się w sprawę osiedla Maltańskiego.

– Proszę sprawdzić nagrania. Czy to nie te same osoby, które uczestniczyły w jej pseudointerwencji w moim gabinecie – mówi.

Wieczorem już nie pyta, tylko stwierdza na Facebooku, że byli to ci sami ludzie. Zastanawia się, czy to sympatycy czy bojówkarze partii Razem.

– Prezydent wymyśla sobie fakty i dopisuje historię. Osoby, które go zaatakowały, nie były obecne podczas marcowej kontroli poselskiej – odpowiada posłanka w rozmowie z PAP.

Powiązanie jednak działa. Poznańscy działacze Razem współpracowali z anarchistami przy protestach mieszkańców osiedla Maltańskiego. Teraz starają się odciąć od ataku. „Demokratyczna debata kończy się tam, gdzie ktoś podnosi rękę na drugiego człowieka" – pisze Anna Pieciul.

Przewodniczący rady miasta Grzegorz Ganowicz uważa, że sprawcy będą bohaterami tylko w swoim środowisku.

Magda Malinowska z Rozbratu odpowiada: – Nie wiem, czy musimy zdobywać sympatię mieszkańców. My też jesteśmy mieszkańcami.

Policja: Czyn chuligański

Dla policji uderzenie tortem to nie żart, lecz przestępstwo. Dzień po incydencie policjanci rozliczają zatrzymanych.

Anarchista dostaje zarzuty naruszenia nietykalności cielesnej i znieważenia prezydenta Poznania oraz uszkodzenia jego garnituru, koszuli i krawata. Działacz stowarzyszenia lokatorów odpowie za pomocnictwo – zdaniem policji odwracał uwagę prezydenta i radnych, czym ułatwił atak.

Grozi im grzywna, prace społeczne albo do trzech lat więzienia. ●

eprasa.pl a77f2c144b

Poznańscy lekarze uratowali życie 19-letniemu Kacprowi

Zaczęło się od małej plamki

Chłopak przeszedł właśnie operację usunięcia prawie całej skóry głowy z dodatkowymi naczyniami krwionośnymi. Lekarze zastąpili ją płatem pobranym z uda. Operacja była bardzo ryzykowna, ale dzięki niej chłopak ma szansę po siedmiu latach walki wrócić wreszcie do normalnego życia.

Maria Bielicka

• **Prof. Giacomo Coletti i dr Jacek Banaszewski podczas operacji Kacpra** FOT. ARCHIWUM PRYWATNE

Kacper ma 19 lat, w tym roku, mimo choroby, skończył liceum we Włocławku w klasie o profilu biologiczno-chemicznym. Chłopak cierpi na malformację tętniczo-żylną. To choroba, która powoduje niekontrolowany rozrost naczyń krwionośnych. Wada powstaje jeszcze w życiu płodowym, ale nasila się w okresie dojrzewania lub w czasie ciąży – wtedy naczynia rozrastają się tak, że jest ich po prostu za dużo. Dodatkowo zmieniona naczyniakiem skóra jest bardzo wrażliwa na urazy, a gdy już do nich dochodzi, trudno zahamować krwawienie. Lekarze nie bardzo potrafią sobie z tym schorzeniem radzić: zazwyczaj próbują embolizacji, czyli zamykania naczyń doprowadzających krew do miejsca objętego zmianą, a to jednak powoduje odwrotny skutek: żyły i tętnice zaczynają w tym miejscu jeszcze bardziej się rozrastać. Tak było też w przypadku Kacpra.

MAKUTKA RÓŻOWA PLAMKA

Sam Kacper nie czuł się na siłach, by rozmawiać z dziennikarzami. Zgodzili się za to jego rodzice: – Kacper od urodzenia był zdrowym chłopcem, miał tylko na czole malutką, różową plamkę – opowiadają. Pierwsze objawy malformacji też nie wydały się szczególnie niepokojące – gdy Kacper miał 11 lat, nad okiem pojawiła mu się niewielka wypukłość. – Tyle że wypukłość zaczęła rosnąć, a różowa plamka stopniowo objęła nos, powiekę i skórę głowy. Na dodatek ciemniała do koloru buraka, w zależności od pogody i nastroju Kacpra. Te miejsca zawsze też były cieplejsze – mówi tata Kacpra, pan Arek.

Rodzice szukali pomocy u lekarzy w całej Polsce. – W Gdyni dowiedzieliśmy się, że to malformacja tętnicowo-żylna na zewnętrznej części twarzoczaszki i w mózgu, ale tam nie potrafili nam pomóc. Lekarze w Centrum Zdrowia Dziecka w Warszawie po badaniach też zrezygnowali z leczenia i ostrzegali, że Kacper długo nie pożyje. Ale my się nie poddaliśmy i dalej szukaliśmy ratunku. Tak trafiliśmy do Łodzi, gdzie zrobili synowi osiem, czy dziewięć embolizacji, ale po każdej poprawa była chwilowa, a potem znowu następowało pogorszenie. W końcu wyglądało to tak, jakby syn miał na głowie węża pod skórą. Lekarze założyli mu też stenty rozszerzające naczynia, jednak potem też praktycznie zrezygnowali z leczenia, bo kolejne wizyty odkładali na później – relacjonuje tata dziewiętnastolatka, pan Arek.

Ostatnie embolizacje Kacper miał w Kaliszu, ale lekarz, który się nim zajmował, w ubiegłym roku zmarł. Wtedy też zaczęły się krwotoki. – Kacprowi znienacka pękała na głowie skóra i krew lała się strumieniem. Po jednym z krwotoków Kacper musiał dostać pięć jednostek krwi. Jednocześnie pojawiła się dziura nad lewym okiem, która nie chciała się wygoić. To wyglądało jak popsuty owoc. Sami z żoną zmienialiśmy opatrunki. Kiedy był dzień zmiany opatrunku, wszyscy byliśmy nerwowi. Tymczasem lekarze rozkładali ręce i nikt nie chciał się podjąć operacji – opisuje pan Arek.

Rok temu, po kolejnym krwotoku, Kacper trafił pod opiekę neurochirurgów z poznańskiego szpitala na Przybyszewskiego. – Tu mu próbowali tę ranę jakoś zacerować, zaleczyć. Przyjeżdżaliśmy do Poznania najpierw co dwa tygodnie, potem bywał tu coraz częściej. Jednak w lutym znów wszystko odpadło i doszło do kolejnego krwawienia – dopowiada mama Kacpra, pani Patrycja. – Ale dr Jakub Moskal, obiecał synowi, że go nie zostawi bez pomocy.

OPERACJA W BOŻE CIAŁO

– Pacjent trafił do nas w ubiegłym roku z powodu licznych krwawień. Kolejne embolizacje nie przyniosły pożądanego efektu, bo tylko zmieniły przepływ krwi w patologicznych naczyniach – mówi dr Jakub Moskal, kierownik Kliniki Neurochirurgii Uniwersyteckiego Szpitala Klinicznego w Poznaniu. – Kacper przez ostatnie pół roku prawie mieszkał w szpitalu.

Teraz jego stan był taki, że lekarze musieli podjąć ryzyko operacji, bo kolejnego krwotoku chłopak raczej by już mógł nie przeżyć.

Z pomocą neurochirurgom przyszedł dr Jacek Banaszewski, kierownik Kliniki Otolaryngologii i Onkologii Laryngologicznej, który już wcześniej operował pacjentów z malformacjami w obrębie głowy i szyi. – Wsparcie zaproponował nam też prof. Giacomo Coletti z Modeny, który pomagał mi przy poprzednich zabiegach dotyczących malformacji. Zgodziliśmy się na to z ochotą, bo Coletti ma już dwudziestoletnie doświadczenie w operowaniu takich zmian. Ale on mógł przylecieć tylko na Boże Ciało, dlatego tak ustaliliśmy termin operacji – opowiada dr Banaszewski. – Na szczęście udało się też na ten dzień zebrać cały zespół.

– Sama operacja polegała na usunięciu dwóch trzecich skóry głowy pacjenta. Przy malformacjach warunkiem skuteczności leczenia jest działanie radykalne, tak, by nie pozostawić żadnych zmian. Brakującą skórę zastąpiliśmy płatem pobranym z uda o wymiarach 30 na 40 cm. Na szczęście Kacper miał na tyle grube uda, że można było z jednej nogi wyciąć tak duży fragment skóry. Następnie podłączyliśmy go do naczyń skroniowych i przyszyliśmy – relacjonuje dr Banaszewski.

To była trudna operacja, trwała cały dzień – zaczęliśmy około 9 rano i dopiero o 21 pojechaliśmy na kolację – podkreśla laryngolog. A neurochirurg dodaje: – Baliśmy się szczególnie krwawienia wewnątrzczaszkowego, bo nie byliśmy pewni, czy naczynia pod skórą głowy nie są połączone z tymi w mózgu. Na szczęście okazało się, że te wady były osobne i do powikłań nie doszło.

Głowa i noga Kacpra dobrze się goją, chłopak niedługo będzie mógł wrócić do domu. Ale problemem wciąż pozostaje malformacja półkuli mózgu. – Tu operacja nie wchodzi w grę, bo sieć naczyń oplata ważne dla życia struktury. Na szczęście dotąd, poza ostatnim śladowym niedowładem, Kacper nie odczuwał żadnych skutków zmian w mózgu – opowiada dr Moskal. I dodaje: – Obecnie rozważamy radioterapię, dzięki której te dodatkowe naczynia, pod wpływem promieniowania fotonowego, powinny zarastać i obumierać. To będzie długi proces – musimy rozłożyć go w czasie, by nie uszkodzić mózgu.

Dr Jacek Banaszewski myśli jeszcze o immunoterapii dobranej na podstawie badań genetycznych. – Ale zastosowanie tej metody wymaga jeszcze rozpoznania – przyznaje.

– Wiedzieliśmy, że sytuacja jest ciężka, a operacja ryzykowna i że syn może jej nie przeżyć – przyznaje pani Patrycja. I nie ukrywa, że cieszy się z efektów. Podkreśla też, że jest wdzięczna wszystkim lekarzom z Poznania i profesorowi Giacomo Coletti, że podjęli ryzyko, bo dzięki temu wreszcie skończy się ciągły strach o życie jedynaka: – Ostatnie siedem lat Kacper miał praktycznie wycięte z życia, a my po części razem z nim. Teraz bierzemy głęboki oddech. ●

Operacja polegała na usunięciu dwóch trzecich skóry głowy pacjenta

DR JACEK BANASZEWSKI

OGŁOSZENIE PŁATNE Poznań/34439629

INFORMACJA
Prezydenta Miasta Piły
z dnia 16 czerwca 2026 r.

Działając na podstawie art. 35 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (Dz. U. z 2026 r. poz. 399) Prezydent Miasta Piły informuje, że 16 czerwca 2026 r. został wywieszony na okres 21 dni w siedzibie Urzędu Miasta Piły wykaz nieruchomości przeznaczonej do najmu, określony zarządzeniem Prezydenta Miasta Piły Nr 854(163)26 w sprawie ogłoszenia wykazu nieruchomości położonej w Pile przy ul. Okólnej przeznaczonej do wynajęcia w trybie bezprzetargowym.
Powyższy wykaz zamieszczono na stronie internetowej Urzędu Miasta Piły w Biuletynie Informacji Publicznej pod adresem www.bip.pila.pl.

OGŁOSZENIE WŁASNE WYDAWCY 34439854

NOWOŚĆ
Słówko
Literówka
Quizy, Sudoku
Krzyżówki
Szukaj w APLIKACJI WYBORCZEJ
Zeskanuj QR kod i pobierz aplikację
POBIERZ Z Google Play
Pobierz w App Store

eprasa.pl a77f2c144b

Nowy pociąg z Poznania do Świnoujścia

Bana na lofry

Tak nazywa się nowy pociąg Kolei Wielkopolskich, który w wakacyjne weekendy pojedzie nad Bałtyk.

Tomasz Cylka

Od kilku lat samorządowe spółki kolejowe korzystają z wolnego dostępu do torów i w letnie wakacje uruchamiają sezonowe pociągi, najczęściej nad polskie morze. Szlaki przecierał pociąg Słoneczny Kolei Mazowieckich, który w tym roku pojedzie z Warszawy do Ustki. Natomiast z Wrocławia do Świnoujścia kursuje od dawna pociąg Kolei Dolnośląskich.

Koleje Wielkopolskie (KW) po raz pierwszy skorzystały z takiej możliwości w 2025 roku. Jednak pociąg Bursztynek z Poznania do Kołobrzegu trudno uznać za sukces. Jechał nawet dłużej niż zatrzymujące się na każdej stacji Polregio, a był droższy – 60 zł do 46 zł. Koleje Wielkopolskie tłumaczyły się tym, że linia jest jednotorowa i trzeba było wpasować się w rozkład jazdy. Udało się to tylko w drodze powrotnej, gdy Bursztynek do Poznania jechał 3 godz. i 25 min.

BANA NA LOFRY SZYBSZA OD PENDOLINO

Koleje Wielkopolskie wyciągnęły wnioski i w tym roku zamiast do Kołobrzegu pojadą do Międzyzdrojów i Świnoujścia. Ta linia jest dwutorowa, a dodatkowo w kierunku Szczecina wyremontowana. Można jechać 160 km/h.

– Remont linii do Kołobrzegu utrudnił nam planowanie tej trasy, a do Świnoujścia udało się wypracować bardzo szybki czas przejazdu, stąd wybór tego kierunku – mówi „Wyborczej" Marek Nitkowski, prezes Kolei Wielkopolskich.

W efekcie Bana na lofry – co w gwarze poznańskiej oznacza pociąg na wypoczynek lub relaks – pojedzie z Poznania do Świnoujścia tylko 2 godz. i 51 min. To oznacza, że będzie o 13 min szybszy niż samo Pendolino. W drodze powrotnej ten czas okazuje się jeszcze korzystniejszy – 2 godz. 38 min, a Pendolino jest wolniejsze już o pół godziny. Trzeba jednak zaznaczyć, że pociągi PKP Intercity wjeżdżają do Szczecina, a Bana na lofry omija stolicę województwa zachodniopomorskiego. Zatrzyma się tylko w Rokietnicy, Szamotułach, Wronkach, Krzyżu, Stargardzie i Międzyzdrojach.

Nie ma także szans, by w takim czasie dojechać do Świnoujścia samochodem. Poza sezonem wakacyjnym zajmuje to co najmniej 3,5 godziny, jeśli wybierzemy przejazd płatną A2 (koszt do węzła Jordanowo to dodatkowe 48 zł). Ale w lipcu i sierpniu trzeba liczyć się z dużymi korkami, zwłaszcza w weekendy i na pewno dojazd zabierze ponad 4 godziny.

– Cena biletu na nasz pociąg jest atrakcyjna dla Wielkopolan, dlatego jestem optymistycznie nastawiony. Do 10 czerwca na pierwszy kurs sprzedano 120 biletów – mówi Nitkowski.

Bilet w jedną stronę na ten pociąg kosztuje 48,20 zł. Nad Bałtyk pojedzie Elf 1 w pojedynczym zestawieniu (ok. 190 miejsc siedzących).

SPRAWDŹ CENY, ZANIM KUPISZ BILET

Dzięki omijaniu Szczecina pociąg Kolei Wielkopolskich okazuje się bardzo konkurencyjny w stosunku do PKP Intercity – średnia cena biletu jest niższa o ok. 23 zł. Pendolino bez żadnej promocji okazuje się droższe prawie trzy razy – 139 zł.

Warto jednak konkretnie przyjrzeć się pełnej ofercie na tej trasie, bo szybkie pociągi uruchamia także w weekendy Polregio. Orkan jedzie tylko 11 minut dłużej niż Bana na lofry. Zatrzymuje się dodatkowo m.in. w Kiekrzu, Drawskim Młynie, Choszcznie oraz na przedmieściach Szczecina (Zdunowo). W jedną stronę jest tańszy o symboliczne 20 groszy.

Ale jeśli jedziemy nad Bałtyk tylko na sobotę i niedzielę, to Polregio oferuje bilety weekendowe po 48 zł (ważny od piątku wieczora do poniedziałku rana). Wtedy podróż w jedną stronę kosztuje tylko 24 zł – nie znajdziemy tańszego biletu na lipiec lub sierpień. Taka opcja oczywiście odpada, jeśli wybieramy się na dłuższe wakacje. Szczegółowe porównanie pociągów trzech spółek wygląda następująco:

Poznań – Świnoujście

cena biletów PKP Intercity
z czwartku, 11 czerwca

- **Godzina 6:12** – Bana na lofry (Koleje Wielkopolskie), czas jazdy 2 godz. 51 min – **cena 48,20 zł;**
- **6:31** – Meduza (zwykły pociąg Polregio przez Szczecin Gł.), 4 godz. 21 min – **48 zł;**
- **7:14** – Orkan (szybki Polregio przez Szczecin Zdunowo), 3 godz. 2 min – **48 zł;**
- **7:36** – Merkury (PKP Intercity przez Szczecin Gł.), 3 godz. 34 min – **71 zł;**
- **18:23** – Pendolino (PKP Intercity przez Szczecin Gł.), 3 godz. 4 min – **90,35 zł.**

Świnoujście – Poznań

- **6:26** – Pendolino, 3 godz. 8 min – **139 zł;**
- **16:47** – Polregio, 4 godz. 28 min – **48 zł;**
- **18:42** – Podhalanin (Intercity), 3 godz. 27 min – **71 zł;**
- **19:21** – Orkan, 3 godz. 1 min – **48 zł;**
- **19:54** – Bana na lofry, 2 godz. 38 min – **48,20 zł.**

WICEMARSZAŁEK JEST SCEPTYCZNY

Wojciech Jankowiak, wicemarszałek woj. wielkopolskiego odpowiedzialny za kolej, przyznaje, że głównym zadaniem samorządowej spółki jest transport regionalny i codzienne dowożenie ludzi do pracy i szkoły.

– Dlatego nie jestem entuzjastą tych sezonowych pociągów. Ale traktuję to jako swego rodzaju promocję – przyznaje Jankowiak.

Prezes samorządowej spółki tłumaczy to tak: – Korzystamy z otwartego dostępu do torów i jako Koleje Wielkopolskie wystąpiliśmy o kilka tras. Oczywiście naszym podstawowym obowiązkiem są przewozy regionalne, ale uznaliśmy, że warto okazyjnie dołożyć coś, co sprawdza się gdzie indziej, by wspomnieć choćby pociąg Słoneczny z Warszawy – mówi Nitkowski.

I tłumaczy, że wybór nadmorskich kurortów z Wielkopolski jest naturalny, bo tam mieszkańcy regionu najczęściej jeżdżą na wakacje.

– Oczywiście takimi pasażerami musimy się inaczej zaopiekować, oferując np. gwarancję miejsca siedzącego. Inaczej też przygotowujemy logistykę. Nasz zespół jeździł do Świnoujścia, gdzie uzgadniał wszystkie szczegóły, związane np. z czyszczeniem czy postojem pociągu. W ten sposób budujemy nowe know-how – podsumowuje prezes Kolei Wielkopolskich.

REKLAMA

Poznań/34434419

eprasa.pl a77f2c144b

Piotr Żytnicki

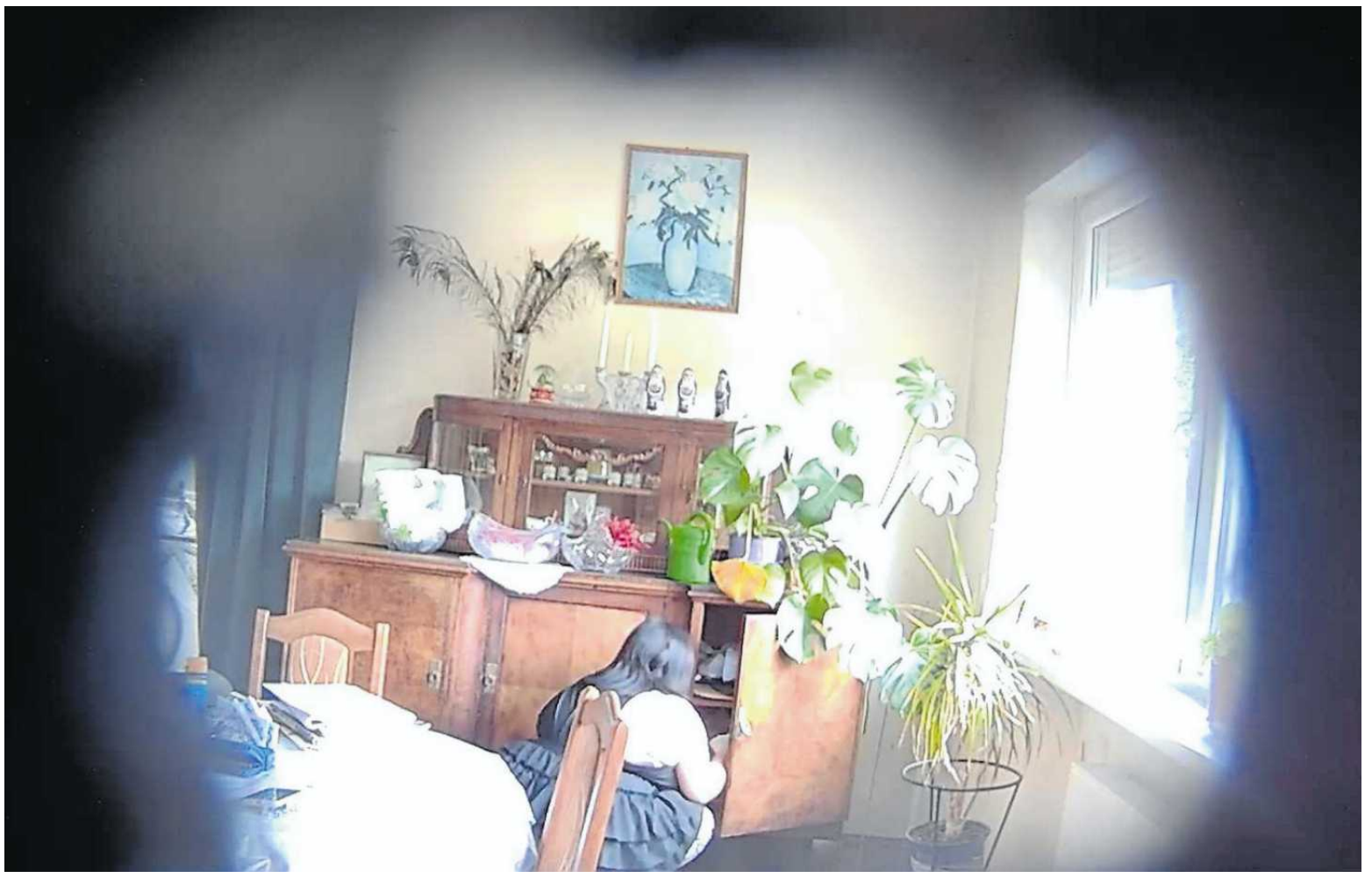

Opiekunka z Poznania okradała 93-letniego Stanisława

Są nagrania, nie ma kary

Rodzina 93-letniego Stanisława zastawiła pułapkę – kamera w pudełku nagrała, jak opiekunka chowa pieniądze w biustonoszu. Przyznała się do kradzieży. Potem sprawa utknęła na wiele miesięcy

Bogna siedzi w garażu i patrzy w telefon. Na ekranie widzi pokój ojca. Kamerę ukryła w pudełku, obiektyw skierowała na kredens.

Pisze wiadomość: „Niech się pani spokojnie zajmie tatą. Wrócę za dwie–trzy godziny". Jest kilka metrów dalej. W domu 93-letni Stanisław leży w łóżku. Udaje, że źle się czuje.

Bogna czeka. Jeśli opiekunka znów podejdzie do kredensu, to będzie jej ostatni raz.

SENIORZE, NIE JESTEŚ SAM

Kilka tygodni wcześniej nic nie zapowiadało, że rodzina z Poznania wejdzie w rolę detektywów.

Stanisław całe życie pracował. Był mechanikiem. Jeszcze kilka lat temu prowadził samochód, dorabiał do emerytury. Ludzie dzwonili: proszę przyjechać, wykręcić gwint. Dzięki temu czuł się potrzebny. Odkładał pieniądze na czarną godzinę – na rachunki i leki.

Trudny czas przyszedł po śmierci żony. Była ciężko chora – po trzech udarach i amputacji nogi. Opiekował się nią ponad 40 lat, aż do końca, gdy zmarła w domu na raka.

Został sam. Z roku na rok słabł. Lekarze amputowali mu palce i części stóp. Rany goiły się miesiącami. Groziła mu amputacja nóg.

– Walczył dzielnie. Silny człowiek i mimo wszystko pogodny – mówi jego córka Bogna.

Rodzina – ojciec, syn i córka – mieszkają w jednym domu, ale żyją osobno. Stanisław zajmuje na parterze dwa pokoje z własną kuchnią i łazienką. Dorosłe dzieci opiekują się nim, ale mają też swoje obowiązki i pracę. Nie są w stanie być przy nim przez cały czas.

W 2024 roku Bognie udaje się zorganizować pomoc – bezpłatną opiekunkę z programu dla seniorów „Nie jesteś sam". Ma przychodzić dwa razy w tygodniu na dwie godziny.

Pierwsza pojawia się nieregularnie – przynosi zwolnienia lekarskie. Druga przyjeżdża, ale zostaje najwyżej godzinę. Mówi, że nie może dłużej, bo dojazd zajmuje jej za dużo czasu. W końcu rezygnuje.

Trzecią opiekunką jest 28-letnia Marta N. Bogna zwraca uwagę na jej wygląd – tatuaże, mocny makijaż, długie paznokcie – ale odrzuca pierwsze wrażenie.

– Pomyślałam, że nie można oceniać ludzi po wyglądzie – mówi.

Na głowie ma też inne sprawy. Zmiana opiekunki zbiega się z pogorszeniem stanu zdrowia ojca. Noga robi się zimna, tętnice się zatykają, krew nie dopływa. Potrzebny jest pilny zabieg. Najpierw jeden szpital, potem drugi. Nogę Stanisława udaje się uratować.

KTO KRADNIE PIENIĄDZE SENIORA

W pokoju stoi ciężki, drewniany kredens z nadstawką. Na blacie serwetka, kwiaty w donicach i bibeloty. Na dole – zamykane na klucz szafki. Klucz leży w drugim pokoju, w szufladzie, ukryty między ścianką a przegrodą na sztućce.

Stanisław trzyma w kredensie pieniądze. Ma tam swoją „kupkę". Co miesiąc dokłada trzy tysiące złotych z emerytury, którą przynosi listonosz. Nigdy nie chciał wpłacać pieniędzy do banku.

• **Opiekunka podchodzi do kredensu. Wyciąga klucz. Otwiera szufladę. Sięga po banknoty**
FOT. KADR Z NAGRANIA

W ostatnich latach oszczędności rosną – wydaje mniej, niż dostaje. Mówi dzieciom, żeby brały pieniądze na zakupy, ale najczęściej wolą płacić kartą. Do kredensu sięgają głównie przy większych wydatkach – przy kilkutysięcznym rachunku za gaz czy zakupie aparatu słuchowego.

Latem 2025 roku Bogna zaczyna się niepokoić. – Nie zgadzają mi się te pieniądze – mówi do brata.

Siada z kartką i zaczyna liczyć. Powinno być 39 tysięcy.

Wyciąga banknoty z kredensu i przelicza. Jest 6 tysięcy.

Zagląda do szuflady trzy dni później – zostają już tylko trzy tysiące.

W kolejnych dwóch tygodniach znika jeszcze tysiąc.

Wcześniej pieniądze nie ginęły. Zmieniło się jedno – od trzech miesięcy do domu przychodzi nowa opiekunka.

Bogna dzwoni do koleżanki: – Chyba okrada tatę.

Sama nie chce w to uwierzyć. Boi się rzucić oskarżenie. Nie chciałaby skrzywdzić niewinnej osoby. Naradza się z bratem. Decydują: trzeba zdobyć dowody.

Jedzie do marketu. Kupuje małą kamerę z funkcją nagrywania i podglądu w telefonie. Znajduje pudełko z dziurką. Chowa w nim kamerę. Ustawia naprzeciwko kredensu.

Martwi się, co będzie, jeśli opiekunka zacznie sprzątać, przesunie pudełko albo coś zauważy.

KAMERA W PUDEŁKU

Dzieci wtajemniczają ojca, że opiekunka prawdopodobnie go okrada. Proszą, żeby nic jej nie mówił. Nie może się zdradzić.

Listonosz przynosi kolejną emeryturę. Bogna śledzi obraz z kamery, ale nie jest w stanie siedzieć przed ekranem bez przerwy. Pracuje jako fizjoterapeutka, przyjmuje pacjentów w dwóch miejscach.

Po powrocie do domu Bogna zauważa, że pieniędzy znowu ubyło. Cofa nagranie. Na ekranie opiekunka podchodzi do kredensu. Wyciąga klucz. Otwiera szufladę. Sięga po banknoty. Chowa je w biustonoszu.

Podejrzenia się potwierdzają. Bogna uważa jednak, że jedno nagranie to za mało. Trzeba ją złapać drugi raz, najlepiej na gorącym uczynku. Wejść do pokoju, zobaczyć to na własne oczy i wtedy wezwać policję

Jest 30 września 2025 roku. Wracamy do garażu. Bogna siedzi nad telefonem i ogląda transmisję. W sprawę wtajemniczyła znajomego prawnika – czeka na sygnał, przyjedzie i pomoże.

Opiekunka krząta się po pokoju. Przed chwilą odebrała wiadomość od Bogny: wyjechała, wróci za dwie-trzy godziny.

Zatrzymuje się przy kredensie. Podchodzi. Otwiera szufladę.

Bogna patrzy w telefon, widzi wszystko na żywo. Dzwoni do prawnika. Chwilę później wchodzi do pokoju z bratem.

– Ładnie tak kraść? – pyta.

Opiekunka zaprzecza.

– A co masz w staniku? Wyciągaj!

Opiekunka milknie.

– Zostałaś nagrana.

Dopiero wtedy sięga do biustonosza. Wyciąga klucz od kredensu i pieniądze.

OPIEKUNKA BEZ PIENIĘDZY

Bogna dzwoni do komisariatu – nikt nie odbiera. Chwilę później przyjeżdża znajomy prawnik. Siada z opiekunką i zaczyna rozmowę.

1 PO

eprasa.pl a77f2c144b

Dają jej kartkę. Każą napisać oświadczenie, że przyznaje się do kradzieży. Chcą mieć dwa dowody: nagranie i podpis – dla policji, prokuratury i sądu.

Opiekunka zaczyna pisać. Mówi, że brała pieniądze, bo ma prawie 50 tysięcy złotych długu i komornika. Na co je wydała – nie wyjaśnia.

Prawnik bierze Bognę na bok. Radzi, żeby spróbować się dogadać – nie wzywać policji i odzyskać pieniądze, choćby w ratach. Jeśli sprawą zajmą się prokuratura i sąd, przy takim zadłużeniu ojciec może już nigdy ich nie zobaczyć.

Kobieta pisze: „Ja, niżej podpisana, oświadczam, że od maja 2025 roku zabrałam panu Stanisławowi 29 tysięcy złotych".

Deklaruje, że 15 tysięcy odda w ciągu tygodnia. Resztę będzie spłacać przez 14 miesięcy – po tysiąc złotych.

Na końcu dopisuje: „Mam świadomość, że brak zapłaty będzie skutkował natychmiastowym zgłoszeniem sprawy na policję".

Pozwalają jej wyjść. Umawiają się na spotkanie za tydzień. Kilka razy przekłada godzinę. Nie przychodzi. Przysyła wiadomość: nie ma pieniędzy i nie odda. Zapowiada, że sama zgłosi się na policję.

Bogna idzie na komisariat. Słyszy, że opiekunka była pierwsza – przyszła i przyznała się do kradzieży. Nie została zatrzymana.

– Taka jest procedura – tłumaczą policjanci. Najpierw dochodzenie, przesłuchania, zabezpieczenie dowodów. Dopiero potem można postawić zarzuty.

JAK SPRAWDZALI OPIEKUNKĘ

Opiekunka trafia do 93-letniego Stanisława w ramach programu Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie. Miasto zleca jednak jego realizację organizacji pozarządowej – w konkursie wygrał Polski Komitet Pomocy Społecznej.

W 2025 roku stowarzyszenie zajmuje się 52 seniorami w Poznaniu. Program kosztuje 766 tysięcy złotych i jest finansowany głównie ze środków unijnych. Stawka za godzinę pracy opiekunki to 55 zł

Tydzień po wizycie w komisariacie Bogna idzie do siedziby stowarzyszenia. Składa pismo: opiekunka przyszła w maju, przez cztery miesiące okradała ojca, zobowiązała się do zwrotu pieniędzy, ale nic nie oddała.

Zaznacza: „Takie osoby jak mój tata – starsze, niepełnosprawne – są potencjalnymi ofiarami przestępców".

Najmocniejsze zarzuty kieruje pod adresem stowarzyszenia. Pisze, że osoba zadłużona na kilkadziesiąt tysięcy złotych, z kontem zajętym przez komornika, nie powinna nigdy zostać zatrudniona jako opiekunka osób starszych.

„Jako rodzina zaufaliśmy państwu" – podkreśla.

Zapowiada, że nie będzie korzystać z pomocy kolejnej opiekunki: „Nie widzę możliwości, by narażać tatę na kolejny stres i utratę mienia, dlatego rezygnuję z Państwa usług".

Domaga się też wyjaśnień. Chce wiedzieć, czy stowarzyszenie sprawdzało sytuację finansową opiekunki i jak zamierza zrekompensować ojcu poniesione straty.

Bogna idzie do Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie. Pracownicy są zaskoczeni informacją o kradzieżach. Przepraszają. Bogna zostawia pismo z żądaniem wyjaśnień. Odpowiedzi nie dostaje.

– Spotkałam się przynajmniej z jakąś empatią. Rozmowa w PKPS nie była tak miła – mówi.

W siedzibie stowarzyszenia rozmawia z kobietami, które – jak twierdzi – nie chciały się przedstawić. Jedna pyta, kto dziś trzyma pieniądze w domu, a nie w banku.

Bogna wychodzi oburzona. Nie przynosi pełnomocnictwa. PKPS nie odzywa się już ani do niej ani do jej ojca.

PKPS: NIE JESTEŚMY STRONĄ

Do zarządu wielkopolskiego oddziału PKPS wysyłam prośbę o spotkanie. W odpowiedzi czytam, że członkowie zarządu pełnią funkcje społecznie i nie zajmują się bieżącą działalnością. Za udzielanie informacji odpowiada dyrektorka biura, ale przebywa na zwolnieniu lekarskim.

Dopiero po ponagleniach prezeska Jolanta Barczak odpowiada na pytania – i to tylko mailowo. Podkreśla, że Bogna nie przyszła sama, lecz z „przyjacielem rodziny". Twierdzi, że pod adresem zarządu padły obraźliwe słowa – „kółko różańcowe".

Pisze też: „Magistrowi prawa córka podopiecznego zwróciła uwagę, że ma nauczyć się komunikacji".

Zarzuca Bognie, że próbowała wymusić na PKPS pokrycie „szkody o nieustalonej wysokości" i zapowiadała kroki prawne.

Odpowiedź przychodzi po tygodniu. PKPS informuje, że wyjaśnia sprawę, ale zastrzega, że usługi nie były świadczone na rzecz Bogny. Jeśli chce poznać szczegóły, powinna okazać pełnomocnictwo.

– Nie żądałam pieniędzy. Zapytałam tylko, czy PKPS ma polisę ubezpieczeniową na takie przypadki. To jedna z kobiet – nie znam jej nazwiska, bo nie chciała się przedstawić – powiedziała, że przyszliśmy po pieniądze – odpowiada Bogna.

Zaznacza, że nie chodzi jej tylko o ojca: – Nasz listonosz opowiedział mi swoją historię. Przynosił starszej pani emeryturę. Pieniądze odbierała opiekunka. Pewnego dnia wzięła je i zniknęła. Listonosz musiał oddać wszystko z własnej kieszeni.

Jolanta Barczak przekonuje, że jej organizacja nie jest stroną w tej sprawie. W kolejnym mailu informuje, że po ujawnieniu kradzieży natychmiast rozwiązano umowę z opiekunką i sprawdzono jej pracę u innych podopiecznych. Kontrola nie wykazała nieprawidłowości.

Podkreśla, że stowarzyszenie przestrzega procedur określonych przez miasto, zatrudnia opiekunki na umowy zlecenie i kontroluje ich pracę, ale za wyrządzone szkody nie odpowiada.

Barczak nie wyjaśnia natomiast, jak weryfikowano opiekunkę przed zatrudnieniem, jak wyglądał nadzór ani czy o kradzieżach zawiadomiono urząd miasta.

Pytam o sprawę w urzędzie. Odpowiedź jest krótka: miasto nie zatrudnia opiekunek. To organizacja pozarządowa odpowiada za rekrutację i weryfikację pracowników.

Z warunków konkursu wynika, że wymagania są podstawowe: odpowiednie kwalifikacje lub doświadczenie w opiece oraz co najmniej 80 godzin szkolenia, w tym z pierwszej pomocy.

– Zatrudnianie w takiej roli osoby z ogromnym długiem to wielkie ryzyko. To potencjalna złodziejka – mówi Bogna.

W umowie z PKPS zapisano, że organizacja powinna informować miasto o zdarzeniach mogących mieć wpływ na realizację programu.

Urząd twierdzi jednak, że o kradzieży w domu 93-letniego Stanisława dowiedział się dopiero z moich pytań. Stowarzyszenie go nie zawiadomiło. Informacja nie dotarła też z Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie.

Miasto informuje, że za ewentualne szkody odpowiada organizacja realizująca usługę – to ona nadzoruje opiekunki i jako pracodawca kontroluje ich pracę.

Jolanta Barczak, prezeska wielkopolskiego zarządu PKPS, pisze w mailu, że miasto nie zgłaszało zastrzeżeń do sprawozdań z realizacji programu. Nie odpowiada, czy podobne kradzieże zdarzały się u innych seniorów. Zaznacza, że jako osoba pełniąca funkcję społecznie nie ma „bieżącego wglądu" w skargi z ostatnich lat. Na szczegóły każe czekać do powrotu dyrektorki biura ze zwolnienia lekarskiego.

OPIEKUNKA BEZ LISTU GOŃCZEGO

W piśmie do Stanisława stowarzyszenie pytało, czy przekazywał opiekunce pieniądze i jak wyglądały rozliczenia. Teraz jednak Barczak zapewnia: „Oświadczamy, że opiekunki mają kategoryczny zakaz angażowania się w sprawy finansowe podopiecznych i wglądu w ich oszczędności. Ich zadaniem jest wyłącznie pomoc w codziennym funkcjonowaniu".

Prezeska nie wyjaśnia, czy stowarzyszenie zwróci 93-latkowi skradzione oszczędności. „Przekazanie sprawy do ubezpieczyciela wymaga prawomocnego wyroku sądu, który – według naszej wiedzy – do dziś nie zapadł" – pisze.

Dochodzenie w sprawie kradzieży prowadzi policjantka z komisariatu na poznańskim Grunwaldzie. Na początku roku informuje Bognę, że zarzuty dla opiekunki są gotowe – pozostaje je ogłosić. Problem w tym, że kobieta nie odbiera wezwań na przesłuchanie.

Pytam o sprawę w urzędzie. Odpowiedź jest krótka: miasto nie zatrudnia opiekunek. To organizacja pozarządowa odpowiada za rekrutację i weryfikację pracowników

– Kilka razy sprawdzaliśmy miejsca, w których może przebywać. Nie zastaliśmy jej – mówi Łukasz Paterski z poznańskiej policji.

O poszukiwania opiekunki pytam na początku marca. Paterski potwierdza: – Podejrzewamy, że się ukrywa.

Zapowiada, że policja zwróci się do prokuratury o wszczęcie poszukiwań. Prokuratura może wystawić list gończy. Patrol, który wylegitymuje kobietę, będzie musiał ją zatrzymać.

Poznańska prokuratura jednak się nie spieszy. Mijają trzy miesiące. Kilka razy pytam jej rzecznika, czy jest już list gończy. Odpowiedź jest ta sama: nie ma.

Zamiast tego rzecznik prokuratury Łukasz Wawrzyniak wylicza, co zrobili śledczy. Wywiady w możliwych miejscach pobytu – bez skutku. Wezwania na przesłuchanie – niepodjęte. Próby kontaktu telefonicznego – bez odpowiedzi.

Ostatnim krokiem jest wniosek do Narodowego Funduszu Zdrowia. Śledczy proszą o wskazanie placówek medycznych, w których leczyła się opiekunka. Chcą ustalić, jaki adres zamieszkania podała.

SAMOTNOŚĆ SENIORA

Na razie Bogna nie ma siły, by procesować się ze stowarzyszeniem. – Mam problem, żeby wyjechać z miasta na jeden dzień, a co dopiero chodzić po sądach. Muszę tyle rzeczy zrobić, żeby zapewnić tacie opiekę – mówi.

Raz w tygodniu wozi ojca do senioralnego domu krótkiego pobytu. Po południu odbiera go brat. Na jeden dzień w tygodniu zatrudniają też opiekunkę – znajomą, której ufają. Przychodzi na kilka godzin. Płacą jej z własnej kieszeni.

Ojciec mieszka sam. Bogna i brat dzielą się opieką. Ona wstaje wcześniej – podaje leki, pomaga się przebrać. Ojciec znów zasypia. Zostawia mu śniadanie w kuchni.

Później przychodzi brat i podaje posiłek. Między jedną pracą a drugą Bogna przyjeżdża przygotować obiad. Kolację robią na zmianę. Cztery razy dziennie podają też insulinę.

– Tacie najbardziej doskwiera samotność – mówi Bogna. – Myślę, że byłby w lepszej formie, gdyby miał większy kontakt z ludźmi. Opiekunka przychodziła dwa razy w tygodniu – pomagała, sprzątała, ale dla nas najważniejsze było, że tata miał z kim porozmawiać.

Pytam, czy nie rozważają wniosku o kolejną opiekunkę z miejskiego programu. Bogna odpowiada krótko: – Nie, już nie zaufamy.

o, co nie udawało się przez siedem miesięcy, stało się możliwe w jeden dzień.

OPIEKUNKA ZATRZYMANA

Reportaż o opiekunce która okradała 93-latka, opublikowaliśmy w internecie rano, w piątek 12 czerwca. Po południu rzecznik wielkopolskiej policji Andrzej Borowiak przekazuje informację: opiekunka została zatrzymana. Wystarczył reportaż i kilka godzin.

– Znaleźliśmy ją na poznańskich Jeżycach. Była w mieszkaniu wynajmowanym przez jej brata – mówi Borowiak.

Zatrzymanie kończy impas. Prokuratura może wreszcie zrobić to, czego nie była w stanie przez siedem miesięcy: przesłuchać podejrzaną i podjąć dalsze decyzje.

– Przyznała się do kradzieży i złożyła wyjaśnienia – mówi Borowiak. – Twierdzi, że potrzebowała pieniędzy, bo miała długi i komornika.

Dlaczego policja nie mogła jej znaleźć

Prokuratura nie składa wniosku o areszt – nie widzi podstaw. Zgodnie z przepisami opiekunce musiałaby grozić surowa kara – co najmniej osiem lat więzienia. Maksymalna kara za kradzież to pięć lat. Prokuratura nie obawia się też utrudniania postępowania – wszystkie dowody zostały już zabezpieczone.

Opiekunka po przesłuchaniu odzyskuje wolność. Zostaje objęta dozorem policji – musi regularnie meldować się w komisariacie.

PKPS: WINNA TYLKO OPIEKUNKA

Reportażem przejęła się tylko policja. Już po publikacji otrzymałem kolejne stanowisko Polskiego Komitetu Pomocy Społecznej – organizacji, która na zlecenie miasta wysyła opiekunki do seniorów. Martę N. zatrudniała na umowę-zlecenie.

Gdy zbierałem informacje do reportażu, komitet odpowiadał na pytania zdawkowo. Jolanta Barczak, prezeska wielkopolskiego zarządu PKPS, podkreślała, że organizacja nie jest stroną w sprawie, a odpowiedzialność za kradzież ponosi wyłącznie opiekunka. Miała zakaz ingerowania w finanse podopiecznych. Nie było też skarg na jej pracę.

W najnowszym stanowisku PKPS rozwija tę linię obrony. Ewa Rzepka, dyrektorka biura wielkopolskiego zarządu, twierdzi, że organizacja nie mogła wcześniej zareagować, bo rodzina 93-latka nie zgłosiła podejrzeń „niezwłocznie". Podkreśla, że usługi były „realizowane w pełni prawidłowo", a sama opiekunka pracowała bez zastrzeżeń.

Zaznacza też, że nie ma podstaw do sprawdzania sytuacji finansowej pracowników. Obecne procedury uznaje za wystarczające. ●

eprasa.pl a77f2c144b

Wiemy, jak zaaranżują nowe Muzeum Powstania Wielkopolskiego

To nie może być Disneyland

Makieta lotniska na Ławicy, gondola Zeppelina, Paderewski przemawiający swoim głosem, animowane mapy, gry. Tego rodzaju atrakcje znajdą się w nowym Muzeum Powstania Wielkopolskiego.

Sławomir Szymański

• **Tak ma wyglądać makieta lotniska na Ławicy w nowym Muzeum Powstania Wielkopolskiego** FOT. MAT. PRASOWE/TRIAS

W nowym Muzeum Powstania Wielkopolskiego zaplanowano co najmniej kilka miejsc, w których będzie można zagrać, dosłownie dotknąć, a nawet powąchać historii. Przy czym mają to być gry, w których osiągnięcie celu wymaga współpracy z innymi. Całkiem jak w powstaniu.

Atrakcji multimedialnych i interaktywnych pojawi się tu sporo. Powstańcy wielkopolscy nie zmienią się jednak w „Piratów z Karaibów", tylko w innej scenografii i z innymi rekwizytami.

Przemysław Terlecki, dyrektor Wielkopolskiego Muzeum Niepodległości: – Nie spłycimy i nie zbanalizujemy historii, to były jednak wydarzenia okupione krwią i śmiercią. To nie może być Disneyland czy fotoplastykon. Pokażemy brodatych ludzi w mundurach na czarno-białych zdjęciach, bo taka była ich epoka. Zaprezentujemy ich jednak jako ludzi z krwi i kości, którzy mieli rodziny, dylematy, czasem skomplikowane biografie. Opowiadamy o losach konkretnych ludzi, zarówno mężczyzn, jak i kobiet. To chcę bardzo mocno podkreślić, nie dlatego że to dzisiaj modne. W Wielkopolsce kobiety odegrały bardzo istotną rolę na zapleczu powstania. To Otto von Bismarck powiedział o nich: „Dopóki istnieje polska kobieta, istnieć będzie problem polski" – opowiada.

MUZEUM POWSTAJE OD PODSTAW

To będzie całkowicie nowy budynek, nowa przestrzeń, wszystko można było tu zaprojektować od początku. Przetarg na koncepcję wystawy stałej został ogłoszony już prawie trzy lata temu. Przygotowało ją konsorcjum angażujące specjalistów z doświadczeniem, tworzących nowoczesne muzea narracyjne w Polsce i na całym świecie. Co zaprojektowali dla Poznania?

– Już na etapie przetargu postawiliśmy warunek, że na pierwszym miejscu muszą być u nas eksponaty. Nie zachłysnęliśmy się technologią. Scenografia, multimedia, wszystko to, co pracuje dziś w muzeach narracyjnych i robi dobrą robotę, ma być uzupełnieniem, tłem i sposobem na zainteresowanie i zaciekawienie młodego pokolenia, które jest wychowane na smartfonach i my tego nie bagatelizujemy. 60 proc. publiczności muzealnej w Polsce i na świecie to są młodzi ludzie – mówi Przemysław Terlecki.

I dodaje: – Oczywiście obserwujemy, co się dzieje w muzeach na świecie, konsultowaliśmy się też z najatrakcyjniejszymi muzeami w Polsce. Korzystamy z wielu nowoczesnych rozwiązań w warstwie technologicznej. Ale eksponat z Wielkopolski, z powstania, jest jedyny i niepowtarzalny. Tak jak nasza historia, zakończona zwycięstwem, jest niepowtarzalna. Mamy niezwykłą w historii naszej ojczyzny opowieść o sukcesie, o zgodnej współpracy i zwycięstwie, o pokoleniu bohaterów i zwycięzców, które przeszło zabory, potem strajki szkolne, poszło w nie swoich mundurach na nie swoją wojnę, a w odpowiednim momencie chwyciło za broń i w ciągu 52 dni przyniosło Wielkopolsce, kolebce państwa polskiego wolność.

EKSPOZYCJĘ SKROJĄ NA ODBIORCĘ

Wystawa główna zostanie zbudowana wokół przestrzeni centralnej, rotundy – tak zaprojektowany jest budynek. Ta opowieść nie skupi się tylko na 52 dniach powstania wielkopolskiego. O tym będzie połowa ekspozycji. A pozostała część?

– Nie można poznawać historii, oglądając ją przez dziurkę od klucza, bez szerszego kontekstu. A tak byłoby, gdybyśmy skupili się tylko na powstańczym zrywie. Poza Powstaniem naszą główną opowieścią jest jeszcze pięć innych modułów – od zaborów, przez I wojnę światową, wojnę polsko-bolszewicką i powstania śląskie, II Rzeczpospolitą, po formy i sposoby upamiętnienia powstania. W spójny sposób opowiemy tu blisko 200 lat historii – podkreśla Stefan Ogorzałek, zastępca dyrektora muzeum ds. budowy.

Przemysław Terlecki: – Bardzo nam zależy, żeby Polacy dowiedzieli się o tym powstaniu, zrozumieli je i zobaczyli, że choć działo się lokalnie, było brzemienne w skutkach dla odradzającej się ojczyzny. Trudno sobie wyobrazić II RP bez Poznania czy Gniezna. Pokazujemy poza tym, że żołnierze z Wielkopolski wzięli istotny udział w wojnie polsko-bolszewickiej, obronie Lwowa, Bitwie Warszawskiej, bardzo aktywnie uczestniczyli też w II i III powstaniach śląskich – zaznacza.

Prawdziwi ludzie, prawdziwe historie i ich losy, prawdziwe eksponaty i emocje. To ma być siła tego muzeum

Dodaje, że ekspozycja zostanie „skrojona" na miarę percepcji współczesnego człowieka: – Jeśli ktoś będzie chciał poznać historię powierzchownie, w naszym muzeum wystarczy mu 1,5 godziny. Na tyle ma być przygotowany audioprzewodnik. Mamy kilka bardzo charakterystycznych symboli, które „dźwigają" tę opowieść i pozwalają komuś, kto w ogóle nie zna tej historii, przybliżyć epokę i samo powstanie.

PADEREWSKI PRZEMÓWI DZIĘKI AI

W obecnej, starej siedzibie Muzeum Powstania Wielopolskiego, w Odwachu na Starym Rynku jest otwarta wystawa czasowa „Mela i Szczun na historycznej ścieżce". Nie jest to klasyczna ekspozycja z planszami, tylko forma gry terenowej.

Stefan Ogorzałek: – To wszystko zmieściło się o dziwo w naszej małej sali wystaw czasowych w Odwachu. W nowym muzeum takich propozycji dla najmłodszych pojawi się więcej, bo obok wystawy głównej znajdzie się tam cała strefa dziecięca, specjalnie wydzielona sala o powierzchni 100 metrów kw. – zapowiada.

Przemysław Terlecki: – To nie będzie przechowalnia dla dzieci, tylko miejsce gier, zabawy, kreacji i edukowania najmłodszych – podkreśla.

A jakich pomysłowych atrakcji mogą spodziewać się starsi? Będzie np. okazja, by uruchomić różne wynalazki z przełomu XIX i XX wieku. Zwiedzający wsiądą też do gondoli Zepellina, oglądając z góry widoki związane z Wielkopolską tamtych czasów.

Ciekawie zapowiada się multimedialna makieta lotniska na Ławicy, na którym powstańcy zdobyli bardzo dużo niemieckiego sprzętu. Będzie możliwość wejścia do kokpitu jednego ze zdobytych wówczas samolotów Fokker, z wolantem i przyrządem celowniczym do nauki strzelania dla pilotów. Pojawią się też atrakcje związane z pociągiem pancernym Danuta.

Co jeszcze? Jeśli chodzi o multimedia, zwiedzający zobaczą m.in. animowane mapy pokazujące, jak układały się fronty, posłuchają archiwalnych nagrań, a nawet przemówienia, jakie wygłosił z Hotelu Bazar 26 grudnia 1918 roku Ignacy Paderewski, tuż po przyjeździe do Poznania. Nagrania jednak nie ma, więc jak to możliwe?

Przemysław Terlecki: – Odtworzymy wjazd pociągu na peron, zrekonstruowany fragment starego Dworca Letniego i przemówienie Paderewskiego, który dzięki AI będzie mówił swoim głosem. To jedyna z wyjątkowych sytuacji, gdy wykorzystamy sztuczną inteligencję. Poza tym nie mamy ku temu wielu powodów, bo jest co pokazywać w oryginale. Prawdziwi ludzie, prawdziwe historie i ich losy, prawdziwe eksponaty i emocje. To ma być siła tego muzeum – podsumowuje.

Nowy budynek Muzeum Powstania Wielkopolskiego powstaje u podnóża Wzgórza Świętego Wojciecha. Obiekt nabrał już kształtów. Jest szansa, że nowa placówka zostanie otwarta 27 grudnia 2028 roku, a więc w 110. rocznicę wybuchu powstania.

POZNAJ SUPERBOHATERÓW

Jak opowiadać o Powstaniu Wielkopolskim w nowoczesny sposób? Przykładem jest projekt „Niezwyczajni 1918-1919". Aleksandra Popławska, Danuta Stenka, Piotr Adamczyk, Leszek Lichota, Adam Woronowicz, Weronika Książkiewicz, Olga Bołądź, Piotr Głowacki, Zbigniew Zamachowski oraz Mateusz Banasiuk udzielili tu głosów uczestnikom tamtych wydarzeń. Powstało 10 niezwykłych podcastów. Tych opowieści można wysłuchać na stronie niezwyczajni.com.

Może najbardziej niezwyczajny jest tu jednak inny pomysł – wybrani bohaterowie Powstania powracają w rolach superbohaterów wyposażonych w supermoce. To Dama Konspiracja, Piłkarz Wartownik, Jednoręki Buntownik, Fantastyczny Pilot oraz Żelazny Człowiek. Chodzi o to, by w ten sposób zainteresować historią i zainspirować przede wszystkim młodsze pokolenie.

Projekt został zrealizowany na zlecenie samorządu województwa wielkopolskiego w związku z budową nowego obiektu Muzeum Powstania Wielkopolskiego 1918-1919. ●

Partnerem akcji ISKRA ZWYCIĘSTWA o powstaniu wielkopolskim jest Samorząd Województwa Wielkopolskiego.

1 PO

eprasa.pl a77f2c144b

OGŁOSZENIE WŁASNE WYDAWCY

W SPRZEDAŻY

Faworyci turnieju: Kylian Mbappe, Lamine Yamal, Harry Kane, Leo Messi

Korespondencje z USA „Za pięć dwunasta"

Rozmowy z Janem Urbanem i Jackiem Laskowskim

Sylwetka Szymona Marciniaka

Program transmisji w TV

Magazyn do nabycia w punktach sprzedaży prasy, m.in: w salonach EMPIK, na stacjach benzynowych, w salonikach Media Relay, w sklepach sieci Żabka i LIDL oraz w innych dobrych punktach sprzedaży prasy. Zamówienia w internecie: **Prenumerata24.pl** (dostawa bezpłatna) lub **KulturalnySklep.pl**.

eprasa.pl a77f2c144b

Energetyka

Konin i Wielkopolska walczą o elektrownię atomową

Z dachu wieżowca elektrowni Pątnów – z wysokości około 110 metrów – oglądamy tereny, gdzie w przyszłości mogłaby powstać druga elektrownia atomowa w Polsce. – Wierzę, że decydujące będą argumenty naukowe, a nie polityczne – mówi Marek Woźniak, marszałek woj. wielkopolskiego.

Tomasz Cylka

Na dziś pewne jest jedno: pierwsza elektrownia jądrowa w Polsce powstaje na Pomorzu w gminie Choczewo – dokładna lokalizacja to Lubiatowo-Kopalino między Łebą a Karwią. Inwestycję prowadzi rządowa spółka Polskie Elektrownie Jądrowe (PEJ). Pierwsze przygotowawcze prace terenowe ruszyły w 2024 r. Kilka miesięcy temu głośno było o potężnej wycince lasu sosnowego (340 ha), położonego niedaleko nad Bałtykiem. Sama budowa siłowni, przy której pracę znajdzie ok. 8 tys. osób, zacznie się w 2028 r. we współpracy z firmami Westinghouse i Bechtel. Według obecnych planów prąd z atomu ma popłynąć do sieci w 2036 r., a kolejne dwa bloki jądrowe będą oddawane w odstępach rocznych do 2038 r.

Czy i gdzie będzie lokalizacja drugiej ewentualnej elektrowni jądrowej, tego na razie nie wiadomo.

TUSK WSKAZUJE NA BEŁCHATÓW, PIS ATAKUJE

W grze jest między innymi wielkopolski Konin z terenami po kopalniach węgla brunatnego. Jednak premier Donald Tusk od kilkunastu miesięcy wskazuje inną koncepcję: – Uwzględniając okoliczności społeczne, najbliżej lokalizacji drugiej elektrowni jądrowej jest Bełchatów – powtórzył dziennikarzom w kwietniu 2026 r. Zastrzegł jednak, że to jego sugestia, a rozstrzygnięciem zajmą się specjaliści.

O tym, że warto postawić na Konin, przekonują władze województwa wielkopolskiego. Rządzi tu Koalicja Obywatelska, której liderem jest przecież Tusk. Dlatego partia jest tak często atakowana przez PiS. Partia Kaczyńskiego ma w regionie konińskim największe poparcie.

– Rząd zamordował projekt budowy elektrowni atomowej w Koninie – powtarza Ryszard Bartosik, poseł PiS.

A konińskiego posła KO Tomasza Nowaka nazwał nawet „mordercą projektu elektrowni atomowej w Koninie". Za opieszałość atakują marszałka Marka Woźniaka także sejmikowi radni prawicy.

MARSZAŁEK: KONIN MA MOCNE ARGUMENTY

We wtorek 16 czerwca władze województwa wielkopolskiego z marszałkiem Woźniakiem na czele, a także poseł Nowak oraz prezydent Konina Piotr Korytkowski oraz starosta konińska Katarzyna Fryza zaprosili potencjalnych inwestorów oraz dziennikarzy, by pokazać, że region jest gotowy na budowę drugiej elektrowni atomowej.

– W Wielkopolsce zaczęliśmy rozmowę o elektrowni atomowej już w 2009 r. Od kilkunastu lat udowadniamy, że jesteśmy zainteresowani taką inwestycją.

Oferowaliśmy dwie lokalizacje, a jedna z nich to Konin [druga to był Klempicz między Szamotułami a Czarnkowem – red.]. Odbyliśmy wizyty studyjne we Francji, Kanadzie i USA, by przekonać się, jak działają systemy bezpieczeństwa. Uważamy bowiem, że trzeba do takiej inwestycji przekonać mieszkańców, by mieli świadomość, że elektrownia atomowa nie jest zagrożeniem. I to się nam udało – mówi Marek Woźniak, marszałek woj. wielkopolskiego.

Polityk przyznaje, że Konin rywalizuje o drugą lokalizację z Bełchatowem. – Będziemy przekonywać decydentów, że Konin jest lepszą lokalizacją. Jeśli będą decydować naukowe fakty, to decyzje będą pozytywne dla Konina – mówi Woźniak.

„Wyborcza": – Ale swoją wypowiedzią wskazującą na Bełchatów premier wam nie pomógł?

– Ta wypowiedź jest trochę nadinterpretowana. Traktuję to raczej jako wskazanie, że to środkowa Polska jest miejscem właściwym dla takiej lokalizacji, ze względu na różne uwarunkowania i potrzeby. Natomiast wierzę, że premier, podejmując ostateczną decyzję, będzie się opierał na rzetelnych danych – odpowiada marszałek.

– Ale opozycja z PiS dostała paliwo. Słyszy pan, że jest mordercą elektrowni atomowej w Koninie. Prawica przekonuje, że za jej kadencji złożono konkretne obietnice lokalizacyjne.

– Takie wypowiedzi polityków PiS są bardzo nieodpowiedzialne. Przecież tu nie było jeszcze żadnych decyzji środowiskowych ani przestrzennych uzgodnień.

Konin rywalizuje o drugą lokalizację z Bełchatowem

• **Elektrownia Pątnów w Koninie** FOT. ŁUKASZ CYNALEWSKI / AGENCJA WYBORCZA.PL

Był tylko zamiar przekazany w formie porozumienia o charakterze mniej czy bardziej politycznym, czy gospodarczym. Do tego wstępne badania, na których my się też opieramy. Brakowało pogłębionych badań terenowych, więc to była bardziej opowieść o charakterze politycznym, niż rzetelne przygotowanie do inwestycji. Nie przesadzajmy z tym, że jakaś szansa została stracona. Ona nadal jest na tym samym poziomie – podsumowuje marszałek.

Tymczasem poseł Bartosik z PiS tego samego dnia zorganizował w Koninie konferencję prasową, w której wizytę studyjną nazwał „ostatnim pożegnaniem". Przyniósł nawet czarną szarfę z takim napisem.

– Rząd koalicji 13 grudnia wycofał się z budowy elektrowni atomowej w Koninie. Oni to wszystko zniszczyli – mówił polityk. – Budują narrację, że chcą coś zrobić dla Konina. Odbywa się impreza, można by powiedzieć wesele, ale ślubu niestety nie było. Oglądaliśmy kiedyś film „Cztery wesela i pogrzeb". Tutaj będziemy mieć jedno wesele bez ślubu, a potem będzie pogrzeb regionu, bo tej elektrowni nie będzie – ironizował Bartosik, który w ostatnim czasie związał się z nowym stowarzyszeniem Mateusza Morawieckiego.

WIDOK Z DACHU BLOKU ELEKTROWNI

Jedziemy na teren elektrowni Pątnów-Adamów-Konin (ZE PAK), która w ciągu kilku lat wygasi swoją działalność. Wjeżdżamy windą na dach jednego z bloków. Z wysokości ok. 110 metrów widzimy nie tylko teren samej elektrowni, ale także liczne jeziora, które są atutem tej lokalizacji.

– Nikt nie postawi elektrowni za 150 mld zł w niekorzystnej lokalizacji. Stąd najlepiej widać, jak dobry to jest teren. Wielkie ilości wody potrzebnej do chłodzenia to tylko jeden z atutów – mówi poseł Tomasz Nowak, którego PiS nazywa „mordercą elektrowni".

Inwestorzy trzech potencjalnych firm, które mogą budować elektrownię, nie chcieli dyplomatycznie się wypowiadać o potencjalnej przewadze lub stratach Konina wobec Bełchatowa. O samych atutach Konina mówi za to Łukasz Sułakowski, prezes firmy Inplus, która wykonała wstępną ocenę techniczną lokalizacji.

– Mówimy o terenie i otoczeniu obecnej elektrowni Pątnów. Teren jest wstępnie zbadany pod względem geologicznym czy hydrologicznym.

Wykonaliśmy też analizę zjawisk sejsmicznych, zbadaliśmy potencjalne zagrożenia pożarowe. Wzięliśmy pod uwagę nośność gruntów, uskoki techniczne, potencjalne zjawiska sejsmiczne, osuwiska i powodzie. Pod tym względem to lokalizacja bez zagrożeń, które eliminowałyby taką inwestycję – wylicza Sułakowski i dodaje: – Plusem Konina jest centralne położenie w Polsce i miasto, które od dziesięcioleci jest sercem infrastruktury energetycznej, kolejowej i drogowej. Natomiast największym atutem jest na pewno woda i pod tym względem Konin nie wymaga wielkich inwestycji.

Sułakowski nie chciał jednak porównywać Konina do Bełchatowa. Decyzje lokalizacyjne zapadną w 2027 (wybór inwestora) i 2028 r. (wskazanie lokalizacji). ●

eprasa.pl a77f2c144b

wyborcza

PORADNIK PSYCHOLOGICZNY
EKSPERCI ODPOWIADAJĄ CZYTELNIKOM

Piątek, 19 czerwca 2026 | Redaktor prowadzący Katarzyna Stożek wyborcza.pl

Złożyłam pozew o rozwód

Mąż przez większość życia mnie zdradzał

Kiedy już żadna z kochanek go nie zechce, to mnie pozostanie codzienność we dwoje. A ja przecież już nic do niego nie czuję.

• Nasza Czytelniczka postanowiła zakończyć swoje małżeństwo. Najbardziej zabolała ją reakcja najbliższych kobiet w rodzinie: Po 24 latach małżeństwa się rozwodzę. Pozew już dostał. Był zaskoczony, ale chyba przyjął to z ulgą, bo znów ma kochankę, i jak powiedział: „To już ta na zawsze".

Ile w jego życiu, a właściwie w naszym, było już tych „na zawsze"? Ja też przecież miałam być na zawsze. Niestety dla mnie, mój mąż uwielbia kobiety, a one to bardzo chętnie odwzajemniają. Przecież sama uległam jego urokowi.

Zawsze wracał

Do zdrad męża już się przyzwyczaiłam. Wiem, że to brzmi beznadziejnie, ale po dłuższym lub krótszym okresie zauroczenia zawsze wracał do mnie. Pierwsze zdrady bolały bardzo. Za pierwszym razem nasza jedyna córka miała zalewie pięć lat. Ja zajmowałam się dzieckiem i domem, a mąż zarabiał.

Kiedy przypadkowo zobaczyłam go na mieście z inną kobietą – choć mówił, że wyjeżdża służbowo na trzy dni – myślałam, że zwariuję. Kiedy wrócił, zażądałam wyjaśnień. Powiedział, że wszystko już skończone, i nie wyobraża sobie życia beze mnie i córki.

Pewnie o wielu jednorazowych skokach w bok nawet nie wiedziałam.

Nie wiem, co mnie jeszcze czeka w życiu, ale teraz, kiedy córka jest już dorosła, chcę wreszcie zadbać o siebie.

Mam obecnie ciekawą pracę, wiele zainteresowań i wiem, że przyszedł czas dla mnie. Nie zamierzam na starość opiekować się facetem, który przez większość życia mnie zdradzał, a kiedy już żadna go nie zechce, to mnie pozostanie codzienność we dwoje – przecież ja już nic do niego nie czuję.

Chcę wreszcie zacząć żyć po swojemu. Chcę podróżować, wrócić do malowania, być tylko dla siebie. Nie potrzebuję innego mężczyzny ani nawet nie zamierzam go szukać.

Jeśli jednak za jakiś czas przytrafi mi się romantyczna przygoda, kto wie – być może się na nią otworzę.

Myślałam, że jako kobiety zrozumieją mój wybór

Mam już wszystko poukładane w głowie, choć – przyznaję – trochę mi to zajęło. Mój problem polega na tym, że jestem w tym rozwodzie sama.

Byłam przekonana, że mama i córka będą mnie wspierały. Myślałam, że jako kobiety zrozumieją mój wybór, niestety, bardzo się rozczarowałam. Mama i córka są oburzone moją decyzją. Usłyszałam, że jestem samolubna i rozbijam rodzinę.

Obie od zawsze uwielbiają męża. I choć dobrze wiedzą, że ten idealny w ich oczach facet zdradza mnie od lat, to teraz ja jestem ta zła, bo zdecydowałam się rozwieść.

Kiedy wspólnie próbowały mnie namówić, żebym wycofała pozew, poczułam się okropnie. Rozpłakałam się i powiedziałam jedynie, że jest mi cholernie przykro, ale zdania nie zmienię. Dodatkowo się okazało, że za chwilę już mój były mąż nie do końca jest pewien swojej miłości. Mamie i córce powiedział, że jeżeli ja bym zmieniła zdanie, to on bardzo chętnie wróci do domu i znów będziemy dobrą rodziną.

Nie wiem, w co on gra, ale jego zachowanie tym bardziej utwierdza mnie w przekonaniu, że dobrze zrobiłam, decydując się na rozwód. Chociaż jestem w tym sama. Smutne jest to, że najbliższe mi w życiu kobiety nie są w stanie zrozumieć moich racji. Może zmienią zdanie? Poczekam.

Przede wszystkim cieszę się, że zadbała Pani o siebie

EMILIA BORKOWSKA-WOŹNIAK
psycholożka, udziela wsparcia online na avigon.pl

Przez całe swoje dotychczasowe życie stawiała Pani na piedestale męża oraz córkę. Zapewne z miłości do swojego dziecka znosiła Pani zdrady i upokorzenia.

• **Złożyłam pozew o rozwód. Mąż przez większość życia mnie zdradzał** FOT. ISTOCK

Wspomniała Pani w liście, że na początku małżeństwa nie pracowała zawodowo, tylko zajmowała się domem i dzieckiem, więc jedną z przyczyn trwania w związku mogła być zależność finansowa.

Mogła również Pani obawiać się opinii innych ludzi, a w szczególności najbliższych. Ciągle istnieje przekonanie – kiedyś bardziej, teraz coraz mniej – że małżeństwo jest nierozerwalne.

Być może Pani postawa mogła wynikać również z zaniżonej samooceny, lęku przed samotnością lub mogła mieć Pani nadzieję na poprawę relacji. Przyczyn takiej postawy jest naprawdę wiele, więc nikt nie ma prawa Pani oceniać ani teraz, ani wcześniej.

Życie po zdradzie jest niezwykle wymagające, bo zostało naruszone zaufanie, które jest fundamentem związku. Bardzo trudno jest je odbudować, zwłaszcza że Pani mąż niejednokrotnie zdradzał, za każdym razem zapewniając, że był to ostatni raz i kocha tylko Panią i waszą córkę.

Ciągle wybaczając, stworzyła Pani swojemu mężowi bezpieczną przystań, do której może zawsze wrócić.

Czy rozmawiała Pani szczerze ze swoim mężem? Jak on wyjaśnia swoje postępowanie? Co nim kierowało i kieruje?

Przyczyn zdrad może być naprawdę wiele, ale oczywiście żadna jej nie usprawiedliwia. Receptą na utrzymanie związku jest rozmowa o swoich potrzebach, pragnieniach oraz problemach. Niestety, tej szczerej rozmowy zabrakło. Poznanie przyczyn zdrady może w pewnym stopniu pomóc w pracy nad związkiem lub w zrozumieniu działań drugiej strony.

Wspomniała Pani, że w chwili otrzymania pozwu Pani mąż miał kolejną kochankę, o której wyraził się: „To już ta na zawsze". To jest kolejny dowód na słuszność Pani decyzji.

Największy problem, z którym nie może sobie Pani poradzić, to brak wsparcia ze strony najbliższych, czyli córki oraz matki. One wydają się zauroczone Pani jeszcze obecnym mężem, jakby w ogóle nie zauważały Pani uczuć i potrzeb. Niewykluczone też, że uległy manipulacji, zapewnieniom i miłym słowom.

Nigdy nie jest za późno

Czy rozmawiała Pani szczerze ze swoją mamą oraz córką? Być może one nie zdają sobie sprawy z tego, przez co Pani przechodzi, lub nie znają pełnego obrazu sytuacji. Może się okazać również, że jest coś, o czym Pani nie wie.

W każdym razie jest Pani osobą dorosłą, kompletnie niezależną od córki czy mamy, i ma Pani prawo decydować o sobie. Pani córka jest osobą dorosłą i powinna zrozumieć Pani decyzje. Tym bardziej że pomimo rozwodu Pani jeszcze obecny mąż nadal będzie ojcem.

Ma Pani prawo do szczęścia, bycia dla kogoś ważną oraz ważną dla siebie samej. Nigdy nie jest za późno, żeby zawalczyć o siebie, spełniać marzenia i oddać się pasjom. Trwanie w związku opartym na kłamstwie i zdradach jest oznaką braku szacunku do samej siebie.

Czy odczuwa Pani trudne i bolesne stany emocjonalne spowodowane zdradą, upokorzeniami ze strony męża? Jeżeli tak, to w celu ich przepracowania wskazane jest skorzystać ze wsparcia psychologicznego i terapeutycznego. Praca nad tą sferą pomoże się porozumieć z byłym mężem na przykład podczas rozprawy rozwodowej, jak również ułatwi powrót do codziennego funkcjonowania. Pozwoli też przepracować uczucia i myśli związane ze zdradą, a także pomoże zaufać kolejnemu partnerowi w przyszłości.

Konsekwencją zdrady są również:
- spadek samooceny,
- obniżone poczucie własnej wartości,
- spadek poczucia atrakcyjności.

Jeżeli owe u Pani występują, również pomocna będzie praca z psychologiem.

Istnieje i drugie wyjście z tej sytuacji, a mianowicie podjęcie pracy nad związkiem poprzez udział w pracy terapeutycznej, która miałaby na celu odbudowę relacji. Oczywiście ta droga będzie niezwykle trudna, bo – jak wspomniałam wcześniej – odbudowa ponownie zaufania zwłaszcza w tym przypadku będzie szczególnie trudna.

Ostateczna decyzja należy do Pani. ●

• Masz problemy, o których nie umiesz rozmawiać z bliskimi? Chciałabyś/chciałbyś powiedzieć komuś o tym, co cię trapi, ale nie masz odwagi? Potrzebujesz wsparcia lub chcesz się najzwyczajniej w świecie wygadać? Pisz do nas: pytanie@wysokieobcasy.pl. Nie bój się zapytać,

eprasa.pl a77f2c144b

Po latach znów będą to moje święta jako singielki

Przed rokiem mąż dzielił się opłatkiem z psem

Próbowałam nas ratować. Kiedy mu wykrzyczałam złość, rozczarowanie i upokorzenie – milczał. Wziął ze stołu opłatek i złożył życzenia naszemu psu.

• Wigilia jest dla mnie rocznicą rozpadu mojego małżeństwa. Sypało się od miesięcy FOT. SHUTTERSTOCK

• Przed naszą Czytelniczką pierwsze Boże Narodzenie bez męża: Gdy święta atakują nas z każdej strony, z dnia na dzień czuję się coraz gorzej. Wracają wspomnienia. W tym roku, po ponad dziewięciu latach, znów spędzę święta jako singielka. Moje małżeństwo definitywnie zakończyło się w poprzednią Wigilię. Jesteśmy z mężem w trakcie rozwodu.

Poznaliśmy się w korporacji. Byliśmy świeżakami po studiach i choć pracowaliśmy w dwóch różnych działach, spotykaliśmy się na zebraniach i przy wspólnych projektach.

Jak w każdym związku mieliśmy wzloty i upadki

Michał jako facet wydawał mi się niespecjalnie ciekawy. Wszystko jednak zmieniło się podczas ślubu znajomych z pracy.

Zostaliśmy zaproszeni, a że oboje nie mieliśmy pary, na przyjęciu usiedliśmy obok siebie. Okazało się, że Michał w biurze a Michał z przyjęcia to zupełnie inny facet: rozmowny, dowcipny, dusza towarzystwa, a do tego świetnie tańczy. Z imprezy wyszliśmy razem, na pożegnanie pod blokiem mnie pocałował.

I tak zostaliśmy parą. Po pół roku zamieszkaliśmy razem, a za kolejne pół roku wzięliśmy ślub.

Jak w każdym związku mieliśmy wzloty i upadki, głównie z powodu pracy. Michał zaczął awansować, miał świetne pomysły, które szefostwo akceptowało. Wiązało się to z jego nadgodzinami w biurze, ale i po powrocie do domu zasiadał przed komputerem.

Mąż wszystkiego w życiu dorabiał się sam. Pracował już podczas studiów, bo jego rodziców nie stać było, by go wspierać finansowo. Mam wrażenie, że kiedy zaczął zarabiać więcej i więcej, to po prostu zachłysnął się pieniędzmi. Kupiliśmy i mieszkanie, i samochód (oczywiście na kredyt), były weekendowe wyjazdy i drogie wakacje.

Na początku było to miłe i ożywcze, ale – jak często powtarza moja babcia – „Dzisiaj bal, jutro żal". Chciałam, żebyśmy przystopowali, bo przecież dobrze mieć coś na czarną godzinę, a nie wydawać wszystkich pieniędzy na przyjemności. Zaczęłam marzyć o dziecku.

Bez prawdziwej rozmowy nie tylko o bieżących sprawach, bez chęci wzajemnego zrozumienia, bez naprawiania drobiazgów – każda, nawet najlepiej zapowiadająca się relacja, jest skazana na porażkę

Usłyszałam, że jestem marudą

Kiedy próbowałam przekonać Michała do zwolnienia tempa, nazwał mnie marudą i zaczął sam korzystać z życia: wspólne wypady z kolegami, weekendowe imprezy do rana… Gdy kac ustępował, przepraszał, ale po kilku dniach znów go gdzieś niosło.

Oddalaliśmy się od siebie. Próbowałam nas ratować do zeszłej Wigilii. Wiedział, że przygotowuję kolację, wiedział, że mamy być tylko we dwoje i spróbować naprawić to, co się sypało od wielu, wielu miesięcy.

Przed południem powiedział, że wyskoczy jeszcze na chwilę na miasto i do godziny wróci. Nawet przez chwilę myślałam, że może będzie jakaś niespodzianka dla mnie. I owszem, była, ale nie taka, jakiej się spodziewałam.

Wrócił przed godziną 19 mocno wstawiony. Podobno spotkał kumpla i zasiedzieli się u niego. Kiedy wykrzyczałam mu, co sądzę o jego zachowaniu – on milczał. Po chwili wziął ze stołu przygotowany opłatek i złożył życzenia naszemu psu. I poszedł spać.

Samotni, którzy szukali czegoś na szybko i na siłę?

Przepłakałam cały wieczór. Poczułam się poniżona, upokorzona, sama.

Nigdy nie myślałam, że coś takiego mnie spotka.

Rano pojechałam do rodziców. Do mieszkania wróciłam tylko po swoje rzeczy, a z mężem rozmawiam już tylko przez prawników. On nawet nie zabiegał o spotkanie czy rozmowę.

Zawsze myślałam, że ludzie częściej rozstają się, bo związek dołuje przez kłopoty finansowe. Nasz poległ przez nadmiar pieniędzy. A może od początku byliśmy niedobrani? Samotni, którzy szukali czegoś na szybko i na siłę?

Rozstanie, rozwód, samotność nigdy nie są łatwe do uniesienia

EWA CISŁO
psycholożka, trenerka kompetencji miękkich, socjoterapeutka i psychodietetyczka. Udziela indywidualnego wsparcia online na platformie avigon.pl

Droga Czytelniczko, rozstanie, rozwód, samotność nigdy nie są łatwe do uniesienia, a co dopiero w okresie przedświątecznym, gdzie radość i wspólnotowość wyzierają w zasadzie z każdego kąta i nie sposób się od nich uwolnić ani też o nich zapomnieć.

Tym bardziej mi przykro, że przechodzi Pani teraz trudny czas zrozumienia i pogodzenia się z ubiegłorocznymi wydarzeniami. Tym ważniejsze byłoby poradzenie sobie z tą sytuacją i wyciągnięcie wniosków, aby podjąć próby odczarowania kolejnych świąt, żeby na zawsze nie kojarzyły się już z bólem i rozczarowaniem.

Marginalizujemy codzienne zaniedbania, które powodują, że związki się rozpadają

To, co miało miejsce w Pani życiu, faktycznie skumulowało się i wylało akurat w Wigilię, ale trzeba przyznać uczciwie, że oboje Państwo „pracowaliście" na taki stan rzeczy od dłuższego czasu.

Pyta Pani, czy od początku byliście źle dobrani. Uważam, że niekoniecznie. W naszej kulturze zbyt dużą wagę przykładamy do tego, żeby być „dobrze dobranymi" na początku budowania relacji, natomiast marginalizujemy codzienne zaniedbania, które powodują, że nasze związki się rozpadają.

Na początku nie znaliście się zbyt dobrze, ale mieliście szansę poobserwować się w pracy i w życiu towarzyskim, i to był świetny wstęp. Byliście sobą zauroczeni, co jest znakomitym budulcem długoterminowego związku, ponieważ pozwala przymknąć oko na wady partnerów w pierwszej fazie docierania się związku.

To, co zostało zaniedbane z obu stron, to komunikacja i podejmowanie prób dopasowywania jednak dwóch obcych światów. Z tego, co Pani pisze, wynika, że mogła Pani liczyć na większe wsparcie swojej rodziny niż mąż i że dlatego tak bardzo zachłysnął się on swoją pozycją zawodową i łączącymi się z nią apanażami.

W tym momencie jednak nie zdecydowaliście się na uwspólnienie wizji – czy to sami, czy z pomocą specjalisty – i Wasz wspólny czas zaczął się rozjeżdżać.

Pani wycofała się w negatywne komentarze, mąż uciekł w kolegów, alkohol i imprezy. To był prawdopodobnie ten przegapiony moment zmierzenia się z nowym wymiarem życia wspólnie. Nie pojawiła się praca nad nauczeniem się wspólnego korzystania z życia w taki sposób, żeby Pani miała poczucie bezpieczeństwa, a mąż poczucie radości z efektów własnej pracy.

Kołderka Waszego małżeństwa okazała się za krótka, żeby przykryć potrzeby obojga

Prawdopodobnie nie poczyniliście przed ślubem ustaleń, jak wyobrażacie sobie życie małżeńskie.

Czy i kiedy będziecie mieli dzieci?

Jak będziecie spędzać czas wolny?

Ile czasu poświęcicie na pracę i jak jest ona dla Was ważna?

Usiłowaliście poukładać to sobie na bieżąco, bez rozmowy i kołderka Waszego małżeństwa okazała się za krótka, żeby przykryć potrzeby obojga.

Ta feralna Wigilia to modelowa ucieczka obu stron. Pan uciekł w alkohol i dystans, Pani uciekła do mamy i w ciszę.

Żadne z Was nie podjęło walki o to małżeństwo, bo każde osobno pogrążyło się w swoim bólu i zranieniu. Co istotne, gdy opadł pierwszy pył i emocje, nadal nie zrobiliście kroku w swoją stronę, tylko ostatecznie poddaliście się, oddając sprawę w ręce prawników.

Nawet na chwilę nie przestaliście patrzeć w swoje zranione uczucia i rozczarowanie, żeby zainteresować się potrzebami i bólem partnera/partnerki.

To, czego uczy ta historia, to konieczność codziennego budowania świata wspólnie, i to niezależnie od bagażu, jaki przynieśliśmy z domu rodzinnego, czy własnych ambicji.

Bez prawdziwej rozmowy nie tylko o bieżących sprawach, bez chęci wzajemnego zrozumienia, bez naprawiania drobiazgów – każda, nawet najlepiej zapowiadająca się relacja, jest skazana na porażkę.

Życzę Pani spokoju, poradzenia sobie z tym rozczarowaniem i bólem, a także nowego spojrzenia na budowanie relacji. ●

1 RP

eprasa.pl a77f2c144b

Terapie i walka z nałogiem męża kosztowały nas wiele wysiłku

Nie starczyło już siły na zwykłe życie

• Wszystko układało się dobrze do wypadku męża. Kiedy lekarz odmówił mu dalszych recept na leki przeciwbólowe, zaczął je kupować nielegalnie. Wtedy jeszcze go kochałam i postanowiłam zawalczyć o niego. Później zniechęcił mnie do siebie swoim zachowaniem.

• **Nasza Czytelniczka podjęła decyzję o zakończeniu małżeństwa i w ogóle nie myśli o nowym związku: To będzie drugi rok, odkąd żyję sama. Po 20 latach małżeństwa powiedziałam dość. Syn studiuje, stać mnie na jego utrzymanie, z ojcem też ma świetny kontakt.**

• **Po wypadku mąż jadł leki jak cukierki. Wtedy jeszcze go kochałam** FOT. GETTY IMAGES

Z mężem, już byłym, poznaliśmy się na wakacjach. Mówił potem, że zakochał się od pierwszego wejrzenia. Ja musiałam kilka razy popatrzeć, żeby się do niego przekonać. Początki znajomości i małżeństwa były cudowne. Wcześniej żaden mężczyzna mnie tak nie traktował. Byłam rozpieszczana, doceniana, świata poza mną nie widział. Urodził nam się syn, kupiliśmy większe mieszkanie, stać nas było na wygodne życie. Było nam ze sobą dobrze, lata leciały.

Raz był pobudzony, innym razem otępiały

Wszystko układało się dobrze do wypadku męża. Kiedy jechał na rowerze, wjechał w niego samochód. Lekarze mówili, że to cud, że żyje. Na szczęście szybko dochodził do siebie, ale złamana prawa noga wymagała wielu operacji. Długiemu leczeniu towarzyszył ból, który lekarze uśmierzali, a dostał też leki już po wypisie ze szpitala. Była długa rehabilitacja, która według lekarzy przyniosła bardzo dobre efekty. Mąż był tak samo sprawny, jak przed wypadkiem. Ale utrzymywał, że nadal go boli.

Kiedy lekarz odmówił mu dalszych recept na leki przeciwbólowe – jak się później okazało – zaczął je zdobywać w internecie lub kupować nielegalnie. Niepokoiły mnie jego zmienne nastroje. Raz był pobudzony, innym razem senny, otępiały. Dotarło do mnie, co się dzieje, kiedy zadzwonili z pracy, że stracił przytomność przy komputerze i wiozą go do szpitala.

Koledzy myśleli, że to zawał, ale po serii badań lekarze nie mieli wątpliwości, że przedawkował leki przeciwbólowe. Sam później przyznał, że jadł je jak cukierki.

Wtedy jeszcze go kochałam i postanowiłam zawalczyć o niego. Najpierw była terapia w ośrodku zamkniętym, później indywidualna. Chodziliśmy także na wspólną terapię, ja jako współuzależniona.

Już nigdy nie było, jak przed wypadkiem

Pomogło. Mąż zmienił się diametralnie. Zaczął ćwiczyć na siłowni, dołączyłam do niego, żeby cały czas mieć go na oku. Wkręcił się w grupy wsparcia dla uzależnionych, aby świecić swoim przykładem. Wydawało się, że wszystko wróciło do normy. Cieszyłam się, że odstawił leki, że ma pasje, a ja mogę zająć się nowym biznesem.

Jak teraz o tym myślę na chłodno, to od tamtej pory już nie było, jak przed wypadkiem. Niby normalnie, ale jakby chłodniej, jakby przestało nam zależeć. Mam wrażenie, że terapie i ta walka z nałogiem męża, kosztowały nas tyle wysiłku, że potem nie starczyło już siły na normalne, zwykłe życie. Mąż miał coraz więcej nowych znajomych, ja towarzysko zostałam sama, bo starzy wspólni znajomi za bardzo mu się kojarzyli z okresem ćpania, a mnie jego nowi znajomi nie bardzo interesowali. I tak nasze drogi zaczęły się rozjeżdżać. Przyjaźń, a może bardziej przywiązanie zastąpiło miłość.

Rozwód to był impuls

Koniec końców, dwa lata temu podjęłam decyzję o rozwodzie. To był impuls. Czytałam książkę wieczorem, a mój mąż zaczął szykować się do wyjścia. Odprasowana koszula, marynarka, perfumy. Zapytałam, czy może zapomniałam o jakimś rodzinnym spotkaniu? Czy gdzieś wychodzimy? Usłyszałam, że on wychodzi, ja nie. Kiedy dopytywałam, gdzie idzie, usłyszałam, że to jego sprawa i mam przestać go kontrolować. No to przestałam. Tym zachowaniem całkowicie zniechęcił mnie do siebie.

Rozstaliśmy się w zgodzie. Dobrze żyje mi się samej. Robię, co chcę, nie muszę się z nikim liczyć. Do seksu wystarcza mi wibrator, który dostałam od koleżanek na imprezie porozwodowej. W ogóle nie szukam towarzystwa mężczyzn. Nie ciągnie mnie do związków, nie zależy mi na relacji damsko-męskiej. I tu pojawia się moje pytanie: czy to normalne, że kobiety w „głębokiej" czterdziestce nie ciągnie do facetów? Może to za krótko od rozstania? Może za dużo włożyłam w walkę o zdrowie męża i muszę odpocząć? Od facetów też?

To wszystko brzmi jak długi okres ogromnego obciążenia

DOROTA KOSTRZEWA
psycholożka i psychoterapeutka integratywno–humanistyczna, prowadzi praktykę on-line na platformie avigon.pl

Dziękuję za Pani list. Jest w nim dużo jasności, spójności i refleksyjności. Czytając go, mam poczucie, że pisze go osoba, która wiele już przemyślała, nazwała i uporządkowała – nawet jeśli nie wszystkie decyzje były podejmowane w pełnym spokoju czy z długim wyprzedzeniem.

Jestem pod wrażeniem Pani refleksyjności, o czym świadczą pytania zadane na końcu listu. Widzę również w Pani dużą samoświadomość oraz zdolność opisywania faktów bez oskarżeń i bez utknięcia w pozycji osoby skrzywdzonej. To bardzo cenny zasób.

Jednocześnie czytając Pani historię z perspektywy procesu emocjonalnego, zwracają moją uwagę pewne momenty graniczne – bardzo intensywne i obciążające – przy których nie mam pewności, czy było wtedy miejsce, czas i warunki na ich przeżycie, a nie tylko przetrwanie.

Stan odpoczynku po długim wysiłku emocjonalnym

Wypadek męża, długie leczenie, uzależnienie, życie w czujności, bycie „na oku", współuzależnienie, wspólne terapie. To wszystko brzmi jak długi okres ogromnego obciążenia, w którym z jednej strony pojawiło się zatrzymanie i realna praca nad relacją – między innymi poprzez terapię – a z drugiej strony codzienność nadal wymagała dużej czujności, odpowiedzialności i gotowości do reagowania.

Decyzja o rozwodzie była ważnym krokiem w Pani życiu, który przyniósł realną zmianę, ale niekoniecznie oznacza emocjonalne domknięcie całej relacji

W takich warunkach część emocji ma szansę zostać przeżyta, a część bywa odkładana „na później". I nie dlatego, że są mniej ważne, ale dlatego, że organizm ma ograniczoną pojemność.

Kiedy pisze Pani, że „od tamtej pory już nie było jak przed wypadkiem", słyszę nie tylko opis zmiany w relacji, ale też możliwą stratę czegoś bardzo ważnego: poczucia bliskości, swobody bycia razem, naturalnego przepływu uczuć i lekkości.

Tego rodzaju straty, nawet jeśli są racjonalnie zrozumiałe, domagają się przeżycia. Jeśli nie było na to warunków, ciało i emocje często pozostają w trybie ochronnym, jakby wciąż musiały czuwać.

Dlatego Pani obecny brak potrzeby relacji z mężczyznami nie brzmi dla mnie jak coś nienaturalnego. Bardziej przypomina stan odpoczynku po długim, wyczerpującym wysiłku emocjonalnym. Jak moment, w którym organizm i psychika mówią: teraz wystarczy, teraz chcę ciszy, teraz nie chcę być dla kogoś.

To nie musi oznaczać zamknięcia „na zawsze". Może oznaczać czas regeneracji, integrowania doświadczeń i odzyskiwania siebie poza rolą żony, opiekunki, matki czy osoby nieustannie czuwającej.

Bywa tak, że potrafimy jasno zobaczyć, że „to już koniec" i zrobić krok chroniący siebie

Decyzja o rozwodzie była ważnym krokiem w Pani życiu, który przyniósł realną zmianę, ale niekoniecznie oznacza emocjonalne domknięcie całej relacji. Często bywa tak, że potrafimy jasno zobaczyć, że „to już koniec" i zrobić krok chroniący siebie, natomiast uczucia potrzebują więcej czasu, by ten koniec naprawdę przeżyć i domknąć.

Na koniec chciałabym zostawić Panią z pytaniami. Nie jako diagnozą, lecz zaproszeniem do refleksji. Czy to możliwe, że ten brak potrzeby relacji jest formą troski o siebie, a nie deficytem? Może zamiast pytać: „Czy to normalne", warto zapytać: „Czego ja teraz naprawdę potrzebuję?"?

Jeśli ten temat będzie wracał lub zacznie budzić niepokój, warto przyjrzeć mu się w bezpiecznej relacji terapeutycznej. Nie po to, by coś zmieniać na siłę, ale by sprawdzić, co jeszcze domaga się uznania i domknięcia. ●

*Dorota Kostrzewa jest psycholożką i psychoterapeutką integratywno–humanistyczną, prowadzi praktykę on-line na platformie avigon.pl.

OGŁOSZENIE WŁASNE WYDAWCY

34439383

NEWSLETTERY WYBORCZEJ

Wszystkie piszą ludzie, nie maszyny
Nasi najlepsi redaktorzy.
Możesz wybrać z bogatej oferty ponad **40** różnych newsletterów.

Zapisz się na:
wyborcza.pl/newslettery

wyborcza.pl

1 RP

eprasa.pl a77f2c144b

Przystawiał mi pięść do głowy i powtarzał, że to moja wina

Uwolniłam się, ale trwało to za długo

Oglądałam telewizję, gdy na ekranie pojawił się zwiastun filmu „Dom dobry". Nie mogłam się ruszyć sprzed telewizora, brakowało mi tchu, byłam jak sparaliżowana. Nie mogłam sięgnąć po pilota, przerwać tego. Jeszcze długo po zwiastunie nie mogłam dojść do siebie. Wszystko wróciło.

• Nasza Czytelniczka doświadczyła przemocy w małżeństwie: Podczas oglądania telewizji z zaskoczenia na ekranie pojawił się zwiastun filmu „Dom dobry" Wojciecha Smarzowskiego. W internecie świadomie unikałam czytania na ten temat. Z rozmów ze znajomymi wiedziałam, o czym jest film i w ogóle nie zamierzałam o nim słuchać, czytać, ale ten zwiastun mnie zaskoczył. I powalił.

• **Na ekranie pojawił mi się zwiastun "Domu dobrego". Wszystko wróciło** FOT. ISTOCK

Nie mogłam się ruszyć sprzed telewizora, brakowało mi oddechu, byłam jak sparaliżowana. Nie mogłam sięgnąć po pilota, przerwać tego. Jeszcze długo po tej reklamie nie mogłam dojść do siebie. Wszystko wróciło.

Mój szef zaczął skracać dystans

Od ostatniego „okazywania miłości" przez mojego byłego męża minęły niecałe dwa lata, ale mimo spokoju, którego teraz doświadczam, nadal miewam koszmary.

Mąż był starszy ode mnie, rozwiedziony dwa razy. Jest prawnikiem, a ja z polecenia, zostałam w jego kancelarii asystentką. Miałam doświadczenie w zawodzie, a w nowym miejscu oferowali większe zarobki.

Mój szef od razu zaczął skracać dystans. Zaproponował mówienie sobie po imieniu, kiedy robił sobie kawę, przynosił też dla mnie, zapraszał na lunch. Nigdy nie ciągnęło mnie do starszych mężczyzn, ale mój szef był inny. Miał to wszystko, co przemawia na korzyść mężczyzny: stabilizację, doświadczenie życiowe, a do tego był przystojny, zadbany, wysportowany. Szybko złapał mnie w swoje sieci.

Kiedy byliśmy już parą, od razu zdecydował, że kończę z pracą. Chciał mieć żonę wypoczętą, zadbaną.

Mówił, że jestem kobietą, która zasługuje na luksus i on go zapewni. Oczywiście oświadczył się i po siedmiu miesiącach zostałam jego trzecią żoną. Powtarzałam sobie, że do trzech razy sztuka.

Kiedy miał problem z erekcją, to była moja wina

Dobrze było jeszcze pół roku po ślubie. Później zaczęły się uwagi, że za dużo wydaję, że przytyłam, że jestem nudna. Kiedy miał problem z erekcją, to była moja wina, bo za mało się starałam w łóżku.

Nigdy mnie nie uderzył, ale zdarzało się, że z przyłożoną pięścią do mojej głowy, wydzierał się, że jestem beznadziejna, że powinnam mieć na imię porażka i jestem jego największą pomyłką.

On w ogóle nie tykał alkoholu. Wszystkie jazdy odbywały się na trzeźwo. Wystarczyło, że coś nie udało się w pracy, zadzwoniło któreś z dzieci albo sąsiad zastawił wjazd do bramy i wybuchał. Ja byłam katalizatorem. Wszystko skupiało się na mnie.

Kiedyś wrócił do domu wcześniej. Brałam kąpiel w wannie. Wkurzył się, że wyleguję się w wodzie, zamiast podać mu kolację. Wtedy chwycił mnie za głowę i zaczął po kilka centymetrów zanurzać w wodzie. Coraz niżej i niżej, ale nie całkowicie pod wodę. Kiedy skończył swoją zabawę, stwierdził, że sprawdzał, czy woda jest odpowiednio ciepła, żebym się nie przeziębiła. Byłam przerażona, a on zastawił drzwi łazienki krzesłem i wypuścił mnie z niej dopiero rano, kiedy wychodził do pracy.

Zdanie klucz: Wiesz, że to też twoja wina

Zawsze po takiej akcji przepraszał, kupował kwiaty i pojawiało się zdanie klucz: ale wiesz, że to też twoja wina. Przecież gdybym go nie prowokowała, on by się nie zdenerwował. I wtedy ja też przepraszałam. Było kilka dni spokoju i znowu wyzwiska, pretensje, pięść nad głową.

Jeżeli poczuje Pani, że historia filmu czy inne bodźce wywołują zbyt silne emocje, proszę nie zmuszać się do konfrontacji z nimi. Każdy ma swój czas, by przepracować traumę

Któregoś wieczoru przygotowywałam w kuchni kolację. Wrócił do domu podminowany. Podszedł do mnie, syknął przez zęby z pretensją: jeszcze nie gotowe i tak popchnął patelnię z gorącym sosem, że zawartość wylądowała na moich stopach. Pobiegłam do łazienki pod zimną wodę, kiedy trochę ulżyło, pojechałam na SOR. Tam mnie opatrzyli, dali środki przeciwbólowe i kazali przyjeżdżać na zmianę opatrunków. To wtedy postanowiłam zmienić nie tylko opatrunek, ale i swoje życie. Rano, kiedy mąż wyszedł do pracy, spakowałam rzeczy i wprowadziłam się do przyjaciółki. Nie mogła uwierzyć, że tyle przed nią ukrywałam.

Wniosłam pozew o rozwód. Kiedy zagroziłam, że opowiem przed sądem, co mi robił, poprosił, żebym odpuściła, ale sporo go to kosztowało.

Znów zaczęłam od początku. Nie wiem, czy kiedyś zdecyduję się zobaczyć ten film. Przekonałam się, że domowi oprawcy są brutalni. Nie ważne, czy podnoszą pięści, czy smagają nas przekleństwami, wyzwiskami. Ja się uwolniłam, ale trwało to za długo.

To, czego Pani doświadczyła to przemoc domowa

PIOTR BOCHAŃSKI
psycholog i psychoterapeuta. Prowadzi praktykę psychologiczną online na platformie avigon.pl

Przede wszystkim chcę wyrazić głęboki szacunek i podziw dla Pani odwagi. Zarówno tej, która pozwoliła Pani podzielić się swoją historią, jak i tej, dzięki której przerwała Pani przemoc i rozpoczęła nowe życie.

Pani słowa są poruszające, pełne bólu, ale też siły, która pozwoliła Pani się uwolnić. Pani opis przywołuje skojarzenia z wieloma poruszającymi filmami, które pokazują złożoność przemocy domowej i drogę do wyzwolenia.

W takich produkcjach często widzimy bohaterki, które – podobnie jak Pani – zmagają się z lękiem, wstydem i bólem, ale ostatecznie podejmują walkę o siebie i swoje życie. Film potrafi unaocznić, jak trudna jest decyzja o odejściu, ale też jak wiele siły można w sobie odnaleźć, gdy pojawi się nadzieja na zmianę. Pani historia mogłaby być inspiracją dla scenariusza, który daje innym kobietom odwagę do działania i pokazuje, że wyzwolenie jest możliwe.

Przemoc nie zawsze wiąże się z podniesioną ręką

To, czego Pani doświadczyła to przemoc domowa – nie tylko fizyczna, lecz także psychiczna, emocjonalna, a nawet ekonomiczna. Przemoc nie zawsze wiąże się z podniesioną ręką. Czasem najbardziej ranią słowa, manipulacja, upokorzenie czy kontrola. Pani były mąż stosował mechanizmy, które miały Panią złamać i podporządkować. To nie jest Pani wina. Nigdy nie była.

Pisze Pani, że mimo upływu czasu wciąż miewa koszmary. To naturalne, bo trauma, której Pani doświadczyła, może długo dawać o sobie znać w postaci lęku, bezsenności czy trudności w budowaniu zaufania. Proszę nie bagatelizować tych objawów. Zachęcam Panią, by rozważyła wsparcie psychologiczne lub terapeutyczne. Specjalista może pomóc Pani przepracować doświadczenia i odzyskać poczucie bezpieczeństwa.

Każdy ma prawo do szczęścia i spokoju

Wiem, jak trudno jest mówić o przemocy. Często towarzyszy temu wstyd, poczucie winy, lęk przed oceną. Ale Pani historia może pomóc innym kobietom dostrzec, że nie są same i że mają prawo do szacunku, bezpieczeństwa i miłości, która nie rani.

Proszę zadbać o siebie. Nie tylko fizycznie, ale też emocjonalnie. Proszę pozwolić sobie na złość, żal, smutek. To naturalne emocje, które mają prawo się pojawić. Proszę nie bać się szukać wsparcia wśród bliskich, w grupach wsparcia, a przede wszystkim u specjalistów.

Jeśli poczuje Pani gotowość, warto wziąć udział w terapii dla osób doświadczających przemocy. Pomoże ona odzyskać poczucie własnej wartości i sprawczości. Proszę pamiętać, że to wyłącznie Pani decyduje o swoim życiu, że ma Pani prawo do szczęścia i spokoju. To, że uwolniła się Pani z toksycznej relacji, jest ogromnym sukcesem. Niech Pani nie pozwoli, żeby przeszłość definiowała Pani przyszłość. Zasługuje Pani na dobre życie.

Jeżeli poczuje Pani, że historia filmu czy inne bodźce wywołują zbyt silne emocje, proszę nie zmuszać się do konfrontacji z nimi. Każdy ma swój czas, by przepracować traumę. Proszę słuchać siebie i pozwolić sobie na łagodność wobec własnych uczuć.

Jest Pani silna, choć zapewne nie zawsze tak się Pani czuje. Proszę pamiętać, że wsparcie jest dostępne, a Pani historia może być początkiem zmiany nie tylko dla Pani, ale też dla innych osób doświadczających przemocy. ●

OGŁOSZENIE WŁASNE WYDAWCY 34439387

Słówko • Literówka • Quizy
Sudoku • Krzyżówki

Szukaj w APLIKACJI WYBORCZEJ

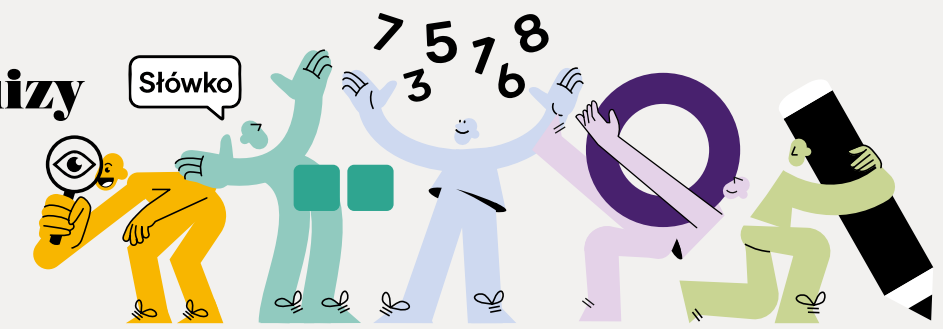

Zeskanuj QR kod i pobierz aplikację
POBIERZ Z Google Play
Pobierz w App Store

1 RP

eprasa.pl a77f2c144b

wyborcza.pl

wyborcza TV

19-25 CZERWCA 2026

VOD: Netflix | Disney+ | HBO Max | Prime Video
CANAL+ | SkyShowtime | Player | Apple TV

„UNDER SALT MARSH". WODA WSZYSTKO POCHŁONIE
S. 4-5

POLECAMY SERIALE DO NADROBIENIA
S. 5

„ANORA". AMERYKAŃSKI KOPCIUSZEK I ROSYJSKI GANGSTER
S. 6

SPIDER-NOIR

Nicolas Cage jak Humphrey Bogart S. 2-3

VOD

Ben Reilly pracuje jako prywatny detektyw w Nowym Jorku. Nicolas Cage świetnie odnajduje się zarówno jako zgorzkniały samotnik, jak i cwaniak droczący się z rozmówcami

Nicolas Cage jak Humphrey Bogart

Oglądając „Spider-Noir", zastanawiałem się, po co angażować Nicolasa Cage'a. Kilka odcinków później dostałem odpowiedź.

Ustalmy jedno: Nicolas Cage dawno przestał być po prostu aktorem, a nawet zdobywcą Oscara. Za sprawą mieszanki ekscentryzmu, przesadnej ekspresji czy wątpliwych wyborów stał się w Hollywood osobnym gatunkiem, popkulturowym zjawiskiem.

Doskonale rozumiał to Tom Gormican, reżyser „Nieznośnego ciężaru wielkiego talentu". Cage zagrał u niego przerysowaną wersję siebie: zapomnianego gwiazdora, który łapie chałturę, by wyjść z długów. Kristoffer Borgli poszedł o krok dalej – w „Dream Scenario" obsadził aktora w roli sfrustrowanego wykładowcy, nawiedzającego ludzi w snach. Nie mógł lepiej trafić. Cage doskonale wie, co to znaczy stracić kontrolę nad własnym wizerunkiem. Przekonał się o tym boleśnie, gdy któregoś dnia wpisał swoje nazwisko do wyszukiwarki i odkrył, że stał się memem.

Alternatywna wersja Spider-Mana

Ustalmy jeszcze jedno: Nicolas Cage jest wielkim fanem komiksów. Przez lata zgromadził imponującą kolekcję rzadkich wydań, dziś wartą miliony dolarów. Została jednak skradziona. Szczególne miejsce w sercu aktora zawsze zajmował Superman. Jeśli nie wierzycie, sprawdźcie, jak dał na imię młodszemu synowi. Podpowiem: Kal-El. Pod koniec lat 90. Cage miał zresztą wcielić się w Człowieka ze Stali w filmie „Superman Lives" Tima Burtona.

Showrunner i scenarzysta Oren Uziel wiedział więc doskonale, że zatrudniając Cage'a do „Spider-Noir", bierze go z dobrodziejstwem inwentarza. I bardzo dobrze, bo aktor idealnie pasuje do pulpowej konwencji czarnego kryminału, w której osadzono tę alternatywną wersję Spider-Mana. Cage już wcześniej użyczył głosu Pająkowi w wydaniu noir w znakomitej animacji „Spider-Man Uniwersum". A ponieważ jego bohater skradł tam niemal każdą scenę, kwestią czasu było, kiedy dostanie własną produkcję. Tym razem Cage oddaje mu już nie tylko głos, ale też twarz i całą swoją ekranową personę.

VOD

Co ciekawe, mimo ponad 40 lat w zawodzie, to pierwsza główna rola tego aktora w serialu telewizyjnym.

Mamy lata 30., trwa wielki kryzys. Ben Reilly – bo tak nazywa się mężczyzna pod czarną maską z przerobionymi okularami lotniczymi – pracuje jako prywatny detektyw w Nowym Jorku. Przez nieopłacone rachunki, telefon pełni funkcję dekoracji, a biuro działa głównie wysiłkami wygadanej sekretarki. Scenarzyści oszczędzają nam na wstępie kolejnej origin story. Zamiast tłumaczyć, skąd wzięły się u Reilly'ego pajęcze moce, od razu przechodzą do ciekawszego pytania – dlaczego przestał wymierzać sprawiedliwość. Jak dowiadujemy się z narracji z offu, podjął taką decyzję po śmierci narzeczonej. W skrócie: uznał, że zawiódł. Zamiast ratować miasto, śledzi teraz niewierne żony za 10 dolarów dziennie plus wydatki.

Tymczasem Nowy Jork coraz bardziej pogrąża się w chaosie. W tle trwa kampania wyborcza, kandydaci na burmistrza licytują się na obietnice, a policja siedzi w kieszeni potężnego gangstera Silvermane'a (Brendan Gleeson). Nasz detektyw dostaje nową sprawę. Kolejne tropy prowadzą do tajemnic związanych z francuskim frontem I wojny światowej. Serial dotyka przy tym losu weteranów i traum, które przywieźli ze sobą z Europy, nawet jeśli tutaj przybierają one bardziej komiksową formę niż w większości opowieści wojennych. I właśnie wtedy Reilly zaczyna rozumieć, że może jednak za wcześnie zrezygnował z „wielkiej odpowiedzialności".

Problem w tym, że fabuła „Spider-Noir" to materiał na dwugodzinny film albo cztery czy pięć odcinków serialu, ale nie osiem!

Jasne, opowieści z gatunku noir nie muszą pędzić na złamanie karku, ale tutaj przestoje bywają zbyt odczuwalne. Dostajemy klasyczny kryminał o detektywie, który nie potrafi pogodzić się ze stratą. Fabularnie to zbiór klisz noir i wyobrażeń na temat tego gatunku chwilami przekraczających granicę pastiszu, przepuszczony przez filtr komiksowej opowieści o superbohaterach.

– Lubię czerpać inspirację z innych dziedzin sztuki, czy to z muzyki, czy z malarstwa. W tym przypadku był to z pewnością pop-art Roya Lichtensteina – tak Nicolas Cage opowiadał o serialu w rozmowie z „Los Angeles Times". Po trzecim odcinku byłem na „nie". Zastanawiałem się wręcz, po co właściwie angażować Cage'a, skoro nie daje mu się przestrzeni, żeby zaszalał. Kilka odcinków później, kiedy Reilly rozbijał się z wyrostkami w barze przy dźwiękach „Sway", dostałem odpowiedź. Według mnie serial wreszcie łapie rytm gdzieś w połowie i zaczyna korzystać z energii odtwórcy głównej roli.

Nicolas Cage i jego osobliwy urok

Nicolas Cage świetnie odnajduje się zarówno jako zgorzkniały samotnik, jak i cwaniak droczący się z rozmówcami – nieważne, czy chodzi o piękną szansonistkę, czy gangstera celującego do niego z rewolweru. W serialu więcej jest słownych potyczek niż samych bójek. I dobrze, bo właśnie wtedy Cage wnosi najwięcej: osobliwy urok, nutkę szaleństwa i ten charakterystyczny szlachetny rys, dzięki któremu nawet najbardziej przerysowane postaci w jego wykonaniu zachowują odrobinę melancholii.

Jego bohater wydaje się sklejony z archetypów. Jest w nim coś z Humphreya Bogarta: cynicznego twardziela zaglądającego do kieliszka w chwilach słabości, ale skrywającego wrażliwość pod grubą warstwą ironii. Serial zresztą otwarcie mruga do klasyków pokroju „Sokoła maltańskiego", „Żegnaj, laleczko", „Białego żaru" czy „Damy z Szanghaju". W jednej ze scen Reilly siedzi w kinie i linijka po linijce powtarza dialogi za Jamesem Cagneyem z ekranu. Z czasem okazuje się, że właśnie w ten sposób próbował nauczyć się, jak być na nowo człowiekiem. Więcej zdradzać nie warto.

Szkoda tylko, że scenariusz nie wykorzystuje równie dobrze reszty bohaterów. Postaci azjatyckiej femme fatale w złotej klatce (Li Jun Li) czy kumpla Reilly'ego, ambitnego czarnego dziennikarza (Lamorne Morris) mają potencjał na własny, ciekawy wątek. Tymczasem w obu przypadkach dostajemy przewidywalną historię.

Największą atrakcją pozostaje więc sam Cage. Możemy go oglądać w dwóch wersjach: czarno-białej albo koloryzowanej.

Polecam tę pierwszą. Dużo lepiej współgra z klimatem i maskuje część wizualnych problemów produkcji.

Ale nawet w czerni i bieli nowojorska sceneria momentami razi sztucznością. Jakby twórcy uznali, że do zbudowania retro klimatu wystarczy ubrać aktorów w kapelusze i prochowce, a resztę poprawi się komputerowymi efektami. A przecież właśnie w takich historiach – zanurzonych w konkretnej epoce, kiedy chciałoby się niemal poczuć fakturę przedmiotów, budynków czy zapach konkretnych miejsc – najlepiej sprawdzają się praktyczne dekoracje i efekty.

Piotr Guszkowski

SPIDER-NOIR

serial kryminalny, USA 2026, wyk. Nicolas Cage, Lamorne Morris, Brendan Gleeson, Li Jun Li, Abraham Popoola, Jack Huston, Karen Rodriguez

8 odc., Prime Video

FOT. AARON EPSTEIN/PRIME (2)

„WYBORCZĄ TV" redaguje zespół działu Kultura; **Projekt makiety „Wyborczej TV":** Dorota Jezierska i Tomasz Lebioda; **Grafik:** Magdalena Birska;
Wydawca: Wyborcza Sp. z o.o., ul. Czerska 8/10, 00-732 Warszawa, tel. 22 555 66 00, **e-mail:** kultura@wyborcza.pl, **Licencje na treści:** licencje@wyborcza.pl
Naświetlanie i druk: Quad/Graphics Europe Sp. z o.o.; **Okładka:** Prime VIdeo; **Serwis telewizyjny przygotowuje media-press.tv.**
Za zmiany w programie wprowadzone przez stacje po wysłaniu numeru gazety do drukarni redakcja nie odpowiada.

VOD

WODA wszystko pochłonie

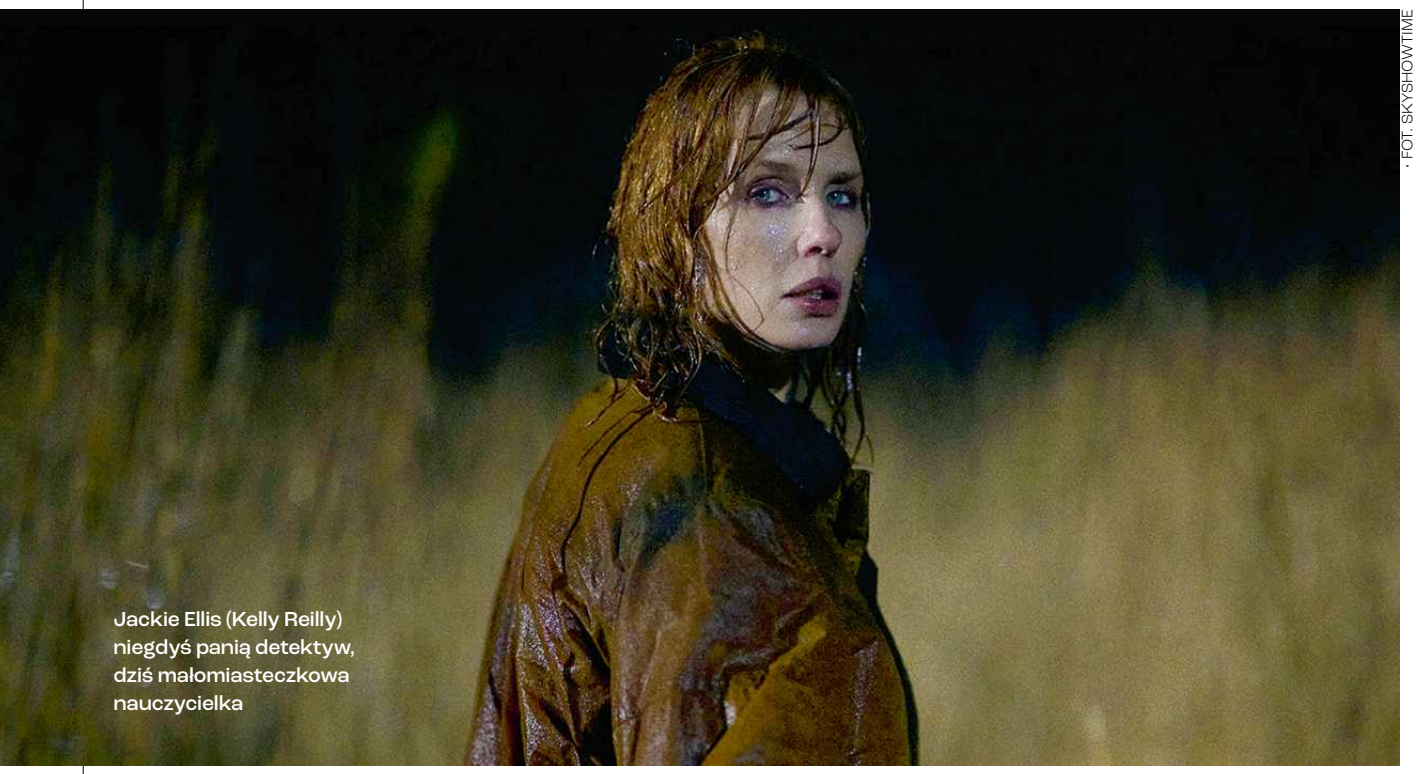

FOT. SKYSHOWTIME

Jackie Ellis (Kelly Reilly) niegdyś panią detektyw, dziś małomiasteczkowa nauczycielka

„Under Salt Marsh" to toksyczny serial kryminalny. I nie chodzi jedynie o trujące odpady.

Nad całą tą opowieścią wisi atmosfera zbliżającego się Sądu Ostatecznego. Jest tu odcinek, w którym bohaterowie brodzą w wodzie po pas podczas powodzi – woda rzuca nimi i zalanymi samochodami, niszczy to, co napotka na swojej drodze. Nikt się jednak nie cofa; wszystkim – no, prawie wszystkim – zależy na prawdzie.

Morderca popełnił zbrodnię niewyobrażalną: zabił dwoje małych dzieci. Świat więc już w pewnym sensie dla bohaterów brytyjskiego serialu kryminalnego „Under Salt Marsh" się skończył, a biblijny potop jest dla nich jedynie czystą formalnością.

Tu nie ma nadziei

To produkcja posępna, niedająca specjalnej nadziei. A przy tym nieco toksyczna, tak jak jej bohaterowie. I nie tylko z powodu trujących odpadów składowanych w fikcyjnym walijskim miasteczku Morfa Halen, w którym toczy się akcja „Under Salt Marsh".

Daleko nie trzeba szukać. Weźmy główną bohaterkę, Jackie Ellis (Kelly Reilly, powracająca do brytyjskiej telewizji po roli Beth Dutton w „Yellowstone"), niegdyś panią detektyw, dziś małomiasteczkową nauczycielkę. Trzy lata temu zaginęła jej siostrzenica Nessa. Jackie zaczęła pić na umór, obsesyjnie szukać mordercy – nawet wśród najbliższych – nie dała sobie też szansy na żałobę. I to ona, wracając ze schadzki z kochankiem, znajduje w wypełnionym toksycznymi śmieciami rowie 9-letniego Cefina, swojego ucznia.

Śledztwo prowadzi Eric Bull (wspaniały Rafe Spall), jej były policyjny partner – gej ze skłonnością do przemocy i wypierania własnej seksualności. Wspólnie spróbują odkryć, czy to, co przydarzyło się dwojgu dziewięciolatków, jakoś się ze sobą łączy. I znaleźć mordercę.

Potop to jedynie czysta formalność

Polubić ich jednak trudno. Oni zresztą też nie przepadają za

sobą. Trzy lata temu to właśnie przez Erica Jackie została dyscyplinarnie usunięta ze służby.

Ellis na dodatek pije w ciąży, Bull jest tak antypatyczny, że mieszkańcy Morfa Halen początkowo wolą, by morderca grasował na wolności, byle tylko nie musieli z detektywem rozmawiać. Zresztą z przybyszami z zewnątrz i tak nie lubią rozmawiać. Morfa Halen to wioska, która udaje miasteczko. Wszyscy wiedzą tu o sobie wszystko, nawet jeśli bardzo tego nie chcą. I jak w każdej mieścinie, w której dochodzi do tragedii, nikt tu nie zamyka drzwi domu na noc. Tak bezpiecznie się czują.

I dlatego też pewnie tak długo nie chcą uwierzyć, że za zbrodnie odpowiedzialny może być nie obcy, lecz swój.

Świetną rolę gra tu Walijczyk Jonathan Pryce, który ma na koncie m.in. nominację do Oscara za „Dwóch papieży", laur dla najlepszego aktora w Cannes (za „Carringtona") oraz pięć nominacji do statuetek Emmy – telewizyjnych Oscarów. Pryce wciela się w nestora społeczności, Solomona Bevana – farmera, który swoje gospodarstwo i ziemię traktuje jak ostatni bastion normalności. To jego głos brzmi najgromniej na zebraniach społeczności, to do niego mieszkańcy Morfa Halen przychodzą po pociechę i radę. Do czasu.

W niemal dziewiczym walijskim krajobrazie – podobnie jak w samej społeczności – coś intensywnie gnije. Toksyczne odpady zatruwają okolicę, bardziej jednak zakwaszają ją sekrety. Do finału nikt nie przejdzie suchą stopą. Od pierwszego odcinka „Under Salt Marsh" jasne jest, że w Morfa Halen uderzy woda, która wszystko pochłonie i zatopi.

Kto zabił? A czy to ważne?

„Under Salt Marsh" to ponuractwo w brytyjskim stylu – serial, który przypadnie do gustu fanom „Broadchurch", „Szetlandów", czy „Very". Atmosfera jest ciężka, bohaterowie moralnie przetrąceni, a zbrodnia bezsensowna i okrutna.

W finale, kiedy Jackie Ellis wreszcie demaskuje mordercę, trudno jednak czuć jakąkolwiek satysfakcję. Po pierwsze – żadna kara nie będzie dla niego wystarczająca. Po drugie – intryga kryminalna w „Under Salt Marsh" nie została skonstruowana ze szczególną maestrią. Odpowiedź na pytanie, kto zabił, nie jest tu istotna. A szkoda.

Mam wrażenie, że Claire Oakley – twórczyni, scenarzystka i reżyserka tego serialu – w pewnej chwili zapomniała, że porwała się przecież na kryminał. „Under Salt Marsh" znacznie lepiej niż on sam sprawdza się jako opowieść o hermetycznej społeczności, która rządzi się swoimi prawami, nadrzędnymi wobec wszelkich zasad.

A Kelly Reilly? To wybitna aktorka. Oglądając „Yellowstone", zapomniałam, że pochodzi z Anglii, a nie z Montany. Jako rzucająca się na życie z pięściami Beth Dutton była wspaniała, diablo charyzmatyczna. W roli Jackie Ellis bywa tragiczna, jej postać jest jednak napisana nieco sterylnie. To bohaterka przygnieciona osobistą tragedią, ciężarna – więc pozornie zaczyna nowe życie – a jednak niewiele się o niej dowiadujemy.

Nie chodzi więc jedynie o to, że nie można jej polubić. Trudno się po prostu nią przejąć, choć Reilly niemal staje na głowie, by wywołać w widzu jakiekolwiek emocje. Czasami jej się to udaje, na przykład w czasie końcowej konfrontacji z mordercą, częściej jednak trudno jej konkurować z żywiołem – wielkim zrównywaczem, przy którym wszystkie zbrodnie, sekrety i troski nikną.

Marta Górna

UNDER SALT MARSH
serial kryminalny, Wielka Brytania 2026, tw. Claire Oakley, wyk. Kelly Reilly, Rafe Spall, Jonathan Pryce, Naomi Yang, Harry Lawtey
6 odc., SkyShowtime

Seriale do nadrobienia

VOD

FOT. MATERIAŁY PRASOWE

DUCHY
Komedia, Fantasy, Sci-fi, Wielka Brytania 2019
Sezony 3-5 | Canal+

Angielska komedia z elementem fantastycznym.

Grupa brytyjskich komików stworzyła przezabawną, ale momentami też całkiem pouczającą historię, która zaczyna się w chwili, gdy Alison Cooper niespodziewanie dziedziczy po nieznanej, dalekiej krewnej wiejską rezydencję Button House.

Alison z mężem przyjeżdżają do domu, nieświadomi, że są obserwowani przez zamieszkujące to miejsce duchy osób zmarłych na terenie posiadłości. Podczas zwiedzania Alison wypada z okna i w stanie śmierci klinicznej trafia do szpitala. Gdy z niego wychodzi, odkrywa, że widzi duchy: jaskiniowca, zdrajcę, który stracił głowę i ciągle jej szuka, kucharkę spaloną na stosie, trzpiotowatą arystokratkę, romantycznego poetę, nadętą właścicielkę z początku XX wieku, oficera armii z czasów II wojny światowej, sympatycznego drużynowego skautów i wreszcie skompromitowanego posła, który zmarł z opuszczonymi spodniami w latach 90.

Alison i jej mąż muszą nauczyć się z nimi żyć. Okazuje się, że to całkiem zabawne i ciekawe życie. No może poza momentami, gdy któryś z duchów znienacka przechodzi przez ścianę w najmniej odpowiedniej chwili...

FOT. APPLE TV+

LEKCJE CHEMII
Dramat, USA 2023
1 sezon | Apple TV i Prime Video

Oldskulowa, obyczajowa historia z amerykańskiego przedmieścia lat 50. – można pomyśleć na widok kunsztownych fryzur i rozkloszowanych spódnic, kapeluszy i wielkich samochodów przed idyllicznymi domkami. Nic bardziej mylnego.

Ekranizacja powieści Bonnie Garmus to feministyczny manifest przypominający, że kobiety zawsze miały rozmaite talenty, ale długo nie miały możliwości, by je rozwijać. Weźmy Elizabeth Zott (Brie Larson) – jest zdolną chemiczką, chce robić doktorat, ale kobiety w ośrodkach naukowych są co najwyżej sekretarkami, nieprawdaż? Zresztą zaraz wyjdą za mąż i znikną, by zająć się domem i dziećmi.

Zott próbuje się nie poddać, po drodze nawet się zakochuje i znajduje sportową pasję, ale życie rzuca jej pod nogi kolejne kłody. Gdy jako samotna matka zostaje zatrudniona do prowadzenia kulinarnego programu telewizyjnego w popołudniowym pasmie dla gospodyń domowych, postanawia wykorzystać go do uświadomienia swoim widzkom, że być może chcą od życia czegoś więcej niż tylko podać „Kolację o szóstej".

VOD

Kopciuszek z USA i rosyjski gangster

„Anora" jest jak połączenie „Pretty Woman" z „Kac Vegas" w nerwowym rytmie kina braci Safdie.

Reżyser Sean Baker przyzwyczaił widzów do tego, że znajduje bohaterów gdzieś na społecznym marginesie. Tym razem zagląda do klubu ze striptizem na Manhattanie. To właśnie tam, co wieczór, swój pantofelek, jak i resztę garderoby, gubi z gracją za plik dolarów nasz Kopciuszek.

W dowodzie ma wpisane imię Anora, ale wszyscy mówią do niej Ani. Znajomość języka rosyjskiego sprawi, że – najpierw do stolika, a w końcu na przedłużony bal – zaprosi ją rozpuszczony syn oligarchy. Wania, czyli książę z bajki, mieszka w willi, którą spokojnie można nazwać pałacem, i świetnie się bawi za pieniądze rodziców. Ale co starzy powiedzą, kiedy w trakcie upojnego wypadu do Las Vegas para weźmie ślub?

Synalek Wania

Wdzięczna tragikomedia Bakera porywa nas w świat z bajki, rzecz jasna: dla dorosłych. „Anora" zaczyna się od ujęcia zmysłowo poruszających się ciał sexworkerek i rozanielonych twarzy klientów. Sala skąpana jest w neonowych światłach. Przestrzeń wydaje się nieskazitelna, wręcz odrealniona. Jak ze snu? Prawdziwy sen dopiero się zacznie, kiedy Ani spędzi tydzień w drogich hotelach i lokalach, zaznając luksusu, o jakim nawet nie marzyła.

W trakcie łóżkowej przekomarzanki Wania rzuca, że dla Zielonej Karty mógłby się ożenić z Amerykanką. Oświadczyny brzmią jak szczeniacki wygłup. Ale właściwie, czemu Ani nie miałaby powiedzieć „tak"?

FOT. MATERIAŁY PRASOWE

ANORA ★★★★
komediodramat, USA 2024, tw. Sean Baker, wyk. Mikey Madison, Mark Eydelshteyn, Karren Karagulian, Yura Borisov, Vache Tovmasyan

sobota | 23:00 | Canal+ Premium i na SkyShowtime i Prime Video

Dziewczyna zaczyna wierzyć, że jej los może się odmienić, kiedy na palcu zobaczy czterokaratowy pierścionek.

Tyle że wieści o ślubie docierają do rodziców Wani, którzy chcą jak najszybciej anulować małżeństwo. W tym celu wysyłają do nowożeńców swoich goryli. Ciąg nieporozumień, napięta atmosfera prowadzą do szarpaniny, w której królują slapstick i absurd. Dwóch osiłków nie potrafi spacyfikować charakternej dziewczyny. A żeby tego było mało: na gorącej linii pozostaje ich szef, który właśnie podaje dziecko do chrztu. Efekt jest doprawdy komiczny.

W tej brawurowej sekwencji Baker dowodzi, że ma znakomite wyczucie rytmu, panuje nad konwencją i zwrotami akcji, bezbłędnie prowadzi aktorów. Kiedy bohaterom uda się w końcu przełamać komunikacyjny chaos, wspólnie ruszą w pogoń za mężem-uciekinierem po Brighton Beach. Dla całej czwórki będzie to mroźna, nieprzespana noc. Trochę jak „Po godzinach" Martina Scorsese.

Gorzko, gorzko

W „Anorze" Sean Baker pozostaje wierny swojej filozofii, ulubionym tematom, a przede wszystkim ludziom – tym pomijanym i wykluczonym – którzy od początku go fascynowali. Konsekwentnie odkłamuje wizerunek pracy seksualnej. Przypomina, że próba spełnienia marzenia o społecznym awansie często kończy się rozczarowaniem. Ale to nie tylko opowieść o straconych złudzeniach, lecz także o klasowej solidarności. A w tym rozdaniu głównej bohaterce zdecydowanie bliżej do „gopników" (Jurij Borisow sprawdza się w podobnej roli do tej, którą stworzył w „Przedziale nr 6") niż ich bogatych zleceniodawców.

Zaznajomieni z twórczością Amerykanina wiedzą, jaką wagę dotąd przykładał do chropowatego realizmu. Na tym tle jego film może się wydać nieco gładki. Szczególnie w spojrzeniu na rosyjską diasporę Baker nie wychodzi poza garść banałów o tym, że za pieniądze kupisz wszystko. Pomija, skąd te pieniądze pochodzą, oraz kontekst wojny. Jasne, można próbować wytłumaczyć to komediowym uproszczeniem albo przyjęciem perspektywy Ani, której taki styl zwyczajnie imponuje.

Odtwórczyni głównej roli, Mikey Madison, ma błysk w oku. Prawda, którą tchnęła w postać Ani, jest rozpięta pomiędzy komedią i tragedią. Na przestrzeni dwóch godzin seansu poznajemy ją w różnym wydaniu: zadziorną, ironiczną, pewną siebie, przerażoną, naiwną, cwaną, zdesperowaną. Pytanie, czy dziewczyna dała się uwieść iluzji i naprawdę uwierzyła, że ta bajka dobrze się skończy, pozostaje otwarte. W każdym razie na chwilę opuściła gardę. Przyjmie cios, jednak w walce o godność nie sprzeda łatwo skóry. Po swojej stronie ma na pewno widzów.

Bliżej finału do głosu dochodzi stary, dobry Baker. Słodka komedia staje się coraz bardziej gorzka. Nauczona, że w życiu wszystko jest rodzajem transakcji, a seks to dobra waluta, bohaterka nie wie, jak zareagować na bezinteresowny gest.

„Anora" została największym wygranym 97. rozdania Oscarów w 2025 roku. Film zdobył pięć statuetek, w tym dla najlepszego filmu.

Piotr Guszkowski

PIĄTEK 19.06

KOLARSTWO

• WYŚCIG DOOKOŁA SŁOWENII
UCI ProSeries – 3. etap
13:00 | EUROSPORT 1

• WYŚCIG DOOKOŁA SZWAJCARII
UCI World Tour – 3. etap
15:35 | EUROSPORT 1

KOSZYKÓWKA

• ORLEN BASKET LIGA
Finał – ewentualny 6. mecz: ORLEN Zastal Zielona Góra – Legia Warszawa
19:45 | POLSAT SPORT 1, POLSAT SPORT EXTRA 4

LEKKOATLETYKA

• DOHA DIAMOND LEAGUE
18:00 | POLSAT SPORT 1, POLSAT SPORT EXTRA 2

PIŁKA NOŻNA

• MISTRZOSTWA ŚWIATA W KANADZIE, MEKSYKU I USA
2. kolejka grupy D: USA – Australia
20:50 | TVP 1, TVP SPORT
2. kolejka grupy C: Szkocja – Maroko
23:50 | TVP 2, TVP SPORT
2. kolejka grupy C: Brazylia – Haiti
02:20 | TVP 1, TVP SPORT

SIATKÓWKA

• LIGA NARODÓW KOBIET FIVB
Dominikana – Serbia
09:45 | POLSAT SPORT 3, POLSAT SPORT EXTRA 1
Ukraina – Holandia
11:45 | POLSAT SPORT 1
Japonia – Czechy
13:45 | POLSAT SPORT EXTRA 1
Francja – Chiny
14:45 | POLSAT SPORT 1
Bułgaria – Kanada
15:15 | POLSAT SPORT EXTRA 2
Belgia – Niemcy
18:15 | POLSAT SPORT EXTRA 1

SOBOTA 20.06

KOLARSTWO

• WYŚCIG DOOKOŁA SŁOWENII
UCI ProSeries – 4. etap
13:30 | EUROSPORT 1

• WYŚCIG DOOKOŁA SZWAJCARII
UCI World Tour – 4. etap
15:30 | EUROSPORT 1

PIŁKA NOŻNA

• MISTRZOSTWA ŚWIATA W KANADZIE, MEKSYKU I USA
2. kolejka grupy D: Turcja – Paragwaj
04:50 | TVP 2, TVP SPORT
2. kolejka grupy F: Holandia – Szwecja
18:50 | TVP 1, TVP SPORT
20:00 | TVP 1
2. kolejka grupy E: Niemcy – Wybrzeże Kości Słoniowej
21:50 | TVP 1, TVP SPORT
2. kolejka grupy E: Ekwador – Curaçao
01:50 | TVP 2, TVP SPORT

SIATKÓWKA

• LIGA NARODÓW KOBIET FIVB
USA – Włochy
09:45 | POLSAT SPORT 2
Holandia – Polska
11:45 | POLSAT SPORT 1
Chiny – Brazylia
14:45 | POLSAT SPORT 1
Turcja – Niemcy
18:15 | POLSAT SPORT 1

NIEDZIELA 21.06

KOLARSTWO

• WYŚCIG DOOKOŁA SŁOWENII
UCI ProSeries – 5. etap
13:00 | EUROSPORT 1

• WYŚCIG DOOKOŁA SZWAJCARII
UCI World Tour – 5. etap
15:20 | EUROSPORT 1

KOSZYKÓWKA

• ORLEN BASKET LIGA
Finał – ewentualny 7. mecz: Legia Warszawa – ORLEN Zastal Zielona Góra
18:30 | POLSAT SPORT 1

LEKKOATLETYKA

• FBK GAMES
World Athletics Continental Tour Gold
15:00 | POLSAT SPORT 1

PIŁKA NOŻNA

• MISTRZOSTWA ŚWIATA W KANADZIE, MEKSYKU I USA
2. kolejka grupy F: Tunezja – Japonia
05:50 | TVP 2, TVP SPORT
2. kolejka grupy H: Hiszpania – Arabia Saudyjska
17:50 | TVP 2, TVP SPORT
19:00 | TVP 2
2. kolejka grupy G: Belgia – Iran
20:50 | TVP 1, TVP SPORT
2. kolejka grupy H: Urugwaj – Republika Zielonego Przylądka
23:50 | TVP 2, TVP SPORT
2. kolejka grupy G: Nowa Zelandia – Egipt
02:50 | TVP 1, TVP SPORT

SIATKÓWKA

• LIGA NARODÓW KOBIET FIVB
Serbia – USA
05:45 | POLSAT SPORT 1
Bułgaria – Ukraina
07:45 | POLSAT SPORT 2
Belgia – Francja
11:15 | POLSAT SPORT 2
Kanada – Polska
11:45 | POLSAT SPORT 1

SIATKÓWKA. Trwają rozgrywki Ligi Narodów mężczyzn FIVB. Polscy siatkarze w tym tygodniu zagrają z Belgią i Turcją. Transmisja w POLSAT SPORT 1.
· FOT. GRZEGORZ CELEJEWSKI / AGENCJA WYBORCZA.PL

Japonia – Włochy
13:45 | POLSAT SPORT 2
Turcja – Chiny
18:15 | POLSAT SPORT 2

SIATKÓWKA PLAŻOWA

• ORLEN BEACH VOLLEY TOUR W STASZOWIE
Ćwierćfinały kobiet
09:00 | POLSAT SPORT 3
Ćwierćfinały mężczyzn
10:00 | POLSAT SPORT 3
Półfinały kobiet
11:00 | POLSAT SPORT 3
Półfinały mężczyzn
12:00 | POLSAT SPORT 3
Mecz kobiet o 3. miejsce
13:00 | POLSAT SPORT 3
Mecz mężczyzn o 3. miejsce
14:00 | POLSAT SPORT 3
Finał kobiet
15:00 | POLSAT SPORT 3
Finał mężczyzn
16:00 | POLSAT SPORT 3

TENIS

• ATP 500 – TERRA WORTMANN OPEN
Finał
15:30 | POLSAT SPORT 2

• WTA 500 – VANDA PHARMACEUTICALS BERLIN TENNIS OPEN
Finał
12:00 | CANAL+ SPORT2 HD

PONIEDZIAŁEK 22.06

PIŁKA NOŻNA

• MISTRZOSTWA ŚWIATA W KANADZIE, MEKSYKU I USA
2. kolejka grupy J: Argentyna – Austria
18:50 | TVP 2, TVP SPORT
2. kolejka grupy I: Francja – Irak
22:50 | TVP 1, TVP SPORT
2. kolejka grupy I: Norwegia – Senegal
01:50 | TVP 1, TVP SPORT

TENIS

• WTA 500 – BAD HOMBURG OPEN POWERED BY SOLARWATT
11:00 | 13:00 | 15:30 | 17:00 | CANAL+ SPORT2 HD

WTOREK 23.06

PIŁKA NOŻNA

• MISTRZOSTWA ŚWIATA W KANADZIE, MEKSYKU I USA
2. kolejka grupy J: Jordania – Algieria
04:50 | TVP 2, TVP SPORT
2. kolejka grupy K: Portugalia – Uzbekistan
18:50 | TVP 2, TVP SPORT
20:00 | TVP 2
2. kolejka grupy L: Anglia – Ghana
21:50 | TVP 1, TVP SPORT
2. kolejka grupy L: Panama – Chorwacja
00:50 | TVP 2, TVP SPORT
02:00 | TVP 2

TENIS

• WTA 500 – BAD HOMBURG OPEN POWERED BY SOLARWATT
11:00 | 13:00 | 15:30 | 17:00 | CANAL+ SPORT2 HD

ŚRODA 24.06

PIŁKA NOŻNA

• MISTRZOSTWA ŚWIATA W KANADZIE, MEKSYKU I USA
2. kolejka grupy K: Kolumbia – Demokratyczna Republika Konga
03:50 | TVP 1, TVP SPORT
3. kolejka grupy B: Bośnia i Hercegowina – Katar
20:50 | TVP SPORT
3. kolejka grupy B: Szwajcaria – Kanada
20:50 | TVP 1
3. kolejka grupy C: Maroko – Haiti
23:50 | TVP SPORT
3. kolejka grupy C: Szkocja – Brazylia
23:50 | TVP 1
3. kolejka grupy A: Czechy – Meksyk
02:50 | TVP 2
3. kolejka grupy A: RPA – Korea Południowa
02:50 | TVP SPORT

SIATKÓWKA

• LIGA NARODÓW MĘŻCZYZN FIVB
Bułgaria – Włochy
12:45 | POLSAT SPORT 1
Chiny – Turcja
12:45 | POLSAT SPORT 2
Serbia – Japonia
13:15 | POLSAT SPORT 3
Argentyna – Niemcy
16:15 | POLSAT SPORT 2
Kuba – USA
16:15 | POLSAT SPORT 3
Ukraina – Brazylia
16:45 | POLSAT SPORT 1
Polska – Belgia
19:45 | POLSAT SPORT 1
Francja – Iran
20:15 | POLSAT SPORT 3

TENIS

• WTA 500 – BAD HOMBURG OPEN POWERED BY SOLARWATT
11:00 | 13:00 | 15:30 | 17:00 | CANAL+ SPORT2 HD

CZWARTEK 25.06

PIŁKA NOŻNA

• MISTRZOSTWA ŚWIATA W KANADZIE, MEKSYKU I USA
3. kolejka grupy E: Curaçao – Wybrzeże Kości Słoniowej
21:50 | TVP SPORT
3. kolejka grupy E: Ekwador – Niemcy
21:50 | TVP 1
3. kolejka grupy F: Japonia – Szwecja
00:50 | TVP 1
3. kolejka grupy F: Tunezja – Holandia
00:50 | TVP SPORT

SIATKÓWKA

• LIGA NARODÓW MĘŻCZYZN FIVB
Chiny – Belgia
16:15 | POLSAT SPORT 3
Ukraina – Włochy
16:15 | POLSAT SPORT 1
Iran – USA
16:45 | POLSAT SPORT 2
Polska – Turcja
19:45 | POLSAT SPORT 1
Francja – Kuba
20:15 | POLSAT SPORT 2

TENIS

• WIMBLEDON
Kwalifikacje
12:00 | 14:00 | POLSAT SPORT 1

• WTA 500 – BAD HOMBURG OPEN POWERED BY SOLARWATT
Ćwierćfinał
11:00 | 13:00 | 15:30 | 17:00 | CANAL+ SPORT2 HD

PIĄTEK 19.06

Od A do Z

22 KULE ★★★
film sens., Francja 2010, reż. Richard Berry, wyk. Jean Reno, Kad Merad, Jean-Pierre Darroussin
20:00 | **tv puls**
Gangster na emeryturze staje się ofiarą zamachu, ale cudem uchodzi z życiem. Przychodzi pora, by się dowiedzieć, kto i dlaczego do niego strzelał?

BEZ ZNIECZULENIA ★★★★
dramat psychologiczny, Francja/Polska 1978, reż. Andrzej Wajda, wyk. Zbigniew Zapasiewicz, Ewa Dałkowska, Andrzej Seweryn
23:10 | **tvp kultura**
Wybitny Zbigniew Zapasiewicz jako znany dziennikarz, który staje się obiektem gry urzędniczej, mającej – z nieznanych powodów – utrącić jego karierę w PRL-u. Przerażające, bo wiarygodne.

CO MI ZROBISZ, JAK MNIE ZŁAPIESZ ★★★★
komedia, Polska 1978, reż. Stanisław Bareja, wyk. Krzysztof Kowalewski, Bronisław Pawlik, Stanisław Tym
20:00 | **stopklatka**
Jeszcze jeden slalom Stanisława Barei przez paradoksy socjalizmu dekady sukcesu. Wnioski niby historyczne, ale zdarzają się nadal aktualne. Niektóre paradoksy również.

EVEREST ★★★★
thriller, USA/Islandia/Wlk. Brytania 2015, reż. Baltasar Kormákur, wyk. Jason Clarke, Josh Brolin, Jake Gyllenhaal
23:35 | **canal+ premium**
Poruszająca kronika komercyjnej wyprawy na Mount Everest w maju 1996 roku, która – mimo udziału profesjonalnych przewodników i doświadczonych opiekunów – zakończyła się śmiercią 8 osób.

FOLLEMENTE. W TYM SZALEŃSTWIE JEST METODA ★★★
komedia romantyczna, Włochy 2025, reż. Paolo Genovese, wyk. Edoardo Leo, Pilar Fogliati, Emanuela Fanelli
22:00 | **canal+ premium**
Dwoje dojrzałych ludzi wybiera się na pierwszą randkę. Niby kulturalne spotkanie, a w ich głowach toczy się prawdziwa burza mózgów: takie „W głowie się nie mieści" – aktorskie! – dla dorosłych.

Lisa Frankenstein

21:50 | **hbo**
★★★

FOT. MATERIAŁY PRASOWE

Powieść Mary Shelley według Zeldy Willimas, córki Robina: nastolatka po przejściach spotyka zombie pianisty z XIX wieku i doszywając mu pozyskane przez siebie części ciała tworzy kochanka doskonałego.

HORROR
USA 2024, REŻ. ZELDA WILLIAMS, WYK. KATHRYN NEWTON, COLE SPROUSE, CARLA GUGINO

KOCHAJĄC PABLA, NIENAWIDZĄC ESCOBARA ★★★
film biograficzny, Hiszpania/USA/Bułgaria 2017, reż. Fernando León de Aranoa, wyk. Penélope Cruz, Javier Bardem, Peter Sarsgaard
20:00 | **tvp historia**
Małżonkowie Javier Bardem i Penélope Cruz jako narkotykowy baron Pablo Escobar i jego kochanka, gwiazda kolumbijskiej telewizji Virginia Vallejo. Plus kilka tabloidowych prawd o narkotykach i kartelu Medelin.

MIĘDZY OCZY ★★★
dramat obycz., Polska 2020, reż. Piotr Wereśniak, wyk. Tamara Arciuch, Dominika Kluźniak, Bartłomiej Kasprzykowski
23:35 | **tvp 1**
Polska dziś według Piotra Wereśniaka: dwa zaprzyjaźnione małżeństwa spotykają po 15 latach i wkrótce przekonują się na własnej skórze, że z dawnej przyjaźni nic nie zostało. Gorzkie i pouczające.

NA TWOIM MIEJSCU ★★
komedia, Polska 2023, reż. Antonio Galdamez, wyk. Paulina Gałązka, Miron Jagniewski, Oliwier Grzegorzewski
20:00 | **tvn 7**
Młode współczesne polskie małżeństwo nie potrafi dojść do porozumienia – każdy drobiazg wywołuje sprzeczkę. Do czasu, kiedy pewnej nocy dochodzi do zamiany ciał: ona staje się nim, a on – własną żoną.

PIRACI Z KARAIBÓW: NA KRAŃCU ŚWIATA ★★★
film przyg., USA 2007, reż. Gore Verbinski, wyk. Johnny Depp, Orlando Bloom, Keira Knightley
19:55 | **polsat**
Kolejna, blisko trzygodzinna, odsłona pirackiej opowieści: te same atrybuty – gwiazdy, brawura i efekty specjalne – ale i wrażenie pewnej monotonii. Choć i tak sukces.

PODWÓJNA TOŻSAMOŚĆ ★★
film sens., USA/Niemcy 2007, reż. John Herzfeld, wyk. Paul Walker, Laurence Fishburne, Olivia Wilde
20:10 | **ale kino+ hd**
Były komandos po przejściach dostaje drugą szansę: opuści więzienie, jeśli przyjmie tożsamość dilera, który ma szansę dotrzeć do narkotykowego bossa, poszukiwanego przez prawo.

PSY ★★★★
film akcji, Polska 1992, reż. Władysław Pasikowski, wyk. Bogusław Linda, Marek Kondrat, Cezary Pazura
22:05 | **kino polska**
Tarantino po polsku: dwaj byli esbecy po różnych stronach prawnej barykady. Cynizm czy eksperyment formalny Władysława Pasikowskiego? Niezależnie od odpowiedzi – kultowa rola Bogusława Lindy.

SLUMDOG. MILIONER Z ULICY ★★★★★
film obycz., Wlk. Brytania/USA/Francja 2008, reż. Danny Boyle, Loveleen Tandan, wyk. Dev Patel, Freida Pinto, Saurabh Shukla
20:00 | **cinemax**
Kongenialne połączenie Bollywoodu z hollywoodzką tradycją: osiem Oscarów dla opowieści o wychowanym na ulicach Bombaju wyrostku, który sięga po zwycięstwo w hinduskiej wersji teleturnieju „Milionerzy".

TWORLD WAR Z ★★★
horror, USA 2013, reż. Marc Forster, wyk. Brad Pitt, Mireille Enos, Daniella Kertesz
20:00 | **tvn**
Brad Pitt jako specjalista od sytuacji kryzysowych z ONZ, który musi powstrzymać epidemię zombi w błyskawicznym tempie ogarniającą cały świat. Dynamiczne i niezwykle sugestywne.

WYSPA ★★★
film sens., USA 2005, reż. Michael Bay, wyk. Ewan McGregor, Scarlett Johansson, Djimon Hounsou
22:15 | **tvn 7**
Ewan McGregor i Scarlett Johansson jako członkowie utopijnej społeczności, którzy odkrywają, że są jedynie klonowanym na zamówienie bankiem organów swych zleceniodawców. Efektowna konfekcja.

KONRAD J. ZARĘBSKI

TVP1

07:30 Welon, fura i brawura
08:00 Serwis Info, pogoda
08:15 Czterdziestolatek
09:25 Ranczo V (8/13)
10:15 Komisarz Alex VI (4)
11:05 Ojciec Mateusz XIV (4)
12:00 Serwis Info - magazyn
12:10 Agrobiznes
12:35 Magazyn rolniczy (780)
12:55 Dzika Praga - film dok.
14:00 Złoty chłopak
15:00 Serwis Info, pogoda
15:25 Gra słów. Krzyżówka
16:00 Dziedzictwo
17:00 Teleexpress
17:25 Jaka to melodia? (5692)
18:05 Reporterzy (551)
18:25 Akacjowa 38
19:30 19.30 - wiadomości
19:55 Pytanie dnia
20:25 Studio Mistrzostw Świata w Kanadzie, Meksyku i USA (na żywo)

20:50 Piłka nożna: Mistrzostwa Świata w Kanadzie, Meksyku i USA: Grupa D: USA – Australia (na żywo)
23:35 Między oczy - dramat *** obyczajowy Polska 2020 (110 min)
01:25 63. KFPP w Opolu
02:05 Studio Mistrzostw Świata (na żywo)
02:20 Piłka nożna: Mistrzostwa Świata w Kanadzie, Meksyku i USA: Grupa C: Brazylia – Haiti (na żywo)

TVP2

05:30 M jak miłość
06:20 Anna Dymna – spotkajmy się (434) - dyskusja
06:55 Barwy szczęścia - serial obycz. Polska 2026
07:30 Pytanie na śniadanie – pobudka (7589) - mag.
07:55 Pytanie na śniadanie
11:30 Operacja zdrowie (71)
12:00 Rodzinka.pl (17/26)
12:35 Koło fortuny (1864)
13:15 Postaw na milion (225)
14:05 Va banque (993)
14:35 Na sygnale
15:05 La Promesa – pałac tajemnic - telenowela
16:00 Koło fortuny (1865)
16:35 Familiada (3044)
17:20 Panna młoda - serial obyczajowy Turcja 2024
18:15 Va banque (994)
18:50 Jeden z dziesięciu (9)
19:25 Barwy szczęścia

20:05 Wodecki Twist – Tylko w kinie - koncert Polska 2026
22:10 25 lat „Na dobre i na złe" – urodziny w Leśnej Górze
23:35 Studio Mistrzostw Świata (na żywo)
23:50 Piłka nożna: Mistrzostwa Świata w Kanadzie, Meksyku i USA: Grupa C: Szkocja – Maroko (na żywo)
02:30 Nocne graffiti - film * sensacyjny Polska 1997 (100 min)

POLSAT

05:25 Telezakupy TV Okazje
06:00 Nowy dzień - mag. informacyjny Polska 2026
08:00 Halo tu Polsat (2974) - magazyn Polska 2026
11:30 Gliniarze XV (22,23/60) - serial fab.-dok. Polska 2023
13:41 Dlaczego ja? 32 (17,18) - serial fab.-dok. Polska 2025
15:50 Wydarzenia
16:25 Interwencja (5921) - mag. reporterów Polska 26
16:40 Gliniarze XVIII (17,18) - serial fabularno-dok. Polska 2024, wyk. Arkadiusz Krygier, Tomasz Skrzypniak, Ewelina Ruckgaber, Piotr Mróz
18:50 Wydarzenia, sport, pogoda - wiadomości
19:20 Gość „Wydarzeń" (619) - program publicystyczny
19:25 Sport - Polska 2026
19:40 Pogoda - Polska 2026

19:55 Piraci z Karaibów: Na krańcu świata (Pirates of the Caribbean: At World's End) **** - film przygodowy USA 2007, reż. Gore Verbinski (215 min)
23:30 Dzień Niepodległości: Odrodzenie ** - film s.f. USA 2016, reż. Roland Emmerich, wyk. Liam Hemsworth (155 min)
02:05 Hot Shots! II (Hot Shots! Part Deux) ** - komedia sensacyjna USA 1993 (110 min)

TVN

05:10 Recepta na stary dom III - serial dok. USA 2018
05:40 Uwaga! (8019) - mag. reporterów Polska 2026
05:55 Ukryta prawda (2/17)
06:50 Kuchenne rewolucje: Kraków – „Via Piada" 29 (6) - reality show Polska 2024
07:45 Dzień Dobry TVN (5751)
11:25 Kuchenne rewolucje: „Karczma u sołtysa", Duszniki Zdrój XX (13) - reality show
12:35 Kuchenne rewolucje: Toruń – EPTO 29 (3)
13:40 Ukryta prawda (32,33,22/48) - serial fab.-dok.
16:50 Szpital św. Anny (24) - serial obycz. Polska 2025, wyk. Jolanta Fraszyńska
17:55 Detektywi IV (18/48) - serial fab.-dok. Polska 2025
19:00 Fakty, sport, pogoda
19:50 Uwaga! (8020) - mag.

20:00 World War Z - horror *** USA 2013, reż. Marc Forster, wyk. Brad Pitt, Mireille Enos, Daniella Kertesz, James Badge Dale (150 min)
22:30 Od kołyski aż po grób (Cradle 2 the Grave) ** - film sensacyjny USA 2003, reż. Andrzej Bartkowiak (125 min)
00:35 Specjalista (The Specialist) ** - film sens. USA 1994, reż. Luis Llosa, wyk. Sylvester Stallone (140 min)

TV PULS

06:00 Policjanci z Miami II (14,15/22) - serial krym. USA 1986, wyk. Don Johnson
08:00 Kobra – oddział specjalny XXI (3,4/12)
10:00 Maria z przedmieścia - telenowela Meksyk 1995
12:00 Nie igraj z aniołem - telenowela Meksyk 2008
13:00 Wspaniałe stulecie III - serial obycz. Turcja 2014
14:00 Kurierzy (18)
15:00 Lombard. Życie pod zastaw X - serial obycz.
17:00 Kurierzy (19) - serial obyczajowy Polska 2023
18:00 Lombard. Życie pod zastaw XVIII (5,6) - serial obyczajowy Polska 2025
20:00 22 kule (L'Immortel) *** - film sens. Francja 2010, reż. Richard Berry, wyk. Jean Reno, Kad Merad, Jean-Pierre Darroussin (135 min)
22:15 Prawo zemsty (Law Abiding Citizen) *** - thriller USA 2009, reż. F. Gary Gray, wyk. Jamie Foxx (135 min)
00:30 Prowokacja (Today You Die) * - film sens. USA 2005, reż. Don E. FauntLeRoy, wyk. Steven Seagal (110 min)

MEZZO

13:30 Edison Denisov: Piana dni - opera Francja 2025
15:45 Mozart: IX koncert fortepianowy – Mitsuko Uchida
16:15 Filharmonia Monachijska, Sergiu Celibidache: Ravel, Rapsodia hiszpańska
16:40 Intermezzo
17:00 Mozart: XLI symfonia – English Chamber Orchestra, Jeffrey Tate - muzyka klas.
17:35 Intermezzo
17:50 Stan Getz: The Last Recording - koncert Niemcy 90
19:35 Stan Getz Quartet – Berliner Jazztage
20:30 Barnabás Kelemen: Czajkowski, Bartók
21:40 Kwartet Modigliani: Mozart, Ravel, Beethoven
23:05 Giacomo Puccini: Tryptyk - opera B/F 2022
01:55 Efekt Nosedy

PULS 2

10:35 Spidey i superkumple II
11:35 Gus. Mały – wielki rycerz (19,20/52) - serial anim.
12:00 Psi patrol VIII (23/26)
12:35 Marta mówi! (2)
13:00 Smerfy - serial anim.
13:35 Gumisie VI
14:00 Kacze opowieści
15:00 Miraculous (11,10/26)
16:00 Fineasz i Ferb II
17:00 Smerfy - serial anim.
17:35 Gumisie VI (15/18)
18:00 Pingwiny z Madagaskaru (19,20/26)
19:00 Kacze opowieści
20:00 Lombard. Życie pod zastaw XVIII (13) - serial obycz.
21:00 Dzielnica strachu IX
23:00 Trzynasty wojownik - film przygodowy USA 1999
01:05 Diary of the Dead: Kroniki żywych trupów - horror USA 2007

TV4

07:55 Bogaty dom – biedny dom XIV (5) - serial dok.
08:55 Policjantki i policjanci IX (51,52/65) - serial obycz.
10:55 Na ratunek 112 XVIII (25,26) - serial fabularno-dok.
11:55 Dlaczego ja? 33 (50,51) - serial fab.-dok. Polska 2026
13:55 Trudne sprawy XXVII (55,56,57) - serial fab.-dok.
16:55 Policjantki i policjanci XXIV (14) - serial obycz.
18:00 Łowcy skarbów. Kto da więcej (71) - reality show
19:00 Policjantki i policjanci XXIV (15) - serial obycz.
20:00 Gwiazdy kabaretu (172, 180) - kabaret i satyra
22:05 Battleship: Bitwa o Ziemię - film przyg. USA/Japonia 2012, reż. Peter Berg
00:50 STOP Drogówka (324)
01:50 Love Island IV

METRO

07:35 Anatomia piękna II (10)
08:30 Szpital (21,22/72)
10:30 Sędzia Anna Maria Wesołowska - serial fab.-dok.
12:30 Szkoła (63/67)
13:30 Brzydula (5,6)
14:35 Kiedy ktoś kocha bardziej (2) - serial obycz.
15:45 The Floor (19, 20)
17:00 Fani czterech kółek XVII (3/20) - serial dok.
18:00 Prawo Agaty VI (4)
19:00 Kartoteka XI (13/15) - serial fab.-dok. Polska 2016
20:00 Ocean strachu II - thriller USA/Niemcy 06, reż. Hans Horn, wyk. Susan May Pratt
22:00 Oszukać przeznaczenie II - horror USA/Kanada 2003
00:00 Zbrodnie z pierwszych stron gazet IV (6/12)
01:00 Szpital (17/72)
02:00 Szkoła (61/63)

TVN7

05:20 Ten moment (20/40) - serial fab.-dok. Polska 2021
05:55 Szkoła (26,27,28/63) - serial fab.-dok. Polska 2019
08:45 Ukryta prawda (42,11,12/71) - serial fab.-dok.
11:55 W-11 Wydział Śledczy - serial fab.-dok. Polska 2013
14:00 Detektywi III (11/60) - serial fab.-dok. Polska 2024
15:00 Szpital (14/72) - serial fabularno-dok. Polska 2018
16:00 Sędzia Anna Maria Wesołowska - serial fab.-dok.
18:00 SOS. Ekipy w akcji (3/60) - telenowela dok.
19:00 Ukryta prawda (51/60) - serial fab.-dok. Polska 2023, wyk. Agnieszka Czekańska
20:00 Na twoim miejscu ** - komedia Polska 2023, reż. Antonio Galdamez, wyk. Paulina Gałązka (135 min)
22:15 Wyspa (The Island) *** - film sens. USA 2005, reż. Michael Bay, wyk. Ewan McGregor, Scarlett Johansson (165 min)
01:00 Sherlock Holmes: Gra cieni (Sherlock Holmes: A Game of Shadows) **** - film sensacyjny Wlk. Brytania/USA 2011 (160 min)

PIĄTEK 19.06

STOPKLATKA DVB-T

08:35 Wojciech Cejrowski – boso przez świat (66)
09:05 Robert Makłowicz (144, 150) - magazyn
10:55 Górski lekarz XVIII (7,8/8) - serial obycz.
13:00 Katastrofy w przestworzach VII (6,6,3/8)
16:00 MacGyver III (13,14/20) - serial sensacyjny
18:00 Wojny magazynowe: Kanada II (6,7/12)
19:05 Aukcja w ciemno (15/21) - serial dok.
20:00 Co mi zrobisz, jak mnie złapiesz - komedia Polska 1978, reż. Stanisław Bareja, wyk. Krzysztof Kowalewski, Bronisław Pawlik, Stanisław Tym (145 min) ****
22:25 Sekretne życie dziewcząt (American pie) - komedia USA 1999, reż. Paul Weitz, wyk. Jason Biggs, Jennifer Coolidge, Shannon Elizabeth (120 min) **
00:25 Pokój grozy (The Disappointments Room) - horror USA 2016, reż. D.J. Caruso, wyk. Kate Beckinsale, Mel Raido, Gerald McRaney (125 min) **

ALE KINO+

09:20 The Hero - film krótkom. Polska 21 (40 min)
10:00 Patience (5,6/6)
12:05 Vera III (1/4) - serial krym. Wlk. Brytania 2013
14:00 Exodus - dramat obycz. Szwecja 2023, reż. Abbe Hassan, wyk. Ashraf Barhom, Jwan Alqatami, Isa Aouifia (130 min) ****
16:10 Tuesday Club (FOOD AND ROMANCE) - komedia Szwecja 2022, reż. Annika Appelin, wyk. Marie Richardson, Peter Stormare (125 min) ***
18:15 Vera III (2/4) - serial krym. Wlk. Brytania 2013
20:10 Podwójna tożsamość (The Death and Life of Bobby Z) (1) - film sens. USA/Niemcy 2007, reż. John Herzfeld, wyk. Paul Walker (120 min) **
22:10 Oddział dla zuchwałych (1,2/6) - miniserial Wlk. Brytania 2022, wyk. Connor Swindells
00:40 Pokusa (The Paperboy) - thriller USA 2012, reż. Lee Daniels, wyk. Matthew McConaughey, Zac Efron, Nicole Kidman, John Cusack (120 min) ***

TVP KULTURA DVB-T

09:00 Podróż za jeden uśmiech (4,5)
10:15 Król w Nowym Jorku - komedia Wlk. Brytania 1957 (110 min) ***
12:05 Diament radży - film obycz. Polska 71 (45 min)
12:50 Gatsby w Connecticut: historia nieznana - film dok.
14:10 Na początku było Opole - film dok.
15:10 Złote Koło - film krym. Polska 1971, reż. Stanisław Wohl (110 min) **
17:00 Podróż za jeden uśmiech (6,7)
18:15 Video Killed the Radio Star - serial dok.
18:55 Pan wzywał, Milordzie? III (3/7)
20:00 Ognie Św. Elma (St. Elmo's Fire) - dramat obycz. USA 1985, reż. Joel Schumacher, wyk. Emilio Estevez (120 min) **
22:00 Powrót Sherlocka Holmesa (3/13)
23:05 Wstęp do filmu (592)
23:10 Bez znieczulenia - dramat psychologiczny Francja/Polska 1978, reż. Andrzej Wajda (130 min) ****
01:20 Rozwiązanie - film anim. Polska 20 (15 min)

HBO

09:20 Emotki. Film - film anim. USA 2017 (85 min) *
10:45 Dzielna banda i tajemnica zaginionego wujka - film anim. Hiszpania 2024 (85 min) ***
12:10 Na planie (25) - mag.
12:35 Saga »Zmierzch«: Przed świtem, cz. 2 - film fantasy USA 2011, reż. Bill Condon (115 min) **
14:30 Dziki kot - film biograficzny USA 2023, reż. Ethan Hawke (105 min) **
16:15 Wielka odważna piękna podróż - film przyg. USA/Irlandia 2025, reż. Kogonada (105 min) ***
18:00 Kolejna zwyczajna przysługa - thriller USA 2025, reż. Paul Feig (120 min) **
20:00 Victor Frankenstein - horror Wlk. Brytania/Kanada/USA 2015, reż. Paul McGuigan (110 min) ***
21:50 Lisa Frankenstein - horror USA 2024, reż. Zelda Williams (100 min) ***
23:30 Piękna i Rzeźnik - horror USA/Kanada 2020, reż. C. Landon (100 min) ***
01:10 I.S.S. - film s.f. USA 2023, reż. Gabriela Cowperthwaite (95 min) **

CANAL+ PREMIUM

09:15 Długi weekend - film obycz. Polska 2004, reż. Robert Gliński (75 min) ***
10:30 Zapaleńcy - film dok.
12:00 Balony - film krótkom. Polska 2024 (30 min)
12:30 Ida - dramat obycz. Polska/Dania/Francja/Wlk. Bryt. 2013 (80 min) *****
13:50 To nie jest zagadka kryminalna (5)
14:45 Fukushima: atomowy koszmar - film dok.
16:15 Mamma Mia! - komedia muz. USA/Wlk. Brytania/Niemcy 2008 (110 min) ***
18:05 Łapu-Capu (146)
18:10 Mamma Mia! Here We Go Again! - musical Wlk. Bryt./USA 2018 (110 min) ***
20:00 Czarownice Mayfair II (3/8) - serial grozy
20:45 Premierowa jazda
21:00 Rok za rokiem (2/6)
22:00 Follemente. W tym szaleństwie jest metoda - komedia romantyczna Włochy 2025 (95 min) ***
23:35 Everest - thriller USA/Islandia/Wlk. Brytania 2015 (120 min) ****
01:35 Zabójczy lot - film sens. Wlk. Brytania/USA 2024 (100 min) ***

KINO POLSKA

07:45 Ranking Naj Polskiego Kina - serial dok. Polska 2024
08:25 W zawieszeniu - dramat obycz. Polska 1987, reż. Waldemar Krzystek
10:10 Ziemia obiecana - dramat obycz. Polska 1975, reż. Andrzej Wajda, wyk. Daniel Olbrychski, Wojciech Pszoniak
13:50 C.K. dezerterzy (1) - komedia Polska/Węgry 1986, reż. Janusz Majewski, wyk. Marek Kondrat
15:50 C.K. dezerterzy (2) - komedia Polska/Węgry 86, reż. Janusz Majewski, wyk. Marek Kondrat, Róbert Koltai
17:15 Pogranicze w ogniu (18,19) - serial sens. Polska 1991, wyk. Cezary Pazura
20:00 Prawo ojca - dramat krym. Polska 1999, reż. Marek Kondrat, wyk. Marek Kondrat, Nina Roguż, Małgorzata Foremniak, Szymon Bobrowski
22:05 Psy - film akcji Polska 1992, reż. Władysław Pasikowski, wyk. Bogusław Linda, Marek Kondrat, Cezary Pazura, Janusz Gajos
00:35 Ziarno prawdy - thriller Polska 2015, reż. Borys Lankosz, wyk. Robert Więckiewicz, Jerzy Trela, Magdalena Walach, Aleksandra Hamkało, Joanna Sydor

POLSAT FILM

08:25 Przyjaciółki XXV (7,8)
10:25 Świat według Kiepskich
14:45 Mr Deeds, milioner z przypadku - komedia USA 02
16:45 8 części prawdy - film krym. USA 2008, reż. Pete Travis, wyk. Dennis Quaid
18:35 Kowboje i obcy - western USA/Indie 2011
21:00 Świat w płomieniach - thriller USA 2013, reż. Roland Emmerich, wyk. Jamie Foxx
23:45 60 sekund - film sensacyjny USA 2000, reż. Dominic Sena, wyk. Nicolas Cage
02:05 Ślad III (25/26)

KINO TV

08:35 Zagadki kryminalne panny Fisher (13,1/13)
11:00 Panna Scarlet i komisarz II (3,4/6) - serial krym.
13:10 Poirot: Zło czai się pod słońcem VIII (1/2)
15:15 Zagadki kryminalne panny Fisher II (2,3/13)
17:50 Panna Scarlet i komisarz II (5,6/6) - serial krym.
20:00 Mechanik: Konfrontacja - film sens. USA/Francja/Bułgaria/Niemcy/Tajlandia 16
22:05 Peacemaker - film sens. USA 1997, reż. Mimi Leder
00:40 Zdrajca - film sens. USA 2008, reż. Jeffrey Nachmanoff

WARNER TV

08:25 J.A.G. IX (21/23)
09:20 Bajer z Bel-Air IV
10:20 Prawo Agaty (15)
11:25 Pełna chata VII (5,6/24)
12:25 J.A.G. IX (22,23/23)
14:10 Bajer z Bel-Air IV
16:10 Pełna chata VII
18:15 Taxi II - komedia sensacyjna Francja 2000
20:00 Taxi III - komedia sensacyjna Francja 2003
21:40 Jackie Chan: Przyjemniaczek - komedia kryminalna Hongkong 1998
23:35 Komórka - film sensacyjny USA/Niemcy 2004

PARAMOUNT

07:30 Czarodziejki II (5,6/22)
09:30 Kontakt - film s.f. USA 1997, reż. Robert Zemeckis
13:00 Czarodziejki II (7,8/22)
15:00 Pingwiny z Madagaskaru II (29/39)
15:30 Krokodyl Dundee II - komedia Australia/USA 1988
17:55 Przypadkowa dziewczyna - komedia romantyczna Wlk. Brytania/USA 1998
20:00 Lodowy szlak - film sens. USA/Kanada 2021
22:20 Ciche miejsce 2 - horror USA 2020, reż. John Krasinski
00:00 Zakładnik - film sens. USA 2004, reż. Michael Mann

CINEMAX

11:45 Jerry Maguire - dramat obyczajowy USA 1996
14:05 Cytrynowiec - dramat obycz. Włochy/Polska 2023
15:55 Pan i pani Smith - komedia sensacyjna USA 05
17:55 Mistrzowie 2.0 - komedia Hiszpania 2023
20:00 Slumdog. Milioner z ulicy - film obycz. Wlk. Brytania/USA/Francja 2008
22:00 King's Man: Pierwsza misja - film sens. USA/Wlk. Bryt. 21, reż. Matthew Vaughn
00:10 Halloween - horror USA 2007, wyk. Malcolm McDowell

ROMANCE TV

09:25 Górski lekarz (5/8)
10:25 Rosamunde Pilcher: Cztery balony i jedna śmierć - romans Niemcy/Austria 2022
12:20 Wszyscy lekko stuknięci - komedia Niemcy 2024
14:15 Inga Lindström: Spotkanie nad morzem - film obyczajowy Niemcy 2004
16:05 Statek marzeń
18:00 Stadnina w Piber (9/13)
19:00 Górski lekarz (5/8)
20:00 Statek marzeń
21:55 Miłość na St. Lucia - komedia romant. Brytyjskie Wyspy Dziewicze/USA 2023
23:45 Górski lekarz (5/8)

TVN FABUŁA

09:50 Prawo Agaty II (12)
10:55 Szpital św. Anny III (2)
11:55 Miłość czy pomyłka?
13:55 Prawo Agaty II (11)
14:55 Detektywi - serial dok.
16:00 Superbohaterowie (1)
16:40 Kino w drodze (6) - mag.
17:15 Królewskie wakacje - melodramat USA/Rumunia 17
19:00 Szpital św. Anny (31)
20:00 Złoto dla zuchwałych - film woj. USA/Jugosławia 70
23:05 Pełzająca śmierć - horror USA 19, reż. Alexandre Aja
00:50 Annabelle - horror USA 2014, reż. John R. Leonetti

AMC

08:30 Randka z księciem - komedia romant. USA 2002
10:35 Pokerzyści - film sens. USA 2003, reż. Damian Nieman
12:35 Projekt A - film sensacyjny Hongkong 1983
14:45 Transformers - film s.f. USA 2007, reż. Michael Bay
17:45 Iluzjonista - thriller USA/Czechy 2006
20:00 Wściekła pięść - film sens. Hongkong 1972, reż. Wei Lo, wyk. Bruce Lee
22:20 Za cenę bólu - film krym. USA/Kanada 2008
00:35 Sin City II: Damulka warta grzechu - thriller USA 14

AXN

08:20 Agenci NCIS: Hawaje II (8/25) - serial krym.
09:10 Castle (9,10/10)
11:10 MacGyver (15,16/21)
13:10 Agenci NCIS: Hawaje II (9,10/25) - serial krym.
15:05 Agenci NCIS XIX (17,18/21) - serial krym.
17:05 CSI: Kryminalne zagadki Las Vegas II (18,19/23)
19:05 Castle II (1,2/24)
21:05 Bad Boys For Life - film sensacyjny USA 2020
23:30 Faceci w czerni III - film s.f. USA 2012, wyk. Will Smith

EPIC DRAMA

08:20 Lekarze na start
09:05 Poirot V (1/8)
10:15 Poirot: Przegrany gość V (2/8) - serial kryminalny
11:20 Zatraceni w miłości
13:20 Agenci NCIS XVII (5,6/20) - serial krym.
15:10 Lekarze na start
16:45 Poirot V (3,4/8)
19:00 Zatraceni w miłości
21:00 Królowa węży (6/8) - serial obycz. USA 2022
22:05 Panna Scarlet VI - serial krym. Wlk. Brytania 2025
23:15 Projekt Błękitna Księga (4/10) - serial s.f. USA/Kan. 19
00:05 Zatraceni w miłości

TVN STYLE

11:25 Ugotowani (6, 7) - reality show Polska 2015
13:30 Kuchenne rewolucje (1, 13) - reality show Polska 19
15:35 Babski biznes (1/8) - serial dok. Polska 2025
16:35 Jestem z Polski XIV (12/18) - serial dok. Polska 18
17:40 Kuchenne rewolucje (3, 4, 5) - reality show Polska 20
20:50 Bazary Europy - serial dokumentalny Polska 2018
21:50 Jestem z Polski XVI (11,16/40) - serial dok.
23:45 Hotel Paradise (3, 4) - real tv Polska 2022

TVN TURBO

08:00 101 napraw (2)
08:30 Megatransporty (1/12)
09:15 Fani czterech kółek XV
10:15 Złomowisko PL VIII (16)
12:15 Naprawy nie do naprawy
13:00 Zawodowi handlarze
14:30 Wojny samochodowe
16:30 Jeździć, obserwować III
18:00 Raport Turbo (5005)
18:15 Jeździć, obserwować VI
19:45 Moto kombat (4)
20:30 Mobilni mechanicy (1)
21:15 Duda kontra Szafrański VIII (5) - serial dok.
22:00 Raport Turbo (5005)
22:15 Z drugiej ręki (8) - mag.
23:00 Zawodowi handlarze (4)

BBC FIRST

08:40 Lewis III (4/8)
09:40 Ojciec Brown XII (10/10)
10:40 Śmierć pod palmami XIII
11:45 Zagadki doktora Blake'a
12:55 Shakespeare i Hathaway: prywatni detektywi V
14:55 Ojciec Brown VI (4/10)
15:55 Lewis III (4/8)
17:00 My Life is Murder (8/10)
18:00 Morderstwa w Midsomer
19:50 Śmierć pod palmami XIV
21:00 Ojciec Brown XIII (10/10)
22:00 Śmierć z dala od palm IV
23:15 Shakespeare i Hathaway: prywatni detektywi V

FX

08:05 Kości II (4/21)
09:00 Z Archiwum X II (8/25)
10:00 CSI: Kryminalne zagadki Miami VII (11,12/25)
11:50 CSI: Kryminalne zagadki Nowego Jorku VI (20,21/23)
13:45 Agenci NCIS IX
15:35 SkyMed (1/9)
16:30 CSI: Kryminalne zagadki Miami VII (13,14/25)
18:20 Z Archiwum X II (9/25)
19:15 FBI III (11/15)
20:10 CSI: Kryminalne zagadki Nowego Jorku VI (22,23/23)
22:00 Chirurdzy XXII (14/18)
22:55 Pojutrze - film katas. USA 04, reż. Roland Emmerich

HGTV

08:10 Kupujemy dom na plaży
09:05 Remontujemy dom na plaży V - serial dok.
10:05 Letnia chata na lata III
11:55 Usterka X - serial dok.
13:00 Zbudujemy większy dom (10/10) - serial dok.
14:00 Zbudujemy fajny dom
15:00 Mieszkanie na miarę II
17:00 Polowanie na ogród VI
18:15 Weekendowa metamorfoza (8, 1) - reality show
20:10 Będzie pięknie (6/8)
21:10 Zgłoś remont (2)
22:10 House Hunters (1—4)
00:15 Sprzątaczki (1, 2)

BBC LIFESTYLE

12:20 Wielkie brytyjskie wypieki (1) - program rozrywk.
13:40 Najpiękniej ukryte hotele II (2/6) - serial dok.
14:40 Koreańska uczta Eda i Ryu (2) - mag. kulinarny
15:40 Zapraszam do stołu
17:45 Najpiękniejsze domy: Nowa Zelandia (1) - serial dok.
18:45 Mistrzowie ceramiki (5)
19:45 Wielkie brytyjskie wypieki (2) - program rozrywk.
21:00 Spice Girls: rewolucja Girl Power (2/3) - serial dok.
22:00 Oblicza seksu (3/3)
23:00 Wstydliwe choroby: nastolatki - serial dok.

COMEDY CENTRAL

08:25 Dwóch i pół III (6/24)
08:55 Przyjaciele IV (2—7/24)
11:55 Teoria wielkiego podrywu III (16—21/23) - serial kom.
14:30 Dwóch i pół III (7—10/24) - serial kom. USA 05
16:30 Przyjaciele IV (8—13/24)
19:30 Teoria wielkiego podrywu III (22,23,1,2,3,4/23)
22:00 The Office PL IV (7,8)
23:05 Comedy Club (1, 2)
00:05 Miasteczko South Park XXVII (2,3/5) - serial anim. dla dorosłych USA 2025
01:00 Pracoholicy (5/10)

TVP SERIALE

08:25 Komisarz Alex (10) - serial krym. Polska 2012
09:20 Rodzinka.pl IV (11/26) - serial kom. Polska 2013
09:55 Klan - telenowela
10:50 Ranczo VII (10,11/13)
12:30 Komisarz Alex (11)
13:25 Ojciec Mateusz 29 (4,5)
15:25 Komisarz Alex (12)
16:20 Na sygnale (13,14)
17:30 Ranczo VII (12,13/13)
19:30 Ojciec Mateusz 29 (6,9) - serial krym. Polska 2023
21:30 Ranczo VIII (1,2/13)
23:20 Ojciec Mateusz 29 (8)
01:20 Oficerowie (3/14) - serial krym. Polska 2006

CANAL+ KUCHNIA

14:25 ABC gotowania – kuchnia turecka (4) - mag.
14:50 Włoskie życie Sophie Grigson II (2,3) - serial dok.
15:45 Luke Nguyen w Indiach
16:15 Azjatycka kuchnia Evy Pau (5) - mag. kulinarny
16:40 Jamie Oliver (1, 6)
18:30 Azjatycka kuchnia Evy Pau (4) - mag. kulinarny
18:55 m jak mięso (4, 5, 6)
20:15 Eva Longoria w poszukiwaniu hiszpańskich smaków
21:10 Anthony Bourdain IX
23:55 Jakubiak rozgryza Wietnam (1) - mag. kulinarny

CANAL+ DOMO

10:55 Wielkie projekty
11:55 Generalna odbudowa II
12:50 Gardeners' World (23)
14:05 Cudotwórcy VII (17)
15:00 Kupcie sobie zamek!
15:55 Patent na zieleń (5,6)
16:50 Gardeners' World (26)
18:00 Ucieczka na wieś XXV
18:55 Wielkie projekty: Australia X - serial dok.
20:00 Daleko od miasta XIV
20:55 Letnie inspiracje (3)
21:00 Cudotwórcy VII (5/13)
21:55 Wielkie projekty: transformacje (6) - reality show
23:05 Pomocy! Kupiliśmy wioskę (11/20) - serial dok.

PLANETE+

12:30 Świat zwierząt. Najlepsi rodzice - film dok.
13:40 Krajobrazy świata (5/12)
14:40 Piesze wędrówki po świecie II (4) - serial dok.
15:40 Niezwykłe podróże koleją VII (2/7) - serial dok.
16:45 360° – świat bez granic
18:00 Dokąd dzisiaj? IV (31,32)
18:50 1312. Afryka odkrywa Amerykę - film dok. Francja 23
20:00 Homo plasticus
21:15 Materiały przyszłości
22:20 Wytwórz i wyślij (1/4)
23:25 Planeta Seks (4/6)

DISCOVERY CHANNEL

10:00 Klan z Alaski VI (8/11)
11:00 Przetrwać nad Jukonem II (13/16) - serial dok.
12:00 Fani czterech kółek XVI
13:00 Nagi instynkt przetrwania: Elita (2,2/10)
15:00 Złomowisko PL V
16:00 Gorączka złota XVI
17:00 Nic do zgłoszenia IV
18:00 Bracia Collins biorą się do roboty (2)
19:00 Nagi instynkt przetrwania XI (5/12) - serial dok.
21:00 Specjalistki II
22:00 Bimbrownicy XIV (16/16)
23:00 Nagi instynkt przetrwania: Mistrzostwa świata (1)

TVP HISTORIA

11:35 Świat w filiżance herbaty
12:40 Starożytne mocarstwa
13:35 Sen o Królowym Moście
13:55 Królowie (40)
14:35 Czterdziestolatek (4)
15:30 Sensacje XX wieku
17:25 Czas honoru. Powstanie
18:15 Encyklopedia II wojny światowej (73, 74)
19:25 Królowie (79)
20:00 Kochając Pabla, nienawidząc Escobara - film biograf. Hiszpania/USA/Bułgaria 2017
22:10 Historia w postaciach zapisana (12/12) - serial dok.
00:20 Sensacje XX wieku

HISTORY

12:10 Gwiazdy lombardu XXII
13:05 Starożytni kosmici XIV
14:00 Tajemnice skute lodem III (6/10) - serial dok.
14:50 Największe tajemnice świata VI (14/20) - serial dok.
15:45 Gwiazdy lombardu XII
16:15 Jak to wyjaśnić V (17)
17:10 II wojna światowa: walka o Europę (3/8) - serial dok.
18:10 Największe tajemnice świata V (9/15) - serial dok.
19:05 Starożytni kosmici XVI
22:00 W poszukiwaniu potwora V (5) - serial dok.
23:00 Tom Hanks: II wojna światowa (7,8/20) - serial dok.

NATIONAL GEOGRAPHIC

14:00 Tajemnice wojennych wraków (3/8) - serial dok.
15:00 Strzegąc granic IX (10)
16:00 Złapać przemytnika IX
17:00 Egipt: tajemnica grobowca - film dok.
17:55 Otchłań: powstanie i upadek nazizmu (2/10)
19:00 Złoto Hitlera (3/4)
20:00 Katastrofa w przestworzach XX (2/10) - serial dok.
21:00 Premiera: Wojna koreańska: Zapomniana wojna (1)
22:05 Kimowie: rodzinna dyktatura: Dylemat (1) - film dok.

FOCUS TV

08:55 Wehikuł czasu
09:00 Starożytni kosmici V
10:00 Gwiazdy lombardu XX
12:00 Apokalipsa – II wojna światowa (3/6) - serial dok.
13:00 Poszukiwacze historii
14:00 Czołgi: Ewolucja machiny wojennej - serial dok.
16:00 Dorwać tuńczyka II
18:00 Rolnicy. Podlasie III
20:00 Największe wynalazki starożytności (4/10)
21:00 Największe mity historii
22:00 Apokalipsa Hitlera – front zachodni (1,2/2)
00:00 Oto Ameryka XXL – życie bez umiaru - film dok.

BBC EARTH

12:15 Pociągiem przez Nową Zelandię (1/2) - film dok.
13:15 Serengeti III (4/6)
14:25 W okowach mrozu II
15:25 Życie na pustkowiu III
16:25 Wielkie koty 24/7 II (5)
17:40 Azja (1/7) - serial dok.
18:45 Malownicze trasy kolejowe (6/6) - serial dok.
19:45 Ben Fogle: wyścig do źródła Nilu (1/2) - serial dok.
20:45 Mroźna planeta II: kulisy
20:55 Życie na pustkowiu: powroty III (2) - serial dok.
21:55 W okowach mrozu II
22:55 Zabójcza pogoda VI

POLSAT VIASAT HISTORY

12:20 Podziemna armia
13:20 Wielkie konflikty: powstania i upadki cywilizacji
14:30 Sekrety Watykanu: papież i diabeł (3/4)
15:35 Życie prywatne przywódców Rzeszy (3/4)
16:35 W poszukiwaniu biblijnej prawdy - serial dokumentalny
17:50 II wojna światowa: cena imperium (6/13) - serial dok.
18:55 Podziemna armia
20:00 Piraci z Morza Śródziemnego - film dok.
21:00 Naziści: korzenie zła
23:10 Królowe areny: kobiety-gladiatorki - film dok.

SOBOTA 20.06

Od A do Z

AKADEMIA PANA KLEKSA II ★★
film fantasy, Polska 2025, reż. Maciej Kawulski, wyk. Antonina Litwiniak, Konrad Repiński, Tomasz Kot
21:45 | hbo
Kontynuacja nowej ekranizacji kultowej powieści dla dzieci: pod nieobecność pana Kleksa rządy w Akademii sprawuje Szpak Mateusz. Jeszcze mniej Brzechwy w Brzechwie.

BODYGUARD I ŻONA ZAWODOWCA ★★★
film sens., USA/Wlk. Brytania/Szwecja/Bułgaria/Francja 2021, reż. Patrick Hughes, wyk. Ryan Reynolds, Samuel L. Jackson, Salma Hayek
21:55 | tv puls
Czołowy ochroniarz świata chce porzucić zawód, na co nie pozwala mu żona byłego klienta, która zmusza profesjonalistę do wyrwania męża z rąk porywaczy. Plus Ryan Reynolds i temperamentna Salma Hayek.

BOHEMIAN RHAPSODY ★★★
film biograficzny, USA/Wlk. Brytania 2018, reż. Bryan Singer, wyk. Rami Malek, Lucy Boynton, Gwilym Lee
23:45 | hbo
Opowieść o legendarnej grupie rockowej Queen, widziana przez pryzmat losów jej frontmana, Freddy'ego Mercury'ego: gejowski melodramat na cztery Oscary, w tym dla Rami Maleka za rolę główną.

DZIEŃ BASTYLII ★★★
film sens., USA/Francja/Luksemburg 2016, reż. James Watkins, wyk. Idris Elba, Richard Madden, Charlotte Le Bon
20:00 | tvn 7
Paryski złodziej, któremu wybuchła skradziona torba z bombą, zostaje oskarżony o atak terrorystyczny, lecz agent CIA domyśla się intrygi kryjącej się za zamachem i namawia złodzieja do współpracy.

FACECI W CZERNI III ★★★
film s.f., USA 2012, reż. Barry Sonnenfeld, wyk. Will Smith, Tommy Lee Jones, Josh Brolin
20:00 | cinemax
Barry Sonnenfeld powraca po 10 latach do kultowego cyklu, by nakłonić agentów specjalnych chroniących Ziemię przed agresją Obcych do powrotu do źródeł. Równie brawurowe co dwie poprzednie części.

Istoty fantastyczne

20:00 | hbo ★★★

· FOT. MATERIAŁY PRASOWE

W nowojorskim mieszkaniu babci, gdzie czeka na wynik operacji ojca, dwunastolatka odnajduje grono wyimaginowanych istot, niegdyś wymyślonych przez dzieci, które zapomniały o nich wraz z dojrzewaniem.

KOMEDIA
USA 2024, REŻ. JOHN KRASINSKI, WYK. RYAN REYNOLDS, CAILEY FLEMING, JOHN KRASINSKI

HELIKOPTER W OGNIU ★★★★
dramat wojenny, USA/Wlk. Brytania 2001, reż. Ridley Scott, wyk. Josh Hartnett, Eric Bana, Ewan McGregor
21:45 | cinemax
Amerykańska interwencja w Somalii w 1993 r.: próba zaprowadzenia porządku wywołuje starcie marines z uzbrojonym tłumem na ulicach Mogadiszu. Dwa Oscary i nominacja za zdjęcia Sławomira Idziaka.

JASON BOURNE ★★★
film sens., USA/Chiny/Hiszpania/Japonia/Islandia/Niemcy/Włochy 2016, reż. Paul Greengrass, wyk. Matt Damon, Tommy Lee Jones, Alicia Vikander
19:00 | canal+ premium
Powrót do zamkniętego już cyklu: były tajny agent CIA do zadań specjalnych odkrywa kolejne stopnie uwikłania w coraz bardziej przerażające – nielegalne – działania agendy rządu USA. Na ekranie oczywiście Matt Damon.

JOHN Q ★★
film sens., USA 2002, reż. Nick Cassavetes, wyk. Denzel Washington, Robert Duvall, James Woods
23:45 | warner tv
Kino skuteczne, choć etycznie wątpliwe: zdesperowany ojciec, biorąc za zakładników zespół ratownictwa dużego szpitala, wymusza na dyrekcji operację transplantacji serca dla syna.

LIGA SPRAWIEDLIWOŚCI ★★★
film fantasy, USA 2017, reż. Zack Snyder, wyk. Ben Affleck, Henry Cavill, Amy Adams
22:00 | tvn 7
Kontynuacja komiksowej sagi spod znaku DC Comics. Batman łączy siły z Wonder Woman oraz grupą innych superbohaterów – dla jeszcze bardziej skutecznej obrony świata przed złem.

ORZEŁ. OSTATNI PATROL ★★
dramat historyczny, Polska 2022, reż. Jacek Bławut, wyk. Tomasz Ziętek, Adam Woronowicz, Antoni Pawlicki
20:00 | kino polska
Pięć nagród w Gdyni (w tym za reżyserię) i dwa Orły dla klaustrofobicznej relacji Jacka Bławuta z ostatniego rejsu legendarnego okrętu podwodnego „Orzeł", który zaginął w 1940 roku na Morzu Północnym.

OSTATNI RYCERZE ★★★
film przyg., Wlk. Brytania/Korea Południowa/USA/Czechy 2015, reż. Kazuaki Kiriya, wyk. Clive Owen, Morgan Freeman, Cliff Curtis
22:40 | stopklatka
Mroki średniowiecza: kiedy bezwzględny, znany z okrucieństwa władca upokarza zasłużonego rycerza, w obronie honoru swego mistrza staje jeden z jego uczniów – sam będący człowiekiem o wątpliwej pozycji.

PODWODNA PUŁAPKA 2: LABIRYNT ŚMIERCI ★★
thriller, Wlk. Brytania/USA 2019, reż. Johannes Roberts, wyk. Sophie Nélisse, Corinne Foxx, Brianne Tju
23:40 | tvn
Cztery entuzjastki nurkowania z akwalungiem penetrują zalane przez morze miasto Majów, którego zakamarki okazują się siedliskiem żarłacza białego – krwiożerczego rekina ludojada.

SZCZĘKI ★★★★★
thriller, USA 1975, reż. Steven Spielberg, wyk. Roy Scheider, Robert Shaw, Richard Dreyfuss
20:00 | stopklatka
Egzamin z kina akcji dla młodego Stevena Spielberga: rekin ludojad atakuje plaże wziętego kurortu – kto go powstrzyma? Zaliczony na trzy Oscary i miejsce na liście przebojów wszech czasów.

WSZYSTKO ALBO NIC ★★
komedia romantyczna, Słowacja/Czechy/Polska 2016, reż. Marta Ferencová, wyk. Tatiana Pauhofová, Klára Issová, Michał Żebrowski
23:00 | tvp 2
Słowacki „Dziennik Bridget Jones" z polskim wkładem (Żebrowski, Deląg, Tyniec): przyjaźń dwóch pań i geja zostaje wystawiona na próbę, gdy wokół trójki kręci się czterech atracyjnych panów.

KONRAD J. ZARĘBSKI

SOBOTA 20.06

TVP1

07:40 Rok w ogrodzie (1170)
08:05 Rok w ogrodzie extra
08:20 Pełnosprawni
08:50 Ranczo V (9/13)
09:45 Komisarz Alex VI (5)
10:40 Ojciec Mateusz XIV (5)
11:35 Mali mieszkańcy Półwyspu Iberyjskiego
13:00 Powrót siedmiu wspaniałych - western USA/Hiszpania 1966 (105 min)
14:45 Okrasa łamie przepisy
15:20 Rozmowy na medal
16:00 Dziedzictwo
17:00 Teleexpress
17:35 Rolnik szuka żony (3)
18:40 Studio Mistrzostw Świata (na żywo)
18:50 Piłka nożna: Mistrzostwa Świata w Kanadzie, Meksyku i USA: Grupa F: Holandia – Szwecja (na żywo)
19:50 19.30 - wiadomości

20:00 Piłka nożna: Mistrzostwa Świata w Kanadzie, Meksyku i USA: Grupa F: Holandia – Szwecja (na żywo)
21:35 Studio Mistrzostw Świata (na żywo)
21:50 Piłka nożna: Mistrzostwa Świata w Kanadzie, Meksyku i USA: Grupa E: Niemcy – Wybrzeże Kości Słoniowej (na żywo)
00:30 Bez litości - film sens. *** Polska 2002, reż. Wojciech Wójcik (130 min)

TVP2

07:30 Pytanie na śniadanie – pobudka (7590) - mag.
07:55 Pytanie na śniadanie (7590) - mag. Polska 2026
11:25 Górna półka smaku (8)
12:00 Zmiennicy (3)
13:05 Panna młoda
14:00 Familiada (3045) - teleturniej Polska 2025
14:35 Koło fortuny (1866)
15:15 Szansa na sukces. Opole 2026 (7) - show
16:15 Festiwal Zaczarowanej Piosenki – koncert finałowy
17:20 Panna młoda - serial obyczajowy Turcja 2024
18:15 Va banque (995)
18:45 Wyższa Szkoła Jazdy (3) - mag. motoryzacyjny
19:10 Słowo na niedzielę (1168) - program religijny
19:25 Rodzinka.pl XVII (8) - serial kom. Polska 2025

20:00 Lato z Radiem i Telewizją Polską 2026 - koncert Polska 2026
22:10 Gabi Drzewiecka zaprasza (2) - talk-show
23:00 Wszystko albo nic ** - komedia romantyczna Słowacja/Czechy/Polska 2016 (115 min)
00:55 Rodzinka.pl XV
01:30 Studio Mistrzostw Świata (na żywo)
01:50 Mistrzostwa Świata w Kanadzie, Meksyku i USA: Grupa E: Ekwador – Curaçao (na żywo)

POLSAT

05:25 Telezakupy TV Okazje
06:00 Nowy dzień - magazyn
08:00 Halo tu Polsat (2981)
11:20 Dziennik cwaniaczka III - komedia Kanada/USA 2012, reż. David Bowers, wyk. Zachary Gordon
13:25 Pan i władca: Na krańcu świata (Master and Commander: The Far Side of the World) - film przyg. USA 2003, reż. Peter Weir, wyk. Russell Crowe (200 min)
16:45 8 rzeczy, których nie wiecie o facetach - komedia romantyczna Polska 2022, reż. Sylwester Jakimow, wyk. Karolina Bruchnicka (125 min)
18:50 Wydarzenia, sport, pogoda - wiadomości
19:15 Prezydenci i premierzy (456) - program publicyst.
19:36 Sport - Polska 2026

19:55 Neo-Nówka. XX-lecie - program rozrywkowy Polska 2022
22:50 Szybcy i wściekli VI *** **(Fast & Furious 6)** - film sens. USA/Japonia/Hiszpania/Wlk. Brytania 2013, reż. Justin Lin, wyk. Vin Diesel (165 min)
01:35 Gorący towar (The Heat) *** - komedia kryminalna USA/Wlk. Brytania 2013, reż. Paul Feig, wyk. Sandra Bullock (160 min)

TVN

05:40 Uwaga! (8020) - mag.
05:55 Ukryta prawda (3/17)
06:50 Pogromcy chaosu (7)
07:45 Dzień Dobry TVN (5752)
11:30 Na Wspólnej XXIV
13:30 Młode gliny (4/50)
14:35 Mała Wielka Stopa 2: W rodzinie siła (Bigfoot Family) - film animowany Belgia/Francja 2020, reż. Jérémie Degruson, Ben Stassen (110 min)
16:25 Indiana Jones i ostatnia krucjata (Indiana Jones and the Last Crusade) - film przyg. USA/Włochy/Hiszpania/Wlk. Brytania/Jordania 1989, reż. Steven Spielberg (155 min)
19:00 Fakty, sport, pogoda
19:25 Wianki nad Wisłą. Miasto gra – muzyka, miłość, marzenia – zapowiedź - zapowiedź programu Polska 2026

19:50 Włoskie wakacje *** **(Made in Italy)** - komedia Wlk. Brytania/Włochy 2020, reż. James D'Arcy (115 min)
21:45 Wianki nad Wisłą. Miasto gra – muzyka, miłość, marzenia - koncert Polska 2026
23:40 Podwodna pułapka 2: ** **Labirynt śmierci (47 Meters Down: Uncaged)** - thriller Wlk. Brytania/USA 2019 (105 min)
01:25 Szpital św. Anny (42)

TV PULS

06:00 Kobra – oddział specjalny XXI (16,2,1/16) - serial sensacyjny Niemcy 2016
09:00 Taki jest świat (25)
09:25 Wojciech Cejrowski – boso przez świat (69)
10:00 Lombard. Życie pod zastaw X - serial obyczajowy Polska 2022, wyk. Zbigniew Buczkowski, Henryk Gołębiewski. Emilka jest utrzymanką Erwina. Po nieudanym zabiegu powiększenia piersi mężczyzna zrywa z nią i wyrzuca ją z domu. W lombardzie dziewczyna spotyka kolegę z liceum, Artura. Ten próbuje zmusić Erwina, żeby dał Emilce pieniądze na badania.

20:00 Uprowadzona (Taken) *** - thriller USA 2008, reż. Pierre Morel, wyk. Liam Neeson, Maggie Grace (115 min)
21:55 Bodyguard i żona zawodowca *** - film sens. USA/Wlk. Brytania/Szwecja/Bułgaria/Francja 2021 (135 min)
00:10 Żądza śmierci ** **(Driven to Kill)** - film sensacyjny USA/Kanada/Rosja 2009, reż. Jeff King (120 min)
02:10 Taki jest świat (25)

TVN7

05:55 Wiza na miłość: pierwsze spotkanie II - serial dok.
06:50 New Looney Tunes II
07:20 Scooby-Doo - film przyg. USA/Australia 2002, reż. Raja Gosnell, wyk. Freddie Prinze jr., Sarah Michelle Gellar
09:05 Zgłoś remont (3)
10:10 Bitwa o gości (4)
11:10 Ukryta prawda (3,4,5/60) - serial fab.-dok.
14:15 Szpital św. Anny (9,10/26) - serial obycz.
16:15 Detektywi VI (55)
17:15 Kosmiczni kowboje (Space Cowboys) - film s.f. USA 2000, reż. Clint Eastwood, wyk. Clint Eastwood (165 min)

20:00 Dzień Bastylii *** **(Bastille Day)** - film sens. USA/Francja/Luks. 2016, reż. James Watkins (120 min)
22:00 Liga sprawiedliwości *** **(Justice League)** - film fantasy USA 2017, reż. Zack Snyder, wyk. Ben Affleck (150 min)
00:30 Matrix Reaktywacja ** **(The Matrix Reloaded)** - film s.f. USA 2003, reż. Andy Wachowski, Larry Wachowski (170 min)

MEZZO

08:45 Intermezzo
10:00 Marc-Antoine Charpentier: Medea - opera Francja 23
12:50 Intermezzo
13:15 Jazz w Vienne: Manu Katché „One Shot Not"
14:15 Festiwal Sons d'hiver 2021: Hamid Drake, David Murray, Archie Shepp
15:35 Jazz w La Villette
16:55 Intermezzo
17:15 Opera Now: Sarah Nemtsov – Michel van der Aa – Philip Venables - serial dok.
17:50 Mesjasz - muzyka klas.
20:30 Pyotr Ilyich Tchaikovsky: Eugeniusz Oniegin - opera Belgia 2023
22:55 Pierre Boulez, Filharmonicy Wiedeńscy: Bruckner, Symfonia nr 8
00:15 Orchestre National de France, Cristian Măcelaru

PULS 2

08:00 Kacze opowieści
08:40 Safari - film animowany Niemcy 2010
10:30 Asterix i Obelix. Tajemnica magicznego wywaru - film anim. Francja/Belgia 18
12:10 Wojciech Cejrowski. Boso: Meksyk/Paragwaj (3, 4, 5)
13:55 Gwiazdy Mazurskiej Nocy Kabaretowej (5)
15:00 7 krasnoludków – historia prawdziwa - komedia Niemcy 2004
17:15 Bileciki do kontroli - komedia Francja/Belgia 2023
19:00 Gnomeo i Julia - film anim. USA/Wlk. Brytania/Kanada/Irlandia 2011
20:45 Wszystko zostanie w rodzinie I - komedia F 2014
22:30 Jack Strong - thriller polityczny Polska 2014
01:00 Wstydliwe choroby II

TV4

07:00 Galileo - pr. popularn.
09:05 #JesteśmyDlaDzieci (333) - mag. Polska 2026
09:30 Galileo
10:30 Mini Galileo
10:50 Galileo
12:50 Dziś 13, jutro 30 - komedia romantyczna USA 2004, reż. Gary Winick, wyk. Jennifer Garner, Mark Ruffalo, Judy Greer, Andy Serkis
14:55 Policjantki i policjanci XXIV (1—5) - serial obycz. Polska 2026, wyk. Mariusz Węgłowski, Paweł Kowalczyk
20:00 Sprawiedliwi. Trójmiasto III (9—12) - serial krym. Polska 2026, wyk. Jerzy Zelnik, Artur Dziurman, Aleksandra Galczynska
00:00 Gwiazdy kabaretu (178, 179) - kabaret i satyra
02:05 STOP Drogówka (351)

METRO

07:05 Gorączka złota IX (17/21) - serial dok. USA 2019
08:00 Klan z Alaski IV (8,9/19)
10:00 The Floor (19, 20)
11:15 Złomowisko PL V (13,14/16) - serial dok.
13:15 Gwiazdy lumpeksów II (5/10) - serial dok. Polska 2025
14:15 Makłowicz w Polsce (3)
14:50 No to lecę! (1) - turystyka Polska 2019
15:50 Niezwykłe Stany Prokopa VI (6/8) - serial dok.
16:50 Jestem z Polski II (3/6)
17:50 Kryminalni (4)
20:00 Grunt to rodzinka - komedia Francja 04, reż. Alain Berbérian, wyk. Jean Reno
22:00 15:17 do Paryża - dramat dokumentalny USA 2018
23:55 Kuba Wojewódzki (4)
01:00 Szpital (19/72)
02:00 Szkoła (63/63)

SOBOTA 20.06

STOPKLATKA DVB-T

08:55 Komisarz Rex II (3/15) - serial sensacyjny
10:00 Hudson i Rex VII (8,1/8)
12:00 Top Dog. Niemcy (5) - program rozrywkowy
13:55 SexiPistols (Bandidas) ** - western Francja/Meksyk/USA 2006, reż. Joachim Rønning, Espen Sandberg (115 min)
15:50 Hudson Hawk - komedia sens. USA 1991, reż. Michael Lehmann, wyk. Bruce Willis (120 min)
17:50 Kingsajz - komedia *** Polska 1988, reż. Juliusz Machulski, wyk. Jacek Chmielnik, Jerzy Stuhr (130 min)
20:00 Szczęki (Jaws) ***** - thriller USA 1975, reż. Steven Spielberg, wyk. Roy Scheider, Robert Shaw (160 min)
22:40 Ostatni rycerze (Last Knights) *** - film przyg. Wlk. Brytania/Korea Południowa/USA/Czechy 2015, reż. Kazuaki Kiriya (140 min)
01:00 Piłsudski - film biograficzny Polska 2019, reż. Michał Rosa, wyk. Borys Szyc, Magdalena Boczarska (155 min) **

ALE KINO+

08:15 Trzej muszkieterowie (The Three Musketeers) **** - film przygodowy USA/Hiszpania/Wlk. Brytania 1973 (130 min)
10:25 Kate Winslet. Naturalna i piękna
11:35 The Office PL II (1,2,3)
13:25 Pęknięte lustro (The Mirror Crack'd) *** - komedia kryminalna Wlk. Brytania 1980 (130 min)
15:35 Arktyka (Arctic) *** - film przyg. Islandia/USA 2018, reż. Joe Penna (120 min)
17:35 Bracia ze stali (The Iron Claw) **** - film biograficzny USA/Wlk. Brytania 2023, reż. Sean Durkin (155 min)
20:10 Aż do piekła (Hell or High Water) *** - film sens. USA 2016, reż. David Mackenzie (125 min)
22:15 Dom Glassów (The Glass House) ** - thriller USA 2001, reż. Daniel Sackheim (135 min)
00:30 Gangster (Lawless) *** - dramat krym. USA 12, reż. John Hillcoat, wyk. Shia LaBeouf (130 min)

TVP KULTURA DVB-T

08:15 Sowia odyseja (L'odyssée de Choum) - film anim. Francja/Belgia 2019 (45 min)
09:00 Panna Nikt - dramat ** obycz. Polska 1996, reż. Andrzej Wajda (110 min)
10:50 Kosmos 1999 (5/24)
11:55 Londyn – stolica kontrastów - film dok.
13:10 Król w Nowym Jorku (A King in New York) *** - komedia Wlk. Brytania 1957 (115 min)
15:05 Kariera Nikodema Dyzmy (5/7)
16:10 Złote Koło - film ** krym. Polska 1971, reż. Stanisław Wohl (105 min)
17:55 TVP Kultura na Festiwalu Dwa Teatry – Sopot 2026 (1)
18:30 Intryga i miłość - spektakl teatralny Polska 04
20:00 Żona (The Wife) - dramat obycz. Szwecja/Wlk. Brytania/USA 2017, reż. Björn Runge (110 min) ****
21:50 Muse: Drones World Tour - film dok.
23:30 Ognie Św. Elma (St. Elmo's Fire) ** - dramat obycz. USA 85, reż. Joel Schumacher (120 min)
01:30 Wydarzenie aktualne

HBO

09:30 Król rozrywki - film biograficzny USA/Chiny 2017 (105 min) ****
11:15 Tajemnica złotnika *** - dramat obycz. Hiszpania 2025 (100 min)
12:55 Żegnaj Christopher Robin **** - film biograficzny Wlk. Brytania/USA 2017 (105 min)
14:40 Policja zastępcza *** - komedia sensacyjna USA 2010 (105 min)
16:25 Przepiękne - komedia Polska 2025, reż. Katarzyna Priwiezienceew (120 min) ***
18:25 Pan Popper i jego pingwiny - komedia USA 2011 (95 min) **
20:00 Istoty fantastyczne *** - komedia USA 2024, reż. John Krasinski, wyk. Ryan Reynolds (105 min)
21:45 Akademia pana Kleksa II - film fantasy Polska 2025, reż. Maciej Kawulski (120 min) **
23:45 Bohemian Rhapsody *** - film biograf. USA/Wlk. Brytania 2018 (135 min)
02:00 Czarne bractwo. BlacKkKlansman **** - film biograficzny USA/Chiny 2018 (130 min)

CANAL+ PREMIUM

09:25 Premierowa jazda
09:40 Azyl - film biograficzny USA/Wlk. Brytania/Czechy 2017 (125 min) **
11:45 Łapu-Capu (147)
12:00 Listy do Julii *** - komedia romantyczna USA 2010 (105 min)
13:45 To nie jest zagadka kryminalna (6/6)
14:40 Bałtyk - film dok.
15:45 Kiedy nadchodzi jesień *** - dramat obycz. Francja 2024 (100 min)
17:25 Kawałek po kawałku *** - film anim. USA/Dania/Australia/Hongkong 2024 (95 min)
19:00 Jason Bourne - film sensacyjny USA/Chiny/Hiszpania/Japonia/Islandia/Niemcy/Włochy 2016 (120 min) ***
21:00 Spalę was wszystkich ** - horror Hiszpania 2021, reż. David Hebrero, wyk. Macarena Gómez, Rodolfo Sancho (115 min)
22:55 Making of Canal+
23:00 Anora - komediodramat USA 2024, reż. Sean Baker (135 min) ****
01:15 Wcielenie zła - horror Meksyk 2024, wyk. Alice Coulthard (85 min) **

KINO POLSKA

07:45 Reksio - serial anim.
08:30 Chłopi: Boryna (1) - film obyczajowy Polska 1973
10:25 Skradziona kolekcja - komedia krym. Polska 1979
12:05 Moja - film krótkometrażowy Polska 2024
12:35 Polska Kronika Filmowa 25/50 - reportaż Polska 1950
12:50 Polska Kronika Filmowa 25/51 - reportaż Polska 1951
13:05 Prawo i pięść - film psychologiczny Polska 1964
15:10 1920. Bitwa Warszawska - dramat historyczny Polska 2011, reż. Jerzy Hoffman, wyk. Borys Szyc, Natasza Urbańska
17:40 Mała wielka miłość - komedia romant. Polska/USA 2008, reż. Łukasz Karwowski, wyk. Agnieszka Grochowska
20:00 Orzeł. Ostatni patrol - dramat historyczny Polska 2022, reż. Jacek Bławut, wyk. Tomasz Ziętek, Adam Woronowicz, Antoni Pawlicki
22:10 Horror Story - dramat obyczajowy Polska 2023, reż. Adrian Apanel, wyk. Jakub Zając, Michalina Olszańska
00:05 Supermarket - thriller Polska 2012, reż. Maciej Żak, wyk. Mikołaj Roznerski
02:00 Historie miłosne - dramat obycz. Polska 1997, reż. Jerzy Stuhr, wyk. Jerzy Stuhr

POLSAT FILM

10:30 Dom - film anim. USA/Indie 2015, reż. Tim Johnson
12:25 Moje wakacje z Rudym - komedia Australia 2016
14:15 Jeszcze większe dzieci - komedia USA 2013
16:20 Rodzina Addamsów - film anim. USA/Kanada/Wlk. Bryt./Indie/Niemcy 2019
18:00 Jurasic World: Dominion - thriller USA 2022
21:00 Bad Boys For Life - film sensacyjny USA 2020
23:35 7500 - film sensacyjny Australia/USA/Francja/Niemcy/Austria 2019

WARNER TV

08:10 Randka z billboardu - film obycz. USA 1998
10:00 Bliźniaczki na boisku - komedia USA 1999
11:40 Kontakt - film s.f. USA 1997, reż. Robert Zemeckis
14:40 Jackie Chan: Pierwsze uderzenie - film sens. Hongkong 1996, reż. Stanley Tong
16:15 Skazani na Shawshank - dramat psycholog. USA 1994
19:10 Raport Pelikana - thriller USA 1993, reż. Alan J. Pakula
22:00 Wrogie niebo IV
23:45 John Q - film sens. USA 2002, reż. Nick Cassavetes

CINEMAX

12:50 Slumdog. Milioner z ulicy - film obycz. Wlk. Brytania/USA/Francja 2008
14:50 Co się zdarzyło w Las Vegas - komedia romantyczna USA 2008, reż. Tom Vaughan
16:30 Złodziejska sztuka - kom. krym. USA/Kanada 13
18:00 Jason Bourne - film sens. USA/Chiny/Hiszp./Jap./Islandia/Niemcy/Włochy 2016
20:00 Faceci w czerni III - film s.f. USA 2012, wyk. Will Smith
21:45 Helikopter w ogniu - dramat woj. USA/Wlk. Bryt.2001, reż. Ridley Scott

TVN FABUŁA

08:20 Prawo Agaty II (11,12,13)
11:30 Kraina cudów - film anim. Hiszpania/USA 2019
13:25 Agencie, podaj łapę - komedia USA/Australia/Kanada 01, reż. John Whitesell
15:30 Alvin i wiewiórki III - film animowany USA 2011
17:20 Shazam! Gniew bogów - film przyg. USA 2023
20:00 Aquaman - film przyg. USA/Australia 2018
23:05 365 dni - film erotyczny Polska 2020
01:25 Skazany - dramat psychologiczny Polska 1975

KINO TV

08:55 Stawka większa niż życie (2,4) - serial wojenny
12:00 C.K. dezerterzy, cz. 1 - komedia Polska/Węgry 1986
13:50 Kacper - film fantasy USA 1995, reż. Brad Silberling
15:50 Flintstonowie: Niech żyje Rock Vegas - komedia USA 2000, reż. Brian Levant
17:45 Quigley na antypodach - western USA/Australia 1990
20:00 Bodyguard zawodowiec - film akcji USA/Holandia/Bułgaria/Hongkong/Kanada/Wlk. Brytania/Francja 2017
23:10 Immortals. Bogowie i herosi - film przyg. USA 2011

PARAMOUNT

09:30 Żony ze Stepford - film s.f. USA 2004, reż. Frank Oz
11:30 Gang Wiewióra - film animowany USA/Kanada/Korea Południowa 2014
13:20 Gang wiewióra 2 - film anim. Kanada 2017
15:30 Daredevil - film sens. USA/Szwajcaria 2003
17:45 Wybuchowa para - komedia sensacyjna USA 2010, reż. James Mangold
20:00 Lara Croft: Tomb Raider - film przyg. USA/Wlk. Brytania/Japonia/Niemcy 2001
22:00 Barbarzyńcy - horror USA 2022, reż. Zach Cregger

ROMANCE TV

08:15 Stadnina w Piber
12:25 Gabinet z widokiem na morze - serial obycz.
14:20 Statek marzeń
16:15 Inga Lindström: Ukochany wróg - film obycz. Niemcy/Szwecja 2022
18:00 Rosamunde Pilcher: Pani Szczęście - film obycz. Niemcy 26, reż. Karola Meeder
20:00 Detektyw von Fock - serial krym. Estonia 2025
21:50 Nord Nord Mord (3)
23:45 Lilly Schönauer: Okrężna droga do szczęścia - dramat obyczajowy Niemcy/Austria 2009

AMC

11:15 Zagniewani młodociani - komedia USA 1996
12:55 Wściekła pięść - film sensacyjny Hongkong 1972
15:15 Dom Latających Sztyletów - film sensacyjny Chiny/Hongkong 2004
17:40 W ciemność. Star Trek - film s.f. USA 2013
20:20 Aligator – Lake Placid - horror USA/Kanada 1999
22:00 Podziemny krąg - dramat psycholog. USA/Niemcy 1999, reż. David Fincher
00:55 Tragedia na Przełęczy Diatłowa - horror Rosja/Finlandia/Wlk. Bryt./USA 2013

AXN

08:15 Rekrut VIII (8/18)
09:15 FBI: Most Wanted IV (12/22) - serial krym. USA 2023
10:15 MacGyver (7—11/21)
15:10 FBI: Most Wanted II (9—13/15) - serial krym.
20:00 Faceci w czerni III - film s.f. USA 2012, reż. Barry Sonnenfeld, wyk. Will Smith
22:20 Men in Black: International - film s.f. USA/Chiny 19
00:20 Bodyguard zawodowiec - film akcji USA/Holandia/Bułgaria/Hongkong/Kanada/Wlk. Brytania/Francja 2017

EPIC DRAMA

05:15 Lekarze na start - serial obyczajowy Polska 2017
08:05 Poirot III (10,11,1,2/11) - serial krym. Wlk. Brytania 1991, wyk. David Suchet
14:50 Zatraceni w miłości - serial obycz. Turcja 2023
20:05 Detektyw Murdoch XIX - serial kryminalny Kanada/Wlk. Brytania 2025
21:00 Dalgliesh: Pewność sprawiedliwości II (3/6) - serial krym. Wlk. Brytania 2022
23:00 Królowa węży: Ostatni turniej (6/8) - serial obycz. USA 22, wyk. Samantha Morton
00:05 Zatraceni w miłości

TVN STYLE

11:30 Jestem z Polski XIV (1,2,16/18) - serial dok.
14:35 EuroPOLKI studentki (3)
15:35 Do zobaczenia (5/10)
16:05 Ostre cięcie (8)
17:05 Będzie pięknie (3/8) - serial dok. Polska 2025
18:05 Bitwa o gości (3) - reality show Polska 2025
19:05 Kuchenne rewolucje (2, 3) - reality show
21:05 A jak Antkowiak - film dokumentalny Polska 2024
23:00 Ślub od pierwszego wejrzenia (7, 8) - real tv
01:10 Ślub last minute (8)

TVN TURBO

08:50 Samochód marzeń: Kup i zrób (2) - mag. motoryzacyjny
09:45 Naprawy nie do naprawy (1) - mag. motoryzacyjny
10:30 Moto kombat (4)
11:15 Ciężarówką przez RPA
12:15 Moto Fachury (4)
13:00 Jeździć, obserwować V
14:30 Zawodowi handlarze
16:00 Wojny samochodowe (1, 1, 7) - program rozrywkowy
19:00 Nic do zgłoszenia V
21:00 Samochód marzeń: Kup i zrób (5, 6) - magazyn
22:55 Naprawy nie do naprawy (1, 2, 3) - mag. motoryzacyjny
01:05 Zawodowi handlarze

BBC FIRST

08:00 Co ludzie powiedzą? II
08:40 McDonald i Dodds (2/2)
10:30 Morderstwa w Midsomer
12:20 Ojciec Brown V (8,9,10/15) - serial krym.
15:30 My Life is Murder IV (3,4)
17:30 Ulica nadziei V (5/8)
18:35 Śmierć z dala od palm IV (6/6) - serial kryminalny
19:50 Śmierć pod palmami XIV (2/8) - serial kryminalny
21:00 Pomost (4/4)
22:15 Milczący świadek XXII (1,2/10) - serial krym.
00:30 Ojciec Brown XIII (10/10)

FX

08:40 CSI: Kryminalne zagadki Miami VII (5,6/25)
10:30 CSI: Kryminalne zagadki Nowego Jorku VI (14,15/23)
12:20 Agenci NCIS IX (16,17,18/24) - serial krym.
15:10 Z Archiwum X II (5,6,7/25) - serial s.f.
18:00 Karmazynowy przypływ - film sens. USA 95, reż. Tony Scott, wyk. Gene Hackman
20:30 Ghost Rider - film sens. USA/Australia 2007
22:50 Resident Evil: Apokalipsa - horror Niemcy/Wlk. Brytania/USA/Kanada/Francja 2004, reż. Alexander Witt

HGTV

08:15 Widok, na który cię stać
08:50 Nowa Maja w ogrodzie
09:55 Z miłości do ogrodu IV
11:00 Polowanie na ogród II
11:30 Najgorętsze nieruchomości pod słońcem
12:35 Będzie pięknie (6/8)
13:35 Weekendowa metamorfoza (5, 6) - reality show
15:35 Kamera, akcja, wpadka!
17:10 House Hunters (12, 1, 2)
18:50 Zgłoś remont (2)
19:50 Weekendowa metamorfoza (6, 5) - reality show
21:40 Mieszkanie na miarę (1)
23:35 Letnia chata na lata III

BBC LIFESTYLE

10:50 Wielkie nowozelandzkie wypieki (10) - show
12:20 Wielkie kanadyjskie wypieki (1, 2, 3) - real tv
15:20 Wielkie amerykańskie wypieki (4) - program rozrywk.
16:30 Kurorty sławnych i bogatych (3,4/6) - serial dok.
18:35 Hotel Four Seasons przy Park Lane (4) - serial dok.
19:40 Wielkie australijskie wypieki III (4) - serial dok.
22:00 Joanna Lumley: sekrety pięknych miast (1/3)
23:00 Słońce, wakacje i operacje (1) - film dok.
00:00 Wstydliwe choroby (1,2)

COMEDY CENTRAL

08:10 Teoria wielkiego podrywu III (1—10/23) - serial kom.
12:33 Teoria wielkiego podrywu III (11,12/23)
13:30 Przyjaciele III (9,10,11/25)
15:00 DMV – Ci od prawka
17:00 9JKL (3,4,5,6/16)
19:00 Duchy (17,18/18) - serial komediowy USA 2022
20:00 Poznaj mojego tatę - komedia romantyczna USA 2000, reż. Jay Roach
22:25 Comedy Club (2, 3, 4)
00:00 Miasteczko South Park XXIII (10,1,2/10)

TVP SERIALE

08:05 Na sygnale
10:20 Ranczo VII (7,8/13)
12:05 Rodzinka.pl XVII (4,5,6)
13:40 Ojciec Mateusz 28 (11,12) - serial krym.
15:40 Komisarz Alex XXIV (5)
16:35 Ranczo VII (9/13)
17:30 Czterdziestolatek
18:35 U Pana Boga w ogródku (6/12) - serial kom. Polska 2008, wyk. Krzysztof Dzierma
19:25 Ojciec Mateusz 28 (13,2) - serial krym. Polska 2022
22:15 Ranczo VII (10,11/13) - serial kom. Polska 2013
00:10 Komisarz Alex XXIV (5,6) - serial krym. Polska 2025

CANAL+ KUCHNIA

14:30 U sąsiadów w kuchni
15:40 Zgrillowani (4)
16:05 m jak mięso (6, 7)
16:55 Po prostu Jamie: szybko i łatwo (2) - program rozrywk.
17:55 Jakubiak rozgryza Włochy (5, 6) - mag. kulinarny
18:50 Włoska kuchnia Gino: sekrety południa (3,4/7)
19:45 Planeta słodyczy (4, 5)
20:45 Kulisy wielkiej kuchni
21:40 Mistrzowie przekąsek w akcji – Nowa Zelandia (5)
22:35 m jak mięso (6, 7)
23:30 Wszystkie smaki fermentacji (1) - serial dok.

CANAL+ DOMO

15:05 Wielkie projekty: Nowa Zelandia - serial dok.
16:00 Patent na zieleń (7)
16:30 Tomasz Pągowski. Remont u ciebie (6)
16:55 Letnie inspiracje (3)
17:05 Meblokreacje (12) - mag.
17:35 Dom w miesiąc (7)
18:00 Daleko od miasta XII (3)
18:55 Podzielić M2 (7, 8)
19:50 Adres: rezydencje marzeń (3) - reality show
21:00 Wielkie Projekty: Szwecja V (8/8) - serial dok.
22:00 Generalna odbudowa II
22:55 Wiejskie domy do liftingu (5) - reality show Kanada 23

PLANETE+

13:35 Żywioły w akcji. Ziemia na krawędzi (1) - serial dok.
14:45 Jeanne Duval - film dok.
15:50 Sapiens. Narodziny sztuki - film dok. Francja 2023
17:00 Rok z dziką przyrodą
18:00 Dokąd dzisiaj? IV (33,34)
18:40 Mam zamek (2,3)
19:45 Wszystko o Marii, Matce Bożej - serial dokumentalny
20:50 Wszystkie tajemnice Joanny D'Arc - film dok.
22:05 Louis de Funes – król francuskiej komedii - film dok.
23:15 Lombard - film dok.

DISCOVERY CHANNEL

08:00 Bimbrownicy XIV
09:00 Gorączka złota: na kłopoty Freddy Dodge V (1)
11:00 Celnicy na straży Szwecji IV (5/14) - serial dok.
12:00 Sara Price – Droga do Dakaru - serial dok.
13:00 Złomowisko PL II (1,2)
15:00 Nic do ukrycia (7)
16:00 Przygody truckerki (3)
17:00 Ciężarówką przez Afrykę (1) - serial dok.
18:00 Nagi instynkt przetrwania XII (3) - serial dok.
20:00 Bimbrownicy XIV
21:00 Fani czterech kółek
23:00 Akta ekspedycji II (4)

TVP HISTORIA

11:45 Podziemne Włochy (3/8)
12:50 Krainy cudów natury
14:00 Ex libris (604) - mag.
14:30 Les Milles - dramat woj. Francja/Niemcy/Polska 1995
16:20 Flesz historii (766)
16:45 Tajemnice kultowych seriali (1) - mag. filmowy
17:40 Blisko, coraz bliżej (6)
19:15 Zabójcza nauka (6/6)
20:20 Mordercza historia (3/6)
21:15 Zaproszenie dla rewolwerowca - western USA 1964
22:55 Kochając Pabla, nienawidząc Escobara - film biograf. Hiszpania/USA/Bułgaria 2017

HISTORY

12:05 Starożytni kosmici XIV
13:05 Tajemnice skryte w mroku (4/8) - serial dok.
14:00 Tajemnice skute lodem III (6/10) - serial dok.
14:55 Gwiazdy lombardu XXV
16:15 Piątka z historii (7)
16:45 Tajemnice Dolnego Śląska II (1) - serial dok.
17:10 Papież Franciszek – ostatni w dziejach?
19:05 Starożytni kosmici XVI
21:00 Starożytni kosmici (2/12) - serial dok. USA 2024
23:00 Niewyjaśnione tajemnice świata III (6,7/10)
00:50 Starożytni kosmici XIV

NATIONAL GEOGRAPHIC

08:00 Katastrofy pod lupą (3,4/8) - serial dok. USA 2024
10:00 Katastrofa w przestworzach XXI (4,1,2,10,9,7/10)
16:00 Premiera: Car S.O.S. XIV
17:00 Państwa Osi: droga ku porażce (3,5/5) - serial dok.
19:05 UFO: przełomowe śledztwa (5/5) - serial dok.
20:00 Miasta w liczbach (6/8)
21:00 Premiera: Złapać przemytnika X (7,8) - serial dok.
23:00 Ciemna strona świata III (5,6/10) - serial dok. USA 2023
01:00 Złapać przemytnika X

FOCUS TV

08:00 Rolnicy. Podlasie VI (32)
09:00 Niezwykłe pociągi II
11:00 Porzucone konstrukcje
13:00 Rolnicy. Podlasie VII
16:00 Podglądacze przyrody
17:00 Wielkie wycieczkowce
18:00 Najbardziej niebezpieczne drogi do szkoły II (3/5)
19:00 Jak to wyjaśnić II
20:00 Tajemnice piramid
21:00 Wielkie miasta starożytności (3/4) - serial dok.
22:00 Niewyjaśnione zagadki
23:00 Poza kontrolą (1)
00:00 Kataklizmy, które wstrząsnęły światem (3/8)
01:00 Rolnicy. Podlasie VIII (9)

BBC EARTH

08:00 W okowach mrozu II
10:00 Wielkie koty 24/7 II (5)
11:15 Ben Fogle: wyścig do źródła Nilu (1/2) - serial dok.
12:15 W okowach mrozu II
17:10 Zabójcza misja: rekin
17:50 Ben Fogle: wyścig do źródła Nilu (1/2) - serial dok.
18:55 Najpiękniejsze trasy spacerowe (1) - serial dok.
19:55 Szpiedzy w oceanie
22:10 W okowach mrozu II
23:10 Wielkie koty 24/7 II (5)
00:25 Zabójcza pogoda VI (13)
01:25 Superchirurdzy: między życiem a śmiercią (3)

POLSAT VIASAT HISTORY

09:00 Tajne bazy nazistów IV (1,2/6) - serial dok. Kanada 25
10:55 Życie prywatne przywódców Rzeszy (1,2/4)
12:55 DNA Hitlera: geny dyktatora (1/2) - serial dok.
13:55 Czołg: najważniejsza broń II wojny światowej
15:00 Podziemna armia (3)
19:05 Naziści: korzenie zła
21:00 Hitler: odliczanie (2/3)
22:00 Najgroźniejsi ludzie Hitlera - serial dok. Wlk. Bryt. 18
23:55 Zaginione mumie Inków (2/2) - serial dok. Wlk. Bryt. 25
01:00 Piraci z Morza Śródziemnego - film dok.

Od A do Z

DEMONSTRACJA SIŁY ★★
film sens., USA 2013, reż. Keoni Waxman, wyk. Steven Seagal, Ving Rhames, Danny Trejo
22:25 | tv puls
Steven Seagal jako mafijny boss, który zbudował potężne imperium, a teraz myśli o legalizacji swoich interesów – jednak nie za cenę oddania władzy innemu gangsterowi. Łubudu-du, oczywiście.

EIFFEL ★★★
film biograficzny, Francja/Belgia/Niemcy 2021, reż. Martin Bourboulon, wyk. Romain Duris, Emma Mackey, Pierre Deladonchamps
23:35 | tvp 1
Wymyślone okoliczności, przykrywające rzeczywisty konflikt, wokół projektu Gustave'a Eiffla – stalowej wieży mającej uświetnić Wystawę Światową w Paryżu w 1889 roku, nazwanej od nazwiska konstruktora.

INDIANA JONES I KRÓLESTWO KRYSZTAŁOWEJ CZASZKI ★★★
film przyg., USA 2008, reż. Steven Spielberg, wyk. Harrison Ford, Cate Blanchett, Shia LaBeouf
19:45 | tvn
Po 20 latach Spielberg wraca do przebojowego cyklu: archeolog i łowca przygód walczy z przebiegłą agentką KGB o czaszkę dającą władzę nad światem. No i znajduje godnego następcę – swego syna.

JESZCZE JEDEN STRZAŁ ★★
film sens., Wlk. Brytania/USA 2024, reż. James Nunn, wyk. Scott Adkins, Michael Jai White, Alexis Knapp
21:35 | canal+ premium
Sequel filmu „Jeden strzał": ocalały z zasadzki w polskim tajnym więzieniu komandos Scott Adkins (w gronie gwiazd gatunku) ściga terrorystę, który grozi wysadzeniem brudnej bomby i destabilizacją świata.

MOONFALL ★★
film s.f., USA/Wlk. Brytania/Kanada/Chiny 2022, reż. Roland Emmerich, wyk. Halle Berry, Patrick Wilson, John Bradley
20:00 | tv puls
Roland Emmerich w słabszej formie: tajemnicza siła wybija Księżyc z orbity i kieruje na kurs kolizyjny z Ziemią. Ekipa astronautów próbuje zapobiec nieuchronnej, jak się wydaje, katastrofie.

Pierwsza krowa

20:00 | cinemax
★★★

· FOT. MATERIAŁY PRASOWE

Kucharz rusza na podbój Dzikiego Zachodu i trafia do Oregonu, gdzie łączy siły z chińskim imigrantem. Powodzenie ich interesu zależy od tego, ile uda się ukraść mleka od jedynej w okolicy dojnej krowy.

WESTERN
USA 2019, REŻ. KELLY REICHARDT, WYK. JOHN MAGARO, ORION LEE, EWEN BREMNER

NASZ SYN ★★
dramat obycz., USA 2023, reż. Bill Oliver, wyk. Luke Evans, Billy Porter, Christopher Woodley
22:05 | hbo
Po 13 latach udanego – zdaniem obserwatorów z zewnątrz - małżeństwa jednopłciowa para decyduje się na rozwód. Pytanie tylko, któremu z panów przypadnie opieka nad zaadoptowanym przez nich synkiem?

OGNISTY PODMUCH ★★★
film sens., USA 1991, reż. Ron Howard, Todd Hallowell, wyk. Kurt Russell, William Baldwin, Robert De Niro
22:10 | stopklatka
Trudna braterska miłość w ogniu pożarów, nękających Chicago. Adekwatna intryga kryminalna, znakomite efekty specjalne. Gwiazdorska obsada i świetny Donald Sutherland jako maniakalny piroman.

PIES 51 ★★★
film sens., Francja 2025, reż. Cédric Jimenez, wyk. Gilles Lellouche, Adèle Exarchopoulos, Louis Garrel
23:15 | canal+ premium
Paryż jutra podzielony na strefy, nadzorowane przez sztuczną inteligencję. Człowiek, który ją stworzył, zostaje zamordowany, śledztwo prowadzi para policjantów: czy znajdą klucz do systemu, w którym żyją?

PROTECTOR ★★
film sens., USA 2025, reż. Adrian Grunberg, wyk. Milla Jovovich, Matthew Modine, D.B. Sweeney
20:00 | canal+ premium
Milla Jovovich jako siejąca grozę jednoosobowa armia z udokumentowanym wojennym doświadczeniem, która wkracza do akcji, kiedy kom uś przyszło do głowy uprowadzić jej córkę. No to łubu-du!

RIO BRAVO ★★★★★
western, USA 1959, reż. Howard Hawks, wyk. John Wayne, Dean Martin, Angie Dickinson
23:55 | warner tv
Howard Hawks polemizuje z innym klasykiem, „W samo południe" Freda Zinnemanna, czyli jak to było – a jeśli nie było, to być powinno – naprawdę. Plus szeryf John Wayne z kumplami i Angie Dickinson. Wciąga, oj, wciąga!

SOK Z ŻUKA ★★★★
komedia, USA 1988, reż. Tim Burton, wyk. Michael Keaton, Alec Baldwin, Geena Davis
20:20 | warner tv
Para duchów pragnie ocalić swój dom przed najściem nowych lokatorów i zwraca się z tym do ducha egzorcysty. Wielkie pole dla wyobraźni Tima Burtona plus brawurowy Michael Keaton jako egzorcysta.

TORNADO ★★★
film sens., Wlk. Brytania 2025, reż. John Maclean, wyk. Kôki, Tim Roth, Jack Lowden
22:00 | cinemax
Pod koniec XVIII wieku, podróżująca po Anglii Japonka widzi śmierć swego ojca, lalkarza wystawiającego spektakl samurajski, z rąk bandytów. Wychowana w duchu samurajskiej tradycji szuka zemsty.

WSZYSTKIE PIENIĄDZE ŚWIATA ★★★
dramat krym., USA/Wlk. Brytania /Włochy/Chiny 2017, reż. Ridley Scott, wyk. Michelle Williams, Christopher Plummer, Mark Wahlberg
22:15 | ale kino+ hd
Na faktach: Jean Paul Getty, jeden z najbogatszych ludzi świata, zwleka z zapłaceniem okupu za jednego ze swoich wnuków. Plus Christopher Plummer jako Getty i Michelle Williams jako matka porwanego.

ZIELONA MILA ★★★
dramat obycz., USA 1999, reż. Frank Darabont, wyk. Tom Hanks, Michael Clarke Duncan, David Morse
20:00 | polsat
W stylu „Skazanych na Shawshank". Stephen King odnajduje Chrystusa wśród skazańców czekających na wykonanie wyroku w celi śmierci. Plus Tom Hanks jako strażnik – niewierny Tomasz. Przejmujące.

Konrad J. Zarębski

TVP1

05:25 Sprawa dla reportera
06:20 Słownik polsko@polski
06:50 Słowo na niedzielę
07:00 Msza święta
08:00 Tydzień (1086)
08:30 Stawka większa niż życie (4,5) - serial wojenny
10:55 Ojciec Mateusz XIV (6)
11:55 Między ziemią a niebem
12:00 Anioł Pański
12:15 Między ziemią a niebem
12:45 Portret kapłana (13)
13:10 Planeta Ziemia III III (1/8) - serial dokumentalny
14:15 Dom - serial obycz.
16:00 Dziedzictwo
17:00 Teleexpress
17:35 Żona dla Polaka (3)
18:40 Jaka to melodia? (5707)
19:30 19.30 - wiadomości
19:55 Pytanie dnia, pogoda
20:25 Studio Mistrzostw Świata (na żywo)

20:50 Piłka nożna: Mistrzostwa Świata w Kanadzie, Meksyku i USA: Grupa G: Belgia – Iran (na żywo)
23:35 Eiffel - film biograficzny Francja/Belgia/Niemcy 2021 (115 min) ***
01:30 63. KFPP w Opolu
02:35 Studio Mistrzostw Świata (na żywo)
02:50 Piłka nożna: Mistrzostwa Świata w Kanadzie, Meksyku i USA: Grupa G: Nowa Zelandia – Egipt (na żywo)

TVP2

08:25 Pytanie na śniadanie – pobudka (7591) - mag.
08:50 Pytanie na śniadanie
11:20 Tamte lata, tamte dni (81) - rozmowa Polska 2026
11:55 Lato z Radiem i Telewizją Polską 2026
14:00 Familiada (3046)
14:35 Koło fortuny (1867)
15:10 Szansa na sukces. Opole 2026 (8) - show
16:15 Festiwal Zaczarowanej Piosenki – koncert finałowy - koncert Polska 2026
17:20 Studio Mistrzostw Świata (na żywo)
17:50 Piłka nożna: Mistrzostwa Świata w Kanadzie, Meksyku i USA: Grupa H: Hiszpania – Arabia Saudyjska (na żywo)
20:05 Studio Mistrzostw Świata (na żywo)

20:25 Postaw na milion (380)
21:25 Prywatka u Wojtka, czyli benefis Wojciecha Gąssowskiego
23:35 Studio Mistrzostw Świata (na żywo)
23:50 Piłka nożna: Mistrzostwa Świata w Kanadzie, Meksyku i USA: Grupa H: Urugwaj – Republika Zielonego Przylądka (na żywo)
02:30 Wszystko albo nic - komedia romant. Słowacja/Czechy/Polska 2016 (110 min) **

POLSAT

05:25 Telezakupy TV Okazje
06:00 Nowy dzień
08:00 Halo tu Polsat (2988)
11:25 Sezon na misia III - film animowany USA/Kanada 2010, reż. Cody Cameron
12:55 Smerfy (The Smurfs) - film animowany USA/Belgia/Kanada 2011, reż. Raja Gosnell (145 min)
15:20 Piraci z Karaibów: Na krańcu świata (Pirates of the Caribbean: At World's End) - film przyg. USA 2007, reż. Gore Verbinski, wyk. Johnny Depp, Orlando Bloom, Keira Knightley (210 min)
18:50 Wydarzenia, sport, pogoda - wiadomości
19:35 Państwo w państwie (617) - program publicystyczny Polska 2026, program prowadzi Przemysław Talkowski

20:00 Zielona mila (The Green Mile) - dramat obyczajowy USA 1999, reż. Frank Darabont, wyk. Tom Hanks, Michael Clarke Duncan, David Morse, Bonnie Hunt (240 min) ***
00:00 Wyzwanie - film sens. Polska 2019, reż. Maciej Dutkiewicz, wyk. Katarzyna Dąbrowska, Eryk Lubos, Rafał Królikowski (145 min) **
02:25 Świat według Kiepskich XXVI

TVN

05:10 Recepta na stary dom IV - serial dok. USA 2021
05:40 Uwaga! (7724) - mag.
05:55 Ukryta prawda (4/17)
06:50 Bez kompleksów (7)
07:45 Dzień Dobry TVN (5753)
11:25 Kobieta na krańcu świata XVI: Urugwaj – zaklinaczka koni (3/8) - cykl reportaży
12:00 Co za tydzień (1248)
12:35 Ugotowani (3)
13:35 Mean Girls - komedia USA 2024, reż. Samantha Jayne, Arturo Perez Jr., wyk. Angourie Rice (135 min)
15:50 Gniew tytanów (Wrath of the Titans) - film przyg. USA/Hiszpania 2012 , reż. Jonathan Liebesman (130 min)
18:00 Kuchenne rewolucje: Siedliszcze – Bistro 12 31 (2) - reality show Polska 2025
19:00 Fakty, sport, pogoda

19:45 Indiana Jones i Królestwo Kryształowej Czaszki - film przyg. USA 2008, reż. Steven Spielberg, wyk. Harrison Ford (155 min) ***
22:20 Ścigane (Close) - film sens. Wlk. Brytania/USA 2019, reż. Vicky Jewson (115 min) **
00:15 Posejdon (Poseidon) - film katas. USA 2006, reż. Wolfgang Petersen (130 min) **
02:25 Szpital św. Anny III (43) - serial obycz.

TV PULS

06:00 Taki jest świat (25)
06:35 Don Matteo: Boski detektyw XIV
08:50 Zaklinaczka duchów III (18,1/18) - serial fantasy
10:50 Agent XXL - komedia sensacyjna USA/Niemcy 2000, reż. Raja Gosnell
12:50 Kajtek Czarodziej - film przyg. Polska/Słowacja/Czechy 2023, reż. Magdalena Łazarkiewicz (125 min)
14:55 Dungeon Siege – W imię króla - film fantasy USA/Niemcy/Kanada 07 (160 min)
17:35 Need For Speed - film sens. USA/Indie 2014, reż. Scott Waugh, wyk. Aaron Paul, Dominic Cooper (145 min)
20:00 Moonfall - film s.f. USA/Wlk. Bryt./Kanada/Chiny 22, reż. Roland Emmerich, wyk. Halle Berry (145 min) **
22:25 Demonstracja siły (Force of Execution) - film sensacyjny USA 2013, reż. Keoni Waxman (140 min) **
00:45 Zabójca idealny (The Perfect Weapon) - film sens. USA/Hiszpania/Szwecja 2016, reż. Titus Paar (95 min) **
02:20 Taki jest świat (25)

TVN7

05:05 Szkoła (30/63)
06:05 Wiza na miłość: pierwsze spotkanie II
07:00 New Looney Tunes II
07:45 Pinokio - film fantasy Włochy/Francja/Wlk. Bryt./Belgia 2019, reż. Matteo Garrone, wyk. Federico Ielapi
10:25 Ukryta prawda (6,7,8,9/60) - serial fab.-dok.
14:35 Szpital św. Anny (11,12/26) - serial obycz.
16:35 Detektywi VI (56) - serial fabularno-dok.
17:40 Przychodzi facet do lekarza (Supercondriaque) - komedia Francja/Belgia 2014, reż. Dany Boon, wyk. Dany Boon (140 min)
20:00 Zabójcy (Assassins) - film sens. Francja/USA 1995, reż. Richard Donner, wyk. Sylvester Stallone (165 min) **
22:45 Oszukać przeznaczenie III (Final Destination 3) - horror USA/Niemcy 2006, reż. James Wong (105 min) **
00:30 Jestem legendą (I Am Legend) - film s.f. USA/Wlk. Brytania 2007, reż. Francis Lawrence, wyk. Will Smith (140 min) ***

MEZZO

15:45 Brahms: Trio fortepianowe H-dur, nr 1
16:25 Dialogues II: Mats Ek, Akram Khan, Sharon Eyal, Samantha Lynch – Théâtre des Champs-Elysées - taniec Francja 2025
17:30 Pyotr Ilyich Tchaikovsky: Jolanta - opera Francja 2025
19:10 Mozart: XXXVI symfonia – English Chamber Orchestra, Jeffrey Tate
19:40 Mozart: XXXI symfonia – Orkiestra Mozarteum z Salzburga, Jeffrey Tate
20:00 Mozart: XXXV symfonia – Filharmonicy Berlińscy, Claudio Abbado
20:30 Wiktorija Mułłowa, Transylvania State Philharmonic Orchestra, Cristian Mandeal
22:10 Malena Ernman: Terra Mater - muzyka klas. Niemcy 25

PULS 2

08:00 Aukcja w ciemno III (24,10/26) - serial dok. USA 13
09:00 Wojciech Cejrowski. Boso: Meksyk/Paragwaj (6, 7, 8)
10:50 Panowie, dbajcie o żony - komedia Francja 1978
12:50 Mały pływak - komedia Francja/Włochy 1968
14:50 Rogata miłość - film fantasy Czechy 2009
16:50 Historia Kopciuszka - film fantasy Niemcy 2004, reż. Susanne Zanke
18:45 Gwiazdy i dukaty - film fantasy Niemcy 2011, reż. Maria von Heland
20:00 Solomon Kane: Pogromca zła - film fantasy Wlk. Brytania/Czechy/Francja 2009, reż. M.J. Bassett
22:00 Dzielnica strachu IX (14,15,16) - serial krym.
01:00 Dzielnica strachu IX (17)

TV4

07:30 Wielkie tajemnice historii IV (17,15/25)
09:20 Galileo
11:20 Mini Galileo
11:45 Hotel Transylwania III - film animowany USA 2018
13:45 Obsesja - thriller USA 2009, reż. Steve Shill, wyk. Idris Elba, Beyoncé Knowles, Ali Larter, Jerry O'Connell
16:00 Lot 93 z Newark - film sens. Kanada/USA 2006, reż. Peter Markle, wyk. Brennan Elliott, Kendall Cross, Ty Olsson, Monnae Michaell
17:55 Uroczysko IV (7–10/52) - serial krym. Polska 2025
20:00 Sprawiedliwi – wydział kryminalny XX (9,10,11,12) - serial krym. Polska 2026
00:00 STOP Drogówka (352)
01:00 Wielkie tajemnice historii IV (16,12/25)

METRO

07:10 Gorączka złota IX (19/21) - serial dok. USA 2019
08:05 Klan z Alaski IV
10:05 The Floor (1, 2)
11:35 Krowy na wypasie - film animowany USA/Niemcy/Holandia 2006
13:30 Diagnoza II (2,3) - serial obyczajowy Polska 2018
15:30 Kryminalni (6,7) - serial kryminalny Polska 2004
18:50 Milionerzy (617, 618)
20:00 Yellowstone (1/9) - serial obycz. USA 2018, wyk. Kevin Costner, Luke Grimes, Kelly Reilly, Wes Bentley
22:00 Kosmiczni kowboje - film s.f. USA 2000, reż. Clint Eastwood, wyk. Clint Eastwood, Tommy Lee Jones
00:35 Zbrodnie z pierwszych stron gazet IV (1/12)
01:40 Szpital (21/72)

NIEDZIELA 21.06

STOPKLATKA DVB-T

08:55 Komisarz Rex II (6/15) - serial sensacyjny
10:00 Hudson i Rex VIII (2,5,6/14) - serial krym.
13:00 Top Dog. Niemcy (6)
14:55 Bitwa o Anglię (Battle of Britain) *** - film woj. Wlk. Bryt./USA/Francja/Hiszpania 1969, reż. Guy Hamilton, wyk. Laurence Olivier (165 min)
17:40 Dobry rok (A Good Year) *** - komediodramat USA/Wlk. Brytania 2006, reż. Ridley Scott, wyk. Russell Crowe (140 min)
20:00 Królowie ulicy (Street Kings) *** - film sens. USA 2008, reż. David Ayer, wyk. Keanu Reeves, Forest Whitaker, Hugh Laurie, Chris Evans, Jay Mohr (130 min)
22:10 Ognisty podmuch (Backdraft) *** - film sens. USA 1991, reż. Ron Howard, Todd Hallowell, wyk. Kurt Russell, William Baldwin, Robert De Niro (170 min)
01:00 Zgorszenie publiczne *** - komedia romantyczna Polska 2009, reż. Maciej Prykowski, wyk. Krzysztof Czeczot (120 min)

ALE KINO+

08:10 Czterej muszkieterowie (The Four Musketeers) *** - film przyg. Wlk. Brytania/USA/Panama/Hiszpania 1974 (130 min)
10:20 Indiana Jones. Ikona popkultury - film dok.
11:35 The Office PL II (4,5,6)
13:25 W sieci wojny (Fog of War) ** - thriller USA 2025, reż. Michael Day, wyk. John Cusack (130 min)
15:35 Punkty zwrotne *** - thriller Hiszpania 2024, reż. David Marqués, wyk. Diego Peretti (115 min)
17:30 Rebeliant (Free State of Jones) *** - film sens. USA 2016, reż. Gary Ross, wyk. Matthew McConaughey (160 min)
20:10 Zbrodnie w Ystad (5,6/6) - serial kryminalny Szwecja 2024
22:15 Wszystkie pieniądze świata (All the Money in the World) *** - dramat krym. USA/Wlk. Brytania/Włochy/Chiny 2017 (155 min)
00:50 Daaaaaaali! *** - komedia Francja 23, reż. Quentin Dupieux, wyk. Anaïs Demoustier (90 min)

TVP KULTURA DVB-T

08:00 Nabożeństwo Kościoła Ewangelicko – Reformowanego w Zelowie
09:00 Przystań nad Biblią (16)
09:20 Wspólny dom (38)
09:55 Londyn – stolica kontrastów - film dok.
11:10 Kosmos 1999 (2) (6/24)
12:25 Opole – koncertowe wspomnienia (7)
12:45 15. Krajowy Festiwal Piosenki Polskiej Opole '77 (106)
14:05 Światła rampy (Limelight) ***** - dramat obycz. USA 52, reż. Charles Chaplin (150 min)
16:35 Kariera Nikodema Dyzmy (6/7)
17:45 TVP Kultura na Festiwalu Dwa Teatry – Sopot 2026 (2)
18:15 Żeglarz - spektakl teatralny Polska 1972
20:00 Borsalino i spółka (Borsalino and Co.) *** - dramat krym. Francja/Włochy/Niemcy 74, reż. Jacques Deray (115 min)
21:55 Kulturalni (23) - mag.
22:50 Tom Cruise: ostatnia gwiazda filmu
00:15 Restart - film krótkom. Polska 2019 (35 min)

HBO

09:20 Istoty fantastyczne *** - komedia USA 2024, reż. John Krasinski (105 min)
11:05 Wszystko pół na pół *** - komedia Niemcy 2024, reż. Alireza Golafshan (110 min)
12:55 Życie - dramat obycz. **** Wlk. Brytania/Japonia/Szwecja/Belgia/Finlandia 2022 (100 min)
14:35 Czarne bractwo. BlacKkKlansman **** - film biograficzny USA/Chiny 2018 (130 min)
16:45 Dotknięci miłością ** - dramat obycz. Wlk. Brytania/Irlandia 24, reż. Polly Steele (105 min)
18:30 Kung Fu Panda IV *** - film animowany USA/Chiny 2024 (90 min)
20:00 Kaskader *** - film sensacyjny USA 2024, reż. David Leitch, wyk. Ryan Gosling (125 min)
22:05 Nasz syn ** - dramat obycz. USA 2023, reż. Bill Oliver (100 min)
23:45 Złodziej z przypadku *** - komedia kryminalna USA 2025 (105 min)
01:30 Joe Baby ** - film sensacyjny USA 2026, reż. Steven Brand (90 min)

CANAL+ PREMIUM

08:10 Premierowa jazda
08:25 Kung Fu Panda *** - film anim. USA 2008 (95 min)
10:00 Dumna królewna *** - film anim. Czechy/Polska/Słowacja 2024 (80 min)
11:20 Jutro będzie nasze **** - komediodramat Włochy 2023, reż. Paola Cortellesi (115 min)
13:15 Prawdziwa historia szeregowca Ryana
14:10 Ultimatum Bourne'a **** - film sens. USA/Niemcy/Francja/Hiszpania 2007 (110 min)
16:00 Saga »Zmierzch« – Zaćmienie ** - film fantasy USA 2010 (120 min)
18:00 Premierowa jazda
18:15 Kopnięci w czasie ** - komedia Francja/Belgia 2025 (105 min)
20:00 Protector ** - film sens. USA 2025, reż. Adrian Grunberg (95 min)
21:35 Jeszcze jeden strzał ** - film sens. Wlk. Bryt./USA 2024 (100 min)
23:15 Pies 51 *** - film sens. Francja 2025, reż. Cédric Jimenez (105 min)
01:00 Kruk ** - thriller USA/Wlk. Bryt./Francja/Czechy/Niemcy 2024 (110 min)

KINO POLSKA

07:30 Reksio - serial anim.
07:50 Chłopi: Jagna (2) - film obyczajowy Polska 1973, reż. Jan Rybkowski
09:40 Podróże Pana Kleksa: Wysłannicy Bajdocji (1) - film dla dzieci ZSRR/Polska 1985, reż. Krzysztof Gradowski
11:35 Podróże Pana Kleksa: Wyspa Wynalazców (2) - film dla dzieci ZSRR/Polska 1985, reż. Krzysztof Gradowski
13:10 Kingsajz - komedia Polska 1988, reż. Juliusz Machulski, wyk. Jacek Chmielnik, Jerzy Stuhr
15:45 Hallo Szpicbródka, czyli ostatni występ króla kasiarzy - komedia muzyczna Polska 1978, reż. Janusz Rzeszewski, Mieczysław Jahoda
17:55 Rozmowy nocą - komedia romantyczna Polska 2008, reż. Maciej Żak, wyk. Magdalena Różczka
20:00 Brunet wieczorową porą - komedia Polska 1976, reż. Stanisław Bareja, wyk. Krzysztof Kowalewski, Bożena Dykiel, Mirosława Krajewska
22:05 Młode wilki 1/2 - komedia Polska 1998, reż. Jarosław Żamojda, wyk. Anna Mucha, Krzysztof Antkowiak
00:00 Ekstradycja II (7,8) - serial sens. Polska 1996

POLSAT FILM

10:40 Rodzina Addamsów - film animowany USA/Kanada/Wlk. Brytania/Indie/Niemcy/Wietnam 2019
12:25 Małolaty u taty - kom. USA 2003, reż. Steve Carr
14:10 Ja, szpieg - film sens. USA/Węgry 2002
16:25 Kowboje i obcy - western USA/Indie 2011
18:45 Ghost Rider - film sens. USA/Australia 2007
21:00 60 sekund - film sens. USA 2000, reż. Dominic Sena
23:20 Agenci - film sens. USA 2013, reż. Baltasar Kormákur

KINO TV

12:45 C.K. dezerterzy, cz. 2 - komedia Polska/Węgry 1986
14:10 Flintstonowie: Niech żyje Rock Vegas - komedia USA 2000, reż. Brian Levant
16:00 Niekończąca się opowieść - film fantasy Niemcy/USA 1984
18:05 Kung Fu Panda II - film anim. USA/Kanada 2011
20:00 Need For Speed - film sens. USA/Indie 2014, reż. Scott Waugh, wyk. Aaron Paul
22:45 Millennium: Dziewczyna, która igrała z ogniem - thriller Dania/Niemcy/Szwecja 2009

WARNER TV

12:25 Skazani na Shawshank - dramat psycholog. USA 1994
15:15 Akademia policyjna VI: Operacja Chaos - komedia USA 1989, reż. Peter Bonerz
16:55 Taxi III - komedia sensacyjna Francja 2003
18:35 Licencja na miłość - komedia romantyczna USA/Australia 2007, reż. Ken Kwapis
20:20 Sok z żuka - komedia USA 1988, reż. Tim Burton
22:00 Yellowstone II (3,4/10) - serial obycz. USA 2019
23:55 Rio Bravo - western USA 1959, reż. Howard Hawks

PARAMOUNT

09:00 Gang wiewióra 2 - film animowany Kanada 2017
11:10 Tedi i mapa skarbów - film anim. Hiszpania/USA 17
13:00 Buntownik z wyboru - dramat obycz. USA 1992
16:00 Ślepy traf - dramat kryminalny USA 2013
18:00 Lara Croft: Tomb Raider - film przyg. USA/Wlk. Brytania/Japonia/Niemcy 2001
20:00 Lara Croft Tomb Raider: Kolebka życia - film przyg. USA/Niemcy/Japonia/Wlk. Brytania/Hongkong 2003
22:30 Uśmiechnij się - thriller USA 2022, reż. Parker Finn

CINEMAX

11:30 Witamy na Hawajach - komedia romant. USA 2015
13:15 Dirty Dancing - film muzyczny USA 1987
14:55 Całe szczęście - komedia romantyczna USA 2006
16:35 Liberator - film sens. USA/Francja 1992
18:20 50 pierwszych randek - komedia romant. USA 2004
20:00 Pierwsza krowa - western USA 2019, reż. Kelly Reichardt, wyk. John Magaro
22:00 Tornado - film sens. Wlk. Bryt. 25, reż. John Maclean
23:30 Fargo III (1,2/10)

ROMANCE TV

07:45 Górski lekarz
12:25 Gabinet z widokiem na morze - serial obyczajowy
14:20 Lato w Amsterdamie - film obycz. Niemcy 2014
16:15 Lato w Grecji - film obyczajowy Niemcy 2015
18:05 Lato w Kapsztadzie - film obycz. Niemcy 2010
20:00 Lato we Włoszech - romans Niemcy 2024, reż. Stefanie Sycholt
21:55 Lato na Lazurowym Wybrzeżu - dramat obyczajowy Niemcy 2024
23:50 Lato na Long Island - film obycz. Niemcy 2009

TVN FABUŁA

08:05 Prawo Agaty III (2,3,4)
11:25 W krzywym zwierciadle: Europejskie wakacje - komedia USA 1985, reż. Amy Heckerling
13:30 Miś Yogi - film anim. USA/Nowa Zelandia 2010
15:05 Kosmiczny mecz - komedia USA 1996
17:00 Aquaman - film przyg. USA/Australia 2018
20:00 Aquaman i Zaginione Królestwo - film s.f. USA 2023
22:35 Tata - komediodramat Polska/Ukraina 2022
00:55 Imprezowi rodzice - komedia USA 2019

AMC

07:50 Projekt A - film sensacyjny Hongkong 1983
09:55 Iluzjonista - thriller USA/Czechy 2006
12:10 Aligator – Lake Placid - horror USA/Kanada 1999
13:50 Jedz, módl się, kochaj - melodramat USA 2010
16:45 Transformers - film s.f.
19:45 Ona to on - komedia USA/Kanada 2006, reż. Andy Fickman, wyk. Amanda Bynes
22:00 Zjawa - film przyg. USA/Tajwan/Hongkong 2015, reż. Alejandro González Iñárritu
01:15 Dom umarłych - horror Kanada 2017, reż. Peter Ricq

AXN

08:40 Zabójcza broń III (8,9/15) - serial krym. USA 18
10:40 MacGyver (12—16/21)
15:25 FBI: Most Wanted II (14,15,1,2,3/15) - serial krym.
20:00 Men in Black: International - film s.f. USA/Chiny 2019, reż. F. Gary Gray, wyk. Chris Hemsworth
22:25 Bodyguard zawodowiec - film akcji USA/Holandia/Bułgaria/Hongkong/Kanada/Wlk. Brytania/Francja 2017
00:45 Hostel - horror USA/Czechy 2005, reż. Eli Roth

EPIC DRAMA

05:15 Lekarze na start
08:15 Poirot IV (2,3,1/3) - serial krym. Wlk. Brytania 1992, wyk. David Suchet
13:55 Poirot: Przegrany gość V (2/8) - serial kryminalny
15:00 Zatraceni w miłości - serial obycz. Turcja 2023
20:00 Zagadki kryminalne nowej panny Fisher (1/4) - serial krym. Australia 2019
21:00 Morderstwo to nic trudnego (1/2) - miniserial Wlk. Bryt. 2023, wyk. David Jonsson
22:00 Poirot XII (3/4) - serial krym. Wlk. Brytania 2011
23:55 Zatraceni w miłości

TVN STYLE

11:25 Ostre cięcie (1)
12:30 Babski biznes (3/8)
13:30 Jestem z Polski XVI (10,9,11/40) - serial dok.
16:35 Bitwa o gości (7)
17:35 Do zobaczenia (6/10)
18:10 Ugotowani (7)
19:10 Kuchenne rewolucje (6, 7) - reality show Polska 20
21:05 Ostre cięcie (1) - reality show Polska 2025
22:05 Taylor Swift kontra Scooter Braun (1/2)
23:15 EuroPOLKI studentki (8)
00:15 Cały jej świat (7/12)
01:15 Nieoczywiste miejsca II

TVN TURBO

10:15 Uwaga! Oszust: Ściema z ogłoszenia (5/16) - serial dok.
10:45 Wojny samochodowe (5)
11:45 Z drugiej ręki (9) - mag.
12:30 Jeździć, obserwować VII
13:15 Moto kombat (5) - mag.
14:00 Zawodowi handlarze
15:30 Naprawy nie do naprawy
17:00 Ciężarówką przez Stany IV (3/9) - serial dok.
18:00 Mobilni mechanicy (2)
18:45 Raport końcowy (823)
19:10 Nic do zgłoszenia III
21:10 Jeździć, obserwować VII
21:55 Moto kombat (5) - mag.
22:40 Uwaga! Oszust: Ściema z ogłoszenia (5/16) - serial dok.

BBC FIRST

08:35 Śmierć z dala od palm IV
09:50 Lewis IX (1,2/6)
11:50 Ale akcja! II - serial kom.
13:50 Śmierć pod palmami XIV
14:55 Ojciec Brown XIII (10/10)
15:55 Tajemnice Brokenwood
17:50 Ulica nadziei V (6/8)
18:50 Detektyw z Chelsea
19:50 Śmierć pod palmami XIV (3/8) - serial kryminalny
21:00 Tajemnice Brokenwood
22:55 Pomost (4/4)
00:10 Na niebieskich światłach II (6/6) - serial krym.
01:15 Śmierć pod palmami XIV

FX

08:40 CSI: Kryminalne zagadki Miami VII (7,8/25) - serial krym.
10:30 CSI: Kryminalne zagadki Nowego Jorku VI (16,17/23)
12:20 Agenci NCIS IX (19,20/24) - serial krym. USA 12
14:10 Z Archiwum X II (8,9/25)
16:10 Spider–Man III - film akcji USA 2007, reż. Sam Raimi
19:00 Pojutrze - film katas. USA 2004, reż. Roland Emmerich, wyk. Dennis Quaid
21:30 Strażnik - thriller USA 2006, reż. Clark Johnson, wyk. Michael Douglas
23:45 Liberator II - film sens. USA 1995, reż. Geoff Murphy

HGTV

08:20 Z miłości do ogrodu IV (10) - cykl reportaży Austria 19
08:55 Nowa Maja w ogrodzie (19, 20, 9, 10) - magazyn
11:05 Polowanie na ogród II
12:40 Letnia chata na lata III
14:35 Zgłoś remont (2)
15:35 Będzie pięknie (6/8)
16:40 Weekendowa metamorfoza (1) - reality show
17:40 Kamera, akcja, wpadka!
19:20 House Hunters (3—6)
21:30 Dorota inspiruje (8, 1)
23:25 Najgorętsze nieruchomości pod słońcem
00:30 Sprzątaczki (7, 8)

BBC LIFESTYLE

08:50 Kurorty sławnych i bogatych (3,4/6) - serial dok.
10:50 Mistrzowie szycia (8, 9, 10) - program rozrywkowy Wlk. Brytania 2023
14:10 Wielkie amerykańskie wypieki (4, 5) - program rozrywkowy USA 2023
16:35 Kulinarne podróże Billy'ego i Doma (6,7/8)
18:45 Najpiękniej ukryte hotele II (1/6) - serial dok.
19:50 Mistrzowie szycia (4, 5) - program rozrywkowy
22:00 Oblicza seksu (1,2/3)
00:00 Wstydliwe choroby: dzieci - serial dokumentalny

COMEDY CENTRAL

08:05 Teoria wielkiego podrywu III (16—23,1,2/23)
12:30 Teoria wielkiego podrywu IV (3,4/24) - serial kom.
13:25 Przyjaciele III (15,16/25)
14:25 Tata ma plan III (6,7,8/13) - serial kom.
15:50 Naga broń - komedia USA 1988, reż. David Zucker
17:45 Poznaj mojego tatę - komedia romant. USA 2000
20:00 Naga broń 2 1/2 - komedia USA 1991, reż. D. Zucker
21:55 Colin od rachunków II
23:00 Comedy Club (5, 6)

TVP SERIALE

08:35 Czterdziestolatek
09:50 U Pana Boga w ogródku (5,6,7/12) - serial kom.
12:30 Czterej pancerni i pies (1) - serial wojenny Polska 66
13:35 Ojciec Mateusz 28 (13)
15:30 Komisarz Alex XXIV (6) - serial krym. Polska 2025
16:30 Ranczo VII (12/13)
17:30 Czterej pancerni i pies (2,3) - serial wojenny Polska 1966, wyk. Janusz Gajos
19:40 Ojciec Mateusz 29 (2,3,4) - serial krym. Polska 23
22:35 Ranczo VII (13,1) - serial komediowy Polska 2013
00:20 Rodzinka.pl XVII (3,4)

CANAL+ KUCHNIA

13:50 Podróż przez smaki Chin
14:50 Kulisy wielkiej kuchni
15:45 Po prostu Jamie: szybko i łatwo (3) - program rozrywk.
16:40 Letnie inspiracje (3)
16:50 Z pola na stół (3)
17:15 U sąsiadów w kuchni XVI
18:25 Jakubiak rozgryza Tajlandię i Kambodżę (3, 4, 5)
19:45 Dzień dobry, obiad (1, 2)
20:40 m jak mięso (6, 7) - mag. kulinarny Polska 2026
21:30 Wszystkie smaki fermentacji (2) - serial dok.
22:00 Podróż przez smaki Chin
23:55 Anthony Bourdain VIII

CANAL+ DOMO

12:25 Ucieczka na wieś XXIV
14:20 Wielkie Projekty: Szwecja V (8/8) - serial dok.
15:15 Luksusowa ucieczka
16:10 Adres: rezydencje marzeń (3) - reality show
17:15 Wiejskie domy do liftingu (4) - reality show
18:05 Tomasz Pągowski. Remont u ciebie (6) - mag.
18:30 Daleko od miasta XIII (8)
19:00 Ucieczka na wieś XXII
19:50 Letnie inspiracje (3)
20:00 Ucieczka na wieś XXII
21:00 Pomocy! Kupiliśmy wioskę - serial dok.
22:50 Cudotwórcy VII

PLANETE+

13:45 Żywioły w akcji (2)
14:45 Sapiens. Narodziny sztuki - film dok. Francja 2023
15:50 Zaginiona cywilizacja Elamu - film dok. Francja 2024
17:00 Rok z dziką przyrodą
18:00 Dokąd dzisiaj? IV (35,36)
18:40 Mam zamek (4,5/8)
19:45 Céline Dion. Tak rodzi się gwiazda - film dok. F 2024
20:50 Kasparow. Gra o wielką stawkę - film dok. Francja 23
22:00 Sekta - serial dok.
22:50 Atom, narkotyki, brudne pieniądze - serial dok. Izrael 23

DISCOVERY CHANNEL

09:00 Złomowisko PL II (1,2)
11:00 Kamperem przez świat
12:00 Przygody truckerki (3)
13:00 Ciężarówką przez Afrykę (2/9) - serial dok.
14:00 Gorączka złota: na kłopoty Freddy Dodge V (1)
16:00 Specjalistki II
17:00 Nic do ukrycia (7)
18:00 Celnicy na straży Szwecji IV (5/14) - serial dok.
19:00 Włoska kontrola celna
20:00 Akta ekspedycji II (4)
21:00 Gorączka złota: na kłopoty Freddy Dodge V (1)
23:00 Teorie spiskowe pod lupą - serial dok. USA 2026

TVP HISTORIA

12:55 Kanadyjskie Parki Narodowe (5/5) - serial dok.
14:00 Polskie parki narodowe
14:40 Zaproszenie dla rewolwerowca - western USA 1964
16:15 Starożytne mocarstwa
17:15 Flesz historii (766)
17:40 Blisko, coraz bliżej
18:55 Islandia: na granicy zimnej wojny (1)
20:00 Lądowanie w Normandii, nieznane taśmy
21:10 Wesele - dramat społeczny Polska 1972
23:05 Les Milles - dramat woj. Francja/Niemcy/Polska 1995

HISTORY

14:00 Piątka z historii (3)
14:25 David Duchovny: archiwum tajemnic II (2)
15:20 Starożytni kosmici XVII
16:10 Tajemnice starożytności: śmierć (2/6) - serial dok.
17:10 Naziści na tropie skarbów (1,2,3/6) - serial dok.
20:00 Tom Hanks: II wojna światowa (7/20) - serial dok.
21:00 II wojna światowa: wyścig zbrojeń (1) - serial dok.
22:00 Tajemnice, które miały trwać wiecznie II (14)
23:00 Tom Hanks: II wojna światowa (8/20) - serial dok.
23:55 Starożytni kosmici XIV

NATIONAL GEOGRAPHIC

14:00 Inżynieria po katastrofie
15:00 Imperium Mongołów: historia Czyngis-chana (1/6)
16:00 Egipt: miejsce pełne tajemnic V (4/10) - serial dok.
17:00 Kluczowe tygodnie wojny - serial dok. Australia 20
19:00 Strefa 51: tajne archiwa CIA - film dok. USA 2014
20:00 Czarnobyl: świadkowie tragedii (3) - serial dok.
21:00 Największe katastrofy budowlane III (9/10)
22:00 Katastrofa w przestworzach XXI (5,6,3,4/10)

FOCUS TV

08:00 Rolnicy. Podlasie VI (34)
09:00 Wioski wioseczki
10:00 Podglądacze przyrody
11:00 Z klimatem i z pasją (5)
11:30 Wojny magazynowe VI
14:00 Gwiazdy lombardu XXV
15:00 Technologie jutra (1,2)
17:00 Rolnicy. Podlasie VIII
21:00 Podglądacze przyrody (7) - mag. przyrodniczy
21:30 Górale X (15)
22:00 Oto Ameryka XXL – głosy prowincji - film dok.
23:00 Pogromcy mafii (1)
00:00 Największe śledztwa CBŚP - serial dok. Polska 2024
01:00 Rolnicy. Podlasie VIII (13)

BBC EARTH

08:45 W okowach mrozu II
09:45 Zdrowa zmiana II (5,6)
11:00 Wielkie koty 24/7 II (6)
12:15 W okowach mrozu II
13:15 Ben Fogle: wyścig do źródła Nilu (1/2) - serial dok.
14:15 Życie na pustkowiu XII
16:25 Zdrowa zmiana II (5,6)
17:45 W okowach mrozu II
18:50 Mroźna planeta (1, 2)
21:00 Wielkie koty 24/7 II (6)
22:15 W okowach mrozu II (3/8) - serial dok. USA 2014
23:10 Nadchodzi powódź
00:10 Układ Słoneczny (4/5)
01:25 Zdrowa zmiana II (5)

POLSAT VIASAT HISTORY

09:05 Zapomniane taśmy wideo z nazistowskich Niemiec (1,2/2) - serial dok.
11:20 Najgroźniejsi ludzie Hitlera - serial dok. Wlk. Bryt. 18
13:15 Tajemnice rodziny Jezusa - film dok. Francja 2024
14:20 Kto napisał Biblię?
15:35 Kto napisał Nowy Testament? - film dok.
16:45 W poszukiwaniu biblijnej prawdy - serial dok.
19:00 Tajne bazy nazistów IV
21:00 II wojna światowa: agentki (3/6) - serial dok.
22:05 II wojna światowa – kobiety na froncie

PONIEDZIAŁEK 22.06

Od A do Z

7 UCZUĆ ★★★
komediodramat, Polska 2018, reż. Marek Koterski, wyk. Michał Koterski, Marcin Dorociński, Katarzyna Figura
20:00 | kino polska
Marek Koterski jeszcze raz o Adasiu Miauczyńskim – ironiczne, aczkolwiek niepozbawione nostalgii, spojrzenie na lata 60. XX wieku: czas dojrzewania i kształtowania postaw. Plus Michał Koterski jako Adaś.

90 MINUT DO ŚMIERCI ★★
film sens., USA 2021, reż. Dolph Lundgren, wyk. Dolph Lundgren, Scott Adkins, Vas Sanchez
20:00 | stopklatka
Przygotowany do wysadzenia budynek kryje 3-milionowy gangsterski łup, o który walczą bezwzględni gangsterzy, strażnik więzienny pilnujący ich szefa oraz robotnik, który znalazł skarb zakładając ładunki.

DŁUG ★★★★★
thriller, Polska 1999, reż. Krzysztof Krauze, wyk. Robert Gonera, Jacek Borcuch, Andrzej Chyra
22:30 | kino polska
Najciekawszy polski film współczesny przełomu stuleci: historia młodych biznesmenów, którzy zabijają nękającego ich szantażystę, jako zwierciadło polskiej rzeczywistości tamtego okresu. Na faktach.

MACZETA ★★★
film sens., USA 2010, reż. Robert Rodriguez, Ethan Maniquis, wyk. Danny Trejo, Steven Seagal, Michelle Rodriguez
21:50 | tv puls
Danny Trejo, drugoplanowy bohater filmów Roberta Rodrigueza, sięga po pierwsze skrzypce jako płatny morderca, który zdradzony przez zleceniodawcę szuka zemsty. Pełna satysfakcja.

MATRIX REWOLUCJE ★★★
film s.f., USA 2003, reż. Larry Wachowski, Andy Wachowski, wyk. Keanu Reeves, Laurence Fishburne, Carrie-Anne Moss
23:45 | tvn
Zwieńczenie trylogii braci Wachowskich: Neo staje do ostatecznej konfrontacji z agentem Smithem, próbując ocalić ludzkość przed zagładą. Efektowne, ale niekoniecznie satysfakcjonujące.

Vitrival

20:00 | cinemax
★★★

· FOT. MATERIAŁY PRASOWE

Dwaj policjanci z małej, zapomnianej przez świat wioski stawiają sobie ambitne zadania: wyjaśnić przyczynę nieoczekiwanej fali samobójstw i powstrzymać zalew wulgarnych graffiti na murach domów.

KOMEDIA
BELGIA 2025, REŻ. NOËLLE BASTIN, BAPTISTE BOGAERT, WYK. PIERRE BASTIN, BENJAMIN LAMBILOTTE, FRANÇOIS BASTIN

NIEMOŻLIWA DZIEWCZYNA ★★★
dramat obycz., USA 2025, reż. Lilly Hu, wyk. Xuanyu Chen, Lilly Hu, Bo Yang
23:35 | cinemax
Dwie dziewczyny, mieszkające w stolicy prowincji Hunan w Chinach, łączy więź silniejsza niż przyjaźń. Gdy jedna z nich zakocha się w dilerze narkotyków, druga zaryzykuje wszystko, by ją odzyskać.

NIEZŁOMNY ★★★
dramat wojenny, USA/Japonia 2014, reż. Angelina Jolie, wyk. Jack O'Connell, Domhnall Gleeson, Garrett Hedlund
22:00 | polsat
Angelina Jolie proponuje amerykańską wersję „Mostu na rzece Kwai": opowieść o Louisie Zamperinim – olimpijczyku z Berlina, który podczas wojny walczył na Pacyfiku i przeszedł gehennę japońskiej niewoli.

NIKT ★★★★
film sens., USA/Japonia/Chiny 2021, reż. Ilya Naishuller, wyk. Bob Odenkirk, Aleksiej Serebriakow, Connie Nielsen
20:00 | polsat
Wizyta domorosłych włamywaczy w domu marzącego o ciszy i spokoju safanduły budzi prawdziwą bestię – maszynę do zabijania, z którą zadziera rosyjska mafia. Plus niezwykle energetyczny Bob Odenkirk.

OBECNOŚĆ IV: OSTATNIE NAMASZCZENIE ★★★
horror, USA/Wlk. Brytania/Kanada 2025, reż. Michael Chaves, wyk. Patrick Wilson, Vera Farmiga, Mia Tomlinson
21:45 | hbo
Po raz ostatni(?): para badaczy zjawisk paranormalnych spieszy z pomocą nowym lokatorom domostwa, które okazuje się niezamkniętym w wyniku przerwania tajemniczego rytuału portalem złych mocy.

PODKRĘĆ MNIE ★★
komedia, USA 2024, reż. Michael Tyburski, wyk. Nick Robinson, Bel Powley, Luke Kirby
21:55 | cinemax
Inspirowane „Matrixem": w niedalekiej przyszłości wszyscy zażywają pigułki, eliminujące emocje. Para zaczyna pomijać dawki, co przynosi nowe doznania, ale i trudne do rozwikłania problemy emocjonalne.

ŚWIAT TO ZA MAŁO ★★★
film sens., Wlk. Brytania/USA/Hiszpania 1999, reż. Michael Apted, wyk. Pierce Brosnan, Sophie Marceau, Robert Carlyle
21:15 | tvp kultura
Bond nr 19: 007 plus kolekcja gadżetów kontra międzynarodowy terroryzm i Sophie Marceau. Oklaski dla Sophie – najbardziej stylowej (i aktorsko dojrzałej) dziewczyny Bonda w dotychczasowej historii.

UCIECZKA Z PRETORII ★★★
thriller, Australia/RPA/Wlk. Brytania/USA/Niemcy 2020, reż. Francis Annan, wyk. Daniel Radcliffe, Daniel Webber, Ian Hart
20:10 | ale kino+ hd
Na faktach: w 1978 roku dwaj biali aktywiści z RPA, przeciwnicy apartheidu, trafiają do więzienia o zaostrzonym rygorze. Dobrze zorganizowana ucieczka będzie świadectwem ich niezłomności.

W SAMYM SERCU MORZA ★★★
film przyg., USA/Australia/Hiszpania 2015, reż. Ron Howard, wyk. Chris Hemsworth, Benjamin Walker, Cillian Murphy
22:00 | warner tv
Historia, która mogła zainspirować „Moby Dicka" Hermana Melville'a. Młody Melville rozmawia z ostatnim żyjącym członkiem załogi kutra wielorybniczego, którego w 1820 roku zaatakował olbrzymi wieloryb.

ZAWÓD: SZPIEG ★★★
film sens., USA/Wlk. Brytania/Niemcy/Japonia/Francja 2001, reż. Tony Scott, wyk. Robert Redford, Brad Pitt, Catherine McCormack
21:55 | canal+ premium
Robert Redford bierze odwet na CIA za „Trzy dni kondora": jako odchodzący na emeryturę as wywiadu organizuje akcję mającą na celu wyciągnięcie z chińskiego więzienia swego ucznia i przyjaciela.

KONRAD J. ZARĘBSKI

PONIEDZIAŁEK 22.06

TVP1 DVB-T

05:20 Sprawdzamy (143)
05:50 Akacjowa 38
07:00 Msza święta
07:30 Studio Raban (437)
08:00 Serwis Info, pogoda
08:15 Czterdziestolatek
09:15 Ranczo V (10/13)
10:10 Komisarz Alex VI (6)
11:05 Ojciec Mateusz XIV (7)
12:00 Serwis Info - magazyn
12:10 Agrobiznes - magazyn
12:40 Rok w ogrodzie extra
13:00 Planeta Ziemia III (1/8)
14:00 Złoty chłopak
15:00 Serwis Info, pogoda
15:25 Gra słów. Krzyżówka
16:00 Dziedzictwo
17:00 Teleexpress
17:25 Jaka to melodia? (5695)
18:05 Reporterzy (552)
18:25 Akacjowa 38
19:30 19.30 - wiadomości
19:55 Pytanie dnia, pogoda

20:30 Gala XXV Festiwalu Teatru Polskiego Radia i Teatru Telewizji Polskiej – Dwa Teatry – Sopot 2026 - transmisja Polska 2026
21:00 Teatr Telewizji
22:35 Studio Mistrzostw Świata (na żywo)
22:50 Piłka nożna: Mistrzostwa Świata w Kanadzie, Meksyku i USA: Grupa I: Francja – Irak (na żywo)
01:35 Studio Mistrzostw Świata (na żywo)

TVP2 DVB-T

05:30 M jak miłość
06:25 Rodzina (nie od) święta (40) - program religijny
06:55 Barwy szczęścia
07:30 Pytanie na śniadanie – pobudka (7592) - mag.
07:55 Pytanie na śniadanie (7592) - mag. Polska 2026
11:30 Okrasa łamie przepisy (406) - mag. kulinarny
12:00 Wyższa Szkoła Jazdy (3)
12:35 Koło fortuny (1867)
13:15 Panna młoda
14:05 Va banque (994)
14:35 Na sygnale
15:05 La Promesa – pałac tajemnic - telenowela
16:00 Koło fortuny (1868)
16:35 Familiada (3047)
17:20 Panna młoda - serial obyczajowy Turcja 2024
18:20 Studio Mistrzostw Świata (na żywo)

18:50 Piłka nożna: Mistrzostwa Świata w Kanadzie, Meksyku i USA: Grupa J: Argentyna – Austria (na żywo)
21:25 Postaw na milion (226) - teleturniej
22:20 Na sygnale - serial obycz. Polska 2026
23:25 Zabić na końcu - film ★ sensacyjny Polska 1990, reż. Wojciech Wójcik (100 min)
01:05 Nasz dom w górach
02:05 Akacjowa 38 - serial obycz. Hiszpania 2026

POLSAT DVB-T

05:25 Telezakupy TV Okazje
06:00 Nowy dzień - mag.
08:30 Malanowski i Partnerzy VI (53,54/61) - serial fabularno-dok.
09:30 Trudne sprawy XXV (40,1/40) - serial fab.-dok.
11:35 Gliniarze XV (24,25/60) - serial fab.-dok. Polska 2023
13:40 Dlaczego ja? 32 (19,20) - serial fab.-dok. Polska 2025
15:50 Wydarzenia
16:25 Interwencja (5922) - mag. reporterów Polska 26
16:40 Gliniarze XVIII (19,20) - serial fabularno-dok. Polska 2024, wyk. Arkadiusz Krygier, Tomasz Skrzypniak, Ewelina Ruckgaber, Piotr Mróz
18:50 Wydarzenia, sport, pogoda - wiadomości
19:15 Gość „Wydarzeń" (622)
19:45 Pogoda - Polska 2026

20:00 Nikt (Nobody) - film ★★★★ sens. USA/Japonia/Chiny 2021, reż. Ilya Naishuller, wyk. Bob Odenkirk (120 min)
22:00 Niezłomny (Unbroken) - dramat wojenny ★★★ USA/Japonia 2014, reż. Angelina Jolie, wyk. Jack O'Connell, Domhnall Gleeson (175 min)
00:55 Hostiles - western ★★★★ USA 2017, reż. Scott Cooper, wyk. Christian Bale, Rosamund Pike, Wes Studi (175 min)

TVN DVB-T

05:15 Nauka jazdy (6)
05:40 Uwaga! (7725) - mag.
05:55 Ukryta prawda (5/17)
06:50 Kuchenne rewolucje: Włocławek – Karczma Kujawska 29 (7) - reality show
07:45 Dzień Dobry TVN (5754)
11:20 Doradca smaku (12)
11:25 Kuchenne rewolucje: Siedliszcze – Bistro 12 31 (2) - reality show Polska 2025
12:35 Kuchenne rewolucje: Katowice – „Meltini" 29 (4) - reality show Polska 2024
13:40 Ukryta prawda (34,35,23/48) - serial fab.-dok.
16:50 Szpital św. Anny (25/50) - serial obycz. Polska 2025, wyk. Jolanta Fraszyńska
17:55 Detektywi IV (19/48) - serial fab.-dok. Polska 2025
19:00 Fakty, sport, pogoda
19:55 Uwaga! (8021) - mag.

20:15 Na Wspólnej XXIV - serial obyczajowy Polska 2026
20:50 Bitwa o gości (6) - reality show Polska 2025
22:00 Morze śmierci (Flycatcher) - thriller ★★ USA/Wlk. Bryt. 24, reż. Phil Volken (105 min)
23:45 Matrix Rewolucje ★★★ - film s.f. USA 2003, reż. Larry Wachowski, Andy Wachowski, wyk. Keanu Reeves, Carrie-Anne Moss (160 min)
02:25 Uwaga! (8021)

TV PULS DVB-T

06:00 Policjanci z Miami II (15,16/22) - serial krym. USA 1986, wyk. Don Johnson
08:00 Kobra – oddział specjalny XXI (4,5/12) - serial sensacyjny Niemcy 2016
10:00 Maria z przedmieścia
12:00 Nie igraj z aniołem - telenowela Meksyk 2008
13:00 Wspaniałe stulecie III - serial obycz. Turcja 2014
14:00 Kurierzy (19)
15:00 Lombard. Życie pod zastaw X (32) - serial obycz.
17:00 Kurierzy (20) - serial obyczajowy Polska 2023
18:00 Lombard. Życie pod zastaw XVIII (6,7) - serial obyczajowy Polska 2025
20:00 Poza zasięgiem (Out of Reach) ★ - film sens. USA/Polska 2004, reż. Po-Chih Leong, wyk. Steven Seagal (110 min)
21:50 Maczeta (Machete) ★★★ - film sens. USA 2010, reż. Robert Rodriguez, Ethan Maniquis, wyk. Danny Trejo (125 min)
23:55 Kod 211 (211) - film ★ akcji USA/Bułgaria 2018, reż. York Alec Shackleton, wyk. Nicolas Cage (95 min)
01:30 Dzielnica strachu IX

TVN7 DVB-T

05:20 Ten moment (21/40) - serial fab.-dok. Polska 2021
05:55 Szkoła (31,32,33/63) - serial fab.-dok. Polska 2019
08:45 Ukryta prawda (43,14,15/71) - serial fab.-dok.
11:55 W-11 Wydział Śledczy - serial fab.-dok. Polska 2013
14:00 Detektywi III (12/60) - serial fab.-dok. Polska 2024
15:00 Szpital (15/72) - serial fabularno-dok. Polska 2018
16:00 Sędzia Anna Maria Wesołowska - serial fab.-dok.
18:00 SOS. Ekipy w akcji (4/60) - telenowela dok.
19:00 Ukryta prawda (52/60) - serial fab.-dok. Polska 2023, wyk. Agnieszka Czekańska
20:00 Królowe zbrodni (The Kitchen) ★★ - film krym. USA/Kanada 2019, reż. Andrea Berloff, wyk. Melissa McCarthy, Tiffany Haddish (135 min)
22:15 Mayday - komedia ★ Polska 2000, reż. Sam Akina, wyk. Piotr Adamczyk, Adam Woronowicz (140 min)
00:35 Obce niebo - dramat ★★★ obycz. Polska/Szwecja 2015, reż. Dariusz Gajewski, wyk. Agnieszka Grochowska (140 min)

MEZZO

10:00 Opera Now: George Benjamin - serial dok.
10:45 Orkiestra Filharmonii Narodowej, Krzysztof Urbański
12:15 Intermezzo
13:00 Hector Berlioz: Potępienie Fausta - opera Francja 25
15:15 Barnabás Kelemen: Czajkowski, Bartók
16:25 Intermezzo
16:50 André Campra: Idomeneusz - opera Francja 21
19:05 Intermezzo
19:30 Brahms: Kwartet smyczkowy B-dur, nr 3, opus 67 – Keller Quartet
20:30 Hans van Manen – Moving to Music - film dok.
21:20 Bruce Liu w Maison Chaumet: Recital Chopinowski
22:15 Xiaogang Ye: Sen czerwonego pawilonu: Chiński Balet Narodowy - balet Chiny 2024

PULS 2

09:45 Basia - serial anim.
10:10 Jeżyk i przyjaciele
10:35 Spidey i superkumple II
11:35 Gus. Mały – wielki rycerz (21,22/52) - serial anim.
12:00 Psi patrol VIII (24/26)
12:35 Marta mówi! (3)
13:00 Smerfy (11/39)
13:35 Gumisie VI
14:00 Kacze opowieści
15:00 Miraculous (10,13/26)
16:00 Fineasz i Ferb II
17:00 Smerfy - serial anim.
17:35 Gumisie VI
18:00 Pingwiny z Madagaskaru (21,22/26)
19:00 Kacze opowieści
20:00 Lombard. Życie pod zastaw XVIII (14) - serial obycz.
21:00 Dzielnica strachu IX (18,19) - serial krym. Polska 25
23:00 Wstydliwe choroby II
01:00 Lombard XII

TV4

07:00 Strażnik Teksasu VI (8/23) - serial sens. USA 1998
07:55 Bogaty dom – biedny dom XIV (6) - serial dok.
08:55 Policjantki i policjanci
10:55 Na ratunek 112 XVIII (27,28) - serial fabularno-dok.
11:55 Dlaczego ja? 33 (52,53)
13:55 Trudne sprawy XXVII (58,59,60) - serial fab.-dok.
16:55 Policjantki i policjanci
18:00 Łowcy skarbów (72)
19:00 Policjantki i policjanci XXIV (16) - serial obycz.
20:00 Uroczysko IV (25,26/52) - serial krym. Polska 2025
21:05 Sprawiedliwi. Trójmiasto III (13) - serial krym.
22:05 Sprawiedliwi – wydział kryminalny XX (13)
23:05 Nieśmiertelny - film fantasy Wlk. Brytania/USA 86
01:35 Love Island IV

METRO DVB-T

07:35 Tajemnice miłości (14/68) - serial fabularno-dok.
08:30 Szpital (23,24/72)
10:30 Sędzia Anna Maria Wesołowska - serial fab.-dok.
12:30 Szkoła (64/67)
13:30 Brzydula (7,8)
14:35 Kiedy ktoś kocha bardziej (3) - serial obycz.
15:45 The Floor (1, 2)
17:00 Fani czterech kółek XVII (4/20) - serial dok.
18:00 Prawo Agaty VI (5)
19:00 Kartoteka XI (14/15) - serial fab.-dok. Polska 2016
21:05 Kryminalni (11,12) - serial krym. Polska 2004
23:15 CSI: Kryminalne zagadki Las Vegas X (23/23)
00:15 Zbrodnie z pierwszych stron gazet IV (3/12)
01:20 Szpital (16/72)
02:20 Szkoła (4/72)

PONIEDZIAŁEK 22.06

STOPKLATKA DVB-T

08:30 Wojciech Cejrowski – boso przez świat (67)
09:00 Robert Makłowicz (120, 152) - magazyn
10:55 Górski lekarz XVIII (8/8) - serial obycz.
13:00 Katastrofy w przestworzach VII (7,7,4/8)
16:00 MacGyver III (14,15/20)
18:00 Wojny magazynowe: Kanada II (7,8/12)
19:10 Aukcja w ciemno (17)
20:00 90 minut do śmierci (Castle Falls) - film sens. USA 2021, reż. Dolph Lundgren, wyk. Dolph Lundgren, Scott Adkins (115 min) ★★
21:55 Czas zemsty (Out for a Kill) - film sens. USA/Aruba 2003, reż. Michael Oblowitz, wyk. Michelle Goh, Steven Seagal, Corey Johnson (110 min) ★
23:45 Szczęki (Jaws) - thriller USA 1975, reż. Steven Spielberg, wyk. Roy Scheider, Robert Shaw, Carl Gottlieb (170 min) ★★★★★
02:35 Ziemia obiecana - dramat obyczajowy Polska 1975, reż. Andrzej Wajda, wyk. Daniel Olbrychski, Wojciech Pszoniak (205 min) ★★★★★

ALE KINO+

09:30 Problem - film krótkom. Polska 2020 (30 min)
10:00 Karen Pirie II (1/3) - serial krym. Wlk. Bryt. 25
11:55 Vera III (2/4)
13:45 Alfa - film sens. Holandia/Szwajcaria 2024, reż. Jan-Willem Van Ewijk, wyk. Kaija Ledergerber (130 min) ★★★
15:55 Morderstwo na zlecenie (Murder by Decree) - film kryminalny Wlk. Brytania/Kanada 1979, reż. Bob Clark, Donald Sutherland, Christopher Plummer (140 min) ★★★
18:15 Vera: Złota młodzież III (3/4) - serial krym. Wlk. Brytania 2013
20:10 Ucieczka z Pretorii (Escape From Pretoria) - thriller Australia/RPA/Wlk. Brytania/USA/Niemcy 2020, reż. Francis Annan, wyk. Daniel Radcliffe (130 min) ★★★
22:20 Wiem, co widziałam (5,6/6) - serial obycz.
00:25 Wszyscy za - film krótkom. Hiszp. 21 (25 min)
00:50 Meduzy - film krótkom. Polska 2023 (10 min)

TVP KULTURA DVB-T

09:00 Podróż za jeden uśmiech (6,7)
10:20 Mała mama (Petite Maman) - dramat obycz. Francja 2021, reż. Céline Sciamma (85 min) ★★★★
11:45 Co ja tu robię? Tadeusz Konwicki
12:55 Kosmos 1999 (1) (5/24)
13:55 Szczawno. Uzdrowisko Książęce
15:15 Wakacje z duchami (1,2) - serial przyg.
16:30 Dźwięk Nowego Jorku: Gerald Clayton (4)
17:15 Pan wzywał, Milordzie? III (4/7)
18:20 TVP Kultura na Festiwalu Dwa Teatry – Sopot 2026 (3)
19:00 Gala XXV Festiwalu Teatru Polskiego Radia i Teatru Telewizji Polskiej – Dwa Teatry – Sopot 2026 - transmisja
21:15 Świat to za mało (The World Is Not Enough) - film sensacyjny Wlk. Brytania/USA/Hiszpania 1999, reż. Michael Apted (135 min) ★★★
23:30 Sibelius. Siedem symfonii (4)
01:00 Kulturalni (23) - mag.

HBO

09:05 Spider–Man - film s.f. USA 2002, reż. Sam Raimi (120 min) ★★★
11:05 River Wild - film sens. USA/Węgry 2023, reż. Ben Ketai (90 min) ★★
12:35 Wyśnione piosenki - dramat obyczajowy USA 2024 (90 min) ★★
14:05 Zła kuratorka - dramat obycz. USA 2024, reż. Claudia Myers (90 min) ★★★
15:35 Kaskader - film sens. USA 2024, reż. David Leitch (125 min) ★★★
17:40 Kompletnie nieznany - film biograficzny USA 2024, reż. James Mangold (140 min) ★★★★
20:00 Ród smoka III (1/8) - serial przyg. USA 2026, wyk. Matt Smith, Fabien Frankel, Steve Toussaint
21:00 Miniaturowa żona (1/10) - serial kom.
21:45 Obecność IV: Ostatnie namaszczenie - horror USA/Wlk. Brytania/Kanada 2025 (135 min) ★★★
00:00 Fachowiec - film sens. Wlk. Brytania/USA 2025, reż. David Ayer (115 min) ★★★
01:55 Przeznaczenie - thriller Australia/USA 14, wyk. Ethan Hawke (95 min) ★★★

CANAL+ PREMIUM

09:10 Łapu-Capu (147)
09:25 W kogo ja się wrodziłem - film obycz. Polska 2001, reż. Ryszard Bugajski (60 min) ★★
10:25 Peacock - dramat obycz. USA 2010, reż. Michael Lander (90 min) ★★★
11:55 Zgred - dramat obycz. Polska 2025, reż. Fadi Chakkour (85 min) ★★
13:20 Cat's Eyes (1/8) - serial przyg. Francja 2024
14:20 Kwiat ośmiu gór
15:40 Mamma Mia! - komedia muzyczna USA/Wlk. Brytania/Niemcy 2008, reż. Phyllida Lloyd, wyk. Meryl Streep (110 min) ★★★
17:30 Call me lala - film krótkom. PL 2024 (25 min)
17:55 Łapu-Capu (148)
18:00 Warcraft: początek - film fantasy USA 2016, reż. Duncan Jones, wyk. Travis Fimmel (120 min) ★★★
20:00 Brygada II (8/8) - serial sens. Francja 2025
20:50 Making of Canal+
21:00 Serial
21:55 Zawód: szpieg - film sensacyjny USA/Wlk. Brytania/Niemcy/Japonia/Francja 2001, reż. Tony Scott (485 min) ★★★

KINO POLSKA

07:45 Książę - film krótkometrażowy Polska 2021
07:55 Ranking Naj Polskiego Kina - serial dok. Polska 2024
08:25 Jesteśmy razem
09:40 Krzyżacy - film przyg. Polska 1960, reż. Aleksander Ford, wyk. Urszula Modrzyńska
13:30 Nad Niemnem, cz. 1 - film obyczajowy Polska 1986, reż. Zbigniew Kuźmiński
15:10 Nad Niemnem, cz. 2 - film obyczajowy Polska 1986, reż. Zbigniew Kuźmiński
17:15 Pogranicze w ogniu (19,20) - serial sens. Polska 91
20:00 7 uczuć - komediodramat Polska 2018, reż. Marek Koterski, wyk. Michał Koterski, Marcin Dorociński, Katarzyna Figura, Małgorzata Bogdańska
22:30 Dług - thriller Polska 1999, reż. Krzysztof Krauze, wyk. Robert Gonera, Jacek Borcuch, Andrzej Chyra, Agnieszka Warchulska
00:45 IO - film przyg. Polska/Włochy 2022, reż. Jerzy Skolimowski, wyk. Sandra Drzymalska, Tomasz Organek, Mateusz Kościukiewicz
02:45 Ciało - komedia Polska 2003, reż. Andrzej Saramonowicz, Tomasz Konecki, wyk. Rafał Królikowski, Edyta Olszówka

POLSAT FILM

07:30 Doktor Martin III (6/7)
08:25 Przyjaciółki XXV (9,10)
10:20 Świat według Kiepskich
13:45 Jeszcze większe dzieci - komedia USA 2013
15:50 Jurasic World: Dominion - thriller USA 2022
18:50 28 dni - komediodramat USA 2000, reż. Betty Thomas
21:00 7500 - film sensacyjny Australia/USA/Francja/Niemcy/Austria 2019
22:55 Plan ucieczki 3 - film sens. USA 2019, wyk. Sylvester Stallone, Dave Bautista
00:55 Gliniarze VI (53,54)

WARNER TV

08:50 J.A.G. IX (22/23)
09:40 Bajer z Bel-Air IV
10:35 Prawo Agaty II (1)
11:35 Pełna chata VII (7,8/24)
12:35 J.A.G. IX (23,13/23)
14:30 Bajer z Bel-Air IV
16:25 Pełna chata VII
18:30 Randka z billboardu - film obycz. USA 1998
20:20 Pan Niania - komedia USA 93, reż. Michael Gottlieb
22:00 W samym sercu morza - film przyg. USA/Australia/Hiszp. 2015, reż. Ron Howard
00:20 Poltergeist (Duch) - horror USA 1982

CINEMAX

12:40 Niekończąca się opowieść - film fantasy Niemcy/USA 1984, reż. W. Petersen
14:15 Whiplash - dramat obyczajowy USA 2014
16:00 Ultimatum Bourne'a - film sens. USA/Niemcy/Francja/Hiszpania 2007
17:55 U.S. Palmese - komedia Włochy 25, wyk. Rocco Papaleo
20:00 Vitrival - komedia Belgia 2025, wyk. Pierre Bastin
21:55 Podkręć mnie - komedia USA 24, reż. Michael Tyburski
23:35 Niemożliwa dziewczyna - dramat obycz. USA 2025

TVN FABUŁA

09:50 Prawo Agaty II (13)
10:55 Szpital św. Anny III (3)
11:55 Miłość czy pomyłka?
13:55 Prawo Agaty II (12)
14:55 Detektywi - serial dok.
16:00 Po drugiej stronie kamery (1) - serial dok.
17:00 Alfabet filmowy (14)
17:15 Po pierwsze kino (3)
17:20 Alvin i wiewiórki III - film animowany USA 2011
19:00 Szpital św. Anny (32)
20:00 Tata kontra tata - komedia USA 2015
22:05 Reminiscencja - thriller USA 2021, reż. Lisa Joy

KINO TV

08:35 Zagadki kryminalne panny Fisher II (2,3/13)
11:00 Panna Scarlet i komisarz II (5,6/6) - serial krym.
13:10 Poirot VIII (2/2) - serial krym. Wlk. Brytania 2001
15:15 Zagadki kryminalne panny Fisher II (4,5/13)
17:50 Panna Scarlet i komisarz III (1,2/6) - serial krym.
20:00 Lektor - melodramat USA/Niemcy 2008
22:40 Czerwony świt - film sensacyjny USA 2012
00:35 Pachnidło: Historia mordercy - thriller Niemcy/Francja/Hiszp./USA/Belgia 06

PARAMOUNT

07:30 Czarodziejki II (7,8/22)
09:25 Pingwiny z Madagaskaru II (36/39)
10:00 Star Trek - film s.f. USA 1979, reż. Robert Wise
13:00 Czarodziejki II (9,10/22)
14:55 Pingwiny z Madagaskaru II (37,38/39)
15:55 Krokodyl Dundee - komedia Australia 1986
18:00 Wredne dziewczyny - komedia USA/Kanada 2004
20:00 Planeta Singli. Osiem historii (7,8/8) - serial obycz.
22:30 Ślepy traf - dramat kryminalny USA 2013
00:05 Krzyk II - horror USA 97

ROMANCE TV

08:25 Stadnina w Piber (9/13)
09:30 Górski lekarz (5/8)
10:25 Diagnoza Betty (15,16/24) - serial obycz.
12:20 Rejs ku szczęściu
14:15 Dwie kobiety na wszelkie bóle (2) - serial obycz.
16:05 Bella vita - komedia romantyczna Niemcy 2010
18:00 Stadnina w Piber (10/13)
19:00 Górski lekarz (6/8)
20:00 Miłość się nie przedawnia - komedia romantyczna Niemcy 2019, reż. S. Hilger
21:50 Trening z Nancy - komedia Niemcy 2019
23:45 Górski lekarz (6/8)

AMC

08:05 Czarnobrody (1) - film przygodowy USA 2006
09:50 Czarnobrody (2) - film przygodowy USA 2006
11:45 Lodowiec (1/2)
13:45 Lodowiec (2/2)
15:45 Bez przedawnienia - thriller USA 2002
18:00 Powiedz „tak" - komedia romantyczna USA/Niemcy 2001, reż. Adam Shankman
20:05 Flirt z czterdziestką - komedia romantyczna USA/Kanada 2008
22:00 The Vampire Lestat III
22:55 Domowe piekło - horror USA 2008, reż. Eric Red

AXN

08:30 Agenci NCIS: Hawaje II
09:30 Castle II (1,2/24)
11:25 MacGyver (17,18/21)
13:20 Agenci NCIS: Hawaje II
15:15 Agenci NCIS XIX
17:10 CSI: Kryminalne zagadki Las Vegas II (20,21/23)
19:10 Castle II (3,4/24)
21:05 FBI: International IV (10/22) - serial akcji USA 2025
22:05 FBI: Most Wanted IV (13/22) - serial krym. USA 2023
23:00 CSI: Kryminalne zagadki Las Vegas II (20,21/23)
00:50 Castle II (3/24)

EPIC DRAMA

08:20 Lekarze na start
09:10 Poirot V (3,4/8)
11:20 Zatraceni w miłości
13:20 Agenci NCIS XVII (7,8/20) - serial krym. USA 19
15:10 Lekarze na start
16:40 Poirot V (5,6/8) - serial krym. Wlk. Brytania 1993
19:00 Zatraceni w miłości
21:00 Projekt Błękitna Księga (5/10) - serial s.f. USA/Kan. 19
21:55 Morderstwo to nic trudnego (1/2) - miniserial
22:55 Poirot – Morderstwo w Orient Expressie - thriller Wlk. Bryt./USA/Malta 2010
00:55 Zatraceni w miłości

TVN STYLE

11:20 Ugotowani (8, 9) - reality show Polska 2015
13:30 Kuchenne rewolucje (6, 5) - reality show Polska 19
15:35 Jestem z Polski XIV (11,2/18) - serial dok. Polska 24
17:40 Kuchenne rewolucje (8, 9, 10) - reality show
20:50 Babski biznes (3/8) - serial dok. Polska 2025
21:50 Jestem z Polski XIV (4,5/18) - serial dok.
23:45 Hotel Paradise – Rajskie Rozdanie (5) - real tv Polska 22
00:45 Hotel Paradise (6) - real tv Polska 2022

TVN TURBO

08:25 DeFacto (12, 2)
09:15 Fani czterech kółek XV
10:15 Złomowisko PL IX
12:15 Naprawy nie do naprawy
13:00 Zawodowi handlarze
14:30 Wojny samochodowe
16:30 Jeździć, obserwować III
18:00 Raport Turbo (5006)
18:15 Wojny samochodowe (5)
19:15 Usterka XVI - serial dok.
19:45 Ciężarówką przez RPA
20:45 Naprawy nie do naprawy (2) - mag. motoryzacyjny
21:30 Uwaga! Oszust: Ściema z ogłoszenia (5/16)
22:00 Raport Turbo (5006)
22:15 Moto Fachury (5)

BBC FIRST

08:35 Lewis III (5/8)
09:40 Ojciec Brown XIII (1/10)
10:35 Śmierć z dala od palm IV
11:50 Zagadki doktora Blake'a
12:55 Śledztwa siostry Bonifacji II (1,2/10)
14:55 Ojciec Brown VI (5/10)
15:55 Lewis III (5/8)
17:00 My Life is Murder (9/10)
18:00 Morderstwa w Midsomer
19:50 Śmierć pod palmami XIV (4/8) - serial kryminalny
21:00 My Life is Murder IV (7)
22:00 Luther III (3,4/4)
00:10 Harry Wild IV (2/6)

FX

08:05 Kości II (6/21)
09:00 Z Archiwum X II (9/25)
10:00 CSI: Kryminalne zagadki Miami VII (13,14/25)
11:50 CSI: Kryminalne zagadki Nowego Jorku VI (22,23/23)
13:45 Agenci NCIS IX (20,21/24) - serial krym.
15:35 SkyMed (2/9)
16:30 CSI: Kryminalne zagadki Miami VII (15,16/25)
18:20 Z Archiwum X II (10/25)
19:15 FBI III (12/15)
20:10 CSI: Kryminalne zagadki Nowego Jorku VII (1,2/22)
22:00 Tropiciel III (19)
22:55 Z Archiwum X II (10/25)

HGTV

08:00 Kupujemy dom na plaży
08:55 Remontujemy dom na plaży V - serial dok.
09:55 Widok, na który cię stać
11:00 Zarobić na remoncie IX
11:31 Usterka XI (25,26)
13:00 Zbudujemy fajny dom II
14:55 Mieszkanie na miarę II
16:55 Polowanie na ogród VI
18:05 Weekendowa metamorfoza (1, 2) - reality show
20:00 Zgłoś remont (2)
21:00 Dorota was urządzi III (6,7/13) - serial dok. Polska 15
22:30 House Hunters (5—8)
00:40 Kupujemy dom na plaży

BBC LIFESTYLE

11:00 Wielkie brytyjskie wypieki (1, 2) - program rozrywk.
13:40 Włoski remont Amandy i Alana (7, 8) - reality show
14:40 Najpiękniej ukryte hotele (5/6) - serial dok.
15:40 Zapraszam do stołu
17:50 Najpiękniejsze domy: Nowa Zelandia - serial dok.
18:50 Mistrzowie ceramiki (6)
19:45 Wielkie brytyjskie wypieki (3) - program rozrywk.
21:00 Najpiękniej ukryte hotele II (3/6) - serial dok.
22:00 Kurorty sławnych i bogatych (3/6) - serial dok.
23:00 Wstydliwe choroby

COMEDY CENTRAL

08:25 Dwóch i pół III (10/24)
08:55 Przyjaciele IV (8—13/24)
11:55 Teoria wielkiego podrywu III (22,23,1,2,3,4/23)
14:30 Dwóch i pół III (11—14/24) - serial kom.
16:30 Przyjaciele IV (14—19/24) - serial kom.
19:30 Teoria wielkiego podrywu IV (5,6/24) - serial kom.
20:30 Tata ma plan III (9—11/13) - serial kom. USA 19
22:00 The Office PL IV (9,10)
23:05 Comedy Club (7, 8)
00:05 Miasteczko South Park

TVP SERIALE

08:25 Komisarz Alex (11)
09:20 Rodzinka.pl IV (13/26)
10:00 Klan - telenowela
10:50 Ranczo VII (11,12/13)
12:35 Komisarz Alex (12) - serial krym. Polska 2012
13:35 Ojciec Mateusz 29 (5,6)
15:35 Komisarz Alex (13)
16:25 Na sygnale (14,15) - serial obycz. Polska 2023
17:35 Ranczo VII (13,1)
19:30 Ojciec Mateusz 29 - serial krym. Polska 2023
21:30 Ranczo VIII (2,3/13) - serial kom. Polska 2014
23:20 Ojciec Mateusz 29 (8)
01:15 Ratownicy (11/13)

CANAL+ KUCHNIA

12:30 Comfort Food (21,22)
13:25 m jak mięso (1, 2)
14:25 ABC gotowania – kuchnia turecka (5) - mag.
14:50 Włoskie życie Sophie Grigson II (3,4) - serial dok.
15:45 Z pola na stół (1)
16:15 Azjatycka kuchnia Evy Pau (6) - mag. kulinarny
16:40 Jamie Oliver (2, 1)
18:30 Azjatycka kuchnia Evy Pau (5) - mag. kulinarny
18:55 m jak mięso (1, 7, 8)
20:15 Jamie Oliver (8, 9)
21:15 Anthony Bourdain IX
00:00 Anthony Bourdain VIII

CANAL+ DOMO

09:00 Patent na zieleń (7,8)
09:55 Ucieczka na wieś XXV
10:55 Wielkie projekty
11:55 Generalna odbudowa II
12:50 Gardeners' World (24)
13:55 Letnie inspiracje (3)
14:05 Cudotwórcy VII (5/13)
15:00 Kupcie sobie zamek!
15:55 Tomasz Pągowski. Remont u ciebie (1, 2)
16:50 Gardeners' World (27)
18:00 Ucieczka na wieś XXV
18:55 Wielkie projekty X
20:00 Daleko od miasta XIV
21:00 Cudotwórcy VII (6/13)
22:00 Wielkie Projekty: Szwecja V (8/8) - serial dok.

PLANETE+

13:45 Krajobrazy świata (6/12)
14:50 Najpiękniejsze rzeki świata II (1/10) - serial dok.
15:50 Niezwykłe podróże koleją VII (3/7) - serial dok.
16:55 360° – świat bez granic
18:00 Dokąd dzisiaj? IV (37,38)
18:40 1942. Długi rok przełomu
19:45 Nowoczesna Turcja Ataturka - film dok. Francja 23
20:50 1979 – rok islamskiej rewolucji (1/2) - serial dok.
21:55 Zapomniane królowe epoki żelaza - film dok.
23:05 Planeta Seks (5/6)

DISCOVERY CHANNEL

12:00 Fani czterech kółek XVI
13:00 Nagi instynkt przetrwania: Elita (4,5/10) - serial dok.
15:00 Złomowisko PL V
16:00 Gorączka złota XVI
17:00 Celnicy na straży Szwecji IV (5/14) - serial dok.
18:00 Bracia Collins biorą się do roboty (3)
19:00 Nagi instynkt przetrwania XI (10/12) - serial dok.
21:00 Nic do ukrycia (8) - program dok. Polska 2021
22:00 Celnicy na straży Szwecji IV (6/14) - serial dok.
23:00 Sara Price – Droga do Dakaru - serial dok. USA 2026

TVP HISTORIA

11:45 Krainy cudów natury
12:50 Zabójcza nauka (6/6)
13:50 Królowie (41)
14:30 Czterdziestolatek (5)
15:30 Sensacje XX wieku
17:20 Czas honoru. Powstanie
18:15 Polskie parki narodowe
18:45 Dwie strony barykady radomskiego czerwca
19:40 Królowie (80/80)
20:20 Ekstradycja III (8/10)
21:20 Zapomniane dyktatury w Europie (1/2) - serial dok.
22:20 Lądowanie w Normandii, nieznane taśmy (3/3)
23:35 Sensacje XX wieku

HISTORY

12:10 Gwiazdy lombardu XXII
13:05 Starożytni kosmici XIV
14:00 Tajemnice skute lodem III (9/10) - serial dok.
14:50 Największe tajemnice świata VI (4/20) - serial dok.
15:45 Gwiazdy lombardu XII
16:15 Wykute w ogniu (8)
17:10 II wojna światowa: wyścig zbrojeń (1) - serial dok.
18:10 Największe tajemnice świata V (10/15) - serial dok.
19:05 Starożytni kosmici XVI
22:00 Największe tajemnice świata VII (10) - serial dok.
23:00 Niewyjaśnione tajemnice świata II (21/26)

NATIONAL GEOGRAPHIC

15:00 Strzegąc granic X
16:00 Złapać przemytnika IX
16:55 Koloseum - serial dok.
17:55 Otchłań: powstanie i upadek nazizmu (3/10)
19:00 Złoto Hitlera (4/4)
20:00 Katastrofa w przestworzach XX (4/10) - serial dok.
21:00 Katastrofa w przestworzach: raport specjalny (7/10)
22:00 Katastrofa w przestworzach XXIV (10,7/11)
00:00 Katastrofa w przestworzach: raport specjalny III
01:00 Odludna wyspa VII (5/10)

FOCUS TV

08:55 Wehikuł czasu
09:00 Starożytni kosmici V
10:00 Gwiazdy lombardu XX
12:00 Apokalipsa – II wojna światowa (4/6) - serial dok.
13:00 Poszukiwacze historii
14:00 Czołgi: Ewolucja machiny wojennej - serial dok.
16:00 Dorwać tuńczyka II
18:00 Rolnicy. Podlasie III
20:00 Galileo - pr. popularn.
21:00 Zapomniane fronty II wojny światowej (5/6)
22:00 Stalingrad – ani kroku w tył! (2,3) - serial dok.
00:00 Starożytni kosmici II
01:00 Rolnicy. Podlasie VIII (17)

BBC EARTH

12:20 Pociągiem przez Nową Zelandię (2/2) - film dok.
13:25 Serengeti III (5/6)
14:35 W okowach mrozu II (1/8)
15:35 Życie na pustkowiu: powroty III (2) - serial dok.
16:40 Ben Fogle: wyścig do źródła Nilu (1/2) - serial dok.
17:40 Azja (2/7) - serial dok.
18:45 Malownicze trasy kolejowe (5) - serial dok.
19:45 Układ Słoneczny (5/5)
20:55 Życie na pustkowiu III
21:55 W okowach mrozu II
22:55 Ben Fogle: wyścig do źródła Nilu (2/2) - serial dok.

POLSAT VIASAT HISTORY

12:20 II wojna światowa – wielkie bitwy w Europie (1/8)
13:30 Piraci z Morza Śródziemnego - film dok.
14:35 Tajne bazy nazistów IV
16:35 Cesarz: powstanie i upadek dynastii (1/3)
17:35 II wojna światowa: cena imperium (7/13) - serial dok.
18:40 II wojna światowa – wielkie bitwy w Europie (1/8)
19:55 Cesarstwo Rzymskie
21:00 Naziści: korzenie zła - serial dok. Kanada 2025
22:00 Wszystko, co zobaczyli
22:50 Wielkie budowle Rzymian (1/3) - serial dok.

WTOREK 23.06

Od A do Z

22 KULE ★★★
film sens., Francja 2010, reż. Richard Berry, wyk. Jean Reno, Kad Merad, Jean-Pierre Darroussin
22:05 | tv puls
Gangster na emeryturze staje się ofiarą zamachu, ale cudem uchodzi z życiem. Przychodzi pora, by się dowiedzieć, kto i dlaczego do niego strzelał?

BLISKO ★★★★
dramat obycz., Belgia/Holandia/Francja 2022, reż. Lukas Dhont, wyk. Eden Dambrine, Gustav De Waele, Emilie Dequenne
21:35 | tvp kultura
Grand Prix w Cannes oraz nominacja do Oscara i mnóstwo innych nagród: dwóch trzynastolatków spędza razem wakacje, lecz po powrocie do szkoły zostają uznani przez rówieśników za parę, co mrozi wszystko.

BÓG ZEMSTY ★★★
film sens., USA 2011, reż. Roger Donaldson, wyk. Nicolas Cage, Guy Pearce, January Jones
20:00 | tv puls
Kiedy Nicolas Cage zleca tajemniczej organizacji dokonanie zemsty na sprawcach brutalnego napadu na jego żonę, wkrótce sam zostaje poproszony o podobną przysługę: ma wyeliminować pedofila.

CIENKA CZERWONA LINIA ★★★★★
dramat wojenny, USA/Kanada 1998, reż. Terrence Malick, wyk. Sean Penn, Jim Caviezel, Adrien Brody
22:00 | cinemax
Terrence Malick powraca do kina po 20 latach, by na kanwie powieści Jamesa Jonesa o wojnie na Pacyfiku dać studium bezsilności człowieka wobec wojennej machiny. Wciska w fotel.

GHOST IN THE SHELL ★★★
film s.f., USA/Hongkong/Chiny 2017, reż. Rupert Sanders, wyk. Scarlett Johansson, Pilou Asbæk, Takeshi Kitano
20:00 | tvn 7
Aktorska wersja kultowego anime sprzed lat. Scarlett Johansson jako cyberpolicjantka przyszłości na tropie groźnego hakera-terrorysty, skrywającego – między innymi – klucz do jej tożsamości.

Być kochaną

20:00 | canal+ premium
★★★

· FOT. MATERIAŁY PRASOWE

Czterdziestolatka z czwórką dzieci (dwoje z poprzedniego związku) staje przed wizją rozpadu drugiego małżeństwa. Na ile skutecznym rozwiązaniem okaże się psychoterapia, której się dobrowolnie poddaje?

MELODRAMAT
NORWEGIA 2024, REŻ. LILJA INGOLFSDOTTIR. WYK. HELGA GUREN, ODDGEIR THUNE, MARTE MAGNUSDOTTER SOLEM

GODZINA CISZY ★★★
thriller, Kanada 2024, reż. Brad Anderson, wyk. Joel Kinnaman, Sandra Mae Frank, Mark Strong
20:50 | tvn
Bostoński policjant traci słuch, ale zostaje w służbie jako tłumacz języka migowego. Jakiś czas później musi chronić głuchoniemą dziewczynę, która była świadkiem morderstwa dokonanego przez policjantów.

JOE BABY ★★
film sens., USA 2026, reż. Steven Brand, wyk. Dichen Lachman, Willa Fitzgerald, Harvey Keitel
23:05 | hbo
Prywatny detektyw szuka 10 mln dolarów, które znikły w trakcie handlu nieruchomościami. Prosi o pomoc windykatorkę długów, a podjęte przez nią starania prowadzą ku odkryciu tajemnicy śmierci jej ojca.

MICHAEL CLAYTON ★★★★
dramat krym., USA 2007, reż. Tony Gilroy, wyk. George Clooney, Tom Wilkinson, Tilda Swinton
20:10 | ale kino+ hd
Nominowany do Oscara George Clooney jako nowojorski prawnik, specjalista od procesów pozornie nie do wygrania, który przejmując po koledze sprawę potężnej korporacji, odkrywa ponurą prawdę o firmie, którą ma reprezentować. Plus zimna jak lód Tilda Swinton (Oscar!) jako szefowa korporacji. Solidne kino do zadumy.

NOCNA SUKA ★★
czarna komedia, USA 2024, reż. Marielle Heller, wyk. Amy Adams, Scoot McNairy, Arleigh Snowden
21:30 | hbo
Po urodzeniu bliźniaków pani porzuca obiecującą karierę zawodową i skupia się na wychowaniu potomstwa, nie dostrzegając nawet, jak zamienia się (dosłownie!) na warczącego na wszystkich psa.

OSZUKAĆ PRZEZNACZENIE III ★★
horror, USA/Niemcy 2006, reż. James Wong, wyk. Mary Elizabeth Winstead, Ryan Merriman, Amanda Crew
22:20 | tvn 7
Do trzech (?) razy sztuka: śmierć ściga tych, którym udało się ją oszukać – tym razem dzięki rezygnacji z jazdy lunaparkową kolejką górską, która uległa katastrofie.

PIERWSZY ŚNIEG ★★
dramat krym., Wlk. Brytania/USA/Szwecja/Japonia/Chiny 2017, reż. Tomas Alfredson, wyk. Michael Fassbender, Rebecca Ferguson, Charlotte Gainsbourg
22:40 | polsat
Czytając norweskiego mistrza Jo Nesbø. Michael Fassbender jako komisarz Hole – policjant po przejściach tropiący w nieprzyjaznym klimacie zimowego Oslo seryjnego mordercę kobiet.

POKAŻ, KOTKU, CO MASZ W ŚRODKU ★★
komedia, Polska 2011, reż. Sławomir Kryński, wyk. Jacek Borusiński, Krzysztof Stelmaszyk, Iwona Wszołkówna
20:00 | kino polska
Ostrożnie! Po sukcesie farsy „To nie tak jak myślisz, kotku!" Sławomir Kryński idzie za ciosem: trzeba odzyskać rodzinny majątek, który trafił w ręce oszustki. Jakoś dziwnie mało zabawne.

POTĘPIONY ★★
film sens., USA 2007, reż. Scott Wiper, wyk. Steve Austin, Vinnie Jones, Rick Hoffman
23:20 | canal+ premium
Podejrzanie znajome: skazany na śmierć trafia z południowoamerykańskiego więzienia na bezludną wyspę, gdzie wraz z dziewiątką innych skazańców walczyć będzie o życie i wolność. Dla wyrozumiałych.

ZAWÓD: SZPIEG ★★★
film sens., USA/Wlk. Brytania/Niemcy/Japonia/Francja 2001, reż. Tony Scott, wyk. Robert Redford, Brad Pitt, Catherine McCormack
21:55 | canal+ premium
Robert Redford bierze odwet na CIA za „Trzy dni kondora": jako odchodzący na emeryturę as wywiadu organizuje akcję mającą na celu wyciągnięcie z chińskiego więzienia swego ucznia i przyjaciela.

KONRAD J. ZARĘBSKI

WTOREK 23.06

TVP1

05:50 Akacjowa 38
07:00 Msza święta
07:30 Kościół z bliska (723)
08:00 Serwis Info, pogoda
08:15 Czterdziestolatek (4/8)
09:15 Ranczo V (11/13)
10:10 Komisarz Alex VI (7)
11:05 Ojciec Mateusz XIV (8)
12:00 Serwis Info - magazyn
12:10 Agrobiznes - magazyn
12:40 Magazyn rolniczy (759)
12:55 Ukryte cuda europejskiej przyrody (1/4)
14:00 Złoty chłopak
15:00 Serwis Info, pogoda
15:25 Gra słów. Krzyżówka
16:00 Dziedzictwo
17:00 Teleexpress
17:25 Jaka to melodia? (5696)
18:05 Reporterzy (553)
18:25 Akacjowa 38
19:30 19.30 - wiadomości
19:55 Pytanie dnia, pogoda

20:30 Prokurator (5/10) - serial krym. Polska 15, wyk. Jacek Koman
21:25 Studio Mistrzostw Świata (na żywo)
21:50 Piłka nożna: Mistrzostwa Świata w Kanadzie, Meksyku i USA: Grupa L: Anglia – Ghana (na żywo)
00:30 Eiffel - film biograficzny Francja/Belgia/Niemcy 21, reż. Martin Bourboulon, wyk. Romain Duris (115 min) ★★★
02:25 63. KFPP w Opolu

TVP2

07:30 Pytanie na śniadanie – pobudka (7593) - mag.
07:55 Pytanie na śniadanie (7593) - mag. Polska 2026
11:25 Rodzinka.pl (18,19/26) - serial kom. Polska 2011
12:35 Koło fortuny (1868)
13:15 Panna młoda
14:05 Va banque (995) - teleturniej Polska 2025
14:35 Na sygnale - serial obyczajowy Polska 2026
15:05 La Promesa – pałac tajemnic - telenowela
16:00 Koło fortuny (1869)
16:35 Familiada (3048) - teleturniej Polska 2025
17:20 Panna młoda - serial obycz. Turcja 2024, wyk. Talya Çelebi, Betigül Ceylan
18:20 Studio Mistrzostw Świata w Kanadzie, Meksyku i USA (na żywo)

18:50 Piłka nożna: Mistrzostwa Świata w Kanadzie, Meksyku i USA: Grupa K: Portugalia – Uzbekistan (na żywo)
21:05 Studio Mistrzostw Świata (na żywo)
21:30 Postaw na milion (227)
22:25 Na sygnale
23:30 To jest mój sen
00:35 Studio Mistrzostw Świata (na żywo)
00:50 Mistrzostwa Świata w Kanadzie, Meksyku i USA: Grupa L: Panama – Chorwacja (na żywo)

POLSAT

05:25 Telezakupy TV Okazje
06:00 Nowy dzień - mag.
08:30 Malanowski i Partnerzy VI (55,56/61) - serial fabularno-dok., wyk. Bronisław Cieślak, Marta Leleniewska, Marek Krupski
09:30 Trudne sprawy XXVI (2,3/40) - serial fab.-dok.
11:35 Gliniarze XV (26,27/60) - serial fabularno-dok. Polska 2023, wyk. Arkadiusz Krygier
13:40 Dlaczego ja? 32 (21,22) - serial fab.-dok. Polska 2025
15:50 Wydarzenia
16:25 Interwencja (5923) - mag. reporterów Polska 26
16:40 Gliniarze XVIII (21,22) - serial fabularno-dok. Polska 2024, wyk. Arkadiusz Krygier
18:50 Wydarzenia, sport
19:15 Gość „Wydarzeń" (623)
19:45 Pogoda - Polska 2026

20:00 Bez litości II (The Equalizer 2) - film kryminalny USA 2018, reż. Antoine Fuqua, wyk. Denzel Washington (160 min) ★★★
22:40 Pierwszy śnieg (The Snowman) - dramat krym. Wlk. Brytania/USA/Szwecja/Japonia/Chiny 2017 (150 min) ★★
01:10 Klucz do wieczności (Self/less) - thriller USA 2015, reż. Tarsem Singh, wyk. Ryan Reynolds (160 min) ★★

TVN

05:15 Nauka jazdy (7)
05:40 Uwaga! (8021) - mag.
05:55 Ukryta prawda (6/17)
06:50 Kuchenne rewolucje: Zielona Góra – Kuchnia na Górce 29 (8) - reality show
07:45 Dzień Dobry TVN (5755)
11:20 Doradca smaku (19)
11:25 Kuchenne rewolucje: Restauracja „Szybka szama", Napachanie XXI (1)
12:35 Kuchenne rewolucje: Łódź – „Antonio" 29 (5) - reality show Polska 2024
13:40 Ukryta prawda (36,37,24/48) - serial fab.-dok.
16:50 Szpital św. Anny (26/50) - serial obycz. Polska 2025, wyk. Jolanta Fraszyńska
17:55 Detektywi IV (20/48) - serial fab.-dok. Polska 2025
19:00 Fakty, sport, pogoda
19:55 Uwaga! (8022) - mag.

20:15 Na Wspólnej XXIV - serial obyczajowy Polska 2026
20:50 Godzina ciszy (The Silent Hour) - thriller Kanada 2024, reż. Brad Anderson, wyk. Joel Kinnaman, Sandra Mae Frank (130 min) ★★★
23:00 Kuba Wojewódzki (10)
00:05 Star Trek: W nieznane (Star Trek: Beyond) - film s.f. USA/Chiny/Emiraty Arabskie/Kanada 2016, reż. Justin Lin (155 min) ★★★

TV PULS

06:00 Policjanci z Miami II (16,17/23) - serial krym. USA 1986, wyk. Don Johnson
08:00 Kobra – oddział specjalny XXI (5,6/12)
10:00 Maria z przedmieścia - telenowela Meksyk 1995
12:00 Nie igraj z aniołem - telenowela Meksyk 2008
13:00 Wspaniałe stulecie III - serial obycz. Turcja 2014
14:00 Kurierzy (20)
15:00 Lombard. Życie pod zastaw X - serial obycz.
17:00 Kurierzy (21) - serial obyczajowy Polska 2023
18:00 Lombard. Życie pod zastaw XVIII (7,8) - serial obyczajowy Polska 2025
20:00 Bóg zemsty (Seeking Justice) - film sens. USA 2011, reż. Roger Donaldson, wyk. Nicolas Cage, Guy Pearce, January Jones (125 min) ★★★
22:05 22 kule (L'Immortel) - film sens. Francja 2010, reż. Richard Berry, wyk. Jean Reno, Kad Merad (135 min) ★★★
00:20 Wilcze echa (Le chant du loup) - thriller Francja 2019, reż. Antonin Baudry, wyk. François Civil (150 min) ★★★★

TVN7

05:20 Ten moment (22/40) - serial fab.-dok. Polska 2021
05:55 Szkoła (34,35,36/63) - serial fab.-dok. Polska 2019
08:45 Ukryta prawda (44,16,17/71) - serial fab.-dok.
11:55 W-11 Wydział Śledczy - serial fab.-dok. Polska 2013
14:00 Detektywi III (13/60) - serial fab.-dok. Polska 2024
15:00 Szpital (16/72) - serial fabularno-dok. Polska 2018
16:00 Sędzia Anna Maria Wesołowska - serial fab.-dok.
18:00 SOS. Ekipy w akcji (5/60) - telenowela dok.
19:00 Ukryta prawda (53) - serial fab.-dok. Polska 2023, wyk. Agnieszka Czekańska
20:00 Ghost in the Shell - film s.f. USA/Hongkong/Chiny 2017, reż. Rupert Sanders, wyk. Scarlett Johansson, Pilou Asbæk (140 min) ★★★
22:20 Oszukać przeznaczenie III (Final Destination 3) - horror USA/Niemcy 2006, reż. James Wong (100 min) ★★
00:00 Wdowy (Widows) - thriller Wlk. Brytania/USA 2018, reż. Steve McQueen, wyk. Viola Davis (160 min) ★★★

MEZZO

12:50 Intermezzo
13:30 Pierre Boulez, Filharmonicy Wiedeńscy
14:45 Orchestre National de France, Cristian Măcelaru: Rachmaninow – Théâtre des Champs-Elysées, Paryż
16:10 Intermezzo
16:50 So What ?! – Friedrich Gulda - film dok. Niemcy 2002
17:45 Intermezzo
18:10 Królewska Orkiestra Filharmonii w Liège, Gergely Madaras: „Błogosławieństwa" Césara Francka - Belgia 2022
20:30 Peio Çabalette: Malandain Ballet Biarritz: La Chambre d'Amour - balet Francja 2025
21:35 Orkiestra Szwajcarii Romańskiej pod batutą Daniele Gattiego
23:00 Edison Denisov: Piana dni - opera Francja 2025

PULS 2

10:35 Spidey i superkumple II
11:35 Gus. Mały – wielki rycerz (23,24/52) - serial anim.
12:00 Psi patrol VIII (25/26)
12:35 Marta mówi! (4)
13:00 Smerfy - serial anim.
13:35 Gumisie VI
14:00 Kacze opowieści
15:00 Miraculous (13,22/26)
16:00 Fineasz i Ferb II
17:00 Smerfy (11/39)
17:35 Gumisie VI
18:00 Pingwiny z Madagaskaru (23,24/26)
19:00 Kacze opowieści
20:00 Lombard. Życie pod zastaw XVIII (15) - serial obycz.
21:00 Dzielnica strachu IX (19,20) - serial krym. Polska 25
23:00 Wszystko zostanie w rodzinie I - komedia F 2014
00:50 Lombard. Życie pod zastaw XII - serial obycz.

TV4

07:55 Bogaty dom – biedny dom XIV (7) - serial dok.
08:55 Policjantki i policjanci
10:55 Na ratunek 112 XVIII (29,30) - serial fabularno-dok.
11:55 Dlaczego ja? 33 (54,55)
13:55 Trudne sprawy XIX (1,2,3/40) - serial fab.-dok.
16:55 Policjantki i policjanci
18:00 Łowcy skarbów. Kto da więcej (481) - reality show
19:00 Policjantki i policjanci XXIV (17) - serial obycz.
20:00 Uroczysko IV (27,28/52) - serial krym. Polska 2025
21:00 Sprawiedliwi. Trójmiasto III (14) - serial krym.
22:00 Sprawiedliwi – wydział kryminalny XX (14)
23:05 Battleship: Bitwa o Ziemię - film przyg. USA/Japonia 2012, reż. Peter Berg
01:50 Love Island IV

METRO

07:35 Tajemnice miłości (15/68) - serial fabularno-dok.
08:30 Szpital (25,26/72)
10:30 Sędzia Anna Maria Wesołowska - serial fab.-dok.
12:30 Szkoła (65/67)
13:30 Brzydula (9,10)
14:35 Kiedy ktoś kocha bardziej (4) - serial obycz.
15:45 The Floor (3, 4)
17:00 Fani czterech kółek XVII (5/20) - serial dok.
18:00 Prawo Agaty VI (6) - serial obycz. Polska 2014
19:00 Kartoteka (1,2/12) - serial fab.-dok. Polska 2011
21:05 Kryminalni (13,1) - serial kryminalny Polska 2004
23:15 CSI: Kryminalne zagadki Las Vegas XI (1/22)
00:15 Zbrodnie z pierwszych stron gazet IV (5/12)
01:20 Szpital (18/72)

WTOREK 23.06

STOPKLATKA DVB-T

08:30 Wojciech Cejrowski – boso przez świat (68)
09:00 Robert Makłowicz (143, 138) - magazyn
10:55 Górski lekarz XVIII - serial obyczajowy
13:00 Katastrofy w przestworzach VII (8,8,5/8) - serial dok. Kanada 07
16:00 MacGyver III (15,16/20)
18:00 Wojny magazynowe: Kanada II (8,9/12)
19:10 Aukcja w ciemno (17,18) - serial dok.
20:00 Karma (Bleeding Heart) ** - thriller USA 2015, reż. Diane Bell, wyk. Jessica Biel, Zosia Mamet, Edi Gathegi, Joe Anderson, Kate Burton, Harry Hamlin (115 min)
21:55 Za linią wroga (Enemy Lines) ** - film wojenny Wlk. Brytania 2020, reż. Anders Banke, wyk. Ed Westwick, John Hannah, Tom Wisdom (115 min)
23:50 Nieśmiertelny II: Nowe życie (Highlander II: The Quickening) * - film fantasy Wlk. Brytania/Francja/Argentyna/USA 1991, reż. Russell Mulcahy (155 min)

ALE KINO+

09:25 Wyraj - film krótkom. Polska 2020 (35 min)
10:00 Karen Pirie II (2)
11:55 Vera III (3/4)
13:55 Tatami - film sens. **** Gruzja/USA/Wlk. Brytania/Izrael 2023, reż. Zar Amir Ebrahimi, Guy Nattiv (130 min)
16:05 Strefa interesów (The Zone of Interest) ***** - dramat wojenny Wlk. Brytania/Polska/USA 2023, reż. Jonathan Glazer, wyk. Christian Friedel (130 min)
18:15 Vera III (4/4) - serial krym. Wlk. Brytania 2013
20:10 Michael Clayton - dramat krym. USA 2007, reż. Tony Gilroy, wyk. George Clooney, Tom Wilkinson, Tilda Swinton, Sydney Pollack (145 min) ****
22:35 Eskorta (The Homesman) *** - western USA/Francja 2014, reż. Tommy Lee Jones, wyk. Tommy Lee Jones, Hilary Swank (140 min)
00:55 Daaaaaali! - komedia *** Francja 2023, reż. Quentin Dupieux, wyk. Anaïs Demoustier, Gilles Lellouche (90 min)

TVP KULTURA DVB-T

08:30 Klub profesora Tutki (13) - serial obycz.
09:00 Wakacje z duchami (1,2) - serial przyg.
10:15 Panna Nikt - dramat ** obycz. Polska 1996, reż. Andrzej Wajda (110 min)
12:05 Dziewczyny do wzięcia *** - komedia Polska 1972 (55 min)
13:00 Isaac Asimov. List do przyszłości - film dok.
14:10 Kosmos 1999 (6/24)
15:15 Wielki bieg *** - dramat obyczajowy Polska 1981 (110 min)
17:05 Wakacje z duchami (3,4) - serial przyg.
18:20 Poszukiwacze zaginionych dzieł sztuki
18:55 Pan wzywał, Milordzie? III (5/7)
20:00 Lord Jim - spektakl teatralny Polska 2002, reż. Laco Adamik
21:35 Blisko (Close) - dramat **** obycz. Belgia/Holandia/Francja 2022, reż. Lukas Dhont (115 min)
23:30 Sr - film dok. Niemcy 24
01:30 Świat to za mało (The World Is Not Enough) *** - film sens. Wlk. Bryt./USA/Hiszpania 1999, reż. Michael Apted (140 min)

HBO

08:05 Przepiękne - komedia Polska 2025, reż. Katarzyna Priwieziencew (115 min) ***
10:00 Spider–Man II - film *** sens. USA 2004 (125 min)
12:05 Przegląd tygodnia: Wieczór z Johnem Oliverem (15)
12:50 Do diabła z miłością *** - komedia romant. USA/Niemcy 2003 (100 min)
14:30 Wszystko pół na pół *** - komedia Niemcy 2024, reż. Alireza Golafshan (110 min)
16:20 Dziki kot - film biograficzny USA 2023, reż. Ethan Hawke (105 min) **
18:05 Pasażerowie - film *** s.f. USA/Australia/Hongkong 2016, reż. Morten Tyldum (115 min)
20:00 Stamtąd IV (7/10) - serial grozy USA 2026
21:00 Ta inna siostra Bennet (1/10) - serial obycz.
21:30 Nocna suka - czarna ** komedia USA 2024, reż. Marielle Heller (95 min)
23:05 Joe Baby - film sens. ** USA 2026 (85 min)
00:30 W dzikim galopie *** - dramat obyczajowy USA 2024 (115 min)

CANAL+ PREMIUM

08:30 Pan Tadeusz - film **** obyczajowy Polska/Francja 1999, reż. Andrzej Wajda (150 min)
11:00 Łapu-Capu (148)
11:05 Copa 71 - film dok.
12:35 Królowa chmur ** - komedia Polska 2003 (80 min)
13:55 Cat's Eyes (2/8)
14:55 Hannah Arendt: Myślenie jest niebezpieczne - film dok.
16:20 Chopin, Chopin! *** - dramat obyczajowy Polska 2025, reż. Michał Kwieciński (130 min)
18:30 Łapu-Capu (149)
18:35 Morderstwo w ambasadzie ** - film sens. Wlk. Brytania 2025 (85 min)
20:00 Być kochaną - dramat obycz. Norwegia/Szwecja 2024, reż. Lilja Ingolfsdottir (105 min) ***
21:45 Larger than Life: Fenomen boysbandów
23:20 Potępiony - film ** sens. USA 2007, reż. Scott Wiper, wyk. Steve Austin (110 min)
01:10 Ukryty motyw *** - thriller Dania/Szwecja/Francja 2025, reż. Gustav Möller (95 min)

KINO POLSKA

07:45 Pokój - film krótkometrażowy Polska 2021
08:15 Moja mama - film krótkometrażowy Polska 2024
08:30 Szumy i fonie - film krótkometrażowy Polska 2024
08:45 Komedia małżeńska - komedia Polska 1993, reż. Roman Załuski, wyk. Ewa Kasprzyk, Jan Englert
10:50 Podróż za jeden uśmiech - film przyg. Polska 1972, reż. Stanisław Jędryka
12:50 Wielka majówka - film muzyczny Polska 1981, reż. Krzysztof Rogulski
14:50 Stara baśń. Kiedy słońce było Bogiem - film historyczny Polska 2003
17:10 Pogranicze w ogniu (20,21) - serial sens. Polska 91
20:00 Pokaż, kotku, co masz w środku - komedia Polska 2011, reż. Sławomir Kryński, wyk. Jacek Borusiński, Krzysztof Stelmaszyk
21:55 Lokatorka - dramat krym. Polska 2021, reż. Michał Otłowski, wyk. Irena Melcer, Sławomira Łozińska, Barbara Jonak, Krzysztof Stroiński
00:10 Wszyscy jesteśmy Chrystusami - dramat obycz. Polska 2006, reż. Marek Koterski, wyk. Marek Kondrat, Andrzej Chyra, Michał Koterski

POLSAT FILM

07:30 Doktor Martin III (7/7)
08:30 Przyjaciółki XXV (11,12)
10:25 Świat według Kiepskich
12:50 Dawid i elfy - komedia USA/Polska 2021
15:00 Małolaty u taty - kom. USA 2003, reż. Steve Carr
16:55 Ghost Rider - film sens. USA/Australia 2007
19:20 Parasol bezpieczeństwa - film sensacyjny USA 2003
21:00 Agenci - film sens. USA 2013, reż. Baltasar Kormákur
23:10 Żona na niby - komedia USA 2011, reż. Dennis Dugan
01:35 Fala zbrodni IV

KINO TV

08:35 Zagadki kryminalne panny Fisher II (4,5/13)
11:00 Panna Scarlet i komisarz III (1,2/6) - serial krym.
13:10 Poirot IX (1/4)
15:15 Zagadki kryminalne panny Fisher II (6,7/13)
17:50 Panna Scarlet i komisarz III (3,4/6) - serial krym.
20:00 G.I. Jane - film sens. USA/Wlk. Brytania 1997, reż. Ridley Scott, wyk. Demi Moore
22:40 Ludzkie dzieci - film s.f. USA/Wlk. Brytania/Japonia 2006, reż. Alfonso Cuarón
00:50 Anatomia strachu - thriller USA/Bułgaria 2011

WARNER TV

07:30 Prawo Agaty II (3)
08:30 J.A.G IX (23/23)
09:25 Bajer z Bel-Air IV
10:25 Prawo Agaty II (2)
11:25 Pełna chata VII (9,10/24)
12:30 J.A.G. IX (13,10/23)
14:20 Bajer z Bel-Air IV
16:20 Pełna chata VII
18:20 Akademia policyjna VI: Operacja Chaos - komedia USA 1989, reż. Peter Bonerz
20:00 Kryminalni: Misja śląska - film kryminalny Polska 2006
22:10 Szalony Koń - western USA 1996, reż. John Irvin
00:00 Yellowstone II (3,4/10)

PARAMOUNT

09:25 Policyjna grupa pościgowa XXII - serial dok.
10:30 Star Trek II – Gniew Khana - film s.f. USA 1982
13:00 Czarodziejki II (11,12/22)
15:00 Pingwiny z Madagaskaru II (39/39)
15:30 Krokodyl Dundee II - komedia Australia/USA 1988
18:00 Wredne dziewczyny II - komedia USA 2011
20:00 Ucieczka z Alcatraz - film sens. USA 1979
22:30 Lodowy szlak - film sens. USA/Kanada 2021
00:30 Planeta Singli. Osiem historii (7/8) - serial obycz.

CINEMAX

10:00 U.S. Palmese - komedia Włochy 25, wyk. Rocco Papaleo
12:05 Vitrival - komedia B 25
14:00 Małe miłości - dramat obycz. Hiszpania/Francja 2024
15:35 Dziedzictwo Bourne'a - film sens. USA/Japonia 2012
17:50 Śniadanie na Plutonie - komediodramat Irlandia/Wlk. Brytania 2005, reż. Neil Jordan
20:00 Pierwsza krowa - western USA 2019
22:00 Cienka czerwona linia - dramat woj. USA/Kanada 98
00:50 Łokieć - dramat obycz. Niemcy/Turcja/Francja 2024

ROMANCE TV

08:20 Stadnina w Piber (10/13)
09:20 Górski lekarz (6/8)
10:15 Inga Lindström: Siła wspomnień - film obycz. Niemcy 04, reż. Karola Meeder
12:05 Miłosne sprawki - komedia Niemcy 2022
14:15 Wielki powrót - komedia Niemcy 2011
16:05 Pastorka - melodramat Niemcy 13, reż. Josh Broecker
18:00 Stadnina w Piber (11/13)
19:00 Górski lekarz (6/8)
20:00 Weekendowi buntownicy - komedia Niemcy 2023
22:15 Ironia życia - komediodramat Niemcy 2024

TVN FABUŁA

07:45 Detektywi (20,21,22,23)
09:50 Prawo Agaty III (1)
10:55 Szpital św. Anny III (4)
11:55 Miłość czy pomyłka?
13:55 Prawo Agaty II (13)
14:55 Detektywi - serial dok.
16:00 Po drugiej stronie kamery (2) - serial dok.
17:00 Seriaale Top 5 (22)
17:10 Kosmiczny mecz - komedia USA 1996
19:00 Szpital św. Anny (33/50)
20:00 Co wiecie o swoich dziadkach - komedia USA 2017
22:20 Plan B - komedia romantyczna Polska 2018

AMC

07:55 Syn smoka (2) - film fantasy USA/Chiny 2007
09:50 Globalna zagłada - film sens. Kanada 2017
11:40 Ona to on - komedia USA/Kanada 2006
13:50 Tornado zagłady (1) - film katas. USA 2004
15:50 Tornado zagłady (2) - film katas. USA 2004
17:45 Projekt A - film sens. Hongkong 1983
20:00 Krwawa rozgrywka - film akcji Chiny/Hongkong/USA 2017, reż. Leo Zhang
22:15 Planeta rekinów - film s.f. USA 2016, reż. Mark Atkins

AXN

08:20 Agenci NCIS: Hawaje II (12/25) - serial krym. USA 2023
09:15 Castle II (3,4/24)
11:10 MacGyver (19,20/21)
13:10 Agenci NCIS: Hawaje II (13,14/25) - serial krym.
15:05 Agenci NCIS XIX (21,1/21) - serial krym. USA 22
17:05 CSI: Kryminalne zagadki Las Vegas II (22,23/23)
19:10 Castle II (5,6/24)
21:05 Rekrut VIII (9,10/18)
23:00 CSI: Kryminalne zagadki Las Vegas II (22,23/23)
00:50 Castle II (5/24)

EPIC DRAMA

08:15 Lekarze na start
09:00 Poirot V (5,6/8)
11:15 Zatraceni w miłości
13:20 Agenci NCIS XVII (9,10/20) - serial krym.
15:10 Lekarze na start
16:45 Poirot V (7,8/8) - serial krym. Wlk. Brytania 1993
19:00 Zatraceni w miłości - serial obycz. Turcja 2023
21:00 Joan (5/6) - serial krym. Wlk. Brytania 2024
22:00 Królowa węży (7/8) - serial obycz. USA 2022
23:05 Detektyw Murdoch XIX - serial kryminalny
00:00 Zatraceni w miłości

TVN STYLE

07:15 Poukładani (5)
07:45 Dzień Dobry TVN (5755)
11:20 Ugotowani (10, 11) - reality show Polska 2015
13:30 Kuchenne rewolucje (9, 8) - reality show Polska 19
15:35 Jestem z Polski XIV (13,10/18) - serial dok.
17:40 Kuchenne rewolucje (11, 12, 13) - reality show
20:50 Ostre cięcie (1) - reality show Polska 2025
21:50 Jestem z Polski XIV (7,1/18) - serial dok.
23:45 Hotel Paradise (7, 8) - real tv Polska 2022

TVN TURBO

08:45 Najdziwniejsze samochody świata (6) - mag.
09:15 Fani czterech kółek XV
10:15 Złomowisko PL IX
12:15 Naprawy nie do naprawy
13:00 Zawodowi handlarze
14:30 Wojny samochodowe
16:30 Jeździć, obserwować III
18:00 Raport Turbo (5007)
18:15 Z drugiej ręki (9) - mag.
19:00 Duda kontra Szafrański VIII (6)
19:45 Moto Fachury (5)
20:30 Moto kombat (5)
21:15 Jeździć, obserwować VII
22:00 Raport Turbo (5007)
22:15 Naprawy nie do naprawy

BBC FIRST

08:50 Lewis III (6/8)
09:45 Ojciec Brown XIII (2/10)
10:40 Śmierć pod palmami XIV
11:45 Zagadki doktora Blake'a II (1/10) - serial krym.
12:55 Śledztwa siostry Bonifacji II (3,4/10)
15:00 Ojciec Brown VI (6/10)
16:00 Lewis III (6/8)
17:00 My Life is Murder
18:00 Morderstwa w Midsomer
19:50 Śmierć pod palmami XIV
21:00 Harry Wild IV (3/6)
22:00 Luther IV (1,2/2)
00:15 McDonald i Dodds (2/2)

FX

08:05 Kości II (8/21)
09:00 Z Archiwum X II (10/25)
10:00 CSI: Kryminalne zagadki Miami VII (15,16/25)
11:50 CSI: Kryminalne zagadki Nowego Jorku VII (1,2/22)
13:45 Agenci NCIS IX (21,22/24) - serial krym.
15:35 SkyMed (3/9)
16:30 CSI: Kryminalne zagadki Miami VII (17,18/25)
18:20 Z Archiwum X II (11/25)
19:15 FBI III (13/15)
20:10 CSI: Kryminalne zagadki Nowego Jorku VII (3,4/22)
22:00 9-1-1 IX (16)
22:55 Z Archiwum X II (11/25)

HGTV

08:05 Kupujemy dom na plaży
09:00 Remontujemy dom na plaży X - serial dok.
10:00 Najgorętsze nieruchomości pod słońcem (7)
11:05 Zarobić na remoncie IX
11:36 Usterka XI (27,28/31)
13:05 Zbudujemy fajny dom II
15:00 Mieszkanie na miarę III
17:00 Polowanie na ogród VI
18:10 Będzie pięknie (6/8)
19:05 Zgłoś remont (2)
20:05 Dorota inspiruje (2)
21:00 Dorota was urządzi III
22:30 House Hunters
00:40 Kupujemy dom na plaży

BBC LIFESTYLE

11:00 Wielkie brytyjskie wypieki (2, 3) - program rozrywk.
13:40 Wielkie projekty: Dom Roku VII - serial dok.
14:40 Mistrzowie szycia (4)
15:35 Zapraszam do stołu
17:45 Najpiękniejsze domy: Nowa Zelandia - serial dok.
18:50 Mistrzowie ceramiki (7)
19:45 Wielkie brytyjskie wypieki (4) - program rozrywk.
21:00 Koreańska uczta Eda i Ryu (3) - mag. kulinarny
22:00 Spice Girls: rewolucja Girl Power (3/3) - serial dok.
23:00 Wstydliwe choroby (1)
00:00 Wielkie Taneczne show

COMEDY CENTRAL

08:25 Dwóch i pół III (14/24)
08:55 Przyjaciele IV (14—19/24) - serial kom.
11:55 Teoria wielkiego podrywu IV (5—10/24) - serial kom.
14:30 Dwóch i pół III (15—18/24) - serial kom. USA 05
16:30 Przyjaciele IV (20—24,1/24) - serial kom.
19:30 Teoria wielkiego podrywu IV (11—16/24) - serial kom.
22:00 The Office PL IV (11,12/12) - serial kom.
23:05 Comedy Club (9, 10)
00:05 Miasteczko South Park

TVP SERIALE

08:25 Komisarz Alex (12)
09:20 Rodzinka.pl IV (14/26)
10:00 Klan - telenowela
10:50 Ranczo VII (12,13/13)
12:35 Komisarz Alex (13)
13:30 Ojciec Mateusz 29 (6) - serial krym. Polska 2023
15:30 Komisarz Alex II (1/13)
16:25 Na sygnale (15,16)
17:35 Ranczo VIII (1,2/13)
19:30 Ojciec Mateusz 29 (8,11) - serial krym. Polska 2023
21:30 Ranczo VIII (3,4/13) - serial kom. Polska 2014
23:20 Ojciec Mateusz 29 (10)
01:20 Polowanie na ćmy (2/7) - serial historyczny

CANAL+ KUCHNIA

12:30 Comfort Food (21,22)
13:25 m jak mięso (2, 3)
14:25 ABC gotowania – kuchnia turecka (6) - magazyn
14:50 Włoskie życie Sophie Grigson II (4,5) - serial dok.
15:40 Letnie inspiracje (3)
15:50 Z pola na stół (2,3)
16:40 Jamie Oliver (3, 2)
18:30 Azjatycka kuchnia Evy Pau (6) - mag. kulinarny
18:55 m jak mięso (2, 1, 2)
20:15 Mistrzowie przekąsek w akcji – Nowa Zelandia (5)
21:15 Anthony Bourdain XII
00:10 David w Europie (4)

CANAL+ DOMO

10:45 Letnie inspiracje (3)
10:55 Wielkie projekty: Australia X - serial dok.
11:55 Generalna odbudowa II
12:50 Gardeners' World (25)
14:05 Cudotwórcy VII (6/13)
15:00 Kupcie sobie zamek!
15:55 Porządek musi być
16:50 Gardeners' World (28)
18:00 Ucieczka na wieś XXII
18:55 Wielkie projekty: Australia X - serial dok.
20:00 Daleko od miasta XIV
21:00 Cudotwórcy VII (7/13)
21:55 Wielkie projekty
22:50 Wakacyjne domy na wynajem (5, 6) - lifestyle

PLANETE+

12:35 Sekretne życie fok
13:50 Krajobrazy świata (7/12)
14:50 Najpiękniejsze rzeki świata II (2/10) - serial dok.
15:50 Niezwykłe podróże koleją VII (4/7) - serial dok.
16:55 360° – świat bez granic
17:55 Dokąd dzisiaj? IV (39,40)
18:35 1942. Długi rok przełomu
19:45 First Person Shooter. Idź, strzelaj, kombinuj
20:50 Apokalipsa, plan B
22:00 Premiera: W poszukiwaniu 9. planety - film dok.
23:10 Planeta Seks (6/6)

DISCOVERY CHANNEL

10:00 Klan z Alaski VI (10/11)
11:00 Przetrwać nad Jukonem II (15/16) - serial dok.
12:00 Fani czterech kółek XVI
13:00 Nagi instynkt przetrwania: Elita (6,7/10) - serial dok.
15:00 Złomowisko PL V
16:00 Gorączka złota XVI
17:00 Nic do zgłoszenia IV
18:00 Bracia Collins biorą się do roboty (4)
19:00 Nagi instynkt przetrwania XI (7/12) - serial dok.
21:00 Teorie spiskowe pod lupą - serial dok. USA 2025
22:00 W oku cyklonu: Łowcy burz (1) - serial dok. USA 2026

TVP HISTORIA

10:35 Skalscy - film dok.
11:35 Kanadyjskie Parki Narodowe (5/5) - serial dok.
12:35 Ojciec i Pasterz
14:05 Królowie (42)
14:40 Czterdziestolatek (6)
15:35 Sensacje XX wieku
17:35 Czas honoru. Powstanie
18:30 Warchoły - film dok.
19:40 Polskie parki narodowe
20:15 Ekstradycja III (9/10)
21:20 Brytyjskie odliczanie do wojny (2/3) - serial dok.
22:20 Islandia: na granicy zimnej wojny (2) - film dok.
23:20 Sensacje XX wieku

HISTORY

12:10 Gwiazdy lombardu XXII
13:05 Starożytni kosmici XIV
14:00 Tajemnice skute lodem III (10/10) - serial dok.
14:50 Największe tajemnice świata VI (5/20) - serial dok.
15:45 Gwiazdy lombardu XII
17:10 II wojna światowa w kolorze (5/13) - serial dok.
18:10 Największe tajemnice świata V (11/15) - serial dok.
19:05 Starożytni kosmici XVI
21:00 Tom Hanks: II wojna światowa (9,10/20) - serial dok.
23:00 II wojna światowa w kolorze – przełomowe momenty (1/10) - serial dok.

NATIONAL GEOGRAPHIC

14:00 Tajemnice wojennych wraków (5/8) - serial dok.
15:00 Strzegąc granic X (3,4)
16:00 Złapać przemytnika IX
16:55 Koloseum - serial dok.
17:55 Otchłań: powstanie i upadek nazizmu (4/10)
19:00 II wojna światowa: ukryta prawda (1/6) - serial dok.
20:00 Katastrofa w przestworzach XX (7/10) - serial dok.
21:00 UFO: przełomowe śledztwa II (6/6) - serial dok.
22:00 CIA: tajemnice i szpiedzy (6/8) - serial dok. USA 26

FOCUS TV

08:55 Wehikuł czasu
09:00 Starożytni kosmici V
10:00 Gwiazdy lombardu XX
12:00 Apokalipsa – II wojna światowa (5/6) - serial dok.
13:00 Poszukiwacze historii
14:00 Czołgi: Ewolucja machiny wojennej (9) - serial dok.
15:00 Nowoczesne maszyny wojenne (1/5) - serial dok.
16:00 Dorwać tuńczyka II
18:00 Rolnicy. Podlasie III
20:00 Galileo - pr. popularn.
21:00 Zapomniane fronty II wojny światowej (6/6)
22:00 Czołgi: Ewolucja machiny wojennej - serial dok.

BBC EARTH

12:20 Malownicze trasy kolejowe (5/6) - serial dok.
13:20 Serengeti III (6/6)
14:30 W okowach mrozu II
15:30 Życie na pustkowiu III
16:30 Juliusz Cezar: narodziny dyktatora (3/3) - serial dok.
17:40 Azja (3/7) - serial dok.
18:45 Malownicze trasy kolejowe (3/6) - serial dok.
19:45 Wielkie koty 24/7 II (6)
20:55 Życie na pustkowiu: powroty III (10/12) - serial dok.
21:55 W okowach mrozu II
22:55 Superchirurdzy: między życiem a śmiercią II (1)

POLSAT VIASAT HISTORY

12:15 II wojna światowa – wielkie bitwy w Europie (2/8)
13:20 Cesarstwo Rzymskie: mity i fakty - serial dok.
14:30 Naziści: korzenie zła
16:30 Cesarz: powstanie i upadek dynastii (2/3)
17:30 II wojna światowa: cena imperium (8/13) - serial dok.
18:35 II wojna światowa – wielkie bitwy w Europie (2/8)
19:50 Ciemna strona starożytnej Grecji (4) - serial dok.
21:00 DNA Hitlera: geny dyktatora (1,2/2) - serial dok.
23:05 Wielkie budowle Rzymian (2/3) - serial dok.

ŚRODA 24.06

Od A do Z

DZIKI ★★
film przyg., Polska 2026, reż. Maciej Kawulski, wyk. Zofia Jastrzębska, Leszek Lichota, Tomasz Włosok
20:00 | canal+ premium
Niby Janosik, może Tarzan, pierwszy polski film w formacie IMAX. W XVII w. inkwizytor szuka zgubionych w Karpatach papieskich insygniów, co prowadzi do konfrontacji z półdzikim obrońcą uciśnionych.

KASKADER ★★★
film sens., USA 2024, reż. David Leitch, wyk. Ryan Gosling, Emily Blunt, Aaron Taylor-Johnson
20:00 | hbo
Długo po fatalnym wypadku kaskader Ryan Reynolds zostaje wezwany na plan debiutu swojej byłej. Ma odnaleźć zaginionego gwiazdora, uwolnić się od zarzutu morderstwa, odzyskać byłą i pozycję w branży.

MROCZNA DZIELNICA ★★
film sens., USA/Kanada 2001, reż. Andrzej Bartkowiak, wyk. Steven Seagal, Bill Duke, DMX
20:50 | tvn
Nasz człowiek w Hollywood, operator Andrzej Bartkowiak, próbuje reżyserii: Steven Seagal jako niekonwencjonalny gliniarz wobec korupcji w szeregach. Konwencjonalne (fabuła) i drewniane (Seagal).

ORZEŁ. OSTATNI PATROL ★★
dramat historyczny, Polska 2022, reż. Jacek Bławut, wyk. Tomasz Ziętek, Adam Woronowicz, Antoni Pawlicki
23:25 | kino polska
Pięć nagród w Gdyni (w tym za reżyserię) i dwa Orły dla klaustrofobicznej relacji Jacka Bławuta z ostatniego rejsu legendarnego okrętu podwodnego „Orzeł", który zaginął w 1940 roku na Morzu Północnym.

OSTATNI BASTION ★★
film sens., USA 2001, reż. Rod Lurie, wyk. Robert Redford, James Gandolfini, Mark Ruffalo
20:00 | stopklatka
Robert Redford jako zdegradowany generał i bohater wojenny skazany za niesubordynację i osadzony w ciężkim więzieniu, gdzie staje na czele buntu przeciwko sadystycznemu naczelnikowi.

Bullitt

20:00 | warner tv
★★★★

· FOT. MATERIAŁY PRASOWE

Steve McQueen jako samotny policjant na tropie mafijnych intryg wymierzonych w prokuratora. Ale liczy się tylko sekwencja samochodowego pościgu: Oscar dla montażysty i status klasyka dla filmu.

FILM SENS.
USA 1968, REŻ. PETER YATES, WYK. STEVE MCQUEEN, JACQUELINE BISSET, ROBERT VAUGHN

PIEKIELNE WAKACJE ★★
horror, USA/Kanada 2023, reż. Billy Bryk, Finn Wolfhard, wyk. Fred Hechinger, Abby Quinn, D'Pharaoh Woon-A-Tai
23:10 | hbo
Na miejsce letniego obozu zjeżdżają się młodzi opiekunowie poszczególnych grup, by przygotować miejsce na przyjazd młodzieży. Jak się okaże – nie są sami, w ciemności kryje się polujący na nich morderca.

SKAZANY ★★★
thriller, USA 2017, reż. Ric Roman Waugh, wyk. Nikolaj Coster-Waldau, Omari Hardwick, Lake Bell
20:00 | tv puls
Posłany za kraty przez prokuratora-sadystę, sprawca wypadku drogowego – aby przeżyć – przystępuje do więziennego gangu. Po wyjściu na wolność musi jednak zrewanżować się za udzieloną mu „ochronę".

SPALĘ WAS WSZYSTKICH ★★
horror, Hiszpania 2021, reż. David Hebrero, wyk. Macarena Gómez, Rodolfo Sancho, Ana Milán
22:15 | canal+ premium
Matka zaszczutego na śmierć chłopca myśli o samobójstwie, gdy zjawia się dziewczynka – czyżby postać z legendy o ocaleniu wioski przed apokalipsą? Teraz jednak jest zwiastunem zemsty zrozpaczonej matki.

SZTUKA ZBRODNI ★★
film krym., USA/Wlk. Brytania/Niemcy 2020, reż. Danis Tanović, wyk. Jeffrey Dean Morgan, Famke Janssen, Cush Jumbo
20:10 | ale kino+ hd
Nowojorski detektyw w asyście skandynawskiej krytyczki sztuki prowadzi śledztwo w sprawie brutalnej śmierci swej córki w podróży poślubnej – niejedynej, która zginęła w podobnych okolicznościach.

TAJNIAK ★★
film sens., Australia 2023, reż. Matt Nable, wyk. Sam Worthington, Phoebe Tonkin, Matt Nable
22:20 | tv puls
Aby nie stracić syna, były komandos po przejściach, dołącza do gangu swego brata. Ale przychodzi moment otrzeźwienia i – by ratować syna przed konsekwencjami – komandos szuka drogi powrotnej.

TOŻSAMOŚĆ STRACHU ★★
horror, USA 2021, reż. Castille Landon, wyk. Katherine Heigl, Harry Connick Jr., Madison Iseman
20:00 | tvn 7
Cierpiąca na schizofrenię dziewczyna podejrzewa, że jej sąsiad porwał dziecko. Niestety, jedyną osobą, która daje wiarę jej przypuszczeniom, jest chłopak, który może być jedynie wytworem jej wyobraźni.

TRANSFORMERS: WIEK ZAGŁADY ★★
film s.f., USA/Chiny 2014, reż. Michael Bay, wyk. Mark Wahlberg, Nicola Peltz, Stanley Tucci
20:00 | cinemax
Efektowna odsłona cyklu: tylko niewydarzony mechanik-wynalazca (i naprawiane przez niego transformery) mogą ocalić ludzkość przed skutkami nielegalnego paktu o współpracy z kosmicznymi bandytami.

VOLTA ★★
komedia kryminalna, Polska 2017, reż. Juliusz Machulski, wyk. Andrzej Zieliński, Olga Bołądź, Aleksandra Domańska
22:30 | polsat
Juliusz Machulski o specjaliście od politycznego wizerunku, który daje się wciągnąć w poszukiwanie korony Kazimierza Wielkiego – atrybutu, mającego ułatwić karierę jednego z jego podopiecznych.

WSPOMNIENIE LATA ★★★
film obycz., Polska 2016, reż. Adam Guziński, wyk. Urszula Grabowska, Robert Więckiewicz, Max Jastrzębski
21:05 | tvp kultura
Polskie lato z lat 70. XX wieku: dla dwunastolatka nieoczekiwany czas pożegnania z dzieciństwem, gdy przychodzi poznanie pierwszych dorosłych doświadczeń – miłości, straty, małżeńskiego kryzysu rodziców.

Konrad J. Zarębski

ŚRODA 24.06

TVP1 DVB-T

07:30 Rodzina (nie od) święta
08:00 Serwis Info, pogoda
08:15 Czterdziestolatek
09:20 Ranczo V (12/13)
10:15 Komisarz Alex VI (8)
11:05 Ojciec Mateusz XIV (9)
12:00 Serwis Info - magazyn
12:10 Agrobiznes - magazyn
12:40 Magazyn rolniczy (760)
12:55 Ukryte cuda europejskiej przyrody (2/4)
14:00 Złoty chłopak
15:00 Serwis Info, pogoda
15:25 Gra słów. Krzyżówka
16:00 Dziedzictwo
17:00 Teleexpress
17:25 Jaka to melodia? (5697)
18:05 Reporterzy (554)
18:25 Akacjowa 38
19:30 19.30 - wiadomości
19:55 Pytanie dnia, pogoda
20:25 Studio Mistrzostw Świata (na żywo)

20:50 Piłka nożna: Mistrzostwa Świata w Kanadzie, Meksyku i USA: Grupa B: Szwajcaria – Kanada (na żywo)
23:35 Studio Mistrzostw Świata (na żywo)
23:50 Piłka nożna: Mistrzostwa Świata w Kanadzie, Meksyku i USA: Grupa C: Szkocja – Brazylia (na żywo)
02:25 Kawalerskie życie na obczyźnie - komedia Polska 92, reż. Andrzej Barański (110 min)

TVP2 DVB-T

05:35 M jak miłość
06:25 Mozaika żydowska (22)
06:55 Barwy szczęścia
07:30 Pytanie na śniadanie – pobudka (7594) - mag.
07:55 Pytanie na śniadanie (7594) - mag. Polska 2026
11:30 Rodzinka.pl (20,21/26)
12:35 Koło fortuny (1869)
13:15 Panna młoda
14:05 Va banque (996)
14:35 Na sygnale - serial obyczajowy Polska 2026
15:05 La Promesa – pałac tajemnic - telenowela
16:00 Koło fortuny (1870)
16:35 Familiada (3049)
17:20 Panna młoda - serial obyczajowy Turcja 2024
18:15 Va banque (997)
18:50 Jeden z dziesięciu (10)
19:25 Barwy szczęścia - serial obycz. Polska 2026

20:05 Omnibus – szybcy i mądrzy (11) - teleturniej Polska 2026
20:55 Postaw na milion (228) - teleturniej
21:50 Na sygnale
23:00 Ania - film dok.
00:35 Karol, władca Hiszpanii - serial kostium.
01:30 Nasz dom w górach
02:30 Studio Mistrzostw Świata (na żywo)
02:50 Mistrzostwa Świata w Kanadzie, Meksyku i USA: Grupa A: Czechy – Meksyk (na żywo)

POLSAT DVB-T

05:25 Telezakupy TV Okazje
06:00 Nowy dzień
08:30 Malanowski i Partnerzy VI (57,58/61)
09:30 Trudne sprawy XXVI (4,5/40) - serial fabularno-dokumentalny Polska 2024
11:35 Gliniarze XV (28,29/60) - serial fab.-dok. Polska 2023
13:41 Dlaczego ja? 32 (23,24) - serial fab.-dok. Polska 2025
15:50 Wydarzenia
16:25 Interwencja (5924) - mag. reporterów Polska 26
16:40 Gliniarze XVIII (23,24) - serial fabularno-dok. Polska 2024, wyk. Arkadiusz Krygier, Tomasz Skrzypniak
18:50 Wydarzenia, sport, pogoda - wiadomości
19:15 Gość „Wydarzeń" (624)
19:30 Sport - Polska 2026
19:45 Pogoda - Polska 2026

20:00 Siatkówka: Liga Narodów mężczyzn FIVB: Polska – Belgia (na żywo)
22:30 Volta - komedia kryminalna Polska 2017, reż. Juliusz Machulski, wyk. Andrzej Zieliński, Olga Bołądź (135 min)
00:45 Spadaj, tato (That's My Boy) - komedia USA 2012, reż. Sean Anders, wyk. Adam Sandler, Andy Samberg (150 min)
03:15 Nasz nowy dom (366)

TVN DVB-T

05:40 Uwaga! (8022) - mag. reporterów Polska 2026
05:55 Ukryta prawda (7/17)
06:50 Kuchenne rewolucje: Podkowa Leśna – Suliko 29 (9) - reality show Polska 2024
07:45 Dzień Dobry TVN (5756)
11:20 Doradca smaku (16) - mag. kulinarny Polska 2026
11:25 Kuchenne rewolucje: Restauracja „Pizza Bella", Ustroń XXI (2) - reality show
12:35 Kuchenne rewolucje: Kraków – „Via Piada" 29 (6) - reality show Polska 2024
13:40 Ukryta prawda (38,39,25/48) - serial fab.-dok.
16:50 Szpital św. Anny (27/50) - serial obycz. Polska 2025
17:55 Detektywi IV (21/48) - serial fab.-dok. Polska 2025
19:00 Fakty, sport, pogoda
19:55 Uwaga! (8023) - mag.

20:15 Na Wspólnej XXIV - serial obyczajowy Polska 2026
20:50 Mroczna dzielnica (Exit Wounds) - film sens. USA/Kanada 2001, reż. Andrzej Bartkowiak (135 min)
23:05 World War Z - horror USA 2013, reż. Marc Forster, wyk. Brad Pitt, Mireille Enos, Daniella Kertesz (140 min)
01:25 Szpital św. Anny III (45) - serial obycz.
02:30 Uwaga! (8023) - mag.

TV PULS DVB-T

06:00 Policjanci z Miami II (17,18/22) - serial krym. USA 1986, wyk. Don Johnson
08:00 Kobra – oddział specjalny XXI (6,7/12)
10:00 Maria z przedmieścia - telenowela Meksyk 1995
12:00 Nie igraj z aniołem - telenowela Meksyk 2008
13:00 Wspaniałe stulecie III - serial obycz. Turcja 2014
14:00 Kurierzy (21)
15:00 Lombard. Życie pod zastaw X - serial obycz.
17:00 Kurierzy (22) - serial obyczajowy Polska 2023
18:00 Lombard. Życie pod zastaw XVIII (8,9) - serial obyczajowy Polska 2025

20:00 Skazany (Shot Caller) - thriller USA 2017, reż. Ric Roman Waugh, wyk. Nikolaj Coster-Waldau, Omari Hardwick (140 min)
22:20 Tajniak (Transfusion) - film sensacyjny Australia 2023, reż. Matt Nable, wyk. Sam Worthington (130 min)
00:30 Pętla - film sens. Polska 2020, reż. Patryk Vega, wyk. Antoni Królikowski, Katarzyna Warnke (125 min)

TVN7 DVB-T

05:20 Ten moment (23/40) - serial fab.-dok. Polska 2021
05:55 Szkoła (37,38,39/63) - serial fab.-dok. Polska 2019
08:45 Ukryta prawda (45,18,19/71) - serial fab.-dok.
11:55 W-11 Wydział Śledczy - serial fab.-dok. Polska 2013
14:00 Detektywi III (14/60) - serial fab.-dok. Polska 2024
15:00 Szpital (17/72) - serial fabularno-dok. Polska 2018
16:00 Sędzia Anna Maria Wesołowska - serial fab.-dok.
18:00 SOS. Ekipy w akcji (6/60) - telenowela dok.
19:00 Ukryta prawda (54) - serial fab.-dok. Polska 2023, wyk. Agnieszka Czekańska

20:00 Tożsamość strachu (Fear of Rain) - horror USA 2021, reż. Castille Landon, wyk. Katherine Heigl, Harry Connick Jr. (150 min)
22:30 Zabójcy (Assassins) - film sens. Francja/USA 1995, reż. Richard Donner, wyk. Sylvester Stallone (150 min)
01:00 Od kołyski aż po grób (Cradle 2 the Grave) - film sensacyjny USA 2003, reż. Andrzej Bartkowiak (130 min)

MEZZO

12:50 Intermezzo
13:30 Jacques Loussier: kiedy klasyka spotyka jazz - koncert
14:20 Il Giardino Armonico, Giovanni Antonini: Haydn, Pory roku - muzyka klasyczna
16:40 Intermezzo
17:00 Claude Debussy, Maurice Ravel: „Dafnis i Chloe", „Popołudnie fauna" w wykonaniu Baletu Kapitolu - balet Francja 2022
18:15 Orkiestra Filharmonii w Strasburgu, Aziz Shokhakimov: Brahms, Niemieckie Requiem
19:30 Brahms: Sonaty wiolonczelowe – Miklós Perényi, Zoltán Kocsis - muzyka klas.
20:30 Moisiej Wajnberg: Pasażerka - opera Francja 26
23:25 Jazz w Vienne: Manu Katché „One Shot Not"

PULS 2

10:10 Jeżyk i przyjaciele
10:35 Spidey i superkumple II
11:35 Gus. Mały – wielki rycerz (25,26/52) - serial anim.
12:00 Psi patrol VIII (26/26)
12:35 Marta mówi! (5)
13:00 Smerfy - serial anim.
13:35 Gumisie IV (1/10)
14:00 Kacze opowieści
15:00 Miraculous (22,12/26)
16:00 Fineasz i Ferb
17:00 Smerfy - serial anim.
17:35 Gumisie VI
18:00 Pingwiny z Madagaskaru (25,26/26)
19:00 Kacze opowieści
20:00 Lombard. Życie pod zastaw XVIII (16) - serial obycz.
21:00 Dzielnica strachu IX (20,21) - serial krym. Polska 25
23:00 Adrenalina - film sens. USA 2006, wyk. Jason Statham
01:00 Lombard XII

TV4

07:55 Bogaty dom – biedny dom XIV (8) - serial dok.
08:55 Policjantki i policjanci
10:55 Na ratunek 112 XVIII (31,32) - serial fabularno-dok.
11:55 Dlaczego ja? 33 (56,57)
13:55 Trudne sprawy XIX (4,5,6/40) - serial fab.-dok.
16:55 Policjantki i policjanci
18:00 Łowcy skarbów. Kto da więcej (482) - reality show
19:00 Policjantki i policjanci XXIV (18) - serial obycz.
20:00 Uroczysko IV (29,30/52) - serial krym. Polska 2025
21:00 Sprawiedliwi. Trójmiasto III (15) - serial krym.
22:00 Sprawiedliwi – wydział kryminalny XX (15)
23:00 Obrońca - film sensacyjny USA/Wlk. Brytania/Niemcy/Rumunia 2004
00:55 Love Island IV

METRO DVB-T

07:35 Tajemnice miłości (16/68) - serial fabularno-dok.
08:30 Szpital (27,28/72)
10:30 Sędzia Anna Maria Wesołowska - serial fab.-dok.
12:30 Szkoła (66/67)
13:30 Brzydula (11,12)
14:35 Kiedy ktoś kocha bardziej (5) - serial obycz.
15:45 The Floor (5, 6)
17:00 Fani czterech kółek XVII (6/20) - serial dok.
18:00 Prawo Agaty VI - serial obyczajowy Polska 2014
19:00 Kartoteka (3/12) - serial fab.-dok. Polska 2011
21:05 Kryminalni II (2,3/13) - serial krym. Polska 2005
23:15 CSI: Kryminalne zagadki Las Vegas XI (2/22)
00:15 Zbrodnie z pierwszych stron gazet IV (11/12)
01:20 Szpital (23/72)

ŚRODA 24.06

STOPKLATKA DVB-T

08:30 Wojciech Cejrowski – boso przez świat (69)
09:00 Robert Makłowicz (150, 161) - magazyn
10:55 Górski lekarz XVIII - serial obyczajowy
13:00 Katastrofy w przestworzach VIII (1,9,5/2)
16:00 MacGyver III (16,17/20) - serial sensacyjny USA/Kanada 1988
18:00 Wojny magazynowe: Kanada II (9,10/12)
19:10 Aukcja w ciemno (18,19) - serial dok.
20:00 Ostatni bastion (The Last Castle) - film sens. USA 2001, reż. Rod Lurie, wyk. Robert Redford, James Gandolfini, Mark Ruffalo, Steve Burton, Delroy Lindo (165 min)
22:45 Dziki cel (Wild Target) - komedia sens. Wlk. Brytania/Francja 2010, reż. Jonathan Lynn, wyk. Bill Nighy, Emily Blunt, Rupert Grint, Rupert Everett (120 min)
00:45 Przebudzenie (Awake) - thriller USA 2007, reż. Joby Harold, wyk. Hayden Christensen, Jessica Alba, Terrence Howard (115 min)

ALE KINO+

09:30 Mother Dear - film krótkom. PL 21 (30 min)
10:00 Karen Pirie II (3/3) - serial kryminalny
11:55 Vera III (4/4) - serial krym. Wlk. Brytania 2013
13:50 Minari - dramat obycz. USA 2020, reż. Lee Isaac Chung, wyk. Steven Yeun, Ye-ri Han, Alan S. Kim, Noel Cho, Yeo-jeong Yoon (140 min)
16:10 Prawo ojca (Une part manquante) - dramat obycz. Francja/Belgia/Japonia/USA 2024, reż. Guillaume Senez, wyk. Romain Duris, Judith Chemla (125 min)
18:15 Vera IV (1/4) - serial krym. Wlk. Brytania 2014, wyk. Brenda Blethyn, David Leon
20:10 Sztuka zbrodni (The Postcard Killings) - film krym. USA/Wlk. Brytania/Niemcy 2020, reż. Danis Tanović, wyk. Jeffrey Dean Morgan, Famke Janssen (125 min)
22:15 Zbrodnie w Ystad (5,6/6) - serial krym.
00:20 Poza nocą (5,6/6) - serial kryminalny Włochy/Francja 2022

TVP KULTURA DVB-T

09:00 Wakacje z duchami (3,4)
10:10 Wielki bieg - dramat obyczajowy Polska 1981 (115 min)
12:05 Duże zwierzę - komediodramat Polska 2000, reż. Jerzy Stuhr (90 min)
13:35 Legendy Paryża – opowieść o sztuce XIX wieku (4/4)
14:35 Kariera Nikodema Dyzmy (5/7)
15:40 Meta - film obycz. Polska 1971, reż. Antoni Krauze (80 min)
17:00 Wakacje z duchami (5,6) - serial przyg.
18:15 Muzeum polskiej piosenki (93)
18:30 Informacje kulturalne
18:55 Pan wzywał, Milordzie? III (6/13)
20:00 Powrót Sherlocka Holmesa (4/13) - serial krym. Wlk. Brytania 1986
21:05 Wspomnienie lata - film obyczajowy Polska 2016 (100 min)
22:45 Informacje kulturalne
23:15 Blisko (Close) - dramat obycz. Belgia/Holandia/Francja 2022 (115 min)
01:10 38. Międzynarodowy Festiwal Muzyki Jazzowej Jazz Jamboree '96

HBO

09:20 Spider–Man III - film akcji USA 2007, reż. Sam Raimi (135 min)
11:35 Nim nadejdzie czwartek - komediodramat Finlandia 2024, reż. Mika Kaurismäki (100 min)
13:15 Królewska wystawa - film obycz. USA 25, reż. Fred Olen Ray (85 min)
14:40 Dotknięci miłością - dramat obyczajowy Wlk. Brytania/Irlandia 2024 (105 min)
16:25 Tajemnica złotniki - dramat obycz. Hiszpania 2025, reż. Olga Osorio (100 min)
18:05 Materialiści - komedia romant. USA/Finlandia/Wlk. Brytania 2025, reż. Celine Song (115 min)
20:00 Kaskader - film sens. USA 2024, reż. David Leitch, wyk. Ryan Gosling (125 min)
22:05 Ród smoka III (1/8) - serial przyg. USA 2026
23:10 Piekielne wakacje - horror USA/Kanada 2023, reż. Billy Bryk, Finn Wolfhard (90 min)
00:40 Lisa Frankenstein - horror USA 2024, reż. Zelda Williams (105 min)

CANAL+ PREMIUM

09:05 Fuks - komedia sens. Polska 1999, reż. Maciej Dutkiewicz (85 min)
10:30 Każda mała rzecz
12:05 Łapu-Capu (149)
12:10 Ida - dramat obycz. Polska/Dania/Francja/Wlk. Brytania 2013, reż. Paweł Pawlikowski, wyk. Agata Kulesza (80 min)
13:30 Cat's Eyes (3/8)
14:30 Dalajlama. Przez mądrość do szczęścia
16:05 Azyl - film biograficzny USA/Wlk. Brytania/Czechy 2017 (125 min)
18:10 Łapu-Capu (150)
18:15 Kopnięci w czasie - komedia Francja/Belgia 2025, reż. Vinciane Millereau (105 min)
20:00 Dziki - film przyg. Polska 2026, reż. Maciej Kawulski, wyk. Zofia Jastrzębska (135 min)
22:15 Spalę was wszystkich - horror Hiszpania 2021, reż. David Hebrero (115 min)
00:10 Cięcie - thriller Wlk. Brytania/USA 2024, reż. Sean Ellis (100 min)
01:50 Kill - film sens. Indie 2023, reż. Nikhil Nagesh Bhat (105 min)

KINO POLSKA

07:45 Polska Kronika Filmowa 25/50 - reportaż Polska 1950
08:00 Ranking Naj Polskiego Kina - serial dok. Polska 2024
08:40 Pan Anatol szuka miliona - komedia Polska 1959
10:25 Pokój z widokiem na morze - film psycholog. Polska 77, reż. Janusz Zaorski
12:10 W pustyni i w puszczy - film przyg. Polska 2001, reż. Gavin Hood, wyk. Adam Fidusiewicz, Karolina Sawka
14:55 Piłsudski - film biograficzny Polska 2019, reż. Michał Rosa, wyk. Borys Szyc, Magdalena Boczarska
17:10 Pogranicze w ogniu (21,22) - serial sens. Polska 91
20:00 Ekstradycja III (1,2/10) - serial sensacyjny Polska 98, wyk. Marek Kondrat, Janusz Gajos, Renata Dancewicz
22:30 Misja Afganistan: Terrorysta (8) - serial wojenny Polska 2012, wyk. Paweł Małaszyński, Ilona Ostrowska
23:25 Orzeł. Ostatni patrol - dramat historyczny Polska 2022, reż. Jacek Bławut, wyk. Tomasz Ziętek
01:45 Prawo ojca - dramat krym. Polska 1999, reż. Marek Kondrat, wyk. Marek Kondrat, Nina Roguż, Małgorzata Foremniak, Szymon Bobrowski

POLSAT FILM

07:30 Doktor Martin IV (1/8)
08:30 Przyjaciółki XXVI (1,2)
10:25 Świat według Kiepskich
14:35 Moje wakacje z Rudym - komedia Australia 2016
16:15 28 dni - komediodramat USA 2000, reż. Betty Thomas
18:35 Niewidzialny - film sens. USA 2005, reż. Rob Cohen
21:00 Plan ucieczki 3 - film sensacyjny USA 2019, reż. John Herzfeld, wyk. Sylvester Stallone, Dave Bautista
23:00 Kapitan Phillips - dramat obyczajowy USA 2013
01:50 Fala zbrodni IV

WARNER TV

08:10 J.A.G. IX (13/23)
09:05 Bajer z Bel-Air IV
10:05 Prawo Agaty II (3)
11:00 Pełna chata VII
12:00 J.A.G. X (10,22/22)
13:55 Bajer z Bel-Air IV (10,11,12,13/26) - serial kom.
15:55 Pełna chata VII (11,12,13,14/24) - serial kom.
17:55 Facet z ogłoszenia - komedia romant. USA 2005
20:00 Bullitt - film sens. USA 1968, reż. Peter Yates
22:15 Akademia policyjna VII: Misja w Moskwie - komedia USA 1994, reż. Alan Metter

CINEMAX

11:40 Spalony - film krótkometrażowy Francja 2022
12:05 Pierwsza krowa - western USA 2019
14:05 Bilet do raju - komedia romantyczna USA 2022
15:50 Jestem końcem świata - komedia Włochy 2025
17:25 2012 - film katas. USA 09
20:00 Transformers: Wiek zagłady - film s.f. USA/Chiny 14
22:45 Powrót - dramat obycz. Belgia/Holandia 2024
00:15 Syndrom niekończącego się lata - komediodramat Czechy/Francja 2023

TVN FABUŁA

09:50 Prawo Agaty III (2)
10:55 Szpital św. Anny III (5)
11:55 Miłość czy pomyłka?
13:55 Prawo Agaty III (1)
14:55 Detektywi - serial dok.
16:00 Artystki (3) - talk-show
17:00 Tata kontra tata - komedia USA 2015
19:00 Szpital św. Anny (34/50)
20:00 Seks w wielkim mieście - komedia romantyczna USA 2008, reż. Michael Patrick King
23:05 Specjalista - film sens. USA 1994, reż. Luis Llosa
01:25 Narodziny gwiazdy - melodramat USA 2018

KINO TV

08:35 Zagadki kryminalne panny Fisher II (6,7/13)
11:00 Panna Scarlet i komisarz III (3,4/6) - serial krym.
13:10 Poirot IX (2/4) - serial krym. Wlk. Brytania 2003
15:15 Zagadki kryminalne panny Fisher II (8,9/13)
17:50 Panna Scarlet i komisarz III (5,6/6) - serial krym.
20:00 Haker - film sens. USA 2015, reż. Michael Mann
22:45 Peacemaker - film sens. USA 1997, reż. Mimi Leder
01:20 Dziewiąte wrota - thriller Francja/Hiszpania/USA 1999, reż. Roman Polański

PARAMOUNT

10:20 Pingwiny z Madagaskaru III (1/15) - serial anim.
10:50 Star Trek III – W poszukiwaniu Spocka - film s.f. USA 1984, reż. Leonard Nimoy
13:00 Czarodziejki II (13,14/22)
15:00 Pingwiny z Madagaskaru III (2/15) - serial anim.
15:30 Dwaj zgryźliwi tetrycy - komedia USA 1993
17:45 Szkoła rocka - komedia USA/Niemcy 2003
20:00 Jeszcze bardziej zgryźliwi tetrycy - komedia USA 1995
22:05 Sekcja rytmiczna - thriller Wlk. Brytania/Hiszpania/Irlandia/USA 2019

ROMANCE TV

09:30 Górski lekarz (6/8)
10:30 Lilly Schönauer: Okrężna droga do szczęścia - film obycz. Austria/Niemcy 07
12:20 Inga Lindström: Konie z Katarinabergu - film obyczajowy Niemcy 2007
14:15 Rosamunde Pilcher: Nieprawdziwa zakonnica - film obyczajowy Niemcy 2012
16:05 Statek marzeń
18:00 Stadnina w Piber (12/13)
19:00 Górski lekarz (7/8)
20:00 Cud w Kapsztadzie - dramat obycz. Niemcy 2022
22:15 Przeprowadzka czyli chaos - komedia Niemcy 2021

AMC

08:10 Lodowiec (1/2)
10:15 Lodowiec (2/2)
12:15 Bez przedawnienia - thriller USA 2002
14:35 Iluzjonista - thriller USA/Czechy 2006
16:50 Jedz, módl się, kochaj - melodramat USA 2010
19:45 Projekt A II - komedia sensacyjna Hongkong 1981, reż. Jackie Chan
22:00 Człowiek w ogniu - thriller Szwajcaria/Wlk. Brytania/USA/Meksyk 2004
00:55 Zjawa - film przyg. USA/Tajwan/Hongkong 2015, reż. Alejandro González Iñárritu

AXN

08:25 Agenci NCIS: Hawaje II (14/25) - serial krym. USA 2023
09:25 Castle II (5,6/24)
11:20 MacGyver (21,1/21)
13:20 Agenci NCIS: Hawaje II (15,16/25) - serial krym.
15:10 Agenci NCIS X (2,3/24)
17:05 CSI: Kryminalne zagadki Las Vegas III (1,2/23)
19:05 Castle II (7,8/24)
21:05 Zabójcza broń III (10,11/15) - serial krym. USA 19
22:55 CSI: Kryminalne zagadki Las Vegas III (1,2/23)
00:40 Castle II (7/24)

EPIC DRAMA

08:20 Lekarze na start
09:05 Poirot V (7,8/8) - serial krym. Wlk. Brytania 1993
11:20 Zatraceni w miłości
13:30 Agenci NCIS XVII (11,12/20) - serial krym.
15:15 Lekarze na start
16:45 Poirot (1/11) - serial krym. Wlk. Brytania 1990
19:00 Zatraceni w miłości - serial obycz. Turcja 2023
21:00 Sprawy pana Booka (1/6) - serial kryminalny
22:10 Projekt Błękitna Księga (5/10) - serial s.f. USA/Kan. 19
23:05 Dalgliesh II (3/6)
01:00 Zatraceni w miłości

TVN STYLE

11:20 Ugotowani (12, 13) - reality show Polska 2015
13:30 Kuchenne rewolucje (12, 11) - reality show Polska 19
15:35 Jestem z Polski XIV (14,9/18) - serial dok. Polska 24
17:40 Kuchenne rewolucje (14, 15, 16) - reality show
20:50 Ugotowani (7) - reality show Polska 2025
21:50 Jestem z Polski XVI (12,2/40) - serial dok. Polska 25
23:45 Hotel Paradise (9) - real tv Polska 2022
00:45 Hotel Paradise – Rajskie Rozdanie (10) - real tv

TVN TURBO

08:20 Shorty i jego bryki II
09:15 Fani czterech kółek XV
10:15 Złomowisko PL IX
12:15 Naprawy nie do naprawy
13:00 Zawodowi handlarze
14:30 Wojny samochodowe
16:30 Jeździć, obserwować III
18:00 Raport Turbo (5008)
18:15 Zawodowi handlarze
19:00 Naprawy nie do naprawy
19:45 Uwaga! Oszust: Ściema z ogłoszenia (5/16)
20:15 Jeździć, obserwować VII
21:00 Wojny samochodowe (5)
22:00 Raport Turbo (5008)
22:15 Duda kontra Szafrański VIII (7) - serial dok.

BBC FIRST

08:40 Lewis III (7/8)
09:40 Ojciec Brown XIII (3/10)
10:40 Śmierć pod palmami XIV
11:45 Zagadki doktora Blake'a
12:55 Śledztwa siostry Bonifacji II (5,6/10)
14:55 Ojciec Brown VI (7/10)
15:55 Lewis III (7/8)
17:00 My Life is Murder II
18:00 Morderstwa w Midsomer
19:55 Śmierć pod palmami XIV (6/8) - serial kryminalny
21:00 McDonald i Dodds II
22:55 Na niebieskich światłach II (6/6) - serial krym.

FX

08:05 Kości II (10/21)
09:00 Z Archiwum X II (11/25)
10:00 CSI: Kryminalne zagadki Miami VII (17,18/25)
11:50 CSI: Kryminalne zagadki Nowego Jorku VII (3,4/22)
13:45 Agenci NCIS IX (22,23/24) - serial krym.
15:35 SkyMed (4/9)
16:30 CSI: Kryminalne zagadki Miami VII (19,20/25)
18:20 Z Archiwum X II (12/25)
19:15 FBI III (14/15)
20:10 CSI: Kryminalne zagadki Nowego Jorku VII (5,6/22)
22:00 Matlock (12/19)
22:55 Z Archiwum X II (12/25)

HGTV

08:10 Kupujemy dom na plaży XV (8,9/13) - serial dok.
09:05 Remontujemy dom na plaży V - serial dok.
10:00 Uratuj swój ogród (13)
11:00 Zarobić na remoncie X
11:31 Usterka XI (29,30)
13:00 Zbudujemy fajny dom II
15:00 Mieszkanie na miarę III
17:00 Polowanie na ogród VI
18:10 Zgłoś remont (2)
19:05 Będzie pięknie (6/8)
20:05 Dorota inspiruje (3)
21:00 Dorota was urządzi III
22:30 House Hunters
00:40 Kupujemy dom na plaży

BBC LIFESTYLE

08:30 Mistrzowie ceramiki (7)
09:30 Najlepsze hotele Indii
10:30 Ekskluzywne hotele
11:30 Wielkie brytyjskie wypieki (3, 4) - program rozrywk.
13:45 Wielkie projekty: Dom Roku VII - serial dok.
14:40 Mistrzowie szycia (5)
15:40 Zapraszam do stołu
17:45 Najpiękniejsze domy: Nowa Zelandia - serial dok.
18:45 Mistrzowie ceramiki (8)
19:45 Wielkie brytyjskie wypieki (5) - program rozrywk.
21:00 Mistrzowie szycia (6)
22:00 Zapraszam do stołu (4)
23:00 Wstydliwe choroby

COMEDY CENTRAL

08:25 Dwóch i pół III (18/24)
08:55 Przyjaciele IV (20–24,1/24) - serial kom.
11:55 Teoria wielkiego podrywu IV (11–16/24) - serial kom.
14:30 Dwóch i pół III (19,20,21,22/24) - serial kom.
16:30 Przyjaciele V (2–7/24)
19:30 Teoria wielkiego podrywu IV (17–22/24) - serial kom.
22:00 The Office PL (1,2/12)
23:05 Comedy Club (11, 12)
00:05 Miasteczko South Park (2,4/13)
01:00 Pracoholicy II (1/10)

TVP SERIALE

08:30 Komisarz Alex (13)
09:25 Rodzinka.pl IV (15/26)
10:00 Klan - telenowela
10:55 Ranczo VII (13,1)
12:35 Komisarz Alex II (1/13)
13:35 Ojciec Mateusz 29 (8)
15:35 Komisarz Alex II (2/13)
16:25 Na sygnale (16)
17:35 Ranczo VIII (2,3/13)
19:30 Ojciec Mateusz 29 (12) - serial krym. Polska 2023
21:30 Ranczo VIII (4,5/13) - serial kom. Polska 2014
23:25 Ojciec Mateusz 29 (10,11) - serial krym. Polska 23
01:20 Erynie (4) - serial krym. Polska/Ukraina 2021

CANAL+ KUCHNIA

11:35 Włoskie życie Sophie Grigson II (2,3)
12:30 Comfort Food (23)
13:25 m jak mięso (3, 4)
14:25 ABC gotowania – kuchnia turecka (7) - magazyn
14:50 Włoskie życie Sophie Grigson II (5,6) - serial dok.
15:45 Z pola na stół (4,5)
16:40 Jamie Oliver (4, 3)
18:30 Maximum Foodie IV (1)
18:55 m jak mięso (3, 3, 4)
20:15 Jamie Oliver (9, 10)
21:15 Anthony Bourdain XII
00:50 Azjatycka kuchnia Evy Pau (4) - mag. kulinarny

CANAL+ DOMO

09:55 Ucieczka na wieś XXII
10:55 Wielkie projekty: Australia X - serial dok.
11:55 Generalna odbudowa II
12:50 Gardeners' World (26)
14:05 Cudotwórcy VII (7/13)
15:00 Kupcie sobie zamek!
15:55 TkaniNOWE kreacje
16:50 Gardeners' World (29)
18:00 Ucieczka na wieś XXII
18:55 Wielkie projekty: nasza ulica III - serial dok.
20:00 Daleko od miasta XV
21:00 Cudotwórcy VII (8/13)
22:00 Tomasz Pągowski. Remont u ciebie (6) - mag.
22:30 Patent na zieleń (7)

PLANETE+

12:35 Dzikie odmęty
13:45 Krajobrazy świata (8/12)
14:50 Najpiękniejsze rzeki świata II (3/10) - serial dok.
15:50 Niezwykłe podróże koleją VII (5/7) - serial dok.
16:55 360° – świat bez granic
17:55 Dokąd dzisiaj? IV (41,42)
18:40 1942. Długi rok przełomu (3/6) - serial dok. Francja 22
19:45 Krok przed katastrofą
20:50 Polowanie na króla piratów (2/3) - serial dok.
22:00 Premiera: Atom, narkotyki, brudne pieniądze

DISCOVERY CHANNEL

08:00 Gorączka złota IV (3/16)
09:00 Gorączka złota: rzeka skarbów VI (14/17) - serial dok.
10:00 Klan z Alaski VI (11/11)
11:00 Przetrwać nad Jukonem II (16/16) - serial dok.
12:00 Fani czterech kółek XVII
13:00 Nagi instynkt przetrwania: Elita (8,9/10) - serial dok.
15:00 Złomowisko PL V
16:00 Gorączka złota XVI
17:00 Nic do zgłoszenia IV
18:00 Bracia Collins biorą się do roboty (5)
19:00 Złomowisko PL II (3,4,5)
22:00 Nagi instynkt przetrwania: Mistrzostwa świata (2)

TVP HISTORIA

09:25 Stalowa Wola. Od wojny do wolności (1, 2) - film dok.
11:45 Wszystkie kolory świata
12:45 Brytyjskie odliczanie do wojny (2/3) - serial dok.
14:00 Królowie (43)
14:35 Czterdziestolatek (7)
15:35 Sensacje XX wieku (5, 6)
17:25 Czas honoru. Powstanie
18:20 Dwie strony barykady radomskiego czerwca
19:10 Wszystkie kolory świata
20:15 Ekstradycja III (10/10)
21:20 Banksy: Sztuka wyjęta spod prawa - film dok.
23:20 Sensacje XX wieku (7, 8)

HISTORY

12:10 Gwiazdy lombardu XXII
13:05 Starożytni kosmici XIV
14:00 Tajemnice skryte w mroku (1/8) - serial dok.
14:50 Największe tajemnice świata VI (16/20) - serial dok.
15:45 Gwiazdy lombardu XII
17:10 II wojna światowa: walka o Europę (4/8) - serial dok.
18:10 Największe tajemnice świata V (12/15) - serial dok.
19:05 Starożytni kosmici XVI
21:00 David Duchovny: archiwum tajemnic II (3)
22:00 Jak to wyjaśnić V (18)
23:00 Niewyjaśnione tajemnice świata II (22/26)

NATIONAL GEOGRAPHIC

15:00 Strzegąc granic X (5,6)
16:00 Złapać przemytnika IX
16:55 Koloseum - serial dok.
17:55 Otchłań: powstanie i upadek nazizmu (5/10)
19:00 II wojna światowa: ukryta prawda (2/6) - serial dok.
20:00 Katastrofa w przestworzach XX (8/10) - serial dok.
21:00 Premiera: Ukryte pod miastami (4) - serial dok.
21:55 Inżynieryjne tragedie (6/6) - serial dok. Czechy 2025
23:05 Najniebezpieczniejsze drogi Europy X (8) - serial dok.

FOCUS TV

08:00 Byli sobie podróżnicy
09:00 Starożytni kosmici V
10:00 Gwiazdy lombardu XX
12:00 Apokalipsa – II wojna światowa (6/6) - serial dok.
13:00 Poszukiwacze historii
14:00 Nowoczesne maszyny wojenne (2,3/5) - serial dok.
16:00 Dorwać tuńczyka II
18:00 Rolnicy. Podlasie III
20:00 Galileo - pr. popularn.
21:00 Inżynierowie Hitlera: budowa III Rzeszy (1/6)
22:00 Czołgi: Ewolucja machiny wojennej - serial dok.
00:00 Starożytni kosmici III
01:00 Rolnicy. Podlasie VIII (25)

BBC EARTH

12:15 Malownicze trasy kolejowe (1/6) - serial dok.
13:15 Mroźna planeta (1)
14:20 W okowach mrozu II
15:20 Życie na pustkowiu III
16:20 Cywilizacje: rozkwit i upadek (2/4) - serial dok.
17:40 Azja (4/7) - serial dok.
18:45 Malownicze trasy kolejowe II (1) - serial dok.
19:45 Pociągiem przez starożytną Grecję (1/5) - serial dok.
20:55 Życie na pustkowiu III (5)
21:55 W okowach mrozu II
22:55 Cywilizacje: rozkwit i upadek (3/4) - serial dok.

POLSAT VIASAT HISTORY

13:10 Ciemna strona starożytnej Grecji (4) - serial dok.
14:20 Jeden dzień w Auschwitz - film dok.
15:30 Najgroźniejsi ludzie Hitlera - serial dok.
16:30 Cesarz: powstanie i upadek dynastii (3/3)
17:30 II wojna światowa: cena imperium (9/13) - serial dok.
18:40 II wojna światowa – wielkie bitwy w Europie (3/8)
19:50 Machu Picchu: kamienne miasto - film dok.
21:00 Hitler i jego władza (2/3)
22:10 Życie prywatne przywódców Rzeszy (3/4)

CZWARTEK 25.06

Od A do Z

ANORA ★★★★
komediodramat, USA 2024, reż. Sean Baker, wyk. Mikey Madison, Mark Eydelshteyn, Yuriy Borisov
23:40 | canal+ premium
Złota Palma i pięć Oscarów dla historii nowojorskiej striptizerki, która poślubia syna rosyjskiego oligarchy. Rodzice każą mu anulować małżeństwo, problem w tym, że dziewczyna uwierzyła w jego miłość.

BEZ HITU ★★★
komedia, Niemcy 2025, reż. Florian Dietrich, wyk. Florian David Fitz, Nora Tschirner
20:00 | hbo
Piosenkarz znany z jednego przeboju z czasem traci motywację. Po próbie samobójczej ląduje w szpitalu psychiatrycznym pod opieką sfrustrowanej lekarki, która znajduje nieoczekiwanie skuteczną terapie.

IGRZYSKA ŚMIERCI: KOSOGŁOS. CZĘŚĆ I ★★★
film sens., USA/Kanada/Francja 2014, reż. Francis Lawrence, wyk. Jennifer Lawrence, Josh Hutcherson, Liam Hemsworth
23:00 | tv puls
Czytając ostatni tom trylogii Suzanne Collins: w kraju pod rządami dyktatora rodzi się bunt przeciwko tyranii. Zwyciężczyni ostatniej edycji Igrzysk Śmierci poprowadzi do ostatecznego starcia.

IGRZYSKA ŚMIERCI: W PIERŚCIENIU OGNIA ★★★★
film przyg., USA 2013, reż. Francis Lawrence, wyk. Jennifer Lawrence, Liam Hemsworth, Josh Hutcherson
20:00 | tv puls
Triumfalne tournee zwycięzców gry o przetrwanie staje się zarzewiem zamieszek prowadzących do powszechnego buntu przeciwko władzy. Kto stanie na jego czele?

KORCZAK ★★★
film biograficzny, Polska/Niemcy/Wlk. Brytania 1990, reż. Andrzej Wajda, wyk. Wojciech Pszoniak, Ewa Dałkowska, Teresa Budzisz-Krzyżanowska
20:05 | tvp kultura
Andrzej Wajda o Januszu Korczaku, prowadzącym sierociniec w warszawskim getcie – w hołdzie ofiarom Holocaustu. Plus wybitna kreacja Wojciecha Pszoniaka w roli tytułowej.

Sny o miłości

20:10 | ale kino+ hd
★★★★

· FOT. MATERIAŁY PRASOWE

Złoty Niedźwiedź dla traktatu o emocjach: matka i babcia znajdują intymne zapiski nastolatki, dowodzące zauroczenia nauczycielką, przy czym uwagę wzbudza nie tyle sama relacja, ile dojrzałość przemyśleń.

KOMEDIODRAMAT
NORWEGIA 2024, REŻ. DAG JOHAN HAUGERUD, WYK. ELLA ØVERBYE, SELOME EMNETU, ANE DAHL TORP

KRÓLOWIE ULICY ★★★
film sens., USA 2008, reż. David Ayer, wyk. Keanu Reeves, Forest Whitaker, Hugh Laurie
22:30 | stopklatka
Odgrzewany kotlet: Keanu Reeves jako policjant po przejściach, który musi się borykać z napastliwym oficerem służby wewnętrznej i prowadzić śledztwo w sprawie zastrzelenia partnera z patrolu.

NA TWOIM MIEJSCU ★★
komedia, Polska 2023, reż. Antonio Galdamez, wyk. Paulina Gałązka, Miron Jagniewski, Oliwier Grzegorzewski
22:25 | tvn 7
Młode współczesne polskie małżeństwo nie potrafi dojść do porozumienia – każdy drobiazg wywołuje sprzeczkę. Do czasu, kiedy pewnej nocy dochodzi do zamiany ciał: ona staje się nim, a on – własną żoną.

NIE WSZYSTKO ZŁOTO, CO SIĘ ŚWIECI ★★
komedia, USA 2008, reż. Andy Tennant, wyk. Matthew McConaughey, Kate Hudson, Donald Sutherland
22:00 | tvn
Jeszcze jeden nurek szuka skarbu z hiszpańskiego galeonu zatopionego na Karaibach, a przy okazji reguluje swoje sprawy osobiste z byłą żoną. Plus Matthew McConaughey i Kate Hudson.

OSTATNI RYCERZE ★★★
film przyg., Wlk. Brytania/Korea Południowa/USA/Czechy 2015, reż. Kazuaki Kiriya, wyk. Clive Owen, Morgan Freeman, Cliff Curtis
20:00 | stopklatka
Mroki średniowiecza: kiedy bezwzględny, znany z okrucieństwa władca upokarza zasłużonego rycerza, w obronie honoru swego mistrza staje jeden z jego uczniów – sam będący człowiekiem o wątpliwej pozycji.

PROTECTOR ★★
film sens., USA 2025, reż. Adrian Grunberg, wyk. Milla Jovovich, Matthew Modine, D.B. Sweeney
22:05 | canal+ premium
Milla Jovovich jako siejąca grozę jednoosobowa armia z udokumentowanym wojennym doświadczeniem, która wkracza do akcji, kiedy kom uś przyszło do głowy uprowadzić jej córkę. No to łubu-du!

ROAD HOUSE ★★★
thriller, USA 2024, reż. Doug Liman, wyk. Jake Gyllenhaal, Daniela Melchior, Conor McGregor
21:35 | cinemax
Powtórka z rozrywki: Jake Gyllenhaal zastępuje Patricka Swayze w roli kompetentnego ochroniarza baru, który chce przejąć miejscowy gangster, lecz jego ludzie padają jak muchy od ciosów mistrza MMA.

SYMFONIA U UMIERANIU ★★★★
dramat obycz., Niemcy 2024, reż. Matthias Glasner, wyk. Lars Eidinger, Corinna Harfouch, Lilith Stangenberg
23:40 | cinemax
Zaprawiona czarnym humorem opowieść o dyrygencie przygotowującym premierę tytułowego utworu. Liczne obowiązki wobec rodziców i innych bliskich uświadamiają mu obecność śmierci w życiu codziennym.

WSPOMNIENIE LATA ★★★
film obycz., Polska 2016, reż. Adam Guziński, wyk. Urszula Grabowska, Robert Więckiewicz, Max Jastrzębski
23:05 | tvp kultura
Polskie lato z lat 70. XX wieku: dla dwunastolatka nieoczekiwany czas pożegnania z dzieciństwem, gdy przychodzi poznanie pierwszych dorosłych doświadczeń – miłości, straty, małżeńskiego kryzysu rodziców.

ŻONA DO PODZIAŁU ★★
komedia, Belgia/Francja 2015, reż. Florent-Emilio Siri, wyk. Franck Dubosc, Gérard Lanvin, Pascale Arbillot
23:50 | tvp 2
Odkurzone po pół wieku „Potyczki kuchenne": mąż chce gwiazdki Michelina dla restauracji, żona chce dziecka, a po latach zjawia się zaginiony pierwszy mąż, gotów przejąć kobietę i knajpę. Oryginał lepszy.

KONRAD J. ZARĘBSKI

CZWARTEK 25.06

TVP1 DVB-T

05:50 Akacjowa 38
07:00 Msza święta
07:30 Pełnia wiary (117)
08:00 Serwis Info, pogoda
08:10 Czterdziestolatek
09:05 Ranczo V (13/13)
09:55 Liturgia prawosławna w Jabłecznej - transmisja
11:25 63. KFPP w Opolu (220)
12:00 Serwis Info - magazyn
12:10 Agrobiznes - magazyn
12:45 To się opłaca (231)
13:00 Sprawa dla reportera
14:00 Złoty chłopak
15:00 Serwis Info, pogoda
15:25 Gra słów. Krzyżówka
16:00 Dziedzictwo
17:00 Teleexpress
17:25 Jaka to melodia? (5698)
18:05 Reporterzy (555)
18:25 Akacjowa 38
19:30 19.30 - wiadomości
19:55 Pytanie dnia

20:30 Ojciec Mateusz XXVII (8/13) - serial krym.
21:25 Studio Mistrzostw Świata (na żywo)
21:50 Piłka nożna: Mistrzostwa Świata w Kanadzie, Meksyku i USA: Grupa E: Ekwador – Niemcy (na żywo)
00:35 Studio Mistrzostw Świata (na żywo)
00:50 Piłka nożna: Mistrzostwa Świata w Kanadzie, Meksyku i USA: Grupa F: Japonia – Szwecja (na żywo)

TVP2 DVB-T

05:30 M jak miłość
06:20 Operacja zdrowie (82)
06:55 Barwy szczęścia
07:30 Pytanie na śniadanie – pobudka (7595) - mag.
07:55 Pytanie na śniadanie (7595) - mag. Polska 2026
11:30 Rodzinka.pl (22,23/26) - serial kom. Polska 2011
12:35 Koło fortuny (1870)
13:15 Panna młoda
14:05 Va banque (997)
14:35 Na sygnale
15:05 La Promesa – pałac tajemnic - telenowela
16:00 Koło fortuny (1871)
16:35 Familiada (3050)
17:20 Panna młoda - serial obyczajowy Turcja 2024
18:15 Va banque (998)
18:50 Jeden z dziesięciu (11)
19:25 Barwy szczęścia - serial obycz. Polska 2025

20:05 Omnibus – szybcy i mądrzy (12) - teleturniej Polska 2026
20:55 Kocham Cię, Polsko! (3) - quiz Polska 2026
22:25 Daleko od szosy (3) - serial obyczajowy Polska 1976, wyk. Krzysztof Stroiński
23:50 Żona do podziału (Pension complète) ** - komedia Belgia/Francja 2015, reż. Florent-Emilio Siri (90 min)
01:20 Kruk. Szepty słychać po zmroku (5,6/6)

POLSAT DVB-T

05:25 Telezakupy TV Okazje
06:00 Nowy dzień
08:25 Malanowski i Partnerzy VI (59,60/61)
09:25 Trudne sprawy XXVI (6,7/40) - serial fab.-dok.
11:30 Gliniarze XV (30,31/60) - serial fabularno-dok. Polska 2023, wyk. Arkadiusz Krygier
13:41 Dlaczego ja? 32 (25,26) - serial fabularno-dok.
15:50 Wydarzenia
16:25 Interwencja (5925) - mag. reporterów Polska 26
16:40 Gliniarze XVIII (25,26) - serial fabularno-dok. Polska 2024, wyk. Arkadiusz Krygier
18:50 Wydarzenia, sport, pogoda - wiadomości
19:15 Gość „Wydarzeń" (625) - program publicystyczny
19:30 Sport - Polska 2026
19:45 Pogoda - Polska 2026

20:00 Siatkówka: Liga Narodów mężczyzn FIVB: Polska – Turcja (na żywo)
22:30 King's Man: Pierwsza misja (The King's Man) *** - film sens. USA/Wlk. Bryt. 2021, reż. Matthew Vaughn, wyk. Ralph Fiennes (160 min)
01:10 To tylko seks (Friends with Benefits) *** - komedia romantyczna USA 2011, reż. Will Gluck, wyk. Justin Timberlake (145 min)

TVN DVB-T

05:10 Recepta na stary dom IV - serial dok.
05:40 Uwaga! (8023) - mag.
05:55 Ukryta prawda (8/17)
06:50 Kuchenne rewolucje: Rawicz – Głodny Polak 29 (10)
07:45 Dzień Dobry TVN (5757)
11:20 Doradca smaku (30) - mag. kulinarny Polska 2026
11:25 Kuchenne rewolucje: Restauracja „Pod kamienicą", Grudziądz XXI (3) - reality show
12:35 Kuchenne rewolucje: Włocławek – Karczma Kujawska 29 (7) - reality show
13:40 Ukryta prawda (40,41,26/48) - serial fab.-dok.
16:50 Szpital św. Anny (28/50) - serial obycz. Polska 2025, wyk. Jolanta Fraszyńska
17:55 Detektywi IV (22/48)
19:00 Fakty, sport, pogoda
19:55 Uwaga! (8024) - mag.

20:15 Na Wspólnej XXIV - serial obycz. Polska 26, wyk. Maja Wolska
20:50 Kuchenne rewolucje: Lublin – Pizzalover 31 (3) - reality show
22:00 Nie wszystko złoto, co się świeci (Fool's Gold) ** - komedia USA 2008 (130 min)
00:10 Starsky i Hutch - film ** sens. USA 2004, reż. Todd Phillips, wyk. Ben Stiller (135 min)
02:25 Szpital św. Anny III (46) - serial obycz.

TV PULS DVB-T

06:00 Policjanci z Miami II (18,19/23) - serial krym. USA 1986, wyk. Don Johnson
08:00 Kobra – oddział specjalny XXI (7,8/12)
10:00 Maria z przedmieścia - telenowela Meksyk 1995
12:00 Nie igraj z aniołem - telenowela Meksyk 2008
13:00 Wspaniałe stulecie III (37) - serial obycz. Turcja 2014
14:00 Kurierzy (22)
15:00 Lombard. Życie pod zastaw X - serial obycz.
17:00 Kurierzy (23) - serial obyczajowy Polska 2023
18:00 Lombard. Życie pod zastaw XVIII (9,10) - serial obyczajowy Polska 2025
20:00 Igrzyska Śmierci: W pierścieniu ognia (The Hunger Games: Catching Fire) **** - film przygodowy USA 2013, reż. Francis Lawrence, wyk. Jennifer Lawrence (180 min)
23:00 Igrzyska śmierci: Kosogłos. Część I (The Hunger Games: Mockingjay: Part 1) *** - film sens. USA/Kanada/Francja 2014 (140 min)
01:20 Lombard. Życie pod zastaw XVIII (5)

TVN7 DVB-T

05:20 Ten moment (24/40) - serial fab.-dok. Polska 2021
05:55 Szkoła (40,41,42/63) - serial fab.-dok. Polska 2019
08:45 Ukryta prawda (46,20,21/71) - serial fab.-dok.
11:55 W-11 Wydział Śledczy - serial fab.-dok. Polska 2013
14:00 Detektywi III (15/60) - serial fab.-dok. Polska 2024
15:00 Szpital (18/72) - serial fabularno-dok. Polska 2018
16:00 Sędzia Anna Maria Wesołowska - serial fab.-dok.
18:00 SOS. Ekipy w akcji (7/60) - telenowela dok.
19:00 Ukryta prawda (55/60) - serial fab.-dok. Polska 2023, wyk. Agnieszka Czekańska
20:00 Bękarty (Father Figures) ** - komedia USA 2017, reż. Lawrence Sher, wyk. Owen Wilson (145 min)
22:25 Na twoim miejscu ** - komedia Polska 2023, reż. Antonio Galdamez, wyk. Paulina Gałązka (130 min)
00:35 Kosmiczni kowboje (Space Cowboys) *** - film s.f. USA 00, reż. Clint Eastwood, wyk. Clint Eastwood, Tommy Lee Jones (160 min)

MEZZO

10:15 Tarmo Peltokoski, Mao Fujita – Penderecki, Chopin, Lutosławski - muzyka klas.
11:45 Malena Ernman: Terra Mater – Festiwal Oper Barokowych w Bayreuth
13:00 Intermezzo
13:30 Dialogues II: Mats Ek, Akram Khan, Sharon Eyal, Samantha Lynch – Théâtre des Champs-Elysées - taniec Francja 2025
14:20 Peio Çabalette: Malandain Ballet Biarritz: La Chambre d'Amour - balet Francja 2025
15:55 Królewska Orkiestra Filharmonii w Liège, Lionel Bringuier - muzyka klasyczna
17:35 Mikael Karlsson: Fanny and Alexander - opera Belgia 24
20:30 Monty Alexander: D Day
22:05 Shai Maestro Quartet: Human - koncert Francja 2021

PULS 2

10:10 Jeżyk i przyjaciele (4)
10:35 Spidey i superkumple II
11:35 Gus. Mały – wielki rycerz (27,28/52) - serial anim.
12:00 Psi patrol VIII (1/26)
12:35 Marta mówi! (6)
13:00 Smerfy - serial anim.
13:35 Gumisie IV (2/10)
14:00 Kacze opowieści
15:00 Miraculous (12,16/26)
16:00 Fineasz i Ferb (23,1/26)
17:00 Smerfy - serial anim.
17:35 Gumisie IV (1/10)
18:00 Pingwiny z Madagaskaru II (1,2/39)
19:00 Kacze opowieści
20:00 Lombard. Życie pod zastaw XVIII (17)
21:00 Dzielnica strachu IX (21,22) - serial krym. Polska 25
23:00 Adrenalina II. Pod napięciem - film sens. USA 09
01:00 Lombard XII

TV4

07:00 Strażnik Teksasu VI (14/23) - serial sens. USA 1999
07:55 Bogaty dom – biedny dom XIV (9) - serial dok.
08:55 Policjantki i policjanci
10:55 Na ratunek 112 XVIII
11:55 Dlaczego ja? 33 (58,59)
13:55 Trudne sprawy XIX (7,8,9/40) - serial fab.-dok.
16:55 Policjantki i policjanci
18:00 Łowcy skarbów. Kto da więcej (483) - reality show
19:00 Policjantki i policjanci XXIV (19) - serial obycz.
20:00 Uroczysko IV (31,32/52)
21:00 Sprawiedliwi. Trójmiasto III (16) - serial krym.
22:05 Sprawiedliwi – wydział kryminalny XX (16)
23:05 Terminator: Ocalenie - film s.f. USA/Niemcy/Wlk. Brytania/Włochy 2009
01:30 Love Island IV

METRO DVB-T

07:35 Tajemnice miłości (17/68) - serial fabularno-dok.
08:30 Szpital (29,30/72)
10:30 Sędzia Anna Maria Wesołowska - serial fab.-dok.
12:30 Szkoła (67/67)
13:30 Brzydula (13,14)
14:35 Kiedy ktoś kocha bardziej (6) - serial obycz.
15:45 The Floor (7, 8)
17:00 Fani czterech kółek XVII (7/20) - serial dok.
18:00 Prawo Agaty VI (8) - serial obycz. Polska 2014
19:00 Kartoteka - serial fabularno-dok. Polska 2011
21:05 Kryminalni II - serial kryminalny Polska 2005
23:15 Kuba Wojewódzki (5)
00:25 Zbrodnie z pierwszych stron gazet IV (5/12)
01:30 Szpital (25/72)
02:30 Szkoła (10/72)

CZWARTEK 25.06

STOPKLATKA DVB-T

08:30 Wojciech Cejrowski – boso przez świat (70)
09:00 Robert Makłowicz (160, 144) - magazyn
10:55 Górski lekarz XVIII - serial obyczajowy
13:00 Katastrofy w przestworzach VIII (2,10,7/2) - serial dok.
16:00 MacGyver III (17,18/20)
18:00 Wojny magazynowe: Kanada II (10,11/12) - serial dok. Kanada 2016
19:10 Aukcja w ciemno (19,20) - serial dok.
20:00 Ostatni rycerze (Last Knights) - film przyg. Wlk. Brytania/Korea Południowa/USA/Czechy 2015, reż. Kazuaki Kiriya, wyk. Clive Owen, Morgan Freeman (150 min)
22:30 Królowie ulicy (Street Kings) - film sens. USA 2008, reż. David Ayer, wyk. Keanu Reeves, Forest Whitaker, Hugh Laurie, Chris Evans, Jay Mohr (130 min)
00:40 Sługi boże - thriller Polska 2016, reż. Mariusz Gawryś, wyk. Bartłomiej Topa, Julia Kijowska, Małgorzata Foremniak, Henryk Talar (130 min)

ALE KINO+

09:20 The Hero - film krótkom. Polska 21 (40 min)
10:00 Van der Valk III (1) - serial kryminalny Wlk. Brytania 2023
11:55 Vera IV (1/4)
13:50 Perfect Days - komedia Niemcy/Japonia 2023, reż. Wim Wenders, wyk. Kôji Yakusho, Tokio Emoto (150 min)
16:20 Konie Valdeza (Valdez, il mezzosangue) - western USA/Włochy/Hiszpania/Francja 1973 (115 min)
18:15 Vera IV (2/4) - serial krym. Wlk. Brytania 2014
20:10 Sny o miłości (Drømmer) - komedio-dramat Norwegia 2024, reż. Dag Johan Haugerud, wyk. Ella Øverbye, Selome Emnetu, Ane Dahl Torp (135 min)
22:25 Walden - thriller USA 2023, reż. Mick Davis, wyk. Kelli Garner, Mick Davis, Shane West, Emile Hirsch (130 min)
00:35 Czarna rzeka (Fleuve noir) - dramat krym. Francja/Belgia 2018, reż. Erick Zonca, wyk. Vincent Cassel (125 min)

TVP KULTURA DVB-T

09:00 Wakacje z duchami (5,6) - serial przyg.
10:15 Meta - film obycz. Polska 1971, reż. Antoni Krauze (80 min)
11:35 Ciuciubabka - film obyczajowy Polska 1977 (60 min)
12:35 Reżyserzy (2/10)
13:35 Kariera Nikodema Dyzmy (6/7)
14:45 Cwał - komedia Polska 1995, reż. Krzysztof Zanussi (120 min)
16:45 Wakacje z duchami (7/7)
17:20 Siedem życzeń (1/7)
18:15 Dzień, w którym umarła gwiazda rocka
18:55 Pan wzywał, Milordzie? III (7/7)
20:00 Wstęp do filmu (597)
20:05 Korczak - film biograficzny Polska/Niemcy/Wlk. Brytania 1990, reż. Andrzej Wajda (130 min)
22:15 The Doors, za kulisami
23:05 Wspomnienie lata - film obycz. Polska 2016, reż. Adam Guziński, wyk. Urszula Grabowska (100 min)
00:45 Kod Annie Parker (Decoding Annie Parker) - dramat obycz. USA 2013 (110 min)

HBO

08:05 Materialiści - komedia romantyczna USA/Finlandia/Wlk. Brytania 2025 (115 min)
10:00 Nasienie świętej figi - dramat krym. Niemcy/Francja/Iran 24 (165 min)
12:45 Kaskader - film sens. USA 2024, reż. David Leitch (125 min)
14:50 Król rozrywki - film biograficzny USA/Chiny 2017, reż. Michael Gracey (105 min)
16:35 Istoty fantastyczne - komedia USA 2024, reż. John Krasinski (110 min)
18:25 Wyśnione piosenki - dramat obyczajowy USA 2024 (95 min)
20:00 Bez hitu - komedia Niemcy 25, reż. Florian Dietrich (120 min)
22:00 Przeznaczenie: Historia Pogány Induló - film dok.
23:20 USA kontra reszta świata: Cztery lata z kadrą narodową (4)
00:20 Sanctuary - thriller USA/Francja/Rosja 2023 (95 min)
01:55 La Grazia - dramat obyczajowy Włochy 2025 (130 min)

CANAL+ PREMIUM

08:50 Nadzieja - dramat obyczajowy Niemcy/Polska 2007 (100 min)
10:30 Łapu-Capu (150)
10:35 Prawda czy fałsz. Psychologia trumpizmu - film dok.
12:10 Masz ci los! - komedia Polska 2023, reż. M. Głowacki (90 min)
13:40 Cat's Eyes (4/8)
14:40 Zapaleńcy. Historia polskiego filmu animowanego - film dok.
16:10 Hollywood Buzz (4)
16:35 Kiedy nadchodzi jesień - dramat obycz. Francja 2024 (100 min)
18:15 Łapu-Capu (151)
18:20 Kawałek po kawałku - film anim. USA/Dania/Australia/Hongkong 2024 (100 min)
20:00 The Killer - film sens. USA/Korea Południowa/Kanada 2024 (125 min)
22:05 Protector - film sens. USA 2025, reż. Adrian Grunberg (95 min)
23:40 Anora - komedio-dramat USA 2024, reż. Sean Baker (135 min)
01:55 Egzorcyzm - horror USA 2024, reż. Joshua John Miller (95 min)

KINO POLSKA

07:45 Polska Kronika Filmowa 25/51 - reportaż Polska 1951
08:00 Polska Kronika Filmowa 18/82 - reportaż Polska 1982
08:10 Wagary - film krótkometrażowy Polska 2024
08:50 Moja - film krótkometrażowyPolska 2024
09:10 Trędowata - melodramat Polska 1976, reż. Jerzy Hoffman, wyk. Elżbieta Starostecka
11:10 Nie ma róży bez ognia - komedia Polska 1974
13:30 Skradziona kolekcja - komedia kryminalna Polska 1979, reż. Jan Batory
15:25 Papierowe małżeństwo - komedia romantyczna Polska/Wlk. Brytania 1991
17:05 Pogranicze w ogniu (22,23) - serial sens. Polska 91
20:00 Horror Story - dramat obycz. Polska 2023, reż. Adrian Apanel, wyk. Jakub Zając, Michalina Olszańska, Marta Stalmierska, Konrad Eleryk
22:00 Brunet wieczorową porą - komedia Polska 1976, reż. Stanisław Bareja, wyk. Krzysztof Kowalewski, Bożena Dykiel, Mirosława Krajewska
23:55 Psy - film akcji Polska 1992, reż. Władysław Pasikowski, wyk. Bogusław Linda, Marek Kondrat

POLSAT FILM

07:30 Doktor Martin IV (2/8)
08:30 Przyjaciółki XXVI (3,4)
10:25 Świat według Kiepskich
14:50 Ja, szpieg - film sensacyjny USA/Węgry 2002
16:50 Parasol bezpieczeństwa - film sensacyjny USA 2003
18:40 Skołowani - komedia Polska 2023, reż. Jan Macierewicz
21:00 Żona na niby - komedia USA 2011, reż. Dennis Dugan, wyk. Adam Sandler
23:30 Bad Boys: Ride or Die - film sensacyjny USA 2024
01:50 Ślad (1/48)

KINO TV

08:35 Zagadki kryminalne panny Fisher II (8,9/13)
11:00 Panna Scarlet i komisarz III (5,6/6) - serial krym.
13:10 Poirot: Śmierć na Nilu IX (3/4) - serial kryminalny
15:15 Zagadki kryminalne panny Fisher II (10,11/13)
17:50 Panna Scarlet i komisarz (1,2/6) - serial kryminalny
20:00 Wykidajło - film sens. USA 89, reż. Rowdy Herrington
22:30 Mechanik: Konfrontacja - film sens. USA/Francja/Bułgaria/Niemcy/Tajlandia 16
00:30 Ucieczka gangstera - film sens. USA/Japonia 1994

WARNER TV

08:05 J.A.G. X (10/22)
09:00 Bajer z Bel-Air IV
10:00 Prawo Agaty II (4)
11:00 Pełna chata VII
12:00 J.A.G. X (22/22)
13:00 Teraz albo nigdy! (1/13)
14:10 Bajer z Bel-Air IV
16:05 Pełna chata VII
18:10 Sok z żuka - komedia USA 1988, reż. Tim Burton
19:55 Miłość jak narkotyk - komedia romant. USA 1997
22:00 Rój - film katas. USA 1978, reż. Irwin Allen
01:05 Szalony Koń - western USA 1996, reż. John Irvin

PARAMOUNT

09:25 Policyjna grupa pościgowa XXII - serial dok.
10:25 Star Trek IV: Powrót na Ziemię - film s.f. USA 1986
13:00 Czarodziejki II (15,16/22)
15:00 Pingwiny z Madagaskaru III (3/15) - serial anim.
15:30 xXx: Reaktywacja - film sensacyjny USA 2017
18:00 Słodkie zmartwienia - komedia USA 1995
20:00 Gliniarz z Beverly Hills - komedia sensacyjna USA 84
22:25 Adrenalina - film sens. USA 2006, wyk. Jason Statham
00:00 Barbarzyńcy - horror USA 2022, reż. Zach Cregger

CINEMAX

09:20 2012 - film katas. USA 09
11:55 Transformers: Wiek zagłady - film s.f. USA/Chiny 14
14:35 Gorzkie złoto - western Niemcy/Urugwaj/Chile 2024
16:00 Trudny zakład (Zakład) - komedia Francja 1997
17:40 15 lat - dramat obycz. Austria/Niemcy/Luksemburg 2023, reż. Chris Kraus
20:00 Fargo III (3,4/10) - serial kryminalny USA 2017
21:35 Road House - thriller USA 2024, reż. Doug Liman
23:40 Symfonia u umieraniu - dramat obycz. Niemcy 2024

ROMANCE TV

08:30 Stadnina w Piber
09:30 Górski lekarz (7/8)
10:30 Bachmannowie. Stan zagrożenia - komedia Niemcy 26
12:25 Rosamunde Pilcher: Miłość na horyzoncie! - film obyczajowy Niemcy 2010
14:20 Tajemnica waleni - thriller Niemcy/USA 2010
18:00 Stadnina w Piber (13/13)
19:00 Górski lekarz (7/8)
20:00 Inga Lindström: Cud z Sandbergen - film obycz. Niemcy 08, reż. Karola Meeder
21:55 Toni – akuszer: Władza i ciąża - komedia Niemcy 2023
23:50 Górski lekarz (7/8)

TVN FABUŁA

07:45 Detektywi (28,29,30,31)
09:50 Prawo Agaty III (3)
10:55 Szpital św. Anny III (6)
11:55 Miłość czy pomyłka?
13:55 Prawo Agaty III (2)
14:55 Detektywi - serial dok.
16:00 Kino w drodze (2) - mag.
16:35 Magia kina (4)
16:55 Co wiecie o swoich dziadkach - komedia USA 2017
19:00 Szpital św. Anny (35/50)
20:00 Top Gun - film sens. USA 1986, reż. Tony Scott
22:30 Nice Guys. Równi goście - komedia sensacyjna USA/Wlk. Brytania 2016

AMC

10:10 Tornado zagłady (1) - film katas. USA 2004
12:05 Tornado zagłady (2) - film katas. USA 2004
14:05 Powiedz „tak" - komedia romant. USA/Niemcy 2001
16:15 Aligator – Lake Placid - horror USA/Kanada 1999
17:50 Wściekła pięść - film sensacyjny Hongkong 1972
20:00 Dom na końcu ulicy - thriller USA/Kanada 2012, reż. Mark Tonderai
22:00 Lwie serce - film sens. USA 1990, reż. Sheldon Lettich
00:10 Za cenę bólu - film krym. USA/Kanada 2008

AXN

08:30 Agenci NCIS: Hawaje II (16/25) - serial krym. USA 2023
09:30 Castle II (7,8/24)
11:25 MacGyver II (2,3/23)
13:25 Agenci NCIS: Hawaje II (17,18/22) - serial krym. USA 23
15:10 Agenci NCIS X (4,5/24)
17:10 CSI: Kryminalne zagadki Las Vegas III (3,4/23)
19:10 Castle II (9,10/24)
21:05 Agenci NCIS XX (19/22)
21:55 Agenci NCIS: Hawaje II (8/25) - serial krym. USA 2022
22:55 CSI: Kryminalne zagadki Las Vegas III (3,4/23)

EPIC DRAMA

08:20 Lekarze na start
09:05 Poirot (1/11) - serial krym. Wlk. Brytania 1990
11:20 Zatraceni w miłości
13:25 Agenci NCIS XVII (13,14/20) - serial krym.
15:10 Lekarze na start
16:40 Poirot III (2,3/11)
19:00 Zatraceni w miłości
21:00 Detektyw Murdoch: Diamenty w piasku XIX - serial krym. Kanada/Wlk. Brytania 25
21:55 Poirot XII (1/4) - serial krym. Wlk. Brytania 2011
23:55 Morderstwo to nic trudnego (1/2) - miniserial
00:55 Zatraceni w miłości

TVN STYLE

07:45 Dzień Dobry TVN (5757)
11:20 Ugotowani (1, 2) - reality show Polska 2016
13:30 Kuchenne rewolucje (2, 1) - reality show Polska 20
15:35 Jestem z Polski XIV (18,11/18) - serial dok.
17:40 Kuchenne rewolucje (17, 1, 2) - reality show
20:50 Bitwa o gości (7) - reality show Polska 2025
21:50 Jestem z Polski XVI (13,4/40) - serial dok.
23:45 Hotel Paradise (11, 12) - real tv Polska 2022
01:45 Śluby marzeń

TVN TURBO

08:20 Nic do zgłoszenia III
09:15 Fani czterech kółek XV
10:15 Złomowisko PL IX
12:15 Naprawy nie do naprawy
13:00 Zawodowi handlarze
14:30 Wojny samochodowe
16:30 Jeździć, obserwować IV (
18:00 Raport Turbo (5009)
18:15 Duda kontra Szafrański VIII (8) - serial dok.
19:00 Mobilni mechanicy (2)
19:45 Zawodowi handlarze
21:15 Z drugiej ręki (9)
22:00 Raport Turbo (5009)
22:15 Uwaga! Oszust: Ściema z ogłoszenia (5/16)
22:45 Wojny samochodowe (5)

BBC FIRST

09:45 Ojciec Brown XIII (4)
10:45 Śmierć pod palmami XIV
11:50 Zagadki doktora Blake'a
13:00 Śledztwa siostry Bonifacji II (7,8/10)
15:00 Ojciec Brown VI (8/10)
16:00 Lewis III (8/8)
17:00 My Life is Murder II
18:00 Morderstwa w Midsomer
19:55 Śmierć pod palmami XIV
21:00 Na niebieskich światłach III (1/6) - serial krym.
22:05 Ojciec Brown XIII (10/10)
23:05 Śledztwa siostry Bonifacji II (7,8/10)

FX

08:05 Kości II (12/21)
09:00 Z Archiwum X II (12/25)
10:00 CSI: Kryminalne zagadki Miami VII (19,20/25)
11:50 CSI: Kryminalne zagadki Nowego Jorku VII (5,6/22)
13:45 Agenci NCIS IX (23,24/24) - serial krym.
15:35 SkyMed (5/9)
16:30 CSI: Kryminalne zagadki Miami VII (21,22/25)
18:20 Z Archiwum X II (13/25)
19:15 FBI III (15/15)
20:10 CSI: Kryminalne zagadki Nowego Jorku VII (7,8/22)
22:00 Paradise (7/8)
23:10 Z Archiwum X II (13/25)

HGTV

08:10 Kupujemy dom na plaży XV (5,11/13) - serial dok.
09:05 Remontujemy dom na plaży V - serial dok.
11:00 Zarobić na remoncie X
11:31 Usterka XI (31,1)
13:00 Zbudujemy fajny dom II
15:00 Mieszkanie na miarę IV
17:00 Polowanie na ogród VII
18:15 Weekendowa metamorfoza (3, 4) - reality show
20:05 Dorota was urządzi III (12,13/13) - serial dok.
21:35 Będzie pięknie (7/8)
22:35 House Hunters (7, 8, 1, 2)
00:50 Kupujemy dom na plaży

BBC LIFESTYLE

08:30 Mistrzowie ceramiki (8)
09:30 Ekskluzywne hotele
11:30 Wielkie brytyjskie wypieki
13:40 Jak mądrze schudnąć? III (1/5) - serial dok.
14:40 Konopie: lek czy narkotyk? - film dok. Wlk. Bryt. 2019
15:40 Zapraszam do stołu
17:50 Najpiękniejsze domy: Nowa Zelandia - serial dok.
18:50 Mistrzowie ceramiki (9)
19:45 Wielkie brytyjskie wypieki (6) - program rozrywk.
21:00 Konopie: lek czy narkotyk? - film dok. Wlk. Bryt. 2019
22:00 Liftingi i wypełniacze
23:10 Wstydliwe choroby

COMEDY CENTRAL

08:25 Dwóch i pół III (22/24)
08:55 Przyjaciele V (2—7/24)
11:55 Teoria wielkiego podrywu IV (17—22/24) - serial kom.
14:30 Dwóch i pół III (23,24,1,2/24) - serial kom.
16:30 Przyjaciele V (8—13/24)
19:30 Teoria wielkiego podrywu IV (23,24,1,2,3,4/24)
22:00 The Office PL (3,4/12) - serial kom. Polska 2021
23:05 Comedy Club (1, 2) - program rozrywkowy
00:05 Miasteczko South Park
01:00 Pracoholicy II (3/10)

TVP SERIALE

08:30 Komisarz Alex II (1/13)
09:30 Rodzinka.pl IV (16/26)
10:05 Klan - telenowela
11:00 Ranczo VIII (1,2/13)
12:40 Komisarz Alex II (2/13)
13:40 Ojciec Mateusz 29 (8)
15:35 Komisarz Alex II (3/13) - serial krym. Polska 2012
16:25 Na sygnale
17:35 Ranczo VIII (3,4/13)
19:30 Ojciec Mateusz 29 (10) - serial krym. Polska 2023
20:30 Komisarz Alex XXIV (9) - serial krym. Polska 2025
21:30 Ranczo VIII (5,6/13)
23:25 Ojciec Mateusz 29
01:20 Pitbull (12/12)

CANAL+ KUCHNIA

10:05 Maximum Foodie IV (1)
10:35 U sąsiadów w kuchni XI
11:35 Włoskie życie Sophie Grigson II (3,4) - serial dok.
12:30 Comfort Food
13:25 m jak mięso (4, 5)
14:25 ABC gotowania – kuchnia turecka (8) - magazyn
14:50 Włoskie życie Sophie Grigson II (6,7) - serial dok.
15:45 Z pola na stół (6,7)
16:40 Jamie Oliver (5, 4)
18:30 Maximum Foodie IV (2)
18:55 m jak mięso (4, 5, 6, 6, 7)
21:15 Anthony Bourdain X
23:55 m jak mięso (1, 2) - mag.

CANAL+ DOMO

09:00 Przekopiemy Ci ogródek
09:55 Ucieczka na wieś XXII
10:55 Wielkie projekty: Australia X - serial dok.
11:55 Generalna odbudowa II
12:50 Gardeners' World (27)
14:05 Cudotwórcy VII (8/13)
15:00 Kupcie sobie zamek!
15:55 Daleko od miasta XIV
16:50 Gardeners' World (30)
18:00 Ucieczka na wieś XXII
18:55 Wielkie projekty: nasza ulica III (2) - serial dok.
20:00 Daleko od miasta XV (3)
21:00 Cudotwórcy VII (22)
22:00 Monty Don – brytyjskie ogrody (2/5) - serial dok.

PLANETE+

14:50 Najpiękniejsze rzeki świata II (4/10) - serial dok.
15:50 Niezwykłe podróże koleją VII (6/7) - serial dok.
16:55 360° – świat bez granic
17:55 Dokąd dzisiaj? IV (43,44)
18:40 1942. Długi rok przełomu (4/6) - serial dok. Francja 22
19:45 Wojna indochińska. 14 lat piekła - serial dok.
20:50 Monachium 1923. Nieudany pucz Hitlera
22:00 Premiera: 1979 – rok islamskiej rewolucji (2/2)
23:10 Zniewoleni (1/4)

DISCOVERY CHANNEL

10:00 Klan z Alaski VII (1/11)
11:00 Przetrwać nad Jukonem III (1/8) - serial dok.
12:00 Fani czterech kółek XVII
13:00 Nagi instynkt przetrwania: Elita II (2,3/11) - serial dok.
15:00 Złomowisko PL V (13/16)
16:00 Gorączka złota XVI (24)
17:00 Nic do zgłoszenia IV
18:00 Bracia Collins biorą się do roboty (6)
19:00 Nagi instynkt przetrwania XI (1,4/12) - serial dok.
21:00 Gorączka złota: na kłopoty Freddy Dodge V (2)
22:00 Łowcy opali VIII (19/20)
23:00 Akta ekspedycji II (5)

TVP HISTORIA

11:10 Polskie parki narodowe
11:35 Podziemne Włochy (4/8)
12:35 Złote jabłko (2)
13:35 Czerwiec '76 (27)
14:00 Królowie (44)
14:35 Czterdziestolatek (8)
15:30 Sensacje XX wieku
17:25 Czas honoru. Powstanie
18:20 Operacja Lato '76 (Radom '76) - film dok.
19:15 Flesz historii (767)
19:40 Polskie parki narodowe
20:15 Oficer (1/13)
21:10 Mordercza historia (4/6)
22:05 Salme: łodzie wikingów
23:10 Sensacje XX wieku

HISTORY

12:10 Gwiazdy lombardu XXII
13:05 Starożytni kosmici XIV
14:00 Tajemnice skryte w mroku (2/8) - serial dok.
14:50 Największe tajemnice świata VI (7/20) - serial dok.
15:45 Gwiazdy lombardu XII
17:10 II wojna światowa w kolorze (7/13) - serial dok.
18:10 Starożytni kosmici: najlepsze historie (4)
20:00 Starożytni kosmici XIV
21:00 Klątwa Wyspy Dębów XIII (22) - serial dok.
22:00 Wojny magazynowe XVII
23:00 Absurdy przeszłości: historie pełne ryzyka (5)

NATIONAL GEOGRAPHIC

14:00 Tajemnice wojennych wraków (7/8) - serial dok.
15:00 Strzegąc granic X
16:00 Złapać przemytnika (1/8)
16:55 Grobowiec Tutanchamona: historia w kolorze
17:55 Otchłań: powstanie i upadek nazizmu (6/10)
19:00 II wojna światowa: ukryta prawda (4/6) - serial dok.
20:00 Katastrofa w przestworzach XX (9/10) - serial dok.
21:00 Premiera: Inżynieria po katastrofie (6/6) - serial dok.
22:00 Jak oni to zbudowali? II

FOCUS TV

08:00 Byli sobie podróżnicy
08:55 Wehikuł czasu
09:00 Starożytni kosmici V
10:00 Gwiazdy lombardu XX
12:00 Apokalipsa – wojny 1945-1991 (1/6) - serial dok.
13:00 Poszukiwacze historii
14:00 Nowoczesne maszyny wojenne (4,5/5) - serial dok.
16:00 Dorwać tuńczyka II
18:00 Rolnicy. Podlasie III
20:00 Galileo - pr. popularn.
21:00 Poszukiwacze historii
23:00 Jak Hitler przegrał bitwę o ropę naftową - film dok.
00:00 Starożytni kosmici III
01:00 Rolnicy. Podlasie (4)

BBC EARTH

11:15 Skarby przeszłości i ich tajemnice IV (1/8) - serial dok.
12:15 Malownicze trasy kolejowe (4/6) - serial dok.
13:15 Mroźna planeta (2)
14:20 W okowach mrozu II
15:20 Życie na pustkowiu III (5)
16:25 Układ Słoneczny (5/5)
17:40 Azja (5/7) - serial dok.
18:45 Malownicze trasy kolejowe II - serial dok.
19:45 Dlaczego giną wieloryby?
20:55 Życie na pustkowiu: powroty III - serial dok.
21:55 W okowach mrozu II
22:55 Zdrowa zmiana II (7,8)

POLSAT VIASAT HISTORY

11:45 II wojna światowa – wielkie bitwy w Europie (4/8)
12:55 Machu Picchu: kamienne miasto - film dok. F 2024
14:00 Świta Hitlera (5,6/6)
16:25 Sekretne życie rzymskich cesarzy - film dok.
17:45 II wojna światowa: cena imperium (10/13) - serial dok.
18:50 II wojna światowa – wielkie bitwy w Europie (4/8) - serial dok. Wlk. Brytania 2019
20:00 Wielkie konflikty: powstania i upadki cywilizacji
21:00 Pracując dla wroga
22:05 Sekrety Watykanu: papież i diabeł (4/4)

szyfropanorama

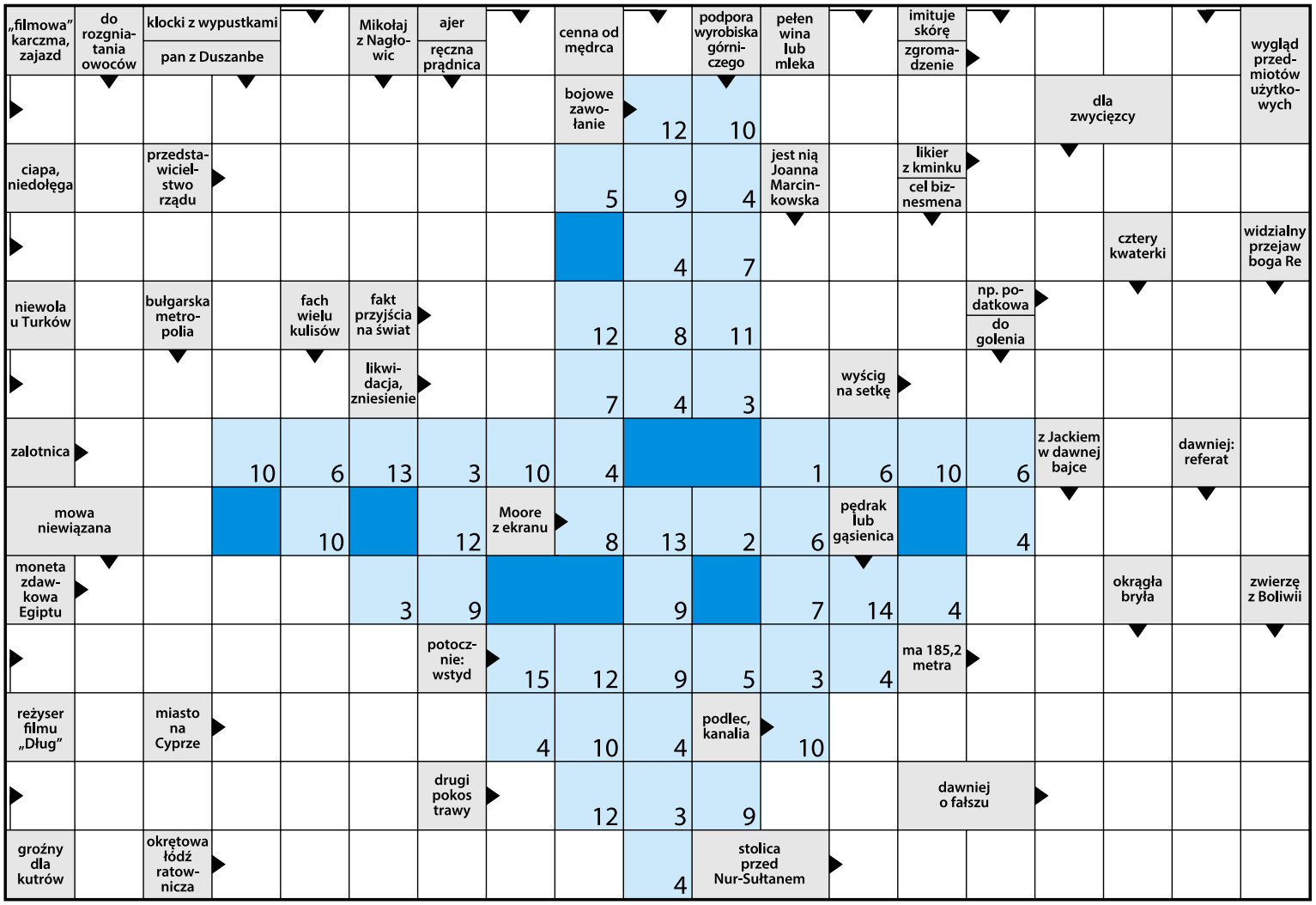

Tu wpisz litery z pól oznaczonych cyframi

1	2	3	4	5	6	7	8
9	10	11	12	13	14	15	

Rozwiązanie krzyżówki

15	12	14	7	10	4
1	4	3	5	9	4

JAK ROZWIĄZAĆ SZYFROPANORAMĘ?

Część „panoramiczną" należy rozwiązać jak zwykłą krzyżówkę panoramiczną. Przy okazji część liter z wpisywanych haseł wypełni niektóre pola zaznaczone kolorem, czyli te należące do szyfrokrzyżówki. W niej każdej liczbie odpowiada inna litera. „Rozkodowane" litery można wpisywać do pustych pól pod diagramem (pola 1-15).

Aby odczytać hasło trzeba przepisać je do właściwych kratek w polu „rozwiązanie krzyżówki".

Rozwiązanie z wydania 12 czerwca: SŁÓWKA PO ANGIELSKU

APLIKACJA WYBORCZEJ

Jeszcze więcej rozrywki w aplikacji i na ostatniej stronie „Gazety Wyborczej"

Rozrywka w „Wyborczej"

Codzienna porcja łamigłówek od poniedziałku do soboty na ostatniej stronie „Gazety Wyborczej"

wyborcza

PROSTO Z POLSKI
TYGODNIK

Piątek, 19 czerwca 2026 | Redaktorka prowadząca Joanna Chudzińska

Archeologia

Koniec mitu Tristana i Izoldy

To pierwszy potwierdzony genetycznie pochówek osób tej samej płci w średniowiecznej Polsce.

Piotr Zapotoczny

• **Dr Magdalena Przysiężna-Pizarska z Uniwestytetu Opolskiego** FOT. ALEKSANDRA KACZANOWSKA

Latem 2022 r. w trakcie prac archeologicznych na terenie katedry w Opolu odkryto liczne pochówki. W jednej z jam grobowych zlokalizowanych poza świątynią natrafiono wówczas na zwrócone ku sobie szkielety dwójki osób. Media szybko okrzyknęły znalezisko mianem „kochanków z Opola". Niedawno naukowcy opublikowali wyniki badań antropologicznych, które przyniosły zaskakujące wyniki.

Miłość czy przyjaźń?

Szkielety z przełomu trzynastego i czternastego wieku znaleziono na terenie obecnej parafii katedralnej w Opolu w miejscu, które w średniowieczu funkcjonowało jako cmentarz. Parę pochowano bez trumien, bezpośrednio na marach (noszach, katafalku).

– To był pochówek na terenie cmentarzyska, które przylega do świątyni i tak naprawdę jest on związany z kolegiatą Opolską, a nie samą katedrą, która powstała w piętnastym wieku. Gdy ją budowano, to nie zważano na pochówki, ale para, którą odkryliśmy ocalała przed zniszczeniem – mówi Magdalena Przysiężna-Pizarska z Uniwestytetu Opolskiego.

Zmarli byli ułożeni głowami ku sobie. „Jedna z tych osób nawet z pewną nieśmiałością, tak jak by się chowała w ramionach drugiej" – mówili wówczas obecni na miejscu archeolodzy. Wstępne badania archeologiczne wskazywały, że to kobieta i mężczyzna ułożeni w „tanecznym" oplocie.

„Oni przytulają się specyficznie, ponieważ mężczyzna spoczywa na klatce piersiowej. Biodra ma lekko przekręcone tak, jakby układał się do tańca i jego dłoń znajduje się pod plecami dziewczyny, ale ona opiera głowę na części zewnętrznej ramienia, tak jakby ją obracał w tańcu" – relacjonowali tuż po odkryciu archeolodzy.

Liczono, że badania antropologiczne wyjaśnią choć częściowo, kim byli pochowani w uścisku ludzie, jak umarli i dlaczego są pochowani akurat pod katedrą? Media snuły różne scenariusze, pisząc, że „para przytulonych szkieletów" to „Romeo i Julia", „Tristan i Izolda", czy „Esmeralda i Quasimodo".

Genetyka kontra romantyczne wizje

Naukowcy pobrali materiał genetyczny z kości (skroniowych) obu osób a następnie porównali go między sobą oraz z dawnymi populacjami europejskimi i z genomami współczesnych. Wyniki opublikowano w czasopiśmie „Journal of Archaeological Science: Reports". Jak się okazało, zastosowanie nowoczesnych metod analizy starożytnego DNA (aDNA) całkowicie zweryfikowało dotychczasowe założenia badaczy.

Po pierwsze, okazało się, że obie badane osoby to genetyczne kobiety. Po drugie, analiza bioinformatyczna wykazała, że kobiety nie były ze sobą spokrewnione w stopniu bliskim, czyli nie była to relacja matka-córka ani nie były to siostry. Na zmarłych nie było też śladów przemocy, nie potwierdzono też pośpiesznego pochowania, czy chaotycznego zasypania grobu.

Wiek kobiet w chwili śmierci oszacowano na około 40 lat.

– Są pochowane są razem i nie ma między nimi związku krewniaczego, czyli pokrewieństwa do trzeciego stopnia. Nie znaczy to jednak, że nie mogły zajmować się tym samym, że jedna na przykład nie szkoliła drugiej, że nie prowadziły jakiegoś wspólnego działania, nie pomagały ludziom, że nie były przyjaciółkami – mówi Magdalena Przysiężna-Pizarska.

Analiza aDNA weryfikuje hipotezy badaczy

Wyjaśnienie takiego pochówku badacze znaleźli w publikacji „Zwyczaje pogrzebowe ludu polskiego"Adam Fischera z 1921 r.

– Adam Fischer pisze o osobach, które zginęły w jednym czasie, bo coś się wydarzyło, na przykład choroba. Ludzie wierzyli wówczas, że są oni połączeni duszami i nie chcieli rozdzielać tych dusz. Po prostu. Prawdopodobnie dlatego te kobiety są pochowane razem – mówi Magdalena Przysiężna-Pizarska.

Jak dodaje, w Polsce pochówki podwójne dorosłych osób zostały opisane na wielu stanowiskach archeologicznych, jednak rzadko poddawane są one badaniom archeogenetycznym. Para pochowana przy katedrze w Opolu to pierwszy genetycznie potwierdzony pochówek osób tej samej płci w średniowiecznej Polsce.

„To odkrycie podważa tradycyjne, intuicyjne schematy myślenia w archeologii, to znaczy automatyczne przypisywanie uścisku w grobie parom heteroseksualnym, lub bliskiej rodzinie" – konkludują autorzy publikacji.

Współczesne spojrzenie na trzynastowieczne realia

Wyniki badań odbiły się szerokim echem zwłaszcza w środowisku osób LGBTQ+. „Czy były kochankami? Na razie ich uścisk pozostaje wzruszającą tajemnicą – dowodem na to, że średniowieczna Polska charakteryzowała się więziami międzyludzkimi bardziej zróżnicowanymi, niż kiedykolwiek odnotowano w spisanych pracach" – pisze jeden z portali poświęconym „tęczowej" społeczności w Polsce.

Od takiego postrzegania wyników badań dystansuje się dr Magdalena Przysiężna-Pizarska: – Nie jesteśmy w stanie udowodnić, że mamy tu drugie, trzecie, czy piętnaste dno. Nie ma dowodu na to, że te kobiety były w jakiś inny sposób połączone, niż tylko w grobie – mówi archeolożka.

Jak przypomina, okres średniowiecza to czas, gdy główną rolę odgrywają mężczyźni.

– Gdyby taka, bliska relacja dotyczyła dwóch facetów, to mogliby zostać najprawdopodobniej wykluczeni ze społeczeństwa. Natomiast kobiety były lekceważone, „coś tam sobie robiły". Chyba, że dochodziło o wiedźmy czy czarownice, to je palono na stosie. Ale to dopiero w kolejnych wiekach. Natomiast to, że są w bliskiej relacji, nie miało znaczenia i nikt w ogóle nie brał tego pod uwagę. One mogły wykonywać jedną profesję, na pewno zginęły w tym samym czasie, bo zostały pochowane razem. Mogły być razem, wykonując jakąś czynność. Po prostu. Nikt wtedy nie robił z tego wielkiego „halo" – mówi dr Magdalena Przysiężna-Pizarska.

Za publikacją w „Journal of Archaeological Science: Reports" stoją badacze z Instytutu Immunologii i Terapii Doświadczalnej PAN im. L. Hirszfelda we Wrocławiu, Uniwersytetu Christiana Albrechta w Kilonii i Uniwersytetu Opolskiego.

eprasa.pl a77f2c144b

Po wypadku 17-letniego Dominika

Kierownik pociągu z prokuratorskimi zarzutami

Kierownik pociągu nienależycie obserwował peron, zaniedbał swoje obowiązki – stwierdziła prokuratura i przedstawiła mu zarzuty karne.

Małgorzata Rusek

Dominik, 17-letni uczeń radomskiego liceum, wpadł pod koła ruszającego pociągu w sobotę 14 lutego około godz. 12 na przystanku kolejowym w Woli Bierwieckiej koło Radomia. Nastolatek wracał z zakupów z mamą, na stacji kolejowej pomagał wynieść z pociągu wózek z dzieckiem. Gdy był jeszcze na peronie, pociąg z otwartymi drzwiami ruszył. Gdy chłopak chciał wsiąść ponownie do wagonu, drzwi przycięły mu rękę. Nie zdołał jej uwolnić, pociąg wciągnął go pod koła.

DOMINIK WPADŁ POD KOŁA POCIĄGU

Dominik w wypadku stracił obie nogi i część dłoni. W bardzo ciężkim stanie został przewieziony do Mazowieckiego Szpitala Specjalistycznego w Radomiu, a następnie do Wojskowego Instytutu Medycznego w Warszawie. Przez prawie miesiąc pozostawał w śpiączce farmakologicznej, lekarze walczyli o jego życie. Tuż przed weekendem majowym wyszedł ze szpitala. Obecnie przechodzi rehabilitację, która ma go przygotować do zaprotezowania.

Po wypadku Prokuratura Okręgowa w Radomiu wszczęła śledztwo. Przesłuchano świadków, w tym samego Dominika oraz kierownika pociągu, którym jechał nastolatek. Pracownik Kolei Mazowieckich stwierdził, że ze względu na problemy z pamięcią nie pamięta zdarzenia.

• **Dominik Hołuj w szpitalu** FOT. ARCHIWUM RODZINNE

Z kolei rodzice Dominika w rozmowie z „Wyborczą" relacjonowali, że gdy pociąg wciągnął Dominika pod koła, a świadkowie zeskoczyli na tory, aby tamować masywny krwotok, kierownik pociągu nie podszedł, nie zaoferował pomocy, nie przyniósł apteczki.

Opaskę zaciskową na krwawiącą nogę założył mężczyzna, który przybiegł z pomocą, zrobił ją ze znalezionego na peronie szalika. Ratownicy, którzy przyjechali na miejsce, byli zdania, że ten zabieg uratował Dominikowi życie.

Po wypadku wspólną komisję powołały spółki Koleje Mazowieckie i PKP Polskie Linie Kolejowe. Efektem prac jest raport. Z dokumentu wynika, że przyczyną zdarzenia było również to, że Dominik podjął próbę wsiadania, kiedy kierownik pociągu wydał polecenie odjazdu.

Zupełnie inne wnioski przyjął Urząd Transportu Kolejowego, który po kontroli w Kolejach Mazowieckich wypunktował łącznie 24 nieprawidłowości. Stwierdzono m.in. brak właściwej obserwacji wymiany podróżnych przez kierownika pociągu i brak właściwej obserwacji peronu za pomocą kamer zewnętrznych przez maszynistę w trakcie rozruchu pociągu. Koleje Mazowieckie wniosły zastrzeżenia do ustaleń zawartych w protokole kontroli, ale prezes UTK po ich rozpatrzeniu nie uwzględnił ich. Postępowanie administracyjne wobec przewoźnika w sprawie naruszenia przepisów dotyczących bezpieczeństwa nadal się toczy.

We wtorek 9 czerwca Prokuratura Okręgowa Radomia zaplanowała przedstawienie zarzutów kierownikowi pociągu, Marcinowi W. Mężczyzna przyjechał do prokuratury, ale tu zasłabł i został zabrany do szpitala. Stało się to po tym, gdy prokurator przedstawił mu zarzuty. Według śledczych 48-letni Marcin W. jako kierownik pociągu nienależycie obserwował peron i zaniedbał swoje obowiązki, co doprowadziło do tragicznego wypadku Dominika.

– Przedstawiliśmy podejrzanemu zarzut spowodowania wypadku w ruchu lądowym, wypadku kolejowego, w wyniku którego pokrzywdzony Dominik doznał obrażeń ciężkich obrażeń ciała skutkujących ciężkim kalectwem. W ramach tego zarzutu prokurator zarzucił podejrzanemu także narażenie na niebezpieczeństwo utraty życia lub zdrowia pasażerów podróżujących tego dnia pociągiem, to jest kobiety i jej kilkumiesięcznego dziecka, narażenia ich na niebezpieczeństwo upadku na peronie w momencie odjazdu pociągu i przedostanie się pod pudło tego pociągu – poinformował prokurator Robert Bińczak. Jak dodał, według ustaleń śledztwa, kierownik pociągu nie uprzedził wysiadających pasażerów sygnałem gwizdka i przedwcześnie w fazie wysiadania, kiedy Dominik i matka dziecka z wózkiem jeszcze wysiadali, nadał sygnał przez radiotelefon do maszynisty, aby ten mógł wprowadzić skład pociągu w ruch.

– Dzisiaj czynność przebiegała w sposób niestandardowy, dlatego że okazało się, że podejrzany nie może brać udział w czynności. Zarzut został mu ogłoszony, odebrano od niego dane osobowe, ale nie potrafił się odnieść nawet do zarzutu, bo stwierdził, że jest pod wpływem leków i go nie rozumie. Próba przeczytania mu ponownie tego zarzutu okazała się również bezskuteczna. W związku z tym wręcz stwierdził, że widzi mnie jak przez szybę. To było w obecności jego obrońcy. Konieczne było wezwanie pomocy medycznej, a ta zabrała podejrzanego na szpitalny oddział ratunkowy – relacjonował prokurator Bińczak.

Kierownikowi pociągu grozi kara do 8 lat więzienia. Marcin W. sprawował funkcję kierownika pociągu od trzech lat. Po wypadku przebywał na zwolnieniu lekarskim i już nie pracował.

REHABILITACJA

– Dominik jest już od jakiegoś czasu na rehabilitacji, ćwiczy intensywnie, żeby wzmocnić mięśnie. Przygotowuje się do założenia protez. Ale zanim to nastąpi, trzeba odpowiednio przygotować organizm. Proces nie będzie szybki, blizny na nogach muszą się jeszcze wygoić, operację miał zaledwie dwa miesiące temu – mówi Dariusz Hołuj, tata Dominika. Jak relacjonuje, proponował Dominikowi, aby ten zrobił sobie roczną przerwę w nauce, ale nastolatek stanowczo odmówił. Nastolatek, który obecnie kończy trzecią klasę w I Liceum Ogólnokształcącym w Radomiu, chciałby w przyszłym roku podejść do matury. Mimo wypadku nadal marzy o pracy w kolejnictwie.

– Przekonywałem go, że miałby ten czas, aby nadrobić zaległości, przygotować się do klasy maturalnej, ale on absolutnie nie chce przerwy. Powiedział, że wraca do szkoły od września, przystępuje do matury i idzie na studia. Cóż mogę w takiej sytuacji? Tylko go wspierać. I to robimy. Dominik ma cel, ma chęci i to go motywuje – mówi tata nastolatka.

Aby powrót do szkoły był możliwy, konieczne jest przystosowanie i budynku szkolnego, i przeorganizowanie życia całej rodziny.

– Szkoła bardzo nas wspiera. Mamy zapewnienie, że jeżeli Dominik będzie w stanie wrócić do nauki od września, to lekcje jego klasy zostaną zorganizowane na parterze budynku. Pani dyrektor stara się też, aby przed rozpoczęciem roku szkolnego przystosowano na parterze łazienkę do potrzeb osób niepełnosprawnych, wybudowano podjazdy. To ogromna pomoc dla nas – mówi Dariusz Hołuj. Rodzina rozgląda się też za mieszkaniem w centrum Radomia.

– Chcielibyśmy je wynająć od września, żeby Dominik, zwłaszcza w zimie, nie musiał dojeżdżać z Dobieszyna. Szukamy mieszkania na parterze lub w bloku z windą, blisko liceum Kopernika w Radomiu. Będziemy wdzięczni za informacje o takim lokum – mówi Dariusz Hołuj.

OGŁOSZENIE PŁATNE Radom/34439596

ZARZĄD POWIATU RADOMSKIEGO INFORMUJE

W siedzibie Starostwa Powiatowego w Radomiu przy ul. Tadeusza Mazowieckiego 7, oraz Biuletynie Informacji Publicznej Powiatu Radomskiego w dziale „Komunikaty"; w dniu 19 czerwca 2026 roku został podany do publicznej wiadomości **wykaz nieruchomości (lokali mieszkalnych) stanowiących własność Powiatu Radomskiego przeznaczonych do sprzedaży w drodze bezprzetargowej, położonych w miejscowości Chwałowice gmina Iłża, powiat radomski.**

Szczegółowe informacje dotyczące zbywanych nieruchomości lokalowych można uzyskać osobiście w budynku przy ul. Granicznej 24 w Radomiu, pok.306, oraz telefonicznie pod nr (048)3655801 wew.427 w godz. od 8.00 do 15.00.

Z up. Zarządu
Rafał Czajkowski
Sekretarz Powiatu

OGŁOSZENIE WŁASNE WYDAWCY 34439779

NEWSLETTERY WYBORCZEJ

Wszystkie piszą ludzie, nie maszyny
Nasi najlepsi redaktorzy.
Możesz wybrać z bogatej oferty
ponad **40** różnych newsletterów.
Zapisz się na: **wyborcza.pl/newslettery**

wyborcza.pl

1 RP

eprasa.pl a77f2c144b

EDEKA center Schwedt
ODER-CENTER
ZAKUPY W SCHWEDT

Oferta obowiązuje od 22 do 27.06.2026 lub do wyczerpania zapasów.

Kawa Melitta
różne rodzaje
n.c. = 19,99 €
opak. 1 kg
PROMOCJA 13,99

Sosy Kühne
różne rodzaje
1 kg = 3,96 €
n.c. - 1,69 €
opak. 250 ml
PROMOCJA 0,99

Żelki Katjes
różne rodzaje,
1 kg = 3,30 €, n.c. = 1,49 €
opak. 300 g
PROMOCJA 0,99

Żel do kąpieli Palmolive
różne rodzaje
1 l = 3,96 €
n.c. = 1,45 €
opak. 250 ml
PROMOCJA 0,99

Lenor do płukania
różne rodzaje
1 pranie = 0,07/0,06 €
wydajność 32/38 prań
PROMOCJA 2,19

Napoje Schwip Schwap, Pepsi, 7 Up
różne rodzaje
1 l = 0,55 €
n.c. = 1,49 €
opak. 1,25 l
PROMOCJA 0,69 +0,25 € kaucja

Czekolada Lindt
różne rodzaje
1 kg = 16,90 €
n.c. = 2,19 €
opak. 100 g
PROMOCJA 1,69

Chipsy Pringles
różne rodzaje
1 kg = 10,22 €
n.c. = 2,79 €
opak. 185 g
PROMOCJA 1,89

Wszystkie ceny w euro, n.c. = najniższa cena z ostatnich 30 dni.

EDEKA center • Landgrabenpark 1 • 16303 Schwedt/Oder • godziny otwarcia: pon. – sob. 8:00 – 20:00

Wydawca: Dritte EDEKA-Markt Minden-Hannover GmbH, Wittelsbacherallee 61, 32427 Minden

Szczecin/34437313

GAZETA wyborcza DLA FIRM, URZĘDÓW I INSTYTUCJI

- **Przetargi,** licytacje, zamówienia publiczne
- **Ogłoszenia** sądowe i rekrutacyjne
- **Nekrologi,** kondolencje, wspomnienia

KONTAKT: kontakt_komunikaty@wyborcza.pl, tel. 507 094 232
nekrologi@wyborcza.pl, tel. 22 555 55 55

Komunikaty.pl nekrologi.wyborcza.pl

eprasa.pl a77f2c144b

Województwo Świętokrzyskie

Walka o potomstwo

– To pionierski program – chwalą się w Urzędzie Marszałkowskim Województwa Świętokrzyskiego. Radny KO krytykuje: „Rodzina na swoim".

Grzegorz Walczak

Przystanek: Rodzina" jest przedstawiany jako pionierski program marszałek województwa świętokrzyskiego Renaty Janik z PiS. Każda kobieta, która po urodzeniu dziecka wróci do pracy w Urzędzie Marszałkowskim, może pracować każdego dnia krócej o dwie godziny, z jednoczesnym zachowaniem 100 procent wynagrodzenia. – Dotyczy to mam wychowujących dzieci urodzonych od 1 stycznia 2026 r. aż do ukończenia przez nie siódmego roku życia – obwieściła marszałek Janik.

Co ważne: program nie jest ograniczany innymi przywilejami. Matka karmiąca, której przysługuje skrócony czas pracy o godzinę, skończy pracę trzy godziny wcześniej. Jeśli zaczyna o 7.30, to o 12:30 może szykować się do domu.

TYLKO DWIE PRACOWNICE URODZIŁY DZIECI

„Chcemy, aby Urząd Marszałkowski, jako nowoczesny pracodawca dawał dobry przykład i był inspiracją dla innych samorządów oraz instytucji publicznych w kraju" – zachwala Przemysław Chruściel, rzecznik Urzędu Marszałkowskiego Województwa Świętokrzyskiego. Przekonuje, że to „coś więcej niż projekt dla jednego urzędu", a część „szerokiej, regionalnej polityki". „Pokazujemy zupełnie nowe, systemowe myślenie o człowieku. Chcemy stworzyć kulturę pracy, w której obowiązki domowe nie są barierą w karierze, ale wartością, którą pracodawca wspiera każdego dnia" – przekazuje „Wyborczej".

Pytany o koszty, odpowiada, że „to rozwiązanie nie wymaga żadnych dodatkowych pieniędzy z budżetu".

„Wszystko opiera się na lepszej organizacji pracy wewnątrz urzędu, co w pełni poparły związki zawodowe podczas wspólnych konsultacji. Traktujemy te działania jako mądrą, długofalową inwestycję w naszych pracowników. Głęboko wierzymy, że wypracowane przez nas standardy mogą w przyszłości stać się inspiracją do zmian o charakterze systemowym na poziomie ogólnokrajowym – na przykład poprzez wprowadzenie podobnych rozwiązań do Kodeksu pracy, co docelowo objęłoby szeroki rynek pracy" – uważa.

Program wszedł w życie od 1 czerwca. Czy jacyś rodzice już z niego korzystają?

„Dwie mamy, które urodziły w tym roku, po powrocie do pracy będą mogły pracować o dwie godziny krócej każdego dnia, zachowując pełne wynagrodzenie. Najważniejsze jest jednak to, że daliśmy jasny, bezpieczny sygnał wszystkim kolejnym osobom w urzędzie, które dopiero planują powiększenie rodziny" – zauważa Chruściel.

W 2015 roku na świat przyszło 29 dzieci zatrudnionych w urzędzie osób. Dwa lata temu – 10. Tendencja jest spadkowa.

ŚWIĘTOKRZYSKIE SIĘ WYLUDNIA

Chruściel przywołuje zatrważające dla Świętokrzyskiego dane. Wynika z nich, że między 2015 a 2023 rokiem w regionie ubyło 90 tys. mieszkańców. Liczba urodzeń spadła z 12,5 tys. w 2000 roku do nieco ponad 7 tys. w 2025.

Z alarmującej prognozy Głównego Urzędu Statystycznego sprzed trzech lat wynika natomiast, że do 2060 roku liczba mieszkańców województwa świętokrzyskiego zmniejszy się najbardziej w Polsce – o 30,6 procent. Kielce skurczą się z ok. 184 tysięcy mieszkańców do poziomu 127,2 tysięcy. GUS przewiduje też, że w 2060 roku to właśnie Świętokrzyskie będzie najbardziej starzejącym się regionem. Odsetek mieszkańców powyżej 65. roku życia wzrośnie z obecnych 22 do 36 proc.

„Wiemy, że sami nie odwrócimy globalnych trendów, ale bierność i udawanie, że problemu nie ma, byłyby o wiele bardziej kosztowne" – przekazuje Przemysław Chruściel. I na poparcie tego, że samorząd województwa nie chowa głowy w piasek. wylicza „wielkie inwestycje w zdrowie", w tym budowę bloku porodowego na Czarnowie za blisko 18 mln zł.

Do 2060 roku liczba mieszkańców województwa świętokrzyskiego zmniejszy się o 30,6 procent. Kielce skurczą się z ok. 184 tysięcy mieszkańców do poziomu 127,2 tysięcy. GUS przewiduje też, że w 2060 roku to właśnie Świętokrzyskie będzie najbardziej starzejącym się regionem

• **Marszałek Renata Janik przed Urzędem Marszałkowskim Województwa Świętokrzyskiego**
FOT. GRZEGORZ WALCZAK

Wracając do programu „Przystanek: Rodzina", w podzielonym na różne frakcje świętokrzyskim PiS-ie, nie obyło się bez uszczypliwości. Film przed gmachem urzędu nagrali posłowie Agata Wojtyszek i Bartłomiej Dorywalski. Oboje nie są zaliczani do stronników szefowej świętokrzyskiego PiS Anny Krupki. A z tą ostatnią trzyma marszałek Renata Janik.

Agata Wojtyszek przekonuje na nagraniu, że „Prawo i Sprawiedliwość zawsze stawiało polską rodzinę na pierwszym miejscu", a jednocześnie gratuluje marszałek pilotażowego programu.

Ciekawsze jest to, co mówi Dorywalski. A ten dopowiada: „Jednocześnie pragniemy odwołać się do dobrego serca pani marszałek i zaapelować o to, aby objąć tym programem rodziców dzieci do ukończenia siódmego roku życia. Wszystkich dzieci. Nie tylko urodzonych w bieżącym roku".

Co na to urząd? Chruściel odpowiada, że program nie jest jednorazowym świadczeniem socjalnym, ale „ma zachęcać do posiadania dzieci w przyszłości i pomagać w powrocie do pracy w tym najtrudniejszym, początkowym okresie". „Wprowadzając tak duże zmiany organizacyjne, musieliśmy wyznaczyć jasną datę startu i zdecydowaliśmy, że będą to dzieci urodzone od 1 stycznia tego roku" – dodaje.

Gerard Pedrycz, radny sejmiku z Koalicji Obywatelskiej, ma inne zastrzeżenia wobec programu. – To przypomina trochę „rodzinę na swoim". Bo przecież nie jest tajemnicą, że w urzędzie pracują głównie ludzie wspierający panią marszałek – twierdzi, nawiązując do tego, że PiS od 2018 roku rządzi w Świętokrzyskiem. – Wspierajmy rodziny wielodzietne w Świętokrzyskiem, bo to one ponoszą olbrzymi wysiłek wychowywania potomstwa, a nie kolegów, czy koleżanki z pracy. Dziś mało kto decyduje się na dzieci, a na więcej niż dwójkę prawie nikt. Wolałbym, żeby urząd skupiał się na tego rodzaju pomocy.

Przemysław Chruściel nie zgadza się z taką argumentacją.

„Takie oceny są krzywdzące dla naszych pracowników. Urząd Marszałkowski to przede wszystkim ludzie – doświadczeni urzędnicy i świetni specjaliści. Zdecydowana większość z nich pracuje tu od kilkunastu, a nawet kilkudziesięciu lat. To dzięki ich wiedzy i zaangażowaniu ten urząd działa sprawnie i profesjonalnie, niezależnie od tego, kto w danym momencie kieruje województwem" – przekonuje.

Stwierdza, że program powstał dla nich wszystkich, bez wyjątków: „Zasada 'lider zaczyna od siebie' oznacza po prostu, że jako samorząd bierzemy odpowiedzialność za warunki pracy we własnym domu. Chcemy przetrzeć szlaki i pokazać innym instytucjom publicznym, że takie rozwiązania z powodzeniem sprawdzają się w codziennej praktyce administracji. Jeśli chcemy w przyszłości rozmawiać o systemowych zmianach w prawie pracy w Polsce, musimy najpierw sami dowieść, że to po prostu działa".

ŻAŁUJĄ DECYZJI O DZIECKU

– Dostrzegam dwa plusy. Po pierwsze, program faktycznie może stanowić bodziec do posiadania potomstwa. Po drugie, może przyciągać do pracy w administracji samorządu województwa – mówi profesor Piotr Szukalski, demograf z Uniwersytetu Łódzkiego.

Zwraca uwagę, że dziś wiele instytucji publicznych zmaga się z problemem braków kadrowych. – Skrócony o dwie godziny czas pracy to może być silny czynnik zwiększający atrakcyjność pracy w urzędzie. I to najbardziej namacalna korzyść – mówi.

A minusy? – Urząd deklaruje, że przez wiele lat będzie ponosił część kosztów utrzymania pracowników, ale u innych wywoła poczucie niesprawiedliwości. Dla-

eprasa.pl a77f2c144b

czego kobieta, która urodziła dziecko ostatniego dnia grudnia 2025 roku, ma nie dostać wsparcia? Część osób może czuć się zawiedziona. To, kiedy urodziło się dziecko, diametralnie zmienia sytuację rodzica – twierdzi profesor Szukalski.

Dr Magdalena Piłat-Borcuch, socjolożka z Uniwersytetu Jana Kochanowskiego w Kielcach: – Zawsze będziemy mieć poczucie niesprawiedliwości. Kiedyś nie było 500 plus, 800 plus, innych programów. A mimo to, takich problemów demograficznych jak teraz nie mieliśmy. Zawsze można się do czegoś przyczepić, ale sam program to mimo wszystko niezła inicjatywa.

Jej zdaniem to „krok w dobrym kierunku, dający jakieś poczucie bezpieczeństwa i opieki dla przyszłych mam". – Urząd daje impuls, choć szczerze mówiąc, nie sądzę, aby nawet te dwie wolne godziny wpływały na czyjąś decyzję o rodzicielstwie. Mam wrażenie, że w Polsce i innych krajach rozwiniętych jesteśmy już w takim momencie, że niesprzyjających trendów demograficznych nie sposób odwrócić – dodaje.

Decyzję o macierzyństwie nazywa „projektem wysokiego ryzyka". – Tendencja jest taka, że coraz więcej młodych ludzi mówi, że nie chce być rodzicami. A ponad 10 procent rodziców żałuje decyzji o posiadaniu dziecka. Zastrzegają, że kochają swojego syna, czy córkę, ale gdyby mieli raz jeszcze podjąć decyzję o rodzicielstwie, nie zdecydowaliby się na to – mówi.

I zaznacza, że dziś „rodzicielstwo to projekt w pełni zaplanowany", a poza stabilnością ekonomiczną, dostępnością do tanich mieszkań, na decyzję wpływ mają też czynniki społeczne. – Pojawia się coś, co nazywa się syndromem żalu. Młodzi rodzice odczuwają społeczne koszty posiadania dziecka. Widzą, że coś ich omija: kariera, podróże, dobre życie.

Zgodnie z programem, gdy oboje rodzice są pracownikami urzędu marszałkowskiego, sami zdecydują, które z nich będzie korzystać ze skróconego o dwie godziny czasu pracy.

Według profesora Szukalskiego dobrze byłoby, gdyby urząd zapewniał elastyczność korzystania z programu. – Przykładowo: „Nie możesz pracować dłużej niż 7 godzin, ale w przypadku pozostałej jednej godziny dopuszczamy możliwość kumulowania i wzięcia dnia wolnego" – zwraca uwagę demograf.

W jakim stopniu program może stanowić skuteczną walkę z pogarszającą się demografią?

– Nie wierzę w skuteczność pojedynczych działań – nie pozostawia złudzeń profesor Piotr Szukalski. – Trzeba natomiast budować atmosferę sprzyjającą rodzinom i wdrażać instrumenty, z których młodzi ludzie wybierać będą miks swoich potrzeb. Bo wbrew temu, co się sugeruje, młodzi nie są jednorodną grupą. W zależności od poziomu wykształcenia, systemu wartości i wielu innych czynników, dla każdego coś innego będzie decydujące przy decyzji o posiadaniu dziecka.

Kobieta, która po urodzeniu dziecka wróci do pracy w Urzędzie Marszałkowskim, może pracować każdego dnia krócej o dwie godziny, z jednoczesnym zachowaniem 100 procent wynagrodzenia

„CO 50. NARODZINY" W SĄDZIE

Urząd marszałkowski wprowadził też drugą inicjatywę. To „8 Godzin dla Naszych Rodzin". To dodatkowa, w pełni płatna pula czasu wolnego do wykorzystania w roku kalendarzowym przez każdego pracownika.

„Czasami trzeba pomóc starszym rodzicom, zrobić im zakupy, posprzątać lub pojechać z nimi do lekarza, a innym razem pójść na przedstawienie do przedszkola czy załatwić ważną sprawę urzędową dla kogoś bliskiego. Dajemy pracownikom pełną swobodę"- wskazuje ideę tego wsparcia Przemysław Chruściel.

Większe emocje wywołuje inny program „prorodzinny" ustanowiony przez władze województwa świętokrzyskiego. Pod chwytliwą nazwą „Co 50. narodziny – realne wsparcie dla Rodziny" marszałek Renata Janik rozdaje tekturowe czeki na 10 tys. zł i pluszowe misie dla rodziców co 50. dziecka urodzonego w Wojewódzkim Szpitalu Zespolonym w Kielcach.

Wojewoda świętokrzyski skierował skargę do sądu, domaga się stwierdzenia nieważności uchwały, a radni opozycji twierdzą wprost: – Program służy autopromocji marszałek województwa świętokrzyskiego z PiS.

Na tamtym programie nie tylko politycy nie zostawiali suchej nitki. – To marnowanie pieniędzy i nic więcej – mówił prof. Piotr Szukalski. – To poroniony pomysł. Nie rozumiem, czemu ma służyć taka loteria.

Wojewódzki Sąd Administracyjny ma rozpatrzyć skargę na program 18 czerwca.

REKLAMA

Białystok/34439366

1 RP

eprasa.pl a77f2c144b

Jacek Brzuszkiewicz

Samorząd

Burmistrz Kamionki skazany za korupcję

Karol Ługowski, burmistrz Kamionki na Lubelszczyźnie, został prawomocnie skazany za korupcję. Następnego dnia po wyroku z automatu stracił mandat.

46-letni Karol Ługowski został skazany przez Sąd Okręgowy w Lublinie na rok więzienia w zawieszeniu na trzy lata. Ma zapłacić 1,5 tys. zł grzywny. Sąd uznał też przepadek 700 zł, czyli części nagrody, którą Ługowski przyznał podwładnemu urzędnikowi, a potem pod stołem wziął pieniądze do kieszeni. Sprawa prawdopodobnie nigdy nie ujrzałaby światła dziennego, gdyby nie skarbniczka gminy Kamionka, która odmówiła zwrotu części nagrody, a potem Ługowskiego nagrała. I została z ratusza zwolniona.

JAK BURMISTRZ CZARNKA GOŚCIŁ

Prawomocny wyrok na Ługowskiego zapadł w 11 czerwca. Jako że burmistrz popełnił przestępstwo umyślne, następnego dnia stracił z automatu mandat. W piątek (12 czerwca) obowiązki burmistrza Kamionki objął dotychczasowy zastępca Ługowskiego – Grzegorz Szymanek. – Teraz komisarz wyborczy ma 90 dni na wyznaczenie nowego terminu wyborów uzupełniających – informuje Marcin Bubicz, rzecznik prasowy wojewody lubelskiego.

Kamionka to sześciotysięczna gmina w powiecie lubartowskim na Lubelszczyźnie. Słynie ze znajdującego się na jej terenie Pałacu Zamojskich w Kozłówce i największego w Polsce Muzeum Socrealizmu.

Karol Ługowski pochodzi z samej Kamionki. W 2009 r., jako osoba spoza branży, wygrał konkurs na stanowisko rzecznika prasowego lubelskiego oddziału Narodowego Funduszu Zdrowia. Jako że wtedy w takich konkursach nic nie działo się z przypadku, przylgnęła do niego łatka osoby z mocnymi plecami w lubelskiej Platformie Obywatelskiej. Z NFZ Ługowski odszedł do Urzędu Gminy w Kamionce, gdzie został szeregowym urzędnikiem. W 2014 r. niespodziewanie wystartował w wyborach samorządowych i już w pierwszej turze został wójtem. Kolejno wygrywał w 2018 r. i 2024 r.

Po dojściu do władzy PiS Ługowski zaczął pokazywać się w towarzystwie lokalnych działaczy tej partii. Częstym gościem w gminie Kamionka zaczął być Przemysław Czarnek, ówczesny minister edukacji i nauki, szef lubelskiego regionu PiS. Czarnek był w gminie m.in. dwa dni przed wyborami 15 października 2023 r. Otrzymał wtedy od Ługowskiego m.in. koszulkę lokalnej drużyny piłkarskiej LKS Kamionka ze swoim nazwiskiem na plecach.

Ługowski poparł Czarnka, jedynkę na lubelskiej liście PiS, a wcześniej do Kamionki popłynęły miliony wsparcia w ramach rządowego programu Polski Ład. Gmina otrzymała m.in. 9,2 mln zł na budowę stadionu miejskiego oraz kanalizacji, oraz 9 mln zł na budowę i remont gminnych dróg.

Co ciekawe, Ługowski otrzymał kolejne dofinansowanie z rąk marszałka województwa lubelskiego Jarosława Stawiarskiego (PiS) dwa dni przed wyborami samorządowymi, które wygrał.

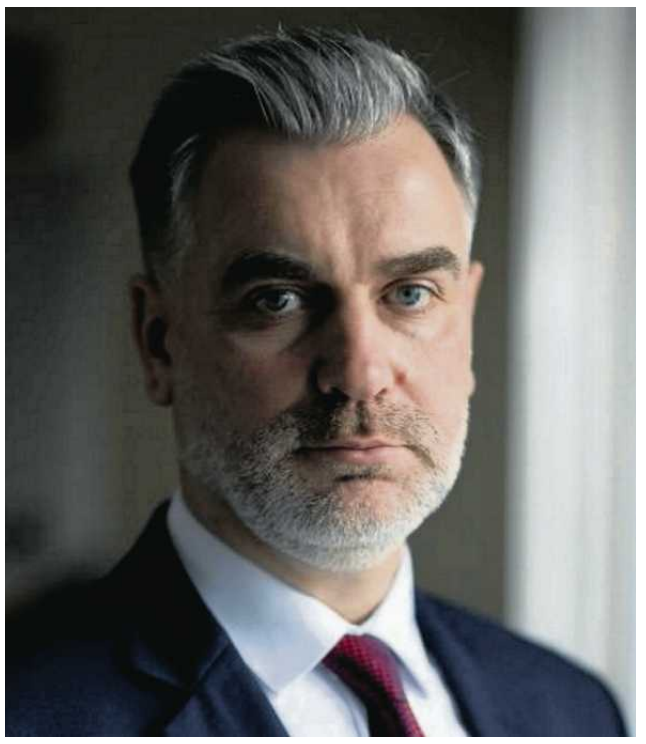

• **Karol Ługowski, odwołany burmistrz Kamionki na Lubelszczyźnie**
FOT. MATERIAŁY PRASOWE

Wybory uzupełniające mają się odbyć w pierwszej połowie września

NAGRAŁA BURMISTRZA

W kolejnych wyborach Ługowskiemu nie przeszkodziła ani sprawa korupcyjna w prokuraturze, ani toczący się latami proces sądowy,

Ale po kolei. W drugiej połowie 2015 r., zaledwie rok po objęciu przez Ługowskiego urzędu, gminą wstrząsnęła największa w historii afera. Wójt przyznał dwojgu wysokim urzędnikom po 3 tys. zł nagrody rocznej za satysfakcjonujące wyniki w pracy. Dostała je skarbniczka i sekretarz gminy. Wniosek Ługowskiego przegłosowali radni, bo wójt miał tam większość.

Jednak według śledczych po wręczeniu premii pieniężnych Ługowski miał udać się do nagrodzonych i domagać się zwrotu części gotówki, konkretnie kwot po 700 zł. O ile sekretarz gminy pieniądze Ługowskiemu przekazał, o tyle skarbniczka jednoznacznie odmówiła, wskazując mu drzwi wejściowe.

– Z tego, co pamiętam, skarbniczka zarejestrowała rozmowę z wójtem Ługowskim i o wszystkim poinformowała organy ścigania. Po tym rada gminy odwołała urzędniczkę, mimo że ta spodziewała się wtedy dziecka – opowiada „Wyborczej" ówczesny przewodniczący rady gminy Sławomir Struski, działacz Polskiego Stronnictwa Ludowego, który głosował przeciwko odwołaniu skarbniczki.

W OBRONIE BURMISTRZA

Kamionka to teren powiatu lubartowskiego. Jednak śledczy z tego miasta zostali ze sprawy wyłączeni. Została ona skierowana na drugi koniec województwa do Prokuratury Rejonowej w Rykach. Śledczy z tego miasta oskarżyli zarówno wójta Ługowskiego, jak i sekretarza gminy o korupcję. Obaj nie przyznali się do zarzutów.

W 2019 r. przed Sądem Rejonowym w Lubartowie zapadł nieprawomocny wyrok. Obaj samorządowcy zostali skazani za korupcję na kary więzienia w zawieszeniu, ale ich obrońcy od wyroków się odwołali. Zarzucili sędziemu, że nie przeprowadził bezstronnego i rzetelnego postępowania. Sprawa trafiła do Sądu Okręgowego w Lublinie, który zwrócił ją do Lubartowa, do ponownego rozpatrzenia.

Tam proces rozpoczął się dopiero w 2024 r. i ponownie wójt został skazany na więzienie w zawieszeniu. Jednocześnie lubartowski sąd warunkowo umorzył sprawę sekretarza gminy, traktując ją jako czyn mniejszej wagi. Argumentował, że ten jedynie wręczał wójtowi korzyść majątkową. Były sekretarz gminy w 2024 r. musiał zapłacić 11,2 tys. zł zwrotu kosztów sądowych.

To nie był koniec. Burmistrz Kamionki odwołał się od skazującego wyroku do Sądu Okręgowego w Lublinie. Wynajął dwóch najdroższych lubelskich adwokatów. Ci starali się przekonać sąd, że nie doszło do przestępstwa, podważali wiarygodność dowodów i argumentowali, że oskarżenie opiera się na intrydze byłej pani skarbnik.

11 czerwca na sali rozpraw zjawiło się kilkudziesięciu mieszkańców Kamionki, stronników Karola Ługowskiego. Byli tam m.in. przedstawiciele ochotniczych straży pożarnych, którzy ręczyli za wójtem. Do tego obrońcy Ługowskiego przedstawili listy z poparciem, w sumie ponad półtora tysiąca podpisów.

Wszystko na nic. Karol Ługowski został prawomocnie skazany.

– O uniewinnieniu nie może być mowy – zastrzegł w ustnym uzasadnieniu sędzia Sławomir Kaczor, a wyraźnie zasępiony Ługowski chyłkiem opuścił sąd, nie chcąc komentować sprawy lokalnym mediom. Nazajutrz po wyroku Karol Ługowski nie pojawił się w pracy. – Nie dzwonił, nawet nie przyszedł się pożegnać. Kurtuazyjnie dzwoniliśmy, ale burmistrz nie odebrał. Przepadł, jak kamień w wodę – opowiadają urzędnicy z Kamionki.

Tego dnia z samego rana obowiązki burmistrza objął jego zastępca Grzegorz Szymanek.

Wybory uzupełniające burmistrza Kamionki mają się odbyć w pierwszej połowie września.

OGŁOSZENIE Kraj/34415988

Masz problemy w domu, pracy na uczelni?
Niepokoisz się, ze ich przyczyna bądź skutkiem jest choroba lub zaburzenie psychiczne?
Zgłoś się do punktu zgłoszeniowo-koordynacyjnego.
Najpóźniej w ciągu 72 godzin znajdziesz tam profesjonalną pomoc.

Centrum Zdrowia Psychicznego w Gorzowie Wlkp.,
ul. Walczaka 42,
tel. 95 782 78 76

Wielospecjalistyczny Szpital Wojewódzki w Gorzowie Wlkp. Sp. z o.o.

CENTRUM ZDROWIA PSYCHICZNEGO W GORZOWIE WIELKOPOLSKIM

1 RP

eprasa.pl a77f2c144b

Przyroda

Niedźwiedzie złapane i wywiezione

Czy niedźwiedzie z obrożami GPS wracają w miejsca, gdzie najczęściej dochodziło do ich spotkań z ludźmi? Mieszkańcy reagują na każdy sygnał o pojawieniu się drapieżnika – jak ostatnio w Polanie.

Anna Gorczyca

FOT. ŁUKASZ CYNALEWSKI / AGENCJA WYBORCZA.PL

Każdy sygnał o pojawieniu się niedźwiedzia wywołuje poruszenie. W ostatnich dniach jedno ze zwierząt widziano w okolicy wsi Polana w gminie Czarna. – Miał chyba obrożę. Może to jeden z tych, którym założono obroże telemetryczne? – zastanawiali się mieszkańcy Polany i sąsiednich wsi.

Niedźwiedzie z obrożami

Przypomnijmy: pod koniec maja odłowiono osiem niedźwiedzi na terenie gmin Solina i Cisna. Siedmiu z nich: trzem samicom i czterem samcom, założono obroże telemetryczne z GPS-ami. Ósmy niedźwiedź dostał chip, bo był zbyt mały, żeby można było założyć mu obrożę. Dzięki tym urządzeniom będzie można śledzić przemieszczanie się zwierząt i reagować, gdy zbliżą się do wsi. Sławomir Serafin, dyrektor RDOŚ w Rzeszowie poinformował, że wśród odłowionych zwierząt były dwie młode samice, które najbardziej dawały się we znaki mieszkańcom Wołkowyi. Niedźwiedzice dostały nadajniki GPS i wywieziono do lasu w odległości kilkudziesięciu kilometrów od miejscowości.

Dzięki obrożom będzie można śledzić przemieszczanie się zwierząt i reagować, gdy zbliżą się do wsi

– Żadna z nich nie zbliżyła się do Wołkowyi. Jedna przeszła na słowacką stronę i żeruje na pograniczu Polski i Słowacji – mówi Łukasz Lis, rzecznik RDLP.

Dodaje, że także pozostałe niedźwiedzie nie pojawiły się w miejscach, w których poprzednio były widoczne:

– Można powiedzieć, że raczej stronią od ludzi.

Wolno będzie strzelać do niedźwiedzi

Łukasz Lis mówi, przemieszczanie się niedźwiedzi. Przypomina, że tworzy się grupa interwencyjna. 2 czerwca prezydent Karol Nawrocki podpisał nowelizację ustawy o ochronie zwierząt, która zezwala wyspecjalizowanym służbom na płoszenie niedźwiedzi i żubrów za pomocą broni gładkolufowej z użyciem amunicji niepenetracyjnej (np. pocisków gumowych) – Jak ta ustawa wejdzie w życie, zaopatrzymy tę grupę w broń gładkolufową i amunicję – zapowiada Łukasz Lis.

Użycie broni to ostateczność, ale to nie znaczy, że nie ma innych metod płoszenia niedźwiedzi. W 17 gminach można używać nie tylko kołatek i syren, ale także petard. Na liście gmin, którym RDOŚ wydał zgodę na płoszenie, są:

1. Gmina Solina;
2. Gmina Komańcza;
3. Gmina Lutowiska;
4. Gmina Baligród;
5. Gmina Fredropol;
6. Gmina Cisna;
7. Gmina Czarna;
8. Gmina Sanok;
9. Gmina Bukowsko;
10. Gmina Lesko;
11. Gmina Zagórz;
12. Miasto Sanok;
13. Gmina Dydnia;
14. Gmina Niebylec;
15. Gmina Domaradz;
16. Gmina Czudec.

OGŁOSZENIE PŁATNE

Płock/34439255

ZAMEK W LIWIE

Poznaj sekrety mazowieckiej warowni

Zamek w Liwie zachwyca nie tylko swoją historią, ale również niezwykłą atmosferą. Spacerując po pełnych wspomnień wnętrzach, można na chwilę przenieść się w czasie i poczuć klimat dawnych wieków.

Szum rzeki, otaczająca zieleń oraz majestatyczna sylwetka warowni tworzą wyjątkowe miejsce, w którym historia ożywa na każdym kroku. To idealna przestrzeń, by odkryć fascynujące dzieje Mazowsza, poczuć ducha rycerskich czasów i choć na moment oderwać się od codzienności.

Zamek w Liwie powstał na początku XV wieku na sztucznie usypanym wzniesieniu na lewym brzegu Liwca. Był jedną z sześciu murowanych twierdz, której budowę zlecił książę mazowiecki Janusz I Starszy. Założony na planie zbliżonym do kwadratu, posiadał dwa równoległe budynki rozdzielone dziedzińcem i bramą. Był dwukrotnie przebudowywany, w tym raz przez królową Bonę, która w nim zamieszkała.

Niestety, podczas potopu szwedzkiego uległ spaleniu. Potem dobudowano murowany, barokowy dwór, który służył miejscowym starostom jako ich siedziba. Od 1963 roku mieści się w nim Muzeum Zbrojownia, jedno z największych muzeów broni w Polsce. Eksponaty ulokowano w holu, Sali Rycerskiej i salach

Muzeum Zbrojownia na Zamku w Liwie fot. archiwum UMWM

na poddaszu. Trzon kolekcji muzealnej stanowią militaria polskie i obce: broń, uzbrojenie ochronne, mundury, odznaczenia wojskowe, mapy a także, meble, tkaniny i obrazy.

Kolekcja bagnetów

Kolekcja obejmuje zbiory od czasów rzymskich aż do ostatniej wojny. Prawdziwą dumą zamkowego muzeum są bagnety z dwudziestu różnych krajów. Najwięcej jest niemieckich, rosyjskich i austriackich: od napoleońskich bagnetów tulejowych, poprzez tzw. jatagany, bagnety zbliżone wyglądem do noży szturmowych – a skończywszy na współczesnych bagnetach nakładanych, np. kultowym karabinie AK 47.

W Sali Rycerskiej można zobaczyć osiemnastowieczne obrazy przedstawiające Zygmunta Starego, Zygmunta Augusta, Henryka Walezego i innych polskich królów. Uwagę zwraca także unikalna turecka tkanina haftowana złotą i srebrną nicią, na której umieszczono kaligraficzny znak sułtana Abdülmecida I, czyli tzw. tugrę. W zbiorach znalazły się także eksponaty z odległych miejsc, np. parang z Borneo, klewangi z Lombok, japoński miecz wakizashi, indyjski talwar, topór derwiszów tabar czy nóż nepalski kukri.

Podobno o północy po zamkowych komnatach błąka się Żółta Dama. To duch pięknej Ludwiki, żony kasztelana, którą mąż niesprawiedliwie posądził o niewierność i ukrycie podarowanych brylantów. Kasztelanka została ścięta, a po jej śmierci okazało się, że kosztowności ukradła sroka.

Po zwiedzeniu wnętrza zamku warto na chwilę usiąść, by nacieszyć oczy krajobrazem wokół – zieleń, szum rzeki pozwalają na chwilę zapomnienia od codzienności. A mając więcej czasu można jeszcze odwiedzić Liw. To miejscowość ze średniowiecznym rodowodem. Skarbem jest tu kościół pw. św. Leonarda Opata, zbudowany w latach 1905-1909 według projektu słynnego architekta Józefa Piusa Dziekońskiego, twórcy 71 kościołów. Całą wizytę można zaplanować we własnym tempie, znajdując czas na odpoczynek i spokojny spacer po okolicy.

1 RP

eprasa.pl a77f2c144b

OGŁOSZENIE

Szczecińska Spółdzielnia Mieszkaniowa z siedzibą przy ul. Jodłowej 7A w Szczecinie

ogłasza przetarg nieograniczony w oparciu o „Regulamin zamówień na roboty, usługi i dostawy na rzecz Szczecińskiej Spółdzielni Mieszkaniowej" na wykonanie remontu pokrycia dachów budynków mieszkalnych wielorodzinnych w Szczecinie przy ul.:

1) Zadanie 1 – Mikołajczyka 14, 16, 18
2) Zadanie 2 – Witkiewicza 65
3) Zadanie 3 – Szafera 84, 86, 88, 90, 92, 94– wymagany termin zakończenia robót **30.07.2027** r.
4) Zadanie 4 – Romera 17, 19 – wymagany termin zakończenia robót **22.12.2026** r.

Termin wykonania liczonych od dnia wejścia na roboty:
– **60 dni** dla każdego z zadań nr 1, 2, 4
– 120 dni dla każdego z zadań nr 3.

Każde z zadań traktowane będzie jako odrębne zamówienie.

Szczegółowe warunki przetargu zawiera Specyfikacja Warunków Zamówienia, którą w cenie 50 zł można otrzymać w siedzibie SSM przy ul. Jodłowej 7a w Szczecinie, pok. 209, tel. 914322541.
Wadium należy wnieść do dnia **06.07.2026 r.** do godziny 10^{50} w następujących formach: pieniądzu, poręczeniach bankowych, gwarancjach bankowych, gwarancjach ubezpieczeniowych. Wysokość wadium dla poszczególnych zadań:

1) Zadanie 1 – Mikołajczyka 14, 16, 18	– 3 000,0 zł
2) Zadanie 2 – Witkiewicza 65	– 2 000,0 zł
3) Zadanie 3 – Szafera 84, 86, 88, 90, 92, 94,	– 5 000,0 zł
4) Zadanie 4 – Romera 17, 19	– 3 000,0 zł

Oferty należy składać w kancelarii SSM, przy ul. Jodłowej 7A w Szczecinie, do godziny 10^{50} w dniu **06.07.2026 r.**
Otwarcie ofert odbędzie się w siedzibie SSM, przy ul. Jodłowej 7A w Szczecinie, o godzinie 11^{00} w dniu **06.07.2026 r.**
Termin związania z ofertą 60 dni. SSM zastrzega sobie prawo unieważnienia przetargu z ważnych przyczyn bez podania uzasadnienia.

Szczecin/34439583

OBWIESZCZENIE
STAROSTY PŁOCKIEGO
o wydaniu decyzji o zezwoleniu na realizację inwestycji drogowej

Na podstawie art. 11f ust. 3-5 i art. 11c ustawy z dnia 10 kwietnia 2003 r. *o szczególnych zasadach przygotowania i realizacji inwestycji w zakresie dróg publicznych* (jednolity tekst Dz. U. z 2024r. poz. 311) w związku z art. 49 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. – *Kodeks postepowania administracyjnego* (jednolity tekst: Dz. U. z 2025r. poz. 1691, ze zm.)

Starosta Płocki
zawiadamia strony postępowania,

że w **dniu 15.06.2026r.** została wydana **decyzja nr 8/2026**, znak: AB-II.6740.3.1.2026, na rzecz inwestora - Wójta Gminy Bielsk, o zezwoleniu na realizację inwestycji drogowej o nazwie ***„Rozbudowa ulicy Plac Wolności/ul. Sportowa (DG nr 290118W) od DK60 do ul. Glinki (dz. nr 647 obręb ewid. 0001 Bielsk) w miejscowości Bielsk, gm. Bielsk, pow. płocki"***.

Inwestorem przedsięwzięcia jest Wójt Gminy Bielsk.
1. Działki pasa drogowego:
jednostka ewidencyjna 141901_2 Bielsk:
- obręb ewidencyjny 0001 Bielsk: dz. nr ewid. 620, 643, 647, 639/2.
2. Nieruchomości lub ich części, które planowane są do przejęcia, wymagające podziału (*w nawiasach numery działek po podziale, tłustym drukiem numery działek przeznaczone do przejęcia pod inwestycję*): jednostka ewidencyjna 141901_2 Bielsk:
- obręb 0001 Bielsk: dz. nr ewid. 620 (**620/1,** 620/2), 646 (**646/1**, 646/2),
3. Nieruchomości, które są planowane do przejęcia w całości:
jednostka ewidencyjna 141901_2 Bielsk:
- obręb ewidencyjny 0001 Bielsk: dz. nr ewid. 639/2 (działka we władaniu samoistnym na rzecz Gminy Bielsk).
4. Określenie nieruchomości lub ich części, z których korzystanie będzie ograniczone: jednostka ewidencyjna 141901_2 Bielsk:
- obręb ewidencyjny 0001 Bielsk: dz. nr ewid. 620/2, 623, 643, 647.
Zgodnie z art. 49 § 2 *Kodeksu postępowania administracyjnego* wskazuje się dzień 17.06.2026r. jak ten, w którym nastąpiło publiczne obwieszczenie o wydaniu decyzji o zezwoleniu na realizacje inwestycji drogowej: na tablicy ogłoszeń Starostwa Powiatowego w Płocku, w Biuletynie Informacji Publicznej urzędu, na tablicy ogłoszeń gminy Bielsk oraz przesłane do ogłoszenia w prasie lokalnej.

Zawiadomienie niniejsze uważa się za dokonane po upływie czternastu dni od dnia podania niniejszego obwieszczenia do publicznej wiadomości. Z treścią decyzji można zapoznać się w Starostwie Powiatowym w Płocku, przy ulicy Bielskiej 59, w poniedziałek, wtorek, czwartek, piątek w godz. $8^{00} \div 14^{00}$ **i w środę** w godz. $8^{00} \div 16^{30}$ w terminie 14 dni od daty podania niniejszej informacji do publicznej wiadomości.

Ze względów organizacyjnych wskazane jest uprzednie zawiadomienie tut. Wydziału (tel. 24 267 67 81), z co najmniej jednodniowym wyprzedzeniem, o skorzystaniu z powyższego uprawnienia.

Płock/34439628

AGENCJA MIENIA WOJSKOWEGO

Dyrektor Oddziału Regionalnego Agencji Mienia Wojskowego w Olsztynie
ul. Kasprowicza 1, 10-219 Olsztyn
tel.: (+48) 89 536 31 00, e-mail: olsztyn@amw.com.pl

Podaje do publicznej wiadomości, że w dniach od 19.06.2026r. do 10.07.2026r. na tablicy ogłoszeń Oddziału oraz stronach internetowych www.amw.com.pl opublikowano wykaz niżej wymienionej nieruchomości przeznaczonej do oddania w najem w trybie bezprzetargowym z przeznaczeniem na garaż, na czas nieoznaczony na rzecz osoby, która nabyła roszczenie o zwrot nakładów na nieruchomość.

- Braniewo, ul. Bema, nieruchomość o łącznej powierzchni 71,93 m^2 (21,00 m^2 – działka nr 8/138 oraz udział 1/60 części w działce nr 8/142 wynoszący 50,93 m^2) zabudowana budynkiem garażu o powierzchni użytkowej 19,00 m^2.

Nieruchomość stanowi własność Skarbu Państwa – Agencji Mienia Wojskowego.
Szczegółowe informacje dostępne są na stronie internetowej: www.amw.com.pl oraz pod numerem telefonu: 89 536 31 37.

WYKAZ WYKAZ WYKAZ WYKAZ WYKAZ WYKAZ WYKAZ WYKAZ WYKAZ

Olsztyn/34438931

INFORMACJA

Na podstawie art. 35 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (Dz.U. z 2026 r. poz. 399) Urząd Miejski w Brodnicy Wydział Gospodarki Nieruchomościami i Geodezji uprzejmie informuje, że na tablicy informacyjnej w siedzibie Urzędu Miejskiego w Brodnicy wywieszono na okres od 19 czerwca 2026 r. do 10 lipca 2026 r. wykazy nieruchomości przeznaczonych do: sprzedaży, użyczenia oraz dzierżawy. Wykazy zostały również opublikowane na stronie internetowej Urzędu Miejskiego w Brodnicy w Biuletynie Informacji Publicznej.

Wykaz nieruchomości przeznaczonej do sprzedaży dotyczy nieruchomości położonej przy ul. Wiejskiej w Brodnicy, przeznaczonej do zbycia w drodze bezprzetargowej, w celu poprawy warunków zagospodarowania nieruchomości sąsiedniej.Wykaz nieruchomości przeznaczonej do użyczenia dotyczy nieruchomości położonej przy ul. Paderewskiego w Brodnicy.

Wykaz nieruchomości przeznaczonej do dzierżawy dotyczy nieruchomości położonej przy ul. Gajdy w Brodnicy.

Bydgoszcz-Toruń/34439699

Prezydent Miasta Bydgoszczy

Stosownie do przepisu art. 35 ust.1; ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (Dz.U. z 2023 r. Nr 261 poz. 344)

podaje do publicznej wiadomości,

że w siedzibie Kujawsko-Pomorskiego Urzędu Wojewódzkiego przy ul. Jagiellońskiej 3, w Urzędzie Miasta Bydgoszczy przy ul. Jezuickiej (budynek Ratusza) oraz w Wydziale Mienia i Geodezji przy ul. Grudziądzkiej 9-15 na tablicach ogłoszeń, jak i na stronie Biuletynu Informacji Publicznej Urzędu Miasta Bydgoszczy i na stronie internetowej „ADM" Spółka z o.o. **www.adm.com.pl** wywieszono informację o nieruchomościach do wynajęcia w drodze przetargu.

Wykaz zostaje wywieszony na okres 21 dni, tj: od dnia 19.06.2026 r. do dnia 03.07.2026 r.

Bydgoszcz-Toruń/34439694

ArIII.6740.2.216.2026.EK2

Radom, 16.06.2026r.

PREZYDENTA MIASTA RADOMIA

OBWIESZCZENIE NR 105 / 2026
Prezydenta Miasta Radomia

Na podstawie art. 11d ust. 5 i 6 ustawy z dnia 10 kwietnia 2003r. o szczególnych zasadach przygotowania i realizacji inwestycji w zakresie dróg publicznych (j.t. Dz.U. z 2024r., poz.311) i art. 49 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. – Kodeks postępowania administracyjnego (j.t. Dz.U. z 2025r. poz.1691)

zawiadamiam, że w dniu 29.05.2026r. zostało wszczęte postępowanie administracyjne w sprawie wydania decyzji o zezwoleniu na realizację inwestycji drogowej

na wniosek Prezydenta Miasta Radomia w ramach działalności Miejskiego Zarządu Dróg i Komunikacji 26-600 Radom, ul. Traugutta 30/30A, dla inwestycji drogowej pn.: „Budowa drogi gminnej przy ul. Nowa Wola Gołębiowska"

1. Linie rozgraniczające teren, wyznaczające pas drogowy drogi powiatowej, obejmują następujące działki:
(Przed nawiasem wskazano numer działki ewidencyjnej przed podziałem, natomiast w nawiasie numery działek ewidencyjnych po podziale. **Pogrubioną czcionką** zostały oznaczone numery działek ewidencyjnych objęte liniami rozgraniczającymi projektowanego pasa drogowego drogi gminnej)
Jedn. ewid. miasto Radom, Obręb 0290 Nowa Wola Gołębiowska, Arkusz 215: **5/4**, **5/5**, 8 (8/1, **8/2**), 6 (6/1, **6/2**)
2. Działki objęte poszczególnymi obowiązkami:
Działki przeznaczone na budowę innych dróg publicznych zgodnie z art. 11f ust. 1 pkt. 8 lit. g i 8 lit. j – drogi gminnej:
Pogrubioną czcionką został oznaczony numer działki ewidencyjnej objętej obowiązkiem budowy drogi gminnej.
- **Budowa (rozbudowa) drogi gminnej nr 530107W – ulicy Nowa Wola Gołębiowska**

Jedn. ewid. miasto Radom, Obręb 0290 Nowa Wola Gołębiowska, Arkusz 220: **13/1**
Działki przeznaczone na budowę i przebudowę sieci uzbrojenia terenu zgodnie z art. 11f ust. 1 pkt. 8 lit. e i 8 lit. j:
Pogrubioną czcionką zostały oznaczone numery działek ewidencyjnych poza liniami rozgraniczającymi projektowane pasy drogowe dróg publicznych objęte obowiązkiem budowy i przebudowy sieci uzbrojenia terenu.
Jedn. ewid. miasto Radom, Obręb 0290 Nowa Wola Gołębiowska, Arkusz 215: **47**
Działki przeznaczone na budowę i przebudowę terenu linii kolejowych zgodnie z art. 20a ustawy z dnia 10 kwietnia 2003r. o szczególnych zasadach przygotowania i realizacji inwestycji w zakresie dróg publicznych (Dz. U. 2024r., poz. 311):
Pogrubioną czcionką zostały oznaczone numery działek ewidencyjnych poza liniami rozgraniczającymi projektowane pasy drogowe dróg publicznych objęte obowiązkiem budowy i przebudowy terenu linii kolejowych.
Jedn. ewid. miasto Radom, Obręb 0290 Nowa Wola Gołębiowska, Arkusz 220: **11**
Jedn. ewid. miasto Radom, Obręb 0290 Nowa Wola Gołębiowska, Arkusz 215: **4**

Z aktami sprawy można się zapoznać, po wcześniejszym umówieniu – telefon 48 36 20 392, w Urzędzie Miejskim w Radomiu, ul. Kilińskiego 30, w godzinach pracy urzędu poza środą, w terminie 14 dni od dnia ukazania się niniejszego obwieszczenia.

Radom/34439626

eprasa.pl a77f2c144b

OGŁOSZENIE WŁASNE WYDAWCY

W sprzedaży!

żyć lepiej
psychologia codziennie

Więcej o psychologii czytaj na **wysokieobcasy.pl/zyclepiej**

eprasa.pl a77f2c144b

OGŁOSZENIE WŁASNE WYDAWCY

Łamigłowki, gry, sudoku, quizy

Szukaj w APLIKACJI WYBORCZEJ

W dniu 24 czerwca 2026 roku mija 1. rocznica śmierci
mojej najukochańszej Żony

ŚP

Anny Elżbiety Wstawskiej

W tym dniu o godzinie 18.00 ,w Jej intencji, zostanie odprawiona msza święta w kościele pw. św. Michała Archanioła w Lublinie przy ul. Fabrycznej 19.

W chwili, ułamku przytomności, kiwnęłaś ręką na pożegnanie i cicho odeszłaś, taka, jaką byłaś.

Spoczywaj w pokoju ukochana Żono, Matko

mąż i syn

www.nekrologi.wyborcza.pl/34437785

ODESZLI.pl

Dzieli się wspomnieniami o bliskich

Wejdź na serwis **odeszli.pl**

BA.6740.482.15.2025.IX Łęczna,dn.16.06.2026 r.

OBWIESZCZENIE STAROSTY ŁĘCZYŃSKIEGO

Na podstawie art. 11f ust. 3 ustawy z dnia 10 kwietnia 2003 r. o szczególnych zasadach przygotowania i realizacji inwestycji w zakresie dróg publicznych (Dz. U. z 2024 r. poz. 311) zawiadamiam, że po rozpatrzeniu wniosku Zarządu Powiatu Łęczyńskiego reprezentowanego przez Zarząd Dróg Powiatowych w Łęcznej z dn. 31.12.2025 r. (uzupełnionego w dniu 25.02.2026 r. na podstawie wezwania BA.6740.482.2.2025.IX z dnia 12.01.2026 r.) Starosta Łęczyński w dniu 08.06.2026 r. wydał decyzję ZRID Nr 177/26 o zezwoleniu na realizację inwestycji drogowej w zakresie rozbudowy drogi powiatowej nr 2016L w miejscowościach Wólka Łańcuchowska oraz Łańcuchów, gm. Milejów. Przedmiotowej decyzji nadano rygor natychmiastowej wykonalności.
Zakres inwestycji obejmuje:

- wycinkę drzew i krzewów kolidujących z projektowanym przedsięwzięciem wraz z podcięciem podrostów wszystkich drzew zlokalizowanych w pasie drogowym drogi powiatowej;
- miejscową rozbiórkę istniejącej konstrukcji nawierzchni;
- wykonanie wzmocnienia istniejącej nawierzchni drogi powiatowej;
- przebudowę istniejących i budowę nowych chodników;
- przebudowę istniejących i budowę nowych zjazdów publicznych i indywidualnych;
- przebudowę istniejących skrzyżowań;
- przebudowę istniejących zatok autobusowych i przystanków;
- korektę wysokościową istniejących zjazdów z kostki betonowej;
- wykonanie oznakowania pionowego projektowanych przejść dla pieszych i przystanków autobusowych;
- aktualizację istniejącego oznakowania pionowego i poziomego;
- wykonanie oznakowania poziomego w miejscu projektowanych przejść dla pieszych;
- przełożenie i wykonanie nowych urządzeń bezpieczeństwa ruchu drogowego (tablice prowadzące akty, znaki D-6 aktywne, bariery ochronne i balustrady);
- wykonanie oświetlenia przejść dla pieszych latarniami hybrydowymi LED zasilanymi solarnie o wysokości 7,5m z oprawą LED 37W dedykowaną do oświetlenia dla pieszych;
- prace wykończeniowe.

Przedmiotowa droga projektowana jest w liniach rozgraniczających teren inwestycji i będzie realizowana na działkach wymienionych poniżej:

– jednostka ewid. 061004_2 – Milejów, obręb ewid. 061004_2.0012 Łańcuchów: 2889, 296 (296/1), 290 (290/1), 289 (289/1), 232/7;
– jednostka ewid. 061004_2 – Milejów, obręb ewid. 061004_2.0022 Wólka Łańcuchowska: 776, 587, 584/1 (584/3), 588/4 (588/5), 837 (837/1), 773 (773/1)

W nawiasie wskazano numer działki po podziale, która zostanie przejęta na rzecz Powiatu Łęczyńskiego i zostanie włączona pod projektowany pas drogowy.
Działka nr 232/7 w m. Łańcuchów stanie się wyłączną własnością Powiatu Łęczyńskiego i zostanie włączona w pas drogowy.

W związku z planowaną inwestycją wystąpi czasowe ograniczenie w korzystaniu z niżej wymienionych nieruchomości:

- 061004_2.0012 dz. nr ew. 772 w związku z przebudową skrzyżowania drogi powiatowej 2016L z drogą powiatową nr 2015L;
- 061004_2.0012 dz. nr ew. 293, 294, 286 w związku z rozbiórką chodnika i wiaty przystankowej;

Decyzja do wglądu znajduje się w Wydziale Budownictwa i Architektury Starostwa Powiatowego w Łęcznej parter, pok. nr 9, tel.: (81) 53 15 264, w godzinach pracy Starostwa.

Od niniejszej decyzji stronom przysługuje prawo odwołania do Wojewody Lubelskiego, za pośrednictwem Starosty Łęczyńskiego w terminie 14 dni od daty jej skutecznego doręczenia. Zgodnie z art. 49 ustawy – Kodeks postępowania administracyjnego doręczenie uważa się za dokonane po upływie czternastu dni od dnia publicznego ogłoszenia.
Jednakże zgodnie z art. 127a K.p.a., przed upływem terminu do wniesienia odwołania, strona może zrzec się prawa do wniesienia odwołania od decyzji. Oświadczenie o zrzeczeniu się prawa do odwołania składa się w formie pisemnej organowi, który wydał decyzję. Z dniem doręczenia organowi oświadczenia o zrzeczeniu się prawa do wniesienia odwołania przez ostatnią ze stron postępowania, decyzja staje się ostateczna i prawomocna. Skutkiem zrzeczenia się prawa do odwołania jest brak możliwości zaskarżenia decyzji do WSA.
Zgodnie z art. 10b ust. 1 ustawy Prawo budowlane, odwołanie od decyzji lub zażalenie na postanowienie wydane na podstawie ustawy zawiera zarzuty odnoszące się do decyzji lub postanowienia, zakres żądania będącego przedmiotem odwołania lub zażalenia oraz wskazuje dowody uzasadniające to żądanie.

Lublin/34439519

Pani dr Justynie Kięczkowskiej

wyrazy współczucia

z powodu śmierci

Ojca

składają

współpracownicy z Instytutu Stosunków Międzynarodowych UMCS

www.nekrologi.wyborcza.pl/34439773

WYCIĄG Z OGŁOSZENIA O PRZETARGU

sporządzony zgodnie z § 6 ust. 5a Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 14 września 2004r. w sprawie sposobu i trybu przeprowadzania przetargów oraz rokowań na zbycie nieruchomości (Dz. U. z 2021r., poz. 2213).

Wójt Gminy Stromiec ogłasza III przetarg ustny nieograniczony na zbycie nieruchomości stanowiących własność Gminy Stromiec, który odbędzie się w dniu 30 lipca 2026r. o godz.10^{00} w sali narad Urzędu Gminy w Stromcu

Nieruchomości przeznaczone do sprzedaży stanowią własność Gminy Stromiec, położone w miejscowości **Stromiec gm. Stromiec**. dla których Sąd Rejonowy w Grójcu Zamiejscowy Wydział Ksiąg Wieczystych w Białobrzegach prowadzi księgę wieczystą Nr **RA2G/00009670/1**.
Obciążenia nieruchomości - brak .
Zobowiązania , których przedmiotem jest nieruchomość – brak.
Przetargi na sprzedaż nieruchomości odbyły się w dniach: 05 lutego 2026r. i 07 maja 2026r.
Zgodnie z miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego nieruchomości w całości są działkami przeznaczonymi pod funkcje mieszkalnictwa rolniczego oraz inne nieuciążliwe funkcje związane z produkcją rolną, z funkcją uzupełniającą pod funkcje nieuciążliwych usług komercyjnych oraz nieuciążliwe funkcje produkcji pozarolniczej z przeznaczeniem dopuszczalnym pod funkcje mieszkalnictwa, mieszkalnictwa letniskowego oraz usług publicznych (oznaczenie w Mpzp „MR").
Cenę nabycia nieruchomości stanowi cena netto osiągnięta w przetargu plus podatek VAT w stawce obowiązującej w dniu sprzedaży.
Nieruchomości oznaczone są w ewidencji gruntów jako działki :

Numer oraz powierzchnia (ha) działki	Cena wywoławcza netto	Wysokość wadium
Działka nr 159/36 o pow. 0,2820ha wraz z udziałem 1/6cz. w działce nr 159/39 o pow. 0,0600ha stanowiącej drogę wewnętrzną.	**175 200,00zł**	**17 520,00zł**
Działka nr 159/37 o pow. 0,1040ha wraz z udziałem 1/6cz. w działce nr 159/39 o pow. 0,0600ha stanowiącej drogę wewnętrzną.	**68 400,00zł**	**6 840,00zł**
Działka nr 159/38 o pow. 0,1869ha wraz z udziałem 1/6cz. w działce nr 159/39 o pow. 0,0600ha stanowiącej drogę wewnętrzną.	**118 100,00zł**	**11 810,00zł**
Działka nr 159/40 o pow. 0,2820ha wraz z udziałem 1/6cz. w działce nr 159/39 o pow. 0,0600ha stanowiącej drogę wewnętrzną.	**175 200,00zł**	**17 520,00zł**
Działka nr 159/41 o pow. 0,1040ha wraz z udziałem 1/6cz. w działce nr 159/39 o pow. 0,0600ha stanowiącej drogę wewnętrzną.	**68 400,00zł**	**6 840,00zł**
Działka nr 159/42 o pow. 0,1716ha wraz z udziałem 1/6cz. w działce nr 159/39 o pow. 0,0600ha stanowiącej drogę wewnętrzną.	**109 000,00zł**	**10 900,00zł**
Działka nr 159/43 o pow. 0,2820ha wraz z udziałem 1/6cz. w działce nr 159/46 o pow. 0,0543ha stanowiącej drogę wewnętrzną.	**174 600,00zł**	**17 460,00zł**
Działka nr 159/44 o pow. 0,1040ha wraz z udziałem 1/6cz. w działce nr 159/46 o pow. 0,0543ha stanowiącej drogę wewnętrzną.	**67 800,00zł**	**6 780,00zł**
Działka nr 159/45 o pow. 0,1585ha wraz z udziałem 1/6cz. w działce nr 159/46 o pow. 0,0543ha stanowiącej drogę wewnętrzną.	**100 500,00zł**	**10 050,00zł**
Działka nr 159/47 o pow. 0,2820ha wraz z udziałem 1/6cz. w działce nr 159/46 o pow. 0,0543ha s tanowiącej drogę wewnętrzną.	**174 600,00zł**	**17 460,00zł**
Działka nr 159/48 o pow. 0,1040ha wraz z udziałem 1/6cz. w działce nr 159/46 o pow. 0,0543ha stanowiącej drogę wewnętrzną.	**67 800,00zł**	**6 780,00zł**
Działka nr 159/50 o pow. 0,2821ha wraz z udziałem 1/6cz. w działce nr 159/53 o pow. 0,0485ha stanowiącej drogę wewnętrzną.	**174 100,00zł**	**17 410,00zł**
Działka nr 159/54 o pow. 0,2812ha wraz z udziałem 1/6cz. w działce nr 159/53 o pow. 0,0485ha stanowiącej drogę wewnętrzną.	**173 600,00zł**	**17 360,00zł**

Ogłoszenie o przetargu stanowiące załącznik do Zarządzenia Nr 52.2026 Wójta Gminy Stromiec z dnia 16 czerwca 2026r. w sprawie ogłoszenia III przetargu ustnego nieograniczonego na zbycie nieruchomości stanowiących własność Gminy Stromiec, zostało podane do publicznej wiadomości przez wywieszenie na tablicy ogłoszeń w budynku Urzędu Gminy Stromiec ul. Piaski 4 oraz w sołectwie gdzie położona jest nieruchomość przeznaczona do sprzedaży, a także na stronie internetowej Urzędu Gminy Stromiec https://ugstromiec.naszbip.pl/ w zakładce: Gospodarowanie nieruchomościami (ogłoszenia, przetargi) oraz w zakładce: Zarządzenia, kategoria - Zarządzenia Wójta Gminy Stromiec 2026.
Szczegółowe informacje dotyczące przetargu można uzyskać w Referacie inwestycji, gospodarki komunalnej, ochrony środowiska, rolnictwa, oświaty, kultury i sportu, pok. nr 12 Urzędu Gminy w Stromcu ul. Piaski 4 lub pod nr tel. 048 6191020.
Stromiec 16 czerwca 2026r.

Wójt
Krzysztof Stykowski

Radom/34439582

STAROSTA POLICKI

podaje do publicznej wiadomości

informację o wywieszeniu na tablicach ogłoszeń w siedzibie Starostwa Powiatowego w Policach przy ul. Tanowskiej 8 oraz zamieszczeniu na stronie internetowej Powiatu Polickiego (www.policki.pl) i w Biuletynie Informacji Publicznej Starostwa Powiatowego w Policach (www.powiat.policki.bip.net.pl)

wykazu nieruchomości Skarbu Państwa, położonej w obrębie ewidencji gruntów i budynków Nr 14 Police, gmina Police, oznaczonej działką nr 2016/10 o pow. 0,1248 ha, przeznaczonej do oddania w użyczenie na czas oznaczony 3 lat.

Szczecin/34439659

WYCIĄG Z OGŁOSZENIA O PRZETARGU

Wójt Gminy Świątki Ogłasza I przetarg ustny nieograniczony na sprzedaż udziału 27/100 w gruncie i budynkach w nieruchomości gruntowej zabudowanej:

1. **Oznaczenie nieruchomości:** Udział Gminy 27/100 w nieruchomości gruntowej zabudowanej wolnostojącym budynkiem mieszkalnym jednorodzinnym oraz pięcioma budynkami gospodarczymi w zabudowie zagrodowej. Nieruchomość zlokalizowana na dz. nr 239 obręb Kalisty o pow. 0,20 ha Nieruchomość opisana jest w księdze wieczystej nr OL1O/00025324/1 prowadzonej przez Sąd Rejonowy w Olsztynie, VI Wydział Ksiąg Wieczystych.
2. **Cena wywoławcza:** 66.670,00 zł.
3. **Termin i miejsce przetargu:** 23 lipca 2026 r. godz. 9:00 sala nr 1 Urzędu Gminy w Świątkach Świątki 87
4. **Wysokość wadium:** 6.667,00 zł, termin wpłaty wadium do dnia 20 lipca 2026 r., za datę wpłaty uważać się będzie datę wpływu pieniędzy na konto sprzedającego.
5. **Informacja o miejscu wywieszenia i publikacji ogłoszenia o przetargu:** tablica ogłoszeń w Urzędzie Gminy w Świątkach Świątki 87, internet- strona bip.swiatki.pl, zakładka ogłoszenia-komunikaty.
6. **Dane teleadresowe, pod którymi można uzyskać szczegółowe informacje:** Referat Komunalno-Inwestycyjny Świątki 87 pokój nr 11 tel. 89 616 98 83 wew. 110

Olsztyn/34439778

ODESZLI.pl

Stwórz Miejsce Pamięci

Wejdź na serwis **odeszli.pl**

pomoc@odeszli.pl
tel. 22 55 55 383
22 55 55 399
22 55 55 555

eprasa.pl a77f2c144b

OGŁOSZENIE WŁASNE WYDAWCY

Nowa gra Skojarzenia

Łączysz fakty? Sprawdź się

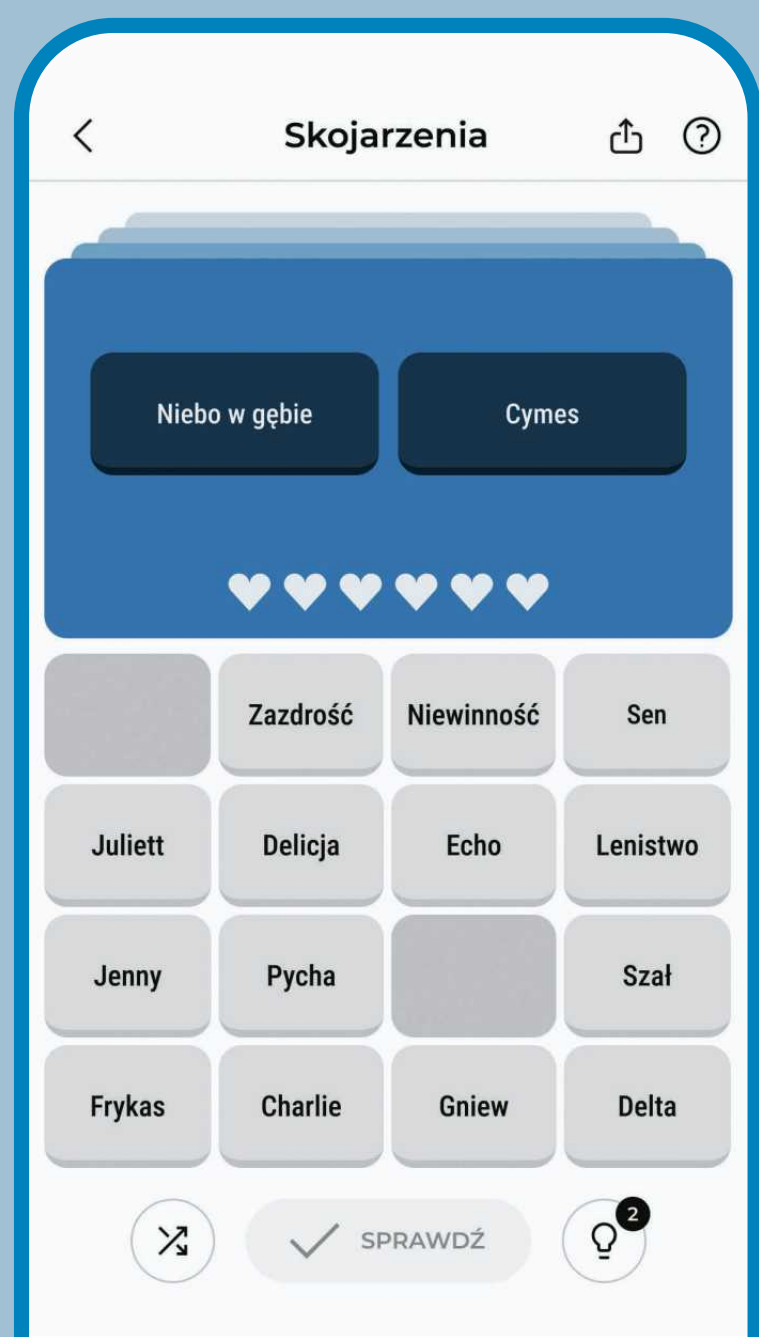

Graj za darmo w APLIKACJI WYBORCZEJ

eprasa.pl a77f2c144b